

Layidu Kura

Kɔnɔkow

Matiyu

SABABU 1

1 Yesu Krisita ka bɔnsɔn kitabu, Dawuda denkɛ, Ibrahima denkɛ.
2 Ibrahima ye Isaka bange. Isaka ye Yakuba bange. Yakuba ye Juda ni a balimaw bange.
3 Juda ye Farɛsi ni Zara bange Tamar. Farɛsi ye Ɛsirɔmu bange. Esrom ye Aram bange.
4 Aram ye Aminadab bange. Aminadabu ye Naasɔn bange. Naasson ye Salmon bange.
5 Salmɔn ye Booz bange Rakab dugu la. Buzi ye Obɛd bange Ruti fɛ. Obɛdi ka Jese bange.
6 Jese ye masakɛ Dawuda bange. Masakɛ Dawuda ye Solomani bange, min tun ye Uriyasi muso ye.
7 Solomani ye Roboam bange. Roboam ye Abiya bange. Abiya ye Asa bange.
8 Asa ye Josafat bange. Josafati ye Joram bange. Joram ye Oziyasi bange.
9 Oziyasi ye Joatamu bange. Joatam ye Akazi bange. Akazi ye Ezekiyasi bange.
10 Ezekiyasi ye Manase bange. Manase ye Amɔn bange. Amɔn ye Josiyasi bange.
11 Josiyasi ye Jekoniyasi ni a balimakɛw bange tuma min na, u taara Babilonɛ.
12 U laselen kɔ Babilonɛ, Jekoniyasi ye Salatiɛl bange. Salatiyɛli ye Zorobabɛli bange.
13 Zorobabɛli ye Abiwudi bange. Abiwudi ye Eliyakimu bange. Eliyakimu ye Azɔri bange.
14 Azɔri ye Sadɔki bange. Sadɔki ye Akim bange. Akimu ye Eliwude bange.
15 Eliwudi ye Eleazar bange. Eleazar ye Matan bange. Matan ye Yakuba bange.
16 Yakuba ye Yusufu bange Mariyama cɛ.
17 O cogo la, k'a ta Ibrahima la ka na se Dawuda ma, olu bɛɛ ye bɔnsɔn tan ni naani ye. Kabini Dawuda la, fo ka na se ka taa Babilonɛ, bɔnsɔn tan ni naani. Kabini u ta ka taa Babilonɛ, ka na se Krisita ma, bɔnsɔn tan ni naani bɛ yen.
18 Yesu Krisita bangeli kɛra nin cogo la.
19 O tuma la, a cɛ Yusufu tun ye mɔgɔ tilennen ye, a tun t'a fɛ k'a kɛ mɔgɔ ɲɛnama ye.
20 K'a to miirili la o kow la, Matigi ka mɛlɛkɛ y'i jira a la sugo la k'a fɔ a ye ko: «Dawuda denkɛ Yusufu, i kana siran ka i muso Mariyama ta i fɛ Ni Senu ka ko la.
21 A na denkɛ bange, i na a tɔgɔ da ko Yesu, katuguni ale na a ka mɔgɔw kisi u ka jurumuw ma.
22 O bɛɛ kɛra walisa kira ye min fɔ Matigi ko la, o ka dafa.
23 A filɛ, npogotiginin na kɔnɔ ta ka denkɛ bange, u na a tɔgɔ da Emanuɛl, o kɔrɔ ye ko: «Ala bɛ an fɛ.»
24 Yusufu kununna ka bɔ sunɔgɔ la, a y'a kɛ i ko Matigi ka mɛlɛkɛ y'a fɔ a ye cogo min na.
25 A ma a dɔn fo a denkɛ fɔlɔ ka bange.

SABABU 2NAN

1 Yesu bangera Jude jamana ka Bɛtilɛhɛm tuma min na masakɛ Hɛrɔde ka waati la, hakilitigi dɔw bɔra kɔrɔn fɛ ka na Jerusalɛm.
2 U y'a fɔ ko: «Yahutuw ka masakɛ bangera min?» An y'a dolow ye kɔrɔn fɛ, an nana a bato.»
3 Masakɛ Hɛrɔde ye o kow mɛn tuma min na, a ni Jerusalɛm bɛɛ hakili ɲagamina.
4 A ye jama ka sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw bɛɛ lajɛ ɲɔgɔn fɛ tuma min na, a y'a ɲininka Krisita ka kan ka bange yɔrɔ min na.
5 U y'a fɔ a ye ko: «Bɛtilɛhɛm dugu la, Jude jamana na.
6 E Bɛtilɛhɛmu min bɛ Juda jamana na, i tɛ dɔgɔ Juda kuntigiw cɛma.
7 O kɔ, Hɛrɔde ye hakilitigiw wele gundo la, a y'u ɲininka ni timinandiya ye dolow bɔra waati min na.
8 A y'u ci Bɛtilɛhɛm k'a fɔ a ye ko: «Taa dennin ɲini ni timinandiya ye. Ni aw y'a sɔrɔ tuma min na, aw ka kuma lase ne ma, walisa ne fana ka na a bato.»
9 U ye masakɛ ka kuma mɛn tuma min na, u taara. U ye dolow min ye kɔrɔn fɛ, o taara u ɲɛ fo ka se a ma ka jɔ denmisɛnnin tun bɛ yɔrɔ min na.
10 U ye dolow ye tuma min na, u nisɔndiyara kosɛbɛ.
11 U donna so kɔnɔ tuma min na, u ye denmisɛnnin ye a ba Mariyama fɛ, u y'i biri k'a bato. sanu ni wusulan ni mire.
12 Elohim ye u lasɔmi sugo la ko u kana kɔsegin Hɛrɔde fɛ, u taara sira wɛrɛ fɛ u ka jamana na.
13 U taara tuma min na, Matigi ka mɛlɛkɛ y'i jira Yusufu la sugo la k'a fɔ a ye ko: «Wuli ka denmisɛnnin n'a ba ta ka boli Misira, ka to yen fo ne ka kuma fɔ i ye.» Hɛrɔde bɛna denmisɛnnin ɲini walisa k'a halaki.
14 A wulila tuma min na, a ye denmisɛn ni a ba ta su fɛ ka taa Misira.
15 A tora yen fo Hɛrɔde ka saya.
16 O tuma la, Hɛrɔde y'a ye ko hakilitigiw b'a tulo geren tuma min na, a dimina kosɛbɛ, a ye ci bila ka taa Bɛtilɛhɛm denmisɛnw bɛɛ faga, k'a ta san fila la ka taa a bila san fila la waati min na a tun ye hakilitigiw ɲininka ni timinandiya ye.
17 O tuma la, kira Jeremi ka kuma dafara.
18 Kan dɔ mɛnna Rama la, kasikan ni kasikanba ni dusukasiba, Raseli tun bɛ kasi a denw kosɔn, nka a ma sɔn ka dusu saalo, katuguni u tɛ yen.
19 Hɛrɔde sara tuma min na, Matigi ka mɛlɛkɛ dɔ y'i jira Yusufu la sugo la Misira jamana na.
20 U y'a fɔ ko: «Wuli ka denmisɛnnin ni a ba ta ka taa Israɛl jamana kɔnɔ.
21 A wulila ka denmisɛnnin ni a ba ta ka taa Israɛl jamana kɔnɔ.
22 Nka a y'a mɛn ko Arkelawusi ye masaya kɛ Jude jamana na a fa Hɛrɔde ka so kɔnɔ, a siranna ka taa yen.
23 A nana sigi dugu dɔ la min tɔgɔ ye ko Nazarɛti.

SABABU 3NAN

1 O waatiw la, Yuhana Batiselikɛla nana waajuli kɛ Jude kungokolon kɔnɔ.
2 U y'a fɔ ko: «Aw ka nimisa, katuguni sankolo masaya surunyara.»
3 Kira Esayi kofɔra nin ye ko: «Mɔgɔ dɔ pɛrɛnna kungokolon kɔnɔ ko: «Aw ka Matigi ka sira labɛn, ka a siraw latilen.»
4 Yuhana kelen ka fini tun ye ɲɔgɔmɛ kunsigi ye, ka cɛsirilan dɔ don a kɔ la. A sogo tun ye ntumuw ni kungo kɔnɔ mɔni ye.
5 O kɔ, Jerusalɛm ni Jude jamana bɛɛ ni Zurudɛn fan bɛɛ bɔra ka taa Yesu fɛ.
6 U batisera Jurdɛn ba la, u tun bɛ sɔn u ka jurumuw ma.

7 Nka a ye Farisiɛnw ni Saduseɛn caman ye minnu nana a ka batiseli la, a y'a fɔ u ye ko: «Saba bɔnsɔn, jɔn ye aw lasɔmi ko aw ka boli diminya nata ɲɛ?»
8 O de y'a to a' ye denw den minnu bɛnnen don nimisali kama.
9 Aw kana miiri k'a fɔ aw yɛrɛ kɔnɔ ko: «An fa ye Ibrahima ye.»
10 Sisan fana, bɔgɔdaga bilalen bɛ jiriw ju la.
11 Tiɲɛ na, ne bɛ aw batise ni ji ye walisa aw ka nimisa.
12 A ka bɔgɔdaga bɛ a bolo, a na a ka dugukolo saniya ka ɲɛ, ka a ka malo lajɛ bɔgɔdaga kɔnɔ. Nka a na bɔgɔ jeni ni tasuma ye min tɛ se ka faga.
13 Yesu nana ka bɔ Galile ka bɔ Jurdɛn ka taa Yuhana fɛ walisa a ka batise a fɛ.
14 Nka Yuhana y'a bali k'a fɔ ko: «Ne mago b'a la ka batise i fɛ, yala i bɛ na ne fɛ wa?»
15 Yesu y'a jaabi ko: « A to a ka kɛ ten sisan, katuguni a ka kan ka tilennenya bɛɛ dafa ten.» O kɔ, a y'a tɔɔrɔ.
16 Yesu batiselen kɔ, a wulila ka bɔ ji la o yɔrɔnin bɛɛ, sankolo da wulila a ye, a ye Elohim Ni jigin i ko tuganin ka yeelen bɔ a kan.
17 Kumakan dɔ bɔra sankolo la k'a fɔ ko: «Nin ye ne Denkɛ kanulen ye, ne ka di ne ye kosɛbɛ.»

SABABU 4nan

1 Ni Senu ye Yesu bila ka taa kungokolon kɔnɔ walisa Sitanɛ ka a kɔrɔbɔ.
2 A ye tile binaani ni su binaani kɛ tuma min na, kɔngɔ tora a la.
3 Kɔrɔbɔlikɛla nana Yesu ma tuma min na, a ko: «Ni i ye Ala Denkɛ ye, i ka a fɔ ko nin kabakurunw ka kɛ nbuuru ye.»
4 Nka Yesu y'a jaabi ko: «A sɛbɛnnen bɛ ko: « Mɔgɔ tɛna balo dumuni dɔrɔn de la, nka kuma bɛɛ bɛ bɔ Elohim da la.»
5 Sitanɛ taara n'a ye dugu senuma kɔnɔ k'a sigi Alabatosoba kuncɛyɔrɔ dɔ kan.
6 A y'a fɔ a ye ko: «Ni i ye Ala Denkɛ ye, i ka i yɛrɛ fili duguma, katuguni a sɛbɛnnen bɛ ko: `A na a ka mɛlɛkɛw bila i ko la.' kabakurun dɔ kɛlɛ.
7 Yesu y'a fɔ a ye ko: « A sɛbɛnnen bɛ ko kura ko: «I kana i Matigi Ala kɔrɔbɔ.»
8 Sitanɛ taara n'a ye kulu janba dɔ kan, ka diɲɛ masaya bɛɛ ni u nɔɔrɔ jira a la.
9 A y'a fɔ a ye ko: «Ni i y'i biri ka ne bato, ne na nin fɛn ninnu bɛɛ di i ma.»
10 Yesu y'a fɔ a ye ko : «I ka bɔ yan, Sitanɛ!
11 Sitanɛ y'a to yen, mɛlɛkɛw nana a baara.
12 Yesu y'a mɛn ko Yuhana bilala kaso la, a taara Galile.
13 A bɔlen kɔ Nazarɛti ka taa sigi Kapɛrnaum dugu la, o min bɛ kɔgɔji da la, Zabulɔn ni Neftalimu dancɛ la.
14 kira Esayi ye min fɔ, o ka dafa.
15 Zabulɔn jamana ni Nefitali jamana, kɔgɔji sira da la, Jurdɛn kɔ fɛ, siya wɛrɛw ka Galile.
16 Jama minnu sigilen tun bɛ dibi la, olu ye yeelenba ye. Minnu sigilen bɛ saya yɔrɔ la, yeelen bɔra olu ye.
17 Kabini o waati la, Yesu y'a daminɛ ka waajuli kɛ k'a fɔ ko : «Aw ka nimisa, katuguni sankolo masaya surunyara.»
18 Yesu tun bɛ taama Galile ba da la, a ye balimakɛ fila ye, Simɔn min tɔgɔ ye ko Piɛrɛ, ani a balimakɛ Andre, olu tun bɛ ka jɛgɛ fili kɔgɔji la.
19 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ka tugu ne kɔ, ne na aw kɛ mɔgɔw mɔnikɛlaw ye.»
20 O yɔrɔnin bɛɛ la, u y'u ka jɔw to yen ka tugu a nɔfɛ.
21 A bɔlen kɔ yen, a ye balimakɛ fila wɛrɛw ye, Zebede denkɛ Yakuba ani a balimakɛ Yuhana, u tun bɛ kurun kɔnɔ ni u fa Zebede ye, u bɛ ka u ka jɔw labɛn. A y'u wele.
22 O yɔrɔnin bɛɛ, u ye kurun ni u fa to yen ka tugu a nɔfɛ.
23 Yesu taara Galile yɔrɔ bɛɛ la, ka mɔgɔw kalan u ka Alabatosow kɔnɔ, ka Masaya Kibaru Duman fɔ, ka bana sifa bɛɛ ni bana sifa bɛɛ kɛnɛya jama cɛma.
24 A tɔgɔ bɔra Siri jamana bɛɛ la, u nana ni banabagatɔw bɛɛ ye minnu minɛna ni bana ni tɔɔrɔ suguya caman ye, ani jinɛw ni jinɛw ni hakilintanw ni farigantɔw. A y'u kɛnɛya.
25 Jama caman tugura a nɔfɛ ka bɔ Galile ni Dekapɔli ni Jerusalɛm ni Jude ani Jurdɛn kɔ fɛ.

SABABU 5NAN

1 A ye jama ye, a yɛlɛla kulu dɔ kan.
2 A y'a da yɛlɛ k'u kalan.
3 Faantan minnu hakili la, olu ye dubadenw ye, katuguni sankolo masaya ye olu ta ye.
4 Minnu bɛ kasi, olu ye dubadenw ye, katuguni u na dusu saalo.
5 Mɔgɔ dusu sumalenw ye dubadenw ye, katuguni u na dugukolo ciyɛn ta.
6 Tilennenya kɔngɔ ni minnɔgɔ bɛ minnu na, olu ye dubadenw ye, katuguni u na fa.
7 Makaritigiw ye dubadenw ye, katuguni u na makari sɔrɔ.
8 Mɔgɔ minnu dusukun saniyalen don, olu ye dubadenw ye, katuguni u na Elohim ye.
9 Hɛrɛ mɔgɔw ye dubadenw ye, katuguni u na wele Ala denw.
10 Minnu bɛ tɔɔrɔ tilennenya kosɔn, olu ye dubadenw ye, katuguni sankolo masaya ye olu ta ye.
11 Ni mɔgɔw ye aw tɔgɔjugu fɔ ka aw tɔɔrɔ, ka kojugu sugu bɛɛ fɔ aw ma ne kosɔn, aw ye dubadenw ye.
12 Aw ka ɲagali ka ɲagali kosɛbɛ, katuguni aw ka sara ka bon sankolo la.
13 Aw ye dugukolo kɔgɔ ye. Kabini o waati, a nafa tɛ foyi la, fo ka gɛn ka bɔ kɛnɛma, ka sennatan mɔgɔw sen kɔrɔ.
14 Aw ye diɲɛ yeelen ye. Dugu min sigilen bɛ kulu kan, o tɛ se ka dogo.
15 Mɔgɔw fana tɛ fitinɛ mana k'a bila bɔgɔdaga jukɔrɔ, nka u tɛ fitinɛ da la. O bɛ yeelen bɔ so kɔnɔ mɔgɔw bɛɛ ye.»
16 Aw ka yeelen ka yeelen bɔ mɔgɔw ɲɛ na ten, walisa u ka aw ka kɛwale ɲumanw ye, ka nɔɔrɔ da aw sankolola Fa kan.
17 Aw kana miiri ko ne nana sariya wala kiraw halaki.
18 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko sani sankolo ni dugukolo tɛmɛna, sɛbɛnfura kelen wala kumasen kelen tɛna bɔ sariya la foyi fo u bɛɛ ka dafa.
19 Mɔgɔ o mɔgɔ mana nin ci fɔlen fitininw dɔ tiɲɛ ka mɔgɔw kalan o cogo la, o na wele ko dɔgɔmannin sankolo masaya la.
20 Ne b'a fɔ aw ye ko ni aw ka tilennenya ma tɛmɛ sariya karamɔgɔw ni Farisiɛnw ka tilennenya kan, aw tɛna don sankolo masaya la abada.
21 Aw y'a mɛn ko kɔrɔlenw y'a fɔ ko: «I kana mɔgɔ faga. Mɔgɔ o mɔgɔ mana mɔgɔ faga, o tigi bɛ kiri tigɛ.

22 Nka ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ o mɔgɔ bɛ dimi a balimakɛ kɔrɔ k'a sɔrɔ kun tɛ o la, o tigi bɛ kiri tigɛ , na kɛ farati la jahanama tasuma na.
23 O de y'a to ni i nana ni i ka nilifɛn ye sarakabɔlan kan, k'i hakili to yen ko kojugu bɛ i balima la.
24 I ka nilifɛn to yen sarakabɔlan ɲɛfɛ ka taa. i ka bɛn ni i balima ye fɔlɔ, o kɔ, i ka na i ka nilifɛn di.
25 I ka sɔn i jugu fɛ joona, k'i to sira kan. walisa i jugu kana i don kiritigɛla bolo, kiritigɛla kana i don sɔrɔdasi kuntigi bolo, ka i bila kaso la.»
26 Tiɲɛ la ne b'a fɔ i ye ko i tɛna bɔ yen abada fo i ka wari bɛɛ sara.»
27 Aw y'a mɛn ko kɔrɔlenw y'a fɔ ko: «I kana jatɔya kɛ.»
28 Nka ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ o mɔgɔ bɛ muso filɛ ka a nege don a la, o tigi ye jatɔya kɛ a dusukun na kaban.
29 Ni i kininbolo ɲɛ bɛ i tɔɔrɔ, i k'a bɔ k'a fili i la, katuguni nafa b'a la i farikolo yɔrɔ kelen ka halaki, k'a sɔrɔ i farikolo bɛɛ ka fili jahanama kɔnɔ.
30 Ni i kininbolo ye i tɔɔrɔ, i k'a tigɛ k'a fili i la, katuguni nafa b'a la i farikolo yɔrɔ kelen ka halaki, k'a sɔrɔ i farikolo bɛɛ ka fili jahanama kɔnɔ.
31 A fɔra ko: «Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ a muso bila, o ka furu sa sɛbɛn di a ma.»
32 Nka ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ o mɔgɔ bɛ a muso bila ka taa jatɔya kosɔn, o bɛ a muso bila ka jatɔya kɛ.
33 Aw y'a mɛn tugun ko kɔrɔlenw y'a fɔ ko: «I kana kali i yɛrɛ la, nka i ka i ka kaliliw dafa Matigi ye.
34 Nka ne b'a fɔ aw ye ko aw kana kali fewu. Sankolo fɛ fana. katuguni o ye Ala ka masasigilan ye.
35 Dugukolo kan fana. katuguni o ye a sennasanbara ye. sabu o ye Masakɛba ka dugu ye.
36 I kana kali i kunkolo la fana, katuguni i tɛ se ka kunsigi kelen kɛ fin walima nɛrɛ ye.
37 Nka aw ka kuma ka kɛ ɔnhɔn ye. Ayi, ayi, katuguni fɛn o fɛn ka ca ni ninnu ye, o bɛ bɔ kojugu de la.
38 Aw y'a mɛn ko a fɔra ko: «Ɲɛ bɛ ɲɛ nɔ na, ɲin bɛ ɲin nɔ na.»
39 Nka ne b'a fɔ aw ye ko aw kana juguya kɛlɛ, nka mɔgɔ o mɔgɔ mana i gosi i kininbolo da la, i ka tɔ kelen fana kɔsegin a ma.»
40 Ni mɔgɔ dɔ b'a fɛ ka i sendon sariya la, ka i ka fini ta, i ka fini fana ka kɛ a bolo.»
41 Mɔgɔ o mɔgɔ mana i wajibiya ka kilomɛtɛrɛ kelen kɛ, taa n'a ye kilomɛtɛrɛ fila.
42 Min b'a fɛ ka juru ta i la, i ka o di i ma, i kana i kɔdon.
43 Aw y'a mɛn ko a fɔra ko: «I na i mɔgɔɲɔgɔn kanu, ka i jugu koniya.»
44 Nka ne b'a fɔ aw ye ko: Aw ka aw juguw kanu, ka duba kɛ aw dangabagaw ye, ka ko ɲuman kɛ aw kɔniyabagaw ye, ka aw deli minnu bɛ aw tɔɔrɔ ka aw tɔɔrɔ.
45 Aw ka kɛ aw sankolola Fa denw ye, katuguni a bɛ a ka tile bɔ mɔgɔ juguw ni mɔgɔ ɲumanw kan, ka sanji lase mɔgɔ tilennenw ni mɔgɔ tilenbaliw ma.
46 Ni aw bɛ aw kanubagaw kanu, sara jumɛn bɛ aw la? hali jatigilatigiw tɛ kelen ye wa?
47 Ni aw bɛ aw balimaw dɔrɔn fo, aw bɛ mun kɛ ka tɛmɛ tɔw kan? hali jatigɛwalekɛlaw tɛ ten wa?
48 Aw ka kɛ mɔgɔ dafalenw ye i ko aw sankolola Fa dafalen don cogo min na.

SABABU 6NAN

1 Aw k'aw janto aw kana aw ka nilifɛnw kɛ mɔgɔw ɲɛ kɔrɔ, walisa aw ka ye, n'o tɛ, aw tɛna sara sɔrɔ aw sankolola Fa fɛ.
2 O de kosɔn ni i bɛ i ka saraka di, i kana buru fiyɛ i ɲɛ kɔrɔ i ko filankafow b'a kɛ cogo min na Alabatosow kɔnɔ ani nbɛdaw la, walisa u ka nɔɔrɔ sɔrɔ mɔgɔw fɛ. Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko u ka sara bɛ u bolo.
3 Nka ni i bɛ saraka di, i kininbolo kana a dɔn i kininbolo bɛ min kɛ.
4 Walisa i ka nilifɛnw ka kɛ gundo la.
5 Ni i bɛ Ala deli, i kana kɛ i ko filankafow, katuguni a ka di u ye ka delili kɛ u jɔlen Alabatosow kɔnɔ ani nbɛdaw la, walisa mɔgɔw ka u ye. Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko u ka sara bɛ u bolo.
6 Ni i bɛ Ala deli, i ka don i ka so kɔnɔ, ni i ye i ka da tugu, i ka i Fa deli gundo la. I Fa min bɛ yeli kɛ gundo la, o na i sara kɛnɛ kan.»
7 Ni aw bɛ delili kɛ tuma min na, aw kana segin kuma fuw kan i ko siyaw b'a kɛ cogo min na, katuguni u b'a miiri ko u na mɛn u ka kuma caman kosɔn.
8 Aw kana kɛ u bɔɲɔgɔnko ye, katuguni aw mago bɛ fɛn minnu na, aw Fa b'o dɔn sani aw ka a deli.
9 O de kosɔn aw ka Ala deli nin cogo la ko: An Fa min bɛ sankolo la, i tɔgɔ ka saniya.
10 I ka masaya ka na. I sago ka kɛ dugukolo kan, i ko a bɛ kɛ sankolo la cogo min na.
11 An ka don o don dumuni di an ma bi.
12 I ka an ka juruw yafa an ma, i ko an bɛ yafa an ka jurutigiw ma cogo min na.
13 I kana an bila kɔrɔbɔli la, nka an kisi kojugu ma. Amiina.
14 Ni aw ye mɔgɔw yafa u ka hakɛw ma, aw sankolola Fa fana na yafa aw ma.
15 Nka ni aw ma yafa mɔgɔw ma u ka jurumuw la, aw Fa fana tɛna yafa aw ka jurumuw ma.
16 Ni aw bɛ sunɔgɔ, aw kana kɛ i ko filankafow ɲɛda dusukasilen don. Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko u ka sara bɛ u bolo.
17 Ni i bɛ sunɔgɔ tuma min na, i ka i kunkolo tulu ka i ɲɛda ko.
18 I kana i yɛrɛ jira mɔgɔw la ka sunɔgɔ, fɔ i Fa min bɛ gundo la.
19 Aw kana nafolo mara aw yɛrɛw ye dugukolo kan, ntumu ni nɔgɔ bɛ tiɲɛ yɔrɔ min na, sonw bɛ don yɔrɔ min na ka sonyali kɛ.
20 Nka aw ka nafolo mara sankolo la, ntumu ni nɔgɔ tɛ tiɲɛ yɔrɔ min na, sonw tɛ don yɔrɔ min na, sonyali tɛ yɔrɔ min na.
21 I ka nafolo bɛ yɔrɔ min na, i dusukun fana na kɛ yen.
22 Farikolo yeelen ye ɲɛ ye.
23 Nka ni i ɲɛ ka jugu, i farikolo bɛɛ na fa dibi la. O de kosɔn, yeelen min bɛ i kɔnɔ, ni o kɛra dibi ye, o dibi ka bon dɛ!
24 Mɔgɔ si tɛ se ka baara kɛ kuntigi fila ye, katuguni a na kelen kɔniya, ka tɔ kelen kanu. Ni o tɛ, a na minɛ kelen na, ka tɔ kelen mafiɲɛya.» Aw tɛ se ka baara kɛ Ala ni nafolomafɛnw ye.
25 O de y'a to ne b'a fɔ aw ye ko aw kana aw hakili to aw ka ɲɛnamaya la, aw bɛna min dun, wala aw na min min.

Aw ka kan ka min don aw farikolo kosɔn fana.» Yala ɲenamaya tɛ ka tɛmɛ sogo kan, farikolo tɛ tɛmɛ fini kan wa?
26 Sanfɛ kɔnɔw filɛ, k'a masɔrɔ u tɛ danni kɛ, u tɛ suman tigɛ, u tɛ ɲɔgɔn lajɛ bɔgɔdagaw kɔnɔ. O bɛɛ n'a ta, aw sankolola Fa bɛ u balo. Aw ma fisa u ma kosɛbɛ wa?
27 Aw la jumɛn bɛ se ka mɛtɛrɛ kelen fara a janya kan ni a bɛ miiri?
28 Mun na aw bɛ miiri finiw na? Aw ye foro kɔnɔ liliw jateminɛ, u bɛ falen cogo min na. U tɛ baara kɛ, u tɛ firifiri.
29 O bɛɛ n'a ta, ne b'a fɔ aw ye ko Solomani yɛrɛ ma don a nɔɔrɔ bɛɛ la i ko ninnu dɔ la kelen.
30 O de y'a to, ni Ala ye foro binkɛnɛ don o cogo la, bi, sini, a bɛ fili foro la, yala a tɛna aw don kosɛbɛ ka tɛmɛ o kan, aw dannaya dɔgɔmanninw?
31 O de kosɔn aw kana aw hakili ɲagami k'a fɔ ko: «An na mun dun?» wala: An na mun min? Walima ko: «An na fini don mun na?»
32 (Katuguni siya wɛrɛw bɛ nin kow bɛɛ de ɲini.) katuguni aw sankolola Fa b'a dɔn ko aw mago bɛ nin fɛn ninnu bɛɛ la.
33 Aw ka Elohim ka masaya ni a ka tilennenya ɲini fɔlɔ. O kow bɛɛ na fara aw kan.»
34 Aw kana aw hakili to siniko la, katuguni sini na aw hakili to a yɛrɛ kow la. O don juguya bɛ se don ma.

SABABU 7nan

1 Aw kana kiri tigɛ walisa kiri kana tigɛ aw kan.
2 Aw bɛ kiri tigɛ cogo min na, aw na kiri tigɛ o kan.
3 Mun na i bɛ i balimakɛ ɲɛkisɛ filɛ, k'a sɔrɔ i tɛ i yɛrɛ ɲɛ na jiribolo min na?
4 I bɛ se k'a fɔ i balima ye cogo di ko: «A to ne ka nɔgɔ bɔ i ɲɛ na.» A filɛ, jiribolo dɔ bɛ i yɛrɛ ɲɛ na wa?
5 E filankafo, fɔlɔ ka jiribolo bɔ i yɛrɛ ɲɛ na. O tuma na fɛ, i na yeli kɛ ka jɛya walasa ka jirisunba in gɛn ka bɔ i balima ɲɛ na.»
6 Aw kana fɛn senuma di wuluw ma, aw kana aw ka perlew fili donsokɛw ɲɛkɔrɔ, walisa u kana u sen kɔrɔ ka u kɔsegin ka aw tigɛ.
7 Aw ka delili kɛ, o na di aw ma. Aw ka ɲinini kɛ, aw na o sɔrɔ. aw ka da gosi, a na dayɛlɛ aw ye.
8 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ delili kɛ, o bɛ o sɔrɔ. Min b'a ɲini, o bɛ sɔrɔ. Min bɛ a gosi, o na da wuli o ye.»
9 Mɔgɔ jumɛn bɛ aw cɛma, ni a denkɛ ye dumuni ɲini, a bɛ kabakurun di a ma?
10 Ni a ye jɛgɛ deli, a bɛ sa di a ma wa?
11 Ni aw ye mɔgɔ juguw ye, ni aw bɛ nilifɛn ɲumanw dicogo dɔn aw denw ye, aw sankolola Fa tɛna fɛn ɲumanw di a ɲinibagaw ma ka tɛmɛ o kan?
12 O de y'a to aw b'a fɛ mɔgɔw ka fɛn o fɛn kɛ aw la, aw ka o kɛ u ye.
13 Aw ka don da gɛrɛgɛrɛ la, katuguni da min bɛ taa halakili la, o da ka bon, sira ka bon.
14 Katuguni da min bɛ taa ɲɛnamaya la, o da ka gɛlɛn, sira ka dɔgɔ.
15 Aw k'aw yɛrɛ kɔlɔsi kira nkalontigɛlaw la, olu minnu bɛ na aw ma ni sagaw ka finiw ye, nka u kɔnɔna na, u ye waraba wuluwuluw ye.
16 Aw na u dɔn u denw fɛ. Mɔgɔw bɛ rezɛnw lajɛ ni ŋaniw ye wa, wala torosunw bɛ bɔ ŋɛɲɛw la wa?
17 O cogo kelen na, jiri ɲuman bɛɛ bɛ den ɲuman kɛ. Nka jiri min tolilen don, o bɛ den juguw bɔ.
18 Jiri ɲuman tɛ se ka den jugu kɛ, jiri tolilen tɛ se ka den ɲuman kɛ.
19 Jiri o jiri tɛ den ɲuman bɔ, o bɛ tigɛ ka fili tasuma la.
20 O de y'a to aw na u dɔn u ka denw fɛ.
21 Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɔ ne ye ko: Matigi, Matigi, o bɛɛ tɛna don sankolo masaya la. Nka min bɛ ne Fa sankolola sago kɛ.
22 Mɔgɔ caman na a fɔ ne ye o don na ko: «Matigi, Matigi, an ma kiraya kɛ i tɔgɔ la wa?» I ye jinɛw gɛn i tɔgɔ la wa?» I ye kabako caman kɛ i tɔgɔ la wa?
23 O tuma la ne na a fɔ u ye ko: «Ne ma aw dɔn abada.»
24 O de y'a to mɔgɔ o mɔgɔ bɛ ne ka nin kumaw mɛn ka u kɛ, ne na o suma ni hakilitigi dɔ ye, min y'a ka so jɔ farakurun kan.
25 Sanji nana, sanjiba nana, fiɲɛw ye o so gosi. A ma bin, katuguni a ju sigira farakurun kan.
26 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ ne ka nin kumaw mɛn, k'a sɔrɔ a ma u kɛ, o na suma ni hakilintan ye, min y'a ka so jɔ cɛncɛn kan.
27 Sanji nana, sanjiba nana, fiɲɛw ye o so gosi. A binna.
28 Yesu ye nin kumaw ban tuma min na, jama kabakoyara a ka kalan na.
29 A y'u kalan i ko fangatigi, a ma u kalan i ko sariya karamɔgɔw.

SABABU 8NAN

1 Yesu jiginna ka bɔ kulu kan tuma min na, jamaba tugura a nɔfɛ.
2 Kunatɔ dɔ nana a bato k'a fɔ ko: «Matigi, n'i b'a fɛ, i bɛ se ka ne saniya.»
3 Yesu y'a bolo kɔrɔta k'a maga a la k'a fɔ ko: « Ne b'a fɛ. I ka saniya.» O yɔrɔnin bɛɛ, a ka kuna saniyara.
4 Yesu y'a fɔ a ye ko: « I kana o fɔ mɔgɔ si ye. Nka i ka taa i yɛrɛ jira sarakalasebaa la, ka Musa ka nilifɛn min fɔ u ye, i ka o di u ma.
5 Yesu donna Kapɛrnaum tuma min na, kɛlɛbolo kuntigi dɔ nana a deli.
6 U y'a fɔ ko: «Matigi, ne ka jɔnkɛ dalen bɛ so kɔnɔ, a tɔɔrɔlen don kosɛbɛ.»
7 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ne na na a kɛnɛya.»
8 Kɛlɛcɛw kuntigi y'a jaabi ko: «Matigi, ne man kan ka na ne ka so kɔrɔ, nka i ka kuma dɔrɔn fɔ, ne ka jɔnkɛ na kɛnɛya.»
9 K'a masɔrɔ ne ye fanga kɔrɔ, sɔrɔdasiw bɛ ne kɔrɔ. ka dɔ wɛrɛ fɔ a ye ko: «Na, a bɛ na.» Ne ka jɔnkɛ fana ko: «I ka nin kɛ, a bɛ o kɛ.»
10 Yesu y'o mɛn tuma min na, a kabakoyara k'a fɔ a nɔfɛmɔgɔw ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko ne ma dannayaba sɔrɔ nin cogo la, Israɛl kɔnɔ.»
11 Ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ caman na bɔ kɔrɔn fɛ ani tilebin fɛ ka sigi ni Ibrahima ni Isaka ni Yakuba ye sankolo masaya la.
12 Nka masaya denw na fili kɛnɛma dibi la.
13 Yesu y'a fɔ kɛlɛbolo kuntigi ye ko: « Taa. I ye dannaya kɛ cogo min na, o ka kɛ i la ten.» A ka baaraden kɛnɛyara o waati kelen na.
14 Yesu donna Piɛrɛ ka so tuma min na, a ye a muso ba dalen ye, farigan bananen don.
15 A magara a bolo la, sumaya bɔra a la, a wulila ka baara kɛ u ye.
16 Wula sera tuma min na, u nana ni jinɛw ka mɔgɔ caman ye Yesu fɛ.

17 O cogo la kira Esayi ye min fɔ, o ka dafa, ko: «A yɛrɛ ye an ka barikantanya ta ka an ka banaw ta.»
18 Yesu ye jamaba ye a lamini na tuma min na, a ye ci fɔ ko a ka taa fan dɔ fɛ.
19 Sariya karamɔgɔ dɔ nana a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, i mana taa yɔrɔ o yɔrɔ, ne na tugu i kɔ.»
20 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Dingɛw bɛ ntoriw la, sankolo kɔnɔ kɔnɔw fana bɛ u kɔnɔ. Nka mɔgɔ Denkɛ tɛ se k'a kunkolo da yɔrɔ min na.
21 A ka kalanden dɔ wɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «Matigi, a to ne ka taa ne fa su don fɔlɔ.»
22 Yesu y'a fɔ a ye ko: « I ka tugu ne kɔ. Suw ka u ka suw su don.»
23 A donna kurun kɔnɔ tuma min na, a ka kalandenw tugura a nɔfɛ.
24 Sanfiɲɛba dɔ wulila kɔgɔji la fo ka kurunba datugu ni jikuruw ye.
25 A ka kalandenw gɛrɛla Yesu la k'a kunun k'a fɔ ko: «Matigi, an kisi.
26 A y'a fɔ u ye ko: « Aw dannaya dɔgɔmanninw, mun na aw bɛ siran? O kɔ, a wulila ka fiɲɛw ni kɔgɔji kɔrɔfɔ. Hakilijiginba kɛra.
27 Nka cɛw kabakoyara k'a fɔ ko: «Nin ye mɔgɔ sugu jumɛn ye, hali fiɲɛ ni kɔgɔji bɛ a kan minɛ!»
28 A sera Gɛrɛgɛsekaw ka jamana fan dɔ fɛ tuma min na, jinɛw tun bɛ mɔgɔ fila la, u tun bɛ ka bɔ kaburuw kɔnɔ, u tun ka jugu kosɛbɛ, walisa mɔgɔ si kana tɛmɛ o sira fɛ.
29 U pɛrɛnna k'a fɔ ko: «An ni i cɛ ye mun ye, Yesu, Ala Denkɛ? i nana yan ka an tɔɔrɔ sani waati ka se wa?
30 Donsokɛ caman tun bɛ u balo yɔrɔ ɲuman na.
31 Jinɛw y'a deli ko: «Ni i y'an gɛn ka bɔ, a to an ka taa donsokɛw la.»
32 A y'a fɔ u ye ko: « Taa.» U bɔra tuma min na, u taara donsokɛw kɔnɔ, donsokɛw bɛɛ bolila ka jigin yɔrɔ janba dɔ la ka taa kɔgɔji la, ka halaki ji la.
33 U kɔlɔsibagaw bolila ka taa dugu kɔnɔ ka fɛn bɛɛ lakali ani ko min kɛra jinɛw kɔnɔ.
34 Dugu bɛɛ bɔra ka na Yesu kunbɛn.

SABABU 9NAN

1 A donna kurun dɔ kɔnɔ ka tɛmɛn ka taa a yɛrɛ ka dugu kɔnɔ.
2 U nana ni cɛ farigantɔ dɔ ye, a dalen bɛ dilan kan. Denkɛ, i ka i ja gelɛya. I ka jurumuw yafara i ma.»
3 Sariya karamɔgɔ dɔw y'a fɔ u yɛrɛ kɔnɔ ko: «Nin cɛ bɛ Ala tɔgɔ tiɲɛ.»
4 Yesu y'u ka miiriliw dɔn, a y'a fɔ ko: «Mun y'a to aw bɛ kojugu miiri aw dusukunw na?»
5 A ka nɔgɔn k'a fɔ ko: «I ka jurumuw yafara i ma.» Walima k'a fɔ ko: «Wuli ka taama?»
6 Nka walisa aw k'a dɔn ko se bɛ Mɔgɔ Denkɛ ye dugukolo kan ka jurumuw yafa, (o kɔ, a y'a fɔ farigantɔ ye ko: « Wuli ka i ka dilan ta ka taa i ka so.»
7 A wulila ka taa a ka so.
8 Jama y'o ye tuma min na, u kabakoyara ka Elohim tanu, ale min ye o fanga di mɔgɔw ma.
9 Yesu tun bɛ ka bɔ yen tuma min na, a ye cɛ dɔ ye, a tɔgɔ ko Matiyu, a sigilen bɛ jurudon yɔrɔ la . A wulila ka tugu a nɔfɛ.
10 Yesu sigilen tun bɛ dumuni la so kɔnɔ tuma min na, fajibɔla caman ni jurumukɛla caman nana u sigi a ni a ka kalandenw fɛ.
11 Farisiɛnw y'o ye tuma min na, u y'a fɔ a ka kalandenw ye ko: «Mun y'a to aw karamɔgɔ bɛ dumuni kɛ ni waribɔlaw ni jurumukɛlaw ye?»
12 Yesu y'o mɛn tuma min na, a y'a fɔ u ye ko: « Mɔgɔ kɛnɛmanw mago tɛ dɔgɔtɔrɔ la, fɔ banabaatɔw.»
13 Aw ka taa k'a dɔn o kɔrɔ ye ko: «N na makari ne la, saraka tɛ ne la.»
14 Yuhana ka kalandenw gɛrɛla Yesu la k'a fɔ a ye ko: «Mun na anw ni Farisiɛnw bɛ sunɔgɔ tuma caman, nka i ka kalandenw tɛ sunɔgɔ?»
15 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ni kɔɲɔcɛ tora u fɛ, yala kɔɲɔcɛ denw bɛ se ka kasi wa? Nka donw na se, kɔɲɔcɛ na bɔsi u bolo, o kɔ, u na sunɔgɔ.»
16 Mɔgɔ si tɛ fini kura don fini kɔrɔ la, katuguni min bɛ don fini na ka a fa, o bɛ bɔ fini na, ka a tigɛli juguya.
17 Mɔgɔw tɛ diwɛn kura don buteli kɔrɔw kɔnɔ, n'o tɛ, diwɛn bɛ kari, diwɛn bɛ ban, buteliw bɛ tiɲɛ.
18 Ka o kumaw fɔ u ye tuma min na, kuntigi dɔ nana a bato k'a fɔ ko: «Ne denmuso sara sisan.»
19 Yesu wulila ka tugu a nɔfɛ, ani a ka kalandenw fana.
20 Muso dɔ min tun bananen don san tan ni fila joli la, o nana a kɔfɛ ka maga a ka fini da la.
21 A y'a fɔ a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Ni ne magara a ka fini na, ne na kɛnɛya.»
22 Yesu y'a yɛlɛma, a y'a ye tuma min na, a ko: « Ne denmuso, i dusu saalo. i ka dannaya de y'i kɛnɛya.» Muso kɛnɛyara kabini o waati.
23 Yesu donna kuntigi ka so tuma min na, a ye dɔnkilidalaw ni jama mankanba ye.
24 A y'a fɔ u ye ko: « A' ye yɔrɔ di, katuguni jɔnmuso ma sa, nka a bɛ sunɔgɔ la.» U ye ŋɛɲɛ kɛ a la fo ka a mafiɲɛya.
25 Jama bɔlen kɔ yen, a donna ka a bolo minɛ, sunguru wulila.
26 O tɔgɔ bɔra jamana bɛɛ la.
27 Yesu bɔra yen tuma min na, fiyentɔ fila tugura a nɔfɛ, u pɛrɛnna k'a fɔ ko: «E Dawuda Denkɛ, makari an na.»
28 Yesu donna so kɔnɔ tuma min na, fiyentɔw nana a fɛ. U y'a fɔ a ye ko: «Ɔwɔ, Matigi.»
29 A magara u ɲɛw la k'a fɔ ko: « Aw ka dannaya ka kɛ aw ye.»
30 U ɲɛw yɛlɛla. Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw k'a to mɔgɔ si kana o dɔn.»
31 U taara tuma min na, u y'a tɔgɔba jɛnsɛn o jamana bɛɛ la.
32 U bɔra tuma min na, u nana ni bobo dɔ ye Yesu fɛ, jinɛ tun b'a la.
33 Jinɛ gɛnna ka bɔ yen tuma min na, bobow kumana, jama kabakoyara k'a fɔ ko: «A ma deli ka ye Israɛl jamana na.»
34 Farisiɛnw y'a fɔ ko: «A bɛ jinɛw gɛn jinɛw kuntigi barika la.»
35 Yesu taara dugubaw ni dugujuguw bɛɛ la ka mɔgɔw kalan u ka Alabatosow kɔnɔ, ka Masaya Kibaru Duman fɔ, ka bana bɛɛ ni bana bɛɛ kɛnɛya jama cɛma.
36 Nka a ye jama ye tuma min na, a hinɛ donna u la, katuguni u sɛgɛnna, u jɛnsɛnna yɔrɔ bɛɛ, i n'a fɔ saga minnu tɛ sagagɛnnaw ye.
37 A y'a fɔ a ka kalandenw ye ko: « Sɛnɛ tigɛ ka ca tiɲɛ na, nka baarakɛlaw ka dɔgɔ.
38 Aw ka suman tigɛ Matigi deli ko a ka baarakɛlaw ci ka taa a ka suman tigɛ la.

SABABU 10NAN

1 A ye a ka kalanden tan ni fila wele tuma min na, a ye
fanga di u ma jinɛ nɔgɔlenw kama, ka u gɛn ka bɔ yen, ka
bana sifa bɛɛ ni bana sifa bɛɛ kɛnɛya.
2 Ciden tan ni fila tɔgɔw filɛ nin ye. Fɔlɔ, Simɔn, min tɔgɔ
ye ko Piɛrɛ, ani a balimakɛ Andre. Zebede denkɛ Yakuba
ni a balimakɛ Yuhana.
3 Filipe ni Bartolome. Toma, ani Matiyu min ye jagokɛla
ye; Alfe denkɛ Yakuba ni Lebaye, o tɔgɔ tun ye Tade ye.
4 Kanankaw Simɔn ni Juda Isikariyɔti fana y'a janfa.
5 Yesu ye o mɔgɔ tan ni fila ci k'a fɔ u ye ko: « Aw kana
taa siya wɛrɛw ka sira la, aw kana don Samarikaw ka dugu
si la.
6 Nka taa Israɛl ka so saga tununnenw fɛ.
7 Aw bɛ taa tuma min na, aw ka waajuli kɛ k'a fɔ ko:
«Sankolo masaya surunyara.»
8 A' ye banababagatɔw kɛnɛya, ka kunatɔw saniya, ka suw
lakunun, ka jinɛw gɛn.
9 Aw kana sanu ni warijɛ ni nɛgɛso don aw ka waribɔlanw
kɔnɔ.
10 Aw kana sɔgɔsɔgɔninjɛ don aw ka taama kama, aw kana
fini fila ni sanbara ni berew, katuguni baarakɛla ka kan ni a
ka dumuni ye.
11 Aw mana don dugu wala dugu o dugu kɔnɔ, aw ka
ɲininkali kɛ mɔgɔ min ka kan ni o dugu kɔnɔ. Aw ka to yen
fo aw ka taa yen.»
12 Ni aw donna so dɔ kɔnɔ, aw ka o fo.
13 Ni so ka kan, aw ka hɛrɛ ka na a kan, nka ni a man kan,
aw ka hɛrɛ kɔsegin aw ma.
14 Mɔgɔ o mɔgɔ ma aw minɛ ka aw ka kuma lamɛn, ni aw
bɔra o so walima o dugu kɔnɔ, aw ka aw senw buguri wuli.
15 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko Sodɔmu ni Gomɔri jamana
bɛna muɲu ka tɛmɛ o dugu kan.
16 A filɛ, ne b'aw ci i ko sagaw waraba cɛma.
17 Nka aw k'aw yɛrɛ kɔlɔsi mɔgɔw la, katuguni u na aw
don jamalajɛw la, u na aw bugɔ u ka Alabatosow kɔnɔ.
18 Aw na taa ni aw ye gɔfɛrɛnɛrɛw ni masakɛw ɲɛkɔrɔ ne
kosɔn, walisa u ka seereya kɛ u ni siya wɛrɛw kama.
19 Nka ni u y'aw don, aw kana aw hakili ɲagami aw bɛna
kuma cogo min na wala aw bɛna min fɔ, katuguni aw bɛna
min fɔ, o na di aw ma o waati yɛrɛ la.
20 Aw tɛ kuma fɔ, nka aw Fa Ni de bɛ kuma aw fɛ.
21 Balimakɛ na a balima bila saya la, fa na den don, denw
na wuli u bangebagaw kama ka u faga.
22 Mɔgɔw bɛɛ na aw koniya ne tɔgɔ kosɔn, nka min bɛ
muɲuli fo a laban na, o na kisi.
23 Ni u ye aw tɔɔrɔ nin dugu in kɔnɔ, aw ka boli ka taa
dugu wɛrɛ la, katuguni tiɲɛ na ne b'a fɔ aw ye ko aw tɛna
taa Israɛl duguw cɛma fo Mɔgɔ Denkɛ ka na.
24 Kalanden tɛ tɛmɛ a matigi kan, jɔn tɛ tɛmɛ a matigi kan.
25 Kalanden ka kɛ i ko a kuntigi, ka baaraden kɛ i ko a
matigi. Ni u ye sotigi wele ko Bɛlzebub, u tɛna u wele a ka
somɔgɔw ye ka tɛmɛ o kan cogo di?
26 Aw kana siran u ɲɛ, katuguni foyi dogolen tɛ, min tɛna
jira. ani dogolen, o tɛna dɔn.
27 Ne bɛ min fɔ aw ye dibi la, aw ka o fɔ kɛnɛ kan.
28 Mɔgɔ minnu bɛ farikolo faga, nka u tɛ se ka mɔgɔ ni
faga, aw kana siran o ɲɛ, nka aw ka siran o ɲɛ, min bɛ se ka
mɔgɔ ni ni farikolo bɛɛ halaki jahanama kɔnɔ.
29 Npogotiginin fila tɛ feere warijɛ kelen na wa? U la
kelen tɛna bin duguma ni aw Fa tɛ.»
30 Nka aw kunsigiw bɛɛ jatera.
31 Aw kana siran, aw nafa ka bon ni kɔnɔnin caman ye.
32 Ni mɔgɔ o mɔgɔ mana sɔn ne ma mɔgɔw ɲɛ na, ne fana
na sɔn o ma ne sankolola Fa ɲɛkɔrɔ.
33 Nka mɔgɔ o mɔgɔ bɛ ban ne la mɔgɔw ɲɛ na, ne fana na
ban o la ne sankolola Fa ɲɛkɔrɔ.
34 Aw kana miiri ko ne nana hɛrɛ lase dugukolo kan.
35 Katuguni ne nana cɛ dɔ sɔsɔ a fa ni denmuso ni a ba cɛ,
ka denmuso ni a somɔgɔw cɛ.
36 Mɔgɔ juguw na kɛ a yɛrɛ ka somɔgɔw ye.
37 Min bɛ a fa walima a ba kanu ka tɛmɛ ne kan, o man
kan ni ne ye.
38 Min tɛ a ka gengenjiri ta ka tugu ne kɔ, o man kan ni ne
ye.
39 Min b'a ni sɔrɔ, o na bɔnɛ a la.
40 Min bɛ aw minɛ, o bɛ ne minɛ, min bɛ ne minɛ, o bɛ ne
cibaa minɛ.
41 Min bɛ kira minɛ kira tɔgɔ la, o na kira ka sara sɔrɔ. Min
bɛ mɔgɔ tilennen minɛ mɔgɔ tilennen tɔgɔ la, o na mɔgɔ
tilennen ka sara sɔrɔ.
42 Mɔgɔ o mɔgɔ mana ji nɛnɛ jifilen kelen di nin
denmisɛnninw dɔ la kelen ma kalanden tɔgɔ la dɔrɔn, ne b'a
fɔ aw ye tiɲɛ na ko a tɛna bɔnɛ a ka sara la fewu.

SABABU 11NAN

1 Yesu y'a ka kalanden tan ni fila ci ka ban tuma min na, a
bɔra yen ka taa mɔgɔw kalan ani ka waajuli kɛ u ka duguw
kɔnɔ.
2 Yuhana ye Krisita ka kɛwalew mɛn kasobon kɔnɔ, a ye a
ka kalanden fila ci.
3 A y'a fɔ a ye ko: «Mɔgɔ min ka kan ka na, e de don wa,
walima an bɛ mɔgɔ wɛrɛ makɔnɔ wa?»
4 Yesu y'a jaabi k'a fɔ u ye ko: « Aw bɛ ko minnu mɛn ka u
ye, aw ka taa ka olu jira Yuhana la ko kura.
5 Fiyentɔw bɛ yeli kɛ, senkelenw bɛ taama, kunatɔw
saniyalen don, tulogwerenw bɛ mɛnni kɛ, suw kununna,
faantanw ye Kibaru Duman fɔ u ye.
6 Mɔgɔ o mɔgɔ tɛna jurumu kɛ ne la, o ye dubaden ye.
7 U taatɔ tuma min na, Yesu y'a daminɛ k'a fɔ jama ye
Yuhana ko la ko: « Aw bɔra kungokolon kɔnɔ ka mun
filɛ?» Bɔgɔ min bɛ yɛrɛyɛrɛ fiɲɛ fɛ wa?
8 Nka aw taara mun filɛ? Cɛ min bɛ fini nɔgɔlen don wa?
A filɛ, minnu bɛ fini nɔgɔlen don, olu bɛ masakɛw ka so.
9 Nka aw taara mun filɛ? Kira dɔ don wa? ɔwɔ, ne b'a fɔ
aw ye, ka tɛmɛ kira kan.
10 A sɛbɛnnen bɛ ale ko la ko: «A filɛ, ne bɛ ne ka ciden ci
i ɲɛ kɔrɔ, o na i ka sira labɛn i ɲɛkɔrɔ.»
11 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko muso minnu bangera musow
fɛ, mɔgɔ si ma wuli ka tɛmɛ Yuhana Batiselikɛla kan.
12 Kabini Yuhana Batiselikɛla ka waati la fo ka na se bi
ma, sankolo masaya bɛ fariyakow la, ka fariyakow minɛ ni
fanga ye.
13 Kiraw bɛɛ ni sariya tun bɛ kiraya kɛ fo Yuhana.
14 Ni aw b'a fɛ k'a sɔrɔ, nin ye Eli ye.
15 Tulo bɛ min fɛ ka lamɛnni kɛ, o ka lamɛnni kɛ.
16 Nka ne na nin bɔnsɔn in suma ni mun ye? A bɛ iko
denmisɛnw sigilen bɛ suguw la, ka u tɔɲɔgɔnw wele.
17 U y'a fɔ ko: «An ye fɔlikan fɔ aw ye, aw ma dɔn kɛ. An
ye dusukasi kɛ aw ye, aw ma kasi.
18 Yuhana nana dumuni kɛ, a ma minni kɛ, u b'a fɔ ko:
«Jinɛ b'a la.»

19 Mɔgɔ Denkɛ nana dumuni kɛ ka minni kɛ, u b'a fɔ ko: «Cɛ dɔ filɛ, min ye dɔlɔminna ye, ani dɔlɔminna, fajibɔlaw ni jurumukɛlaw teri.» Nka hakilitigiya jo bɛ a denw fɛ.
20 A ka sebaaya kɛwalew fanba kɛra dugu minnu kɔnɔ, a y'a daminɛ ka olu kɔrɔfɔ, katuguni u ma nimisa.
21 Bɔnɛ bɛ i la, Korazin! Bɔnɛ bɛ i la, Bɛtisaida! Katuguni sebaaya baara minnu kɛra aw la, ni olu tun kɛra Tiri ni Sidɔn, u tun na nimisa kabini tuma jan ni cɛncɛn ni buguri ye.
22 Nka ne b'a fɔ aw ye ko Kiritigɛ don na, Tiri ni Sidɔn na muɲu ka tɛmɛ aw kan.»
23 Kapɛrnaum min kɔrɔtara ka taa sankolo la, i na jigin jahanama kɔnɔ, katuguni sebaaya baara minnu kɛra i la, ni olu tun kɛra Sodɔmu, o tun na to yen fo bi.
24 Nka ne b'a fɔ aw ye ko Kiritigɛ don na, Sodɔmu jamana bɛna muɲu ka tɛmɛ e kan.»
25 O waati la Yesu y'a jaabi ko: « Ne Fa, sankolo ni dugukolo Matigi, ne b'i barika da i ye, katuguni i ye o kow dogo hakilitigiw ni hakilitigiw la, ka u jira denmisɛnninw na.»
26 O cogo la, ne Fa, katuguni a diyara i ɲɛ na ten.
27 Fɛn bɛɛ dira ne Fa ma. Fa Ala tɛ mɔgɔ si dɔn fo Denkɛ, ani Denkɛ b'a fɛ k'a jira mɔgɔ o mɔgɔ la.
28 Aw ka na ne ma, aw minnu bɛ baara kɛ ni doni girinmanw bɛɛ ye, ne na lafiɲɛ di aw ma.»
29 A' ye ne ka jɔrɔnanko ta aw kan ka kalan ne la. Katuguni ne dusu sumalen don, ne dusukun majiginlen don, aw na lafiya sɔrɔ aw niw ye.»
30 Katuguni ne ka jɔrɔnanko ka nɔgɔn, ne ka doni ka nɔgɔn.

SABABU 12NAN

1 O waati la, Yesu taara ɲɔ cɛma lafiɲɛ don na. Kɔngɔ tun b'a ka kalandenw na, u y'a daminɛ ka ɲɔkisɛw tigɛ ka dumuni kɛ.
2 Farisiɛnw y'o ye tuma min na, u y'a fɔ a ye ko: «A filɛ, i ka kalandenw bɛ fɛn minnu kɛ lafiɲɛ don na.»
3 Nka Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw ma Dawuda ka ko kɛlenw kalan, kɔngɔ tun bɛ Dawuda ni a fɛ mɔgɔw la wa?
4 A donna Elohim ka so kɔnɔ ka nbuuru jiralen dun cogo di, o tun man kan ka dun, a ni a fɛmɔgɔw fana tun man kan ka o dun, fɔ sarakalasebagaw dɔrɔn de tun bɛ o dun?
5 Aw ma sariya kalan ko lafiɲɛ donw la, sarakalasebaa minnu bɛ Alabatosoba kɔnɔ, olu bɛ lafiɲɛ don nɔgɔ, jalaki tɛ u la wa?
6 Nka ne b'a fɔ aw ye ko nin yɔrɔ la, mɔgɔ dɔ ka bon ni Alabatosoba ye.
7 Nka ni aw tun y'a dɔn ko nin kɔrɔ ye min ye ko: «N b'a fɛ ka makari ne la, ka saraka bɔ, aw tun tɛna jalakibaliw jalaki.»
8 Mɔgɔ Denkɛ ye lafiɲɛ don yɛrɛ Matigi ye.
9 Yesu bɔra yen tuma min na, a taara u ka Alabatoso kɔnɔ.
10 Cɛ dɔ tun jalen don. U y'a ɲininka ko: «A dagalen bɛ ka kɛnɛya lafiɲɛ donw na wa?» walisa u k'a jalaki.
11 A y'a fɔ u ye ko: « Aw cɛma, mɔgɔ jumɛn na saga kelen sɔrɔ, ni a binna dingɛ kɔnɔ lafiɲɛ don na, yala a tɛna a minɛ k'a kɔrɔta wa?»
12 O tuma na fɛ, mɔgɔ ka fisa ni saga ye cogo di? O de kosɔn a dagalen don ka ko ɲuman kɛ lafiɲɛ donw na.
13 A y'a fɔ cɛ ye ko: « I bolo kɔrɔta.» A y'a kɔrɔta. A kɛnɛyara kokura, i n'a fɔ tɔ kelen.
14 Farisiɛnw bɔra ka taa a kɛlɛ, u bɛ se k'a faga cogo min na.
15 Yesu y'o dɔn tuma min na, a y'a yɛrɛ bɔ yen.
16 A y'a fɔ u ye ko u kana a ladɔnniya.
17 kira Esayi ye min fɔ, o ka dafa.
18 Ne ye ne ka baaraden filɛ, ne ye min ɲɛnatɔmɔ. ne kanulen min ka di ne ye kosɛbɛ, ne na ne ni da a kan, a na kiri jira siya wɛrɛw la.
19 A tɛna kɛlɛ kɛ, a tɛna kule. Mɔgɔ si tɛna a kan mɛn nbɛdaw la.»
20 A tɛna binkɛnɛ karilen kari, a tɛna lenburu sisilen faga, fo a ka kiri ci ka taa se sɔrɔli la.
21 Siya wɛrɛw na u jigi da a tɔgɔ kan.
22 O kɔ, jinɛ tun bɛ mɔgɔ min na, fiyentɔ ni bobo, u nana Yesu ma.
23 Jama bɛɛ kabakoyara k'a fɔ ko: «Nin tɛ Dawuda denkɛ ye wa?»
24 Farisiɛnw y'o mɛn tuma min na, u y'a fɔ ko: «Nin cɛ tɛ jinɛw gɛn ka bɔ yen, fo jinɛw kuntigi Bɛlzebub de barika la.»
25 Yesu y'u ka miiriliw dɔn, a y'a fɔ u ye ko: « Masaya o masaya farala ɲɔgɔn kan, o bɛɛ tiɲɛna. Dugu wala so bɛɛ farala ɲɔgɔn kan, o tɛna jɔ.
26 Ni Sitanɛ ye Sitanɛ gɛn ka bɔ yen, a bɛ tila a yɛrɛ kama. O tuma na fɛ, a ka masaya bɛna jɔ cogo di?
27 Ni ne bɛ jinɛw gɛn ka bɔ Belzebub barika la, aw denw bɛ u gɛn ka bɔ jɔn fɛ? o de kosɔn u na kɛ aw ka kiritigɛlaw ye.»
28 Nka ni ne bɛ jinɛw gɛn ka bɔ Elohim Ni barika la, Elohim ka masaya sera aw ma.
29 Ni o tɛ, mɔgɔ bɛ se ka don cɛ barikama ka so kɔnɔ cogo di k'a ka nafolo tiɲɛ, ni a ye cɛ barikama siri fɔlɔ? o kɔ, a bɛna a ka so tiɲɛ.
30 Min tɛ ne fɛ, o bɛ ne kɛlɛ. Min tɛ mɔgɔw lajɛ ni ne ye, o bɛ jɛnsɛn.
31 O de kosɔn ne b'a fɔ aw ye ko: Jurumu ni Ala tɔgɔ tiɲɛni sifa bɛɛ na yafa mɔgɔw ma.
32 Mɔgɔ o mɔgɔ mana kuma dɔ fɔ Mɔgɔ Denkɛ kama, o na yafa a ma.
33 Aw k'a kɛ jiri ɲuman ye, ka a den kɛ ka ɲɛ. Ni o tɛ, aw ka jiri toli, ka a den toli, katuguni jiri bɛ dɔn a den de fɛ.
34 Aw siw bɔnsɔn, aw minnu ka jugu, aw bɛ se ka kuma ɲumanw fɔ cogo di? Katuguni mɔgɔ da bɛ kuma dusukun caya de la.»
35 Mɔgɔ ɲuman bɛ fɛn ɲumanw bɔ a dusukun nafolo ɲuman na.
36 Nka ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔw bɛna kuma gansan minnu fɔ, u na o jate kiritigɛ don na.
37 I na jo sɔrɔ i ka kumaw barika la, i na jalaki i ka kumaw fɛ.
38 Sariya karamɔgɔ dɔw ni Farisiɛn dɔw y'a jaabi ko: «Karamɔgɔ, an b'a fɛ ka taamashyɛn dɔ ye i fɛ.»
39 Nka Yesu y'u jaabi ko: « Siya jugu ni jatɔya bɛ taamashyɛn ɲini. Taamaʃyɛn si tɛna kɛ o la, ni kira Yuhana ka taamashyɛn tɛ.
40 Jonasi ye tile saba ni su saba kɛ balema kɔnɔbara la cogo min na. O cogo la, Mɔgɔ Denkɛ na kɛ tile saba ni su saba dugukolo kɔnɔ.
41 Kiiritigɛ don na, Ninivɛkaw na wuli ni nin mɔgɔw ye, ka u jalaki. Mɔgɔ min ka bon ni Jonasi ye, o bɛ yan.»
42 Kiritigɛ don na, saheli masamuso na wuli ni nin bɔnsɔnw ye, ka u jalaki, katuguni a nana ka bɔ dugukolo

fan bɛɛ la ka Solomani ka hakilitigiya lamɛn. Mɔgɔ min ka bon ni Solomani ye, o bɛ yan.»
43 Ni jinɛ nɔgɔlen bɔra mɔgɔ la, a bɛ yaala yɔrɔ jalenw na ka lafiɲɛ ɲini, nka a tɛ foyi sɔrɔ.
44 A ko: «Ne bɔra ne ka so kɔnɔ. A sera tuma min na, a y'a sɔrɔ a lankolon don, a kolen don, a masirilen don.
45 O kɔ, a taara ni jinɛ wolonwula wɛrɛw ye minnu ka jugu ka tɛmɛ a yɛrɛ kan, u donna yen ka sigi yen. O cogo kelen na kɛ nin bɔnsɔn juguw fana ye.
46 Ka a to kuma la jama fɛ, a ba ni a balimakɛw jɔlen tun bɛ kɛnɛma, u tun b'a fɛ ka kuma a fɛ.
47 Mɔgɔ dɔ y'a fɔ a ye ko: «I ba ni i balimakɛw jɔlen bɛ kɛnɛma, u b'a fɛ ka kuma i fɛ.»
48 Nka Yesu y'a jaabi ko: « Ne ba ye jɔn ye?» Ne balimaw ye jɔnw ye?
49 A y'a bolo kɔrɔta a ka kalandenw ma k'a fɔ ko: « Ne ba ni ne balimaw filɛ!
50 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ ne Fa sago kɛ sankolola la, o ye ne balimakɛ ni ne balimamuso ani ne ba ye.

SABABU 13NAN

1 O don kelen na, Yesu bɔra so kɔnɔ ka sigi ba da la.
2 Jama caman y'a lajɛ Yesu fɛ, fo a donna kurun kɔnɔ ka sigi. Jama bɛɛ jɔlen tora kɔgɔjida la.
3 A ye fɛn caman fɔ u ye ntalenw na, ko: « A filɛ, dannikɛla dɔ bɔra ka danni kɛ.
4 A ye danni kɛ tuma min na, kisɛ dɔw binna sira da la, kɔnɔw nana u dun.
5 Dɔw binna kabakurunw kan, dugukolo caman tun tɛ yɔrɔ minnu na.
6 Tile bɔra tuma min na, u jenina. Ikomi u ju tun t'u la, u jara.
7 Dɔw binna ŋaniw cɛma. ŋaniw bɔra ka u dawolo.
8 Nka dɔw binna dugukolo ɲuman kan ka den kɛ, dɔw siɲɛ kɛmɛ, dɔw siɲɛ biwɔɔrɔ, dɔw siɲɛ bisaba.
9 Tulo bɛ min fɛ ka lamɛnni kɛ, o ka lamɛnni kɛ.
10 Kalandenw gɛrɛla Yesu la k'a fɔ a ye ko: «Mun y'a to i bɛ ntalenw fɔ u ye?»
11 A y'a fɔ u ye ko: « Katuguni a dira aw ma ka sankolo masaya gundo dɔn, nka o ma di u ma.»
12 Min b'a bolo, o na di a ma, a na caman sɔrɔ.
13 O de kosɔn ne bɛ ntalenw fɔ u ye, katuguni u tɛ yeli kɛ. Ni u y'a mɛn, u tɛ mɛnni kɛ, u t'a faamu fana.
14 Esayi ka kiraya kuma dafara olu de la, o ko: «Aw na mɛnni kɛ, nka aw tɛna a faamu. Aw na yeli kɛ, nka aw tɛna a dɔn.
" walisa u kana yeli kɛ ni u ɲɛw ye, ka mɛnni kɛ ni u tulo ye, ka faamuyali sɔrɔ ni u dusukun ye, ka yɛlɛma don u la, ne ka u kɛnɛya.»
16 Nka aw ɲɛw ye dubadenw ye, katuguni u bɛ yeli kɛ, aw tulow bɛ dubadenw ye, katuguni u bɛ mɛnni kɛ.
17 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko kira caman ni mɔgɔ tilennen caman tun b'a fɛ ka aw ye fɛn minnu ye, nka u ma u ye. Aw bɛ fɛn minnu mɛn, aw ma olu mɛn.»
18 O de y'a to aw ka dannikɛla ka ntalen lamɛn.
19 Ni mɔgɔ o mɔgɔ ye masaya kuma mɛn, k'a sɔrɔ a ma o faamu, o tuma na, mɔgɔ jugu bɛ na ka min danna a dusukun na, a bɛ o minɛ. Min ye kisɛ sɔrɔ sira kɛrɛ fɛ, o filɛ nin ye.
20 Nka min ye kisɛ minɛ ka taa kabakurunw na, o de ye o kuma mɛn, ka a minɛ ni ɲagali ye.
21 O bɛɛ n'a ta, a ma sinsin a yɛrɛ la, nka a bɛ mɛn dɔɔnin, katuguni ni tɔɔrɔ wala tɔɔrɔ nana o kuma kosɔn, a bɛ tɔɔrɔ dɔɔni dɔɔni.
22 Min ye kisɛ sɔrɔ ŋaniw cɛma, o ye kuma mɛnbaga ye. Nin diɲɛ hami ni nafolo lafilili bɛ kuma daji, a tɛ den.
23 Min ye kisɛ sɔrɔ dugukolo ɲuman kɔnɔ, o ye kuma lamɛnbaga ye k'a faamu. O fana bɛ den ka den, dɔw bɛ den siɲɛ kɛmɛ, dɔw bɛ den biwɔɔrɔ, dɔw bɛ den siɲɛ bisaba.
24 A ye ntalen wɛrɛ fɔ u ye ko: « Sankolo masaya bɛ tali kɛ mɔgɔ la min ye kisɛ ɲuman dan a ka foro la.
25 Mɔgɔw tun bɛ sunɔgɔ la tuma min na, a jugu nana binkɛnɛ dan malo cɛma ka taa.
26 Nka a dawolo falenna ka den kɛ tuma min na, binjuguw fana bɔra kɛnɛ kan.
27 Dutigi ka baarakɛlaw gɛrɛla a la k'a fɔ a ye ko: «Matigi, i ma kisɛ ɲuman dan i ka foro la wa?» O tuma na fɛ, binjugu bɔra min?
28 A y'a fɔ u ye ko: «Jugu dɔ ye nin kɛ.» Baarakɛlaw y'a fɔ a ye ko: «I b'a fɛ an ka taa u lajɛ wa?»
29 Nka Yesu y'a fɔ ko: «Ayi! Ni aw bɛ binkɛnɛw lajɛ tuma min na, aw kana malo fana bɔ ni u ye.»
30 U fila bɛɛ ka falen ɲɔgɔn fɛ fo suman tigɛ waati.
31 A ye ntalen wɛrɛ fɔ u ye ko: « Sankolo masaya bɛ i ko mutaridi kisɛ, mɔgɔ ye min ta ka dan a ka foro la.
32 Tiɲɛ na, o ye kisɛw bɛɛ la dɔgɔmannin ye, nka ni a falenna, a ka bon ni binw cɛma, a bɛ kɛ jiri ye, fo sankolo kɔnɔ kɔnɔw bɛ na u sigi a bolow la.
33 A ye ntalen wɛrɛ fɔ u ye. Sankolo masaya bɛ i ko funu, muso dɔ ye min ta ka a dogo dumuni sumanikɛlan saba kɔnɔ, fo a bɛɛ ka funun.
34 Yesu ye o kow bɛɛ fɔ jama ye ntalenw de la. A ma kuma u fɛ ni ntalen tɛ.
35 O cogo la kira ye min fɔ ko: «Ne na ne da yɛlɛ ntalenw na, o ka dafa. Fɛn minnu tun dogolen bɛ kabini diɲɛ sigili, ne na olu fɔ.
36 Yesu ye jama bila ka taa so kɔnɔ, a ka kalandenw gɛrɛla a fɛ k'a fɔ a ye ko: «A' ye foro binjuguw ntalen fɔ an ye.»
37 A y'a fɔ u ye ko: « Min bɛ kisɛ ɲuman dan, o ye Mɔgɔ Denkɛ de ye.
38 Foro ye diɲɛ ye. kisɛ ɲumanw ye masaya denw ye; Nka binjuguw ye jugu denw ye.
39 Jugu min ye u dan, o ye jinɛ de ye. suman tigɛ ye diɲɛ laban ye ; Suman tigɛbagaw ye mɛlɛkɛw ye.
40 O de y'a to binjuguw bɛ lajɛ ka jeni tasuma la cogo min na. O cogo kelen na kɛ nin diɲɛ laban na.»
41 Hadamaden Denkɛ na a ka mɛlɛkɛw ci, ka jurumukɛlaw ni tilenbaliyakɛlaw bɛɛ lajɛ ka bɔ a ka masaya la.
42 A na u fili tasumamugu kɔnɔ, kasi na kɛ ka kasi ani ka ɲinw ɲimi.
43 O tuma la, mɔgɔ tilennenw na yeelen bɔ i ko tile u Fa ka masaya la. Tulo bɛ min fɛ ka lamɛnni kɛ, o ka mɛnni kɛ.
44 Sankolo masaya bɛ i ko nafolo dogolen foro kɔnɔ. Ni mɔgɔ ye o sɔrɔ, a bɛ o dogo, ka taa a bolofɛnw bɛɛ feere, ka o foro san.
45 Sankolo masaya bɛ i ko jagokɛla min bɛ perle ɲumanw ɲini.
46 A ye perle kelen sɔrɔ min sɔngɔ ka bon, a taara a bolofɛnw bɛɛ feere ka o san.
47 Sankolo masaya bɛ i ko jɛgɛ min filila kɔgɔji la ka fɛn sifa bɛɛ lajɛ.

48 U falen don tuma min na, u y'u sama ka taa bajida la, ka
u sigi ka fɛn ɲumanw lajɛ minɛnw kɔnɔ, nka u ye fɛn
juguw fili.
49 A na kɛ ten diɲɛ laban na.
50 U na u fili tasumamugu kɔnɔ, kasi na kɛ ka kasi ka ɲinw
ɲimi.
51 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw ye nin kow bɛɛ faamu wa? U
y'a fɔ a ye ko: «Ɔwɔ, Matigi.»
52 A y'a fɔ u ye ko: « O de kosɔn sariya karamɔgɔ o sariya
bɛ kalan sankolo masaya ko la, o bɛ i ko dutigi min bɛ fɛn
kuraw ni fɛn kɔrɔw bɔ a ka nafolo la.»
53 Yesu ye o ntalenw ban tuma min na, a taara yen.
54 A sera a ka jamana na tuma min na, a ye u kalan u ka
Alabatoso kɔnɔ, fo u kabakoyara k'a fɔ ko: «Nin
hakilitigiya ni nin sebaaya kɛwalew bɔra min?»
55 Nin tɛ minisiri denkɛ ye wa? a ba tɔgɔ tɛ Mariyama wa?
A balimakɛw, Yakuba ni Yuse, Simɔn ni Juda?
56 A balimamusow bɛɛ tɛ an fɛ wa? Nin cɛ in ye nin kow
bɛɛ bɔ min?
57 U dusu tiɲɛna Yesu kosɔn. Nka Yesu y'a fɔ u ye ko: «
Kira tɛ bonya la fo a ka jamana ni a ka so.»
58 A ma sebaaya baara caman kɛ yen u ka dannabaliya
kosɔn.

SABABU 14NAN

1 O waati la, jamana kuntigi Hɛrɔde ye Yesu tɔgɔba ko
mɛn.
2 A y'a fɔ a ka jɔnw ye ko: «Nin ye Yuhana Batiselikɛla ye.
a kununna ka bɔ suw cɛma. O de kosɔn sebaaya kɛwalew
bɛ u yɛrɛ jira a la.
3 Hɛrɔde tun ye Yuhana minɛ k'a siri k'a bila kaso la, a
balimakɛ Filipe muso Hɛrɔdiya kosɔn.
4 Yuhana y'a fɔ a ye ko: «A man ɲi i ka a sɔrɔ.»
5 A tun b'a fɛ k'a faga tuma min na, a siranna jama ɲɛ,
katuguni u tun b'a jate kira ye.
6 Nka Hɛrɔde wolodon seli kɛra tuma min na, Hɛrɔdi
denmuso ye dɔn kɛ u ɲɛ kɔrɔ ka Hɛrɔde diya.
7 O kɔ, a ye layidu ta ni kalili ye ko a bɛna fɛn o fɛn ɲini a
fɛ, a bɛna o di a ma.
8 A ba y'a fɔ a ye ka kɔn o ɲɛ, a y'a fɔ ko: «Yuhana
Batiselikɛla kunkolo di ne ma yan.»
9 Masakɛ dusu tiɲɛna.
10 A ye ci bila ka taa Yuhana kunkolo tigɛ kasobon kɔnɔ.
11 U nana ni a kunkolo ye daga kɔnɔ ka di npogotiginin ma.
12 A ka kalandenw nana o su ta k'a su don k'a fɔ Yesu ye.
13 Yesu y'o mɛn tuma min na, a bɔra yen kurun kɔnɔ ka taa
kungokolon yɔrɔ dɔ la.
14 Yesu taara ka jamaba ye, a hinɛ donna u la, a ye u
banabagatɔw kɛnɛya.
15 Wula fɛ tuma min na, a ka kalandenw gɛrɛla Yesu yɔrɔ
k'a fɔ a ye ko: «Nin ye kungokolon yɔrɔ ye, waati tɛmɛna
sisan. jama bila ka taa , walisa u ka taa duguw kɔnɔ ka
dumunifɛnw san u yɛrɛ ye .
16 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Wajibi tɛ u ka taa. Aw ka dumuni
di u ma.»
17 U y'a fɔ a ye ko: «Nbuuru duuru ni jɛgɛ fila dɔrɔn de bɛ
an bolo yan.»
18 A ko: « A' ye u lase ne ma yan.»
19 A y'a fɔ jama ye ko u ka sigi bin kan, ka nbuuru duuru
ni jɛgɛ fila ta ka sankolo filɛ, ka dugawu kɛ ka nbuuru kari
ka nbuuru di a ka kalandenw ma, ka kalandenw di jama
ma .
20 U bɛɛ ye dumuni kɛ ka fa.
21 Dumuni kɛbagaw tun bɛ cɛ waa duuru ɲɔgɔn bɔ musow
ni denmisɛnw kɔ.
22 O yɔrɔnin bɛɛ Yesu y'a ka kalandenw wajibiya u ka don
kurun kɔnɔ ka taa a ɲɛfɛ ka taa fan dɔ fɛ, k'a sɔrɔ a ye jama
bila ka taa.
23 A ye jama bila ka taa, a yɛlɛla kulu dɔ kan ka delili kɛ.
24 Kurun tun bɛ kɔgɔji cɛma, jikuruw tun bɛ ka girin.
25 Sufɛla naaninan na, Yesu taara u fɛ kɔgɔji kan.
26 Kalandenw ye Yesu taamatɔ ye kɔgɔji kan tuma min na,
u hakili ɲagamina k'a fɔ ko: «Jin don. U pɛrɛnna siran fɛ.
27 O yɔrɔnin bɛɛ Yesu y'a fɔ u ye ko: « A' ye aw ja gɛlɛya.
o ye ne ye; aw kana siran.
28 Piɛrɛ y'a jaabi ko: «Matigi, ni e de don, i ka ne wele ka
na i fɛ ji kan.»
29 A ko: « Na!» Piɛrɛ jiginna kurun kɔnɔ tuma min na, a
taamana ji kan ka taa Yesu fɛ.
30 Nka a ye fiɲɛba ye minkɛ, a siranna. A y'a daminɛ ka
jigin, a pɛrɛnna ko: «Matigi, ne kisi.»
31 O yɔrɔnin bɛɛ Yesu y'a bolo kɔrɔta k'a minɛ k'a fɔ a ye
ko: « I dannabaliya, mun na i bɛ sigasiga?
32 U donna kurun kɔnɔ tuma min na, fiɲɛ dabila.
33 Kurun kɔnɔmɔgɔw nana a bato k'a fɔ ko: «Tiɲɛ na, i ye
Elohim Denkɛ ye.»
34 U tɛmɛna tuma min na, u sera Jenɛzarɛti jamana na.
35 O yɔrɔ mɔgɔw y'a dɔn tuma min na, u ye ci bila ka taa a
lamini jamana bɛɛ la ka na ni banabaatɔw bɛɛ ye a fɛ.
36 U y'a deli ko u ka maga a ka fini dawolo la dɔrɔn.

SABABU 15NAN

1 Sariya karamɔgɔw ni Farisiɛn minnu tun bɛ Jerusalɛm,
olu taara Yesu ma.
2 Mun na i ka kalandenw bɛ maakɔrɔw ka laadalakow tiɲɛ?
Katuguni u tɛ u tɛgɛ ko ni u bɛ dumuni kɛ.»
3 Nka Yesu y'u jaabi ko: « Mun y'a to aw bɛ Elohim ka ci
fɔlen tiɲɛ aw ka laadalakow fɛ?
4 Ala ye ci fɔ ko: `I fa ni i ba bonya.'
5 Nka aw b'a fɔ ko: «Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɔ a fa wala a ba ye
ko: `O ye nilifɛn ye.
6 Aw kana a fa ni a ba bonya, a na hɔrɔnya. Aw ye Ala ka
ci fɔlen kɛ foyi ye aw ka laadalakow fɛ.
7 Aw filankafow, Esayi ye kiraya kɛ aw ko la ka ɲɛ.
8 Nin jama bɛ gɛrɛ ne la ni u da ye, ka ne bonya ni u
dawolo ye. Nka u dusukun yɔrɔ ka jan ne la.»
9 Nka u bɛ ne bato fu, u bɛ mɔgɔw ka ci fɔlenw kalan
kalanw kosɔn.
10 A ye jama wele k'a fɔ u ye ko: « A' ye lamɛnni kɛ ka
faamuyali sɔrɔ.
11 Fɛn min bɛ don mɔgɔ da la, o tɛ mɔgɔ nɔgɔ. Nka min bɛ
bɔ da la, o bɛ mɔgɔ nɔgɔ.»
12 A ka kalandenw nana a ɲininka ko: «I b'a dɔn ko
Farisiɛnw dusu tiɲɛna o kuma mɛnni kɔfɛ wa?
13 Nka Yesu y'a jaabi ko: « Ne sankolola Fa ma jiri o jiri
turu, o bɛɛ na wuli.»
14 U ka to, u ka kɛ fiyentɔw ɲɛmaa fiyentɔw ye. Ni
fiyentɔw bɛ fiyentɔ ɲɛminɛ, u fila bɛɛ na bin kɔdingɛ kɔnɔ.
15 Piɛrɛ y'a jaabi ko: «I ka nin ntalen fɔ an ye.»
16 Yesu y'a ɲininka ko: « Aw fana ye faamuyali sɔrɔ fɔlɔ
wa?

17 Aw m'a faamu fɔlɔ ko fɛn o fɛn bɛ don da la, o bɛ don kɔnɔbara la ka fili ji la wa?
18 Nka fɛn minnu bɛ bɔ da la, olu bɛ bɔ dusukun na. U bɛ cɛ nɔgɔ.
19 Katuguni miiri juguw ni mɔgɔfagaw ni jatɔya ni jatɔya ni sonyali ni seere nkalonmaw ni Ala tɔgɔ tiɲɛniw bɛ bɔ dusukun na.
20 O fɛnw de bɛ mɔgɔ nɔgɔ, nka ka dumuni kɛ ni bolo kobali ye, o tɛ mɔgɔ nɔgɔ.
21 Yesu taara o yɔrɔ la ka taa Tiri ni Sidɔn jamanaw la.
22 Kanan muso dɔ bɔra o yɔrɔ kelenw na ka pɛrɛn a ye ko: «Matigi, Dawuda Denkɛ, makari ne la. ne denmuso tɔɔrɔlen don kosɛbɛ jinɛ dɔ fɛ.
23 Nka Yesu ma kuma foyi jaabi. A ka kalandenw gɛrɛla a deli ko: «A' y'a bila ka taa. katuguni a bɛ pɛrɛn an nɔfɛ.»
24 Nka Yesu y'a jaabi ko: « Ne ma ci Israɛl ka so saga tununnenw kɔ.»
25 O kɔ, muso nana a bato k'a fɔ ko: «Matigi, ne dɛmɛ.»
26 Nka Yesu y'a jaabi ko: « A man ɲi ka denmisɛnw ka dumuni ta k'a fili wuluw ma.»
27 A y'a fɔ ko: «Tiɲɛ don, Matigi, o bɛɛ n'a ta, wuluw bɛ u kuntigiw ka tabali bintɔw dɔ dun.»
28 Yesu y'a jaabi ko: «Muso, i ka dannaya ka bon. A denmuso kɛnɛyara kabini o waati yɛrɛ la.
29 Yesu bɔra yen ka gɛrɛ Galile ba la. A yɛlɛla kulu dɔ kan, ka i sigi yen.
30 Jama caman nana Yesu fɛ, senkelenw, fiyentɔw, bobow, fiyentɔw ani mɔgɔ caman wɛrɛw, ka u fili Yesu sen kɔrɔ. A ye u kɛnɛya.
31 Jama kabakoyara kosɛbɛ, u ye bobow ye minnu bɛ kuma, fiyentɔw kɛnɛyara, senkelenw taama, fiyentɔw ye yeli kɛ.
32 Yesu y'a ka kalandenw wele k'a fɔ a ye ko: « Jama hinɛ bɛ ne la, katuguni u bɛ ne fɛ tile saba sisan, dumuni t'u bolo.
33 A ka kalandenw y'a fɔ a ye ko: «An ka kan ka dumuni caman sɔrɔ min kungokolon kɔnɔ, fo ka jamaba fa?»
34 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Nbuuru joli bɛ aw bolo?» U y'a fɔ ko: «Wolonwula ni jɛgɛmisɛn damadɔw.»
35 A y'a fɔ jama ye ko u ka sigi duguma.
36 A ye nbuuru wolonwula ni jɛgɛw ta ka barika da u ye ka u kari ka di a ka kalandenw ma, ka kalandenw di jama ma.
37 U bɛɛ ye dumuni kɛ ka fa.
38 Dumuni kɛbagaw tun ye cɛ waa naani ye, musow ni denmisɛnw kɔ.
39 A ye jama bila ka taa kurun kɔnɔ ka taa Magadala jamana da la.

SABABU 16NAN

1 Farisiɛnw ni Saduseɛnw fana nana, u y'a ɲini a fɛ ko a ka taamashyɛn dɔ jira u la ka bɔ sankolo la.
2 A y'u jaabi k'a fɔ u ye ko: « Ni wula sera, aw b'a fɔ ko: «Waati bɛ ɲɛ.»
3 Sɔgɔma ko: «Waati jugu na kɛ bi, katuguni sankolo bilennen don. Aw filankafow, aw bɛ se ka sankolo ɲeda dɔn. Nka aw tɛ se ka waati taamashyɛnw dɔn wa?
4 Jyɛn jugu ni jatɔya bɛ taamashyɛn ɲini. Taamaʃyɛn si tɛna di a ma, ni kira Yuhana ka taamashyɛn tɛ.» A y'u to yen ka taa.
5 A ka kalandenw sera fan dɔ fɛ tuma min na, u ɲinɛna buru ta kɔ.
6 Yesu y'a fɔ u ye ko: « A' ye aw janto Farisiɛnw ni Saduseɛnw ka fununfɛn na.»
7 U ye sɔsɔli kɛ u ni ɲɔgɔn cɛ ko: «Aw y'a to an ma dumunifɛn si ta.»
8 Yesu y'o dɔn tuma min na, a y'a fɔ u ye ko: « Aw dannabaaw, mun na aw bɛ miiri aw ni ɲɔgɔn cɛ, katuguni aw ma na ni dumunifɛn ye?»
9 Aw m'a faamu fɔlɔ wa, aw hakili tɛ o buru duuru la, ani aw ye segi joli ta wa?
10 O mɔgɔ waa naani ka buru wolonwula ni segi joli fana ma ta?
11 Aw m'a faamu cogo di ko ne ma o fɔ aw ye nbuuru ko la, ko aw ka aw janto Farisiɛnw ni Saduseɛnw ka fununfɛn na?
12 U y'a faamu ko a ma a fɔ u ye ko u k'u yɛrɛ kɔlɔsi nbuuru fununfun na, fɔ Farisiɛnw ni Saduseɛnw ka kalan ko la.
13 Yesu sera Sesare Filipe dugu la tuma min na, a y'a ka kalandenw ɲininka ko: « Mɔgɔw b'a fɔ ko ne ye mɔgɔ Denkɛ ye?»
14 U ko: «Dɔw b'a fɔ ko i ye Yuhana Batiselikɛla ye. Dɔ wɛrɛw, Jeremi, walima kira dɔ.
15 A y'a fɔ u ye ko: « Nka aw b'a fɔ ko ne ye jɔni ye?»
16 Simɔn Piɛrɛ y'a jaabi ko: «E ye Krisita ye, Ala ɲɛnama Denkɛ.»
17 Yesu y'a jaabi ko: « Simɔn Barjona, dubaden ye e ye, katuguni farisogo ni joli ma o jira i la, fɔ ne sankolola Fa.»
18 Ne b'a fɔ i ye fana ko i ye Piɛrɛ ye, ne na ne ka egilisi jɔ farakurun in kan. Jahanama daaw tɛna se sɔrɔ a kan.»
19 Ne na sankolo masaya konnɛgɛw di i ma, i na fɛn o fɛn siri dugukolo kan, o na siri sankolo la.
20 O kɔ, Yesu y'a fɔ a ka kalandenw ye ko u kana a fɔ mɔgɔ si ye ko ale de ye Krisita ye.
21 Kabini o waati la, Yesu y'a daminɛ k'a jira a ka kalandenw la ko a ka kan ka taa Jerusalɛm, ka tɔɔrɔ caman sɔrɔ cɛkɔrɔbaw ni sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw fɛ, ka faga ka kunun tile sabanan.
22 Piɛrɛ y'a minɛ k'a kɔrɔfɔ k'a fɔ ko: «Matigi, a ka yɔrɔ jan i la.
23 Nka Yesu y'i yɛlɛma k'a fɔ Piɛrɛ ye ko: « I ka bɔ ne kɔ, Sitanɛ, i ye ne ka jurumu ye, katuguni Ala ka kow de ka di i ye, fɔ hadamadenw ta.»
24 Yesu y'a fɔ a ka kalandenw ye ko: « Ni mɔgɔ dɔ b'a fɛ ka na ne nɔfɛ, a ka ban a yɛrɛ la ka a ka gengenjiri ta ka tugu ne kɔ.»
25 Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɛ k'a ni kisi, o na bɔnɛ a la.
26 Nafa jumɛn bɛ mɔgɔ la, ni a ye diɲɛ bɛɛ sɔrɔ, ka bɔnɛ a yɛrɛ ni la? Mɔgɔ bɛ mun di a ni nɔ na?
27 Mɔgɔ Denkɛ na na a Fa nɔɔrɔ la n'a ka mɛlɛkɛw ye. O kɔ, a na mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ sara ka kɛɲɛ n'a ka kɛwalew ye.
28 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ dɔw jɔlen bɛ yan, minnu tɛna saya nɛnɛ fo u ka Mɔgɔ Denkɛ natɔ ye a ka masaya kɔnɔ.

SABABU 17NAN

1 Tile wɔɔrɔ tɛmɛnen kɔ, Yesu ye Piɛrɛ ni Yakuba ni a balimakɛ Yuhana minɛ ka taa ni u ye kulu jan dɔ kan.
2 A yɛlɛmana u ɲɛ kɔrɔ.
3 Musa ni Eliya y'u yɛrɛ jira u la ka kuma a fɛ.

4 Piɛrɛ y'a jaabi ko: «Matigi, a ka ɲi an ma ka kɛ yan. kelen bɛ i ta, kelen bɛ Musa ta, kelen bɛ Eliya.
5 K'a to kuma la, sankaba jɛman dɔ ye u datugu. Aw k'a lamɛn.»
6 Kalandenw y'o mɛn tuma min na, u y'i biri u ɲɛda la ka siran kosɛbɛ.
7 Yesu gɛrɛla u la k'a fɔ u ye ko: « Aw ka wuli, aw kana siran.»
8 U ye u ɲɛ kɔrɔta tuma min na, u ma mɔgɔ si ye Yesu dɔrɔn.
9 U jigintɔ ka bɔ kulu kan tuma min na, Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw kana o yelifɛn fɔ mɔgɔ si ye, fo Mɔgɔ Denkɛ ka kunun ka bɔ suw cɛma.»
10 A ka kalandenw y'a ɲininka ko: «Mun na sariya karamɔgɔw b'a fɔ ko Eli ka kan ka na fɔlɔ?»
11 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ na, Eli na fɔlɔ ka na fɛn bɛɛ lasegin.»
12 Nka ne b'a fɔ aw ye ko Eli nana kaban, nka u tun t'a dɔn, nka u tun b'a fɛ ka fɛn o fɛn kɛ a la. O cogo kelen na, Mɔgɔ Denkɛ fana na tɔɔrɔ u fɛ.
13 Kalandenw y'a faamu ko a kumana Yuhana Batiselikɛla ko la.
14 U sera jama la tuma min na, cɛ dɔ nana Yesu ma, a y'i biri a ɲɛ kɔrɔ k'a fɔ a ye ko:
15 Matigi, makari ne denkɛ la, katuguni hakilintan don, a tɔɔrɔlen don kosɛbɛ, katuguni a bɛ bin tasuma la tuma caman na.
16 Ne nana n'a ye i ka kalandenw fɛ, u ma se k'a kɛnɛya.
17 Yesu y'a jaabi ko: « Aw bɔnsɔn dannabaliw ni mɔgɔ juguw, ne na kɛ aw fɛ fo ka se waati jumɛn?» ne bɛna i tɔɔrɔ fo waati jumɛn? Aw ka na n'a ye yan ne fɛ.
18 Yesu ye Sitanɛ kɔrɔfɔ. A bɔra a la, den kɛnɛyara kabini o waati yɛrɛ.
19 Kalandenw gɛrɛla Yesu fɛ k'a ɲininka ko: «Mun na an ma se k'a gɛn ka bɔ yen?»
20 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw ka dannabaliya kosɔn. A na bɔ yen; Foyi tɛna kɛ fɛn ye min tɛ se ka kɛ aw bolo.»
21 Nka nin sugu tɛ bɔ delili ni sunɔgɔ de fɛ.
22 Ka u to Galile, Yesu y'a fɔ u ye ko: « Mɔgɔ Denkɛ na don mɔgɔw bolo.
23 U na a faga, a na kunun tile sabanan. U tun bɛ nimisa kosɛbɛ.
24 U sera Kapɛrnaum tuma min na, wari minɛbaaw taara Piɛrɛ fɛ k'a ɲininka ko: «Aw makɛ tɛ juru sara wa?»
25 A ko: «Ɔwɔ.» A donna so kɔnɔ tuma min na, Yesu y'a bali k'a fɔ a ye ko: « Simɔn, e hakilina ye mun ye? dugukolo kan masakɛw bɛ laadalakow wala juru ta jɔnw na? u yɛrɛ denw ta, walima dunanw ta?
26 Piɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «Dan wɛrɛw ta.» Yesu y'a fɔ a ye ko: « O tuma na fɛ, denmisɛnw hɔrɔnyalen don.»
27 O bɛɛ n'a ta, walisa an kana u tɔɔrɔ, i ka taa kɔgɔji la ka jɛgɛ min bɛ wuli fɔlɔ, i ka o ta. Ni i y'a da yɛlɛ, i na wari dɔ sɔrɔ.

SABABU 18NAN

1 O waati kelen na, kalandenw nana Yesu ma k'a ɲininka ko: «Jɔn de ka bon sankolo masaya la?»
2 Yesu ye denmisɛnnin dɔ wele ka a sigi u cɛma.
3 U y'a fɔ ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko ni aw ma yɛlɛma ka kɛ i ko denmisɛnninw, aw tɛna don sankolo masaya la.»
4 Mɔgɔ o mɔgɔ mana a yɛrɛ majigin i ko nin denmisɛnnin, o de ka bon sankolo masaya la.
5 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ o denmisɛnnin kelen minɛ ne tɔgɔ la, o bɛ ne minɛ.
6 Nka ni mɔgɔ o mɔgɔ ye nin denmisɛnnin dannabaaw dɔ la kelen dusu tiɲɛ, a ka fisa a ma ni mansin kabakurun dɔ sirilen ye a kɔ la, ka a su ji la.
7 Bɔnɛ bɛ diɲɛ ma jurumuw kosɔn! sabu a ka kan ka kɛ ko jurumuw bɛ na; nka bɔnɛ bɛ o cɛ min sababu fɛ, bɔnɛ bɛ o la!
8 O de kosɔn ni i bolo wala i sen bɛ i tɔɔrɔ, i k'u tigɛ ka u fili i la.
9 Ni i ɲɛ b'i tiɲɛ, i k'a bɔ k'a fili i la.
10 Aw k'aw janto aw kana nin denmisɛnninw si mafiɲɛya. katuguni ne b'a fɔ aw ye ko sankolo la, u ka mɛlɛkɛw bɛ ne Fa min bɛ sankolo la, u ɲɛda filɛ tuma bɛɛ.
11 Mɔgɔ Denkɛ nana mɔgɔ tununnenw kisi.
12 Aw b'a miiri cogo di? ni saga kɛmɛ bɛ mɔgɔ dɔ bolo, ni saga kɛmɛ tununna, a tɛ saga bi kɔnɔntɔn ni kɔnɔntɔn to yen, ka taa kuluw la, ka tununnen ɲini wa?
13 Ni a y'a sɔrɔ, tiɲɛ na ne b'a fɔ aw ye ko a nisɔndiyara o saga la ka tɛmɛ saga bi kɔnɔntɔn ni kɔnɔntɔn kan minnu ma tunun.
14 O cogo la, aw sankolola Fa sago tɛ nin denmisɛnninw dɔ la kelen ka halaki.
15 Ni i balimakɛ ye kojugu kɛ i la, taa a ka hakɛ fɔ a ye i ni ale kelenpe cɛ.
16 Nka ni a ma i lamɛn, o tuma na, i ka seere kelen wala fila wɛrɛ ta i fɛ, walisa kuma bɛɛ ka sabati seere fila walima saba da la.
17 Ni a ma u lamɛn, o fɔ egilisi ye.
18 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko aw bɛna fɛn o fɛn siri dugukolo kan, o na siri sankolo la.
19 Ne b'a fɔ aw ye ko kura ko ni aw fila bɛ bɛn dugukolo kan, u bɛna fɛn o fɛn deli, o na kɛ ne sankolola Fa fɛ.
20 Katuguni mɔgɔ fila walima mɔgɔ saba lajɛlen bɛ yɔrɔ min na ne tɔgɔ la, ne bɛ u cɛma.
21 Piɛrɛ gɛrɛla a ma k'a fɔ a ye ko: «Matigi, ne balimakɛ na jurumu kɛ ne kɔrɔ siɲɛ joli, ka yafa a ma?» fo siɲɛ wolonwula?
22 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ne t'a fɔ i ye fo siɲɛ wolonwula.
23 O de y'a to sankolo masaya bɛ suma ni masakɛ dɔ ye, min tun b'a fɛ ka a ka jɔnw jate.
24 A ye jate daminɛ tuma min na, u nana ni dɔ ye a fɛ.
25 Nka a tun man kan ka wari sara, a makɛ y'a fɔ ko u ka a muso ni a denw ni a bolofɛnw bɛɛ feere ka sara.
26 O baaraden y'i biri k'a bato k'a fɔ a ye ko: «Matigi, muɲuli ne kɔrɔ, ne na fɛn bɛɛ sara i ye.»
27 O jɔnkɛ makɛ hinɛ donna a la, a y'a lajɔ, ka juru yafa a ma.
28 O baaraden kelen bɔra ka taa a ka jɔnkɛɲɔgɔn dɔ sɔrɔ, o juru tun bɛ wari kɛmɛ la.
29 A baarakɛɲɔgɔn y'i biri a sen kɔrɔ k'a deli ko: «I ka muɲu ne kɔrɔ, ne na i bɛɛ sara.»
30 A ma sɔn, nka a taara a bila kaso la fo a ka juru sara.
31 A baarakɛɲɔgɔnw ye ko kɛlenw ye tuma min na, u dusu kasilen don kosɛbɛ, u nana o ko kɛlenw bɛɛ fɔ u makɛ ye.
32 A makɛ y'a wele o kɔ, a y'a fɔ a ye ko: «E jɔn jugu, ne ye o juru bɛɛ yafa i ma, katuguni i tun bɛ ne deli.
33 E fana tun man kan ka hinɛ i baarakɛɲɔgɔn na i ko ne fana hinɛ tun bɛ i la cogo min na wa?

34 A makɛ dimina kosɛbɛ, a y'a don tɔɔrɔbaaw bolo, fo a
ka kan ka min sara.
35 O cogo kelen na ne sankolola Fa na kɛ aw fana ye, ni
aw bɛɛ ma u ka jurumuw yafa aw balimakɛ ma ka bɔ aw
dusukunw na.

SABABU 19NAN

1 Yesu ye nin kuma fɔlenw ban tuma min na, a bɔra Galile
ka taa Jude jamana da la, Jurdɛn baji kɔ fɛ.
2 Jama caman tugura a nɔfɛ. A y'u kɛnɛya yen.
3 Farisiɛnw fana gɛrɛla Yesu la k'a kɔrɔbɔ k'a fɔ a ye ko:
«A dagalen bɛ cɛ ka a muso bila ko bɛɛ kosɔn wa?»
4 Yesu y'u jaabi ko: « Aw ma kalan ko min ye u da fɔlɔ la,
o ye cɛ ni muso da u ye wa?
5 U y'a fɔ ko: «O de kosɔn cɛ na a fa ni a ba to ka nɔrɔ a
muso la, u fila na kɛ farisogo kelen ye?»
6 O de y'a to u tɛ fila ye tun, fɔ farisogo kelen de don. Ala
ye min fara ɲɔgɔn kan, mɔgɔ kana o faranfasi.
7 U y'a fɔ a ye ko: «Mun y'a to Musa ye ci bila ko a ka
furucɛbɔ sɛbɛn di ka a bila?»
8 A y'a fɔ u ye ko: « Aw dusukun gɛlɛya kosɔn Musa y'a to
aw ka aw musow bila.
9 Ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ o mɔgɔ bɛ a muso bila, ni jatɔya
tɛ, ka dɔ wɛrɛ furu, o bɛ jatɔya kɛ.
10 A ka kalandenw y'a fɔ a ye ko: «Ni cɛ ka ko bɛ a muso
ta fan fɛ, furu man ɲi.»
11 Nka Yesu y'a fɔ u ye ko: « Mɔgɔ bɛɛ tɛ se ka nin kuma
minɛ, fo a dira mɔgɔ minnu ma.»
12 Kuntigi dɔw bɛ yen minnu wolola ka bɔ u ba kɔnɔ. Min
bɛ se ka o sɔrɔ, o ka o sɔrɔ.
13 Denmisɛnninw nana Yesu ma walisa a ka a bolow da u
kan ka Ala deli.
14 Yesu y'a fɔ ko: « A' y'a to denmisɛnninw ka na ne fɛ, aw
kana u bali ka na ne fɛ.
15 A y'a bolow da u kan ka bɔ yen.
16 Mɔgɔ dɔ nana a ɲininka ko: «Karamɔgɔ ɲuman, ne na
ko ɲuman jumɛn kɛ walisa ka ɲɛnamaya banbali sɔrɔ?»
17 A y'a fɔ a ye ko: « Mun na i bɛ ne wele ko ɲuman?
mɔgɔ ɲuman si tɛ yen ni kelen tɛ, o ye Ala ye.
18 A y'a fɔ a ye ko: «Juman?» Yesu ko: I kana mɔgɔfaga
kɛ, I kana jatɔya kɛ, I kana sonyali kɛ, I kana nkalon
seereya kɛ.
19 I fa ni i ba bonya.
20 Kamalennin y'a fɔ a ye ko: «Ne ye nin kow bɛɛ mara
kabini ne denmisɛnman.
21 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ni i b'a fɛ ka kɛ mɔgɔ dafalen ye,
taa i bolofɛnw feere ka di faantanw ma, nafolo na kɛ i bolo
sankolo la.
22 Kamalennin ye o kuma mɛn tuma min na, a taara ni
dusukasi ye, katuguni nafolo caman tun b'a bolo.
23 Yesu y'a fɔ a ka kalandenw ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw
ye ko nafolotigi tɛna don sankolo masaya la.»
24 Ne b'a fɔ aw ye ko kura ko: A ka nɔgɔn ɲɔgɔmɛ ka tɛmɛ
pikirijikɛla ɲɛ fɛ, ka tɛmɛ nafolotigi ka don Elohim ka
masaya la.
25 A ka kalandenw y'o mɛn tuma min na, u kabakoyara
kosɛbɛ, u y'a fɔ ko: «Jɔn bɛ se ka kisi?»
26 Yesu y'u filɛ k'a fɔ u ye ko: « Mɔgɔw fɛ, o tɛ se ka kɛ.
Nka Ala fɛ, fɛn bɛɛ bɛ se ka kɛ.
27 Piɛrɛ y'a jaabi ko: «An ye fɛn bɛɛ bila ka tugu i kɔ. O de
kosɔn mun bɛna sɔrɔ an fɛ?
28 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko aw
minnu tugura ne kɔ, mɔgɔ Denkɛ na sigi a nɔɔrɔ
masasigilan kan tuma min na, aw na sigi masasigilan tan ni
fila kan ka kiri tigɛ kabila tan ni fila kan Israɛl.
29 Mɔgɔ o mɔgɔ ye sow, walima balimakɛw, walima
balimamusow, wala fa, walima ba, walima muso, walima
denw, walima dugukolow bila ne tɔgɔ kosɔn, o na siɲɛ
kɛmɛ sɔrɔ, ka ɲɛnamaya banbali sɔrɔ.
30 Nka mɔgɔ fɔlɔ minnu ye fɔlɔ ye, olu caman na kɛ
kɔfɛtaw ye. A labanw na kɛ fɔlɔ ye.»

SABABU 20NAN

1 Sankolo masaya bɛ i ko dutigi min bɔra sɔgɔmada joona
fɛ ka baarakɛlaw ta a ka rezɛn nakɔ kɔnɔ.
2 A ni baarakɛlaw bɛnna ka warimisɛn kelen sɔrɔ tile kɔnɔ,
a y'u bila ka taa a ka rezɛn nakɔ la.
3 A bɔra lɛrɛ sabanan ɲɔgɔn na, ka mɔgɔ wɛrɛw ye u jɔlen
bɛ sugu la.
4 A y'a fɔ u ye ko: Aw fana taa rezɛn nakɔ kɔnɔ, ne na fɛn
o fɛn ka ɲi, ne na o di aw ma.» U taara u ka sira fɛ.
5 A bɔra tugun lɛrɛ wɔɔrɔnan ni kɔnɔntɔnnan ɲɔgɔn na ka o
ɲɔgɔn kɛ.
6 Lɛrɛ tan ni kelennan ɲɔgɔn na, a bɔra ka mɔgɔ wɛrɛw
sɔrɔ u jɔlen bɛ baara la, a y'a fɔ u ye ko: «Mun y'a to aw
jɔlen bɛ yan tile bɛɛ baarakɛbaliya la?»
7 U y'a fɔ a ye ko: «Mɔgɔ si ma an ta baara la.» A y'a fɔ u
ye ko: «Aw fana taa rezɛn nakɔ kɔnɔ. Fɛn o fɛn tilennen
don, aw na o sɔrɔ.»
8 Wula sera tuma min na, rezɛn nakɔtigi y'a fɔ a ka kuntigi
ye ko: «I ka baarakɛlaw wele k'u ka sara di u ma, k'a ta
laban na ka taa a bila fɔlɔ la.»
9 Baarakɛlaw nana lɛrɛ tan ni kelen ɲɔgɔn na tuma min na,
u kelen-kelen bɛɛ ye warijɛ kelen sɔrɔ.
10 Fɔlɔw nana tuma min na, u y'a miiri ko u tun ka kan ka
dɔ fara o kan. U kelen-kelen bɛɛ ye warijɛ kelen sɔrɔ o
cogo kelen na.
11 U ye o sɔrɔ tuma min na, u ye ŋunuŋunu kɛ sotigi ma.
12 U y'a fɔ ko: «Nin laban ninnu ye lɛrɛ kelen dɔrɔn de kɛ,
i ye u kɛ kelen ye, an minnu ye tile doni ni funteni ta.»
13 Nka Yesu y'u dɔ jaabi ko: «Ne teri, ne tɛ kojugu si kɛ i
la.
14 I ka fɛn ta ka taa i ka sira fɛ, ne na fɛn di nin laban in ma,
i ko a bɛ di i ma cogo min na.
15 A dagalen tɛ ne ka ne sago kɛ ni ne yɛrɛ ta ye wa? Yala
i ɲɛ ka jugu, katuguni ne ka ɲi wa?
16 O cogo la, labanw na kɛ fɔlɔw ye, fɔlɔw na kɛ kɔfɛtaw
ye, katuguni mɔgɔ caman welelen don, nka mɔgɔ
sugandilen damadɔw.
17 Yesu taara Jerusalɛm, a ye kalanden tan ni fila ta sira
kan k'a fɔ u ye ko:
18 A filɛ, an bɛ taa Jerusalɛm. Mɔgɔ Denkɛ na don
sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw bolo.
19 U na a don siya wɛrɛw bolo walisa u ka a tulo geren, ka
a bugɔ, ka a gengen jiri la.
20 O kɔ, Zebede denw ba n'a denkɛw nana Yesu ma, k'a
bato.
21 A y'a fɔ a ye ko: « I b'a fɛ ka mun kɛ?» A y'a fɔ a ye ko:
«A' y'a to ne denkɛ fila ninnu ka sigi i kinin fɛ, tɔ kelen ka
sigi i kinin fɛ.»

22 Yesu y'a jaabi ko: « Aw bɛ min ɲini, aw t'o dɔn.» Ne na jifilen min min, aw bɛ se ka o min, ka batise ni batiseli ye, ne batisera ni min ye wa? U y'a fɔ a ye ko: «An bɛ se.»
23 A y'a fɔ u ye ko: « Aw na ne ka jifilen min tiɲɛ na, ka batise ni ne batisera ni batiseli ye Ne Fa y'a labɛn minnu ye, o dira olu ma.
24 U tan ye o mɛn tuma min na, u dimina balima fila ninnu kɔrɔ.
25 Nka Yesu y'u wele k'a fɔ a ye ko: « Aw b'a dɔn ko siya wɛrɛw kuntigiw bɛ kuntigiya kɛ u kan.
26 Nka o tɛna kɛ aw cɛma, nka mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɛ ka kɛ aw cɛma, o ka kɛ aw ka baarakɛla ye.
27 Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɛ ka kɛ aw cɛma kuntigi ye, o ka kɛ aw ka jɔn ye.
28 Mɔgɔ Denkɛ ma na ka baara kɛ a ye cogo min na, nka a nana baara kɛ ani ka a ni di mɔgɔ caman kunmabɔsara ye.
29 U bɔra Jeriko tuma min na, jamaba tugura Yesu nɔfɛ.
30 Fiyentɔ fila sigilen bɛ sira da la, u y'a mɛn ko Yesu tɛmɛna, u pɛrɛnna k'a fɔ ko: «Matigi, Dawuda Denkɛ, makari an na.»
31 Jama y'u kɔrɔfɔ k'a masɔrɔ u makun na, nka u pɛrɛnna ka t'a fɛ k'a fɔ ko: «Matigi, Dawuda Denkɛ, makari an na.»
32 Yesu y'i jɔ ka u wele k'a fɔ ko: « Aw b'a fɛ ne ka mun kɛ aw la?»
33 U y'a fɔ a ye ko: «Matigi, walisa an ɲɛw ka yɛlɛ.»
34 Yesu hinɛ donna u la ka maga u ɲɛw la.

SABABU 21NAN

1 U gɛrɛla Jerusalɛm dugu la tuma min na, u sera Bɛtifage, Oliviye kulu la, Yesu ye kalanden fila ci.
2 A fɔ u ye ko: « Aw ka taa dugu kɔnɔ aw kɛrɛfɛ, o yɔrɔnin bɛɛ, aw na fali sirilen ni faliden dɔ sɔrɔ a fɛ.
3 Ni mɔgɔ dɔ ye ko dɔ fɔ aw ye, aw k'a fɔ ko Matigi mago bɛ u la. A na u ci o yɔrɔnin bɛɛ.»
4 O bɛɛ kɛra walisa kira ye min fɔ, o ka dafa.
5 Aw k'a fɔ Siyɔn denmuso ye ko: «A filɛ, aw ka Masakɛ bɛ na aw fɛ, a dusu sumalen don, a sigilen bɛ fali kan.
6 Kalandenw taara i ko Yesu y'a fɔ u ye cogo min na.
7 U nana ni fali ni faliden ye, ka u ka finiw don u la, ka a sigi o kan.
8 Jama camanba y'u ka finiw wuli sira kan. dɔw fana ye jiribolow tigɛ ka u sɔgɔ sira la.
9 Jama minnu tun bɛ taa ɲɛfɛ, ani minnu tun bɛ tugu o kɔ, olu pɛrɛnna k'a fɔ ko: «Ozana Dawuda Denkɛ ye. Hosanna ka sanfɛla la.
10 Yesu sera Jerusalɛm tuma min na, dugu bɛɛ dusu tiɲɛna k'a fɔ ko: «Nin ye jɔn ye?»
11 Jama y'a fɔ ko: «Nin ye Yesu ye, Galile jamana Nazarɛti kira.»
12 Yesu donna Elohim ka Alabatosoba kɔnɔ ka feerekɛlaw ni sannikɛlaw bɛɛ gɛn ka bɔ Alabatosoba kɔnɔ, ka wari falenbagaw ka tabali ni tuganin feerelaw ka sigilanw ci.
13 A y'a fɔ u ye ko: « A sɛbɛnnen bɛ ko: «Ne ka so na wele delili so.» Nka aw y'a kɛ sonw ka dingɛ ye.»
14 Fiyentɔw ni senkelenw nana a fɛ Alabatosoba kɔnɔ. A y'u kɛnɛya.
15 Sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw y'a ka kabako kow ye tuma min na, denmisɛnw tun bɛ ka pɛrɛn Alabatosoba kɔnɔ k'a fɔ ko: «Hozana ka kɛ Dawuda Denkɛ ye.» u dusu ma diya kosɛbɛ .
16 U y'a fɔ a ye ko: «Nin mɔgɔw bɛ min fɔ, i bɛ o lamɛn wa?» Yesu y'a fɔ u ye ko: «Ɔwɔ. aw ma deli ka kalan kɛ ko: «I ye tanuli dafa denmisɛnw ni sinjidenw da la wa?»
17 A y'u to yen ka bɔ dugu kɔnɔ ka taa Bɛtani. A y'i sigi yen.
18 Sɔgɔma, Yesu seginna dugu kɔnɔ tuma min na, kɔngɔ ye a minɛ.
19 A ye torosun dɔ ye sira kan tuma min na, a sera o yɔrɔ la, a ma foyi sɔrɔ a kan, ni a buluw dɔrɔn tɛ, a y'a fɔ a ye ko: « A kana den si falen i la kabini bi fo abada.» O yɔrɔnin bɛɛ, torosun jara.
20 Kalandenw y'o ye tuma min na, u kabakoyara k'a fɔ ko: «Torosun jara joona dɛ!»
21 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko ni dannaya bɛ aw la, ni aw ma sigasiga, aw tɛna nin kɛ torosun na dɔrɔn, nka ni aw y'a fɔ nin kulu ye fana ko: «I ka bɔ yen.» , i ka fili kɔgɔji la . o na kɛ.
22 Aw mana fɛn o fɛn deli delili la ni dannaya ye, aw na o bɛɛ sɔrɔ.
23 Yesu donna Alabatosoba kɔnɔ tuma min na, sarakalasebaaw kuntigiw ni jama cɛkɔrɔbaw nana Yesu kalan tuma min na, k'a fɔ a ye ko: «I bɛ nin kow kɛ fanga jumɛn de fɛ?» Jɔn de ye nin fanga di i ma?
24 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ne fana na aw ɲininka ko kelen na, ni aw y'a fɔ ne ye, ne na o fɔ aw ye o cogo kelen na, ne bɛ nin kow kɛ ni fanga min ye.»
25 Yuhana ka batiseli kɛra min? ka bɔ sankolo la, wala hadamadenw ta? U y'a fɔ u yɛrɛ ye ko: «Ni an y'a fɔ ko: «Ka bɔ sankolo la.» a na a fɔ an ye ko: «Mun y'a to aw ma da a la?»
26 Nka ni an y'a fɔ ko: «Mɔgɔw de ta don.» an bɛ siran jama ɲɛ ; sabu bɛɛ bɛ Yuhana minɛ i ko kira.
27 U ye Yesu jaabi ko: «An tɛ se k'o fɔ.» A y'a fɔ u ye ko: « Ne fana t'a fɔ aw ye ne bɛ nin kow kɛ ni fanga min ye.»
28 Nka aw hakilina ye mun ye? Denkɛ fila tun bɛ cɛ dɔ fɛ. A sera fɔlɔ ma k'a fɔ a ye ko: «Ne denkɛ, taa baara kɛ bi ne ka rezɛn nakɔ la.»
29 A y'a jaabi ko: «Ne t'a fɛ, nka o kɔ, a nimisara ka taa.»
30 A sera filanan ma k'a fɔ o cogo kelen na. A y'a jaabi ko: «Ne bɛ taa, matigi.»
31 U fila la jumɛn de y'a fa sago kɛ? U y'a fɔ a ye ko: «Fɔlɔ.» Yesu y'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko jatigɛwalekɛlaw ni jatɔmusow bɛ taa Ala ka masaya la aw ɲɛ.»
32 Yuhana nana aw fɛ tilennenya sira fɛ, nka aw ma da a la, nka jatigɛwalekɛlaw ni jatɔmusow dara a la.
33 A' ye ntalen wɛrɛ lamɛn ko: Dutigi dɔ tun bɛ rezɛn nakɔ sɛnɛ k'a lamini, ka diwɛnbɔlan sɔgɔ o kɔnɔ, ka sankanso jɔ k'a bila sɛnɛkɛlaw bolo, ka taa jamana yɔrɔ jan dɔ la.
34 Jiri waati surunyalen, a y'a ka baarakɛlaw ci sɛnɛkɛlaw ma walisa u ka o denw sɔrɔ.
35 Sɛnɛkɛlaw y'a ka jɔnw minɛ ka kelen bugɔ, ka dɔ wɛrɛ faga, ka dɔ wɛrɛ bon ni kabakurunw ye.
36 A ye baaraden wɛrɛw ci ka tɛmɛ fɔlɔw kan.
37 Nka a laban na, a y'a denkɛ ci u ma k'a fɔ u ye ko: «U na bonya da ne den kan.»
38 Nka sɛnɛkɛlaw ye denkɛ ye tuma min na, u y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Nin ye ciyɛntabaga ye. na, an ka a faga, an ka a ka ciyɛn minɛ.»
39 U y'a minɛ k'a gɛn ka bɔ rezɛn nakɔ kɔnɔ k'a faga.
40 Ni rezɛn nakɔtigi nana, a na mun kɛ o sɛnɛkɛlaw la?

41 U y'a fɔ a ye ko: «A na o cɛjuguw halaki kosɛbɛ, ka a ka rezɛn nakɔ di sɛnɛkɛla wɛrɛw ma, u na a denw di a ma u waatiw la.»
42 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw ma deli ka Kitabuw kalan abada ko: «Kabakurun min banna, so jɔbagaw banna, o de kɛra Matigi ka kɛwale ye, o ye kabako ye an ɲɛ na wa?»
43 O de kosɔn ne b'a fɔ aw ye ko: Elohim ka masaya na bɔsi aw bolo ka di siya ma min bɛ a denw bɔ.
44 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ bin kabakurun in kan, o na kari, nka a binna mɔgɔ o mɔgɔ kan, o na o mugumugu.
45 Sarakalasebaaw kuntigiw ni Farisiɛnw ye a ka ntalenw mɛn tuma min na, u y'a faamu ko a bɛ kuma u kan.
46 Nka u y'a ɲini ka bolo da Yesu kan tuma min na, u siranna jama ɲɛ, katuguni u y'a jate kira ye.

SABABU 22NAN

1 Yesu ye u jaabi ko kura ntalenw fɛ.
2 Sankolo masaya bɛ i ko masakɛ dɔ min ye furu kɛ a denkɛ ye.
3 A ye a ka jɔnw ci ka taa furusiri la mɔgɔw wele, nka u ma sɔn ka na.
4 A ye baaraden wɛrɛw ci tugun k'a fɔ ko: «A' y'a fɔ mɔgɔ welelenw ye ko: «Ne ye ne ka dumuni labɛn.»
5 Nka u y'o nɔgɔya, ka taa u ka siraw la, kelen ka taa a ka foro la, dɔ wɛrɛ ka taa a ka jagofɛnw na.
6 Mɔgɔ tɔw y'a ka jɔnw minɛ k'u deli ni kɔnɔnafili ye k'u faga.
7 Nka masakɛ y'o mɛn tuma min na, a dimina, a y'a ka kɛlɛbolow ci ka o mɔgɔfagalaw halaki ka u ka dugu jeni.
8 A y'a fɔ a ka jɔnw ye ko: «Kɔɲɔ labɛnnen don, nka mɔgɔ minnu welera, olu man kan.»
9 Aw ka taa sirabaw kan, aw na mɔgɔ o mɔgɔ sɔrɔ, aw ka furusiri wele.
10 O baarakɛlaw bɔra sirabaw kan, u ye mɔgɔ minnu sɔrɔ, mɔgɔ juguw ni mɔgɔ ɲumanw, u ye olu bɛɛ lajɛ ɲɔgɔn fɛ.
11 Masakɛ donna ka taa dunanw ye tuma min na, a ye cɛ dɔ ye yen, kɔɲɔ fini ma don a la.
12 A y'a fɔ a ye ko: «Ne teri, i donna yan cogo di ni kɔɲɔ fini tɛ i bolo?» Wa a tun tɛ se ka kuma.
13 Masakɛ y'a fɔ jɔnw ye ko: «A' ye a bolow ni a senw siri ka taa n'a ye k'a fili kɛnɛma dibi la. kasi ni ɲinw ɲimi na kɛ yen.»
14 Mɔgɔ caman welelen don, nka mɔgɔ damadɔw de sugandira.
15 Farisiɛnw taara ladili kɛ cogo min na u bɛ se ka Yesu minɛ a ka kuma la.
16 U ye u ka kalandenw ci Yesu ma ni Hɛrɔdekaw ye k'a fɔ Yesu ye ko: «Karamɔgɔ, an b'a dɔn ko i ye tiɲɛtigi ye, ko i bɛ Ala ka sira kalan tiɲɛ na, i tɛ hami mɔgɔ si la.
17 A fɔ an ye ko: «E hakilina ye mun ye?» Yala a dagalen don ka sara di Sesar ma wa, walima a man ɲi wa?
18 Yesu y'u ka juguya dɔn k'a fɔ ko: « Aw filankafow, mun na aw bɛ ne kɔrɔbɔ?
19 A' ye jurudon wari jira ne la. U nana ni warijɛ kelen ye a fɛ.
20 A y'a fɔ u ye ko: «Nin ja ni sɛbɛnni ye jɔn ta ye?»
21 U y'a fɔ a ye ko: «Sesar ta.» O kɔ, a y'a fɔ u ye ko: «A' ye Sesar taw di Sesar ma. Fɛn minnu ye Ala ta ye, olu bɛ di Ala ma.»
22 U ye o kumaw mɛn tuma min na, u kabakoyara ka a to yen ka taa.
23 O don kelen na, Saduseɛnw nana Yesu ma, olu minnu b'a fɔ ko su kununni tɛ yen.
24 U y'a fɔ ko: «Karamɔgɔ, Musa y'a fɔ ko: «Ni cɛ sara, den tɛ a la, a balimakɛ ka a muso furu ka bɔnsɔn lamɔ a balimakɛ ye.»
25 Balimakɛ wolonwula tun bɛ an fɛ.
26 O cogo kelen na, filanan ni sabanan fana fo ka se wolonwulanan ma.
27 A laban na, muso fana sara.
28 Su kununni don na, a na kɛ jɔn muso ye o wolonwula cɛma? sabu u bɛɛ tun b'a fɛ.
29 Yesu y'u jaabi ko: « Aw bɛ fili, k'a masɔrɔ aw tɛ Kitabuw ni Ala ka sebaaya dɔn.»
30 Lakununni don na, u tɛna furu kɛ, u tɛna furu, nka u bɛ kɛ i ko Elohim ka mɛlɛkɛw sankolo la.
31 Suw lakununni ko la, Ala ye min fɔ aw ye, yala aw ma o kalan.
32 Ne ye Ibrahima ni Isaka ka Ala ni Yakuba ka Ala ye? Ala tɛ mɔgɔ salenw ka Ala ye, nka ɲɛnamaw ka Ala ye.
33 Jama y'o mɛn tuma min na, u kabakoyara a ka kalan na.
34 Farisiɛnw y'a mɛn tuma min na ko a ye Saduseɛnw makun, u ye ɲɔgɔn lajɛn.
35 U dɔ la kelen min tun ye sariya karamɔgɔ ye, o ye ɲininkali dɔ kɛ a la k'a kɔrɔbɔ k'a fɔ ko:
36 Karamɔgɔ, ci fɔlenba jumɛn de bɛ sariya kɔnɔ?
37 Yesu y'a fɔ a ye ko: « I ka Matigi i ka Elohim kanu ni i dusukun bɛɛ ye, ni i ni bɛɛ ye ani ni i hakili bɛɛ ye.»
38 O ye ci fɔlen fɔlɔ ye.
39 A filanan fana bɛ i ko: «I ka i mɔgɔɲɔgɔn kanu i ko i yɛrɛ.»
40 Sariya ni kiraw bɛɛ sirilen bɛ o ci fɔlen fila de kan.
41 Farisiɛnw lajɛlen tun bɛ ɲɔgɔn fɛ tuma min na, Yesu ye u ɲininka.
42 U y'a fɔ ko: «Aw bɛ mun miiri Krisita ko la? jɔn denkɛ don? U y'a fɔ a ye ko: «Dawuda Denkɛ.»
43 A y'a fɔ u ye ko: «O tuma na fɛ, Dawuda hakili la, a y'a wele cogo di ko Matigi.
44 Matigi y'a fɔ ne Matigi ye ko: «I sigi ne kinin fɛ, fo ne ka i juguw kɛ i sennasanbara ye?»
45 Ni Dawuda y'a wele ko Matigi, a bɛ kɛ a denkɛ ye cogo di?
46 Mɔgɔ si ma se k'a ka kuma kelen jaabi, mɔgɔ si ma se k'a ja gɛlɛya kabini o don ka ɲininkali wɛrɛ kɛ a la.

SABABU 23NAN

1 Yesu kumana jama ni a ka kalandenw ye.
2 U y'a fɔ ko: « Sariya karamɔgɔw ni Farisiɛnw sigilen bɛ Musa sigiyɔrɔ la.
3 U bɛ fɛn o fɛn fɔ aw ye, aw ka o bɛɛ labato. Nka aw kana tugu u ka kɛwalew kɔ, katuguni u b'a fɔ, nka u tɛ o kɛ.»
4 U bɛ doni gɛlɛnw ni doni gɛlɛnw siri ka u da mɔgɔw kamankunw kan. nka u yɛrɛ tɛna u lamaga n'u bolokɔnincinin kelen ye.
5 Nka u bɛ u ka kɛwalew bɛɛ kɛ walisa mɔgɔw ka u ye, u b'u ka finiw bonya ka u ka finiw danw bonya.
6 Aw ka sanfɛla sobaw kanu seliw la, ani Elohimbatosow kɔnɔ sigiyɔrɔ kunbabaw.
7 Aw bɛ foli kɛ suguw la, ka mɔgɔw wele ko: Rabi, Rabi.
8 Nka aw kana wele ko Rabi, katuguni aw Karamɔgɔ kelenpe de ye Krisita ye. Aw bɛɛ ye balimaw ye.»

9 Aw kana mɔgɔ si wele aw fa ye dugukolo kan, katuguni
aw Fa min bɛ sankolo la, o ye kelen ye.
10 Aw kana wele ko kuntigiw fana, katuguni aw ka
Karamɔgɔ kelen de ye Krisita ye.
11 Nka min ka bon aw cɛma, o na kɛ aw ka jɔn ye.
12 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ a yɛrɛ kɔrɔta, o na majigin. Min b'a
yɛrɛ majigin, o na kɔrɔta.»
13 Nka aw sariya karamɔgɔw ni Farisiɛn filankafow, bɔnɛ
bɛ aw ye! Aw bɛ sankolo masaya datugu mɔgɔw kama,
katuguni aw tɛ don aw yɛrɛw kɔnɔ, aw tɛ sɔn donbagaw ka
don.
14 «Bɔnɛ bɛ aw sariya karamɔgɔw ni Farisiɛn filankafow!
Aw bɛ muso cɛ salenw ka sow dun, ka delili jan kɛ aw yɛrɛ
la.
15 «Bɔnɛ bɛ aw sariya karamɔgɔw ni Farisiɛn filankafow!
Katuguni aw bɛ kɔgɔji ni dugukolo lamini walisa ka mɔgɔ
kelen kɛ mɔgɔw ladɔnniyalen ye, ni a kɛra jahanama den
ye, aw bɛ a kɛ jahanama den ye ka tɛmɛ aw yɛrɛw kan siɲɛ
fila.
16 Bɔnɛ bɛ aw ye, aw ɲɛjirabaga fiyentɔw, aw minnu b'a fɔ
ko: «Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ kali Alabatosoba tɔgɔ la, o tɛ foyi ye.
nka mɔgɔ o mɔgɔ mana kali Alabatosoba sanu la, o ye
jurutigi ye!
17 Aw hakilintanw ni fiyentɔw, k'a masɔrɔ sanu wala
Alabatosoba min bɛ sanu saniya, o ka bon wa?
18 «Mɔgɔ o mɔgɔ mana kali sarakabɔlan na, o tɛ foyi ye.
Nka nilifɛn min bɛ a kan, mɔgɔ o mɔgɔ bɛ kali o la, o tigi
jalakilen don.»
19 Aw hakilintanw ni fiyentɔw, katuguni nilifɛn wala
sarakabɔlan min bɛ nilifɛn saniya, o ka bon ni o ye wa?
20 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ kali sarakabɔlan na, o bɛ kali o ni a kan
fɛn bɛɛ la.
21 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ kali Alabatosoba la, o bɛ kali a la ani a
kɔnɔ sigibaga tɔgɔ la.
22 Min bɛ kali sankolo la, o bɛ kali Elohim ka masasigilan
ni a sigibaga tɔgɔ la.
23 Bɔnɛ bɛ aw ye sariya karamɔgɔw ni Farisiɛn filankafow!
Katuguni aw bɛ manje ni anise ni kumini taasibila di, ka
sariya ko gɛlɛnw bila, kiritigɛ, makari ani dannaya.
24 Aw ɲɛjirabaga fiyentɔw, aw bɛ ŋɛɲɛ dege ka ɲɔgɔmɛ
munumunu.
25 Bɔnɛ bɛ aw ye sariya karamɔgɔw ni Farisiɛn filankafow!
Katuguni aw bɛ jifilen ni daga kɛnɛma saniya, nka u
kɔnɔna falen bɛ wari tiɲɛni ni dantɛmɛ na.
26 Farisiɛn fiyentɔ, jifilen ni daga kɔnɔfɛnw saniya fɔlɔ,
walisa u kɛnɛma fana ka saniya.
27 Bɔnɛ bɛ aw sariya karamɔgɔw ni Farisiɛn filankafow!
Aw bɛ i ko kaburu finmanw, minnu ɲɛda cɛ ka ɲi, nka u
kɔnɔna falen bɛ mɔgɔ salenw kolo ni nɔgɔlenya bɛɛ la.
28 O cogo kelen na, aw fana bɛ mɔgɔ tilennenw ye kɛnɛma,
nka aw kɔnɔna na, aw falen bɛ filankafoya ni tilenbaliya la.
29 «Bɔnɛ bɛ aw sariya karamɔgɔw ni Farisiɛn filankafow!
katuguni aw bɛ kiraw ka kaburuw jɔ ka mɔgɔ tilennenw ka
kaburuw masiri.
30 A fɔ ko: «Ni an tun bɛ an bɛnbaw ka waati la, an tun
tɛna kɛ kiraw joli la.»
31 O de y'a to aw ka kɛ aw yɛrɛw seerew ye, ko aw ye
kiraw fagabagaw denw ye.
32 A' ye aw bɛnbaw ka sumanikɛlan fa.
33 Aw saw, saw bɔnsɔn, aw bɛ se ka kisi jahanama jalaki
ma cogo di?
34 O de kosɔn ne bɛ kiraw ni hakilitigiw ni sariya
karamɔgɔw ci aw ma. Aw na u dɔw bugɔ aw ka
Alabatosow kɔnɔ ka u tɔɔrɔ dugu ni dugu la.
35 O cogo la, joli tilennen minnu bɔnna dugukolo kan, olu
bɛɛ ka na aw kan, k'a ta Abɛl tilennen joli la ka taa a bila
Baraki denkɛ Zakari joli la, aw ye min faga Alabatosoba ni
sarakabɔlan cɛ.
36 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko nin kow bɛɛ na kɛ bi mɔgɔw
ma.
37 Jerusalɛm, Jerusalɛm, e min bɛ kiraw faga ka
kabakurunw ci i ma, ne tun b'a fɛ ka i denw lajɛ siɲɛ joli, i
n'a fɔ kɔnɔsogonin b'a ka kɔnɔw lajɛ a kamanw kɔrɔ, k'a
sɔrɔ aw ma sɔn!
38 A filɛ, aw ka so lakolon tora aw bolo.
39 Ne b'a fɔ aw ye ko aw tɛna ne ye kabini sisan fo aw k'a
fɔ ko: «Min bɛ na Matigi tɔgɔ la, o ye dubaden ye.»

SABABU 24NAN

1 Yesu bɔra ka bɔ Alabatosoba kɔnɔ.
2 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw ma nin kow bɛɛ ye wa? tiɲɛ na
ne b'a fɔ aw ye ko kabakurun si tɛna to yan ka bin dɔ kan.»
3 Yesu sigilen tun bɛ Oliviye kulu kan tuma min na,
kalandenw gɛrɛla Yesu la u dan na k'a fɔ a ye ko: «A fɔ an
ye, nin kow bɛna kɛ tuma jumɛn?» I nali ni diɲɛ laban
taamasyɛn na kɛ mun ye?»
4 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw k'aw janto mɔgɔ si kana aw
lafili.»
5 Mɔgɔ caman na na ne tɔgɔ la k'a fɔ ko: «Ne ye Krisita
ye.» A na mɔgɔ caman lafili.»
6 Aw na kɛlɛw ni kɛlɛw kumakan mɛn, aw kana aw hakili
ɲagami, katuguni nin kow bɛɛ ka kan ka kɛ, nka a laban ma
se fɔlɔ.
7 Siya na wuli siya kama, masaya na wuli masaya kama.
8 O bɛɛ ye dusukasi daminɛ ye.
9 U na aw don tɔɔrɔ la ka aw faga, siyaw bɛɛ na aw koniya
ne tɔgɔ kosɔn.
10 O tuma la, mɔgɔ caman na dusu tiɲɛ, ka ɲɔgɔn janfa, ka
ɲɔgɔn koniya.
11 Kira nkalontigɛlaw caman na wuli ka mɔgɔ caman lafili.
12 Tilenbaliya na caya, mɔgɔ caman ka kanuya na nɛnɛ.
13 Nka min na muɲuli kɛ fo laban na, o na kisi.
14 Masaya Kibaru Duman na fɔ diɲɛ yɔrɔ bɛɛ la walisa ka
kɛ seereya ye siyaw bɛɛ ye. O kɔ, laban na se.»
15 Ni aw na fɛn tiɲɛnen haramulen ye, kira Daniɛl ye min
kofɔ, o jɔlen bɛ yɔrɔ senuma kɔnɔ.
16 Jude jamana mɔgɔw ka boli ka taa kuluw la.
17 Min bɛ so sanfɛ, o kana jigin ka fɛn si bɔ a ka so kɔnɔ.
18 Min bɛ foro la, o kana kɔsegin ka taa a ka finiw ta.
19 Bɔnɛ bɛ kɛ kɔnɔmaw ni sin dibagaw ye o donw na!
20 Aw ka delili kɛ walisa aw ka boli kana kɛ nɛnɛ waati
wala lafiɲɛ don na.
21 O tuma na, tɔɔrɔba na kɛ, tɔɔrɔba min ma kɛ kabini diɲɛ
daminɛ fo ka na se bi ma.
22 Ni o donw ma surunya, mɔgɔ si tɛna kisi, nka o donw na
surunya mɔgɔ sugandilenw kosɔn.
23 Ni mɔgɔ dɔ y'a fɔ aw ye ko: «A filɛ, Krisita bɛ yan, wala
yen. Aw kana da a la.
24 Krisita nkalontigɛlaw ni kira nkalontigɛlaw na wuli ka
taamashyɛnbaw ni kabakobaw kɛ. fo ni a tun bɛ se ka kɛ, u
na mɔgɔ sugandilenw yɛrɛ lafili.
25 A filɛ, ne y'o fɔ aw ye ka kɔrɔ.

26 O de kosɔn ni u y'a fɔ aw ye ko: «A filɛ, a bɛ kungokolon kɔnɔ.» Aw kana bɔ yen. Aw kana da a la.
27 Sanpɛrɛn bɛ bɔ kɔrɔn fɛ ka yeelen bɔ fo tilebin fɛ. Mɔgɔ Denkɛ nali fana na kɛ ten.»
28 Su bɛ yɔrɔ o yɔrɔ, wuluw na lajɛ yɔrɔ o yɔrɔ.
29 O donw tɔɔrɔ kɔfɛ dɔrɔn, tile na dibi don, kalo tɛna yeelen bɔ, dolow na bin ka bɔ sankolo la, sankolo fanga na yɛrɛyɛrɛ.
30 Mɔgɔ Denkɛ taamasyɛn na jira sankolo la, o tuma na, dugukolo kan kabilaw bɛɛ na kasi, u na Mɔgɔ Denkɛ natɔ ye sankolo sankaba la ni sebaaya ni nɔɔrɔba ye.
31 A na a ka mɛlɛkɛw ci ni burufiyɛkanba ye, u na a ka mɔgɔ sugandilenw lajɛ ɲɔgɔn fɛ ka bɔ fiɲɛ naani na, ka bɔ sankolo fan kelen na ka taa a bila a dan na.
32 Aw ye ntalen dɔ kalan torosun ko la. Ni a bolo mɔna hali bi, ka buluw bɔ, aw b'a dɔn ko samiyɛ surunyara.
33 Aw fana ye nin kow bɛɛ ye tuma min na, aw k'a dɔn ko a surunyara da la.
34 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko nin bɔnsɔn tɛna tɛmɛn fo nin kow bɛɛ ka dafa.
35 Sankolo ni dugukolo na tɛmɛn, nka ne ka kuma tɛna tɛmɛn.
36 Nka mɔgɔ si tɛ o don ni o waati dɔn, sankolola mɛlɛkɛw tɛ, fo ne Fa kelenpe.
37 Nka Nuhun ka donw tun bɛ cogo min na, Mɔgɔ Denkɛ nali fana na kɛ ten.
38 U tun bɛ dumuni kɛ ka minni kɛ, ka furu kɛ ka furu kɛ fo ka se Nuhun donna kurun kɔnɔ don min na.
39 A ma o dɔn fo sanjiba nana ka u bɛɛ ta. Mɔgɔ Denkɛ nali fana na kɛ ten.»
40 O tuma la, mɔgɔ fila na kɛ foro la. kelen na minɛ, tɔ kelen na to.
41 Muso fila na kɛ sɔgɔsɔgɔninjɛ la. kelen na minɛ, tɔ kelen na to.
42 Aw ka to aw ɲɛ na, katuguni aw t'a dɔn aw Matigi bɛ na waati min na.
43 Nka aw k'a dɔn ko ni sotigi tun y'a dɔn son bɛna na waati min na, a tun na kɔlɔsili kɛ, a tun tɛna sɔn a ka so ka tiɲɛ.
44 O de y'a to aw fana ka labɛn, katuguni aw hakili la, Mɔgɔ Denkɛ bɛ na waati min na.
45 Jɔn ye jɔn dannamɔgɔ hakilitigi ye, a makɛ ye min kɛ a ka so kuntigi ye, walisa ka dumuni di u ma a waati la?
46 Baaraden min makɛ nana, a na o kɛ ten, o ye dubaden ye.
47 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko a na a kɛ a ka nafolo bɛɛ kuntigi ye.»
48 Nka ni o jɔnkɛ jugu y'a fɔ a dusukun na ko: «Ne makɛ bɛ a nali bila kɔfɛ.»
49 A na a daminɛ ka a jɔnɲɔgɔnw bugɔ, ka dumuni kɛ ka minni kɛ ni dɔlɔminnaw ye.
50 O jɔnkɛ makɛ na na don min na, a tɛ a makɔnɔ don min na, a tɛ a dɔn waati min na.
51 U na a tigetigɛ ka a niyɔrɔ di filankafow ma.

SABABU 25NAN

1 Sankolo masaya na suma ni npogotigi tan ye, olu minnu ye u ka fitinɛw ta ka taa kɔɲɔcɛ kunbɛn.
2 U la duuru tun ye hakilitigiw ye, duuru tun ye hakilintanw ye.
3 Nalomanw y'u ka fitinɛw ta, u ma tulu ta u fɛ.
4 Nka hakilitigiw ye tulu ta u ka minɛnw kɔnɔ ni u ka lanpanw ye.
5 Kɔɲɔcɛ tora tuma min na, u bɛɛ sunɔgɔra ka sunɔgɔ.
6 Su tilancɛ, kulekan bɔra ko: «A filɛ, kɔɲɔcɛ bɛ na. Aw ka bɔ ka taa a kunbɛn.»
7 O npogotigininw bɛɛ wulila ka u ka fitinɛw labɛn.
8 Hakilintanw y'a fɔ hakilitigiw ye ko: «A' ye aw ka tulu dɔ di an ma. katuguni an ka lanpanw fagara.»
9 Hakilitigiw y'a jaabi ko: «O tɛ. A' y'a to an ni aw kana se ka kɛ, nka aw ka taa feerekɛlaw fɛ ka sanni kɛ aw yɛrɛw ye.»
10 U tun bɛ taa sanni kɛ tuma min na, kɔɲɔcɛ nana. Minnu tun labɛnnen don, olu donna ni a ye furu la.
11 O kɔ, npogotigi tɔw fana nana k'a fɔ ko: «Matigi, Matigi, i da wuli an ye.»
12 Nka Yesu y'a jaabi ko: «Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko ne tɛ aw dɔn.»
13 O de kosɔn, aw ka to aw ɲɛ na, katuguni Mɔgɔ Denkɛ nana don min na, aw tɛ o dɔn.
14 Sankolo masaya bɛ i ko mɔgɔ min taara jamana yɔrɔ jan dɔ la, a y'a yɛrɛ ka jɔnw wele k'a ka nafolo di u ma.
15 A ye talan duuru di kelen ma, ka fila di dɔ wɛrɛ ma, ka kelen di dɔ wɛrɛ ma. mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ ka kɛɲɛ n'a seko damadɔ ye; A y'a ka taama daminɛ o yɔrɔnin bɛɛ.
16 Min ye talan duuru sɔrɔ, o taara jago kɛ ni o talan duuru wɛrɛ ye.
17 Min ye fila sɔrɔ, a ye fila wɛrɛ sɔrɔ fana.
18 Nka min ye kelen sɔrɔ, o taara dugukolo sɔgɔ ka a matigi ka wari dogo.
19 Waati jan tɛmɛnen kɔ, o jɔnw matigi nana ka jate kɛ u fɛ.
20 Min ye talan duuru sɔrɔ, o nana ni talan duuru wɛrɛ ye, k'a fɔ ko: «Matigi, i ye talan duuru di ne ma.
21 A makɛ y'a fɔ a ye ko: «A ɲɛna, jɔn ɲuman ni kantigi.
22 Talenti fila sɔrɔbaa fana nana k'a fɔ ko: «Matigi, i ye talanta fila di ne ma.
23 A makɛ y'a fɔ a ye ko: «A ka ɲi, jɔn ɲuman ni kantigi. i ye kantigiya kɛ fɛn damadɔw la, ne na i kɛ kuntigi ye fɛn caman na.
24 Min ye talan kelen sɔrɔ, o nana k'a fɔ ko: «Matigi, ne y'a dɔn ko i ye mɔgɔ gɛlɛn ye, i ma danni kɛ yɔrɔ min na, i ma binkɛnɛ kɛ yɔrɔ min na.
25 O kɔ, ne siranna ka taa i ka talan dogo dugukolo la.
26 A makɛ y'a jaabi k'a fɔ a ye ko: «I jɔn jugu, sɛgɛnba, i y'a dɔn ko ne ma danni kɛ yɔrɔ min na, ne bɛ suman tigɛ, ne ma binkɛnɛ kɛ yɔrɔ min na.
27 O de y'a to i tun ka kan ka ne ka wari bila fɛnw falenbagaw bolo, o kɔ ne nali la, ne tun ka kan ka ne ta sɔrɔ ni tɔnɔ ye.
28 O de kosɔn, aw ka o talen ta a bolo ka o di talo tan bɛ min bolo.
29 Ni fɛn bɛ min bolo, o na di o ma, o na caya, nka fɛn tɛ min bolo, a bolofɛn na bɔsi o la.
30 Aw ka jɔn nafama fili kɛnɛma dibi la.
31 Ni Hadamaden Denkɛ nana a nɔɔrɔ la ni mɛlɛkɛ senumaw bɛɛ ye a fɛ, o tuma na, a na sigi a nɔɔrɔ masasigilan kan.
32 Siyaw bɛɛ na lajɛ a ɲɛ kɔrɔ, a na u fara ɲɔgɔn kan i ko sagagennaw b'a ka sagaw ni bakɔrɔnw tila ɲɔgɔn na.
33 A na sagaw bila a kininbolo la, bakɔrɔnw bɛ bila a kininbolo la.

34 Masakɛ na a fɔ u ye a kininbolo fɛ ko: «Aw ka na, ne Fa ka dubadenw, ka masaya min labɛnna aw ye kabini dijɛ dabɔ, aw ka o ciyɛn ta.
35 Kɔngɔ tun bɛ ne la, aw ye dumuni di ne ma, minnɔgɔ tun bɛ ne la, aw ye min di ne ma.
36 Aw farilankolon, aw ye fini don ne la, ne banana, aw nana bɔ ne ye.
37 Mɔgɔ tilennenw na a jaabi ko: «Matigi, an y'i ye tuma jumɛn kɔngɔ bɛ i la ka i balo?» Minnɔgɔ bɛ min na, wa a ye minfɛn di i ma wa?
38 An ye i ye dunan ye tuma jumɛn ka i minɛ ka taa so kɔnɔ? Walima farilankolon, ka fini don i la wa?
39 An y'i ye tuma jumɛn ko i bananen don wala kaso la, ka na i fɛ?
40 Masakɛ na u jaabi ko: «Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko aw ye o kɛ ne balima fitininw dɔ la kelen na, aw ye o kɛ ne ye.»
41 O tuma la, a na a fɔ u kinin fɛ fana ye ko: «Aw dangalenw, aw ka bɔ ne la ka taa tasuma banbali la, min labɛnnen don Sitanɛ ni a ka mɛlɛkɛw ye.
42 Kɔngɔ tun bɛ ne la, aw ma dumuni di ne ma.
43 Ne tun ye dunan ye, aw ma ne minɛ, farilankolon, aw ma fini don ne la.
44 U na a jaabi fana ko: «Matigi, an ye i ye tuma jumɛn kɔngɔ bɛ i la, wala minnɔgɔ bɛ i la, walima i ye dunan ye, walima i farilankolon ye, wala i bananen don, walima i bɛ kaso la, k'a sɔrɔ an ma i baara?»
45 O tuma la, a na u jaabi ko: «Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko aw ma o kɛ mɔgɔ fitininw dɔ la kelen ye, aw ma o kɛ ne ye.»
46 Olu na taa ɲangili banbali la, nka mɔgɔ tilennenw na taa ɲɛnamaya banbali la.

SABABU 26NAN

1 Yesu ye o kumaw bɛɛ ban tuma min na, a y'a fɔ a ka kalandenw ye.
2 Aw b'a dɔn ko tile fila kɔfɛ, Tɛmɛnkan seli bɛ kɛ.
3 O kɔ, sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw ni jama cɛkɔrɔbaw ye ɲɔgɔn lajɛn ka taa sarakalasebaaw kuntigi ka masaso la.
4 U ye ɲɔgɔn sɔsɔ walisa u ka Yesu minɛ ni nanbara ye k'a faga.
5 Nka u y'a fɔ ko: «Aw kana kɛ seli don na, walisa mankan ka don jama cɛma.»
6 Yesu tun bɛ Betani, Simɔn kunatɔ ka so.
7 Muso dɔ nana Yesu fɛ, alabatiri kɛsu dɔ tun b'a bolo, tulu tulu sɔngɔ gɛlɛnba tun bɛ min na, k'o bɔn a kun na, a sigilen tun bɛ dumuni na.
8 A ka kalandenw y'o ye tuma min na, u dimina kosɛbɛ k'a fɔ ko: «Nin tiɲɛni kun ye mun ye?»
9 O tulumafɛn tun bɛ se ka feere fɛn caman na ka di faantanw ma.
10 Yesu y'o faamu tuma min na, a y'a fɔ u ye ko: « Mun na aw bɛ muso tɔɔrɔ? katuguni a ye baara ɲuman kɛ ne ye.»
11 Faantanw bɛ aw fɛ tuma bɛɛ. Nka ne tɛ aw fɛ tuma bɛɛ.»
12 A ye nin tulu tulu bɔn ne fari la, a y'o kɛ ne sudon kama.
13 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko nin Kibaru Duman fɔra yɔrɔ o yɔrɔ dijɛ fan bɛɛ la, nin muso ye min kɛ, o fana na fɔ o yɔrɔ la walisa k'a hakili jigin a la.
14 O mɔgɔ tan ni fila la kelen min tɔgɔ ko Juda Iskariɔti, o taara sarakalasebaaw kuntigiw fɛ.
15 U y'a fɔ u ye ko: «Aw na mun di ne ma, ne na a don aw bolo?» U ye layidu ta a fɛ warijɛ bi saba la.
16 Kabini o waati la, a ye sababu ɲini ka a janfa.
17 Dumuni fununbali seli don fɔlɔ la, kalandenw nana Yesu ma k'a ɲininka ko: «I b'a fɛ an ka Tɛmɛnkan seli labɛn i ye min?»
18 A ko: « Taa dugu kɔnɔ o cɛ sugu fɛ k'a fɔ a ye ko: Karamɔgɔ ko: Ne ka waati surunyara. Ne na Tɛmɛnkan seli kɛ i ka so ni ne ka kalandenw ye.
19 Yesu y'a fɔ u ye cogo min na, kalandenw y'a kɛ cogo min na. U ye Tɛmɛnkan seli labɛn.
20 Wula sera tuma min na, a y'i sigi ni mɔgɔ tan ni fila ye.
21 U bɛ dumuni kɛ tuma min na, a ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko aw dɔ na ne don.»
22 U dusu tiɲɛna kosɛbɛ, u kelen-kelen bɛɛ y'a daminɛ k'a fɔ a ye ko: «Matigi, ne don wa?»
23 A y'a jaabi ko: « Mɔgɔ min bɛ a bolo su ne fɛ daga kɔnɔ, o na ne don bolo la.»
24 Mɔgɔ Denkɛ bɛ taa i ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na a ko la. o tun ka ɲi o cɛ ma ni a tun ma bange.
25 Juda min ye a janfa, o y'a jaabi ko: «Karamɔgɔ, ne don wa?» A y'a fɔ a ye ko: « I y'a fɔ.»
26 U tun bɛ dumuni kɛ tuma min na, Yesu ye nbuuru ta k'a duba, k'a kari k'a di kalandenw ma k'a fɔ ko: « A' ye ta ka dumuni kɛ. nin ye ne farikolo ye.
27 A ye jifilen ta ka barika da Ala ye k'a di u ma k'a fɔ u ye ko: « Aw bɛɛ ka o min.
28 Layidu kura joli min bɔnna mɔgɔ caman kosɔn jurumuw yafali kama, o ye ne joli ye.
29 Nka ne b'a fɔ aw ye ko ne tɛna o rezensun den min kabini sisan fo o don min na ne ni aw ye ne Fa ka masaya la.
30 U ye dɔnkili da tuma min na, u taara Oliviye kulu la.
31 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw bɛɛ na dusu tiɲɛ ne kosɔn bi su in na.»
32 Nka ne kununni kɔ, ne na taa aw ɲɛfɛ Galile.
33 Piɛrɛ y'a jaabi k'a fɔ a ye ko: «Hali ni mɔgɔw bɛɛ na tiɲɛ i kosɔn, ne tɛna tɔɔrɔ abada.»
34 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ i ye ko bi su in na, sani kɔnɔ ka kasi, i na ban ne la siɲɛ saba.»
35 Piɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «Hali ni ne bɛ sa i fɛ, ne tɛna ban i la.» Kalandenw bɛɛ fana y'o fɔ ten.
36 O kɔ, Yesu nana n'u ye yɔrɔ dɔ la min tɔgɔ ye ko Jetisemani, a y'a fɔ kalandenw ye ko: « Aw ka sigi yan, ne bɛ taa delili kɛ yan.»
37 O kɔ, a taara ni Piɛrɛ ni Zebede denkɛ fila ye, u dusu tiɲɛna kosɛbɛ.
38 A y'a fɔ u ye ko: « Ne ni dusukasilen don kosɛbɛ fo ka se saya ma.
39 A taara dɔɔni ka i biri a ɲɛda la k'a delili kɛ ko: « Ne Fa, ni a bɛ se ka kɛ, nin jifilen ka tɛmɛ ne fɛ.
40 A nana kalandenw ma k'u ye sunɔgɔ la k'a fɔ Piɛrɛ ye ko: « Aw ma se ka mun kɛ ne fɛ lɛrɛ kelen kɔnɔ?»
41 Aw ka to aw ɲɛ na ka delili kɛ walisa aw kana don kɔrɔbɔli la.
42 A taara a siɲɛ filanan na tugun ka Ala deli ko: « Ne Fa, ni nin jifilen tɛ tɛmɛn ne kan, ni ne ma o min, i sago ka kɛ.»
43 A sera ka u sɔrɔ sunɔgɔ la tugun, katuguni u ɲɛw tun ka gɛlɛn.
44 A y'u to yen, a taara kɔsegin ka delili kɛ a siɲɛ sabanan na.

45 O kɔ, a nana a ka kalandenw fɛ k'a fɔ u ye ko: « Aw ka sunɔgɔ sisan ka aw lafiɲɛ.
46 Wuli, an ka taa.
47 Ka Yesu to kuma la, a filɛ, Juda min tun ye mɔgɔ tan ni fila la kelen ye, o nana, jamaba dɔ nana ni npanw ni berew ye, ka bɔ sarakalasebaaw kuntigiw ni jama cɛkɔrɔbaw fɛ.
48 Min y'a janfa, o ye taamashyɛn di u ma k'a fɔ u ye ko: «Ne bɛ mɔgɔ o mɔgɔ susu, o ye o de ye.»
49 O yɔrɔnin bɛɛ, Yesu gɛrɛla Yesu yɔrɔ k'a fɔ ko: «Matigi, foli. ka a susu.
50 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ne teri, i nana mun na?» O kɔ, u nana u bolo da Yesu kan k'a minɛ.
51 Mɔgɔ minnu tun bɛ Yesu fɛ, olu dɔ la kelen y'a bolo kɔrɔta k'a ka npan bɔ ka sarakalasebaa kuntigi ka jɔnkɛ dɔ gosi k'a tulo gosi.
52 Yesu y'a fɔ a ye ko: « I ka npan bila a nɔ na, katuguni npan minɛbagaw bɛɛ na halaki ni npan ye.»
53 I b'a miiri ko ne tɛ se ka ne Fa deli sisan, k'a sɔrɔ a na mɛlɛkɛ kɛlɛbolo tan ni fila ni kɔ di ne ma sisan wa?
54 Nka Kitabuw na dafa cogo di ko a ka kan ka kɛ ten?
55 O waati yɛrɛ la, Yesu y'a fɔ jama ye ko: « Aw bɔra ni npanw ni berew ye i ko son ka ne minɛ wa?» Ne tun sigilen bɛ aw fɛ don o don ka mɔgɔw kalan Alabatosoba kɔnɔ, nka aw ma ne minɛ.
56 Nka o bɛɛ kɛra walisa kiraw ka Kitabuw ka dafa. O kɔ, kalandenw bɛɛ y'a bila ka boli.
57 Minnu ye Yesu minɛ, olu taara n'a ye sarakalasebaaw kuntigi Kayifa fɛ, sariya karamɔgɔw ni cɛkɔrɔbaw tun lajɛlen bɛ yɔrɔ min na.
58 Piɛrɛ tugura a nɔfɛ yɔrɔ jan fo ka se sarakalasebaaw kuntigi ka so kɔnɔ, ka don ka sigi ni jɔnw ye walisa ka labanko filɛ.
59 Sarakalasebaaw kuntigiw ni cɛkɔrɔbaw ni lajɛba mɔgɔw bɛɛ ye nkalon seereya ɲini Yesu kama walisa k'a faga.
60 Nka u ma mɔgɔ si sɔrɔ. A laban na, seere nkalontigɛla fila nana.
61 U y'a fɔ ko: «Nin cɛ ko: «Ne bɛ se ka Elohim ka Alabatosoba tiɲɛ ka a jɔ tile saba kɔnɔ.»
62 Sarakalasebaa kuntigi wulila k'a fɔ a ye ko: «I tɛ foyi jaabi wa?» Nin seereya ye mun ye i kama?
63 Nka Yesu y'a makun. Sarakalasebaa kuntigi y'a jaabi ko: «Ne b'i kali Ala ɲɛnama tɔgɔ la ko i k'a fɔ an ye ni i ye Krisita ye, Ala Denkɛ.»
64 Yesu y'a fɔ a ye ko: «I y'a fɔ, o bɛɛ n'a ta, ne b'a fɔ aw ye ko sini kɔfɛ, aw na Mɔgɔ Denkɛ sigilen ye sebaaya kinin fɛ, ka na sankolo sankaba la.»
65 Sarakalasebaa kuntigi y'a ka finiw fara k'a fɔ ko: «A ye Ala tɔgɔ tiɲɛ. an mago bɛ mun wɛrɛ la seerew la? A filɛ sisan, aw ye a ka Ala tɔgɔ tiɲɛ.»
66 Aw hakilina ye mun ye? U y'a jaabi ko: «A jalakilen don saya la.»
67 U ye daji da a ɲɛda la ka a bugɔ. Dɔ wɛrɛw y'a bugɔ ni u bolow ye.
68 U y'a fɔ ko: «E Krisita, kiraya fɔ an ye ko: Jɔn ye i bugɔ?»
69 Piɛrɛ sigilen tun bɛ kɛnɛma masaso kɔnɔ, sunguru dɔ nana a fɛ k'a fɔ a ye ko: «E fana tun bɛ Galile Yesu fɛ.»
70 Nka Yesu y'i sɔsɔ u bɛɛ ɲɛ na k'a fɔ ko: «I bɛ min fɔ, ne t'o dɔn.»
71 A bɔlen kɔ barada la, jɔnmuso wɛrɛ y'a ye k'a fɔ yen mɔgɔw ye ko: «Nin cɛ fana tun bɛ Yesu Nazarɛtika fɛ.»
72 A ye o sɔsɔ tugun ni kalili ye ko: «Ne tɛ o cɛ dɔn.»
73 Waati dɔ temɛnen kɔ, mɔgɔ minnu jɔlen bɛ yen, olu nana Yesu ma k'a fɔ Piɛrɛ ye ko: «Tiɲɛ na, e fana ye u dɔ ye. Sabu i ka kuma bɛ i dusu tiɲɛ.»
74 O kɔ, a y'a daminɛ ka danga kɛ ka kali ko: «Ne tɛ cɛ dɔn.» Wa o yɔrɔnin bɛɛ la, ntori ye wuluwulu.
75 Piɛrɛ hakili jigira Yesu ka kuma la, o min y'a fɔ a ye ko: «Sanni kɔnɔ ka kasi, i na ban ne la siɲɛ saba.» A bɔra ka kasi kosɛbɛ.

SABABU 27NAN

1 Sɔgɔma sera tuma min na, sarakalasebaaw kuntigiw ni cɛkɔrɔbaw bɛɛ ye ladili kɛ Yesu kama walisa k'a faga.
2 U y'a siri tuma min na, u y'a ta ka taa n'a ye, ka a di gɔfɛrɛnɛrɛ Ponsi Pilate ma.
3 Juda min ye Yesu don bolo la, a y'a ye ko a jalakilen don, a nimisara a yɛrɛ la ka warijɛ bi saba lasegin sarakalasebaaw kuntigiw ni cɛkɔrɔbaw ma.
4 A ko: «Ne ye jurumu kɛ ka da a kan ne ye mɔgɔ jalakibali joli janfa.» U y'a fɔ ko: «O ye mun ye anw fɛ?» I k'i janto o la.»
5 A y'o warijɛw fili Alabatosoba kɔnɔ ka taa ka taa a yɛrɛ dulon.
6 Sarakalasebaaw kuntigiw ye o warijɛw ta k'a fɔ ko: «A man ɲi ka u don nafolo marayɔrɔ la, katuguni o ye joli sɔngɔ ye.»
7 U ye jɛkafɔ kɛ ka daga dilabaga ka foro san u fɛ walisa ka dunanw su don a kɔnɔ.
8 O de y'a to o foro tɔgɔ dara ko: «Joli foro» fo ka na se bi ma.»
9 O tuma la, kira Jeremi ye min fɔ, o dafara, ko: «U ye warijɛ bi saba ta, o min sɔngɔ tun ye Israɛl bɔnsɔn ye.
10 A ye u di bɔgɔdaga dilabaga ka foro ma, i ko Matigi y'a latigɛ ne ye cogo min na.
11 Yesu y'i jɔ gɔfɛrɛnɛrɛ ɲɛ kɔrɔ. Yesu y'a fɔ a ye ko: « I b'a fɔ.»
12 Sarakalasebaaw kuntigiw ni cɛkɔrɔbaw y'a jalaki tuma min na, a ma foyi jaabi.
13 Pilate y'a fɔ a ye ko: «U bɛ seereya minnu kɛ i kama, i t'o mɛn wa?»
14 A y'a jaabi abada. fo gofɛrɛnaman kabakoyara kosɛbɛ.
15 O seli la, gɔfɛrɛnɛrɛ tun delila ka kasoden dɔ bila jama bolo, u tun b'a fɛ min na.
16 O waati la, kasoden dɔ tun bɛ u fɛ, o tɔgɔ ko Barabasi.
17 U ye ɲɔgɔn lajɛn tuma min na, Pilate y'a fɔ u ye ko: «Aw b'a fɛ ne ka jɔn bila aw ye?» Barabasi wala Yesu min bɛ wele ko Krisita?
18 A y'a dɔn ko u y'a kisi keleya de kosɔn.
19 A sigilen bɛ kiritigɛlan kan tuma min na, a muso ye ci bila a ma k'a fɔ a ye ko: «I ni o cɛ tilennen tɛ foyi la, katuguni ne ye tɔɔrɔ caman sɔrɔ bi sugo la a kosɔn.»
20 Nka sarakalasebaaw kuntigiw ni cɛkɔrɔbaw ye jama lasun u ka Barbasi deli ka Yesu halaki.
21 Gofɛrɛnaman y'u jaabi ko: «Aw b'a fɛ ne ka jɔn bila u fila la?» U ko: «Barabasi.»
22 Pilate y'a fɔ u ye ko: «Ne na mun kɛ Yesu la, Yesu min bɛ wele ko Krisita?» U bɛɛ y'a fɔ a ye ko: «A ka gengen jiri la.»
23 Gofɛrɛnaman y'a fɔ ko: «Mun na, a ye kojugu jumɛn kɛ?» Nka u pɛrɛnna ka t'a fɛ k'a fɔ ko: «A ka gengen jiri la.»

24 Pilate y'a ye tuma min na ko a tɛ se ka foyi sɔrɔ, ni
mankanba donna, a ye ji ta ka a bolow ko jama ɲɛ kɔrɔ k'a
fɔ ko: «Ne jalakibali don nin mɔgɔ tilennen joli la.
25 Mɔgɔw bɛɛ y'a jaabi ko: «A joli ka kɛ anw ni an denw
kan.»
26 O kɔ, a ye Barabasi bila ka taa u ɲɛ.
27 Gofɛrɛnaman ka sɔrɔdasiw taara ni Yesu ye mɔgɔw ka
so kɔnɔ ka sɔrɔdasi kulu bɛɛ lajɛ a fɛ.
28 U ye u ka finiw bɔ a la ka fini bilenman dɔ don a la.
29 U ye masafugulan ŋɛɲɛ kɛ tuma min na, u y'o don a kun
na, ka nɛgɛbere don a kininbolo la.
30 U ye daji da a kan, ka binkɛnɛ ta k'a bugɔ a kun na.
31 U ye a tulo geren kɔfɛ, u ye o fini bɔ a la ka a yɛrɛ ka
fini don a la ka taa n'a ye ka taa a gengen jiri la.
32 U bɔra tuma min na, u ye Sirene cɛ dɔ sɔrɔ, o tɔgɔ ye ko
Simɔn.
33 U sera yɔrɔ dɔ la min tɔgɔ ye ko Gɔlgota, o kɔrɔ ye ko
kunkolo yɔrɔ dɔ.
34 U ye vinigari di a ma, min ɲagaminen don ni galo ye, a
y'o nɛnɛ tuma min na, a ma sɔn ka min.
35 U y'a gengen jiri la ka a ka finiw tila, ka kala da, walisa
kira ye min fɔ, o ka dafa, ko: «U ye ne ka finiw tila u cɛma,
u ye kala da ne ka finiw kan.»
36 U sigilen tun bɛ ka Yesu kɔlɔsi yen.
37 A ka jalaki sɛbɛnnen bɛ a kunkolo kan ko: «Yesu ye
Yahutuw ka masakɛ ye.»
38 Son fila gengenna jiri la a fɛ, kelen tun bɛ a kinin fɛ, dɔ
wɛrɛ tun bɛ numan fɛ.
39 Tɛmɛbagaw y'a tɔgɔ kɔrɔfɔ k'u kunkolo wuli.
40 U y'a fɔ ko: «E min bɛ Alabatosoba tiɲɛ ka a jɔ tile saba
kɔnɔ, i yɛrɛ kisi.» Ni i ye Ala Denkɛ ye, i ka jigin ka bɔ
gengenjiri la.
41 O cogo kelen na, sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya
karamɔgɔw ni cɛkɔrɔbaw tun bɛ Yesu tulo geren.
42 A ye mɔgɔ wɛrɛw kisi. a yɛrɛ tɛ se ka kisi. Ni a ye Israɛl
masakɛ ye, a ka jigin ka bɔ gengenjiri la sisan, an na da a la.
43 A y'a jigi da Elohim kan. A ka a kisi sisan, ni a b'a fɛ,
katuguni a ko: «Ne ye Ala Denkɛ ye.»
44 Sonw minnu gengenna jiri la ni Yesu ye, olu fana y'o
ɲɔgɔn fili a ɲinw na.
45 Kabini lɛrɛ wɔɔrɔnan na, dibi donna jamana yɔrɔ bɛɛ la
fo ka se lɛrɛ kɔnɔntɔnnan ma.
46 Lɛrɛ kɔnɔntɔnnan ɲɔgɔn na, Yesu pɛrɛnna ni kanba ye
ko: « Eli, Eli, lama sabakitani?» O kɔrɔ ko: «Ne ka Ala, ne
ka Ala, mun na i ye ne bila?»
47 Mɔgɔ minnu jɔlen bɛ yen, olu dɔw y'o mɛn tuma min na,
u y'a fɔ ko: «Nin cɛ bɛ Eli wele.»
48 O yɔrɔnin bɛɛ la, u dɔ bolila ka sɔgɔsɔgɔninjɛ dɔ ta k'a
fa ni vinigari ye k'a da jirisunba dɔ kan k'a min.
49 Mɔgɔ tɔw ko: «An ka a lajɛ ni Eli nana a kisi.»
50 Yesu ye kulekanba bɔ tuma min na, a ye jinɛ dabila.
51 Alabatosoba datugulan farala fila ye ka bɔ sanfɛ ka taa a
bila duguma. Dugukolo yɛrɛyɛrɛla, faraw farala;
52 Kaburuw dabɔra. Mɔgɔ senuma minnu sunɔgɔra, olu su
caman wulila.
53 A lakununni kɔ ka bɔ kaburuw kɔnɔ ka taa dugu senuma
kɔnɔ ka a yɛrɛ jira mɔgɔ caman na.
54 Kɛlɛcɛw kuntigi ni a fɛ minnu tun bɛ Yesu kɔlɔsi, olu ye
dugukolo yɛrɛyɛrɛ ni ko kɛlenw ye tuma min na, u siranna
kosɛbɛ k'a fɔ ko: «Tiɲɛ na, nin tun ye Ala Denkɛ ye.»
55 Muso caman tun bɛ Yesu nɔfɛ ka bɔ Galile ka baara kɛ
Yesu ye yɔrɔ jan.
56 Magadala Mariyama ni Yakuba ni Yusu ba Mariyama
ani Zebede denw ba tun bɛ olu cɛma.
57 Wula fɛ, nafolotigi dɔ nana Arimate, a tɔgɔ ko Yusufu.
58 A taara Pilate fɛ ka Yesu su deli. O kɔ, Pilate ye ci fɔ ko
a ka su lase.
59 Yusufu ye su ta tuma min na, a y'a siri ni fini sanuman
ye.
60 A y'a da a yɛrɛ ka kaburu kura kɔnɔ, a ye min tigɛ fara
la, ka kabakurun belebeleba dɔ wuli ka taa kaburu da la ka
taa.
61 Magadala Mariyama ni Mariyama tɔ kelen sigilen tun
bɛ kaburu da la.
62 O dugusagwɛ, Labɛn don kɔfɛ, sarakalasebaaw kuntigiw
ni Farisiɛnw nana ɲɔgɔn fɛ Pilate fɛ.
63 A ko: «Matigi, an hakili b'a la ko o nanbarakɛla y'a fɔ a
ɲɛnamatɔ ye ko: «Tile saba tɛmɛnen kɔ, ne na kunun.»
64 A' y'a fɔ ko kaburu ka ladon fo tile sabanan, walisa a ka
kalandenw kana na su fɛ k'a sonya k'a fɔ jama ye ko: «A
kununna ka bɔ suw cɛma.»
65 Pilate y'a fɔ u ye ko: «Kɔlɔsilikɛla b'aw fɛ.
66 U taara kaburu jɔ, ka kabakurun datugu, ka
kɔlɔsilikɛlaw sigi .

SABABU 28NAN

1 Lafiɲɛ don laban na, duguje daminɛna dɔgɔkun don fɔlɔ
la, Magadala Mariyama ni Mariyama tɔ kelen nana kaburu
lajɛ.
2 Dugukolo yɛrɛyɛrɛba dɔ kɛra, katuguni Matigi ka mɛlɛkɛ
jigira ka bɔ sankolo la ka na kabakurun wuli ka bɔ da la ka
segin a kan.
3 A ɲeda tun bɛ i ko sanpɛrɛn, a ka finiw tun bɛ fin i ko
nɛnɛ.
4 Kɔlɔsilikɛlaw yɛrɛyɛrɛla a ɲesiran kosɔn, u kɛra i ko
mɔgɔ salenw.
5 Mɛlɛkɛ y'a fɔ musow ye ko: «Aw kana siran, katuguni ne
b'a dɔn ko aw bɛ Yesu gengen jiri la.»
6 A tɛ yan, katuguni a kununna i ko a y'a fɔ cogo min na.
Matigi dalen bɛ yɔrɔ min na, aw ka na o lajɛ.
7 Aw ka teliya ka taa a fɔ a ka kalandenw ye ko a kununna
ka bɔ suw cɛma. A filɛ, a bɛ taa aw ɲɛfɛ Galile. aw na a ye
yen.»
8 U bɔra kaburu la joona ni siran ni nisɔndiyaba ye. A
bolila ka taa a ka kalandenw ka kuma lase.
9 U taatɔ k'a fɔ a ka kalandenw ye tuma min na, Yesu y'u
kunbɛn k'a fɔ u ye ko: « Aw bɛɛ ka fo.» U nana a senw
minɛ k'a bato.
10 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw kana siran, aw ka taa a fɔ ne
balimaw ye ko u bɛ taa Galile, u na ne ye yen.»
11 U taatɔ tuma min na, kɔlɔsilikɛlaw dɔw nana dugu kɔnɔ
ka ko kɛlenw bɛɛ fɔ sarakalasebaaw kuntigiw ye.
12 U ni cɛkɔrɔbaw ye ɲɔgɔn lajɛn ka ɲɔgɔn sɔrɔ, u ye wari
caman di sɔrɔdasiw ma.
13 U y'a fɔ ko: «Aw k'a fɔ ko a ka kalandenw nana su fɛ k'a
sonya k'an to sunɔgɔ la.»
14 Ni o sera gɔfɛrɛnɛrɛ tulo la, an na a lasun ka aw lakana.
15 U ye wari ta ka u kalan cogo min na, u y'o kɛ.
16 O kalanden tan ni kelen taara Galile kulu dɔ la, Yesu
tun ye u sigi yɔrɔ min na.
17 U y'a ye tuma min na, u y'a bato.
18 Yesu gɛrɛla u fɛ k'a fɔ u ye ko: « Sebaaya bɛɛ dira ne
ma sankolo ni dugukolo kan.»

19 Aw ka taa siyaw bɛɛ kalan, ka u batise Fa ni Denkɛ ni
Ni Senu tɔgɔ la.
20 Ne ye fɛn o fɛn fɔ aw ye, aw k'u kalan u ka o bɛɛ labato.
Amiina.

Marika ka Kibaru Duman

SABABU 1

1 Elohim Denkɛ Yesu Krisita Kibaru Duman daminɛ don.
2 A sɛbennen bɛ kiraw la cogo min na ko: «A filɛ, ne bɛ ne ka ciden ci i ɲɛ kɔrɔ, o na i ka sira labɛn i ɲɛkɔrɔ.»
3 Mɔgɔ dɔ pɛrɛnna kungokolon kɔnɔ ko: «Aw ka Matigi ka sira labɛn, ka a siraw latilen.»
4 Yuhana ye batiseli kɛ kungokolon kɔnɔ, ka nimisa batiseli ko fɔ walisa ka jurumuw yafa.
5 Jude jamana bɛɛ ni Jerusalɛm mɔgɔw bɔra ka taa Yesu fɛ, u bɛɛ batisera a fɛ Jurdɛn baji la, ka sɔn u ka jurumuw ma.
6 Yuhana tun bɛ fini don ni ɲɔgɔmɛ kunsigi ye. A ye ntumuw ni kungo kɔnɔ mɔni dun.
7 A ye waajuli kɛ k'a fɔ ko: «Mɔgɔ dɔ bɛ na ne kɔfɛ, min fanga ka bon ni ne ye, ne man kan ka n biri ka a ka sanbara dawolo da.»
8 Tiɲɛ na, ne ye aw batise ni ji ye, nka ale na aw batise ni Ni Senu ye.
9 O donw la, Yesu nana ka bɔ Galile jamana nazarɛti, ka batise Yuhana fɛ Jurdɛn baji la.
10 A bɔra ji la o yɔrɔnin bɛɛ la, a ye sankolo da wulilen ye, Ni Senu bɛ jigin a kan i ko tuganin.
11 Kumakan dɔ bɔra sankolo la ko: «I ye ne Denkɛ kanulen ye, ne ka di ne ye kosɛbɛ.»
12 O yɔrɔnin bɛɛ, Ni Senu y'a gɛn ka taa kungokolon kɔnɔ.
13 A tora kungokolon kɔnɔ tile binaani kɔnɔ, Sitanɛ kɔrɔbɔra a la. A tun bɛ kungosogow fɛ. Mɛlɛkɛw tun bɛ baara kɛ a ye.
14 Yuhana bilalen kɔ kaso la, Yesu taara Galile ka Elohim ka masaya Kibaru Duman fɔ.
15 U y'a fɔ ko: « Waati dafara, Ala ka masaya surunyara.
16 A taamatɔ Galile ba da la, a ye Simɔn ni a balimakɛ Andre ye, u bɛ ka jɛgɛ fili kɔgɔji la, katuguni u tun ye mɔnikɛlaw ye.
17 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw ka na ne nɔfɛ, ne na aw kɛ mɔgɔw mɔnikɛlaw ye.»
18 O yɔrɔnin bɛɛ la, u y'u ka jɔw bila ka tugu a nɔfɛ.
19 A taara dɔɔnin o yɔrɔ la, a ye Zebede denkɛ Yakuba ni a balimakɛ Yuhana ye, olu fana tun bɛ kurun kɔnɔ ka u ka jɔw labɛn.
20 A y'u wele o yɔrɔnin bɛɛ, u ye u fa Zebede to kurun kɔnɔ ni baarakɛlaw ye.
21 U taara Kapɛrnaum dugu kɔnɔ. O yɔrɔnin bɛɛ lafiɲɛ don na, a donna Alabatoso kɔnɔ ka mɔgɔw kalan.
22 U kabakoyara a ka kalan na, katuguni a ye u kalan i ko fangatigi, a ma u kalan i ko sariya karamɔgɔw.
23 Cɛ dɔ tun bɛ u ka Alabatoso kɔnɔ, jinɛ nɔgɔlen tun bɛ min na. A pɛrɛnna ko:
24 U y'a fɔ ko: «An ka an to. Mun bɛ an ni i cɛ, e Yesu Nazarɛti? i nana an halaki wa? I ye mɔgɔ min ye, ne bɛ i dɔn, Ala ka senuma.
25 Yesu y'a kɔrɔfɔ ko: « I makun ka bɔ a kɔnɔ.»
26 Jinɛ nɔgɔlen y'a tigɛtigɛ ka pɛrɛn ni kanba ye, a bɔra a kɔnɔ.
27 U bɛɛ kabakoyara fo u ye ɲɔgɔn ɲininka ko: «Nin ye mun ye?» nin ye kalan kura jumɛn ye ? A bɛ jinɛ nɔgɔlenw ci ni fanga ye, u bɛ a kan minɛ.»
28 O yɔrɔnin bɛɛ la, a tɔgɔ bɔra Galile jamana fan bɛɛ la.
29 O yɔrɔnin bɛɛ, u bɔra Elohimbatoso kɔnɔ, u donna Simɔn ni Andre ka so, Yakuba ni Yuhana.
30 Nka Simɔn muso ba dalen tun bɛ farigan fɛ.
31 A nana a bolo minɛ k'a kɔrɔta. O yɔrɔnin bɛɛ, sumaya bɔra a la, ka baara kɛ u ye.
32 wula fɛ, tile bintɔ, u nana ni banabagatɔw bɛɛ ni jinɛw ye.
33 Dugu bɛɛ lajɛlen tun bɛ da la.
34 A ye bana suguya caman banabagatɔ caman kɛnɛya, ka jinɛ caman gɛn ka bɔ yen. A ma sɔn jinɛw ka kuma, katuguni u tun b'a dɔn.
35 Sɔgɔma, a wulila waati jan sani tile ka se, a bɔra ka taa yɔrɔ kelen na ka delili kɛ yen.
36 Simɔn ni a taamaɲɔgɔnw tugura a nɔfɛ.
37 U y'a sɔrɔ tuma min na, u y'a fɔ a ye ko: «Mɔgɔ bɛɛ b'i ɲini.»
38 A y'a fɔ u ye ko: « An ka taa dugu wɛrɛw la, walisa ne ka waajuli kɛ yen fana.
39 A ye waajuli kɛ u ka Alabatosow kɔnɔ Galile jamana bɛɛ la ka jinɛw gɛn.
40 Kunatɔ dɔ nana Yesu deli k'a biri a kɔrɔ k'a fɔ a ye ko: «Ni i b'a fɛ, i bɛ se ka ne saniya.»
41 Yesu hinɛ donna, a y'a bolo kɔrɔta k'a maga a la k'a fɔ a ye ko: « Ne b'a fɛ. I ka saniya.»
42 A kumana dɔrɔn, kuna bɔra a la o yɔrɔnin bɛɛ, a saniyalen don.
43 A y'a fɔ a ye kosɔbɛ, ka a bila ka taa o yɔrɔnin bɛɛ.
44 A y'a fɔ a ye ko: « I kana foyi fɔ mɔgɔ si ye, nka taa i yɛrɛ jira sarakalasebaa la, ka Musa ka ci fɔlenw kɛ i saniyali ye, walisa u ka seereya kɛ.»
45 Nka Yesu bɔra ka o ko lase mɔgɔw ma kosɛbɛ, ka o ko lase mɔgɔw ma, fo Yesu ma se ka don dugu kɔnɔ tugun, nka a tora kɛnɛma kungokolon yɔrɔw la.

SABABU 2NAN

1 Tile dɔw tɛmɛnen kɔ, a donna Kapɛrnaum dugu kɔnɔ. Mankan bɔra ko a bɛ so kɔnɔ.
2 O yɔrɔnin bɛɛ la, mɔgɔ caman ye ɲɔgɔn lajɛn, fo yɔrɔ si ma sɔrɔ ka u bisimila, hali da la, a ye o kuma fɔ u ye.
3 U nana ni farilabanabagatɔ dɔ ye a fɛ.
4 U ma se ka gɛrɛ a la degun kosɔn, u ye so sanfɛla da wuli, a tun bɛ yɔrɔ min na.
5 Yesu y'u ka dannaya ye minkɛ, a y'a fɔ farigantɔ ye ko: « Ne denkɛ, i ka jurumuw yafara i ma.»
6 Sariya karamɔgɔ dɔw sigilen tun bɛ yen.
7 Mun na nin cɛ bɛ Ala tɔgɔ tiɲɛ ten? jɔn bɛ se ka jurumuw yafa ni Ala dɔrɔn tɛ?
8 Yesu y'a ye o yɔrɔnin bɛɛ la ko u bɛ miiri o cogo la u yɛrɛ kɔnɔ, a y'a fɔ u ye ko: « Mun y'a to aw bɛ miiri nin kow la aw dusukun na?
9 Yala a ka nɔgɔn ka a fɔ farigantɔ ye ko: «I ka jurumuw yafara i ma.» Walima k'a fɔ ko: «Wuli ka i ka dilan ta ka taama?»
10 Nka walisa aw k'a dɔn ko se bɛ Mɔgɔ Denkɛ ye ka jurumuw yafa dugukolo kan. »
11 Ne b'a fɔ i ye ko i ka wuli ka i ka dilan ta ka taa i ka so kɔnɔ.

12 O yɔrɔnin bɛɛ, a wulila ka dilan ta ka taa u bɛɛ ɲɛ. O bɛɛ kabakoyara, ka Ala tanu, k'a fɔ ko: «An ma o ye nin cogo la abada.»
13 A taara ba da la ko kura. Jama bɛɛ taara a fɛ ka u kalan.
14 A tɛmɛna tuma min na, a ye Alfe denkɛ Levi ye, a sigilen bɛ sarabɔyɔrɔ la . A wulila ka tugu a nɔfɛ.
15 Yesu sigilen tun bɛ dumuni na a ka so kɔnɔ tuma min na, jatigɛwalekɛla caman ni jurumukɛla caman tun sigilen bɛ Yesu ni a ka kalandenw fɛ.
16 Sariya karamɔgɔw ni Farisiɛnw y'a ye tuma min na a bɛ dumuni kɛ ni waribɔlaw ni jurumukɛlaw ye, u y'a fɔ a ka kalandenw ye ko: «A bɛ dumuni kɛ ka minni kɛ ni waribɔlaw ni jurumutɔw ye cogo di?»
17 Yesu y'o mɛn tuma min na, a y'a fɔ u ye ko: « Mɔgɔ kɛnɛmanw mago tɛ dɔgɔtɔrɔ la, fɔ banabagatɔw.
18 Yuhana ni Farisiɛnw ka kalandenw tun bɛ sunɔgɔ.
19 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Denmisɛnw bɛ se ka sunɔgɔ k'a sɔrɔ kɔɲɔcɛ bɛ u fɛ wa? ni kɔɲɔcɛ bɛ u fɛ, u tɛ se ka sunɔgɔ.
20 Nka don dɔw bɛ na, kɔɲɔcɛ na bɔ u bolo, o donw na, u bɛna sunɔgɔ o donw na.
21 Mɔgɔ si tɛ fini kura dila fini kɔrɔ kan, n'o tɛ, fini kura min y'a fa, o bɛ fini kɔrɔ bɔ a la, ka farali juguya.
22 Mɔgɔ si tɛ diwɛn kura don jifilen kɔrɔw kɔnɔ, n'o tɛ, diwɛn kura bɛ buteliw kari, diwɛn bɛ bɔn, diwɛnw na tiɲɛ.
23 A taara ɲɔforow cɛma lafiɲɛ don na. A ka kalandenw y'a daminɛ ka ɲɔkisɛw tigɛ.
24 Farisiɛnw y'a fɔ a ye ko: «A filɛ, mun na u bɛ fɛn min kɛ lafiɲɛ don na?
25 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ma deli k'a kalan Dawuda ye min kɛ, kɔngɔ tun b'a la k'a sɔrɔ kɔngɔ tun b'a la, ale ni a taamaɲɔgɔnw wa?
26 Sarakalasebaa kuntigi Abiyatar ka waati la, a donna Elohim ka so kɔnɔ, ka nbuuru jirali dun, o min man kan ka dun ni sarakalasebaaw tɛ, ka o di a fɛ mɔgɔw fana ma?
27 A y'a fɔ u ye ko: « Lafiɲɛ don dabɔra mɔgɔ de kama, mɔgɔ ma da lafiɲɛ don kama.
28 O de y'a to Hadamaden Denkɛ ye lafiɲɛ don fana Matigi ye.

SABABU 3NAN

1 A donna Elohimbatoso kɔnɔ ko kura. Cɛ dɔ tun bɛ yen min bolo jalen don.
2 U tun bɛ a kɔlɔsi ni a bɛna a kenɛya lafiɲɛ don na. walisa u k'a jalaki.
3 A y'a fɔ cɛ ye min bolo jalen don ko: « I jɔ.»
4 A y'a fɔ u ye ko: « A dagalen bɛ ka ko ɲuman kɛ lafiɲɛ donw na wa, walima ka kojugu kɛ wa? ka ɲɛnamaya kisi, walima ka mɔgɔ faga? Nka u y'u makun.
5 A ye u lamini ni dimi ye tuma min na, a dusu tiɲɛna u dusukun gɛlɛya kosɔn, a y'a fɔ cɛ ye ko: « I bolo kɔrɔta.» A y'a kɔrɔta, a bolo kɛnɛyara i ko tɔ kelen.
6 Farisiɛnw taara o yɔrɔnin bɛɛ la, u ni Hɛrɔdekaw ye jɛkafɔ kɛ a kama, u bɛ se k'a halaki cogo min na.
7 Nka Yesu y'a ni a ka kalandenw kɔsegin kɔgɔji la.
8 U bɔra Jerusalɛm ni Idume ani Jurdɛn kɔ fɛ. Tiri ni Sidɔn lamini mɔgɔw, jamaba y'a ka kobaw mɛn tuma min na, u nana Yesu ma.
9 A y'a fɔ a ka kalandenw ye ko kurun fitinin dɔ ka a makɔnɔ jamaba kosɔn, walisa u kana a degun.
10 A tun ye mɔgɔ caman kɛnɛya. Fasokan2009-09_enterneti_kalanni.dis.html,#5417333 tɔɔrɔbaa minnu tun bɛ yen , u y'u digidigi a kan walisa u ka maga a la.
11 Jinɛ nɔgɔlenw y'a ye tuma min na, u y'u biri a ɲɛ kɔrɔ ka pɛrɛn ko: «E ye Ala Denkɛ ye.»
12 A y'a fɔ u ye kosɛbɛ ko u kana a ladɔnniya.
13 A yɛlɛla kulu dɔ kan, a b'a fɛ mɔgɔ minnu na, a y'o wele.
14 A ye mɔgɔ tan ni fila sigi a fɛ, walisa a ka u ci ka taa waajuli kɛ.
15 Se bɛ u ye ka banaw kɛnɛya, ka jinɛw gɛn.
16 Simɔn ye a tɔgɔ da ko Piɛrɛ.
17 Zebede denkɛ Yakuba ni Yakuba balimakɛ Yuhana. A y'u tɔgɔ da ko Boanerges, o kɔrɔ ye ko: Sanpɛrɛn denw.
18 Andre ni Filipe ni Bartolome ni Matiyu ni Toma ni Alfe denkɛ Yakuba ni Tade ni Kanan Simɔn.
19 Juda Isikariyɔti fana y'a janfa.
20 Jama ye ɲɔgɔn lajɛn kokura, fo u ma se ka dumuni kɛ.
21 A teriw y'o mɛn tuma min na, u bɔra ka taa a minɛ.
22 Sariya karamɔgɔ minnu jiginna ka bɔ Jerusalɛm, olu y'a fɔ ko: «Bɛlzebub b'a fɛ, a bɛ jinɛw gɛn jinɛw kuntigi barika la.»
23 A y'u wele a ma k'a fɔ u ye ntalenw fɛ ko: « Sitanɛ bɛ se ka Sitanɛ gɛn cogo di?»
24 Ni masaya dɔ farala ɲɔgɔn kan, o masaya tɛ se ka jɔ.
25 Ni so dɔ farala ɲɔgɔn kan, o so tɛ se ka jɔ.
26 Ni Sitanɛ wulila ka a yɛrɛ kɛlɛ ka fara ɲɔgɔn kan, a tɛ se ka jɔ, nka laban bɛ a la.
27 Mɔgɔ si tɛ se ka don cɛ barikama ka so kɔnɔ ka a ka nafolo tiɲɛ, ni a ma fɔlɔ ka cɛ barikama siri. o kɔ, a bɛna a ka so tiɲɛ.
28 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ denw ka jurumuw bɛɛ na yafa u ma.
29 Nka min bɛ Ni Senu tɔgɔ tiɲɛ, yafa tɛ o la abada, nka a bɛ jalaki banbali la.
30 U y'a fɔ ko: «Ni nɔgɔlen b'a la.»
31 A balimakɛw ni a ba nana, u jɔlen kɔ kɛnɛma, u ye ci bila ka taa Yesu wele.
32 Jama y'i sigi a lamini na, u y'a fɔ a ye ko: «I ba ni i balimakɛw bɛ i ɲini kɛnɛma.»
33 Yesu y'u jaabi ko: « Ne ba wala ne balimaw ye jɔn ye?»
34 A ye a lamini mɔgɔw filɛ k'a fɔ ko: « Ne ba ni ne balimaw filɛ!»
35 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ Elohim sago kɛ, o ye ne balimakɛ ni ne balimamuso ani ne ba ye.

SABABU 4nan

1 A y'a daminɛ kokura ka mɔgɔw kalan kɔgɔji da la. Jama bɛɛ tun bɛ kɔgɔji da la dugukolo kan.
2 A ye u kalan fɛn caman na ntalenw fɛ.
3 Aw ka lamenni kɛ. A filɛ, dannikɛla dɔ bɔra ka taa danni kɛ.
4 A ye danni kɛ tuma min na, dɔw binna sira da la, sankolo kɔnɔ kɔnɔw nana a dun.
5 Dɔw binna kabakurunw kan, dugukolo caman tun tɛ yɔrɔ min na. O yɔrɔnin bɛɛ, a falenna, katuguni dugukolo dunba tun tɛ a la.
6 Nka tile bɔra tuma min na, a jenina. Ikomi a ju tun t'a la, a jara.
7 Dɔw binna ŋaniw cɛma, ŋaniw falenna ka a dawolo, a ma den foyi bɔ.

8 Dɔ wɛrɛw binna dugukolo ɲuman kan, ka den minnu
falen ka caya. A ye mɔgɔ bi saba bɔ, dɔw ye mɔgɔ bi wɔɔrɔ,
dɔw ye mɔgɔ kɛmɛ ye.
9 A y'a fɔ u ye ko: « Tulo bɛ min fɛ ka lamɛnni kɛ, o ka
mɛnni kɛ.»
10 Yesu kelenpe tora tuma min na, a lamini mɔgɔw ni a ka
mɔgɔ tan ni fila ye o ntalen ɲininka.
11 A y'a fɔ u ye ko: « Ala ka masaya gundo dɔnni dira aw
ma.
12 O y'a to u ka yeli kɛ, u kana yeli kɛ. U bɛ se ka mɛnni kɛ,
nka u tɛ faamuyali sɔrɔ. walisa u kana yɛlɛma don dɔ la, u
ka jurumuw kana yafa u ma.»
13 A y'a fɔ u ye ko: « Aw tɛ nin ntalen dɔn wa? Aw na
ntalenw bɛɛ dɔn cogo di?
14 Dannikɛla bɛ kuma dan.
15 Ninnu ye sira da la, kuma danna yɔrɔ min na. Nka u y'a
mɛn tuma min na, Sitanɛ nana o yɔrɔnin bɛɛ, ka kuma min
danna u dusukunw na, a bɛ o ta.
16 Minnu danna kabakurunw kan, olu fana filɛ nin ye. U ye
o kuma mɛn tuma min na, u y'a minɛ ni ɲagali ye o yɔrɔnin
bɛɛ.
17 U ju tɛ u yɛrɛ la, o cogo la, u bɛ muɲu waati dɔɔnin
dɔrɔn.
18 Minnu danna ŋaniw cɛma, olu de filɛ nin ye. i n' a fɔ u
bɛ kuma mɛn , .
19 Nin diɲɛ haminankow ni nafolo lafilili ni fɛn wɛrɛw
nege donna a kɔnɔ, olu bɛ kuma dabila, a tɛ den.
20 Minnu danna dugukolo ɲuman kan, olu de filɛ nin ye. i
n'a fɔ olu bɛ kuma mɛn k'a minɛ k'a den, dɔw bɛ kɛ siɲɛ
bisaba, dɔw ye siɲɛ biwɔɔrɔ, dɔw ye siɲɛ kɛmɛ.
21 A y'a fɔ u ye ko: « A bɛ na ni fitinɛ ye walisa k'a bila
bɔgɔdaga jukɔrɔ wala dilan kɔrɔ wa?» ani u kana bila
kandililan kan wa?
22 Katuguni foyi dogolen tɛ, min tɛna jira. foyi ma dogo,
fo a ka na jamana wɛrɛw la.
23 Ni tulo bɛ mɔgɔ dɔ fɛ ka lamɛnni kɛ, o ka lamɛnni kɛ.
24 A y'a fɔ u ye ko: «Aw bɛ min mɛn, aw k'aw janto o la.
25 Min b'a bolo, o na di a ma.
26 A y'a fɔ ko: « Ala ka masaya bɛ ten, i n'a fɔ mɔgɔ bɛ
kisɛw fili dugukolo la.
27 Ni sunɔgɔ ka wuli ka wuli su ni tile, ka kisɛ falen ka
bonya, a t'a dɔn cogo min na.
28 Dugukolo bɛ den a yɛrɛ de la. fɔlɔ negɛ , o kɔfɛ tulo , o
kɔfɛ ɲɔ falen bɛ tulo la .
29 Ni jiriden bɔra tuma min na, o yɔrɔnin bɛɛ, a bɛ daji don,
katuguni suman tigɛ waati sera.
30 A y'a fɔ ko: « An na Ala ka masaya suma ni mun ye?»
walima an bɛna a suma ni sanga jumɛn ye?
31 A bɛ i ko mutaridi kisɛ, ni a danna dugukolo la, a ka
dɔgɔ ni dugukolo kisɛw bɛɛ ye.
32 Nka ni a danna, a bɛ bonya ka bonya ka tɛmɛ binkɛnɛ
bɛɛ kan, ka bolo belebelebaw bɔ. walisa sankolo kɔnɔw ka
sigi a sumaya kɔrɔ.
33 A ye o ntalen caman fɔ u ye, u sera k'a mɛn cogo min na.
34 Nka a ma kuma u fɛ k'a sɔrɔ a ma ntalen si kɛ.
35 O don kelen, wulada sera tuma min na, a y'a fɔ u ye ko:
« An ka tɛmɛn ka taa fan dɔ fɛ.»
36 U ye jama bila ka taa, u y'a ta kurun kɔnɔ cogo min na.
Kurun fitinin wɛrɛw fana tun bɛ a fɛ.
37 Fɔɲɔba dɔ wulila, jikuruw ye kurun gosi fo a falen don
sisan.
38 A tun bɛ kurun kɔfɛla la, a sunɔgɔlen tun bɛ barajuru
kan, u y'a kunun k'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, i t'a janto an na
wa?»
39 A wulila ka fiɲɛ korɔfɔ k'a fɔ baji ye ko: « Hɛrɛ, i hakili
sigi.» Fɔɲɔba jɔra, lafiyaba donna.
40 A y'a fɔ u ye ko: « Mun na aw bɛ siran ten? Dannaya tɛ
aw la cogo di?
41 U siranna kosɛbɛ, u y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Nin ye mɔgɔ
sugu jumɛn ye, hali fiɲɛ ni kɔgɔji bɛ a kan minɛ?»

SABABU 5NAN

1 U sera ba da la, Gadarɛkaw ka jamana kɔnɔ.
2 Yesu bɔra kurun kɔnɔ tuma min na, o yɔrɔnin bɛɛ, mɔgɔ
dɔ bɔra kaburuw kɔnɔ, jinɛ nɔgɔlen tun bɛ a kunbɛn.
3 A sigilen tun bɛ kaburuw cɛma. Mɔgɔ si ma se k'a siri ni
cakɛdaw ye.
4 Katuguni a tun sirilen bɛ tuma caman na ni juruw ni
cakɛdaw ye, ka cakɛdaw tigɛ ka bɔ a la, ka juruw tigɛtigɛ.
5 Tuma bɛɛ, su ni tile, a tun bɛ kuluw ni kaburuw la, ka
pɛrɛn ka a yɛrɛ tigɛ ni kabakurunw ye.
6 Nka Yesu ye Yesu ye yɔrɔ jan, a bolila ka taa a bato.
7 A pɛrɛnna ni kanba ye k'a fɔ ko: «Yesu, Elohim
Kɔrɔtalenba Denkɛ, ne ni i cɛ ye mun ye?» Ne b'i kali
Elohim tɔgɔ la ko i kana ne tɔɔrɔ.
8 A y'a fɔ a ye ko: « I jinɛ nɔgɔlen, bɔ cɛ la.»
9 A y'a ɲininka ko: « I tɔgɔ ye di?» A y'a jaabi ko: «Ne
tɔgɔ ye Legiyɔn, katuguni an ka ca.»
10 A y'a deli kosɛbɛ ko a kana u bila ka bɔ jamana kɔnɔ.
11 Donsokɛ kuluba dɔ tun bɛ ka dumuni kɛ kuluw kɛrɛfɛ.
12 Jinɛw bɛɛ y'a deli ko: «An ci donsokɛw kɔnɔ walisa an
ka don u kɔnɔ.»
13 O yɔrɔnin bɛɛ Yesu ye sira di u ma. Jinɛ nɔgɔlenw bɔra
ka don donsokɛw kɔnɔ, sagaw bolila ka jigin yɔrɔ janba dɔ
la ka taa kɔgɔji la, (u tun bɛ mɔgɔ waa fila ɲɔgɔn bɔ) ka u
dajibɔ kɔgɔji la.
14 Donsokɛw bolilaw bolila ka taa o fɔ dugu kɔnɔ ani dugu
kɔnɔ. U bɔra ka taa a lajɛ min kɛra.
15 U sera Yesu ma ka Yesu ye, jinɛ tun bɛ min kɔnɔ,
kɛlɛbolo tun b'a bolo, a sigilen bɛ fini donta la, a hakili
ɲuman tun bɛ a la.
16 Mɔgɔ minnu y'a ye, olu y'a fɔ u ye ko min kɛra jinɛ ye,
ani donsokɛ fana ko la.
17 U y'a daminɛ k'a deli ko a ka bɔ u ka yɔrɔ la.
18 Yesu donna kurun kɔnɔ tuma min na, jinɛ tun bɛ min
kɔnɔ, o y'a deli ko a ka kɛ a fɛ.
19 O bɛɛ n'a ta, Yesu ma sɔn a ma, nka a y'a fɔ a ye ko: «
Taa i teriw fɛ ka taa u fɔ u ye ko Matigi ye kobaw kɛ i ye,
ka hinɛ i la.»
20 Yesu ye kobaw kɛ a ye, a taara ka o fɔ Dekapoli dugu
kɔnɔ.
21 Yesu tɛmɛna kurun kɔnɔ ka taa fan dɔ fɛ tuma min na,
jama caman nana a fɛ.
22 Alabatoso kuntigi dɔ nana, a tɔgɔ ko Jayirɔ. A y'a ye
tuma min na, a binna a sen kɔrɔ.
23 A y'a deli kosɛbɛ k'a fɔ ko: «Ne denmuso dalen bɛ saya
da la. A na ɲenamaya.»
24 Yesu taara n'a ye. Mɔgɔ caman tugura a nɔfɛ ka a dalajɛ.
25 Muso dɔ fana tun bɛ san tan ni fila kɔnɔ.
26 A ye tɔɔrɔ caman sɔrɔ dɔgɔtɔrɔ caman fɛ, ka a bolofɛnw
bɛɛ tiɲɛ, foyi ma fisaya a ma, nka a juguyara ka taa a fɛ.

27 Muso ye Yesu ko mɛn tuma min na, a nana a kɔfɛla la ka maga a ka fini na.
28 A y'a fɔ ko: «Ni ne magara a ka finiw dɔrɔn na, ne na kɛnɛya.»
29 O yɔrɔnin bɛɛ la, a joli jibɔyɔrɔ jara. A y'a ye a fari la ko a kɛnɛyara o tɔɔrɔ la.
30 Yesu y'a dɔn o yɔrɔnin bɛɛ la ko jogo ɲuman bɔra a la, a y'a yɛlɛma ka a fɔ ko: « Jɔn magara ne ka finiw na?»
31 A ka kalandenw y'a fɔ a ye ko: «I b'a ye ko jama bɛ ka i degun, k'a fɔ ko: Jɔn magara ne la?»
32 A y'a laminiw lajɛ ka muso ye min ye nin ko kɛ.
33 Muso siranna, a yɛrɛyɛrɛla, k'a dɔn ko min kɛra a la, a nana a biri a ɲɛ kɔrɔ ka tiɲɛ bɛɛ fɔ a ye.
34 A y'a fɔ a ye ko: « Ne denmuso, i ka dannaya ye i kɛnɛya. Taga hɛrɛ la ka kɛnɛya i ka tɔɔrɔ la.»
35 Ka Yesu to kuma la, mɔgɔ dɔw bɔra Elohimbatoso kuntigi ka so, u y'a fɔ ko: «I denmuso sara.
36 Yesu ye kuma fɔlen mɛn dɔrɔn, a y'a fɔ Alabatoso kuntigi ye ko: « I kana siran, i ka da dɔrɔn.»
37 A ma sɔn mɔgɔ si ka tugu a kɔ fo Piɛrɛ ni Yakuba ani Yakuba balimakɛ Yuhana.
38 A sera Elohimbatoso kuntigi ka so, a ye mankanba ye ani minnu tun bɛ kasi ka kasi kosɛbɛ.
39 Yesu donna tuma min na, a y'a fɔ u ye ko: « Mun y'a to aw bɛ nin ɲɔgɔn sɔsɔ ka kasi? npogotiginin ma sa, nka a bɛ sunɔgɔ la.»
40 U y'a ŋɛɲɛ kɛ ka a mafiɲɛya. Nka a y'u bɛɛ gɛn ka bɔ kɛnɛma, a ye sungurunnin fa ni a ba ta ka don npogotiginin dalen bɛ yɔrɔ min na.
41 A ye npogotiginin bolo minɛ k'a fɔ a ye ko: «Talita kumi.» O kɔrɔ ye ko: Npogotiginin, ne b'a fɔ i ye ko i ka wuli.»
42 O yɔrɔnin bɛɛ, sunguru wulila ka taama. A si tun bɛ san tan ni fila la. U kabakoyara kosɛbɛ.
43 A y'a fɔ u ye kosɛbɛ ko mɔgɔ si kana o dɔn. A y'a fɔ ko fɛn dɔ ka di a ma a ka dumuni kɛ.

SABABU 6NAN

1 A bɔra yen ka na a yɛrɛ ka jamana na. A ka kalandenw tugura a kɔ.
2 Lafiɲɛ don sera tuma min na, a y'a daminɛ ka mɔgɔw kalan Elohimbatoso kɔnɔ. Hakilitigiya jumɛn dira a ma, ko hali o sebaaya baara suguw bɛ kɛ a bolow fɛ?
3 Yakuba ni Yuse ni Juda ni Simɔn balimakɛ Mariyama denkɛ nin tɛ minisiri ye wa? a balimamusow tɛ an fɛ yan wa? U dusu tiɲɛna a kɔrɔ.
4 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Kira tɛ bonyabaliya la, fɔ a ka jamana kɔnɔ, a somɔgɔw cɛma ani a ka so kɔnɔ.»
5 A ma se ka sebaaya baara si kɛ yen, fo a y'a bolow da banababagatɔ damadɔw kan k'u kɛnɛya.
6 A kabakoyara u ka dannabaliya kosɔn. A ye duguw lamini ka mɔgɔw kalan.
7 A ye o mɔgɔ tan ni fila wele a ma, k'a daminɛ ka u ci fila ni fila. A ye fanga di u ma jinɛ nɔgɔlenw kan.
8 A y'a fɔ u ye ko u kana foyi ta u ka taama na, fo bere kelen. sɔgɔsɔgɔninjɛ, nbuuru, wari tɛ u ka waribɔlan kɔnɔ.
9 Nka aw ka sanbara don. Aw kana fini fila don.
10 A y'a fɔ u ye ko: « Aw donna so kɔnɔ yɔrɔ o yɔrɔ, aw ka to yen fo aw ka bɔ o yɔrɔ la.»
11 Mɔgɔ o mɔgɔ ma aw minɛ ka aw lamɛn, ni aw bɔra yen tuma min na, aw ka buguri labɔ aw sen kɔrɔ walisa ka seereya kɛ u kama. Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko Sodɔmu ni Gomɔri na kɛ ka tɛmɛn o dugu kan.
12 U bɔra ka taa waajuli kɛ ko mɔgɔw ka nimisa.
13 U ye jinɛ caman gɛn ka tulu kɛ banababagatɔ caman na ka u kɛnɛya.
14 Masakɛ Hɛrɔde y'a ko mɛn. A ko: «Yuhana Batiselikɛla kununna ka bɔ suw cɛma.
15 Dɔ wɛrɛw y'a fɔ ko: «Eliya de don.» Dɔ wɛrɛw ko: «Kira don, wala i ko kira dɔ.»
16 Nka Hɛrɔde y'o mɛn tuma min na, a y'a fɔ ko: «Ne ye Yuhana min kunkolo tigɛ.»
17 Hɛrɔde yɛrɛ tun ye ci bila ka Yuhana minɛ k'a siri kaso la a balimakɛ Filipe muso Hɛrɔdiya kosɔn, katuguni a tun y'a furu.
18 Yuhana tun y'a fɔ Hɛrɔde ye ko: «A man ɲi i ka i balimakɛ muso sɔrɔ.»
19 O de y'a to Hɛrɔdisi ye sɔsɔli kɛ a la, a tun b'a fɛ k'a faga. nka a ma se:
20 Hɛrɔde siranna Yuhana ɲɛ, k'a masɔrɔ a y'a dɔn ko a ye mɔgɔ tilennen ye, ko a ye mɔgɔ senuma ye. A y'a mɛn tuma min na, a ye fɛn caman kɛ, a y'a lamɛn ni ɲagali ye.
21 Don dɔ sera tuma min na, Hɛrɔde ye dumuni kɛ a wolodon na, a ka kuntigiw ni a ka kuntigiw ni Galile jamana kuntigiw ye.
22 Hɛrɔdiyasi denmuso donna ka dɔn kɛ ka Hɛrɔde ni a sigiɲɔgɔnw diyabɔ tuma min na, masakɛ y'a fɔ sunguru ye ko: «I b'a fɛ fɛn o fɛn ɲini ne fɛ, ne na o di i ma.»
23 A ye kali a la ko: «I mana fɛn o fɛn ɲini ne fɛ, ne na o di i ma, fo ka se ne ka masaya tilancɛ ma.»
24 A bɔra ka taa a fɔ a ba ye ko: «Ne na mun deli?» A ko: «Yuhana Batiselikɛla kunkolo.»
25 O yɔrɔnin bɛɛ, muso nana teliya la masakɛ fɛ k'a ɲininka ko: «Ne b'a fɛ i ka Yuhana Batiselikɛla kunkolo di ne ma dɔlɔminnan kɔnɔ.»
26 Masakɛ dusu kasilen don kosɛbɛ. O bɛɛ n'a ta, a ka kalili kosɔn, ani u sigilen a fɛ, a ma ban a la.
27 O yɔrɔnin bɛɛ, masakɛ ye fagalikɛla dɔ ci k'a fɔ ko u ka na n'a kunkolo ye.
28 A nana ni a kunkolo ye daga kɔnɔ ka o di npogotiginin ma.
29 A ka kalandenw y'o mɛn tuma min na, u nana a su ta k'a da kaburu dɔ kɔnɔ.
30 Cidenw y'u yɛrɛ lajɛ Yesu fɛ k'u ka ko kɛlenw ni u ka kalan kow bɛɛ fɔ a ye.
31 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ka na faran ka taa kungokolon yɔrɔ dɔ la ka lafiɲɛ dɔɔnin, katuguni mɔgɔ caman tun bɛ na ka taa.
32 U taara kungokolon yɔrɔ dɔ la kurun kɔnɔ u kelen na.
33 Jama y'u taatɔ ye, mɔgɔ caman y'a dɔn, u bolila ka taa yen ka bɔ duguw bɛɛ la, ka tɛmɛ u kan ka taa Yesu fɛ.
34 Yesu bɔra tuma min na, a ye jama caman ye, a hinɛ donna u la, katuguni u tun bɛ i ko saga minnu tɛ sagagɛnna ye.
35 Tile tɛmɛna tuma min na, a ka kalandenw gɛrɛla Yesu yɔrɔ k'a fɔ a ye ko: «Nin ye kungokolon yɔrɔ ye, waati tɛmɛna sisan.
36 A' ye u bila ka taa dugu lamini na ani dugubaw kɔnɔ ka dumuni san u yɛrɛ ye, katuguni dumuni tɛ u bolo.
37 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ka dumuni di u ma.» U y'a fɔ a ye ko: «An ka taa buru kɛmɛ fila san ka dumuni di u ma wa?»

38 A y'a fɔ u ye ko: « Nbuuru joli bɛ aw bolo?» taa a lajɛ.
U y'o dɔn tuma min na, u ko: «Duru ni jɛgɛ fila.»
39 A y'a fɔ u ye ko u ka u bɛɛ sigi kuluw la binkɛnɛ kan.
40 U y'u sigi ɲɔgɔn kan, mɔgɔ kɛmɛ ni bi duuru.
41 A ye nbuuru duuru ni jɛgɛ fila ta tuma min na, a y'i ɲɛ
kɔrɔta san fɛ ka duba kɛ ka nbuuru kari k'u di a ka
kalandenw ma u k'u bila u ɲɛ. A ye jɛgɛ fila tila u bɛɛ cɛma.
42 U bɛɛ ye dumuni kɛ ka fa.
43 U ye segi tan ni fila ta, u falen bɛ o fɛn tigɛlenw ni
jɛgɛw la.
44 Minnu ye o nbuuru dun, olu tun bɛ se cɛ waa duuru
ɲɔgɔn ma.
45 O yɔrɔnin bɛɛ la, a y'a ka kalandenw wajibiya u ka don
kurun kɔnɔ ka taa kɔ fɛ Bɛtisayida, ka jama bila ka taa.
46 A ye u bila ka taa, a taara kulu dɔ la ka delili kɛ.
47 Wula sera tuma min na, kurun tun bɛ kɔgɔji cɛma, ale
kelenpe tun bɛ dugukolo kan.
48 A y'a ye ko u bɛ baara kɛ kurunbokari la. Katuguni fiɲɛ
tun bɛ u kɛlɛ.
49 U ye Yesu taamatɔ ye kɔgɔji kan tuma min na, u y'a
miiri ko jinɛ don.
50 U bɛɛ y'a ye. O yɔrɔnin bɛɛ, a kumana u fɛ k'a fɔ u ye ko:
«A' ye aw ja gɛlɛya. aw kana siran.
51 A yɛlɛla u fɛ kurun kɔnɔ. Fiɲɛ dabilalen don, u
kabakoyara kosɛbɛ u yɛrɛ la, u kabakoyara kosɛbɛ.
52 U ma miiri buruburuw ka kabako la, katuguni u
dusukun gɛlɛyara.
53 U tɛmɛnnen kɔ, u sera Jenɛzarɛti jamana na ka taa
bajida la.
54 U bɔra kurun kɔnɔ tuma min na, u y'a dɔn o yɔrɔnin bɛɛ.
55 U bolila ka o yɔrɔ bɛɛ lamini, ka banabaatɔw ta ka
yaala-yaala u ka dilanw kan, u y'a mɛn yɔrɔ min na.
56 A donna yɔrɔ o yɔrɔ, dugubaw wala dugubaw kɔnɔ wala
dugubaw kɔnɔ, u tun bɛ banabagatɔw da nbɛdaw la k'a deli
ko u ka maga a ka fini dankan dɔrɔn de la.

SABABU 7nan

1 Farisiɛnw ni sariya karamɔgɔ dɔw nana ka bɔ Jerusalɛm
ka na Yesu fɛ.
2 U y'a ye ko a ka kalanden dɔw bɛ ka dumuni kɛ ni bolo
nɔgɔlenw ye, o kɔrɔ ye ko u bolow ma ko, u ye jalaki sɔrɔ.
3 Farisiɛnw ni Yahutuw bɛɛ tɛ dumuni kɛ tuma caman na,
ni u ma u tɛgɛw ko tuma caman na.
4 Ni u bɔra sugu la, ni u ma ko, u tɛ dumuni kɛ. Fɛn caman
wɛrɛw bɛ yen, u ye minnu minɛ, i n'a fɔ jifilenw ni dagaw
ni nɛgɛminɛnw ni tabali ko.
5 Farisiɛnw ni sariya karamɔgɔw y'a ɲininka ko: «Mun na i
ka kalandenw tɛ taama ka kɛɲɛ ni cɛkɔrɔbaw ka
laadalakow ye, nka u bɛ dumuni kɛ ni u bolow ma ko?»
6 A y'a fɔ u ye ko: « Esayi ye kiraya kɛ aw filankafow ko la
ka ɲɛ, i ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na ko: «Nin jama bɛ ne
bonya ni u dawolo ye, nka u dusukun yɔrɔ ka jan ne la.»
7 O bɛɛ n'a ta, u bɛ ne bato fu, u bɛ mɔgɔw ka ci fɔlenw
kalan kalanw kosɔn.
8 Aw bɛ Elohim ka ci fɔlen bila kɔfɛ, aw bɛ mɔgɔw ka
laadalakow minɛ i n'a fɔ dagaw ni jifilenw ko.
9 A y'a fɔ u ye ko: « Aw bɛ ban Elohim ka ci fɔli la kosɛbɛ,
walisa aw ka aw yɛrɛw ka laadalakow labato.»
10 Musa y'a fɔ ko: «I fa ni i ba bonya. «Mɔgɔ min bɛ a fa
wala a ba danga, o ka sa saya la.»
11 Nka aw b'a fɔ ko: «Ni mɔgɔ y'a fɔ a fa walima a ba ye
ko: «Kɔrɔban don, o kɔrɔ ye ko nilifɛn don, nilifɛn o fɛn bɛ
se ka kɛ aw la ne fɛ.» a na hɔrɔnya.
12 Aw t'a to a ka foyi kɛ a fa ni a ba ye tun.
13 Aw ye Elohim ka kuma kɛ foyi ye aw ka laadalakow la,
aw ye minnu lase mɔgɔw ma.
14 A ye jama bɛɛ wele ka na a fɛ, a y'a fɔ u ye ko: « Aw
kelen-kelen bɛɛ ka ne lamɛn ka ne faamu.
15 Fɛn si tɛ bɔ mɔgɔ kɔkan min bɛ se k'a nɔgɔ, nka fɛn
minnu bɛ bɔ a la, olu de bɛ mɔgɔ nɔgɔ.
16 Ni tulo bɛ mɔgɔ dɔ fɛ ka lamɛnni kɛ, a ka mɛnni kɛ.
17 A donna so kɔnɔ ka bɔ jama la, a ka kalandenw y'a
ɲininka o ntalen ko la.
18 A y'a fɔ u ye ko: « Aw fana tɛ o cogo la wa? Aw m'a
dɔn ko fɛn o fɛn bɛ bɔ kenɛma ka don mɔgɔ kɔnɔ, o tɛ se ka
a nɔgɔ.
19 A tɛ don a dusukun na, nka a bɛ don a kɔnɔbara la, ka
bɔ ji la ka dumuni bɛɛ saniya?
20 A y'a fɔ ko: «Min bɛ bɔ cɛ la, o bɛ cɛ nɔgɔ.»
21 Miiri juguw ni jatɔya ni jatɔya ni mɔgɔfaga bɛ bɔ
mɔgɔw kɔnɔ ka bɔ mɔgɔw dusukun na.
22 Sonyali, wasa, juguya, nanbara, nege jugu, ɲɛ jugu, Ala
tɔgɔ tiɲɛ, kuncɛbaya, nalomanya.
23 O ko juguw bɛɛ bɛ bɔ mɔgɔ kɔnɔna na ka mɔgɔ nɔgɔ.
24 A wulila ka bɔ yen ka taa Tiri ni Sidɔn dancɛ la, ka don
so dɔ kɔnɔ, nka a tun t'a fɛ mɔgɔ si k'o dɔn, nka a ma se ka
dogo.
25 Muso dɔ, jinɛ nɔgɔlen tun bɛ a denmuso la, o y'a mɛn ka
na a sen kɔrɔ.
26 Muso tun ye Gɛrɛki ye, a siya tun ye Sirofenisika ye. A
y'a deli ko a ka jinɛ gɛn ka bɔ a denmuso la.
27 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Denmisɛnw ka fa fɔlɔ, katuguni a
man kan ka denmisɛnw ka dumuni ta k'a fili wuluw ma.»
28 A y'a jaabi ko: «Ɔwɔ, Matigi, wulu minnu bɛ tabali
jukɔrɔ, olu bɛ denmisɛnw ka dumuniw dun.»
29 A y'a fɔ a ye ko: « I ka taa nin kuma kosɔn. Sitanɛ bɔra i
denmuso la.»
30 A sera a ka so tuma min na, a y'a sɔrɔ jinɛ bɔra, a
denmuso dalen bɛ dilan kan.
31 A bɔra Tiri ni Sidɔn jamanaw cɛma, a sera Galile baji la,
Dekapɔli jamana cɛma.
32 U nana ni tulogweren dɔ ye Yesu fɛ. U b'a deli ko a k'a
bolo da a kan.
33 A y'a ta ka bɔ jama cɛma, k'a bolokɔnincininw don a
tulo la, ka daji da a kan ka maga a nɛnkun na.
34 A y'a ɲɛ kɔrɔta sankolo la, a ye sɔgɔsɔgɔ kɛ k'a fɔ a ye
ko: «Efata, o kɔrɔ ye ko i ka da wuli.»
35 O yɔrɔnin bɛɛ la, a tulo yɛlɛla, a nɛnkun juru bɔra, a
kumana ka jɛya.
36 A y'a fɔ u ye ko u kana o fɔ mɔgɔ si ye.
37 U kabakoyara kosɛbɛ k'a fɔ ko: «A ye fɛn bɛɛ kɛ ka ɲɛ.»

SABABU 8NAN

1 O donw la, jama tun ka ca kosɛbɛ, dumuni tun tɛ u bolo,
Yesu ye a ka kalandenw wele ka na a fɛ k'a fɔ u ye.
2 Jama hinɛ bɛ ne la, katuguni u ye tile saba kɛ ne fɛ sisan,
dumuni foyi t'u bolo.
3 Ni ne ye u bila ka taa u yɛrɛw ka so, u na sɛgɛn sira kan,
katuguni u caman nana ka bɔ yɔrɔ jan.
4 A ka kalandenw y'a jaabi ko: «Mɔgɔ bɛ se ka nin cɛw
wasa ka bɔ min na ni dumuni ye kungokolon kɔnɔ yan?»

5 Yesu y'u ɲininka ko: «Nbuuru joli bɛ aw bolo?» U ko: «Wolonwula.»
6 A y'a fɔ jama ye ko u ka sigi duguma. U y'u bila jama ɲɛ kɔrɔ.
7 Jɛgɛ fitinin damadɔw tun b'u bolo, Yesu ye dugawu kɛ k'a fɔ ko u ka olu fana bila u ɲɛ kɔrɔ.
8 U ye dumuni kɛ ka fa.
9 Dumuni kɛbagaw tun bɛ mɔgɔ waa naani ɲɔgɔn bɔ.
10 O yɔrɔnin bɛɛ la, a ni a ka kalandenw donna kurun kɔnɔ ka taa Dalmanuta yɔrɔ la.
11 Farisiɛnw bɔra kɛnɛ kan ka ɲininkali daminɛ a fɛ, ka taamashyɛn ɲini a fɛ ka bɔ sankolo la, k'a kɔrɔbɔ.
12 A ye sɔgɔsɔgɔ kosɛbɛ a hakili la k'a fɔ ko: « Mun na nin mɔgɔw bɛ taamashyɛn ɲini?» tiɲɛ na ne b'a fɔ aw ye ko taamashyɛn si tɛna di nin mɔgɔw ma.»
13 A y'u to yen ka don kurun kɔnɔ tugun ka taa fan dɔ fɛ.
14 Kalandenw tun ɲinɛna buru ta kɔ, u tun ma tɛmɛ nbuuru kelen kan kurun kɔnɔ.
15 A y'a fɔ u ye ko: « A' ye aw janto Farisiɛnw ni Hɛrɔde ka funufɛn na.»
16 U ye sɔsɔli kɛ u ni ɲɔgɔn cɛ ko: «Nbuuru tɛ an bolo.»
17 Yesu y'o dɔn tuma min na, a y'a fɔ u ye ko: « Mun y'a to aw bɛ miiri k'a masɔrɔ dumuni tɛ aw bolo? Aw ma a dɔn fɔlɔ, aw ma a faamu wa? Aw dusukun gɛlɛyara hali bi wa?
18 Ni ɲɛw bɛ aw fɛ, aw m'a ye wa? Ni tulo bɛ aw fɛ, aw m'a lamɛn wa? Aw hakili tɛ o la wa?
19 Ne ye nbuuru duuru karilen kɛ mɔgɔ waa duuru cɛ tuma min na, aw ye sigilan joli fa fara ɲɔgɔn kan? U y'a fɔ a ye ko: «Tan ni fila.»
20 U wolonwula bɛ mɔgɔ waa naani cɛ tuma min na, aw ye segi joli fa fɛn tigɛlenw na? U ko: «Wolonwula.»
21 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ma o faamu cogo di?»
22 A sera Bɛtisayida. U nana ni fiyentɔ dɔ ye a fɛ k'a deli ko a ka maga a la.
23 A ye fiyentɔ bolo minɛ k'a bila ka bɔ dugu kɔnɔ. A ye daji da a ɲɛw la tuma min na, k'a bolow da a kan, a y'a ɲininka ni a ye dɔ ye.
24 A y'a ɲɛ kɔrɔta k'a fɔ ko: «Ne bɛ mɔgɔw ye i ko jiriw, u bɛ taama.»
25 O kɔ, a y'a bolow da a ɲɛw kan kokura k'a ɲɛ kɔrɔta.
26 A y'a bila ka taa a ka so k'a fɔ ko: « I kana taa dugu kɔnɔ, i kana o fɔ dugu kɔnɔ mɔgɔ si ye.»
27 Yesu ni a ka kalandenw taara Sesare Filipe duguw la .
28 U y'a jaabi ko: «Yuhana Batiselikɛla.» Dɔ wɛrɛw fana ko: Kiraw dɔ.
29 A y'a fɔ u ye ko: « Nka aw b'a fɔ ko ne ye jɔni ye?» Piɛrɛ y'a jaabi ko: «E ye Krisita ye.»
30 A y'a fɔ u ye ko u kana a ko fɔ mɔgɔ si ye.
31 A y'a daminɛ k'u kalan ko Mɔgɔ Denkɛ ka kan ka tɔɔrɔ caman sɔrɔ, ka ban cɛkɔrɔbaw ni sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw fɛ, ka faga, tile saba kɔfɛ, a kununna.
32 A ye o kuma fɔ kɛnɛ kan. Piɛrɛ y'a minɛ k'a kɔrɔfɔ.
33 Nka a y'i yɛlɛma k'a ka kalandenw filɛ tuma min na, a ye Piɛrɛ kɔrɔfɔ k'a fɔ ko: « I ka taa ne kɔ, Sitanɛ, katuguni Elohim ka kow de ka di i ye, fɔ hadamadenw ka kow de ka di i ye.»
34 A ye jama wele ka na a ka kalandenw fana fɛ, a y'a fɔ u ye ko: « Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɛ ka na ne nɔfɛ, o ka ban a yɛrɛ la ka a ka gengenjiri ta ka tugu ne kɔ.»
35 Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɛ k'a ni kisi, o na bɔnɛ a la. Nka mɔgɔ o mɔgɔ bɔnɛna a ni la ne ni Kibaru Duman kosɔn, o na a kisi.»
36 Nafa jumɛn bɛ mɔgɔ la, ni a ye diɲɛ bɛɛ sɔrɔ, ka bɔnɛ a yɛrɛ ni la?
37 Mɔgɔ bɛ mun di a ni nɔ na?
38 Mɔgɔ o mɔgɔ na maloya ne ni ne ka kumaw la nin jatɔya ni jurumutɔ mɔgɔw la. Mɔgɔ Denkɛ na maloya ale fana na, ni a nana a Fa nɔɔrɔ la ni mɛlɛkɛ senumaw ye.

SABABU 9NAN

1 A y'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ dɔw bɛ yen minnu jɔlen bɛ yan, minnu tɛna saya nɛnɛ fo u ka Elohim ka masaya nana ni sebaaya ye.»
2 Tile wɔɔrɔ tɛmɛnen kɔ, Yesu taara ni Piɛrɛ ni Yakuba ni Yuhana ye ka taa kulu jan dɔ la u kelen na.
3 A ka finiw manamana, ka fin kosɛbɛ i ko nɛnɛ. o la, mɔgɔ si tɛ se ka u fin dugukolo kan cogo min na.
4 Eli ni Musa y'i jira u la.
5 Piɛrɛ y'a jaabi k'a fɔ Yesu ye ko: «Karamɔgɔ, a ka ɲi an ma ka kɛ yan. kelen bɛ i ta, kelen bɛ Musa ta, kelen bɛ Eliya.
6 A t'a dɔn a bɛna min fɔ. sabu u siranna kosɛbɛ.
7 Sankaba dɔ ye u datugu, kumakan dɔ bɔra sankaba kɔnɔ ko: «Nin ye ne Denkɛ kanulen ye.
8 O yɔrɔnin bɛɛ, u y'u lamini lajɛ tuma min na, u ma mɔgɔ si ye tun, fo Yesu dɔrɔn.
9 U jigintɔ ka bɔ kulu kan tuma min na, a y'a fɔ u ye ko u ye fɛn minnu ye, u kana o fɔ mɔgɔ si ye, fo Mɔgɔ Denkɛ ka kunun ka bɔ suw cɛma.
10 U y'o kuma fɔ u yɛrɛ ye, ka ɲɔgɔn ɲininka ko kununni ka bɔ suw cɛma, o kɔrɔ ye min ye.
11 U y'a ɲininka ko: «Mun na sariya karamɔgɔw b'a fɔ ko Eli ka kan ka na fɔlɔ?»
12 A y'a jaabi k'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ na, Eli bɛ na fɔlɔ ka fɛn bɛɛ lasegin. A sɛbɛnnen bɛ Mɔgɔ Denkɛ ko la cogo min na ko a ka kan ka tɔɔrɔ caman sɔrɔ, ka ban.
13 Nka ne b'a fɔ aw ye ko Eli nana tiɲɛ na, u tun b'a fɛ ka fɛn o fɛn kɛ a la, i ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na.
14 A sera a ka kalandenw ma tuma min na, a ye jamaba ye u lamini na, sariya karamɔgɔw bɛ ka u ɲininka.
15 O yɔrɔnin bɛɛ la, jama bɛɛ y'a ye tuma min na, u kabakoyara kosɛbɛ.
16 A ye sariya karamɔgɔw ɲininka ko: « Aw bɛ mun ɲininka u fɛ?»
17 Jama dɔ y'a jaabi ko: «Karamɔgɔ, ne nana ni ne denkɛ ye i fɛ.
18 A mana a minɛ yɔrɔ o yɔrɔ, a b'a ɲɛji bɔ, a bɛ foyi bɔ ka a ɲinw sɔgɔsɔgɔ ka sɔgɔsɔgɔ. U ma se.
19 A y'a jaabi ko: « Aw bɔnsɔn dannabaliw, ne na to aw fɛ fo waati jumɛn?» ne bɛna i tɔɔrɔ fo waati jumɛn? Aw ka na n'a ye ne fɛ.»
20 U nana n'a ye a fɛ, a y'a ye minkɛ, jinɛ y'a ci o yɔrɔnin bɛɛ. A binna duguma, a y'i jɛngɛ ka foyi bɔ.
21 Yesu y'a fa ɲininka ko: « A bɛ waati joli bɔ kabini nin ko in nana a ma?» A ko: «Denmisɛnnin dɔ de ko la.»
22 Tuma caman na, a y'a fili tasuma ni ji la walisa k'a halaki.
23 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ni i bɛ se ka dannaya kɛ, fɛn bɛɛ bɛ se ka kɛ dannabaa ye.»
24 O yɔrɔnin bɛɛ la, den fa pɛrɛnna k'a fɔ ni ɲɛji ye ko: «Matigi, ne dalen b'a la. i ka ne ka dannabaliya dɛmɛ.»
25 Yesu y'a ye ko jama bolila ka na ɲɔgɔn fɛ tuma min na, a ye jinɛ jugu kɔrɔfɔ k'a fɔ a ye ko: « I hakili bobo ni

tulogweren, ne b'i fɔ i ye ko i ka bɔ a kɔnɔ, i kana don a kɔnɔ tun.»
26 O hakili pɛrɛnna ka a faranfasi ka bɔ a la. fo mɔgɔ caman y'a fɔ ko: «A sara.»
27 Nka Yesu y'a bolo minɛ k'a kɔrɔta. A wulila.
28 Yesu donna so kɔnɔ tuma min na, a ka kalandenw y'a ɲininka u dan na ko: «Mun na an ma se k'a gɛn ka bɔ yen?»
29 A y'a fɔ u ye ko: « Nin sugu tɛ se ka bɔ foyi la, ni delili ni sunɔgɔ tɛ.»
30 U bɔra yen ka tɛmɛ Galile dugu kɔnɔ. A tun t'a fɛ mɔgɔ si k'o dɔn.
31 A y'a ka kalandenw kalan k'a fɔ u ye ko: « Mɔgɔ Denkɛ donna mɔgɔw bolo, u na a faga. A fagalen kɔ, a na kunun tile sabanan.»
32 Nka u ma o kuma faamu, u siranna ka Yesu ɲininka.
33 A sera Kapɛrnaum, ka to so kɔnɔ, a y'u ɲininka ko: « Aw ye sɔsɔli kɛ cogo di sira kan?»
34 Nka u y'u makun, katuguni u ye sɔsɔli kɛ u ni ɲɔgɔn cɛ sira fɛ, jɔn ka kan ka kɛ mɔgɔba ye.»
35 O kɔ, Yesu y'i sigi ka mɔgɔ tan ni fila wele k'a fɔ u ye ko: « Ni mɔgɔ dɔ b'a fɛ ka kɛ fɔlɔ ye, o na kɛ bɛɛ kɔfɛ, bɛɛ ka jɔn ye.»
36 A ye den dɔ ta k'a sigi u cɛma.
37 Mɔgɔ o mɔgɔ mana o den sugu dɔ minɛ ne tɔgɔ la, o bɛ ne minɛ.
38 Yuhana y'a jaabi ko: «Karamɔgɔ, an ye mɔgɔ dɔ ye min bɛ jinɛw gɛn i tɔgɔ la, nka a tɛ tugu an kɔ.
39 Yesu y'a fɔ ko: « Aw kana a bali, katuguni mɔgɔ si tɛ yen min bɛ se ka kabako kɛ ne tɔgɔ la.»
40 Min tɛ an kɛlɛ, o bɛ an fan fɛ.
41 Mɔgɔ o mɔgɔ mana jifilen kelen di aw ma ka min ne tɔgɔ la, k'a masɔrɔ aw ye Krisita ta ye, ne b'a fɔ aw ye tiɲɛ na, a tɛna bɔnɛ a ka sara la.
42 Ni mɔgɔ o mɔgɔ mana nin denmisɛnnin minnu dara ne la, olu dɔ la kelen tiɲɛ, o ka fisa a ma, ka mansin kabakurun dɔ siri a kɔ la, ka a fili kɔgɔji la.
43 Ni i bolo bɛ i tɔɔrɔ, i k'a tigɛ.
44 U ka wulu tɛ sa yɔrɔ min na, tasuma tɛ faga yɔrɔ min na.
45 Ni i sen bɛ i tɔɔrɔ, i k'a tigɛ.
46 U ka wulu tɛ sa yɔrɔ min na, tasuma tɛ faga yɔrɔ min na.
47 Ni i ɲɛ bɛ i lafili, i k'a bɔ, a ka fisa i ka don Elohim ka masaya la ni i ɲɛ kelen ye, ka tɛmɛ i ɲɛ fila kan ka fili jahanama tasuma la.
48 U ka wulu tɛ sa yɔrɔ min na, tasuma tɛ faga yɔrɔ min na.
49 Mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ na kɔgɔ ni tasuma ye, saraka bɛɛ na kɔgɔ ni kɔgɔ ye.
50 Kɔgɔ ka ɲi. Kɔgɔ ka kɛ aw yɛrɛ la, hɛrɛ ka kɛ aw ni ɲɔgɔn cɛ.

SABABU 10NAN

1 A wulila ka bɔ yen ka na Jude jamana dancɛw la Jurdɛn baji kɔ fɛ. I n'a fɔ a delila ka kɛ cogo min na, a ye u kalan kokura.
2 Farisiɛnw gɛrɛla Yesu la k'a ɲininka ko: «A dagalen bɛ cɛ ka a muso bila wa?» k'a kɔrɔbɔ.
3 Yesu y'u jaabi ko: « Musa ye mun ci aw ma?»
4 U y'a fɔ u ye ko: «Musa y'a to a ka furucɛbɔ sɛbɛn sɛbɛn k'a bila.»
5 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw ye nin cikan sɛbɛn aw dusukun gɛlɛya de kosɔn.»
6 Nka kabini danni daminɛ na, Ala ye u kɛ cɛ ni muso.
7 O de kosɔn cɛ na a fa ni a ba to ka nɔrɔ a muso la.
8 U fila na kɛ farisogo kelen ye.
9 Elohim ye min fara ɲɔgɔn kan, mɔgɔ kana o faranfasi.
10 So kɔnɔ, a ka kalandenw y'a ɲininka ko kura.
11 A y'a fɔ u ye ko: « Mɔgɔ o mɔgɔ b'a muso bila ka muso wɛrɛ furu, o tigi bɛ jatɔya kɛ muso la.»
12 Ni muso ye a cɛ bila ka furu dɔ wɛrɛ ma, o bɛ jatɔya kɛ.
13 U nana ni denmisɛnninw ye Yesu fɛ walisa a ka maga u la.
14 Nka Yesu y'o ye tuma min na, a dusu tiɲɛna kosɛbɛ, a y'a fɔ u ye ko: « A' y'a to denmisɛnninw ka na ne fɛ, aw kana u bali.
15 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ o mɔgɔ ma Elohim ka masaya minɛ i ko denmisɛn, o tɛna don a kɔnɔ.
16 A y'u minɛ a bolo la, k'a bolow da u kan ka duba u ye.
17 Yesu taara sira la tuma min na, mɔgɔ dɔ bolila ka na a gɛnɛgɛnɛ k'a ɲininka ko: «Karamɔgɔ ɲuman, ne ka mun kɛ walisa ne ka ɲɛnamaya banbali sɔrɔ?»
18 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Mun na i bɛ ne wele ko mɔgɔ ɲuman? ɲuman si tɛ yen ni kelen tɛ, o kɔrɔ ye ko Ala.
19 I bɛ ci fɔlenw dɔn ko: «I kana jatɔya kɛ, i kana mɔgɔ faga, i kana sonyali kɛ, i kana nkalon seereya kɛ, i kana nanbara kɛ, i ka i fa ni i ba bonya.»
20 A y'a jaabi ko: «Karamɔgɔ, ne ye ninnu bɛɛ labato kabini ne denmisɛnman.»
21 Yesu y'a ye k'a kanu k'a fɔ a ye ko: « Fɛn kelen de b'i bolo: i ka taa i bolofɛn o fɛn feere, ka o di faantanw ma, nafolo na kɛ i bolo sankolo la tugu ne kɔ.
22 A dusu tiɲɛna o kuma kosɔn, a dusu tiɲɛnen taara, katuguni nafolo caman tun b'a bolo.
23 Yesu y'a laminiw lajɛ k'a fɔ a ka kalandenw ye ko: « Nafolotigiw ka se ka don Elohim ka masaya la dɛ!»
24 Kalandenw kabakoyara a ka kumaw la. Nka Yesu y'u jaabi ko kura ko: « Denmisɛnw, a ka gɛlɛn kosɛbɛ mɔgɔ minnu jigi dalen bɛ nafolo la ka don Ala ka masaya la!»
25 A ka nɔgɔn ɲɔgɔmɛ ka tɛmɛ nɛgɛso ɲɛ fɛ, ka tɛmɛ nafolotigi ka don Elohim ka masaya la.
26 U kabakoyara kosɛbɛ k'a fɔ u ye ko: «Jɔn bɛ se ka kisi?»
27 Yesu y'u filɛ, a y'a fɔ ko: « A tɛ se ka kɛ mɔgɔw fɛ, nka Ala tɛ, katuguni fɛn bɛɛ bɛ se ka kɛ Ala fɛ.»
28 Piɛrɛ y'a daminɛ k'a fɔ a ye ko: «An ye fɛn bɛɛ to yen ka tugu i kɔ.»
29 Yesu y'a jaabi ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko: «Mɔgɔ si tɛ so, wala balimakɛw, walima balimamusow, wala fa, wala ba, wala muso, wala denw wala dugukolow to ne ni Kibaru Duman kosɔn.» , .
30 O waati la, a na sow ni balimakɛw ni balimamusow ni baw ni denw ni jamanaw sɔrɔ siɲɛ kɛmɛ ni tɔɔrɔw ye. ani diɲɛ nata la ɲɛnamaya banbali la.
31 Nka mɔgɔ fɔlɔ minnu ye fɔlɔ ye, olu caman na kɛ kɔfɛtaw ye. ani laban fɔlɔ fɔlɔ.
32 U tun bɛ wuli sira kan Jerusalɛm. Yesu taara u ɲɛfɛ. U tun bɛ tugu o kɔ tuma min na, u siranna. A ye o tan ni fila minɛ ko kura, a y'a daminɛ k'a fɔ u ye ko a ka kan ka min kɛ.
33 U y'a fɔ ko: «An bɛ taa Jerusalɛm. Mɔgɔ Denkɛ na don sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw bolo. U na a jalaki saya la, ka a don siya wɛrɛw bolo.
34 U na a tulo geren ka a bugɔ, ka daji tu a la ka a faga.
35 Zebede denkɛw Yakuba ni Yuhana nana a fɛ k'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, an b'a fɛ i ka fɛn o fɛn ɲini an fɛ, i ka o kɛ an ye.»

36 A y'a fɔ u ye ko: « Aw b'a fɛ ne ka mun kɛ aw ye?»
37 U y'a fɔ a ye ko: «I ka a to an ka sigi i kinin fɛ, tɔ kelen i
numan fɛ, i nɔɔrɔ la.»
38 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw bɛ min ɲini, aw t'o dɔn. Ne
batisera ni batiseli min ye, ne ka batise?
39 U y'a fɔ a ye ko: «An bɛ se.» Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ne
bɛ min jifilen min na, aw na o min. Ne batisera ni o batiseli
ye, aw na batise.
40 Nka ka sigi ne kininbolo ni ne numanbolo la, o tɛ ne ta
ye. nka a labɛnna minnu ye, a na di olu ma.»
41 U tan y'o mɛn tuma min na, u ma diya kosɛbɛ Yakuba ni
Yuhana kɔrɔ.
42 Nka Yesu y'u wele k'a fɔ u ye ko: « Aw b'a dɔn ko siya
wɛrɛw kuntigi bɛ u matigiya kɛ. U ka mɔgɔbaw bɛ
kuntigiya kɛ u kan.
43 Nka a tɛna kɛ aw cɛma ten, nka mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɛ ka
kɛ mɔgɔba ye aw cɛma, o na kɛ aw ka baarakɛla ye.
44 Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɛ ka kɛ mɔgɔ kuntigi ye, o ka kɛ bɛɛ
ka jɔn ye.
45 Mɔgɔ Denkɛ yɛrɛ ma na ka baara kɛ a ye, nka a nana
baara kɛ, ka a ni di mɔgɔ caman kunmabɔsara ye.
46 U sera Jeriko.
47 A y'a mɛn tuma min na ko Yesu Nazarɛtika don, a y'a
daminɛ ka pɛrɛn k'a fɔ ko: «Yesu, Dawuda Denkɛ, makari
ne la.»
48 Mɔgɔ caman y'a fɔ a ye ko a ka a makun.
49 Yesu y'i jɔ yɔrɔ kelen na k'a fɔ ko a ka wele. U ye
fiyentɔ wele k'a fɔ a ye ko: «I dusu saalo, i ka wuli. A b'i
wele.»
50 A y'a ka fini fili, a wulila ka na Yesu ma.
51 Yesu y'a jaabi ko: « I b'a fɛ ne ka mun kɛ i la?» Fiyentɔ
y'a fɔ a ye ko: «Matigi, walisa ne ka yeli kɛ.»
52 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Taa. i ka dannaya de y'i kɛnɛya.»
O yɔrɔnin bɛɛ, a ye yeli kɛ, ka tugu Yesu kɔ sira kan.

SABABU 11NAN

1 U gɛrɛla Jerusalɛm, Bɛtifage ni Bɛtani, Oliviye kulu la, a
ye a ka kalanden fila ci.
2 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ka taa dugu kɔnɔ aw kɛrɛfɛ. aw
k'a lajɔ, ka na n'a ye.
3 Ni mɔgɔ dɔ y'a fɔ aw ye ko: «Mun na aw bɛ nin kɛ?» Aw
k'a fɔ ko Matigi mago bɛ a la. O yɔrɔnin bɛɛ, a na a ci
yan.»
4 U taara, ka faliden sirilen sɔrɔ kɛnɛma da la, sira fila bɛ
ɲɔgɔn sɔrɔ yɔrɔ min na. U b'a lajɔ.
5 Mɔgɔ minnu jɔlen bɛ yen, olu dɔw y'a fɔ u ye ko: «Aw bɛ
mun kɛ ka faliden lajɔ?»
6 U y'a fɔ u ye i ko Yesu y'a fɔ u ye cogo min na.
7 U nana ni faliden ye Yesu ma k'u ka finiw da a kan. A y'i
sigi a kan.
8 Mɔgɔ caman y'u ka finiw labɔ sira kan, dɔw fana ye
jiribolow tigɛ ka u sɔgɔ sira kan.
9 Minw tun bɛ taa ɲɛfɛ, ani minnu tun bɛ tugu o kɔ, olu
pɛrɛnna k'a fɔ ko: «Ozana!» Min bɛ na Matigi tɔgɔ la, o ye
dubaden ye.
10 An fa Dawuda ka masaya min bɛ na Matigi tɔgɔ la, o ka
tanu.
11 Yesu donna Jerusalɛm ani Alabatosoba kɔnɔ, a ye fɛn
bɛɛ lajɛ, wula fɛ, a taara Bɛtani ni a tan ni fila ye.
12 O dugusagwɛ, u bɔra Bɛtani, kɔngɔ tun b'a la.
13 A ye torosun dɔ ye yɔrɔ jan, a buluw bɛ a la, a nana, ni a
bɛ se ka fɛn dɔ sɔrɔ a kan. Katuguni toroni waati tun ma se
fɔlɔ.
14 Yesu y'a jaabi ko: « Mɔgɔ si tɛna i den dun abada.» A
ka kalandenw y'o mɛn.
15 U sera Jerusalɛm.
16 A tun t'a fɛ mɔgɔ si ka minɛn si ta ka tɛmɛ Alabatosoba
kɔnɔ.
17 Yesu ye mɔgɔw kalan k'a fɔ u ye ko: « A ma sɛbɛn ko:
«Ne ka so na wele siyaw bɛɛ ka delili so wa?» Nka aw y'a
kɛ sonw ka dingɛ ye.»
18 Sariya karamɔgɔw ni sarakalasebaaw kuntigiw y'o mɛn
ka a halaki cogo ɲini, katuguni u siranna a ɲɛ, katuguni
jama bɛɛ kabakoyara a ka kalan na.
19 Wula sera tuma min na, a bɔra dugu kɔnɔ.
20 Sɔgɔma, u tɛmɛntɔ, u ye torosun jalen ye ka bɔ a ju la.
21 Piɛrɛ y'a hakili jigin a la k'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, i ye
torosun min danga, o jalen don.»
22 Yesu y'u jaabi ko: « A' ye dannaya kɛ Elohim la.»
23 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɔ kulu in ye
ko: «I ka bɔ yen ka fili kɔgɔji la.» A tɛna sigasiga a
dusukun na, nka a na da a la ko a bɛ ko minnu fɔ, olu bɛna
kɛ. A mana fɛn o fɛn fɔ, a na o sɔrɔ.»
24 O de y'a to ne b'a fɔ aw ye ko ni aw b'a fɛ fɛn o fɛn na,
ni aw bɛ Ala deli, aw ka da a la ko aw bɛ o fɛn sɔrɔ, aw na
o sɔrɔ.
25 Ni aw jɔlen bɛ ka Ala deli, ni ko dɔ bɛ aw la, aw ka yafa
a ma, walisa aw sankolola Fa fana ka yafa aw ka jurumuw
ma.
26 Nka ni aw ma yafali kɛ, aw sankolola Fa fana tɛna yafa
aw ka jurumuw ma.
27 U seginna Jerusalɛm.
28 A fɔ a ye ko: «I bɛ nin kow kɛ fanga jumɛn de fɛ?» Jɔn
de ye nin fanga di i ma ka nin kow kɛ?
29 Yesu y'u jaabi ko: « Ne fana na ɲininkali kelen kɛ aw la
ka ne jaabi, ne na a fɔ aw ye ne bɛ nin kow kɛ ni fanga min
ye.»
30 Yuhana ka batiseli kɛra sankolo la wa, wala
hadamadenw ta? jaabi di n ma.
31 U y'a fɔ u yɛrɛ ye ko: «Ni an y'a fɔ ko a bɔra sankolo la.
a na a fɔ ko: «Mun y'a to aw ma da a la?»
32 Nka ni an y'a fɔ ko: «Mɔgɔw de ta don.» U siranna jama
ɲɛ, katuguni mɔgɔw bɛɛ tun bɛ Yuhana jate kira ye.
33 U y'a jaabi k'a fɔ Yesu ye ko: «An tɛ se k'o dɔn.» Yesu
y'u jaabi ko: « Ne fana t'a fɔ aw ye ne bɛ nin kow kɛ ni
fanga min ye.»

SABABU 12NAN

1 A y'a daminɛ ka kuma u fɛ ntalenw fɛ. Cɛ dɔ ye rezɛn
nakɔ sɛnɛ, ka kogo da a lamini na, ka yɔrɔ dɔ sɔgɔ
diwɛnforo kama, ka sankanso jɔ, k'a bila sɛnɛkɛlaw bolo,
ka taa jamana yɔrɔ jan dɔ la.
2 O waati la, a ye baaraden dɔ ci sɛnɛkɛlaw ma, walisa a ka
rezɛn nakɔ den sɔrɔ sɛnɛkɛlaw fɛ.
3 U y'a minɛ k'a bugɔ k'a bila lankolon.
4 A ye baaraden wɛrɛ ci u ma tugun. U ye kabakurunw ci a
ma, k'a jogin a kun na, ka a bila ka taa ni maloya ye.
5 A ye dɔ wɛrɛ ci tugun. U ye ale faga, ani mɔgɔ caman
wɛrɛw. ka dɔw bugɔ, ka dɔw faga.
6 Denkɛ kelen tun b'a fɛ hali bi, a kanulenba, a y'a ci laban
na ka taa u fɛ k'a fɔ u ye ko: «U na ne denkɛ bonya.»

7 Nka o sɛnɛkɛlaw y'a fɔ ɲogɔn ye ko: «Nin ye ciyɛntabaga ye. na, an k'a faga, ciyɛn na kɛ an ta ye.»
8 U y'a minɛ k'a faga k'a gɛn ka bɔ rezɛn nakɔ kɔnɔ.
9 O de y'a to rezɛn nakɔtigi na mun kɛ? a na na sɛnɛkɛlaw halaki, ka rezɛn nakɔ di mɔgɔ wɛrɛw ma.»
10 Aw ma nin Kitabu kalan wa? So jɔbagaw banna kabakurun min na, o kɛra nkɔni kunkolo ye.
11 O kɛra Matigi ka kɛwale ye, o ye kabako ye an ɲɛ na wa?
12 U y'a ɲini k'a minɛ, nka u siranna jama ɲɛ, k'a masɔrɔ u y'a dɔn ko a ye o ntalen fɔ u kama.
13 U ye Farisiɛnw ni Hɛrɔdekaw dɔw ci a ma walisa k'a minɛ a ka kumaw la.
14 U sera yen tuma min na, u y'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, an b'a dɔn ko i ye tiɲɛtigi ye, i tɛ hami mɔgɔ si la, katuguni i tɛ mɔgɔw ɲɛnatɔmɔ, nka i bɛ Ala ka sira kalan tiɲɛ na ka sara di Sezar ma, walima a tɛ?
15 An na di wala an tɛna di wa? Nka Yesu y'u ka filankafoya dɔn, a y'a fɔ u ye ko: « Mun na aw bɛ ne kɔrɔbɔ? na ni warijɛ kelen ye ne fɛ, walisa ne ka o ye.»
16 U nana n'a ye. A y'a fɔ u ye ko: « Nin ja ni sɛbɛnfura ye jɔn ta ye?» U y'a fɔ a ye ko: «Sesar ta.»
17 Yesu y'a fɔ u ye ko: « A' ye masakɛ ka kow di Sesar ma, ka Elohim ta di Ala ma.» U kabakoyara a la.
18 Saduseen minnu b'a fɔ ko su kununni tɛ yen, olu nana Yesu ma. U y'a ɲininka ko:
19 Karamɔgɔ, Musa y'a sɛbɛn an ye ko: «Ni cɛ dɔ sara ka a muso to a kɔ, ka den si to a kɔ, a balimakɛ ka a muso ta ka bɔnsɔn lamɔ a balimakɛ ye.»
20 Balimakɛ wolonwula tun bɛ yen.
21 Filanan y'a minɛ k'a sa, a ma bɔnsɔn si to yen.
22 U wolonwula y'a sɔrɔ, u ma bɔnsɔn si to, a laban na, muso fana sara.
23 Su kununni don na, ni u na kunun tuma min na, a na kɛ jɔn muso ye u la? Katuguni o wolonwula y'a muso furu.
24 Yesu y'u jaabi ko: « Aw tɛ fili, katuguni aw tɛ Kitabuw ni Ala ka sebaaya dɔn wa?
25 Ni u kununna ka bɔ suw cɛma, u tɛna furu kɛ, u tɛna furu kɛ. Nka u bɛ i ko mɛlɛkɛ minnu bɛ sankolo la.»
26 Suw ka kunun ?
27 A tɛ mɔgɔ salenw ka Ala ye, nka ɲɛnamaw ka Ala don.
28 Sariya karamɔgɔ dɔ nana u ka kumakan mɛn, a y'a faamu ko a ye u jaabi koɲuman, a y'a ɲininka ko: «Ci fɔlen fɔlɔ ye jumɛn ye?»
29 Yesu y'a jaabi ko: « Ci fɔlenw bɛɛ la fɔlɔ ye ko: «Israɛl, i ka lamɛnni kɛ.» Matigi an ka Ala ye Matigi kelen de ye.
30 I ka Matigi i ka Elohim kanu ni i dusukun bɛɛ ye, ni i ni bɛɛ ye, ni i hakili bɛɛ ni i barika bɛɛ ye.
31 Filanan bɛ i ko nin ko: «I ka i mɔgɔɲɔgɔn kanu i ko i yɛrɛ.» Cikan wɛrɛ tɛ yen min ka bon ni ninnu ye.
32 Sariya karamɔgɔ y'a fɔ a ye ko: «Ayi, Karamɔgɔ, i ye tiɲɛ fɔ, katuguni Ala kelenpe de bɛ yen. Mɔgɔ wɛrɛ tɛ yen ni ale tɛ.
33 Ka a kanu ni dusukun bɛɛ ye, ni hakili bɛɛ ye, ni ni bɛɛ ye, ani ni fanga bɛɛ ye, ka a mɔgɔɲɔgɔn kanu i ko a yɛrɛ, o ka bon ni saraka jenitaw ni saraka bɛɛ ye.
34 Yesu y'a ye ko a y'a jaabi ni hakilitigiya ye, a y'a fɔ a ye ko: « I man jan Elohim ka masaya la.» Wa o kɔfɛ, mɔgɔ si ma ja gɛlɛya ka ɲininkali si kɛ a la.
35 Yesu y'a jaabi k'a to mɔgɔw kalanni na Alabatosoba kɔnɔ ko: « Sariya karamɔgɔw b'a fɔ cogo di ko Krisita ye Dawuda Denkɛ ye?»
36 Dawuda yɛrɛ y'a fɔ Ni Senu barika la ko: «Matigi y'a fɔ ne Matigi ye ko: «I sigi ne kinin fɛ fo ne ka i juguw kɛ i sennasanbara ye.»
37 Dawuda yɛrɛ b'a wele ko Matigi. O tuma na fɛ, a denkɛ bɔra min? Mɔgɔ gansanw y'a lamɛn ni ɲagali ye.
38 A y'a fɔ u ye a ka kalan kɔnɔ ko: « Aw k'aw yɛrɛ kɔlɔsi sariya karamɔgɔw la, minnu ka di ka taa fini janw na, ka foli kanu suguw la.
39 Alabatosow kɔnɔ sigiyɔrɔ kuntigiw ni sanfɛla sobaw bɛ seliw la.
40 U bɛ muso cɛ salenw ka sow dun, ka delili janw kɛ u yɛrɛ la.
41 Yesu y'i sigi nafolo marayɔrɔ fan fɛ k'a lajɛ jama bɛ wari bila nafolo marayɔrɔ la cogo min na.
42 Muso cɛ salen faantan dɔ nana.
43 A y'a ka kalandenw wele k'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko nin muso cɛ salen faantan ye fɛn caman don a kɔnɔ ka tɛmɛn mɔgɔ minnu bɛɛ ye wari bila nafolo marayɔrɔ la.
44 Katuguni u bɛɛ ye u ka nafolomafɛnw fili. Nka a dɛsɛbaatɔ y'a bolofɛnw bɛɛ fili, hali a ka balo bɛɛ.

SABABU 13NAN

1 Yesu bɔra Alabatosoba kɔnɔ tuma min na, a ka kalanden dɔ y'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, kabakurun suguya min bɛ yan, a filɛ!
2 Yesu y'a jaabi ko: « I bɛ nin sow belebelebaw ye wa? kabakurun si tɛna to dɔ wɛrɛ kan, min tɛna ci.
3 A sigilen bɛ Oliviye kulu kan Alabatosoba ɲɛfɛ, Piɛrɛ ni Yakuba ni Yuhana ni Andre ye a ɲininka u kelen na.
4 A fɔ an ye, nin kow bɛna kɛ tuma jumɛn? O kow bɛɛ na dafa tuma min na, o taamasyɛn na kɛ mun ye?»
5 Yesu y'u jaabi ko: « Aw k'aw janto mɔgɔ si kana aw lafili.
6 Mɔgɔ caman na na ne tɔgɔ la k'a fɔ ko: «Ne ye Krisita ye.» A na mɔgɔ caman lafili.»
7 Ni aw ye kɛlɛw ni kɛlɛ kumaw mɛn tuma min na, aw kana aw hakili ɲagami. nka a laban tɛna se fɔlɔ.»
8 Siya na wuli siya kama, masaya na wuli masaya kama, dugukolo yɛrɛyɛrɛ na kɛ yɔrɔ caman na, kɔngɔ ni tɔɔrɔ na kɛ.
9 Nka aw k'aw janto aw yɛrɛw la, katuguni u na aw don lajɛbaw bolo. Alabatosow kɔnɔ aw na bugɔ.
10 Kibaru Duman ka kan ka fɔ fɔlɔ siyaw bɛɛ cɛma.
11 Nka ni u na aw ɲeminɛ ka aw don, aw kana kɔn ka miiri aw bɛna min fɔ, aw kana o ko latigɛ Ni Senu ye.
12 Balimakɛ na a balima janfa saya la, fa na denkɛ don. Denmisɛnw na wuli u bangebagaw kama ka u faga.
13 Mɔgɔw bɛɛ na aw koniya ne tɔgɔ kosɔn, nka min bɛna muɲu fo laban na, o na kisi.
14 Nka ni aw ye fɛn haramulen ye, kira Daniɛl ye min kofɔ, o jɔlen bɛ yɔrɔ min na, (min bɛ kalan kɛ, o ka faamuya), o tuma na, Jude jamana mɔgɔw ka boli ka taa kuluw la.
15 Min bɛ so sanfɛ, o kana jigin so kɔnɔ, ka don so kɔnɔ ka fɛn dɔ ta ka bɔ a ka so kɔnɔ.
16 Min bɛ foro la, o kana kɔsegin ka taa a ka fini ta.
17 Bɔnɛ bɛ kɔnɔmaw ni sin di den ma o donw na!
18 Aw ka delili kɛ walisa aw ka boli kana kɛ nɛnɛ waati.
19 O donw na, tɔɔrɔ min ma kɛ kabini Ala ye danfɛnw da fɔlɔ fo ka na se bi ma, o tɛna kɛ o donw na.
20 Ni Matigi tun ma o donw surunya, mɔgɔ si tun tɛna kisi.

21 Ni mɔgɔ dɔ y'a fɔ aw ye ko: «A filɛ, Krisita filɛ nin ye.» walima, a filɛ, a bɛ yen. Aw kana da a la:
22 Krisita nkalontigɛlaw ni kira nkalontigɛlaw na wuli ka taamashyɛnw ni kabakow kɛ ka mɔgɔ ɲenatɔmɔlenw lafili, ni o tun bɛ se ka kɛ.
23 Aw k'aw janto aw yɛrɛ la.
24 Nka o donw na, o tɔɔrɔ kɔfɛ, tile na dibi don, kalo tɛna a yeelen bɔ.
25 Sankolo dolow na bin, sankolola fanga minnu bɛ yen, olu na yɛrɛyɛrɛ.
26 O tuma la, u na Mɔgɔ Denkɛ natɔ ye sankaba kɔnɔ ni sebaaya ni nɔɔrɔba ye.
27 O kɔ, a na a ka mɛlɛkɛw ci ka a ka mɔgɔ sugandilenw lajɛ ɲogon fɛ ka bɔ fiɲɛ naani na, k'a ta dugukolo dan na fo ka taa a bila sankolo laban na.
28 Aw ye ntalen dɔ kalan torosun ko la. Ni a bolo mɔna hali bi, ka buluw bɔ, aw b'a dɔn ko samiyɛ surunyara.
29 Aw fana ye o kow kɛtɔ ye tuma min na, aw k'a dɔn ko a surunyara da la.
30 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko nin bɔnsɔn tɛna tɛmɛn fo nin kow bɛɛ ka kɛ.
31 Sankolo ni dugukolo na tɛmɛn, nka ne ka kuma tɛna tɛmɛn.
32 Nka mɔgɔ si tɛ o don ni o waati dɔn, sankolola mɛlɛkɛw fana, Denkɛ fana tɛ o dɔn, ni Fa yɛrɛ tɛ.
33 A' ye aw janto aw yɛrɛ la ka delili kɛ, katuguni aw t'a dɔn waati sera.
34 Mɔgɔ Denkɛ bɛ i n'a fɔ mɔgɔ min bɛ taa yɔrɔ jan, min bɔra a ka so kɔnɔ ka fanga di a ka jɔnw ma, ani u kelen-kelen bɛɛ ka baara kɛ.
35 Aw ka to aw ɲɛ na, katuguni aw t'a dɔn sotigi bɛ na waati min na, wula fɛ, walima su tilancɛ, wala kɔnɔsogonin walima sɔgɔma.
36 A kana barika sɔrɔ ka aw sɔrɔ sunɔgɔ la.
37 Ne bɛ min fɔ aw ye, ne b'a fɔ aw bɛɛ ye ko: «Aw ka to aw ɲɛ na.»

SABABU 14NAN

1 Tile fila tɛmɛnen kɔ, Tɛmɛnkan seli ni nbuuru fununbali seli kɛra.
2 Nka u y'a fɔ ko: «Aw kana kɛ seli don na, walisa mankan ka kɛ jama la.»
3 Simɔn kunatɔ Simɔn ka so, a sigilen tun bɛ dumuni na, Betani, muso dɔ nana, alabatiri kɛsu dɔ tun b'a bolo, tulu sumalen dɔ tun bɛ min na. a ye kɛsu kari, k'a bɔn a kun na.
4 Dɔw tun bɛ dimi u yɛrɛ kɔnɔ k'a fɔ ko: «Mun na nin tulu tulu tiɲɛna?»
5 A tun bɛ se ka feere ka tɛmɛ warijɛ kɛmɛ saba kan, ka di faantanw ma. U ye ŋunuŋunu a kama.
6 Yesu y'a fɔ ko: « A' y'a to. mun na aw b'a tɔɔrɔ? a ye baara ɲuman kɛ ne kan.
7 Faantanw bɛ aw fɛ tuma bɛɛ, aw b'a fɛ tuma o tuma, aw bɛ se ka koɲuman kɛ u ye.
8 A sera min na, a ye o kɛ.
9 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko nin Kibaru Duman fɔra yɔrɔ o yɔrɔ diɲɛ fan bɛɛ la, a ye o ko kɛ, o fana na fɔ a hakili jigin ye.
10 Juda Iskariyɔti, min tun ye mɔgɔ tan ni fila la kelen ye, o taara sarakalasebaaw kuntigiw fɛ walisa k'a don u bolo.
11 U y'o mɛn tuma min na, u nisɔndiyara, u ye layidu ta ko u bɛna wari di a ma. A y'a ɲini cogo min na a bɛ se k'a janfa cogo nɔgɔman na.
12 U ye Tɛmɛnkan seli faga don fɔlɔ la, a ka kalandenw y'a fɔ a ye ko: «I b'a fɛ an ka taa Tɛmɛnkan seli labɛn min?»
13 A y'a ka kalanden fila ci k'a fɔ u ye ko: « Aw ka taa dugu kɔnɔ, cɛ dɔ na aw kunbɛn yen min bɛ jifilen ta.
14 A mana don yɔrɔ o yɔrɔ, aw k'a fɔ sotigi ye ko: «Karamɔgɔ b'a fɔ ko: «Ne ni ne ka kalandenw bɛna Tɛmɛnkan seli dun yɔrɔ min na, o bɛ min?»
15 A na soba dɔ jira aw la min labɛnna ka labɛn.
16 A ka kalandenw bɔra ka don dugu kɔnɔ ka a sɔrɔ i ko a y'a fɔ u ye cogo min na.
17 Wula fɛ, a bɛ na ni mɔgɔ tan ni fila ye.
18 U sigilen tora ka dumuni kɛ tuma min na, Yesu y'a fɔ ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko aw minnu bɛ dumuni kɛ ni ne ye, o na ne don.»
19 U y'a daminɛ ka dusukasi k'a fɔ a ye kelen-kelen ko: «Ne don wa?» Dɔ wɛrɛ ko: «Ne don wa?»
20 A y'a fɔ u ye ko: « O ye mɔgɔ tan ni fila la kelen ye, min bɛ su ji la ni ne ye daga kɔnɔ.»
21 Mɔgɔ Denkɛ bɛ taa tiɲɛ na i ko a sɛbɛnnen bɛ a ko la cogo min na. a tun ka ɲi o cɛ ma ni a tun ma bange abada.
22 U bɛ dumuni kɛ tuma min na, Yesu ye nbuuru ta ka duba kɛ ka o kari k'a di u ma k'a fɔ u ye ko: « Aw ka dumuni kɛ, nin ye ne farikolo ye.»
23 A ye jifilen ta ka barika dali kɛ tuma min na, a y'o di u ma.
24 A y'a fɔ u ye ko: « Nin ye ne joli ye Layidu kura la, min bɔnna mɔgɔ caman kosɔn.»
25 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko ne tɛna rezɛnsun den min tun fo o don min na ne bɛ kura min Elohim ka masaya la.
26 U ye dɔnkili da tuma min na, u taara Oliviye kulu la.
27 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw bɛɛ na dusu tiɲɛ ne kosɔn bi su in na, katuguni a sɛbɛnnen bɛ ko: «Ne na sagagɛnnaw gosi, sagaw na jɛnsɛn.»
28 Nka ne kununni kɔfɛ, ne na taa aw ɲɛfɛ Galile.
29 Piɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «Hali ni bɛɛ na tiɲɛ, ne tɛna o kɛ.»
30 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ i ye ko bi, hali bi su in na, sani kɔnɔ ka kasi siɲɛ fila, i na ban ne la siɲɛ saba.»
31 Nka Yesu y'a fɔ ka t'a fɛ ka t'a fɛ ko: «Ni ne ni ne sara i fɛ, ne tɛna ban i la hali dɔɔnin.» O cogo kelen na fana ko u bɛɛ.
32 U sera yɔrɔ dɔ la min tɔgɔ ye ko Jetisemanɛ, a y'a fɔ a ka kalandenw ye ko: « Aw ka sigi yan ka ne to Ala delili la.»
33 A taara ni Piɛrɛ ni Yakuba ni Yuhana ye, a kabakoyara kosɛbɛ.
34 A y'a fɔ u ye ko : «Ne ni dusukasilen don fo ka se saya ma.
35 A taara ɲɛfɛ dɔɔnin ka bin duguma ka delili kɛ walisa ni a bɛ se ka kɛ, waati ka tɛmɛ a fɛ.
36 A ko: «Aba, Fa, fɛn bɛɛ bɛ se ka kɛ i bolo. i ka nin jifilen bɔ ne la, o bɛɛ n'a ta, ne b'a fɛ min na, o tɛ kɛ, nka i b'a fɛ min na.»
37 A sera ka u sɔrɔ sunɔgɔ la, a y'a fɔ Piɛrɛ ye ko: « Simɔn, e bɛ sunɔgɔ wa?» I tun tɛ se ka i ɲemajɔ lɛrɛ kelen kɔnɔ wa?
38 Aw ka to aw ɲɛ na ka Ala deli, walisa aw kana don kɔrɔbɔli la. Hakili labɛnnen don tiɲɛ na, nka farisogo barika ka dɔgɔ.
39 A taara kɔsegin ka delili kɛ ka o kuma kelenw fɔ.

40 A seginna tuma min na, a y'u ye sunɔgɔ la tugun, u ɲɛw tun ka gɛlɛn, u tun t'a dɔn u bɛna min jaabi.
41 A nana a siɲɛ sabanan na k'a fɔ u ye ko: « Aw ka sunɔgɔ sisan ka aw lafiɲɛ. A filɛ, Mɔgɔ Denkɛ donna jurumutɔw bolo.»
42 Wuli, an ka taa. a filɛ, min bɛ ne janfa, o surunyara.»
43 O yɔrɔnin bɛɛ, Yesu tora ka kuma tuma min na, o yɔrɔnin bɛɛ, Juda, o tun ye mɔgɔ tan ni fila la kelen ye, jamaba nana ni npanw ni berew ye, ka bɔ sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw ni cɛkɔrɔbaw yɔrɔ.
44 Min y'a janfa, o ye taamasyɛn di u ma k'a fɔ u ye ko: «Ne na mɔgɔ o mɔgɔ susu, o de don. aw k'a ta, ka taa n'a ye hɛrɛ la.
45 A sera yen dɔrɔn, a y'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, karamɔgɔ! ka a susu.
46 U y'u bolow da Yesu kan k'a minɛ.
47 Mɔgɔ minnu tun jɔlen bɛ o yɔrɔ la, olu dɔ la kelen ye npan bɔ ka sarakalasebaa kuntigi ka jɔnkɛ dɔ bugɔ k'a tulo tigɛ.
48 Yesu y'u jaabi ko: « Aw bɔra ni npanw ni berew ye ka ne minɛ i ko son wa?
49 Ne tun bɛ aw fɛ don o don Alabatosoba kɔnɔ ka mɔgɔw kalan, nka aw ma ne minɛ.
50 U bɛɛ y'a bila ka boli.
51 Kamalennin dɔ tugura a nɔfɛ, lenfu fini tun sirilen bɛ a farilankolon la. Kamalenninw y'a minɛ.
52 O kɔ, a ye lenfu fini to yen ka boli u farilankolon ɲɛ.
53 U taara ni Yesu ye ka taa sarakalasebaa kuntigi fɛ.
54 Piɛrɛ tugura a nɔfɛ yɔrɔ jan, ka don sarakalasebaaw kuntigi ka so kɔnɔ.
55 Sarakalasebaaw kuntigiw ni jɛnkulu bɛɛ ye seereya ɲini Yesu kama walisa k'a faga. a ma foyi sɔrɔ.
56 Mɔgɔ caman ye nkalon seereya kɛ a kama, nka u ka seereya ma bɛn ɲɔgɔn ma.
57 Mɔgɔ dɔw wulila ka nkalon seereya kɛ Yesu kama.
58 An y'a mɛn a y'a fɔ ko: «Ne na Alabatosoba min dilanna ni bolow ye, ne na o tiɲɛ, tile saba kɔnɔ, ne na dɔ wɛrɛ jɔ min dilanna ni bolow ye.»
59 Nka u ka seereya fana ma bɛn ɲɔgɔn ma.
60 Sarakalasebaa kuntigi wulila ka Yesu ɲininka ko: «I tɛ foyi jaabi wa?» Nin seereya ye mun ye i kama?
61 Nka Yesu y'a makun, a ma foyi jaabi. Sarakalasebaa kuntigi y'a ɲininka ko: «E ye Krisita, Dubatigi Denkɛ ye wa?»
62 Yesu y'a fɔ ko: « Ne de don.»
63 Sarakalasebaa kuntigi y'a ka finiw tigɛ k'a fɔ ko: «An mago bɛ seere wɛrɛw la mun na?»
64 Aw ye Ala tɔgɔ tiɲɛ kuma mɛn. U bɛɛ y'a jalaki saya la.
65 Dɔw y'a daminɛ ka daji tu a la, k'a ɲɛda datugu, k'a bugɔ k'a fɔ a ye ko: «Kiraya fɔ.»
66 Piɛrɛ tun bɛ duguma masaso kɔnɔ tuma min na, sarakalasebaa kuntigi ka jɔnmuso dɔ nana.
67 Piɛrɛ ye a yɛrɛ sumaya tuma min na, a y'a filɛ k'a fɔ ko: «E fana tun bɛ Yesu Nazarɛtika fɛ.»
68 Nka Yesu y'i sɔsɔ k'a fɔ ko: «Ne t'a dɔn, ne tɛ i ka kuma faamu.» A bɔra ka don barada la. ani kokɔrɔw ka kurunba.
69 Npogotiginin dɔ y'a ye tugun, a y'a daminɛ k'a fɔ a kɛrɛfɛmɔgɔw ye ko: «Nin ye u dɔ ye.»
70 A y'i sɔsɔ ko kura. Dɔɔni o kɔ, mɔgɔ minnu tun jɔlen bɛ yen, olu y'a fɔ Piɛrɛ ye ko kura ko: «Tiɲɛ na, i ye olu dɔ ye.
71 Nka Yesu y'a daminɛ ka danga kɛ ka kali k'a fɔ ko: «Aw bɛ kuma nin cɛ min ko la, ne tɛ o dɔn.»
72 A siɲɛ filanan na, ntori y'a wuli. Yesu ye kuma min fɔ a ye, Piɛrɛ hakili jigira o la ko: « Sanni kɔnɔ ka kasi siɲɛ fila, i na ban ne la siɲɛ saba.» A miirila o la tuma min na, a kasila.

SABABU 15NAN

1 O yɔrɔnin bɛɛ sɔgɔma, sarakalasebaaw kuntigiw ye lajɛ kɛ ni cɛkɔrɔbaw ni sariya karamɔgɔw ani jɛnkulu bɛɛ ye, ka Yesu siri k'a ta ka taa n'a ye Pilate bolo.
2 Pilate y'a ɲininka ko: «E ye Yahutuw ka masakɛ ye wa?» A y'a jaabi ko: « I b'o fɔ.»
3 Sarakalasebaaw kuntigiw y'a jalaki ko caman na, nka a ma foyi jaabi.
4 Pilate y'a ɲininka ko kura ko: «I tɛ foyi jaabi wa?» U bɛ seereya kɛ i kama cogo min na, o filɛ.»
5 Nka Yesu ma foyi jaabi. fo Pilate kabakoyara.
6 O seli la, a ye kasoden kelen bila ka taa u fɛ.
7 Mɔgɔ dɔ tun bɛ yen min tɔgɔ ye ko Barabasi, o tun sirilen bɛ a ni muso murutilenw cɛ.
8 Jama kulekanba y'a daminɛ k'a ɲini a fɛ a ka kɛ i ko a ye u kɛ cogo min na.
9 Pilate y'u jaabi ko: «Aw b'a fɛ ne ka Yahutuw ka masakɛ bila aw bolo wa?
10 A y'a dɔn ko sarakalasebaaw kuntigiw y'a don keleya de kosɔn.
11 Sarakalasebaaw kuntigiw ye jama lasun walisa a ka Barbasi bila u bolo.
12 Pilate y'a jaabi ko kura ko: «Aw b'a fɛ ka mun kɛ ne ka min wele Yahutuw ka masakɛ?»
13 U pɛrɛnna ko kura ko: «A' ye a gengen jiri la.»
14 Pilate y'a fɔ u ye ko: «Mun na, a ye kojugu jumɛn kɛ?» U pɛrɛnna ka tɛmɛn fɔlɔ kan ko: «A gengen jiri la.»
15 Pilate tun b'a fɛ ka jama wasa, a ye Barabasi bila ka Yesu bugɔ, k'a gengen jiri la.
16 Sɔrɔdasiw taara n'a ye boon kɔnɔ min tɔgɔ ye ko masakɛso. U bɛ jɛnkulu bɛɛ wele ɲɔgɔn fɛ.
17 U ye fini bilenman don Yesu la, ka ŋaniw ka masafugulan don a kun na.
18 A y'a daminɛ k'a fo ko: «Yahutuw ka masakɛ, foli!»
19 U y'a bugɔ a kun na ni binkɛnɛ ye, ka daji da a kan, k'u gɛnɛgɛnɛw biri k'a bato.
20 U ye a tulo geren tuma min na, u ye fini bilenman bɔ a la ka a yɛrɛ ka finiw don a la ka taa n'a ye ka taa a gengen jiri la.
21 U ye Simɔn dɔ wajibiya, Sireneka, min tun bɛ ka bɔ jamana kɔnɔ, Alɛkisandiri ni Rufusi facɛ, ka a ka gengenjiri ta.
22 U taara n'a ye Gɔlgɔta yɔrɔ la, o kɔrɔ ye ko kunkolo yɔrɔ.
23 U y'a di a ma ka diwɛn min ni miri ɲagaminen don, nka a ma o sɔrɔ.
24 U y'a gengen jiri la tuma min na, u y'a ka finiw tila, ka kala da u kan, mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ ka kan ka min ta.
25 Lɛrɛ sabanan sera, u y'a gengen jiri la.
26 A ka jalaki sɛbɛn tun sɛbɛnnen bɛ a kan ko: «Yahutuw ka masakɛ.»
27 U ye son fila gengen jiri la a fɛ. kelen bɛ a kininbolo la, tɔ kelen bɛ a numanbolo la.
28 Kitabu min b'a fɔ ko: «A jatera ni sariya tiɲɛbagaw ye, o dafara.»

29 Tɛmɛbagaw y'a kɔrɔfɔ k'u kunkolo wuli k'a fɔ ko: «E, e
min bɛ Alabatosoba tiɲɛ ka a jɔ tile saba kɔnɔ.
30 I yɛrɛ kisi ka jigin ka bɔ gengenjiri la.
31 Sarakalasebaaw kuntigiw fana ye ɲɔgɔn tulo geren ni
sariya karamɔgɔw ye ko: «A ye mɔgɔ wɛrɛw kisi. a yɛrɛ tɛ
se ka kisi.
32 Krisita Israɛl masakɛ ka jigin ka bɔ gengenjiri la sisan,
walisa an ka ye ka da a la. Minnu gengenna jiri la ni Yesu
ye, olu ye Yesu tɔgɔ tiɲɛ.
33 Lɛrɛ wɔɔrɔnan sera tuma min na, dibi donna jamana fan
bɛɛ la fo lɛrɛ kɔnɔntɔnnan.
34 Lɛrɛ kɔnɔntɔnnan na, Yesu pɛrɛnna ni kanba ye ko: «
Eloyi, Eloyi, lama sabakitani?» O kɔrɔ ye ko: «Ne ka Ala,
ne ka Ala, mun na i ye ne bila?»
35 Mɔgɔ minnu jɔlen bɛ yen, olu dɔw y'o mɛn tuma min na,
u y'a fɔ ko: «A filɛ, a bɛ Eli wele.»
36 O kɔ, dɔ bolila ka dɔlɔgu dɔ fa min falen bɛ vinigari la,
k'o da jirisunba dɔ kan k'a min, k'a fɔ a ye ko: «A kana fɔ.
an k'a lajɛ ni Eli bɛna na a jigin.
37 Yesu pɛrɛnna ni kanba ye.
38 Alabatosoba datugulan farala fila ye ka bɔ sanfɛ ka taa a
bila duguma.
39 Kɛlɛbolo kuntigi min jɔlen tun bɛ a ɲɛfɛ, o y'a ye ko a
pɛrɛnna ka a jinɛ dabila, a y'a fɔ ko: «Tiɲɛ na, nin cɛ tun ye
Ala Denkɛ ye.»
40 Muso dɔw fana tun bɛ u ɲɛw lajɛ yɔrɔ jan, olu dɔw ye
Magadala Mariyama ni Yakuba dɔgɔkɛ ni Yuse ba
Mariyama ani Salome ye.
41 (Ale Galile tuma min na, olu fana tugura a nɔfɛ ka baara
kɛ a ye.) ani muso caman wɛrɛw minnu nana ni a ye
Jerusalɛm.
42 Sisan wulada sera tuma min na, katuguni o tun ye labɛn
ye, o kɔrɔ ye ko don min bɛ kɔn lafiɲɛ don ɲɛ.
43 Ladilikɛla bonyalen Yusufu min bɛ bɔ Arimate, o tun bɛ
Elohim ka masaya makɔnɔ, o nana don Pilate fɛ ni jagɛlɛya
ye, ka Yesu su nege don a la.
44 Pilate kabakoyara ni a sara kaban.
45 A y'o dɔn tuma min na kɛlɛcɛw kuntigi fɛ, a ye o su di
Yusufu ma.
46 A ye fini ɲuman san ka a jigin ka a siri lenfu la, k'a da
kaburu dɔ kɔnɔ min dilalen don fara la, ka kabakurun wuli
ka taa kaburu da la.
47 Magadala Mariyama ni Yusu ba Mariyama ye a su don
yɔrɔ filɛ.

SABABU 16NAN

1 Lafiɲɛ don tɛmɛna tuma min na, Magadala Mariyama ni
Yakuba ba Mariyama ni Salome ye kasa dumanw san
walisa u ka na a tulu kɛ a la.
2 Dɔgɔkun tile fɔlɔ sɔgɔmada joona fɛ, u sera kaburu la tile
bɔtɔ.
3 U y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Jɔn bɛna kabakurun wuli ka bɔ
kaburu da la?»
4 U y'a filɛ tuma min na, u y'a ye ko kabakurun wulila ka
taa, katuguni kabakurun tun ka bon kosɛbɛ.
5 U donna kaburu kɔnɔ, u ye kamalennin dɔ ye, a sigilen bɛ
a kinin fɛ, a tun bɛ fini jɛman jan dɔ don. U siranna kosɛbɛ.
6 A y'a fɔ u ye ko: «Aw kana siran. a tɛ yan: u y'a da yɔrɔ
min na, o filɛ.»
7 Aw ka taa ka taa a fɔ a ka kalandenw ni Piɛrɛ ye ko a bɛ
taa aw ɲɛfɛ Galile.
8 U bɔra joona ka boli kaburu kɔnɔ. U yɛrɛyɛrɛla, u
kabakoyara, u ma foyi fɔ mɔgɔ si ye. sabu u siranna.
9 Yesu kununna sɔgɔmada joona fɛ dɔgɔkun tile fɔlɔ la, a
y'i yɛrɛ jira Magadala Mariyama la fɔlɔ, a ye jinɛ
wolonwula gɛn ka bɔ a la.
10 A taara a fɔ a fɛ mɔgɔw ye, k'a sɔrɔ u tun bɛ kasi ka kasi.
11 U y'a mɛn ko a ɲɛnama don, k'a ye a ye, u ma da a la.
12 O kɔ, Yesu y'i jira cogo wɛrɛ la u fila la, u taamatɔ ka
taa jamana kɔnɔ.
13 U taara o fɔ mɔgɔ tɔw ye.
14 O kɔ, Yesu y'i jira mɔgɔ tan ni kelen na, u sigilen tun bɛ
dumuni na, ka u kɔrɔfɔ ni u ka dannabaliya ni u dusukun
gɛlɛn ye, katuguni mɔgɔ minnu ye a ye a kununnen kɔ, u
ma da olu la.
15 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ka taa diɲɛ fan bɛɛ la ka Kibaru
Duman fɔ danfɛn bɛɛ ye.»
16 Min dara a la ka batise, o na kisi. Nka min ma da a la, o
na jalaki.»
17 O taamashyɛnw na tugu dannabaaw kɔ. U na jinɛw gɛn
ne tɔgɔ la. u na kuma kan kuraw la.
18 U na saw ta. Ni u ye fɛn fagalen dɔ min, o tɛna u tɔɔrɔ.
u na bolo da banabagatɔw kan, u na kɛnɛya.»
19 Matigi ye kuma fɔ u ye tuma min na, a taara sankolo la
ka sigi Elohim kinin fɛ.
20 U taara ka waajuli kɛ yɔrɔ bɛɛ la, Matigi ye baara kɛ n'u
ye, ka kuma sabati ni taamashyɛnw ye. Amiina.

Luka

SABABU 1

1 K'a masɔrɔ mɔgɔ caman y'a to u ka kow lakali cogo la,
dannaya bɛ minnu na an cɛma.
2 U y'u lase an ma cogo min na, olu minnu tun ye u ɲɛw
seerew ye kabini fɔlɔfɔlɔ.
3 A diyara ne fana ye, kabini fɔlɔfɔlɔ, ne ye fɛn bɛɛ faamu
cogo dafalen na, ka sɛbɛn ci i ma ka kɛɲɛ ni ɲɔgɔn ye,
Tewofili min ka di kosɛbɛ.
4 I kalanna fɛn minnu na, i k'o dɔn.
5 Jude masakɛ Hɛrɔde ka waati la, sarakalasebaa dɔ tun bɛ
yen min tɔgɔ ye ko Zakari, Abiya jamana la.
6 U fila bɛɛ tun tilennen don Elohim ɲɛ kɔrɔ, u tun bɛ
taama Matigi ka ci fɔlenw ni a ka sariyakolow bɛɛ la
jalakibaliw la.
7 Den si tun t'u fɛ, katuguni Elizabɛti tun ye bangentan ye,
u fila bɛɛ tun ye sanw sɔrɔ.
8 A tora ka sarakalasebaaya baara kɛ Elohim ɲɛ kɔrɔ ka
kɛɲɛ ni a ka baara kɛcogo ye.
9 Ka kɛɲɛ ni sarakalasebaa ka laada ye, a ka tila tun ye ka
wusulan jeni ni a donna Matigi ka Alabatosoba kɔnɔ.
10 Jama bɛɛ tun bɛ delili kɛ kɛnɛma wusulan waati la.
11 Matigi ka mɛlɛkɛ dɔ y'i jira a la, o jɔlen bɛ wusulan
sarakabɔlan kinin fɛ.
12 Zakari y'a ye tuma min na, a hakili ɲagamina, siran y'a
minɛ.
13 Nka mɛlɛkɛ y'a fɔ a ye ko: «I kana siran Zakari,
katuguni i ka delili mɛnna. I muso Elizabɛti na denkɛ bange
i ye, i na a tɔgɔ da ko Yuhana.
14 I na nisɔndiya ni ɲagali sɔrɔ. Mɔgɔ caman na nisɔndiya
a bangeli la.»
15 K'a masɔrɔ a na kɛ mɔgɔba ye Matigi ɲɛ kɔrɔ, a tɛna
diwɛn min wala dɔlɔ min. A na fa Ni Senu la kabini a ba
kɔnɔ.
16 A na Israɛl bɔnsɔn caman kɔdon Matigi u ka Elohim fɛ.
17 A na taa a ɲɛ Eliya ni ni a ka sebaaya la, walisa ka faw
dusukunw yɛlɛma denw ma, ka kanminɛbaliw bila mɔgɔ
tilennenw ka hakilitigiya la. ka jama labɛn Matigi kama.
18 Zakari y'a fɔ mɛlɛkɛ ye ko: «Ne na o dɔn mun fɛ?»
katuguni ne ye cɛkɔrɔba ye, ne muso fana bɛ san caman na.
19 Mɛlɛkɛ y'a jaabi ko: «Ne ye Gabriɛl ye, min jɔlen bɛ
Elohim ɲɛ kɔrɔ. Ne cilen don ka kuma i fɛ, ka o kibaru
duman fɔ i ye.»
20 A filɛ, i na kɛ bobo ye, i tɛna se ka kuma fɔ, fo nin kow
bɛna kɛ don min na, katuguni i ma da ne ka kumaw la,
minnu bɛna dafa u waati la.
21 Jama ye Zakari makɔnɔ, u kabakoyara kosɛbɛ k'a ye ko
a tora Alabatosoba kɔnɔ.
22 A bɔra tuma min na, a ma se ka kuma u fɛ, u y'a ye ko a
ye yelifɛn dɔ ye Alabatosoba kɔnɔ.
23 A ka baara donw dafara dɔrɔn, a taara a yɛrɛ ka so.
24 O donw tɛmɛnen kɔ, a muso Elizabɛti kɔnɔ ta, a y'a
dogo kalo duuru kɔnɔ.
25 Matigi ye ne filɛ nin cogo la, a ye ne filɛ don minnu na,
walisa ka ne mafiɲɛya bɔ mɔgɔw cɛma.
26 Kalo wɔɔrɔnan na, Elohim y'a ka mɛlɛkɛ Gabriɛl ci ka
taa Galile dugu dɔ la, o tɔgɔ ye ko Nazarɛti.
27 Npogotigi dɔ ye furusiri kɛ cɛ dɔ fɛ min tɔgɔ ye ko
Yusufu, Dawuda ka so. Npogotiginin tɔgɔ tun ye
Mariyama ye.
28 Mɛlɛkɛ donna a fɛ k'a fɔ a ye ko: «I ye nɛɛma sɔrɔ,
Matigi bɛ i fɛ.
29 A y'a ye tuma min na, a dusu tiɲɛna a ka kuma fɔlen fɛ,
a hakili la nin ka kan ka kɛ foli sugu min ye.
30 Mɛlɛkɛ y'a fɔ a ye ko: «I kana siran Mariyama ɲɛ,
katuguni i ye nɛɛma sɔrɔ Elohim fɛ.»
31 A filɛ, i na kɔnɔ ta i kɔnɔ, ka denkɛ bange ka a tɔgɔ da
ko Yesu.
32 A na kɛ mɔgɔba ye, a na wele Kɔrɔtalenba Denkɛ,
Matigi Ala na a fa Dawuda ka masasigilan di a ma.
33 A na kɛ masakɛ ye Yakuba ka so kan fo abada. A ka
masaya tɛna ban.»
34 Mariyama y'a fɔ mɛlɛkɛ ye ko: «Nin na kɛ cogo di, k'a
masɔrɔ ne tɛ cɛ dɔn?»
35 Mɛlɛkɛ y'a jaabi ko: «Ni Senu na na i kan, Kɔrɔtalenba
ka sebaaya na i datugu.
36 I balimakɛ Elizabɛti fana kɔnɔma don a kɔrɔya la.
37 Katuguni foyi tɛ se ka kɛ Ala fɛ.
38 Mariyama ko: «Matigi ka jɔnmuso filɛ. A ka kɛ ne ye ka
kɛɲɛ ni i ka kuma ye.» Mɛlɛkɛ bɔra a la.
39 O donw na, Mariyama wulila ka taa kuluw la ni teliya
ye, Juda dugu dɔ la.
40 A donna Zakari ka so ka Elizabɛti fo.
41 Elisabɛti ye Mariyama ka foli mɛn tuma min na, den y'i
pan a kɔnɔbara la. Elisabɛti falen don Ni Senu la.
42 A kumana ni kanba ye k'a fɔ ko: «Duba bɛ i la musow
cɛma, i kɔnɔbara den ye dubaden ye.»
43 Nin bɛ bɔ min na ne fɛ, walisa ne Matigi ba ka na ne fɛ?
44 A filɛ, i ka folikan mɛnna ne tulo la dɔrɔn, den y'i pan
ne kɔnɔ ɲagali fɛ.
45 Dannabaa min dara a la, o ye dubaden ye, katuguni
Matigi ye ko minnu fɔ a ye, olu na kɛ.
46 Mariyama y'a fɔ ko: «Ne ni bɛ Matigi bonya.
47 Ne ni nisɔndiyara ne Kisibaa Elohim la.
48 Katuguni a ye a ka jɔnmuso ka dɔgɔya jate minɛ,
katuguni kabini sisan, bɔnsɔn bɛɛ na ne wele ko dubaden.
49 Sebaayabɛɛtigi ye kobaw kɛ ne ye. A tɔgɔ ye senuma
ye.»
50 A ka makari bɛ a ɲɛsiranbaaw la kabini mɔgɔw bɔnsɔn
ka taa bɔnsɔnw na.
51 A ye fanga jira a bolo la. a ye kuncɛbaw jɛnsɛn u
dusukunw miirili la.
52 A ye fangatigiw bɔ u sigiyɔrɔw la ka u kɔrɔta.
53 A ye kɔngɔtɔw fa ni fɛn ɲumanw ye. A ye nafolotigiw
bila lankolon ye.»
54 A ye a ka jɔnkɛ Israɛl hakili jigin a ka makari la.
55 I ko a y'a fɔ an bɛnbaw ye, Ibrahima ni a bɔnsɔn ye fo
badaa.
56 Mariyama tora a fɛ kalo saba ɲɔgɔn, ka segin a yɛrɛ ka
so.
57 Elisabɛti ka bange waati dafalen sera. A ye denkɛ dɔ
bange.
58 A sigiɲɔgɔnw ni a balimakɛw y'a mɛn Matigi ye
makariba jira a la cogo min na. U ɲagalila a fɛ.
59 A tile seegin don, u nana den boloko. U y'a wele Zakari,
a fa tɔgɔ la.
60 A ba y'a jaabi ko: «A tɛ ten. Nka a na wele ko Yuhana.»
61 U y'a fɔ a ye ko: «I somɔgɔw si tɛ o tɔgɔ la.»
62 U ye taamashyɛnw kɛ a fa ye ko a b'a fɛ a ka wele cogo
min na.

63 A ye sɛbɛnni tabali ɲini, a y'a sɛbɛn ko: «A tɔgɔ ye Yuhana.» U bɛɛ kabakoyara.
64 A da wulila o yɔrɔnin bɛɛ, a nɛnkun wulila, a kumana ka Elohim tanu.
65 U lamini mɔgɔw bɛɛ siranna.
66 Minnu y'u lamɛn, olu bɛɛ y'u dogo u dusukun na k'a fɔ ko: «Nin na kɛ den sugu jumɛn ye!» Matigi bolo tun bɛ a fɛ.
67 A fa Zakari falen Ni Senu la, a ye kiraya kɛ.
68 Matigi Israɛl ka Ala ka tanu. katuguni a ye a ka mɔgɔw kunmabɔ.
69 A ye kisili biɲɛ dɔ lawuli an ye a ka jɔnkɛ Dawuda ka so kɔnɔ.
70 A y'a fɔ a ka kira senumaw da la cogo min na kabini diɲɛ daminɛ.
71 An ka kisi an juguw ma ani an koniyabagaw bɛɛ bolo.
72 Ka makari layidu ta an bɛnbaw ye, ka an hakili to a ka layidu senuma la.
73 A ye kalili min kɛ an fa Ibrahima ye.
74 A tun b'a to an ka kisi an juguw bolo, an ka baara kɛ a ye ni siran tɛ.
75 An ka ɲɛnamaya donw bɛɛ la senuya ni tilennenya la a ɲɛ kɔrɔ.
76 Denmisɛnnin, i na wele ko Kɔrɔtalenba ka kira, katuguni i na taa Matigi ɲɛ kɔrɔ ka a ka siraw labɛn.
77 Ka kisili dɔnniya di a ka mɔgɔw ma u ka jurumu yafa barika la.
78 An ka Elohim ka makari duman barika la. O de y'a to sankolola tilebɔ nana an na.
79 Ka yeelen di dibi la ani saya dulonnenw ma, ka an senw bila hɛrɛ sira la.
80 Denmisɛnnin bonyalen don ka barika sɔrɔ a hakili la, a tora kungokolonw kɔnɔ fo ka se a jirali don na Israɛl ye.

SABABU 2NAN

1 O donw la, Sezari Ɔgɔsisi ye ci fɔ ko diɲɛ bɛɛ ka kan ka sara.
2 (O jate kɛra fɔlɔ tuma min na Sireni tun ye Siri jamana gɔfɛrɛnɛrɛ ye).
3 U bɛɛ taara u ka dugu la.
4 Yusufu fana bɔra Galile, Nazarɛti dugu la ka taa Jude jamana na, ka taa Dawuda ka dugu la, o min tɔgɔ ye ko Bɛtilɛhɛm. (k'a masɔrɔ a tun bɔra Dawuda ka so ni a bɔnsɔn na:)
5 A muso furulen Mariyama ka juru don a la.
6 U tora yen tuma min na, muso bangeli donw dafara.
7 A y'a denkɛ fɔlɔ bange k'a siri finiw na k'a da dumunikɛminɛn dɔ kɔnɔ. sabu yɔrɔ tun tɛ u ye jatigila kɔnɔ.
8 O jamana kelen na, sagagɛnnaw tun sigilen bɛ foro la, u tun bɛ u ka sagaw kɔlɔsi su fɛ.
9 Matigi ka mɛlɛkɛ nana u kan, Matigi nɔɔrɔ y'u lamini.
10 Mɛlɛkɛ y'a fɔ u ye ko: «Aw kana siran, katuguni ne bɛ nisɔndiyaba kibaru duman lase aw ma, o bɛna kɛ mɔgɔw bɛɛ ye.»
11 Kisibaa wolola aw ye bi Dawuda ka dugu kɔnɔ, o ye Krisita Matigi ye.
12 O na kɛ taamasyɛn ye aw bolo. Aw na den sɔrɔ a sirilen bɛ finiw na, a dalen bɛ baganmarayɔrɔ la.
13 O yɔrɔnin bɛɛ, sankolola kɛlɛbolo jamaba nana mɛlɛkɛ fɛ ka Elohim tanu.
14 Elohim ka bonya sankolola yɔrɔ la, hɛrɛ ka kɛ dugukolo kan, ŋaniya ɲuman ka kɛ mɔgɔw ye.
15 Mɛlɛkɛw bɔra u la ka taa sankolo la tuma min na, sagagɛnnaw y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «An ka taa hali Bɛtilɛhɛm ka nin ko kɛlenw lajɛ, Matigi ye min ladɔnniya.» an.
16 U taara teliya la, ka Mariyama ni Yusufu ni den dalen sɔrɔ baganmarayɔrɔ la.
17 U y'o ye tuma min na, u ye kuma min fɔ u ye den in ko la, u y'o ladɔnniya.
18 O kuma mɛnbagaw bɛɛ kabakoyara o kow la sagagɛnnaw ye minnu fɔ u ye.
19 Nka Mariyama ye o kow bɛɛ mara ka miiri u dusukun na.
20 Sagagɛnnaw seginna ka Elohim tanu ani ka Ala tanu u ka ko mɛntaw bɛɛ kosɔn, i ko a fɔra u ye cogo min na.
21 Den bolokoli ye tile seegin kɛ tuma min na, a tɔgɔ dara Yesu, mɛlɛkɛ tɔgɔ dara o cogo la sani a ka kɔnɔ ta.
22 A saniya donw dafara ka kɛɲɛ ni Musa ka sariya ye, u taara ni a ye Jerusalɛm, walisa k'a lase Matigi ma.
23 (I ko a sɛbɛnnen bɛ Matigi ka sariya la cogo min na ko: «Cɛ o cɛ bɛ den da wuli, o na wele senuma ma Matigi fɛ.»
24 U ka saraka bɔ ka kɛɲɛ ni Matigi ka sariya fɔlen ye ko: Tuganin fila walima tuganin fila.
25 Cɛ dɔ tun bɛ Jerusalɛm, o tɔgɔ ko Simeɔn. O cɛ tun tilennen don, a tun bɛ Ala batoli makɔnɔ, a tun bɛ Israɛl dusu saalo makɔnɔ.
26 Ni Senu y'a jira a la ko a kana saya ye, sani a ka Matigi ka Krisita ye.
27 A donna Alabatosoba kɔnɔ Ni Senu barika la.
28 O kɔ, a y'a minɛ a bolo la ka Elohim tanu k'a fɔ.
29 Matigi, i ka i ka jɔnkɛ bila ka taa hɛrɛ la ka kɛɲɛ ni i ka kuma ye.
30 Ne ɲɛw ye i ka kisili ye.
31 I ye o labɛn mɔgɔw bɛɛ ɲɛ kɔrɔ.
32 Yeelen don ka siya wɛrɛw yeelen ani i ka jamana Israɛl nɔɔrɔ.
33 Yusufu ni a ba kabakoyara ko minnu fɔra a ko la.
34 Simeɔn ye duba u ye k'a fɔ a ba Mariyama ye ko: «A filɛ, den in bilalen bɛ Israɛl jamana caman binni ni u kununni kama. O kɛra taamasyɛn ye min bɛna fɔ.
35 (Ɔwɔ, npan na i yɛrɛ ni fana sɔgɔ,) walisa mɔgɔ caman ka miiriliw ka bɔ kɛnɛ kan.
36 Kira muso dɔ tun bɛ yen, Ana tun ye Fanuɛl denmuso ye, Aser kabila la.
37 A tun ye muso cɛ salen ye, a si tun bɛ san biwɔɔrɔ ni naani ɲɔgɔn bɔ, a ma bɔ Alabatosoba kɔnɔ, nka a tun bɛ baara kɛ Elohim ye ni sunɔgɔ ni delili ye su ni tile.
38 A nana o yɔrɔnin bɛɛ la, a ye barika da Matigi ye o cogo kelen na, ka kuma a ko la mɔgɔw bɛɛ ye minnu tun bɛ kunmabɔli makɔnɔ Jerusalɛm.
39 U ye fɛn bɛɛ kɛ ka kɛɲɛ ni Matigi ka sariya ye, u seginna Galile, u ka dugu Nazarɛti.
40 Den bonyalen don ka barika sɔrɔ hakili la, a falen bɛ hakilitigiya la.
41 A bangebagaw tun bɛ taa Jerusalɛm san o san Tɛmɛnkan seli la.
42 Yesu si tun bɛ san tan ni fila la tuma min na, u taara Jerusalɛm ka kɛɲɛ ni seli laada ye.
43 U kɔsegintɔ ka donw dafa tuma min na, den Yesu tora Jerusalɛm. Yusufu ni a ba tun t'o dɔn.
44 U tun b'a miiri ko a tun bɛ jɛkulu kɔnɔ, u taara tile kelen taama. U y'a ɲini u somɔgɔw ni u dɔnbagaw cɛma.
45 U m'a sɔrɔ tuma min na, u kɔseginna Jerusalɛm k'a ɲini.

46 Tile saba tɛmɛnen kɔ, u y'a sɔrɔ Alabatosoba kɔnɔ, a sigilen bɛ dɔgɔtɔrɔw cɛma, u bɛ u lamɛn ka u ɲininka.
47 Minnu y'a lamɛn, olu bɛɛ kabakoyara a ka faamuyali ni a ka jaabiw la.
48 U y'a ye tuma min na, u kabakoyara. A filɛ, ne ni i fa ye i ɲini ni dusukasi ye.»
49 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ye ne ɲini cogo di?» aw t'a fɛ ne ka kɛ ne Fa ka kow la wa?
50 A ye kuma min fɔ u ye, u ma o faamu.
51 A jiginna n'u ye, ka na Nazarɛti, ka kolo u kɔrɔ.
52 Yesu ye dɔ fara a ka hakilitigiya ni a bonya kan, a diyara Ala ni hadamadenw ka diyanye ye.

SABABU 3NAN

1 Tibɛri Sezari ka masaya san tan ni duurunan na, Ponsi Pilate tun ye Jude mara kuntigi ye, Hɛrɔde tun ye Galile jamana kuntigi ye, a balimakɛ Filipe tun ye Iturae jamana kuntigi ye ani Trakoniti mara la, ani Lisaniyasi tun ye Abilene mara kuntigi ye.
2 Anɛ ni Kayafa tun ye sarakalasebaaw kuntigiw ye, Elohim ka kuma sera Zakari denkɛ Yuhana ma kungokolon kɔnɔ.
3 A sera Jurdɛn da la jamana bɛɛ la ka nimisa batɛmu waajuli kɛ jurumuw yafali kama.
4 I ko a sɛbɛnnen bɛ kira Esayi ka kumaw kitabu kɔnɔ ko: «Mɔgɔ dɔ perɛnna kungokolon kɔnɔ ko: «Aw ka Matigi ka sira labɛn, ka a siraw latilen.»
5 Kɔw bɛɛ na fa, kuluw ni kuluw bɛɛ na jigin. Sira kɔrɔlenw na tilennen to, sira gɛlɛnw na nɔgɔya.
6 Hadamadenw bɛɛ na Elohim ka kisili ye.
7 A y'a fɔ jamaba ye min bɔra ka batise Yesu fɛ ko: «Saba bɔnsɔn, jɔn ye aw lasɔmi ko aw ka boli diminya nata ɲɛ?»
8 A' ye denw bange minnu ka kan ni nimisa, aw kana a daminɛ k'a fɔ aw yɛrɛ kɔnɔ ko: «Iburahima bɛ an fa fɛ.»
9 Sisan fana, bɔgɔdaga bilalen bɛ jiriw ju la.
10 Jama y'a ɲininka ko: «An na mun kɛ?»
11 A y'u jaabi k'a fɔ u ye ko: «Mɔgɔ min bɛ ni fini fila ye, o ka o di a ma. Dumuni bɛ mɔgɔ min bolo, o ka o ɲɔgɔn kɛ.»
12 Jagokɛlaw fana nana batise, u y'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, an ka mun kɛ?»
13 A y'a fɔ u ye ko: «Aw kana wari bila ka tɛmɛ o kan.»
14 Sɔrɔdasiw fana y'a ɲininka ko: «An na mun kɛ?» A y'a fɔ u ye ko: «Aw kana fariya mɔgɔ si la, aw kana nkalon tigɛ. Aw ka wasa sɔrɔ aw ka sara la.
15 Mɔgɔw tun bɛ miirili la tuma min na, mɔgɔw bɛɛ tun bɛ miiri Yuhana ko la, ni Krisita don wala a tɛ.
16 Yuhana y'a fɔ u bɛɛ ye ko: «Tiɲɛ na ne bɛ aw batise ni ji ye. Nka mɔgɔ min fanga ka bon ni ne ye, o bɛ na, ne man kan ka a ka sanbara dawolo bɔ, a na aw batise ni Ni Senu ni tasuma ye.
17 A ka bɔgɔdaga bɛ a bolo, a na a ka dugukolo saniya kosɛbɛ, ka malo lajɛ a ka bɔgɔdaga kɔnɔ. Nka a na bɔgɔ jeni ni tasuma ye min tɛ se ka faga.
18 A ye fɛn caman wɛrɛw fɔ jama ye.
19 Nka Hɛrɔde min tun ye faama ye, o kɔrɔfɔra a balimakɛ Filipe muso Hɛrɔdiya kosɔn, ani Hɛrɔde ye kojugu minnu kɛ.
20 A ye Yuhana datugu kaso la.
21 Mɔgɔw bɛɛ batisera tuma min na, Yesu fana batisera ka delili kɛ, sankolo da yera.
22 Ni Senu jigira a kan farikolo cogo la i ko tuganin, kumakan dɔ bɔra sankolo la k'a fɔ ko: «E ye ne Denkɛ kanulen ye. E ko diyara ne ye kosɛbɛ.»
23 Yesu yɛrɛ si tun bɛ san bisaba ɲɔgɔn bɔ, a tun ye Yusufu denkɛ ye.
24 Mata denkɛ tun ye Levi denkɛ ye, Mɛlki denkɛ, Yana denkɛ, Yusufu denkɛ.
25 Matiyasi denkɛ tun ye Amos denkɛ ye, Naum denkɛ, Esli denkɛ, Nage denkɛ.
26 Maati denkɛ tun ye Matiyasi denkɛ ye.
27 O tun ye Yuhana denkɛ ye, Resa denkɛ, Zorobabɛl denkɛ, Salatiɛl denkɛ, Neri denkɛ.
28 Mɛlki denkɛ, Adi denkɛ, Kosam denkɛ, Elmodam denkɛ, Er denkɛ.
29 Yose denkɛ tun ye Eliezer denkɛ ye, Jorim denkɛ, Mati denkɛ, Levi denkɛ.
30 Simeɔn denkɛ tun ye Juda denkɛ ye, Yusufu denkɛ.
31 Melea denkɛ tun ye Menan denkɛ ye, Matata denkɛ, Natan denkɛ, Dawuda denkɛ.
32 Jese denkɛ tun ye Obɛd denkɛ ye, o tun ye Booz denkɛ ye, Salmɔn denkɛ tun ye Naason denkɛ ye.
33 Aminadab denkɛ tun ye Aram denkɛ ye, Esrom denkɛ, Fares denkɛ, Juda denkɛ.
34 Yakuba denkɛ, Isaka denkɛ, Ibrahima denkɛ, Tara denkɛ, Nakɔri denkɛ.
35 Saruk denkɛ tun ye Ragau denkɛ ye, Falek denkɛ tun ye Heber denkɛ ye, Sala denkɛ.
36 O tun ye Kayɛn denkɛ ye, o tun ye Arfaxad denkɛ ye, o tun ye Sem denkɛ ye, o tun ye Nuhu denkɛ ye, o tun ye Lamek denkɛ ye.
37 O tun ye Matusala denkɛ ye, Henɔki denkɛ, Yared denkɛ, Maleleɛl denkɛ, Kayɛn denkɛ.
38 Enɔsi denkɛ tun ye Sɛti denkɛ ye, o tun ye Hadama denkɛ ye.

SABABU 4nan

1 Yesu falen Ni Senu la, a seginna ka bɔ Jurdɛn ka Ni Senu bila ka taa kungokolon kɔnɔ.
2 Sitanɛ kɔrɔbɔra a la tile binaani kɔnɔ. O donw la, a ma foyi dun, u bannen kɔ, kɔngɔ donna a la.
3 Sitanɛ y'a fɔ a ye ko: «Ni i ye Ala Denkɛ ye, i ka a fɔ kabakurun in ka kɛ nbuuru ye.»
4 Yesu y'a jaabi ko: « A sɛbɛnnen bɛ ko: «Mɔgɔ tɛna balo dumuni dɔrɔn de la, fɔ Ala ka kuma bɛɛ de la.»
5 Sitanɛ taara n'a ye kulu jan dɔ kan, ka diɲɛ masaya bɛɛ jira a la waati dɔɔnin kɔnɔ.
6 Sitanɛ y'a fɔ a ye ko: «Ne na nin sebaaya bɛɛ di i ma ani u nɔɔrɔ. Ne b'a fɛ ka o di mɔgɔ o mɔgɔ ma.»
7 Ni i b'a fɛ ka ne bato, fɛn bɛɛ na kɛ i ta ye.»
8 Yesu y'a jaabi ko: « I ka bɔ ne kɔ, Sitanɛ, katuguni a sɛbɛnnen bɛ ko: «I ka i Matigi Ala bato, i na baara kɛ ale kelenpe de ye.»
9 A taara n'a ye Jerusalɛm, k'a sigi Alabatosoba kuncɛyɔrɔ dɔ kan k'a fɔ a ye ko: «Ni i ye Ala Denkɛ ye, i ka i yɛrɛ fili yan.
10 A sɛbɛnnen bɛ ko: «A na a ka mɛlɛkɛw bila ka i kɔlɔsi.
11 U na i muɲu u bolo, walisa i kana i sen gosi kabakurun dɔ la.
12 Yesu y'a jaabi ko: « A fɔra ko i kana i Matigi i ka Ala kɔrɔbɔ.»

13 Sitanɛ ye kɔrɔboli bɛɛ ban tuma min na, a y'i bila ka taa
waati dɔ kɔnɔ.
14 Yesu seginna Galile Ni Senu barika la.
15 A tun bɛ mɔgɔw kalan u ka Alabatosow kɔnɔ.
16 A lamɔna yɔrɔ min na, a sera Nazarɛti, a donna
Elohimbatoso kɔnɔ lafiɲɛ don na, ka wuli ka kalan kɛ.
17 Kira Esayi ka kitabu dira a ma. A ye kitabu da wuli
tuma min na, a y'a sɔrɔ a sɛbɛnnen bɛ yɔrɔ min na.
18 Matigi Ni bɛ ne kan, katuguni a ye ne mun ka Kibaru
Duman fɔ faantanw ye. a ye ne ci ka taa mɔgɔ dusu
tiɲɛnenw kɛnɛya, ka kisili waajuli kɛ mɔgɔ minɛlenw ye,
ka ɲɛnayeli ko kura waaju fiyentɔw ye, ka mɔgɔ goginlenw
hɔrɔnya.
19 Ka Matigi ka diya san waajuli kɛ.
20 A ye kitabu datugu, ka o di cidenyabaarakɛla ma kokura.
Alabatoso kɔnɔ mɔgɔw bɛɛ ɲɛ jɔlen tora Yesu la.
21 A y'a daminɛ k'a fɔ u ye ko: « Nin Kitabu bɛ dafa aw
tulo la bi.»
22 U bɛɛ y'a seereya, u kabakoyara kuma duman minnu
bɔra a da la. U y'a ɲininka ko: «Nin tɛ Yusufu denkɛ ye
wa?»
23 A y'a fɔ u ye ko: « Aw na nin ntalen fɔ ne ye ko:
«Dɔgɔtɔrɔ, i yɛrɛ kɛnɛya.»
24 A ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko kira si tɛ sɔn a ka
jamana kɔnɔ.»
25 Ne b'a fɔ aw ye tiɲɛ na, Eliya ka waati la, muso cɛ salen
caman tun bɛ Israɛl jamana na, sankolo datugulen san saba
ni kalo wɔɔrɔ tuma min na, kɔngɔba donna jamana fan bɛɛ
la.
26 Nka Eli ma ci u si ma, fo Sidɔn dugu dɔ la, Sarɛti, muso
cɛ salen dɔ fɛ.
27 Kunnabanabagatɔ caman tun bɛ Israɛl kira Elise ka
waati la. U si ma saniya, fo Sirika Naaman.
28 Elohimbatoso kɔnɔ mɔgɔw bɛɛ ka o ko mɛn tuma min
na, u diminnen don.
29 U wulila k'a gɛn ka bɔ dugu kɔnɔ ka taa n'a ye kulu da
la, u ka dugu jɔlen bɛ kulu min kan, walisa u k'a fili a
kunkolo la.
30 Nka Yesu tɛmɛna u cɛma ka taa.
31 U jigira Galile dugu dɔ la Kapɛrnaum, ka u kalan lafiɲɛ
donw na.
32 U kabakoyara a ka kalan na, katuguni a ka kuma tun bɛ
ni sebaaya ye.
33 Alabatoso kɔnɔ, cɛ dɔ tun bɛ yen, jinɛ nɔgɔlen hakili tun
b'a la, a tun bɛ pɛrɛn ni kanba ye.
34 U y'a fɔ ko: «An ka an to. Mun bɛ an ni i cɛ, e Yesu
Nazarɛti? i nana an halaki wa? I ye mɔgɔ min ye, ne b'i dɔn.
Ala ka Senuman ye.
35 Yesu y'a kɔrɔfɔ ko: « I makun ka bɔ a la.» Sitanɛ y'a fili
a cɛma tuma min na, a bɔra a la, a ma foyi kɛ a la.
36 U bɛɛ kabakoyara k'a fɔ u ye ko: «Nin ye kuma ye dɛ!»
A bɛ jinɛw ci ni fanga ni sebaaya ye, u bɛ bɔ yen.
37 A tɔgɔ bɔra jamana fan bɛɛ la.
38 A wulila ka bɔ Alabatoso kɔnɔ ka don Simɔn ka so.
Simɔn muso ba minɛ ni fariganba ye. U y'a deli a ko la.
39 A y'i jɔ a kun na ka sumaya kɔrɔfɔ. O y'a to yen.
40 Tile bintɔ tuma min na, bana suguya caman bɛ
banabagatɔ minnu na, olu bɛɛ nana n'u ye Yesu fɛ. A y'a
bolow da u kelen-kelen bɛɛ kan k'u kɛnɛya.
41 Jinɛw fana bɔra mɔgɔ caman cɛma ka pɛrɛn k'a fɔ ko:
«E ye Krisita Ala Denkɛ ye.» A y'u kɔrɔfɔ, a ma sɔn ka
kuma, katuguni u y'a dɔn ko ale de ye Krisita ye.
42 Tile donna tuma min na, a taara kungokolon yɔrɔ dɔ la,
jama y'a ɲini ka na a fɛ k'a bali, walisa a kana bɔ u la.
43 A y'a fɔ u ye ko: « Ne ka kan ka Elohim ka masaya
waajuli kɛ dugu wɛrɛw fana na.
44 A tun bɛ waajuli kɛ Galile Alabatosow kɔnɔ.

SABABU 5NAN

1 Jama tun bɛ ka Elohim ka kuma lamɛn tuma min na, a
jɔlen tora Jenɛzarɛti baji da la.
2 A ye kurun fila ye minnu jɔlen bɛ baji da la, nka
mɔnikɛlaw bɔra u kɔnɔ ka u ka jɔw ko.
3 A donna kurun dɔ kɔnɔ, o min tun ye Simɔn ta ye, k'a
deli ko a ka a gɛn dɔɔnin ka bɔ dugukolo kan. A y'i sigi ka
mɔgɔw kalan ka bɔ kurun kɔnɔ.
4 A ka kuma dabila tuma min na, a y'a fɔ Simɔn ye ko: « A'
ye bɔgɔdaga bila ka taa ji dunba la ka aw ka jɔw jigin ka kɛ
ji ye.»
5 Simɔn y'a jaabi ko: «Karamɔgɔ, an ye baara kɛ su bɛɛ la,
an ma foyi minɛ.
6 U y'o kɛ tuma min na, u ye jɛgɛ camanba datugu.
7 U ye taamasiyɛn kɛ u jɛɲɔgɔnw ye kurun wɛrɛ kɔnɔ ko u
ka na u dɛmɛ. U sera ka kurun fila bɛɛ fa, fo u y'a daminɛ
ka jigin.
8 Simɔn Piɛrɛ y'o ye tuma min na, a y'i biri Yesu gɛnɛgɛnɛ
kɔrɔ k'a fɔ ko: «I ka bɔ ne la. katuguni ne ye jurumukɛla ye,
Matigi.
9 Jɛgɛ minnu minɛna, olu ye Yesu ni a taamaɲɔgɔnw bɛɛ
kabakoya.
10 Zabɛde denkɛw Yakuba ni Yuhana, olu fana tun ye
Simɔn jɛɲɔgɔnw ye. Yesu y'a fɔ Simɔn ye ko: « I kana
siran. kabini sisan, i na mɔgɔw minɛ.»
11 U nana ni u ka kurunw ye duguma, u ye u bɛɛ bila ka
tugu a nɔfɛ.
12 A tora dugu dɔ la tuma min na, kunatɔ dɔ falen bɛ cɛ dɔ
la, a y'i biri a ɲɛda la k'a deli ko: «Matigi, n'i b'a fɛ, i bɛ se
ka ne saniya.»
13 A y'a bolo kɔrɔta ka maga a la k'a fɔ ko: « Ne b'a fɛ. O
yɔrɔnin bɛɛ, kuna bɔra a la.
14 A y'a fɔ a ye ko a kana o fɔ mɔgɔ si ye, nka taa i yɛrɛ
jira sarakalasebaa la ka i saniyali saraka bɔ i ko Musa y'a fɔ
cogo min na, o ka kɛ seereya ye u ye.
15 A tɔgɔ bɔra ka taa a fɛ, jamaba y'a lajɛ ka a lamɛn, ka
kɛnɛya u ka banaw la.
16 A y'i kɔdon kungokolon kɔnɔ ka Ala deli.
17 Don dɔ la, Yesu tun bɛ ka mɔgɔw kalan tuma min na,
Farisiɛnw ni sariya karamɔgɔw tun sigilen bɛ yen, olu
minnu bɔra Galile duguw bɛɛ la, ani Jude ani Jerusalɛm
duguw bɛɛ la tun bɛ yen walasa k'u kɛnɛya.
18 Cɛ dɔw nana ni cɛ dɔ ye dilan dɔ la, min minɛna ni
farigan ye.
19 U ma se k'a don sira min fɛ jama kosɔn, u taara so sanfɛ
ka a jigin ni a ka dilan ye Yesu ɲɛ kɔrɔ.
20 A ye u ka dannaya ye minkɛ, a y'a fɔ a ye ko: « Cɛ, i ka
jurumuw yafara i ma.»
21 Sariya karamɔgɔw ni Farisiɛnw y'a daminɛ k'a fɔ ko:
«Nin min bɛ Ala tɔgɔ tiɲɛ, o ye jɔn ye?» Jɔni bɛ se ka
jurumuw yafa, ni Ala kelen tɛ?
22 Yesu ye u ka miiriliw dɔn tuma min na, a y'u jaabi ko: «
Aw bɛ mun miiri aw dusukunw na?
23 Ni o ka nɔgɔn, k'a fɔ ko: «I ka jurumuw yafara i ma.»
walima k'a fɔ ko: «Wuli ka taama?»

24 Nka walisa aw k'a dɔn ko se bɛ Mɔgɔ Denkɛ fɛ ka jurumuw yafa dugukolo kan, (a y'a fɔ fariganto ye ko: « Ne b'a fɔ i ye ko: Wuli ka i ka dilan ta ka taa i ka so kɔnɔ.»
25 O yɔrɔnin bɛɛ la, a wulila u ɲɛ kɔrɔ ka a da min kan, o ta ka taa a yɛrɛ ka so, ka Elohim tanu.
26 U bɛɛ kabakoyara, u ye Elohim tanu, siran fana y'u fa, k'a fɔ ko: «An ye kabako kow ye bi.»
ye ko Levi, a sigilen bɛ jurudon yɔrɔ la.
28 A ye fɛn bɛɛ to yen, a wulila ka tugu a nɔfɛ.
29 Levi ye seliba kɛ a yɛrɛ ka so kɔnɔ.
30 Nka u ka sariya karamɔgɔw ni Farisiɛnw ye ŋunuŋunu a ka kalandenw kɔrɔ k'a fɔ ko: «Mun na aw bɛ dumuni kɛ ka minni kɛ ni waribɔlaw ni jurumukɛlaw ye?»
31 Yesu y'u jaabi ko: « Mɔgɔ kɛnɛmanw mago tɛ dɔgɔtɔrɔ la. Banabagatɔw kɔ.
32 Ne ma na mɔgɔ tilennenw wele, nka ne nana jurumukɛlaw wele u ka nimisa.
33 U y'a fɔ a ye ko: «Mun y'a to Yuhana ka kalandenw bɛ sunɔgɔ tuma caman na ka delili kɛ. Nka e ta bɛ dumuni kɛ ka min?
34 A y'a fɔ u ye ko: « Aw bɛ se ka kɔɲɔcɛ denw bila ka sunɔgɔ ka sɔrɔ kɔɲɔcɛ bɛ u fɛ wa?
35 Nka don dɔw bɛ na, kɔɲɔcɛ bɛna bɔ u la, o donw na, u bɛna sunɔgɔ o donw na.
36 A ye ntalen dɔ fana fɔ u ye. Mɔgɔ si tɛ fini kura dɔ don fini kɔrɔ la. ni o tɛ, o tuma na, kura fila bɛɛ bɛ jate kɛ, ani yɔrɔ min bɔra kura la, o ni kɔrɔlen tɛ bɛn.
37 Mɔgɔ si tɛ diwɛn kura don daga kɔrɔw kɔnɔ. N'o tɛ, diwɛn kura na buteliw pɛrɛn, ka bɔn, buteliw na halaki.
38 Nka diwɛn kura ka kan ka don daga kura kɔnɔ. ani u fila bɛɛ bɛ mara.
39 Mɔgɔ si ye diwɛn kɔrɔ min o yɔrɔnin bɛɛ, kura nege don a la, katuguni a ko: «Kɔrɔlen ka fisa.»

SABABU 6NAN

1 Lafiɲɛ don fɔlɔ kɔfɛ, a taara ɲɔforow cɛma. A ka kalandenw ye ɲɔkisɛw tigɛ ka u dun, k'u magaya u bolow la.
2 Farisiɛn dɔw y'a fɔ u ye ko: «Mun y'a to aw bɛ min kɛ lafiɲɛ donw na?»
3 Yesu y'u jaabi ko: « Dawuda ye min kɛ, kɔngɔ tun bɛ Dawuda ni a fɛ, aw ma o kalan fɔlɔ wa?
4 A donna Elohim ka so kɔnɔ, ka nbuuru ta k'a dun, ka di a fɛ mɔgɔw fana ma. A dagalen tɛ ka o dun ni sarakalasebaaw dɔrɔn ta tɛ?»
5 A y'a fɔ u ye ko: «Mɔgɔ Denkɛ ye lafiɲɛ don fana Matigi ye.»
6 Lafiɲɛ don wɛrɛ fana na, a donna Elohimbatoso kɔnɔ ka mɔgɔw kalan.
7 Sariya karamɔgɔw ni Farisiɛnw tun bɛ a kɔlɔsi ni a bɛna kɛnɛya lafiɲɛ don na. walisa u ka jalaki sɔrɔ a kan.»
8 Nka Yesu y'u ka miiriliw dɔn, a y'a fɔ cɛ ye min bolo jalen don, ko: « Wuli ka jɔ u cɛma.» A wulila ka jɔ.
9 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ne na fɛn kelen de ɲini aw fɛ. Yala a dagalen don ka ko ɲuman kɛ lafiɲɛ donw na wa, wala ka kojugu kɛ wa? ka ɲɛnamaya kisi, walima ka a halaki wa?
10 A y'u bɛɛ filɛ k'a fɔ cɛ ye ko: « I bolo kɔrɔta.» A y'o kɛ, a bolo kɛnɛyara i ko tɔ kelen.
11 U fa dibi la. U bɛ se ka min kɛ Yesu la, u tun bɛ kuma ɲɔgɔn fɛ.
12 O donw na, a taara kulu dɔ kan ka Ala deli.
13 Tile don tuma min na, a y'a ka kalandenw wele Yesu ma, a ye mɔgɔ tan ni fila sugandi u cɛma.
14 Simɔn (a y'a tɔgɔ da ko Piɛrɛ fana), ani a balimakɛ Andre, Yakuba ni Yuhana, Filipe ni Bartolome.
15 Matiyu ni Toma, Alfe denkɛ Yakuba ani Simɔn min tɔgɔ ye ko Zelote.
16 Yakuba balimakɛ Juda ni Juda Iskariyɔti fana tun ye janfacikɛla ye.
17 A jiginna ni u ye ka jɔ kɛnɛba kan, a ka kalandenw ni jamaba ni jamaba minnu bɔra Jude jamana bɛɛ la ani Jerusalɛm ani Tiri ni Sidɔn bajida la, olu nana a lamɛn. ani ka kɛnɛya ka bɔ u ka banaw la;
18 Jinɛ nɔgɔlenw tun bɛ minnu tɔɔrɔ, olu kɛnɛyara.
19 Jama bɛɛ y'a ɲini ka maga Yesu la, katuguni jogo ɲuman bɔra a la ka u bɛɛ kɛnɛya.
20 A y'a ɲɛ kɔrɔta a ka kalandenw kan k'a fɔ ko: « Aw ka dubadenw ka kɛ faantanw ye, katuguni Elohim ka masaya ye aw ta ye.»
21 Kɔngɔ bɛ aw minnu na sisan, olu ye dubadenw ye, katuguni aw na fa. Aw minnu bɛ kasi sisan, olu ye dubadenw ye, katuguni aw na ŋɛɲɛ.
22 Ni mɔgɔw na aw koniya, ni u ye aw faran ka bɔ u ka jɛkulu la, ka aw mafiɲɛya, ka aw tɔgɔ gɛn ka kɛ mɔgɔ jugu ye, Mɔgɔ Denkɛ kosɔn, aw ye dubadenw ye.
23 Aw ka ɲagali o don na, ka pan ɲagali la, katuguni aw ka sara ka bon sankolo la.
24 Nka bɔnɛ bɛ aw nafolotigiw ye! Katuguni aw ye aw dusu saalo sɔrɔ.»
25 Bɔnɛ bɛ aw ye minnu falen don! Kɔngɔ bɛna kɛ aw la.» Bɔnɛ bɛ aw ye minnu bɛ ŋɛɲɛ kɛ sisan! Aw na kasi ka kasi.»
26 Bɔnɛ bɛ aw ye, ni mɔgɔw bɛɛ na kuma ɲuman fɔ aw ko la! Katuguni u bɛnbaw fana ye kira nkalontigɛlaw fana kɛ ten.»
27 Nka ne b'a fɔ aw ye minnu bɛ mɛnni kɛ, ko: Aw ka aw juguw kanu, aw ka koɲuman kɛ aw koniyabagaw ye.
28 Minnu bɛ aw danga, aw ka duba olu ye, ka delili kɛ aw ye.
29 Min b'i gosi i ɲɛda kelen na, i ka tɔ kelen fana sara. Min bɛ i ka fini ta, i kana i bali ka i ka fini fana ta.»
30 Mɔgɔ o mɔgɔ b'a ɲini i fɛ, i ka o di. Min bɛ i bolofɛnw ta, i kana u deli tugun.»
31 Aw b'a fɛ mɔgɔw ka o kɛ aw la cogo min na, aw fana ka o ɲɔgɔn kɛ u la.
32 Ni aw bɛ aw kanubagaw kanu, barika jumɛn bɛ aw la? Katuguni jurumutɔw fana bɛ u kanubagaw kanu.
33 Ni aw bɛ koɲuman kɛ aw ye, aw bɛ barika jumɛn ye? sabu jurumukɛlaw fana bɛ o ɲɔgɔn kɛ.
34 Ni aw jigi b'a kan ka juru don mɔgɔ minnu na, ni aw bɛ barika da u ye? sabu jurumutw fana b jurumu jurumutw juru don, walisa u ka o hakɛ sɔrɔ kokura.
35 Aw k'aw juguw kanu, ka ko ɲuman kɛ, ka juru don, aw kana aw jigi da foyi kan tugun. Aw ka sara na kɛ caman ye, aw na kɛ Kɔrɔtalenba denw ye, katuguni a bɛ ɲumanya kɛ waleɲumandɔnbaliw ni mɔgɔ juguw ye.
36 Aw ka makari kɛ i ko aw Fa fana ye makari kɛ cogo min na.
37 Aw kana kiri tigɛ, aw tɛna kiri tigɛ, aw kana jalaki, aw tɛna jalaki.
38 Aw ka nili kɛ, o na di aw ma. sumanikɛlan ɲuman, min digilen don, ka yɛrɛyɛrɛ ɲɔgɔn na, ka boli, mɔgɔw na o di

aw disi la. Katuguni aw bɛ sumanikɛlan min suman, o na suman aw ye ko kura.
39 A ye ntalen dɔ fɔ u ye ko: « Fiyentɔ bɛ se ka fiyentɔ ɲeminɛ wa? u fila bɛɛ tɛna bin dingɛ kɔnɔ wa?
40 Kalanden tɛ tɛmɛ a karamɔgɔ kan, nka mɔgɔ dafalen bɛɛ na kɛ i ko a karamɔgɔ.
41 Mun na i bɛ i balimakɛ ɲɛkisɛ filɛ, k'a sɔrɔ i tɛ i yɛrɛ ɲɛ na jiribolo dɔn?
42 I bɛ se k'a fɔ i balima ye cogo di ko: « Balimakɛ, a to ne ka i ɲɛkisɛ labɔ, k'a sɔrɔ i yɛrɛ ma jiribolo ye i yɛrɛ ɲɛ na?» I filankafo, i ka jirisunba bɔ i yɛrɛ ɲɛ na fɔlɔ, o kɔ, i na yeli kɛ ka jɛya walasa ka jirisunba min bɛ i balima ɲɛ na, i ka o sama ka bɔ.
43 Jiri ɲuman tɛ den tiɲɛnenw de la. Jiri tolilen tɛ den ɲuman bɔ fana.
44 Jiri bɛɛ bɛ dɔn a yɛrɛ den de fɛ. Mɔgɔw tɛ torosunw lajɛ ŋaniw la, u tɛ rɛzɛn lajɛ ŋɛɲɛ na.
45 Mɔgɔ ɲuman bɛ ko ɲuman bɔ a dusukun nafolo ɲuman na. Mɔgɔ jugu bɛ kojugu bɔ a dusukun nafolo jugu la, katuguni a da bɛ kuma dusukun caya de kan.
46 Mun na aw bɛ ne wele ko Matigi, Matigi, k'a sɔrɔ aw tɛ ne ka kuma fɔlenw kɛ?
47 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ na ne fɛ ka ne ka kumaw lamɛn ka u kɛ, ne na a bɔɲɔgɔnko jira aw la.
48 A bɛ i ko cɛ min ye so jɔ, ka dugukolo sɔgɔ ka dun, ka a jusigilan da farakurun kan, sanjiba wulila tuma min na, baji ye o so gosi kosɛbɛ, nka a ma se k'a yɛrɛyɛrɛ, katuguni a jɔlen tun bɛ farakurun kan .
49 Nka min bɛ mɛnni kɛ, k'a sɔrɔ a ma o kɛ, o bɛ i ko mɔgɔ min ye so jɔ dugukolo kan, jusigilan tɛ min na. baji ye min gosi kosɛbɛ, a binna o yɔrɔnin bɛɛ; O so tiɲɛnen tun ka bon kosɛbɛ.

SABABU 7nan

1 Yesu ye a ka kumaw bɛɛ ban jama ɲɛ kɔrɔ, a donna Kapɛrnaum.
2 Kɛlɛcɛ kuntigi dɔ ka jɔnkɛ min tun ka di a ye kosɛbɛ, o banana, a tun labɛnnen don ka sa.
3 A ye Yesu ko mɛn tuma min na, a ye Yahutuw cɛkɔrɔbaw ci a ma k'a deli ko a ka na a ka jɔnkɛ kɛnɛya.
4 U sera Yesu ma tuma min na, u y'a deli o yɔrɔnin bɛɛ la, k'a fɔ ko: «A ka kan ka nin kɛ mɔgɔ min kosɔn.
5 A bɛ an ka siya kanu, a ye Alabatoso jɔ an ye.
6 O kɔ, Yesu taara n'u ye. A ni so cɛ tun man jan tuma min na, sɔrɔdasi ɲɛmɔgɔ ye a teriw ci a ma k'a fɔ a ye ko: «Matigi, i kana i yɛrɛ tɔɔrɔ, katuguni ne man kan ka don ne ka so kɔrɔ.
7 O de y'a to ne tun t'a miiri ko ne ka kan ka na i fɛ.
8 K'a masɔrɔ ne fana ye mɔgɔ ye min bilalen bɛ kuntigiya kɔrɔ, sɔrɔdasiw bɛ ne kɔrɔ, ne b'a fɔ mɔgɔ kelen ye ko: Taga, a bɛ taa. ka dɔ wɛrɛ fɔ a ye ko: «Na, a bɛ na.» Ne ka jɔnkɛ fana ko: «I ka nin kɛ, a bɛ o kɛ.»
9 Yesu y'o kumaw mɛn tuma min na, a kabakoyara a la, a y'a yɛlɛma k'a fɔ a nɔfɛmɔgɔw ye ko: « Ne b'a fɔ aw ye ko ne ma dannayaba sɔrɔ nin cogo la, Israɛl si tɛ.»
10 Mɔgɔ minnu cilen tun don, u seginna so kɔnɔ, u y'a sɔrɔ o baaraden kɛnɛyara.
11 O dugujɛ, a taara dugu dɔ la min tɔgɔ ye ko Nain. A ka kalanden caman taara n'a ye.
12 A gɛrɛla dugu da la tuma min na, cɛ salen dɔ taara ni a ye, a ba denkɛ kelenpe, muso cɛ salen tun don.
13 Matigi y'a ye tuma min na, a hinɛ donna a la k'a fɔ a ye ko: « I kana kasi.»
14 A sera ka maga sugo la. A ko: « Kamalennin, ne b'a fɔ i ye ko: Wuli.»
15 Mɔgɔ salen y'i sigi ka kuma daminɛ. A y'a lase a ba ma.
16 Siran donna mɔgɔw bɛɛ la, u ye Ala tanu k'a fɔ ko: «Kiraba dɔ wulila an cɛma. ani ko: «Ala taara bɔ a ka mɔgɔw la.»
17 O kuma fɔra a ko la Jude jamana bɛɛ la ani a lamini bɛɛ la.
18 Yuhana ka kalandenw ye o kow bɛɛ jira a la.
19 Yuhana y'a ka kalanden fila wele Yesu ma k'a ɲininka ko: «Mɔgɔ min bɛna na, e de don wa?» walima an bɛ dɔ wɛrɛ ɲini wa?
20 Cɛw sera Yesu ma tuma min na, u y'a fɔ a ye ko: «Yuhana Batiselikɛla ye an ci i ma k'a fɔ a ye ko: «Mɔgɔ min ka kan ka na, e de don wa?» walima an bɛ dɔ wɛrɛ ɲini wa?
21 O waati kelen na, a ye u ka banaw ni u ka tɔɔrɔw ni jinɛ juguw caman kɛnɛya. A ye fiyentɔ caman ye.
22 Yesu y'u jaabi ko: « Aw ka taa ka aw ye ko minnu mɛn, aw ka o fɔ Yuhana ye. cogo min na fiyentɔw bɛ yeli kɛ, senkelenw bɛ taama, kunatɔw bɛ saniya, tulogwerenw bɛ mɛnni kɛ, suw kununna, kibaru duman bɛ fɔ faantanw ye.
23 Mɔgɔ o mɔgɔ tɛna jurumu kɛ ne la, o ye dubaden ye.
24 Yuhana ka cidenw taara tuma min na, a y'a daminɛ ka kuma mɔgɔw fɛ Yuhana ko la ko: « Aw bɔra kungokolon kɔnɔ ka taa mun filɛ?» Bɔgɔ min bɛ yɛrɛyɛrɛ fiɲɛ fɛ wa?
25 Nka aw taara mun filɛ? Cɛ min bɛ fini nɔgɔlen don wa? A filɛ, minnu fini donna ka ɲɛ, ka ɲɛnamaya kɛ cogo ɲuman na, olu bɛ masakɛw ka so kɔnɔ.
26 Nka aw taara mun filɛ? Kira dɔ don wa? Ɔwɔ, ne b'a fɔ aw ye, ka tɛmɛn kira kan kosɛbɛ.
27 A sɛbɛnnen bɛ ale ko la ko: «A filɛ, ne bɛ ne ka ciden ci i ɲɛ kɔrɔ, o na i ka sira labɛn i ɲɛkɔrɔ.»
28 Ne b'a fɔ aw ye ko muso minnu bangera, kira si tɛ yen min ka bon ni Yuhana Batiselikɛla ye.
29 Jama minnu y'a lamɛn, ani fajibɔlaw, olu bɛɛ ye Elohim jo di u ma, u batisera ni Yuhana ka batiseli ye.
30 Farisiɛnw ni sariya karamɔgɔw banna Elohim ka laadilikan na u yɛrɛw kama, k'a masɔrɔ u ma batise Elohim fɛ.
31 Matigi y'a fɔ ko: «O tuma na fɛ, ne bɛ se ka nin bɔnsɔn mɔgɔw suma ni mun ye?» ani u bɛ cogo di?
32 U bɛ i ko denmisɛnw sigilen bɛ sugu la ka ɲɔgɔn wele k'a fɔ ko: «An ye fɔlikan fɔ aw ye, aw ma dɔn kɛ. An ye dusukasi kɛ aw ye, aw ma kasi.»
33 Katuguni Yuhana Batiselikɛla nana, a ma nbuuru dun, a ma diwɛn min. Aw b'a fɔ ko: Jinɛ b'a la.'
34 Mɔgɔ Denkɛ nana dumuni kɛ ka minni kɛ. Aw b'a fɔ ko: «A filɛ, ne ye dumunikɛbaa ye, ani dɔlɔminna, fajibɔlaw ni jurumutɔw teri!»
35 Hakilitigiya bɛ jo sɔrɔ a denw bɛɛ fɛ.
36 Farisiɛn dɔ y'a deli ko a ka dumuni kɛ a fɛ. A donna Farisiɛn ka so kɔnɔ, a y'i sigi ka dumuni kɛ.
37 Dugu kɔnɔ muso dɔ ye jurumukɛla dɔ ye tuma min na, a y'a dɔn ko Yesu sigilen bɛ dumuni na Farisiɛn ka so, a nana ni tulu sumalen kɛsu ye.
38 A y'i jɔ a sen kɔrɔ ka kasi, a y'a daminɛ k'a senw ko ni ɲɛji ye, ka u ko ni a kunsigiw ye, ka a senw susu, ka tulu tulu kɛ u la.

39 Farisiɛn min ye a wele, o y'o ye tuma min na, a y'a fɔ a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Nin cɛ tun ye kira ye, a tun na a dɔn muso min magara a la, o ye jɔn ye ani muso sugu min.
40 Yesu y'a jaabi ko: « Simɔn, kuma dɔ bɛ ne fɛ ka fɔ i ye.» A ko: «Karamɔgɔ, a fɔ.»
41 jurutigi dɔ tun bɛ yen, jurutigi fila tun bɛ o la: kelen ka juru tun ye wari kɛmɛ duuru ye, tɔ kelen tun ye wari bi duuru ye.
42 Foyi tun t'u bolo ka sara, Yesu yafara u fila bɛɛ ma k'a jɛya. A fɔ ne ye, u la jumɛn bɛna a kanu kosɛbɛ?
43 Simɔn y'a jaabi ko: «Ne hakili la, a yafara min ma kosɛbɛ.» A y'a fɔ a ye ko: « I ye kiri tigɛ ka ɲɛ.»
44 O kɔ, a y'i yɛlɛma muso ma k'a fɔ Simɔn ye ko: « I bɛ nin muso in ye wa?» Ne donna i ka so kɔnɔ, i ma ji di ne ma ne senw kama, nka a ye ne senw ko ni ɲɛji ye, ka u ko ni a kunsigi ye.
45 I ma ne susu, nka kabini ne donna, a ma ne senw susuli dabila.
46 I ma tulu kɛ ne kun na, nka nin muso ye ne senw mun ni tulu ye.
47 O de y'a to ne b'a fɔ i ye ko a ka jurumu caman yafara a ma. Katuguni a tun bɛ kanuya caman kanu.
48 A y'a fɔ a ye ko: « I ka jurumuw yafara i ma.»
49 Mɔgɔ minnu sigilen bɛ dumuni na ni Yesu ye, olu y'a daminɛ k'a fɔ u kɔnɔ ko: «Nin min bɛ jurumuw fana yafa, o ye jɔn ye?»
50 A y'a fɔ muso ye ko: « I ka dannaya ye i kisi. taa hɛrɛ la.

SABABU 8NAN

1 O kɔ, a ye Elohim ka masaya kibaru duman waajuli kɛ ka taa dugu ni duguw bɛɛ la.
2 Muso dɔw kɛnɛyara jinɛ juguw ni bana juguw fɛ, Mariyama min tɔgɔ ye ko Magadala, jinɛ wolonwula bɔra o la.
3 Hɛrɔde ka kuntigi Kuza muso Yuhana ni Suzana ani mɔgɔ caman wɛrɛw minnu tun bɛ a dɛmɛ u ka nafolo la.
4 Mɔgɔ caman ye ɲɔgɔn lajɛn ka bɔ dugu bɛɛ la ka na Yesu fɛ tuma min na, a ye ntalen dɔ fɔ.
5 Dantigɛla dɔ bɔra ka taa a ka kisɛ dan. A sennana, sankolo kɔnɔw y'a dun.
6 Dɔw binna farakurun dɔ kan. a falenna dɔrɔn, a jara, bawo ji tun tɛ a la.
7 Dɔw binna ŋaniw cɛma. ŋaniw wulila n'a ye, k'a dawolo.
8 Dɔ wɛrɛw binna dugukolo ɲuman kan ka falen ka den kɛ siɲɛ kɛmɛ. O kumaw fɔlen kɔ, a pɛrɛnna ko: Tulo bɛ min fɛ ka lamɛnni kɛ, o ka mɛnni kɛ.»
9 A ka kalandenw y'a ɲininka ko: «Nin ntalen bɛ se ka kɛ mun ye?»
10 A ko: « Ala ka masaya gundo dɔnni dira aw ma. walisa u kana yeli kɛ, ka mɛnni kɛ, u kana faamuyali sɔrɔ.
11 O ntalen filɛ nin ye: Kisɛ ye Ala ka kuma ye.
12 Minnu bɛ sira da la, olu de bɛ mɛnni kɛ. O kɔ, jinɛ nana ka o kuma bɔ u dusukunw na, walisa u kana da a la ka kisi.»
13 U bɛ farakurun kan, olu minnu bɛ kuma mɛn tuma min na, u bɛ o kuma minɛ ni ɲagali ye. U ju tɛ olu la, minnu bɛ dannaya kɛ waati dɔ kɔnɔ, kɔrɔbɔli waati la, u bɛ bin.
14 Minnu binna ŋaniw cɛma, olu ye olu de ye, ni u y'a mɛn tuma min na, u bɛ taa ka u datugu ni haminankow ni nafolo ni diyanyekow ye, nka u tɛ den foyi dafa.
15 Dugukolo ɲuman kan, olu de bɛ yen, minnu bɛ o kuma mɛn ni dusukun ɲuman ni dusu ɲuman ye, k'a mara, ka den kɛ ni muɲuli ye.
16 Ni mɔgɔ si ye fitinɛ mana, k'a datugu ni minɛn ye, wala k'a bila dilan kɔrɔ. Nka a b'a da fitinɛ kan, walisa donbagaw ka yeelen ye.»
17 Katuguni foyi tɛ gundo la, min tɛna jira. Fɛn dogolen si tɛ yen, min tɛna dɔn ka bɔ kɛnɛ kan.»
18 Aw ka mɛnni kɛ cogo min na, aw k'aw janto o la. Min tɛ fɛn sɔrɔ, a bɛ iko a bɛ fɛn min na, o na bɔsi a bolo.»
19 O kɔ, a ba ni a balimakɛw nana Yesu ma, nka u ma se ka na a kɛlɛ degun kosɔn.
20 Mɔgɔ dɔ y'a fɔ a ye ko: «I ba ni i balimakɛw jɔlen bɛ kɛnɛma, u b'a fɛ k'i ye.»
21 A y'a fɔ u ye ko: « Ne ba ni ne balimaw ye Ala ka kuma mɛn ka a kɛ.»
22 Don dɔ la, Yesu donna kurun kɔnɔ n'a ka kalandenw ye . U ye wuli ka taa ɲɛfɛ.
23 U tun bɛ kurun kɔnɔ tuma min na, a sunɔgɔra. U fa ji la, u tun bɛ farati la.
24 U gɛrɛla Yesu la k'a kunun k'a fɔ ko: «Karamɔgɔ, karamɔgɔ, an bɛ halaki.» O kɔ, a wulila ka fiɲɛ ni jikuru kɔrɔfɔ.
25 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ka dannaya bɛ min?» U siranna, u kabakoyara k'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Nin ye mɔgɔ sugu jumɛn ye!» Katuguni a bɛ ci fɔ hali fiɲɛw ni ji ma, u bɛ a kan minɛ.»
26 U sera Gadarɛkaw ka jamana la, Galile kɛrɛfɛ.
27 A taara dugukolo kan tuma min na, cɛ dɔ bɔra dugu kɔnɔ, jinɛw tun bɛ min na kabini tuma jan, a tun tɛ fini don, a tun tɛ sigi so si kɔnɔ, fɔ kaburuw kɔnɔ.
28 A ye Yesu ye tuma min na, a pɛrɛnna ka i biri a ɲɛ kɔrɔ k'a fɔ ni kanba ye ko: «Yesu, Elohim Kɔrɔtalenba Denkɛ, ne ni i cɛ ye mun ye?» Ne b'i deli ko i kana ne tɔɔrɔ.
29 (A tun y'a fɔ jinɛ saniyalen ye ko a ka bɔ cɛ la. Katuguni o tun y'a minɛ tuma caman na.) .
30 Yesu y'a ɲininka ko: « I tɔgɔ ye di?» A ko: «Jɛkulu, katuguni jinɛ caman donna a kɔnɔ.»
31 U y'a deli ko a kana ci bila u ma ko u ka taa ji dunba kɔnɔ.
32 Donsokɛ caman tun bɛ ka balo kulu kan. A ye u tɔɔrɔ.
33 Jinɛw bɔra cɛ la ka don donsokɛw kɔnɔ.
34 Baganmaralaw ye ko kɛlen ye tuma min na, u bolila ka taa o fɔ dugu kɔnɔ ani dugu kɔnɔ.
35 O kɔ, u bɔra ka taa a lajɛ min kɛra. A sera Yesu ma, ka cɛ min sɔrɔ, jinɛw bɔra min na, a sigilen bɛ Yesu sen kɔrɔ, a fini donna, a hakili ɲuman don.
36 Mɔgɔ minnu y'o ye, olu fana y'a fɔ u ye ko jinɛw tun bɛ mɔgɔ min na, o kɛnɛyara cogo min fɛ.
37 Gadarɛkaw ka jamana jama bɛɛ y'a deli ko a ka bɔ u la. U y'u minɛ ni siranba ye.
38 Jinɛw bɔra cɛ min na, o ye Yesu deli ko a ka kɛ a fɛ.
39 I ka segin i yɛrɛ ka so ka a jira i la ko Elohim ye kobaw kɛ i la. Yesu ye koba minnu kɛ a la, a taara o lakali dugu bɛɛ kɔnɔ.
40 Yesu seginna tuma min na, jama y'a minɛ ni ɲagali ye, katuguni u bɛɛ tun bɛ a makɔnɔ.
41 Cɛ dɔ nana, a tɔgɔ ko Yairo, a tun ye Alabatoso kuntigi ye.
42 Denmuso kelenpe tun b'a fɛ, a si tun bɛ san tan ni fila ɲɔgɔn bɔ. Nka a taatɔ, jama y'a dalajɛ.

43 Muso min tun bɛ joli bɔ san tan ni fila la, o tun y'a ka balo bɛɛ kɛ dɔgɔtɔrɔw de la, a si ma se ka kɛnɛya.
44 U nana a kɔfɛ ka maga a ka fini da la.
45 Yesu y'a ɲininka ko: « Jɔn magara ne la?» U bɛɛ y'u sɔsɔ tuma min na, Piɛrɛ ni a taamaɲɔgɔnw y'a fɔ ko: «Karamɔgɔ, jama bɛ i degun ka i digidigi, k'a fɔ ko: Jɔn magara ne la?»
46 Yesu y'a fɔ ko: « Mɔgɔ dɔ magara ne la, katuguni ne y'a ye ko ɲumanya bɔra ne la.»
47 Muso y'a ye tuma min na ko a dogolen tɛ, a nana yɛrɛyɛrɛ, ka i bin a ɲɛ kɔrɔ, a y'a fɔ a ye jama bɛɛ ɲɛ na, a magara a la kun min na, ani a kɛnɛyara o yɔrɔnin bɛɛ.
48 A y'a fɔ a ye ko : «Ne denmuso, i dusu saalo. taa hɛrɛ la.
49 Ka Yesu to kuma la, mɔgɔ dɔ nana ka bɔ Alabatoso kuntigi ka so k'a fɔ a ye ko: «I denmuso sara. gɛlɛya tɛ Matigi ye.
50 Yesu y'o mɛn tuma min na, a y'a jaabi ko: « I kana siran, i ka da a la dɔrɔn, a na kɛnɛya.»
51 A donna so kɔnɔ tuma min na, a ma sɔn mɔgɔ si ka don fo Piɛrɛ ni Yakuba ni Yuhana ni sungurunnin fa ni a ba.
52 U bɛɛ kasila ka kasi, nka Yesu y'a fɔ ko: « I kana kasi. a ma sa, nka a bɛ sunɔgɔ la.»
53 U y'a dɔn ko muso sara.
54 A y'u bɛɛ bɔ kɛnɛma k'a bolo minɛ k'a wele ko: « Npogotiginin, wuli.»
55 A hakili seginna ka na, a wulila o yɔrɔnin bɛɛ.
56 A bangebagaw kabakoyara, nka Yesu y'a fɔ u ye ko u kana ko kɛlen fɔ mɔgɔ si ye.

SABABU 9NAN

1 O kɔ, a ye a ka kalanden tan ni fila wele ka fanga ni fanga di u ma jinɛw bɛɛ kun na, ka banaw furakɛ.
2 A y'u ci ka taa Elohim ka masaya waajuli kɛ ka banabagatɔw kɛnɛya.
3 A y'a fɔ u ye ko: « Aw kana foyi ta aw ka taama na, wala berew, wala bɔgɔdaga, wala buru ni wari. u kelen kelen bɛɛ tɛ ni fini fila ye.
4 Aw bɛ don so o so kɔnɔ, aw ka to yen ka bɔ yen.
5 Mɔgɔ o mɔgɔ t'a fɛ ka aw minɛ, ni aw bɔra o dugu kɔnɔ, aw ka buguri yɛrɛyɛrɛ aw senw na ka kɛ seereya ye u kama.
6 U taara duguw cɛma ka Kibaru Duman waajuli kɛ ka kɛnɛya kɛ yɔrɔ bɛɛ.
7 Kuntigi Herɔde ye a ka ko kɛlenw bɛɛ mɛn.
8 Dɔw fana ko Eliya y'i yɛrɛ jira. Dɔ wɛrɛw fana ko kira kɔrɔw dɔ kununna.
9 Herɔde y'a fɔ ko: «Ne ye Yuhana kunkolo tigɛ. A tun b'a fɛ k'a ye.
10 Cidenw seginna tuma min na, u ka ko kɛlenw bɛɛ fɔ Yesu ye. A y'u minɛ ka taa a dan na ka taa kungokolon yɔrɔ dɔ la, dugu min tɔgɔ ye ko Bɛtisayida.
11 Jama y'o dɔn tuma min na, u tugura Yesu kɔ.
12 Tile y'a daminɛ ka ban tuma min na, o tan ni fila nana k'a fɔ a ye ko: «I ka jama bila ka taa dugu lamini duguw ni dugubaw kɔnɔ, ka siyɔrɔ kɛ ka balo sɔrɔ, katuguni an bɛ yan kungo kɔnɔ yɔrɔ.
13 Nka Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw ka dumuni di u ma.» U y'a fɔ ko: «An tɛ ni buru duuru ni jɛgɛ fila tɛ. fo an ka taa sogo san nin mɔgɔw bɛɛ ye .
14 U tun bɛ mɔgɔ waa duuru ɲɔgɔn bɔ. A y'a fɔ a ka kalandenw ye ko: « A' ye u sigi mɔgɔ bi duuru ɲɔgɔn na.»
15 U y'o kɛ ka u bɛɛ sigi.
16 O kɔ, a ye nbuuru duuru ni jɛgɛ fila ta k'a ɲɛ kɔrɔta san fɛ, ka duba u ye ka u kari ka u di kalandenw ma walisa u k'u bila jama ɲɛ kɔrɔ.
17 U ye dumuni kɛ ka fa, u bɛɛ fa, ka segi tan ni fila to u bolo.
18 A kelen tora Ala delili la, a ka kalandenw tun bɛ Yesu fɛ .
19 U y'a jaabi ko: «Yuhana Batiselikɛla. nka dɔw b'a fɔ ko: «Eliya.» Dɔ wɛrɛw b'a fɔ ko kira kɔrɔw dɔ kununna.»
20 A y'a fɔ u ye ko: « Nka aw b'a fɔ ko ne ye jɔni ye?» Piɛrɛ y'a jaabi ko: «Ala ka Krisita.»
21 A y'a fɔ u ye ko u kana o ko fɔ mɔgɔ si ye.
22 A ko: « Mɔgɔ Denkɛ ka kan ka tɔɔrɔ caman sɔrɔ, ka ban cɛkɔrɔbaw ni sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw fɛ, ka faga ka kunun a tile sabanan.»
23 A y'a fɔ u bɛɛ ye ko: « Ni mɔgɔ dɔ b'a fɛ ka na ne nɔfɛ, a ka ban a yɛrɛ la, ka a ka gengenjiri ta don o don ka tugu ne kɔ.»
24 Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɛ k'a ni kisi, o na bɔnɛ a la.
25 Nafa jumɛn bɛ mɔgɔ la, ni a ye diɲɛ bɛɛ sɔrɔ, ka bɔnɛ a yɛrɛ la, walima ni a filila?
26 Mɔgɔ o mɔgɔ mana maloya ne ni ne ka kumaw la, Mɔgɔ Denkɛ na maloya o la, ni a nana a yɛrɛ nɔɔrɔ ni a Fa ni mɛlɛkɛ senumaw nɔɔrɔ la.
27 Nka ne b'a fɔ aw ye tiɲɛ na, mɔgɔ dɔw jɔlen bɛ yan, minnu tɛna saya nɛnɛ fo u ka Elohim ka masaya ye.
28 O kuma fɔlen kɔ tile seegin ɲɔgɔn kɔ, a ye Piɛrɛ ni Yuhana ni Yakuba ta ka taa kulu dɔ kan ka Ala deli.
29 A ye delili kɛ tuma min na, a ɲɛda cogoya yɛlɛmana, a ka finiw tun ye fin ye, u tun bɛ manamana.
30 Cɛ fila tun bɛ kuma Yesu fɛ, olu tun ye Musa ni Eliya ye.
31 A y'i jira nɔɔrɔ la k'a fɔ a ka saya ko la Jerusalɛm.
32 Piɛrɛ ni a fɛ mɔgɔw tun bɛ sunɔgɔ la, u kununna tuma min na, u ye a nɔɔrɔ ye ani cɛ fila minnu tun jɔlen bɛ a fɛ.
33 U taatɔ Yesu la tuma min na, Piɛrɛ y'a fɔ Yesu ye ko: «Karamɔgɔ, a ka ɲi an ma ka kɛ yan. kelen ye i ta ye, kelen ye Musa ta ye, kelen ye Eli ta ye.
34 A tora o kuma la tuma min na, sankaba dɔ nana ka u datugu.
35 Kumakan dɔ bɔra sankaba la ko: «Nin ye ne Denkɛ kanulen ye.
36 O kumakan tɛmɛna tuma min na, Yesu y'a sɔrɔ a kelen na. U y'a to a gerɛfɛ, u ye ko minnu ye, u ma o fɔ mɔgɔ si ye o donw na.
37 O dugusagwɛ, u jigira ka bɔ kulu kan tuma min na, mɔgɔ caman y'a kunbɛn.
38 Jɛkulu cɛ dɔ perɛnna k'a fɔ ko: «Karamɔgɔ, ne b'i deli i ka ne denkɛ filɛ, katuguni ne den kelenpe de don.»
39 Ni dɔ y'a minɛ ka perɛn yɔrɔnin kelen. O bɛ a ɲejibɔ fo a bɛ foyi bɔ kokura, ka a sɔgɔsɔgɔ ka gɛlɛn ka bɔ a la.
40 Ne ye i ka kalandenw deli ko u k'a gɛn ka bɔ yen. U ma se.
41 Yesu y'a jaabi ko: « Aw bɔnsɔn dannabaliw ni mɔgɔ juguw, ne na to aw fɛ fo waati jumɛn? I ka na ni i denkɛ ye yan.
42 A tun bɛ na tuma min na, jinɛ y'a fili duguma k'a ci. Yesu ye jinɛ saniyalen kɔrɔfɔ, ka den kɛnɛya, k'a don a fa bolo.
43 U bɛɛ kabakoyara Elohim ka sebaaya barika la. Yesu ka ko kɛlenw bɛɛ la u bɛɛ kabakoyara, Yesu y'a fɔ a ka kalandenw ye.

44 O kumaw ka jigin aw tulo la, katuguni Mɔgɔ Denkɛ na don mɔgɔw bolo.
45 Nka u ma o kuma faamu, a dogolen don u la, u ma o dɔn.
46 O kɔ, sɔsɔli daminɛna u cɛma ko u la jumɛn ka kan ka bonya.
47 Yesu ye u dusukunw miirili dɔn, a ye den dɔ ta k'a sigi a kɛrɛfɛ.
48 A y'a fɔ u ye ko: « Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ den minɛ ne tɔgɔ la, o bɛ ne minɛ.
49 Yuhana y'a jaabi ko: «Karamɔgɔ, an ye mɔgɔ dɔ ye min bɛ jinɛw gɛn i tɔgɔ la. An y'a bali, katuguni a tɛ tugu an kɔ.»
50 Yesu y'a fɔ a ye ko: « I kana a bali, katuguni min tɛ an kɛlɛ, o bɛ an fan fɛ.»
51 A kɔrɔta waati sera tuma min na, a y'i jija ka taa Jerusalɛm.
52 U ye cidenw ci a ɲɛ kɔrɔ.
53 U ma a bisimila, katuguni a ɲɛda tun bɛ i ko a bɛna taa Jerusalɛm.
54 A ka kalandenw Yakuba ni Yuhana y'o ye tuma min na, u y'a fɔ ko: «Matigi, i b'a fɛ an ka tasuma jigin ka bɔ sankolo la ka u faga i ko Eli y'a kɛ cogo min na wa?»
55 Nka Yesu y'i kɔ tigɛli kɛ k'u kɔrɔfɔ k'a fɔ ko: « Aw t'a dɔn aw ye hakili sugu min ye.»
56 Mɔgɔ Denkɛ ma na mɔgɔw ka ɲɛnamaya halaki, nka a nana u kisi. U taara dugu wɛrɛ la.
57 U tora sira kan tuma min na, cɛ dɔ y'a fɔ a ye ko: «Matigi, i bɛ taa yɔrɔ o yɔrɔ, ne na tugu i kɔ.»
58 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Dingɛw bɛ nsonw na, sankolo kɔnɔ kɔnɔw fana bɛ u kɔnɔ. Nka a kunkolo da yɔrɔ tɛ Mɔgɔ Denkɛ bolo.»
59 A y'a fɔ dɔ wɛrɛ ye ko: « Aw ka tugu ne kɔ.» Nka a ko: «Matigi, a to ne ka taa ne fa su don fɔlɔ.»
60 Yesu y'a fɔ a ye ko: « A to suw ka u suw su don.
61 Dɔ wɛrɛ fana ko: «Matigi, ne na tugu i kɔ. nka n ka fɔlɔ ka taa u fo , olu minnu bɛ so ne ka so .
62 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Mɔgɔ si y'a bolo da sɛnɛyɔrɔ la k'a kɔ filɛ, o tɛ se ka kɛ Elohim ka masaya la.»

SABABU 10NAN

1 O kow kɔfɛ, Matigi ye mɔgɔ biwolonwula wɛrɛw fana sigi, ka u fila ni fila ci a ɲɛ kɔrɔ ka taa dugu ni yɔrɔ bɛɛ la, a yɛrɛ tun bɛna taa yɔrɔ minnu na.
2 O de y'a to a y'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ na, suman tigɛ ka ca, nka baarakɛlaw ka dɔgɔ.
3 Aw ka taa aw ka siraw fɛ, ne b'aw bila ka taa i ko sagadenw waraw cɛma.
4 Aw kana waribɔlan ni bɔrɔ walima sanbara ta, aw kana mɔgɔ si fo sira kan.
5 Aw mana don so o so kɔnɔ, aw k'a fɔ fɔlɔ ko: «Hɛrɛ ka kɛ nin so in ye.»
6 Ni hɛrɛ denkɛ bɛ yen, aw ka hɛrɛ na sigi a kan.
7 Aw ka to o so kelen kɔnɔ, u ka fɛn dilenw dun ka min, katuguni baarakɛla ka kan ni a ka sara ye. Aw kana taa so ni so.
8 Aw mana don dugu o dugu kɔnɔ, ni u bɛ aw minɛ, aw ka fɛn minnu bila aw ɲɛ, aw ka olu dun.
9 A' ye banabaatɔw kɛnɛya k'a fɔ u ye ko: «Ala ka masaya surunyara aw la.»
10 Nka aw donna dugu o dugu kɔnɔ, ni u ma aw minɛ, aw ka taa o dugu nbɛdaw la k'a fɔ ko:
11 Hali aw ka dugu buguri min sirilen bɛ an na, an bɛ o bɛɛ ko ka bɔ aw la.
12 Nka ne b'a fɔ aw ye ko o don na Sodɔmu muɲu ka tɛmɛ o dugu kan.
13 Bɔnɛ bɛ i la, Korazin! Bɔnɛ bɛ i la, Bɛtisaida! Katuguni sebaaya baara minnu kɛra aw kɔnɔ, ni olu tun kɛra Tiri ni Sidɔn, u tun na nimisa kabini waati jan, u sigilen bɛ bɔrɔ ni buguri la.
14 Nka o na muɲu Tiri ni Sidɔn fɛ kiritigɛ waati la ka tɛmɛ aw kan.
15 E, Kapɛrnaum, min kɔrɔtara ka taa sankolo la, i na jigin ka taa jahanama la.
16 Min bɛ aw lamɛn, o bɛ ne lamɛn. Min bɛ aw mafiɲɛya, o bɛ ne mafiɲɛya. Min bɛ ne mafiɲɛya, o bɛ ne cibaa mafiɲɛya.»
17 O mɔgɔ biwolonwula seginna kɔsegin ni ɲagali ye k'a fɔ ko: «Matigi, jinɛw yɛrɛ kolora an kɔrɔ i tɔgɔ barika la.»
18 A y'a fɔ u ye ko: « Ne ye Sitanɛ ye i ko sanpɛrɛn bɛ bin ka bɔ sankolo la.»
19 A filɛ, ne bɛ se di aw ma ka sa ni wuluw sennatan ani juguw ka sebaaya bɛɛ kan.
20 O bɛɛ n'a ta, aw kana ɲagali ko jinɛw bɛ aw kolo. Nka aw ka ɲagali, katuguni aw tɔgɔw sɛbɛnnen bɛ sankolo la.»
21 O waati la, Yesu ɲagalila hakili la k'a fɔ ko: « Ne Fa, sankolo ni dugukolo Matigi, ko i ye nin kow dogo hakilitigiw ni hakilitigiw la, ka u jira denmisɛnw na. Katuguni a kɛra ko ɲuman ye i ɲɛ na ten.»
22 Fɛn bɛɛ dira ne Fa ma. Fa ye mɔgɔ min ye, ni Denkɛ tɛ, ani Denkɛ b'a fɛ k'a jira min na.
23 A y'a ɲɛsin a ka kalandenw ma k'a fɔ a dan na ko: « Aw bɛ fɛn minnu ye, olu ye dubadenw ye.
24 Ne b'a fɔ aw ye ko kira caman ni masakɛ caman tun b'a fɛ ka aw ye fɛn minnu ye, nka u ma u ye. Aw bɛ fɛn minnu mɛn, aw ma olu mɛn.»
25 Sariya karamɔgɔ dɔ wulila ka Yesu kɔrɔbɔ k'a fɔ ko: «Karamɔgɔ, ne na mun kɛ walisa ka ɲɛnamaya banbali sɔrɔ?»
26 A y'a fɔ a ye ko: « Mun sɛbɛnnen bɛ sariya kɔnɔ?» i bɛ kalan kɛ cogo di?
27 Yesu y'a jaabi ko: «I ka Matigi i ka Elohim kanu ni i dusukun bɛɛ ye, ni i ni bɛɛ ye, ani ni i fanga bɛɛ ye, ani ni i hakili bɛɛ ye. I mɔgɔɲɔgɔn i ko i yɛrɛ.»
28 A y'a fɔ a ye ko: « I ye jaabi ɲuman fɔ.
29 Nka Yesu tun b'a fɛ ka jo di a yɛrɛ ma, a y'a fɔ Yesu ye ko: «Ne mɔgɔɲɔgɔn ye jɔn ye?»
30 Yesu y'a jaabi ko: « Cɛ dɔ jiginna ka bɔ Jerusalɛm ka taa Jeriko, ka bin sonw cɛma, sonw y'a ka finiw bɔ a la ka a jogin ka taa, ka a to a tilancɛ la.
31 Sarakalasebaa dɔ jiginna o sira fɛ, a y'a ye minkɛ, a tɛmɛna fan dɔ fɛ.
32 O cogo kelen na, Levite dɔ sera o yɔrɔ la tuma min na, a nana a filɛ ka tɛmɛ fan dɔ fɛ.
33 Samarika dɔ taatɔ, a sera yɔrɔ min na.
34 U taara a fɛ ka a jogindaw siri tulu ni diwɛn na ka a sigi a yɛrɛ ka bagan kan ka taa n'a ye jatigila dɔ la k'a ladon.
35 O dugusagwɛ, a taara tuma min na, a ye wariјɛ fila bɔ k'u di kɛlɛcɛw ma k'a fɔ a ye ko: «I k'i janto a la. I mana fɛn o fɛn kɛ ka fara o kan, ni ne seginna, ne na o sara i ye.»
36 E fɛ, nin mɔgɔ saba la jumɛn de tun ye a sigiɲɔgɔn ye sonw cɛma?

37 A y'a fɔ ko: «Min ye makari a la.» Yesu y'a fɔ a ye ko: «
Taa i fana ka o ɲogɔn kɛ.»
38 U taatɔ, Yesu donna dugu dɔ la, muso dɔ tɔgɔ ko Marte
y'a minɛ a ka so.
39 Balimamuso dɔ tun bɛ a fɛ, a tɔgɔ ko Mariyama, o fana
sigilen tun bɛ Yesu sen kɔrɔ ka a ka kuma lamɛn.
40 Marte ye baara caman kɛ, a nana a fɛ k'a fɔ a ye ko:
«Matigi, i t'a fɛ ka ne balimamuso bila ka baara kɛ ne kelen
na wa?» O de kosɔn a fɔ a ye ko a ka ne dɛmɛ.
41 Yesu y'a jaabi ko: « Marte, Marte, i y'i janto ko caman
na.
42 Nka fɛn kelen de ka kan.

SABABU 11NAN

1 A tun bɛ ka delili kɛ yɔrɔ dɔ la, a dabila tuma min na, a
ka kalanden dɔ y'a fɔ a ye ko: «Matigi, an kalan ka delili kɛ,
i ko Yuhana fana y'a ka kalandenw kalan cogo min na.»
2 A y'a fɔ u ye ko: « Ni aw bɛ delili kɛ tuma min na, aw k'a
fɔ ko: «An Fa min bɛ sankolo la, i tɔgɔ ka saniya.» I ka
masaya ka na. I sago ka kɛ i ko sankolo la, dugukolo kan
cogo min na.
3 An ka don o don dumuni di an ma don o don.
4 I ka an ka jurumuw yafa an ma. Katuguni juru bɛ mɔgɔ o
mɔgɔ la, an fana bɛ yafa an ma.» Aw kana an bila kɔrɔbɔli
la. Nka an kisi kojugu ma.»
5 A y'a fɔ u ye ko: « Aw la jumɛn bɛ ni teri ye, ka taa a fɛ
su tilancɛ la k'a fɔ a ye ko: «Ne teri, i ka nbuuru saba juru
don ne la.
6 Ne terikɛ dɔ nana ne fɛ taama na, foyi tɛ ne bolo ka bila a
ɲɛ kɔrɔ wa?
7 A na a jaabi ka bɔ kɔnɔna na k'a fɔ ko: «Aw kana ne tɔɔrɔ.
Ne tɛ se ka wuli ka di i ma.
8 Ne b'a fɔ aw ye ko hali ni a tɛna wuli ka a di a ma, k'a
masɔrɔ a terikɛ don, a ka gɛlɛya kosɔn, a na wuli ka a mago
bɛ fɛn o fɛn na.
9 Ne b'a fɔ aw ye ko: A' ye delili kɛ, o na di aw ma. Aw ka
ɲinini kɛ, aw na o sɔrɔ. aw ka da gosi, a na da wuli aw ye.»
10 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ delili kɛ, o bɛ o sɔrɔ. Min b'a ɲini, o bɛ
sɔrɔ. Min bɛ a gosi, o na da wuli o ye.»
11 Ni denkɛ dɔ ye dumuni ɲini aw la, a bɛ kabakurun di a
ma wa? Ni a ye jɛgɛ deli, a bɛna sa di a ma jɛgɛ nɔ na wa?
12 Ni a ye kɔnɔ dɔ deli, yala a bɛna wulu di a ma wa?
13 Ni aw ye mɔgɔ juguw ye, ni aw bɛ nilifɛn ɲumanw
dicogo dɔn aw denw ye.
14 A tun bɛ jinɛ dɔ gɛn ka bɔ yen, a tun ye bobo ye. Sitanɛ
bɔra tuma min na, bobow kumana. Mɔgɔw kabakoyara.
15 U dɔw y'a fɔ ko: «A bɛ jinɛw gɛn jinɛw kuntigi
Bɛlzebub barika la.»
16 Mɔgɔ wɛrɛw tun bɛ ka a kɔrɔbɔ, ka taamashyɛn ɲini a fɛ
ka bɔ sankolo la.
17 Nka Yesu y'u ka miiriliw dɔn, a y'a fɔ u ye ko: «
Masaya o masaya tilalen don a yɛrɛ ma, o bɛɛ tiɲɛna. So
min tilalen don so dɔ cɛ, o bɛ bin.
18 Ni Sitanɛ fana farala a yɛrɛ kama, a ka masaya na jɔ
cogo di? katuguni aw b'a fɔ ko ne bɛ jinɛw gɛn ka bɔ
Bɛlzebub barika la.»
19 Ni ne bɛ jinɛw gɛn ka bɔ Bɛlzebul barika la, aw denkɛw
bɛ u gɛn ka bɔ jɔn fɛ? o de kosɔn u na kɛ aw ka kiritigɛlaw
ye.»
20 Nka ni ne ye jinɛw gɛn ni Ala bolokɔfɛfɛn ye, siga t'a la
ko Ala ka masaya sera aw ma.
21 Ni cɛ barikama min bɛ ni kɛlɛkeminɛnw ye, o bɛ a ka
masaso kɔlɔsi, a ka nafolo bɛ hɛrɛ la.
22 Nka ni mɔgɔ min barika ka bon ni a ye, o nana a kan ka
se sɔrɔ a kan, a dalen tun bɛ a ka kɛlɛkeminɛnw bɛɛ la, a b'a
ka nafolo tila.
23 Min tɛ ne fɛ, o bɛ ne kɛlɛ.
24 Ni jinɛ nɔgɔlen bɔra mɔgɔ la, a bɛ yaala yɔrɔ jalenw fɛ
ka lafiɲɛ ɲini. A ma foyi sɔrɔ, a ko: «Ne bɔra ne ka so, ne
bɛ segin ne ka so.»
25 A sera tuma min na, a y'a ye ko a sɔgɔlen don.
26 O kɔ, a taara ni jinɛ wolonwula wɛrɛw ye minnu ka jugu
ka tɛmɛ a yɛrɛ kan. U donna ka sigi yen.
27 A tora ka o kow fɔ tuma min na, jɛkulu muso dɔ y'a kan
kɔrɔta k'a fɔ a ye ko: «Duba bɛ denso min na, ani i ye den
min sin, o ye dubaden ye.»
28 Nka Yesu y'a fɔ ko: « Mɔgɔ minnu bɛ Ala ka kuma
lamɛn k'a mara, olu ye dubadenw ye.»
29 Jama ye ɲɔgɔn lajɛn tuma min na, a y'a daminɛ k'a fɔ ko:
« Nin ye bɔnsɔn jugu ye. taamashyɛn si tɛna kɛ o la, ni kira
Yuhana ka taamashyɛn tɛ.»
30 Jonasi kɛra taamasyɛn ye Ninivikaw bolo cogo min na,
Hadamaden Denkɛ fana na kɛ taamasyɛn ye bi mɔgɔw bolo.
31 Kiiritigɛ don na, saheli masamuso na wuli ni nin bɔnsɔn
cɛw ye, ka u jalaki, katuguni a bɔra dugukolo dan na ka na
Solomani ka hakilitigiya lamɛn. Mɔgɔ min ka bon ni
Solomani ye, o bɛ yan.»
32 Kiritigɛ don na, Ninivɛkaw na wuli ni nin bɔnsɔnw ye,
ka u jalaki. Mɔgɔ min ka bon ni Jonasi ye, o bɛ yan.»
33 Ni mɔgɔ si ye fitinɛ mana, k'a bila gundo la, wala bugu
jukɔrɔ, fɔ fitinɛ da la, walisa donbagaw ka yeelen ye.
34 Farikolo yeelen ye ɲɛ ye. Nka ni i ɲɛ ka jugu, i farikolo
fana bɛ fa dibi la.»
35 O de kosɔn, i k'i janto ko yeelen min bɛ i kɔnɔ, o kana
kɛ dibi ye.
36 Ni i farikolo bɛɛ falen bɛ yeelen na, ni yɔrɔ si ma dibi, i
farikolo bɛɛ na falen yeelen na, i n'a fɔ ni fitinɛ yeelen bɛ
yeelen bɔ i la cogo min na.
37 A kumatɔ, Farisiɛn dɔ y'a deli ko a ka dumuni kɛ n'a ye.
38 Farisiɛn y'o ye tuma min na, a kabakoyara k'a masɔrɔ a
ma ko fɔlɔ sani a ka dumuni kɛ.
39 Matigi y'a fɔ a ye ko: « Sisan aw farisiɛnw bɛ jifilen ni
daga kenɛma saniya. Nka aw kɔnɔna falen bɛ wuluwulu ni
juguya la.
40 Aw hakilintanw, kenɛmafɛnw dabɔbaa ma kɔnɔnafɛnw
fana dilan wa?
41 Nka aw ka fɛn minnu bɛ aw bolo, aw ka saraka di aw
ma. Fɛn bɛɛ saniyalen don aw bolo.»
42 Farisiɛnw, bɔnɛ bɛ aw ye! Katuguni aw bɛ manje ni rue
ni bin suguya bɛɛ taasibila, ka kiri ni Ala kanuya tɛmɛ.
43 Bɔnɛ bɛ aw ye Farisiɛnw! Alabatosow kɔnɔ sigilanw ka
di aw ye kosɛbɛ, ani ka foli kɛ suguw la.
44 «Bɔnɛ bɛ aw sariya karamɔgɔw ni Farisiɛn filankafow!
Katuguni aw bɛ i ko kaburu minnu tɛ ye.
45 Sariya karamɔgɔ dɔ y'a jaabi ko: «Karamɔgɔ, i bɛ an
fana tɔgɔ tiɲɛ.»
46 A ko: « Bɔnɛ bɛ aw fana na, aw sariya karamɔgɔw!
Katuguni aw bɛ doni gɛlɛnw don mɔgɔw la, aw yɛrɛ tɛ
maga doniw la ni aw bolokɔnincinin kelen ye.
47 Bɔnɛ bɛ aw ye! Aw bɛ kiraw ka kaburuw jɔ, aw bɛnbaw
y'u faga.
48 Tiɲɛ na, aw bɛ seereya kɛ ko aw bɛ sɔn aw bɛnbaw ka
kɛwalew ma.

49 Elohim ka hakilitigiya fana y'a fɔ ko: «Ne na kiraw ni cidenw ci u ma, u na dɔw faga ka u tɔɔrɔ.
50 Walisa kiraw bɛɛ joli min bɔnna kabini diɲɛ sigili, o ka ɲini bi mɔgɔw fɛ.
51 K'a ta Abɛli joli la ka taa a bila Zakari joli la, o min halakira sarakabɔlan ni Alabatosoba cɛ.
52 Bɔnɛ bɛ aw ye, sariya dɔnbagaw! Aw ye dɔnniya konnɛgɛ bɔsi aw la, aw ma don aw yɛrɛw la, aw ma donbagaw bali.
53 Yesu y'o fɔ u ye tuma min na, sariya karamɔgɔw ni Farisiɛnw y'a daminɛ k'a dusu lamin kosɛbɛ.
54 U tun b'a fɛ ka fɛn dɔ minɛ a da la, walisa u k'a jalaki.

SABABU 12NAN

1 O wagati la, jamaba jatibaliw lajɛra ɲɔgɔn fɛ, fo u ye ɲɔgɔn sennatan, a y'a daminɛ k'a fɔ a ka kalandenw ye fɔlɔ ko: « Aw k'aw yɛrɛ kɔlɔsi Farisiɛnw ka fununfɛn na, o ye filankafoya ye.»
2 Katuguni foyi dogolen tɛ, min tɛna jira. dogolen tɛ, o tɛna dɔn.
3 O de y'a to aw ye fɛn o fɛn fɔ dibi la, o na mɛn kɛnɛ kan. Aw ye min fɔ aw tulo la bugudaw kɔnɔ, o na fɔ sow sanfɛ.
4 Ne b'a fɔ aw ye ne teriw ko: Aw kana siran mɔgɔ fari fagalenw ɲɛ, o kɔfɛ, u tɛ se ka kɛ tugun.
5 Nka aw na siran mɔgɔ min ɲɛ, ne na aw lasɔmi ka kɔn o ɲɛ: A' ye siran o ɲɛ, a fagalen kɔ, se bɛ se ka min fili jahanama kɔnɔ. ɔwɔ, ne b'a fɔ aw ye ko aw ka siran a ɲɛ.»
6 Npogotigi duuru tɛ feere warijɛ fila la, ka ɲinɛ u kelen kɔ Elohim ɲɛ kɔrɔ wa?
7 Nka hali aw kunsigiw bɛɛ jatera. Aw kana siran.
8 Ne b'a fɔ aw ye fana ko: Mɔgɔ o mɔgɔ mana sɔn ne ma mɔgɔw ɲɛ kɔrɔ, Mɔgɔ Denkɛ fana na sɔn o ma Elohim ka mɛlɛkɛw ɲɛ kɔrɔ.
9 Nka mɔgɔ min bɛ ban ne la mɔgɔw ɲɛ kɔrɔ, o na ban Elohim ka mɛlɛkɛw ɲɛ kɔrɔ.
10 Mɔgɔ o mɔgɔ mana kuma dɔ fɔ Mɔgɔ Denkɛ kama, o na yafa a ma.
11 Ni u nana ni aw ye Alabatosow la ani kiritigɛlaw ni fangatigiw fɛ, aw kana miiri aw bɛna min jaabi wala aw bɛna min fɔ.
12 Ni Senu na aw kalan o waati kelen na, aw ka kan ka min fɔ.
13 Jɛkulu dɔ y'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, kuma ne balima fɛ, a ka ciyɛn tila ne cɛ.»
14 A y'a fɔ a ye ko: « Cɛ, jɔn ye ne kɛ kiritigɛla ye walima aw tilabaga ye?
15 A y'a fɔ u ye ko: « A' ye aw janto aw yɛrɛw la ka aw yɛrɛ kɔlɔsi namara la, katuguni mɔgɔ ka ɲɛnamaya tɛ bɔ a bolofɛnw caya la.»
16 A ye ntalen dɔ fɔ u ye ko: « Nafolotigi dɔ ka dugukolo ye den caman sɔrɔ.
17 A y'a miiri a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Ne na mun kɛ, katuguni yɔrɔ si tɛ ne bolo ne bɛ se ka ne ka denw dilan yɔrɔ min na?»
18 A y'a fɔ ko: «Ne na nin kɛ: Ne na ne ka bɔgɔdagaw ci ka bonya. Ne na ne ka jiridenw ni ne ka nafolo bɛɛ di yen.»
19 Ne na a fɔ ne ni ye ko: «Ni, nafolo caman maralen bɛ i bolo san caman kɔnɔ. I ka i lafiya, ka dumuni kɛ, ka minni kɛ, ka nisɔndiya.
20 Elohim y'a fɔ a ye ko: «Naloman, i ni na ɲini i fɛ bi su in na.
21 Mɔgɔ min bɛ nafolo mara a yɛrɛ ye, k'a sɔrɔ a tɛ nafolotigi ye Elohim ta fan fɛ, o fana bɛ ten.
22 A y'a fɔ a ka kalandenw ye ko: « O de y'a to ne b'a fɔ aw ye ko aw kana aw hakili to aw ka ɲɛnamaya la, aw bɛna min dun. Aw ka kan ka min don farikolo la fana.»
23 Ɲɛnamaya ka bon ni dumuni ye, farikolo ka bon ni fini ye.
24 Aw ye wuluw jateminɛ, katuguni u tɛ danni kɛ, u tɛ suman tigɛ. Minnu tɛ ni fɛn marayɔrɔ ye, wala ni bɔgɔdaga tɛ olu la. Ala bɛ u balo, aw ka fisa ni kɔnɔw ye cogo di?
25 Aw la jumɛn bɛ se ka mɛtɛrɛ kelen fara a janya kan ni hakilijagabɔ ye?
26 Ni aw tɛ se ka fɛn fitinin kɛ, mun na aw bɛ miiri fɛn tɔw la?
27 Aw k'a filɛ liliw falen cogo la. O bɛɛ n'a ta, ne b'a fɔ aw ye ko Solomani a ka nɔɔrɔ bɛɛ la, a ma fini don i ko ninnu dɔ la kelen.
28 Bin min bɛ foro la bi, ni sini a bɛ fili foro kɔnɔ, ni Ala ye o fini don o cogo la. Aw dannaya dɔgɔmanninw, a na aw fini don ka tɛmɛ o kan cogo di?
29 Aw kana fɛn min dun, wala aw bɛna min min, aw kana o ɲini, aw kana sigasiga.
30 Duniɲa siyaw bɛ nin kow bɛɛ ɲini.
31 Nka aw ka Elohim ka masaya ɲini. O kow bɛɛ na fara aw kan.»
32 Sagakulu fitinin, aw kana siran. katuguni a diyara aw Fa ye ka masaya di aw ma.»
33 Aw ka fɛn minnu bɛ aw bolo, aw k'o feere ka saraka di aw ma. Aw ka bɔrɔw di aw yɛrɛw ma minnu tɛ kɔrɔ, nafolo min tɛ ban sankolo la, son si tɛ gɛrɛ yɔrɔ min na, ntumu tɛ se ka tiɲɛ yɔrɔ min na.
34 I ka nafolo bɛ yɔrɔ min na, i dusukun fana na kɛ yen.
35 Aw ka aw cɛsirilanw siri, aw ka yeelenw ka jeni.
36 Aw yɛrɛw bɛ i ko mɔgɔw minnu bɛ u makɛ makɔnɔ, ni a seginna ka bɔ kɔɲɔ na. walisa ni a nana ka a da gosi, u ka da wuli a ye o yɔrɔnin bɛɛ.»
37 Matigi nana tuma min na, a na u kɔlɔsi, ne b'a fɔ aw ye tiɲɛ na, ko a na u cɛsiri ka u sigi dumuni na, ka bɔ ka baara kɛ u ye, o ye dubadenw ye.
38 Ni a nana kɔlɔsili filanan na, walima ni a nana kɔlɔsili sabanan na, ka u sɔrɔ ten, o jɔnw ye dubadenw ye.
39 Aw k'a dɔn ko ni sotigi tun y'a dɔn son bɛna na waati min na, a tun na kɔlɔsili kɛ, ka a to a ka so ka tiɲɛ.
40 Aw fana ka aw labɛn, katuguni Mɔgɔ Denkɛ bɛ na waati min na aw tɛ miiri o la.
41 Piɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «Matigi, i bɛ nin ntalen fɔ anw ye wala bɛɛ ye wa?
42 Matigi y'a fɔ a ye ko: « O tuma na fɛ, o kuntigi kantigi ni hakilitigi, jɔn don, a matigi bɛna min kɛ a ka so kuntigi ye, walisa k'u niyɔrɔ di u ma a waati la?»
43 Baaraden min makɛ nana, a na o kɛ ten, o ye dubaden ye.
44 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko a na a kɛ kuntigi ye a bolofɛnw bɛɛ kunna.
45 Nka ni o baaraden y'a fɔ a dusukun na ko: «Ne makɛ bɛ a nali bila kɔfɛ.» U na daminɛ ka jɔndenw ni npogotigininw bugɔ, ka dumuni kɛ ka minni kɛ, ka dɔlɔ min.
46 O jɔnkɛ makɛ na na don min na a ma a makɔnɔ, wa waati min na a tɛ a dɔn.

47 Baaraden min tun b'a matigi sago dɔn, k'a sɔrɔ a ma a yɛrɛ labɛn, ka kɛɲɛ ni a sago ye, o na bugɔ ni bugɔli caman ye.
48 Nka min tun t'a dɔn, ka kow kɛ minnu ka kan ni bugɔli ye, o na bugɔ ni bugɔli damadɔw ye. Katuguni fɛn caman dira mɔgɔ o mɔgɔ ma, caman na ɲini a fɛ.
49 Ne nana tasuma ci dugukolo kan. Ni a manana kaban, ne bɛna mun kɛ?
50 Nka batɛmu bɛ ne bolo ka batise ni min ye. Ne bɛ gɛlɛya cogo di fo a ka dafa!
51 Aw b'a miiri ko ne nana hɛrɛ lase dugukolo kan wa? Ne b'a fɔ aw ye ko Ayi; nka a bɛ kɛ tilali ye:
52 Kabini kabini sisan, mɔgɔ duuru bɛna tila so kelen kɔnɔ, saba bɛna kɛ fila ni fila ye, fila na kɛ saba ye.
53 Fa na tila denkɛ ni denkɛ cɛ. ba bɛ denmuso kɛlɛ, denmuso bɛ ba kɛlɛ. sogomuso bɛ a denmuso kɛlɛ, sogomuso bɛ a bamuso kɛlɛ.
54 A y'a fɔ jama ye fana ko: « Ni aw ye sankaba wulitɔ ye ka bɔ tilebin fɛ, aw b'a fɔ o yɔrɔnin bɛɛ la ko: Sanji bɛ na. wa a bɛ ten.
55 Ni aw ye saheli fiɲɛ citɔ ye tuma min na, aw b'a fɔ ko funteni na kɛ. A bɛ kɛ.»
56 Aw filankafow, aw bɛ se ka sankolo ni dugukolo cogoya dɔn. Nka aw tɛ nin waati dɔn cogo di?
57 Ɔwɔ, mun na hali aw yɛrɛw tɛ kiri tigɛ ko tilennen kan?
58 Ni i ni i jugu taara kiritigɛlaw fɛ, i ko i bɛ sira kan cogo min na, i ka i jija walisa i ka kisi a ma. walisa a kana i wele kiritigɛla fɛ, kiritigɛla kana i don sɔrɔdasi kuntigi bolo, ka i bila kaso la.»
59 Ne b'a fɔ i ye ko i kana bɔ yen fo i ka warimisɛn laban sara.»

SABABU 13NAN

1 O waati la, dɔw tun bɛ Galilekaw ko fɔ Yesu ye, Pilate tun ye olu joli ɲagami u ka sarakaw la.
2 Yesu y'u jaabi ko: « Aw b'a miiri ko nin Galilekaw tun ye jurumutw ye ka tɛmɛ Galilekaw bɛɛ kan, katuguni u tɔɔrɔla o ko suguw la wa?
3 Ne b'a fɔ aw ye ko Ayi, nka ni aw ma nimisa, aw bɛɛ na halaki o cogo kelen na.
4 Silowamu sankanso binna mɔgɔ tan ni segin minnu kan ka u faga, aw b'a miiri ko u tun ye jurumutw ye ka tɛmɛ Jerusalɛm sigibagaw bɛɛ kan wa?
5 Ne b'a fɔ aw ye ko Ayi, nka ni aw ma nimisa, aw bɛɛ na halaki o cogo kelen na.
6 A ye nin ntalen fana fɔ. Cɛ dɔ tun ye torosun dɔ turu a ka rezɛn nakɔ kɔnɔ. A nana den ɲini o la, nka a ma foyi sɔrɔ.
7 A y'a fɔ a ka rezɛn nakɔ dilabaga ye ko: «A filɛ nin san saba kɔnɔ, ne bɛ na den ɲini torosun in na, nka ne ma foyi sɔrɔ. mun na a bɛ dugukolo degun?
8 Yesu y'a jaabi ko: «Matigi, a to ɲinan fana, fo ne ka a lamini sɔgɔ ka nɔgɔ kɛ a la.
9 Ni a ye den kɛ, a ɲɛ, ni o ma den, o kɔfɛ, i na a tigɛ.
10 A tun bɛ mɔgɔw kalan Elohimbatoso dɔ la lafiɲɛ don na.
11 Muso dɔ tun bɛ yen, barikantan hakili tun b'a la san tan ni segin kɔnɔ, a birilen tun bɛ ɲɔgɔn fɛ, a tun tɛ se ka a yɛrɛ kɔrɔta cogo si la.
12 Yesu y'a ye tuma min na, a y'a wele k'a fɔ a ye ko: « Muso, i labilalen don i ka bana la.»
13 A y'a bolow da a kan.
14 Alabatoso kuntigi y'a jaabi ni dimi ye, katuguni Yesu ye kɛnɛya lafiɲɛ don na, k'a fɔ jama ye ko: «Tile wɔɔrɔ bɛ yen mɔgɔw ka kan ka baara kɛ lafiɲɛ don.
15 Matigi y'a jaabi k'a fɔ a ye ko: « E filankafo, aw kelen-kelen bɛɛ t'a ka misi wala a ka fali labila lafiɲɛ don na ka taa n'a ye ji la wa?
16 Sitanɛ ye Ibrahima denmuso min siri san tan ni segin kɔnɔ, yala o muso man kan ka bɔ o jɔnya la lafiɲɛ don na wa?
17 O kumaw fɔlen kɔ, a juguw bɛɛ maloyara.
18 A y'a ɲininka ko: «Ala ka masaya bɛ cogo di?» Ne bɛ se ka bɔ a la cogo jumɛn na?
19 A bɛ i ko mutaridi kisɛ, cɛ ye min ta k'a fili a ka nakɔ kɔnɔ. A falenna ka kɛ jiriba ye. Sanfɛ kɔnɔw y'u sigi a bolow la.
20 A y'a fɔ ko kura ko: «Ne na Ala ka masaya suma ni mun ye?»
21 O bɛ i ko funu, muso ye min ta ka a dogo dumuni sumanikɛlan saba kɔnɔ fo a bɛɛ ka funun.
22 A taara dugubaw ni dugumisɛnw cɛma ka mɔgɔw kalan ka taa Jerusalɛm fan fɛ.
23 Mɔgɔ dɔ y'a fɔ a ye ko: «Matigi, mɔgɔ minnu bɛ kisi wa? A y'a fɔ u ye ko:
24 A' ye aw jija ka don da gɛrɛgɛrɛ la.
25 Ni sotigi wulila ka da tugu, ni aw y'a daminɛ ka jɔ kɛnɛma ka da gosi k'a fɔ ko: «Matigi, Matigi, i ka da wuli an ye. A na a jaabi k'a fɔ aw ye ko: «Aw bɔra yɔrɔ min na, ne tɛ aw dɔn.»
26 O tuma na fɛ, aw na a daminɛ k'a fɔ ko: «An ye dumuni kɛ ka minni kɛ i ɲɛ kɔrɔ, i ye mɔgɔw kalan an ka nbɛdaw la.»
27 Nka a na a fɔ ko: «Ne b'a fɔ aw ye, ne tɛ aw dɔn aw bɔra yɔrɔ min na. Aw ka tilenbaliya kɛbagaw bɛɛ, aw ka bɔ ne la.»
28 Ni aw na Ibrahima ni Isaka ni Yakuba ni kiraw bɛɛ ye Ala ka masaya la, ka aw gɛn ka bɔ kɛnɛma.
29 U na bɔ kɔrɔn fɛ ni tilebin fɛ ani worodugu fɛ ani saheli fɛ ka na sigi Elohim ka masaya la.
30 A filɛ, labanw na kɛ fɔlɔ ye, fɔlɔw fana na kɛ laban ye.
31 O don kelen na, Farisiɛn dɔw nana k'a fɔ a ye ko: «Bɔ ka taa yan, katuguni Hɛrɔde na i faga.»
32 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ka taa k'a fɔ ntori ye ko: «A filɛ, ne bɛ jinɛw gɛn ka furaw kɛ bi ni sini, tile sabanan na, ne na dafa.»
33 O bɛɛ n'a ta, ne ka kan ka taama bi ni sini ani o duguje.
34 Jerusalɛm, Jerusalɛm, i ye kiraw faga ka kabakurunw ci i ma. Siɲɛ caman ne tun b'a fɛ ka i denw lajɛ ɲɔgɔn fɛ, i n'a fɔ kɔnɔsogonin b'a denw lajɛ a kamanw kɔrɔ cogo min na, nka aw ma sɔn!
35 A filɛ, aw ka so tora aw bolo yɔrɔ lakolon ye, tiɲɛ na ne b'a fɔ aw ye ko aw tɛna ne ye fo waati min na aw k'a fɔ ko: «Min bɛ na Matigi tɔgɔ la, o ye dubaden ye.»

SABABU 14NAN

1 Yesu donna Farisiɛn kuntigi dɔ ka so kɔnɔ ka dumuni kɛ lafiɲɛ don na, u y'a kɔlɔsi.
2 Cɛ dɔ tun bɛ a ɲɛfɛ, jisumabana tun bɛ min na.
3 Yesu y'a fɔ sariya karamɔgɔw ni Farisiɛnw ye ko: « A dagalen bɛ ka kɛnɛya lafiɲɛ don na wa?»
4 U y'u makun. A y'a minɛ k'a kɛnɛya, k'a bila ka taa.

5 U y'u jaabi ko: « Aw la jumɛn na fali walima misi binna dingɛ kɔnɔ, ka a sama ka bɔ yen o yɔrɔnin bɛɛ lafiɲɛ don na?»
6 U ma se k'a jaabi tugun o kow la.
7 A ye ntalen dɔ lase mɔgɔ welelenw ma, tuma min na a ye sobaw sugandi cogo min na. a y'a fɔ u ye ko:
8 Ni mɔgɔ si y'i wele kɔɲɔ dɔ la, i kana i sigi so sanfɛla la. walisa mɔgɔ min bonyalen don ka tɛmɛ i kan, o kana wele a fɛ.
9 Min ye i ni ale wele, o nana a fɔ i ye ko: «I ka yɔrɔ di nin cɛ ma.» I bɛ maloya daminɛ ka so duguma minɛ.
10 Nka ni i welelen don tuma min na, taa i sigi duguma so kɔnɔ. Ni min ye i wele, o nana, a k'a fɔ i ye ko: «Ne teri, wuli ka taa san fɛ.»
11 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ a yɛrɛ kɔrɔta, o na majigin. Min b'a yɛrɛ majigin, o na kɔrɔta.»
12 A y'a fɔ a welebaga fana ye ko: « Ni i bɛ dumuni kɛ walima ka dumuni kɛ, i kana i teriw wele, wala i balimaw, wala i sɔmɔgɔw wala i sigiɲɔgɔn nafolotigiw. walisa u fana kana i wele ko kura, ka i sara.»
13 Ni i bɛ dumuni kɛ tuma min na, i ka faantanw ni fiyentɔw ni senkelenw ni fiyentɔw wele.
14 I na duba sɔrɔ. U tɛ se ka i sara.»
15 Dumuni kɛbaga dɔ ye o kuma mɛn tuma min na, a y'a fɔ a ye ko: «Mɔgɔ min na dumuni kɛ Ala ka masaya la, o ye dubaden ye.»
16 A y'a fɔ a ye ko: « Cɛ dɔ ye dumuniba kɛ ka mɔgɔ caman wele.
17 Dumunikɛ waati la, a y'a ka baaraden ci ka taa a fɔ u ye ko: «A' ye na! sabu fɛn bɛɛ labɛnnen don sisan.»
18 U bɛɛ y'a daminɛ ka yafa ɲini. Fɔlɔ y'a fɔ a ye ko: «Ne ye dugukolo dɔ san, ne ka kan ka taa a lajɛ.
19 Dɔ wɛrɛ ko: «Ne ye misiden duuru san, ne bɛ taa u kɔrɔbɔ.»
20 Dɔ wɛrɛ ko: «Ne ye muso furu, o de kosɔn ne tɛ se ka na.»
21 O jɔnkɛ nana o kow fɔ a makɛ ye. Sotigi diminnen y'a fɔ a ka baarakɛla ye ko: «I ka teliya ka taa dugu nbɛdaw ni siraw la, ka na ni faantanw ni fiyentɔw ni jɔlenw ni fiyentɔw ye yan.»
22 Baaraden y'a fɔ ko: «Matigi, a kɛra i ko i y'a fɔ cogo min na, o bɛɛ n'a ta, yɔrɔ bɛ yen.»
23 Matigi y'a fɔ jɔnkɛ ye ko: «I ka bɔ sirabaw ni kogow la ka u wajibiya ka don, walisa ne ka so ka fa.»
24 Ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ minnu welelen don, olu si tɛna ne ka surɔfana dun.
25 Jama caman taara n'a ye.
26 Ni mɔgɔ dɔ nana ne fɛ k'a sɔrɔ a ma a fa ni a ba ni a muso ni a denw ni a balimakɛw ni a balimamusow kɔniya, a tɛ se ka kɛ ne ka kalanden ye.
27 Mɔgɔ o mɔgɔ tɛ a ka gengenjiri ta ka na ne nɔfɛ, o tɛ se ka kɛ ne ka kalanden ye.
28 Aw la jumɛn b'a fɛ ka sankanso jɔ, n'a ma sigi fɔlɔ ka o musakaw jate, ni bɛrɛ b'a bolo ka sankanso jɔ wa?
29 A tɛ se ka a jusigilan sigi tuma min na, k'a sɔrɔ a ma se k'a ban, a filɛbagaw bɛɛ bɛna a tulo geren.
30 U y'a fɔ ko: «Nin cɛ ye so jɔli daminɛ, a ma se ka so jɔ.»
31 Masakɛ jumɛn bɛ taa kɛlɛ kɛ ni masakɛ wɛrɛ ye, a tɛ sigi fɔlɔ ka lajɛ kɛ ni mɔgɔ ba tan bɛ se ka na ni mɔgɔ ba mugan ye?
32 Ni tɔ kelen bɛ yɔrɔ jan na, a bɛ ciden ci ka hɛrɛ cogoya ɲini.
33 O cogo kelen na, mɔgɔ o mɔgɔ mana kɛ aw cɛma, min tɛ a bolofɛnw bɛɛ bila, o tɛ se ka kɛ ne ka kalanden ye.
34 Kɔgɔ ka ɲi.
35 A ma bɛn jamana ma, a man ɲi nɔgɔ la hali bi. Nka mɔgɔw b'a fili kɛnɛma. Tulo bɛ min fɛ ka lamɛnni kɛ, o ka mɛnni kɛ.

SABABU 15NAN

1 Jagokɛlaw ni jurumukɛlaw bɛɛ gɛrɛla a la walisa k'a lamɛn.
2 Farisiɛnw ni sariya karamɔgɔw ye ŋunuŋunu ko: «Nin cɛ bɛ jurumutɔw minɛ ka dumuni kɛ u fɛ.»
3 Yesu ye nin ntalen fɔ u ye.
4 Ni saga kɛmɛ b'aw la, ni saga kɛmɛ b'a bolo, ni saga kɛmɛ b'a bolo, n'a tɛ o bi kɔnɔntɔn ni kɔnɔntɔn to kungokolon kɔnɔ, ka taa saga tununnen nɔfɛ fo k'a sɔrɔ?
5 A y'a sɔrɔ tuma min na, a b'a da a kamankunw kan ni nisɔndiya ye.
6 A sera so tuma min na, a bɛ a teriw ni a sigiɲɔgɔnw wele k'a fɔ u ye ko: «A' ye ɲagali ne fɛ. katuguni ne ye ne ka saga tununnen sɔrɔ.»
7 Ne b'a fɔ aw ye ko o cogo kelen na, ɲagali na kɛ sankolo la jurumukɛla kelen nimisalen kosɔn, ka tɛmɛ mɔgɔ tilennen bi kɔnɔntɔn ni kɔnɔntɔn kan, minnu mago tɛ nimisa.
8 Muso jumɛn bɛ ni warijɛ tan ye, ni warijɛ kelen bɔnɛna a la, o tɛ fitinɛ mana ka so ko ka so ko ka a ɲini ni timinandiya ye fo a ka sɔrɔ?
9 A ye o sɔrɔ tuma min na, a bɛ a teriw ni a sigiɲɔgɔnw wele k'a fɔ ko: «A' ye ɲagali ne fɛ. katuguni ne tun tununna yɔrɔ min na, ne ye o sɔrɔ.
10 O cogo kelen na, ne b'a fɔ aw ye ko: Nisɔndiya bɛ Elohim ka mɛlɛkɛw ɲɛ kɔrɔ, jurumukɛla kelen min nimisara a la.
11 A y'a fɔ ko: « Denkɛ fila tun bɛ cɛ dɔ fɛ.
12 U dɔgɔkɛ y'a fɔ a fa ye ko: «Ne Fa, nafolo min bɛ ne bolo, o di ne ma.» A y'a ka balo tila u ye.
13 Tile caman tɛmɛnen kɔ, denkɛ dɔgɔkɛ ye u bɛɛ lajɛlen lajɛ ka taa jamana yɔrɔ jan dɔ la, ka a ka nafolo tiɲɛ yen ni ɲenamaya kɛcogo jugu ye.
14 A ye o bɛɛ ban tuma min na, kɔngɔba donna o jamana kɔnɔ. A y'a daminɛ ka dɛsɛ.
15 A taara ka fara o jamanaden dɔ kan. A y'a bila ka taa a ka forow la ka taa donsokɛw balo.
16 Donsokɛw tun bɛ fɛn minnu dun, a tun b'a fɛ k'a kɔnɔ fa.
17 A y'a hakili jigin tuma min na, a y'a fɔ a ye ko: «Ne fa ka baaraden caman bɛ ni dumuni bɛrɛbɛrɛ ye, ne bɛ halaki kɔngɔ fɛ!»
18 Ne na wuli ka taa ne fa fɛ k'a fɔ a ye ko: Ne Fa, ne ye jurumu kɛ sankolo ni i ɲɛ kɔrɔ.
19 Ne man kan ka wele i denkɛ tun.
20 A wulila ka na a fa fɛ. Nka a tun bɛ yɔrɔ jan tuma min na, a fa y'a ye, a hinɛ donna a la, a bolila ka bin a kɔ kan ka a susu.
21 Denkɛ y'a fɔ a ye ko: «Ne Fa, ne ye jurumu kɛ sankolo ni i ɲɛ kɔrɔ, ne man kan ka wele i denkɛ tun.»
22 Facɛman y'a fɔ a ka jɔnw ye ko: «Aw ka na ni fini ɲumanba ye ka o don a la. ka bololanɛgɛ don a bolo la, ka sanbara don a senw na.
23 Aw ka na ni misiden fatɔlen ye yan k'a faga. An ka dumuni kɛ ka ɲagali.

24 Ne denkɛ nin tun sara, a ɲɛnama don. a tununna, a sɔrɔla. U y'a daminɛ ka nisɔndiya.
25 A denkɛ kɔrɔba tun bɛ foro la.
26 A ye baaraden dɔ wele k'a ɲininka o kow kɔrɔ ye mun ye.
27 A y'a fɔ a ye ko: «I balimakɛ nana. I fa ye misiden fasalen faga, katuguni a y'a minɛ kɛnɛya la.
28 A dimina, a ma sɔn ka don, o de y'a to a fa bɔra ka taa a deli.
29 A y'a fɔ a fa ye ko: «A filɛ, ne bɛ baara kɛ i ye san caman kɔnɔ, ne ma i ka ci fɔlen tiɲɛ tuma si.
30 Nka i denkɛ min ye i ka balo dun ni jatɔmusow ye, o sera dɔrɔn, i ye misiden fasalen faga a ye.
31 A y'a fɔ a ye ko: «Ne denkɛ, i bɛ ne fɛ tuma bɛɛ, ne bolofɛn bɛɛ ye e ta ye.»
32 A tun bɛnnen don an ka nisɔndiya ka ɲagali, katuguni i balimakɛ nin tun sara, a ɲɛnama don. A tununna, a sɔrɔla.

SABABU 16NAN

1 A y'a fɔ a ka kalandenw ye fana ko: « Nafolotigi dɔ tun bɛ yen. U y'a jalaki ko a ye a ka nafolo tiɲɛ.
2 A y'a wele k'a fɔ a ye ko: «Ne bɛ nin mɛn i ko la cogo di?» I ka kuntigiya jate. Sabu i tɛ se ka kɛ kuntigi ye tun.»
3 O tuma la, kuntigi y'a fɔ a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Ne na mun kɛ?» katuguni ne makɛ bɛ kuntigiya bɔ ne bolo. ka delili kɛ ne maloyara.
4 Ne b'a fɛ ka min kɛ, walisa ni ne gɛnna ka bɔ kuntigiya baara la, u ka ne minɛ u ka so kɔnɔ.
5 A ye a matigi jurutigi kelen-kelen bɛɛ wele a ma k'a fɔ fɔlɔ ye ko: «I ka juru joli bɛ ne makɛ la?»
6 A y'a fɔ ko: «Tulu sumanikɛlan kɛmɛ.» A y'a fɔ a ye ko: «I ka sɛbɛn ta ka i sigi joona ka bi duuru sɛbɛn.»
7 A y'a fɔ dɔ wɛrɛ ye ko: «I ka juru joli?» A ko: «Malo sumanikɛla kɛmɛ.» A y'a fɔ a ye ko: «I ka sɛbɛnfura ta ka biwɔɔrɔ sɛbɛn.»
8 Matigi ye kuntigi tilenbali tanu, katuguni a ye hakilitigiya kɛ.
9 Ne b'a fɔ aw ye ko: Tilenbaliya nafolomafɛnw ka kɛ aw teriw ye. Ni aw dɛsɛra, u ka aw minɛ ka taa sigiyɔrɔ banbaliw la.
10 Min ye kantigi ye fɛn fitinin ko la, o ye kantigi ye caman fana na.
11 Ni aw ma kɛ kantigi ye nafolo tilenbali la, jɔn bɛna nafolo lakika bila aw ka dannaya la?
12 Ni aw ma kantigiya kɛ mɔgɔ wɛrɛ ta la, jɔn bɛna aw yɛrɛ ta di aw ma?
13 Baaraden si tɛ se ka baara kɛ kuntigi fila ye, katuguni a na kelen kɔniya, ka tɔ kelen kanu. Ni o tɛ, a na minɛ kelen na, ka tɔ kelen mafiɲɛya.» Aw tɛ se ka baara kɛ Ala ni nafolomafɛnw ye.
14 Farisiɛnw fana ye o kow bɛɛ mɛn.
15 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ye jo ye mɔgɔw ɲɛ kɔrɔ. Nka Elohim b'aw dusukunw dɔn, katuguni fɛn min bɛ bonya mɔgɔw cɛma, o ye ko haramulen ye Ala ɲɛ kɔrɔ.
16 Sariya ni kiraw tun bɛ yen fo Yuhana.
17 Sankolo ni dugukolo tɛmɛni ka nɔgɔn ka tɛmɛn sariya kelenpe tiɲɛni kan.
18 Mɔgɔ o mɔgɔ mana a muso bila ka dɔ wɛrɛ furu, o bɛ jatɔya kɛ.
19 Nafolotigi dɔ tun bɛ yen, a tun bɛ fini bilenman ni fini jɛman don, a tun bɛ dumuni kɛ don o don.
20 Delilikɛla dɔ tun bɛ yen min tɔgɔ ko Lazarɛ, o tun dalen bɛ a ka da la, a falen tun bɛ joginda la.
21 U tun b'a fɛ ka balo ni nafolomafɛn ka tabali bintɔw ye.
22 O delilikɛla sara, mɛlɛkɛw y'a ta ka taa Ibrahima disi la.
23 Jahanama kɔnɔ, a y'a ɲɛ kɔrɔta, k'a to tɔɔrɔ la, ka Ibrahima ye yɔrɔ jan, ka Lazarɛ ye a disi la.
24 A pɛrɛnna k'a fɔ ko: «Ne Fa Ibrahima, makari ne la, ka Lazarɛ ci ka taa a bolokɔnincinin su ji la ka ne nɛn nɛnɛ. katuguni ne bɛ tɔɔrɔ nin tasuma in na.»
25 Nka Ibrahima y'a fɔ ko: «Ne denkɛ, i hakili to a la ko i ye fɛn ɲumanw sɔrɔ i ka ɲɛnamaya kɔnɔ, ka ko juguw sɔrɔ Lazarɛ fana fɛ.
26 O bɛɛ kɔfɛ, kɔba dɔ sigilen bɛ anw ni aw cɛ. U fana tɛ se ka tɛmɛ an fɛ, min tun bɛna bɔ yen.
27 A ko: «Ne fa, ne b'i deli ko i k'a bila ka taa ne fa ka so.
28 Balimakɛ duuru bɛ ne fɛ. walisa a ka seereya kɛ u ye, walisa u fana kana na nin tɔɔrɔ yɔrɔ in na.»
29 Ibrahima y'a fɔ a ye ko: «Musa ni kiraw bɛ u bolo. U ka u lamɛn.»
30 A ko: «Ayi, fa Ibrahima, nka ni mɔgɔ dɔ taara u fɛ ka bɔ suw cɛma, u na nimisa.»
31 A y'a fɔ a ye ko: «Ni u ma Musa ni kiraw lamɛn, hali ni mɔgɔ dɔ kununna ka bɔ suw cɛma, u tɛna sɔn o ma.»

SABABU 17NAN

1 A y'a fɔ kalandenw ye ko: «A tɛ se ka kɛ ni jurumuw na kɛ.
2 A ka fisa a ma, ka mansin kabakurun dɔ siri a kɔ la, k'a fili kɔgɔji la, sanni a ka nin denmisɛnninw dɔ la kelen dusu tiɲɛ.
3 A' ye aw janto aw yɛrɛw la, ni aw balimakɛ ye aw jalaki, aw k'a kɔrɔfɔ. Ni a nimisara, i ka yafa a ma.»
4 Ni a ye kojugu kɛ i la siɲɛ wolonwula tile kɔnɔ, ka kɔsegin i ma siɲɛ wolonwula tile kɔnɔ, k'a fɔ ko: `Ne nimisara. i na yafa a ma.»
5 Cidenw y'a fɔ Matigi ye ko: «A' ye dɔ fara an ka dannaya kan.»
6 Matigi y'a fɔ ko: « Ni dannaya tun bɛ aw la i ko mutaridi kisɛ, aw tun bɛ se k'a fɔ nin sikamini jiri ye ko: «I ka tigɛ a ju la ka i turu kɔgɔji la. A ka kan ka aw kan minɛ.
7 Ni jɔn bɛ ka sɛnɛ kɛ walima ka baganw balo, jɔn b'a fɔ a ye dɔɔnin dɔɔnin, ni a bɔra foro la, ko: «I ka taa dumuni kɛ?»
8 A tɛna a fɔ a ye ko: «Ne bɛ dumuni kɛ ni fɛn minnu ye, i ka i cɛsiri ka baara kɛ ne ye, fo ne ka dumuni kɛ ka minni kɛ. O kɔ, i na dumuni kɛ ka min?
9 A bɛ barika da o jɔn ye k'a masɔrɔ a ye ci fɔlen kow kɛ wa? I trow tɛ.
10 O cogo kelen na, ni aw ye ci fɔ aw ye, ni aw ye o kow bɛɛ kɛ, aw k'a fɔ ko: «An ye jɔnw ye minnu tɛ nafa sɔrɔ.»
11 A taatɔ Jerusalɛm, a tɛmɛna Samari ni Galile cɛma.
12 A dontɔ dugu dɔ la, kunatɔ tan ye a kunbɛn.
13 U y'u kan kɔrɔta k'a fɔ ko: «Karamɔgɔ Yesu, makari an na.»
14 A y'u ye tuma min na, a y'a fɔ u ye ko: « Aw ka taa aw yɛrɛ jira sarakalasebagaw la.» U taatɔ, u saniyalen don.
15 U dɔ la kelen y'a ye ko a kɛnɛyara, a kɔseginna ka Elohim tanu ni kanba ye.
16 A y'i biri a sen kɔrɔ ka barika da a ye.
17 Yesu y'a jaabi ko: « Mɔgɔ tan ma saniya wa? nka o kɔnɔntɔn bɛ min ?

18 Mɔgɔ si kɔseginna ka nɔɔrɔ da Elohim kan, fo nin dunan.
19 A y'a fɔ a ye ko: « Wuli ka taa, i ka dannaya ye i kɛnɛya.»
20 Farisiɛnw y'a ɲininka ko Ala ka masaya bɛna na tuma min na, a y'u jaabi k'a fɔ u ye ko: « Ala ka masaya tɛ na ni kɔlɔsili ye.
21 U tɛna a fɔ fana ko: «A filɛ yan!» walima, a filɛ yen! Elohim ka masaya bɛ aw kɔnɔ.»
22 A y'a fɔ a ka kalandenw ye ko: « Don dɔw bɛ na, aw na a fɛ ka Mɔgɔ Denkɛ ka don dɔ ye, nka aw tɛna o ye.»
23 U na a fɔ aw ye ko: «A filɛ yan. walima, a filɛ yen: aw kana tugu u nɔfɛ, aw kana tugu u kɔ.
24 Katuguni sanpɛrɛn min bɛ yeelen bɔ yɔrɔ kelen na sankolo jukɔrɔ, o bɛ yeelen bɔ sankolo jukɔrɔ yɔrɔ dɔ la cogo min na. Mɔgɔ Denkɛ fana na kɛ ten a ka waati la.»
25 Nka fɔlɔ, a ka kan ka tɔɔrɔ caman sɔrɔ, ka ban a la sisan mɔgɔw fɛ.
26 A kɛra Nuhun ka waati la cogo min na, o cogo kelen na Hadamaden Denkɛ ka donw fana na.
27 U ye dumuni kɛ, ka minni kɛ, ka muso furu, ka furu kɛ fo Nuhu donna kurun kɔnɔ don min na, sanjiba nana u bɛɛ halaki.
28 O cogo kelen na i ko a kɛra cogo min na Lɔti ka waati la. u ye dumuni kɛ, u ye minni kɛ, u ye sanni kɛ, u ye feere kɛ, u ye jiri turu, u ye so jɔ;
29 Nka Lɔti bɔra Sodɔmu don min na, tasuma ni kiburu nana ka bɔ sankolo la ka u bɛɛ halaki.
30 Mɔgɔ Denkɛ bɛ jira don min na, o na kɛ ten.
31 O don na, mɔgɔ min bɛ so sanfɛ, ani a ka fɛnw so kɔnɔ, o kana jigin ka taa u ta.
32 Aw hakili ka to Lɔti muso la.
33 Mɔgɔ o mɔgɔ b'a ɲini ka a ni kisi, o na bɔnɛ a la. Mɔgɔ o mɔgɔ bɔnɛna a ka ɲɛnamaya la, o na a tanga.
34 Ne b'a fɔ aw ye ko o su fɛ, cɛ fila na kɛ dilan kelen kan. kelen na minɛ, tɔ kelen na to.»
35 Muso fila na sɔgɔsɔgɔ ɲɔgɔn fɛ. kelen na minɛ, tɔ kelen na to.
36 Cɛ fila na kɛ foro la. kelen na minɛ, tɔ kelen na to.
37 U y'a jaabi ko: «Matigi, min?» A y'a fɔ u ye ko: « Su bɛ yɔrɔ o yɔrɔ, kɔnɔw na lajɛn yen.»

SABABU 18NAN

1 A ye ntalen dɔ fɔ u ye nin kama, ko mɔgɔw ka kan ka delili kɛ tuma bɛɛ, u kana sɛgɛn.
2 A ko: «Kiritigɛla dɔ tun bɛ dugu dɔ kɔnɔ, a tun tɛ siran Elohim ɲɛ, a tun tɛ mɔgɔ jate.
3 Muso cɛ salen dɔ tun bɛ o dugu kɔnɔ. A nana a fɛ k'a fɔ a ye ko: «I ka ne jugu hakɛ bɔ ne la.»
4 A ma sɔn dɔɔnin, nka o kɔfɛ, a y'a fɔ a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Hali ni ne tɛ siran Elohim ɲɛ, hali ni ne tɛ mɔgɔ jate.
5 O bɛɛ n'a ta, katuguni nin muso cɛ salen bɛ ne tɔɔrɔ, ne na a hakɛ bɔ, walisa a ka na tuma bɛɛ, a kana ne sɛgɛn.
6 Matigi ko: « Kiritigɛla tilenbali bɛ min fɔ, aw k'o lamɛn.»
7 Elohim tɛna a yɛrɛ ka mɔgɔ sugandilenw hakɛ bɔ, olu minnu bɛ pɛrɛn su ni tile, hali ni a bɛ u muɲu wa?
8 Ne b'a fɔ aw ye ko a bɛna u hakɛ bɔ joona. O bɛɛ n'a ta, ni Mɔgɔ Denkɛ nana, yala a bɛna dannaya sɔrɔ dugukolo kan wa?
9 A ye nin ntalen fɔ mɔgɔ dɔw ye minnu tun dalen bɛ u yɛrɛ la ko u tilennen don, ka mɔgɔ wɛrɛw mafiɲɛya.
10 Cɛ fila taara Alabatosoba kɔnɔ ka delili kɛ. Kelen tun ye Farisiɛn ye, tɔ kelen tun ye jagokɛla ye.
11 Farisiɛn jɔlen tora k'a deli a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Ala, ne bɛ barika da i ye, ko ne tɛ i ko mɔgɔ tɔw, jatɔya, tilenbaliya, jatɔya, wala hali i ko nin jatigɛwalekɛla.»
12 Ne bɛ sunɔgɔ siɲɛ fila dɔgɔkun kɔnɔ, ne bɛ ne bolofɛn bɛɛ taasibila di.
13 Jagokɛla jɔlen tun bɛ yɔrɔ jan, a ma sɔn ka a ɲɛ kɔrɔta sankolo la, nka a y'a disi gosi k'a fɔ ko: «Ala ka makari ne la, ne min ye jurumut ye.»
14 Ne b'a fɔ aw ye ko nin cɛ jolen don a ka so ka tɛmɛ tɔ kelen kan. Min b'a yɛrɛ majigin, o na kɔrɔta.»
15 U nana ni denmisɛnninw fana ye a fɛ walisa a ka maga u la, nka a ka kalandenw y'o ye tuma min na, u ye u kɔrɔfɔ.
16 Nka Yesu y'u wele k'a fɔ a ye ko: « A' y'a to denmisɛnninw ka na ne fɛ, aw kana u bali.
17 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ o mɔgɔ tɛ Elohim ka masaya minɛ i ko denmisɛnnin, o tɛna don a kɔnɔ abada.
18 Kuntigi dɔ y'a ɲininka ko: «Karamɔgɔ ɲuman, ne na mun kɛ walisa ka ɲɛnamaya banbali sɔrɔ?»
19 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Mun na i bɛ ne wele ko mɔgɔ ɲuman? si tɛ ɲuman ye, fo kelen, o kɔrɔ ye Ala ye.
20 I bɛ ci fɔlenw dɔn ko: «I kana jatɔya kɛ, i kana mɔgɔ faga, i kana sonyali kɛ, i kana nkalon seereya kɛ, i ka i fa ni i ba bonya.»
21 A ko: «Ne ye ninnu bɛɛ mara kabini ne denmisɛnman.»
22 Yesu ye o kow mɛn tuma min na, a y'a fɔ a ye ko: « Fɛn kelen b'i bolo.
23 A ye o mɛn tuma min na, a dusu tiɲɛna kosɛbɛ, katuguni a tun ye nafolotigiba ye.
24 Yesu y'a ye ko a dusu kasira kosɛbɛ, a y'a fɔ ko: « Nafolotigiw tɛna don Elohim ka masaya la dɛ!»
25 Katuguni a ka ngɔn ɲɔgɔmɛ ka tɛmɛ nɛgɛso ɲɛ fɛ, ka tɛmɛ nafolotigi ka don Elohim ka masaya la.
26 Minnu y'o mɛn, olu y'a fɔ ko: «Jɔn bɛ se ka kisi?»
27 Yesu y'a fɔ ko: « Mɔgɔw tɛ se ka ko minnu kɛ, olu bɛ se ka kɛ Elohim fɛ.»
28 Piɛrɛ y'a fɔ ko: «An ye fɛn bɛɛ to yen ka tugu i kɔ.»
29 A y'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko: Cɛ si tɛ so, wala a bangebagaw, wala a balimaw, wala a muso wala a denw to Elohim ka masaya kosɔn.
30 A tɛna ɲɛnamaya banbali sɔrɔ ka tɛmɛ o kan nin waati la ani diɲɛ nata la.
31 O kɔ, a taara ni mɔgɔ tan ni fila ye, k'a fɔ u ye ko: «An bɛ taa Jerusalɛm, kiraw ye fɛn minnu sɛbɛn Mɔgɔ Denkɛ ko la, olu bɛɛ na dafa.»
32 A na don siya wɛrɛw bolo, u na tulo geren ka a deli ka daji tu a kan.
33 U na a bugɔ k'a faga.
34 U ma o kow si faamu.
35 A surunyalen Jeriko dugu la, fiyentɔ dɔ sigilen tun bɛ sira da la ka delili kɛ.
36 A ye jama tɛmɛtɔ mɛn tuma min na, a y'a ɲininka o kɔrɔ ye mun ye.
37 U y'a fɔ a ye ko: «Yesu Nazarɛtika bɛ tɛmɛ.»
38 A pɛrɛnna k'a fɔ ko: «Yesu, Dawuda Denkɛ, makari ne la.»
39 Minnu taara ɲɛfɛ, olu y'a kɔrɔfɔ ko a ka a makun.
40 Yesu y'i jɔ k'a fɔ ko u ka na n'a ye a ma.
41 U y'a fɔ ko: « I b'a fɛ ne ka mun kɛ i la?» A ko: «Matigi, ne ka yeli sɔrɔ.»

42 Yesu y'a fɔ a ye ko: «I ka yeli kɛ, i ka dannaya de ye i kisi.»
43 O yɔrɔnin bɛɛ, Yesu ye a yeli kɛ ka tugu a nɔfɛ ka Elohim tanu.

SABABU 19NAN

1 Yesu donna ka tɛmɛ Jeriko dugu kɔnɔ.
2 Cɛ dɔ tun bɛ yen, o tɔgɔ ko Zase, o tun ye faamakɛlaw kuntigi ye.
3 A y'a ɲini ka Yesu ye, a ye mɔgɔ min ye. A tun tɛ se ka kɛ ganmaralaw kosɔn, katuguni a bonya tun ka dɔgɔ.
4 O kɔ, a bolila ka yɛlɛn sikomɔri jiri dɔ kan k'a ye, katuguni a tun ka kan ka tɛmɛ o sira fɛ.
5 Yesu sera o yɔrɔ la tuma min na, a y'a ɲɛ kɔrɔta k'a ye k'a fɔ a ye ko: « Zase, i teliya ka jigin. katuguni bi ne ka kan ka to i ka so.»
6 A y'i teliya ka jigin ka a bisimila ni ɲagali ye.
7 U y'o ye tuma min na, u bɛɛ ye ŋunuŋunu k'a fɔ ko: «A taara kɛ dunan ye jurumukɛla dɔ fɛ.»
8 Zase y'i jɔ k'a fɔ Matigi ye ko: A filɛ, Matigi, ne bɛ ne ka nafolo tilancɛ di faantanw ma. Ni ne ye fɛn dɔ ta mɔgɔ dɔ la nkalontigɛ la, ne bɛ a lasegin a ma siɲɛ naani.
9 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Bi, kisili sera nin so in kɔnɔ, katuguni ale fana ye Ibrahima denkɛ ye.»
10 Mɔgɔ Denkɛ nana ka fɛn tununnenw ɲini ka u kisi.
11 U ye o kow mɛn tuma min na, Yesu ye ntalen dɔ fara a kan, k'a masɔrɔ a surunyara Jerusalɛm dugu la, k'a masɔrɔ u tun b'a miiri ko Elohim ka masaya bɛna jira o yɔrɔnin bɛɛ.
12 A y'a fɔ ko: « Mɔgɔba dɔ taara jamana yɔrɔ jan dɔ la walisa ka masaya sɔrɔ a yɛrɛ ye ka segin.»
13 A y'a ka jɔnkɛ tan wele k'a fɔ u ye ko: «A' ye baara kɛ fo ne ka na.»
14 Nka a ka jamanadenw y'a koniya ka ci bila a nɔfɛ k'a fɔ ko: «An tɛna nin cɛ ka kɛ an kuntigi ye.»
15 A seginna ka masaya sɔrɔ tuma min na, a y'a fɔ a ye ko a ye o jɔn ninnu wele ka na a fɛ, walisa a k'a dɔn mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ ye tɔnɔ hakɛ min sɔrɔ jago fɛ.
16 O kɔ, fɔlɔ nana k'a fɔ ko: «Matigi, i ka wari ye kilo tan sɔrɔ.»
17 A y'a fɔ a ye ko: «A ɲɛ, jɔn ɲuman.
18 Filanan nana k'a fɔ ko: «Matigi, i ka wari ye kilo duuru sɔrɔ.»
19 A y'a fɔ a ye fana ko: «I fana ka kɛ dugu duuru kuntigi ye.»
20 Dɔ wɛrɛ nana k'a fɔ ko: «Matigi, i ka wari min maralen bɛ finimugu kɔnɔ, o filɛ nin ye.
21 Ne siranna i ɲɛ, katuguni i ye mɔgɔ gɛlɛn ye.
22 A y'a fɔ a ye ko: «I jɔn jugu, ne na kiri tigɛ i da la.» I tun b'a dɔn ko ne ye mɔgɔ fariman ye, ne tun ma fɛn minnu da, ne tun ma minnu dan, ne tun bɛ o suman tigɛ.
23 Mun na i ma ne ka wari di banki la, walisa ne natɔ ka ne ta ɲini ni tɔnɔ ye?
24 A y'a fɔ mɔgɔw ye minnu tun jɔlen bɛ yen ko: «Aw ka lira ta a bolo k'a di lira tan bɛ min bolo.»
25 (U y'a fɔ a ye ko: «Matigi, kilo tan b'a bolo.»
26 Ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ o mɔgɔ bɛ fɛn sɔrɔ, o na di o ma. Min tɛ fɛn sɔrɔ, hali fɛn min bɛ a bolo, o na bɔsi a bolo.»
27 Nka ne jugu minnu t'a fɛ ne ka masaya kɛ u kun na, olu nana n'u ye yan k'u faga ne ɲɛ kɔrɔ.
28 O kuma fɔlen kɔ, a taara ɲɛfɛ ka yɛlɛn Jerusalɛm.
29 A gɛrɛla Bɛtifage ni Bɛtani kulu la, Oliviye kulu min bɛ wele ko Oliviye kulu, a ye a ka kalanden fila ci.
30 U y'a fɔ ko: « Aw ka taa dugu kɔnɔ aw kɛrɛfɛ. Aw dontɔ, aw na faliden dɔ sɔrɔ min sirilen don, mɔgɔ si ma sigi min kan abada.
31 Ni mɔgɔ dɔ y'aw ɲininka ko: «Mun na aw b'a lajɔ?» Aw na a fɔ a ye nin cogo la ko: «Katuguni Matigi mago bɛ a la.»
32 Mɔgɔ minnu cilen tun don, olu taara ka u sɔrɔ i ko a y'a fɔ u ye cogo min na.
33 U tun bɛ ka faliden lajɔ tuma min na, a tigiw y'a fɔ u ye ko: «Mun na aw bɛ faliden lajɔ?»
34 U ko: «Matigi mago bɛ a la.»
35 U taara n'a ye Yesu fɛ, u y'u ka finiw da faliden kan, ka Yesu sigi a kan.
36 A taatɔ, u y'u ka finiw wuli sira kan.
37 Yesu gɛrɛla tuma min na, Oliviye kulu jigintɔ la, kalanden jama bɛɛ y'a daminɛ ka ɲagali ka Elohim tanu ni kanba ye, u ye sebaaya kɛwalew bɛɛ ye.
38 A ko: «Masakɛ min bɛ na Matigi tɔgɔ la, o ka tanu.
39 Farisiɛn dɔw bɔra jama cɛma k'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, i ka kalandenw kɔrɔfɔ.»
40 A y'u jaabi k'a fɔ u ye ko: « Ne b'a fɔ aw ye ko ni ninnu y'u makun, kabakurunw na pɛrɛn o yɔrɔnin bɛɛ.»
41 Yesu gɛrɛla tuma min na, a ye dugu ye.
42 U y'a fɔ ko: « Ni i tun ye i ka hɛrɛ kow dɔn i ka don na!» Nka sisan u dogolen bɛ i ɲɛ na.»
43 Don dɔw na na i ma, i juguw na bɔgɔdaga da i lamini na ka i lamini ka i mara fan bɛɛ fɛ.
44 A na i da dugukolo kan, ani i denw i kɔnɔ. U tɛna kabakurun kelen to i kɔnɔ. katuguni i tun ma i ka taa bɔ waati dɔn.»
45 A donna Alabatosoba kɔnɔ ka feerekɛlaw ni sannikɛlaw gɛn ka bɔ yen.
46 A y'a fɔ u ye ko: « A sɛbɛnnen bɛ ko: «Ne ka so ye delili so ye.»
47 A tun bɛ mɔgɔw kalan don o don Alabatosoba kɔnɔ. Nka sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw ni jama kuntigiw y'a ɲini k'a faga.
48 U tun bɛ se ka min kɛ, u ma se k'o sɔrɔ, katuguni jama bɛɛ tun bɛ a lamɛn kosɛbɛ.

SABABU 20NAN

1 O don dɔ la, Yesu tun bɛ mɔgɔw kalan Alabatosoba kɔnɔ ka Kibaru Duman fɔ tuma min na, sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw nana Yesu ma ni cɛkɔrɔbaw ye.
2 A y'a fɔ a ye ko: «A fɔ an ye, i bɛ nin kow kɛ fanga jumɛn de fɛ?» Walima jɔn ye nin fanga di i ma?
3 Yesu y'u jaabi ko: « Ne fana na aw ɲininka ko kelen na. ani ka ne jaabi ko:
4 Yuhana ka batiseli kɛra sankolo la wa, wala hadamadenw ta?
5 U y'a fɔ u yɛrɛ ye ko: «Ni an y'a fɔ ko: «Ka bɔ sankolo la.» a na a fɔ ko: «Mun y'a to aw ma da a la?»
6 Nka ni an y'a fɔ ko: «Mɔgɔw de ta don.» jama bɛɛ na an bon ni kabakurunw ye, katuguni u dalen b'a la ko Yuhana tun ye kira ye.
7 U y'a jaabi ko u bɔra yɔrɔ min na, u ma se k'o dɔn.
8 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ne fana t'a fɔ aw ye ne bɛ nin kow kɛ ni fanga min ye.»

9 A y'a daminɛ ka nin ntalen fɔ jama ye. Cɛ dɔ ye rezɛn nakɔ dɔ senɛ, k'a bila senɛkɛlaw bolo, ka taa jamana jan dɔ la ka mɛn.
10 O waati la, a ye baaraden dɔ ci senɛkɛlaw ma, u ka rezɛn nakɔ den dɔ di a ma.
11 A ye baaraden wɛrɛ ci tugun, u y'a bugɔ k'a deli ni maloya ye, k'a bila lankolon.
12 A ye mɔgɔ sabanan ci tugun, u y'a jogin ka a gɛn ka bɔ kɛnɛma.
13 O kɔ, rezɛn nakɔtigi y'a fɔ ko: «Ne na mun kɛ?» Ne na ne denkɛ kanulen ci: a bɛ se ka kɛ u bɛna bonya da a kan n'u y'a ye.
14 Nka senɛkɛlaw y'a ye tuma min na, u y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Nin ye ciyɛntabaga ye.
15 U y'a gɛn ka bɔ rezɛn nakɔ kɔnɔ k'a faga. O de y'a to rezɛn nakɔtigi na mun kɛ u la?
16 A na na o senɛkɛlaw halaki ka rezɛn nakɔ di mɔgɔ wɛrɛw ma. U y'o mɛn tuma min na, u ko: «Ala ka o kɛ.»
17 A y'u filɛ k'a fɔ ko: « Nin sɛbɛnnen bɛ mun na, ko: «Kabakurun min banna, so jɔbagaw banna, o de kɛra nkɔni kunkolo ye?»
18 Mɔgɔ o mɔgɔ mana bin o kabakurun kan, o na kari. Nka a mana bin mɔgɔ o mɔgɔ kan, a na a mugumugu.
19 O waati kelen na, sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw y'a ɲini ka bolo da Yesu kan. U siranna jama ɲɛ, katuguni u y'a dɔn ko a ye nin ntalen fɔ u kama.
20 U y'a kɔlɔsi, ka sɛgɛsɛgɛlikɛlaw ci ka taa u yɛrɛ kɛ mɔgɔ tilennenw ye, walisa u ka a ka kumaw minɛ, walisa u k'a don gɔfɛrɛnɛrɛ ka fanga ni a ka fanga bolo.
21 U y'a ɲininka ko: «Karamɔgɔ, an b'a dɔn ko i bɛ tiɲɛ fɔ ka mɔgɔw kalan, i tɛ sɔn mɔgɔ si ma, nka i bɛ Ala ka sira kalan tiɲɛ na.
22 A dagalen bɛ an bolo ka sara di masakɛ ma wa?
23 Nka Yesu y'u ka nanbara dɔn, a y'a fɔ u ye ko: « Mun na aw bɛ ne kɔrɔbɔ?»
24 A' ye warijɛ kelen jira ne la. Jɔn ja ni a kan sɛbɛnni bɛ a kan? U y'a jaabi k'a fɔ ko: «Sesar ta.»
25 A y'a fɔ u ye ko: « A' ye masakɛ ka kow di Sesar ma, ka Elohim ta di Ala ma.»
26 U ma se ka a ka kuma minɛ jama ɲɛ kɔrɔ.
27 Saduseen dɔw nana Yesu fɛ, olu minnu tɛ sɔn lakununni si tɛ yen. U y'a ɲininka ko:
28 A ko: «Karamɔgɔ, Musa ye sɛbɛn ci an ma ko: «Ni mɔgɔ dɔ balimakɛ sara, muso b'a fɛ, ni den tɛ a la, a balimakɛ ka a muso ta ka bɔnsɔn lamɔ a balimakɛ ye.»
29 Balima wolonwula tun bɛ yen.
30 Filanan y'a muso furu, a sara den tɛ min na.
31 A sabanan y'a minɛ. O cogo kelen na, u wolonwula fana.
32 A laban na, muso fana sara.
33 Su kununni don na, a muso ye jɔn muso ye? Katuguni mɔgɔ wolonwula y'a muso furu.
34 Yesu y'u jaabi ko: « Nin diɲɛ denw bɛ furu kɛ.
35 Nka mɔgɔ minnu na jate ko u ka kan ni o diɲɛ ni suw lakununni ye, olu tɛna furu kɛ, ka furu kɛ.
36 U tɛ se ka sa tun, katuguni u ni mɛlɛkɛw bɔlen don ɲɔgɔn fɛ. Aw ye Ala denw ye, aw ye su kununni denw ye.
37 Ni suw kununna, Musa yɛrɛ y'a jira kungo la, tuma min na a ye Matigi wele ko Ibrahima ka Ala, Isaka ka Ala ani Yakuba ka Ala.
38 A tɛ mɔgɔ salenw ka Ala ye, nka ɲɛnamaw ka Ala don, katuguni bɛɛ ɲɛnama don a ye.
39 Sariya karamɔgɔ dɔw y'a jaabi ko: «Karamɔgɔ, i ye kuma ɲuman fɔ.»
40 O kɔfɛ, u ma ja gɛlɛya ka ɲininkali si kɛ a la.
41 A y'a fɔ u ye ko: « U b'a fɔ cogo di ko Krisita ye Dawuda denkɛ ye?»
42 Dawuda yɛrɛ y'a fɔ Zaburuw kitabu kɔnɔ ko: «Matigi y'a fɔ ne Matigi ye ko: «I sigi ne kinin fɛ.»
43 Fo ne ka i juguw kɛ i sennasanbara ye.»
44 Dawuda y'a wele ko Matigi, a denkɛ don cogo di?
45 O kɔ, a y'a fɔ a ka kalandenw ye jama bɛɛ la.
46 Aw k'aw janto sariya karamɔgɔw la, olu minnu b'a fɛ ka taama fini janw na, ka foli kanu suguw la, ani Alabatosow kɔnɔ sigiyɔrɔw la, ani sobaw kɔnɔ seliw la.
47 U bɛ muso cɛ salenw ka sow dun, ka delili janw kɛ u yɛrɛ jirali kama.

SABABU 21NAN

1 A y'a ɲɛ kɔrɔta k'a ye ko nafolotigiw bɛ ka u ka nilifɛnw fili nafolo marayɔrɔ la.
2 A ye muso cɛ salen faantan dɔ fana ye, a tun bɛ warimisɛn fila fili o kɔnɔ.
3 A y'a fɔ ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko nin muso cɛ salen faantan in ye wari bila ka tɛmɛ u bɛɛ kan.
4 U bɛɛ ye u ka fɛn caman bila Ala ka sarakaw la.
5 Dɔw tun bɛ kuma Alabatosoba ko la cogo min na, a masirilen don ni kabakurun ɲumanw ni nilifɛnw ye.
6 Aw bɛ nin ko minnu filɛ, donw na na, kabakurun si tɛna to tɔ kelen kan, kabakurun tɛna ci.
7 U y'a ɲininka ko: «Karamɔgɔ, nka nin kow bɛna kɛ tuma jumɛn?» O kow na kɛ tuma min na, taamasyɛn jumɛn na kɛ?»
8 A ko: « A' ye aw janto aw kana lafili, katuguni mɔgɔ caman na na ne tɔgɔ la k'a fɔ ko: «Ne ye Krisita ye.» Waati surunyara, aw kana taa u nɔfɛ.»
9 Ni aw ye kɛlɛw ni mankanw mɛn tuma min na, aw kana siran, katuguni o kow ka kan ka kɛ fɔlɔ. nka a laban tɛ kɛ dɔɔnin dɔɔnin.
10 A y'a fɔ u ye ko: « Siya na wuli siya ni masaya cɛ.
11 Dugukolo yɛrɛyɛrɛbaw na kɛ yɔrɔ caman na, kɔngɔ ni banajuguw na kɛ yen. Siranfɛnw ni taamashyɛnbaw na kɛ ka bɔ sankolo la.»
12 Nka sani o bɛɛ ka kɛ, u na u bolo da aw kan ka aw tɔɔrɔ, ka aw don Alabatosow kɔnɔ ani kasobonw kɔnɔ, ka taa ni aw ye masakɛw ni kuntigiw ɲɛkɔrɔ ne tɔgɔ kosɔn.
13 O na kɛ aw la ka kɛ seereya ye.
14 O de y'a to aw k'a sigi aw dusukunw na, aw kana miiri sani aw bɛna min jaabi.
15 K'a masɔrɔ ne na da ni hakilitigiya di aw ma, aw juguw bɛɛ tɛna se ka min sɔsɔ, ka o kɛlɛ.
16 Aw bangebagaw ni aw balimaw ni aw somɔgɔw ni aw teriw na aw janfa. U na aw dɔw faga.»
17 Mɔgɔw bɛɛ na aw koniya ne tɔgɔ kosɔn.
18 Nka aw kunsigi si tɛna halaki.
19 Aw ka muɲuli la, aw ka aw niw ta.
20 Ni aw na Jerusalɛm ye kɛlɛbolow lamininen don tuma min na, aw k'a dɔn ko a tiɲɛni surunyara.
21 Jude jamana mɔgɔw ka boli ka taa kuluw la. Minnu bɛ a cɛma, olu ka bɔ yen. Mɔgɔ minnu bɛ jamanaw kɔnɔ, olu kana don yen.»
22 O donw de ye waleɲumandɔn donw ye, walisa fɛn minnu sɛbɛnna, olu bɛɛ ka dafa.

23 O donw na, bɔnɛ bɛ kɔnɔmaw ni sin dibagaw ma! Katuguni tɔɔrɔba na kɛ jamana kɔnɔ, ani diminya na kɛ nin jama kan.»
24 U na bin npan da la ka u bila jɔnya la siyaw bɛɛ kɔnɔ.
25 Taamaʃyɛnw na kɛ tile ni kalo ni dolow la. Siyaw bɛ tɔɔrɔ dugukolo kan, ni u hakili ɲagamina. kɔgɔji ni jikuruw bɛ ka mankanba bɔ;
26 Mɔgɔw dusukunw b'u dɛsɛ siran ni dugukolo kan ko nataw ladonni kosɔn, katuguni sankolo fanga na yɛrɛyɛrɛ.
27 O tuma la, u na Mɔgɔ Denkɛ natɔ ye sankaba kɔnɔ ni sebaaya ni nɔɔrɔba ye.
28 Ni o kow daminɛna ka kɛ tuma min na, aw ka aw ɲɛ kɔrɔta ka aw kun kɔrɔta. Katuguni aw ka kunmabɔli surunyara.»
29 A ye ntalen dɔ fɔ u ye. Torosun ni jiriw bɛɛ filɛ.
30 Ni u bɛ ci, aw b'a ye aw yɛrɛw la ko samiyɛ surunyara sisan.
31 O cogo kelen na, ni aw ye nin ko kɛlenw ye tuma min na, aw k'a dɔn ko Elohim ka masaya surunyara.
32 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko nin bɔnsɔn tɛna tɛmɛn fo u bɛɛ ka dafa.
33 Sankolo ni dugukolo na tɛmɛn, nka ne ka kuma tɛna tɛmɛn.
34 Aw k'aw janto aw yɛrɛw la, walisa aw dusukunw kana fa damatɛmɛ ni dɔlɔmin ni nin ɲɛnamaya haminankow la, o don ka se aw ma k'a sɔrɔ aw ma u dɔn.
35 Dugukolo bɛɛ kan sigibagaw bɛɛ na i ko jaan.
36 Aw ka to aw ɲɛ na, ka delili kɛ tuma bɛɛ, walisa aw ka kan ka kisi nin ko nataw bɛɛ ma, ka jɔ Mɔgɔ Denkɛ ɲɛkɔrɔ.
37 Tile fɛ, a tun bɛ mɔgɔw kalan Alabatosoba kɔnɔ. Su fɛ, a bɔra ka taa sigi kulu la min bɛ wele ko Oliviye kulu.
38 Mɔgɔw bɛɛ nana sɔgɔmada joona fɛ Alabatosoba kɔnɔ walisa k'a lamɛn.

SABABU 22NAN

1 Nbuuru fununbali seli surunyara, o seli bɛ wele ko Tɛmɛnkan seli.
2 Sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw ye a faga cogo ɲini. sabu u tun bɛ siran jama ɲɛ.
3 Sitanɛ donna Juda la min tɔgɔ ye ko Isikariyɔti.
4 A taara ka kuma sarakalasebaaw kuntigiw ni kuntigiw fɛ, a bɛ se k'a don u bolo cogo min na.
5 U nisɔndiyara ka layidu ta ko u bɛna wari di a ma.
6 A ye layidu ta k'a ɲini ka a don u bolo jama tɛ yen.
7 O kɔ, nbuuru fununbali don na, Tɛmɛnkan seli ka kan ka faga.
8 A ye Piɛrɛ ni Yuhana ci k'a fɔ a ye ko: « A' ye Tɛmɛnkan seli labɛn an ye walisa an ka dumuni kɛ.»
9 U y'a ɲininka ko: «I b'a fɛ an ka labɛn min?»
10 A y'a fɔ u ye ko: «Aw donna dugu kɔnɔ tuma min na, cɛ dɔ na aw kunbɛn. tugu a kɔ ka don so kɔnɔ, a bɛ don so min kɔnɔ.
11 Aw na a fɔ sotigi ye ko: «Karamɔgɔ y'a fɔ aw ye ko: «Ne ni ne ka kalandenw bɛna Tɛmɛnkan seli dun yɔrɔ min na, o bɛ min?»
12 A na soba dɔ jira aw la min kɔnɔna labɛnna.
13 U taara ka sɔrɔ i ko a y'a fɔ u ye cogo min na.
14 Waati sera tuma min na, Yesu ni ciden tan ni fila y'i sigi.
15 A y'a fɔ u ye ko: « Ne b'a fɛ ka nin Tɛmɛnkan seli dun aw fɛ sani ne ka tɔɔrɔ.
16 Ne b'a fɔ aw ye ko ne tɛna a dun tun fo a ka dafa Elohim ka masaya la.
17 A ye jifilen ta ka barika da Ala ye k'a fɔ ko: « A' ye nin ta ka tila aw ni ɲɔgɔn cɛ.
18 Ne b'a fɔ aw ye ko ne tɛna ɛrɛzɛnsun min fo Ala ka masaya ka na.
19 A ye nbuuru ta ka barika da Ala ye, k'a kari k'a di u ma k'a fɔ u ye ko: « Nin ye ne farikolo ye min dira aw kosɔn.
20 O cogo kelen na, jifilen fana dumuni kɔfɛ, k'a fɔ ko: « Nin jifilen ye Layidu kura ye ne joli la, o min bɔnna aw kosɔn.»
21 Nka, a filɛ, mɔgɔ min bɛ ne janfa, o bolo bɛ ne fɛ tabali kan.
22 Tiɲɛ na, Mɔgɔ Denkɛ bɛ taa i ko a latigɛra cogo min na.
23 U y'a daminɛ ka ɲininkali kɛ u la, jɔn de bɛna nin ko kɛ.
24 Kɛlɛ fana donna u cɛma, u la jumɛn ka kan ka jate mɔgɔba ye.
25 A y'a fɔ u ye ko: « Siya wɛrɛw ka masakɛw bɛ u kuntigiya kɛ. Minnu bɛ kuntigiya kɛ u kan, olu bɛ wele ko nafabɔlaw.
26 Aw kana kɛ ten. Min ye kuntigi ye, i ko baara kɛbaga.
27 Mɔgɔ min sigilen bɛ dumuni na, walima min bɛ baara kɛ? Min sigilen bɛ dumuni na, o tɛ wa? Nka ne bɛ aw cɛma i ko baaraden.
28 Aw ye mɔgɔw ye minnu tora ne fɛ ne ka kɔrɔbɔliw la.
29 Ne bɛ masaya dɔ sigi aw ye i ko ne Fa ye min sigi ne ye.
30 Aw ka dumuni kɛ ka minni kɛ ne ka tabali la ne ka masaya kɔnɔ, ka sigi masasigilan kan ka Israɛl ka kabila tan ni fila kiri tigɛ.
31 Matigi ko: « Simɔn, Simɔn, a filɛ, Sitanɛ y'a fɛ ka aw sɔrɔ, walisa a ka aw sɔgɔ i ko malo.
32 Nka ne ye delili kɛ i ko la walisa i ka dannaya kana ban.
33 A y'a fɔ a ye ko: «Matigi, ne labɛnnen don ka taa n'i ye kaso la ani saya la.»
34 A ko: « Piɛrɛ, ne b'a fɔ i ye ko, ntori tɛna kasi bi, sani i ka ban siɲɛ saba ko i bɛ ne dɔn.»
35 A y'a fɔ u ye ko: « Ne ye aw ci tuma min na ni waribɔlan ni bɔrɔ ni sanbara tɛ aw bolo, fɛn dɔ dɛsɛra aw la wa? U ko: «Foyi tɛ.»
36 A y'a fɔ u ye ko: « Nka sisan, waribɔlan bɛ min bolo, o ka o ta, ani npan tɛ min bolo, o ka a ka fini feere ka dɔ san.»
37 Ne b'a fɔ aw ye ko nin sɛbɛnnen ka kan ka dafa ne la hali bi ko: «A jatera sariya tiɲɛbagaw cɛma.»
38 U ko: «Matigi, npan fila filɛ nin ye.» A y'a fɔ u ye ko: « A bɛ se.»
39 A bɔra ka taa Oliviye kulu la i ko a delila ka kɛ cogo min na. A ka kalandenw fana tugura a kɔ.
40 Yesu sera o yɔrɔ la tuma min na, a y'a fɔ u ye ko: « A' ye delili kɛ walisa aw kana don kɔrɔbɔli la.»
41 A y'i yɛrɛ bɔ u la ka se kabakurun dɔ ma, a y'i biri ka Ala deli.
42 A ko: « Ne Fa, ni i b'a fɛ, i ka nin jifilen bɔ ne la.
43 Mɛlɛkɛ dɔ y'i jira a la ka bɔ sankolo la k'a barika bonya.
44 A tɔɔrɔlen kɔ, a ye delili kɛ ni timinandiya ye, a sumaya kɛra i n'a fɔ joli belebeleba minnu bɛ bin duguma.
45 A wulila ka bɔ delili la ka na a ka kalandenw fɛ tuma min na, a y'a sɔrɔ u sunɔgɔlen bɛ dusukasi kosɔn.
46 A y'a fɔ u ye ko: « Mun na aw bɛ sunɔgɔ? aw ka wuli ka Ala deli, walisa aw kana don kɔrɔbɔli la.»

47 Ka Yesu to kuma la, jamaba dɔ ye, Juda min tɔgɔ ye ko Juda, o min tun ye o mɔgɔ tan ni fila la kelen ye, o taara u ɲɛ ka gɛrɛ Yesu la walisa k'a susu.
48 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Juda, i bɛ Mɔgɔ Denkɛ janfa ni susuli ye wa?
49 A lamini mɔgɔw ye ko nata ye tuma min na, u y'a fɔ a ye ko: «Matigi, an bɛna mɔgɔ faga ni npan ye wa?»
50 U dɔ la kelen ye sarakalasebaa kuntigi ka jɔnkɛ bugɔ k'a kininbolo tulo tigɛ.
51 Yesu y'a jaabi ko: « Aw ka to nin cogo la.» A magara a tulo la k'a kɛnɛya.
52 Yesu y'a fɔ sarakalasebaaw kuntigiw ni Alabatosoba kuntigiw ni cɛkɔrɔbaw ye minnu tun nana a fɛ ko: « Aw bɔra ni npanw ni berew ye i ko sonyalikɛla wa?»
53 Ne tun bɛ aw fɛ don o don Alabatosoba kɔnɔ, aw ma bolow kɔrɔta ne kama, nka nin ye aw ka waati ni dibi fanga ye.
54 U y'a minɛ ka taa n'a ye sarakalasebaa kuntigi ka so kɔnɔ. Piɛrɛ tugura o kɔ yɔrɔ jan.
55 U ye tasuma mana boon cɛma ka sigi ɲɔgɔn fɛ, Piɛrɛ y'i sigi u cɛma.
56 Nka sunguru dɔ y'a ye a sigilen bɛ tasuma da la, a y'a filɛ ni kɔnɔnajɛya ye k'a fɔ ko: «Nin cɛ fana tun bɛ a fɛ.»
57 A y'i dalacɛ a la k'a fɔ ko: «Muso, ne t'a dɔn.»
58 Dɔɔni o kɔ, dɔ wɛrɛ y'a ye k'a fɔ ko: «E fana ye u dɔ ye.» Piɛrɛ y'a fɔ ko: «Cɛ, ne tɛ.»
59 Lɛrɛ kelen ɲɔgɔn o kɔfɛ, dɔ wɛrɛ y'a fɔ ni dannaya ye ko: «Tiɲɛ na, nin cɛ fana tun bɛ a fɛ, katuguni Galileka don.»
60 Piɛrɛ y'a fɔ ko: «Cɛ, ne t'a dɔn i bɛ min fɔ.» O yɔrɔnin bɛɛ, k'a to kuma la, ntori y'i ci.
61 Matigi y'i yɛlɛma ka Piɛrɛ filɛ. Piɛrɛ hakili jigira Matigi ka kuma la, a y'a fɔ a ye cogo min na ko: « San kɔnɔ ka kasi, i na ban ne la siɲɛ saba.»
62 Piɛrɛ bɔra ka kasi kosɛbɛ.
63 Cɛ minnu tun bɛ Yesu minɛ, olu ye Yesu tulo geren k'a bugɔ.
64 U y'a ɲɛw datugu tuma min na, u y'a ɲɛda gosi k'a ɲininka ko: «I ka kiraya fɔ, jɔn de ye i bugɔ?»
65 U ye Ala tɔgɔ tiɲɛ kuma caman wɛrɛw la.
66 Tile don tuma min na, jama cɛkɔrɔbaw ni sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw nana ɲɔgɔn fɛ ka taa n'a ye u ka jamalajɛ la.
67 E ye Krisita ye wa? a fɔ an ye. A y'a fɔ u ye ko: « Ni ne y'a fɔ aw ye, aw tɛna da a la.
68 Ni ne fana ye aw ɲininka, aw tɛna ne jaabi, aw tɛna ne bila ka taa.»
69 Nin kɔfɛ, Mɔgɔ Denkɛ na sigi Ala ka sebaaya kinin fɛ.
70 U bɛɛ y'a fɔ ko: «E ye Ala Denkɛ ye wa?» A y'a fɔ u ye ko: « Aw b'a fɔ ko ne don.»
71 U y'a ɲininka ko: «An mago bɛ mun seereya wɛrɛ la?» Katuguni an yɛrɛw y'a yɛrɛ da mɛn.»

SABABU 23NAN

1 Jama bɛɛ wulila ka taa n'a ye Pilate fɛ.
2 U y'a daminɛ k'a jalaki k'a fɔ ko: «An y'a sɔrɔ nin cɛ in bɛ ka siya lafili, k'a bali ka sara di Sesar ma, k'a fɔ ko ale yɛrɛ ye Krisita ye Masakɛ ye.»
3 Pilate y'a ɲininka ko: «E ye Yahutuw ka masakɛ ye wa?» A y'a jaabi ko: « I b'a fɔ.»
4 Pilate y'a fɔ sarakalasebaaw kuntigiw ni jama ye ko: «Ne ma jalaki foyi sɔrɔ nin cɛ la.»
5 U ka juguya ka tɛmɛn fɔlɔ kan, k'a fɔ ko: «A bɛ mɔgɔw lasun ka mɔgɔw kalan Yahutuw bɛɛ la, k'a daminɛ Galile la ka taa a bila nin yɔrɔ in na.»
6 Pilate ye Galile ko mɛn tuma min na, a y'a ɲininka ni o cɛ ye Galile ye wa.
7 A y'a dɔn dɔrɔn ko a bɛ Hɛrɔde ka mara kɔnɔ, a y'a ci Hɛrɔde fɛ, ale fana tun bɛ Jerusalɛm o waati la.
8 Hɛrɔde ye Yesu ye tuma min na, a nisɔndiyara kosɛbɛ, katuguni a tun b'a fɛ ka Yesu ye kabini waati jan, katuguni a tun ye a ko caman mɛn. A jigi tun b'a kan ko a ye kabako dɔ ye min kɛra a fɛ.
9 O kɔ, a ye ɲininkali kɛ a fɛ ni kuma caman ye. Nka a ma foyi jaabi.
10 Sarakalasebaaw kuntigiw ni sariya karamɔgɔw jɔlen tora ka Yesu jalaki kosɛbɛ.
11 Hɛrɔde n'a ka kɛlɛcɛw ye a mafiɲɛya, ka a tulo geren, ka fini cɛɲi dɔ don a la ka a bila ka taa Pilate fɛ.
12 O don kelen na, Pilate ni Hɛrɔde kɛra teriw ye.
13 Pilate ye sarakalasebaaw kuntigiw ni kuntigiw ni jama wele tuma min na.
14 A y'a fɔ u ye ko: «Aw nana ni nin cɛ ye ne fɛ i ko mɔgɔ min bɛ mɔgɔw lafili.
15 Ayi, Hɛrɔde fana tɛ, katuguni ne ye aw ci a ma. A filɛ, foyi ma kɛ a la min ka kan ni saya ye.»
16 O de kosɔn ne na a ɲangi ka a bila.
17 (Katuguni wajibi don a ka mɔgɔ kelen bila u ye seli la).
18 U pɛrɛnna o yɔrɔnin bɛɛ la ko: «A' ye nin cɛ bila ka Barabasi bila an ye.
19 (Mɔgɔ murutili dɔ kosɔn dugu kɔnɔ, ani mɔgɔfaga kosɔn.)
20 Pilate tun b'a fɛ ka Yesu bila, a kumana u fɛ kokura.
21 U pɛrɛnna k'a fɔ ko: «A' ye a gengen jiri la.»
22 A y'a fɔ u ye a siɲɛ sabanan na ko: «Mun na, a ye kojugu jumɛn kɛ?» Ne ma saya sababu si sɔrɔ a la, o de kosɔn ne na a ɲangi ka a bila ka taa.
23 U y'a ɲini o yɔrɔnin bɛɛ la ko a ka gengen jiri la. U ni sarakalasebaaw kuntigiw ka kumakan sera.
24 Pilate y'a fɔ ko a ka kɛ i n'a fɔ u y'a ɲini cogo min na.
25 U tun b'a fɛ ka mɔgɔ min bila kaso la murutili ni mɔgɔfaga kosɔn, a y'o bila ka taa u bolo. Nka a ye Yesu don u sago la.
26 U tun bɛ taa n'a ye tuma min na, u ye Simɔn kelen minɛ, Sireneka dɔ, min tun bɛ bɔ jamana kɔnɔ, u ye gengenjiri da a kan, walisa a ka o ta Yesu nɔfɛ.
27 Mɔgɔ caman ni musow fana tugura Yesu kɔ.
28 Yesu y'a kɔdon u la k'a fɔ ko: « Jerusalɛm denmusow, aw kana kasi ne kosɔn, nka aw ka kasi aw yɛrɛw ni aw denw kosɔn.»
29 A filɛ, donw bɛ na, u bɛna a fɔ o waatiw la ko: `Duba bɛ denkɛw ni den minnu ma bange abada, ani den minnu ma sin abada, olu ye dubadenw ye.»
30 O tuma la, u na daminɛ k'a fɔ kuluw ye ko: «Bin an kan.» ani ka taa kuluw la ko: «Aw ka an datugu.»
31 Ni u bɛ o kow kɛ jiri jɛman dɔ la, mun na kɛ jiri jalen na?
32 Juguyakɛla fila wɛrɛw fana taara n'a ye walisa u ka faga.
33 U sera yɔrɔ min na, o min bɛ wele ko Kalvari, u y'a gengen jiri la yen, ani kojugukɛlaw kelen bɛ kinin fɛ, tɔ kelen bɛ numan fɛ.
34 Yesu y'a fɔ ko: « Ne Fa, yafa u ma. Katuguni u bɛ min kɛ, u t'o dɔn.» U y'a ka finiw tila ɲɔgɔn na, ka kala da.

35 Jama jɔlen tora ka filɛli kɛ. Kuntigi minnu tun bɛ u fɛ,
olu fana y'a tulo geren k'a fɔ ko: «A ye mɔgɔ wɛrɛw kisi. A
ka a yɛrɛ kisi, ni a ye Krisita ye, Ala ka ɲenatɔmɔlen.»
36 Sɔrɔdasiw fana ye Yesu tulo geren, ka na a fɛ ka vinɛji
di a ma.
37 U y'a fɔ ko: «Ni i ye Yahutuw ka masakɛ ye, i yɛrɛ
kisi.»
38 Sɛbɛn dɔ fana sɛbɛnnen bɛ Yesu kan ni Gɛrɛkikan ni
Latinkan ni Heburukan sɛbɛnniw ye ko: «Nin ye Yahutuw
ka masakɛ ye.»
39 Juguyajugu minnu dulonna, olu dɔ la kelen y'a kɔrɔfɔ ko:
«Ni e ye Krisita ye, i yɛrɛ ni anw kisi.»
40 Nka tɔ kelen y'a kɔrɔfɔ ko: «I tɛ siran Elohim ɲɛ, k'a
masɔrɔ i bɛ o jalaki kelen na wa?»
41 An bɛ tilennenya la tiɲɛ na. An bɛ an ka kɛwalew sara
bɛnnen sɔrɔ, nka nin cɛ ma kojugu si kɛ.
42 A y'a fɔ Yesu ye ko: «Matigi, i hakili to ne la ni i nana i
ka masaya la.»
43 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ i ye ko bi i na kɛ
ne fɛ alijɛnɛ kɔnɔ.»
44 O kɛra lɛrɛ wɔɔrɔnan ɲɔgɔn ye, dibi donna dugukolo
yɔrɔ bɛɛ la fo lɛrɛ kɔnɔntɔnnan.
45 Tile dibi donna, Alabatosoba datugulan farala a
cɛmancɛ la.
46 Yesu pɛrɛnna ni kanba ye tuma min na, a ko: « Ne Fa,
ne bɛ ne ni don i bolo. »
47 Kɛlɛcɛw kuntigi ye ko kɛlenw ye tuma min na, a ye
nɔɔrɔ da Ala kan k'a fɔ ko: «Tiɲɛ na, nin tun ye mɔgɔ
tilennen ye.»
48 Mɔgɔ minnu nana o yɔrɔ la, olu bɛɛ ye ko kɛlenw ye, u
ye u disi gosi ka segin.
49 A dɔnbagaw bɛɛ ni muso minnu tugura a nɔfɛ ka bɔ
Galile, olu jɔlen tora yɔrɔ jan ka o kow filɛ.
50 Cɛ dɔ tun bɛ yen min tɔgɔ ye ko Yusufu, o tun ye
ladilikɛla ye. A tun ye mɔgɔ ɲuman ye.
51 (O tun ma sɔn u ka laadilikan ni u ka kɛwalew ma.) a
bɔra Arimate, Yahutuw ka dugu dɔ la.
52 O cɛ taara Pilate fɛ ka Yesu su deli.
53 A y'a jigin k'a siri lenburuba la k'a da kaburu dɔ kɔnɔ
min dilalen don kabakurun na, mɔgɔ si ma deli ka su don
min kɔnɔ fɔlɔ.
54 O don tun ye labɛn ye, lafiɲɛ don tun bɛ ka surunya.
55 Muso minnu nana ni Yesu ye ka bɔ Galile, olu fana
tugura a nɔfɛ ka kaburu ni a su bilalen filɛ.
56 U kɔseginna ka tulumafɛnw ni tulumafɛnw labɛn. A ye
lafiɲɛ don lafiɲɛ don ka kɛɲɛ ni ci fɔlen ye.

SABABU 24NAN

1 Dɔgɔkun don fɔlɔ la, sɔgɔmada joona fɛ, u taara kaburu
la, u ye kasa duman minnu labɛn, ani dɔw wɛrɛw.
2 U ye kabakurun wulilen sɔrɔ ka bɔ kaburu la.
3 U donna yen, u ma Matigi Yesu su sɔrɔ.
4 U hakili ɲagamina kosɛbɛ o ko la, cɛ fila jɔlen bɛ u kɛrɛfɛ
fini manamanananw na.
5 U siranna k'u biri duguma tuma min na, u y'a fɔ u ye ko:
«Mun na aw bɛ ɲɛnama ɲini suw cɛma?»
6 A tɛ yan, nka a kununna.
7 A ko: «Mɔgɔ Denkɛ ka kan ka don jurumutɔw bolo, ka
gengen jiri la, ka kunun tile sabanan.»
8 U hakili jigira a ka kumaw la.
9 U seginna ka bɔ kaburu kɔnɔ ka o kow bɛɛ fɔ mɔgɔ tan ni
kelen ni tɔw bɛɛ ye.
10 Magadala Mariyama ni Yuhana ni Yakuba ba Mariyama
ani muso wɛrɛ minnu tun bɛ u fɛ, olu de ye o kow fɔ
cidenw ye.
11 U ka kumaw tun bɛ iko nsiirin gansanw, nka u ma da u
la.
12 Piɛrɛ wulila ka boli ka taa kaburu la. A y'i biri, a ye
lenfu finiw ye minnu dalen bɛ u yɛrɛ la, ka taa, a
kabakoyara a yɛrɛ la ko kɛlenw na.
13 O don kelen na, u fila taara dugu dɔ la min tɔgɔ ye ko
Emaus.
14 U tun bɛ kuma ɲɔgɔn fɛ nin ko kɛlenw bɛɛ kan.
15 Ka u to ɲɔgɔn fɛ ka kuma ɲɔgɔn fɛ, Yesu yɛrɛ gɛrɛla u
la ka taa u fɛ.
16 Nka u ɲɛw tun sirilen bɛ walisa u kana a dɔn.
17 A y'a fɔ u ye ko: «Aw bɛ ɲɔgɔn fɛ cogo jumɛn na aw
taamatɔ ka dusukasi la?»
18 U dɔ la kelen min tɔgɔ ye ko Kleopasi, o y'a jaabi ko: «I
dɔrɔn ye dunan ye Jerusalɛm, i ma ko minnu kɛra yen nin
donw na, i ma olu dɔn wa?»
19 A y'a fɔ u ye ko: « Ko jumɛnw?» U y'a fɔ a ye ko:
«Yesu Nazarɛtika ko la, o min tun ye kira barikama ye Ala
ni jama bɛɛ ɲɛ kɔrɔ a ka kɛwalew ni a ka kumaw la.
20 Sarakalasebaaw kuntigiw ni an kuntigiw y'a don cogo
min na walisa u ka a jalaki saya la, ka a gengen jiri la.
21 An tun dalen b'a la ko ale de tun ka kan ka Israɛl
kunmabɔ.
22 An ka jɛɲɔgɔn muso dɔw fana ye an kabakoya, minnu
tun bɛ kaburu la sɔgɔmada fɛ.
23 U ma a su sɔrɔ tuma min na, u nana k'a fɔ ko u ye
yelifɛn dɔ ye mɛlɛkɛw fana na.
24 An ni mɔgɔ dɔw taara kaburu la k'a sɔrɔ i ko musow y'a
fɔ cogo min na.
25 O kɔ, Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw hakilintanw, kiraw ka
kuma fɔlenw bɛɛ la, aw dusukunw tɛ sɔn ka da a la.
26 Krisita tun man kan ka o tɔɔrɔw sɔrɔ ka don a nɔɔrɔ la
wa?
27 A y'a daminɛ Musa ni kiraw bɛɛ la, a ye ko minnu ɲɛfɔ
u ye Kitabuw bɛɛ kɔnɔ.
28 U gɛrɛla dugu la, u taara yɔrɔ min na.
29 U y'a wajibiya k'a fɔ ko: «To an fɛ, katuguni wula fɛ,
tile tɛmɛna.» A donna ka to u fɛ.
30 A sigilen tun bɛ dumuni na u fɛ tuma min na, a ye
nbuuru ta ka dugawu kɛ o la, k'a kari k'a di u ma.
31 U ɲɛw yɛlɛla, u y'a dɔn. A tununna ka bɔ u ɲɛ kɔrɔ.
32 U y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «An dusukun ma jeni an kɔnɔ
tuma min na a tun bɛ kuma an fɛ sira kan, ka Kitabu
Kitabuw dayɛlɛ an ye wa?
33 O waati kelen na, u wulila ka segin Jerusalɛm, ka mɔgɔ
tan ni kelen ni u fɛ mɔgɔw lajɛ ɲɔgɔn fɛ.
34 A ko: «Matigi kununna tiɲɛ na, a y'a yɛrɛ jira Simɔn
na.»
35 U ye ko minnu kɛ sira kan, u y'o fɔ, ani u y'a dɔn cogo
min na nbuuru karili la.
36 U tora o kuma la tuma min na, Yesu y'i jɔ u cɛma k'a fɔ
u ye ko: « Hɛrɛ ka kɛ aw ye.»
37 Nka u siranna kosɛbɛ, u siranna kosɛbɛ, u y'a miiri ko u
ye jinɛ dɔ ye.
38 A y'a fɔ u ye ko: « Mun y'a to aw ɲɛnasisilen don? Mun
na miiriliw bɛ wuli aw dusukunw na?

39 Ne bolow ni ne senw filɛ, ko ne yɛrɛ de don. Sogo ni
kolo tɛ hakili la i ko aw bɛ ne ye cogo min na.»
40 O kuma fɔlen kɔ, a y'a bolow ni a senw jira u la.
41 K'a sɔrɔ u ma da a la hali bi ɲagali ni kabako kosɔn,
Yesu y'a fɔ u ye ko: « Dumuni bɛ aw bolo yan wa?»
42 U ye jɛgɛ tobilen dɔ di a ma.
43 A y'a ta ka dumuni kɛ u ɲɛ kɔrɔ.
44 A y'a fɔ u ye ko: «Ne ye kuma minnu fɔ aw ye ka ne to
aw fɛ, olu bɛɛ ka kan ka dafa. ne ko la.
45 O kɔ, Yesu y'u ka faamuyali da wuli, walisa u ka
Kitabuw faamu.
46 A y'a fɔ u ye ko: « A sɛbɛnnen bɛ nin cogo la, Krisita ka
kan ka tɔɔrɔ ka kunun ka bɔ suw cɛma tile sabanan na.
47 Nimisa ni jurumu yafa ka kan ka fɔ a tɔgɔ la siyaw bɛɛ
cɛma, k'a daminɛ Jerusalɛm.
48 Aw ye o kow seerew ye.
49 A filɛ, ne bɛ ne Fa ka layidu ci aw ma.
50 A ye u bila ka taa fo Betani, a y'a bolow kɔrɔta ka duba
u ye.
51 A ye duba kɛ u ye tuma min na, a farala u cɛ ka taa
sankolo la.
52 U y'a bato, ka segin Jerusalɛm ni nisɔndiyaba ye.
53 U tun bɛ Alabatosoba kɔnɔ tuma bɛɛ ka Elohim tanu ani
ka duba u ye. Amiina.

Yuhana ka Kibaru Duman

SABABU 1

1 Fɔlɔ la, Kuma tun bɛ yen, Kuma tun bɛ Ala fɛ, Kuma tun ye Ala ye.
2 O cogo kelen tun bɛ Ala fɛ fɔlɔ.
3 Fɛn bɛɛ dabɔra ale de fɛ. Fɛn si ma dilan ni ale tɛ.
4 Ɲɛnamaya tun bɛ ale de kɔnɔ. O ɲɛnamaya kɛra hadamadenw ka yeelen ye.
5 Yeelen bɛ yeelen bɔ dibi la. Dibi ma a minɛ.
6 Cɛ dɔ cilen tun bɛ Elohim fɛ, a tɔgɔ ko Yuhana.
7 O nana seereya kɛ ka yeelen seereya kɛ, walisa mɔgɔw bɛɛ ka da a barika la.
8 A tun tɛ o yeelen ye, nka a cilen tun don ka taa o yeelen seereya kɛ.
9 O de tun ye Yeelen sɛbɛ ye, min bɛ yeelen bɔ mɔgɔ o mɔgɔ bɛ na diɲɛ kɔnɔ.
10 A tun bɛ diɲɛ kɔnɔ, diɲɛ dabɔra ale de fɛ, diɲɛ m'a dɔn.
11 A nana a yɛrɛ ta ma, nka a yɛrɛ ta ma a minɛ.
12 Minnu y'a minɛ, a ye fanga di olu bɛɛ ma, u ka kɛ Elohim denw ye.
13 U ma bange joli la, wala farisogo sago la, wala hadamaden sago la, fo Ala de la.
14 Kuma kɛra farisogo ye, ka sigi an cɛma, an ye a nɔɔrɔ ye i ko Fa Ala denkɛ kelenpe nɔɔrɔ, a falen bɛ nɛɛma ni tiɲɛ la.
15 Yuhana ye seereya kɛ a ko la ka pɛrɛn ko: «Ne kumana min ko la, o ye nin ye ko: «Min bɛ na ne kɔfɛ, o ka fisa ni ne ye.»
16 A ka dafalenya de y'a to an bɛɛ ye nɛɛma sɔrɔ nɛɛma nɔ na.
17 Sariya dira Musa barika la, nka nɛɛma ni tiɲɛ nana Yesu Krisita barika la.
18 Mɔgɔ si ma Elohim ye abada. Denkɛ kelenpe min bɛ Fa Ala disi la, o de y'a jira.
19 Yahutuw ye sarakalasebaaw ni Levitew ci ka bɔ Jerusalɛm ka na a ɲininka ko: «E ye jɔn ye?»
20 A y'a jira ko a ma sɔn a ma. Nka a sɔnna a ma ko: «Ne tɛ Krisita ye.»
21 U y'a ɲininka ko: «O tuma na fɛ, mun? E de ye Eliya ye wa? A ko: «Ne tɛ.» E de ye o kira ye wa? A y'a jaabi ko: «Ayi.»
22 U y'a ɲininka ko: «E ye jɔn ye?» walisa an ka se ka jaabi di an cibaaw ma.» I bɛ mun fɔ i yɛrɛ ko la?
23 A y'a fɔ ko: «Ne ye mɔgɔ dɔ kan ye min bɛ pɛrɛn kungokolon kɔnɔ ko: «A' ye Matigi ka sira latilen, i ko kira Esayi y'a fɔ cogo min na.»
24 Minnu cilen tun don, olu tun ye Farisiɛnw ye.
25 U y'a ɲininka k'a fɔ a ye ko: «O tuma na fɛ, mun na i bɛ batise, ni i tɛ o Krisita ye, wala Eliya, ni i tɛ o kira ye?»
26 Yuhana y'u jaabi ko: «Ne bɛ batise ji la, nka mɔgɔ dɔ jɔlen bɛ aw cɛma, aw tɛ min dɔn.
27 Ale de bɛ na ne kɔfɛ, o ka fisa ni ne ye, ne man kan ka a ka sanbara da wuli.
28 O kow kɛra Betabara dugu la, Jurdɛn baji kɔ fɛ, Yuhana tun bɛ batise yɔrɔ min na.
29 O dugusagwɛ, Yuhana ye Yesu natɔ ye a fɛ k'a fɔ a ye ko: «Ala ka Sagaden filɛ, min bɛ diɲɛ jurumu ta ka bɔ yen.»
30 Ne y'a fɔ a ko la ko: «Mɔgɔ dɔ bɛ na ne kɔfɛ, min ka fisa ni ne ye.»
31 Ne tun t'a dɔn, nka walisa a ka jira Israɛl la, o de kosɔn ne nana ka batise ji la.
32 Yuhana ye seereya kɛ k'a fɔ ko: «Ne ye Ni Senu jigintɔ ye ka bɔ sankolo la i ko tuganin.
33 Ne tun t'a dɔn, nka min ye ne ci ka taa batise ji la, o y'a fɔ ne ye ko: «I na Ni Senu jigintɔ ye min kan, ka to a kan, o de bɛ batise ni Ni Senu ye.»
34 Ne y'a ye ka seereya kɛ ko nin ye Ala Denkɛ ye.
35 O dugusagwɛ, Yuhana ni a ka kalanden fila jɔlen tora.
36 A y'a filɛ Yesu taamatɔ la, a ko: «Ala ka Sagaden filɛ!»
37 O kalanden fila y'a ka kuma mɛn, u tugura Yesu kɔ.
38 Yesu y'i yɛlɛma k'u tugutɔ ye k'u ɲininka ko: « Aw bɛ mun ɲini?» U y'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, o kɔrɔ ye ko: Karamɔgɔ, i sigilen bɛ min?»
39 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ka na a filɛ.» U nana a sigiyɔrɔ ye, u tora a fɛ o don, k'a masɔrɔ a kɛra lɛrɛ tan ɲɔgɔn ye.
40 Mɔgɔ fila minnu ye Yuhana ka kuma mɛn ka tugu a nɔfɛ, olu dɔ la kelen tun ye Simɔn Piɛrɛ balimakɛ Andre ye.
41 A ye a balimakɛ Simɔn sɔrɔ fɔlɔ k'a fɔ a ye ko: «An ye Masiya sɔrɔ, o kɔrɔ ye Krisita ye.»
42 A nana n'a ye Yesu fɛ. Yesu y'a ye tuma min na, a ko: « I ye Jona denkɛ Simɔn ye .
43 O duguɲɛ, Yesu tun b'a fɛ ka taa Galile ka Filipe sɔrɔ k'a fɔ a ye ko: « I tugu ne kɔ.»
44 Filipe tun be Betsaida dugu la, Andre ni Piɛrɛ ka dugu la.
45 Filipe ye Natanaɛl sɔrɔ k'a fɔ a ye ko: «Musa ye sɛbɛn ci min ko la sariya la ani kiraw fɛ, an y'o sɔrɔ, Yesu Nazarɛtika, Yusufu denkɛ.»
46 Natanaɛl y'a fɔ a ye ko: «Fɛn ɲuman bɛ se ka bɔ Nazarɛti wa?» Filipe y'a fɔ a ye ko: «Na ka a filɛ.»
47 Yesu ye Natanaɛl natɔ ye a fɛ k'a fɔ a ko la ko: « Israɛlden filɛ tiɲɛ na, nanbara si tɛ a la!»
48 Natanaɛl y'a fɔ a ye ko: «I bɛ ne dɔn ka bɔ min?» Yesu y'a jaabi k'a fɔ a ye ko: « Sanni Filipe ka i wele, i to torosun kɔrɔ, ne y'i ye.»
49 Natanaɛl y'a jaabi ko: «Karamɔgɔ, i ye Ala Denkɛ ye. e ye Israɛl masakɛ ye.»
50 Yesu y'a jaabi ko: « Ne y'a fɔ i ye ko ne y'i ye torosun kɔrɔ, i dalen b'a la wa? I na fɛn belebelebaw ye ka tɛmɛ ninnu kan.»
51 A y'a fɔ a ye ko: «Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ aw ye ko nin kɔfɛ, aw na sankolo da wulilen ye, ani Ala ka mɛlɛkɛw bɛ wuli ka jigin Mɔgɔ Denkɛ kan.»

SABABU 2NAN

1 O tile sabanan, furu kɛra Galile mara la Kana. Yesu ba tun bɛ yen.
2 Yesu ni a ka kalandenw bɛɛ welera furu la.
3 Diwɛn dɛsera u la tuma min na, Yesu ba y'a fɔ a ye ko: «Dwɛn tɛ u bolo.»
4 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Muso, mun bɛ ne ni i cɛ?» ne ka waati ma se fɔlɔ.
5 A ba y'a fɔ jɔnw ye ko: «A mana fɛn o fɛn fɔ aw ye, aw k'o kɛ.»
6 Kabakurun daga wɔɔrɔ tun sigilen bɛ yen, ka kɛɲɛ ni Yahutuw ka saniya cogo la.

7 Yesu y'a fɔ u ye ko: « A' ye jidagayɔrɔw fa ji la.» U y'u fa fo ka se u dan na.

8 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ka bɔ ka taa seli kuntigi fɛ.» U y'a da.

9 Seli kuntigi ye diwɛn diwɛn ji nɛnɛ tuma min na, a ma a bɔyɔrɔ dɔn.

10 A y'a fɔ a ye ko: «Mɔgɔ bɛɛ bɛ diwɛn ɲuman bɔ a daminɛ na. Ni mɔgɔw ye dɔlɔ min ka ɲɛ, o tuma na, min ka jugu, nka i ye diwɛn ɲuman mara fo ka na se bi ma.»

11 Yesu ye kabakow daminɛ Kana kɛ Galile jamana na. A ka kalandenw dara a la.

12 O kɔ, Yesu jiginna Kapɛrnaum, a ni a ba ni a balimakɛw ni a ka kalandenw.

13 Yahutuw ka Tɛmɛnkan seli surunyara, Yesu taara Jerusalɛm.

14 Alabatosoba kɔnɔ, misiw ni sagaw ni tuganinw feerelaw ni wari cilikɛlaw sigilen bɛ Alabatosoba kɔnɔ.

15 A ye bugɔli kɛ ni juru misɛnninw ye, ka u bɛɛ gɛn ka bɔ Alabatosoba kɔnɔ, sagaw ni misiw. A ye fɛn caman cilikɛlaw ka wari bɔn, ka tabaliw ci.

16 A y'a fɔ tuganin feerelaw ye ko: « A' ye nin fɛnw ta yan. Aw kana ne Fa ka so kɛ jago so ye.»

17 A ka kalandenw hakili jigira a la ko a sɛbɛnnen bɛ ko: «I ka so timinandiya ye ne dun.»

18 Yahutuw y'a jaabi ko: «I bɛ taamashyɛn jumɛn jira an na k'a masɔrɔ i bɛ nin kow kɛ?»

19 Yesu y'u jaabi ko: « A' ye nin Alabatosoba tiɲɛ, ne na a lawuli tile saba kɔnɔ.»

20 Yahutuw y'a fɔ ko: «Alabatosoba in jɔra san binaani ni wɔɔrɔ kɔnɔ, yala i na a jɔ tile saba kɔnɔ wa?»

21 Nka Yesu kumana a farikolo Alabatosoba ko la.

22 A kununna ka bɔ suw cɛma tuma min na, a ka kalandenw hakili jigira ko a ye nin fɔ u ye. U dara Kitabu ni Yesu ka kuma fɔlenw la.

23 Tuma min na Yesu tun bɛ Jerusalɛm Tɛmɛnkan seli seli don na, mɔgɔ caman dara a tɔgɔ la, a ye kabako minnu kɛ.

24 Nka Yesu ma a yɛrɛ di u ma, katuguni a tun bɛ mɔgɔw bɛɛ dɔn.

25 A mago tun t'a la ko mɔgɔ si ka seereya kɛ hadamaden ko la, katuguni a tun b'a dɔn fɛn min bɛ mɔgɔ la.

SABABU 3NAN

1 Farisiɛnw cɛma dɔ tun bɛ yen, o tɔgɔ ko Nikodemu, Yahutuw kuntigi.

2 U nana Yesu ma su fɛ k'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, an b'a dɔn ko i ye karamɔgɔ ye min bɔra Ala yɔrɔ.

3 Yesu y'a jaabi ko: « Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ i ye ko ni mɔgɔ ma bange kokura, a tɛ se ka Elohim ka masaya ye.»

4 Nikodemu y'a fɔ a ye ko: «Mɔgɔ kɔrɔla bɛ se ka bange cogo di?» a bɛ se ka don a ba kɔnɔ siɲɛ filanan na, ka bange wa?

5 Yesu y'a jaabi ko: « Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ i ye ko ni mɔgɔ ma bange ji ni Ni fɛ, a tɛ se ka don Elohim ka masaya la.»

6 Fɛn min bangera farisogo la, o ye farisogo ye. Fɛn min bangera Ni Senu fɛ, o ye Ni ye.

7 I kana kabakoya ko ne y'a fɔ i ye ko: «Aw ka kan ka bange kokura.»

8 Fiɲɛ bɛ fiyɛ a b'a fɛ yɔrɔ min na, i bɛ a mankan mɛn, nka i tɛ se k'a dɔn a bɔra yɔrɔ min na ani a bɛ taa yɔrɔ min na.

9 Nikodemu y'a jaabi ko: «Nin kow bɛ se ka kɛ cogo di?»

10 Yesu y'a jaabi ko: « I ye Israɛl matigi ye, i tɛ o kow dɔn wa?»

11 Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ i ye ko an bɛ kuma ko an bɛ min dɔn, ka seereya kɛ ko an ye min ye. Aw tɛ an ka seereya minɛ.»

12 Ni ne ye dugukolo kan kow fɔ aw ye, k'a sɔrɔ aw ma da a la, aw na da a la cogo di, ni ne bɛ sankolo kow fɔ aw ye?

13 Mɔgɔ si ma yɛlɛn sankolo la fo mɔgɔ min jiginna ka bɔ sankolo la, hali Mɔgɔ Denkɛ min bɛ sankolo la.

14 Musa ye sa kɔrɔta kungokolon kɔnɔ cogo min na, Mɔgɔ Denkɛ fana ka kan ka kɔrɔta o cogo kelen na.

15 Mɔgɔ o mɔgɔ dara ale la, o kana halaki, nka ɲɛnamaya banbali ka sɔrɔ.

16 Ala ye diɲɛ kanu fo a y'a Denkɛ kelenpe di, walisa mɔgɔ o mɔgɔ dara a la, o kana halaki, nka ɲɛnamaya banbali ka sɔrɔ.

17 Elohim ma a Denkɛ ci diɲɛ la walisa ka diɲɛ jalaki. Nka walisa diɲɛ ka kisi ale barika la.»

18 Min dara a la, o ma jalaki, nka min ma da a la, o jalakilen don kaban, katuguni a ma da Ala Denkɛ kelenpe tɔgɔ la.

19 O jalaki ye nin ye, ko yeelen nana diɲɛ kɔnɔ, mɔgɔw ye dibi kanu ka tɛmɛ yeelen kan, katuguni u ka kɛwalew tun ka jugu.

20 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ kojugu kɛ, o bɛ yeelen koniya, a tɛ na yeelen na, walisa a ka kɛwalew kana kɔrɔfɔ.

21 Nka min bɛ tiɲɛ kɛ, o bɛ na kɛnɛ kan, walisa a ka kɛwalew k'a jira ko u kɛra Elohim la.

22 O kɔ, Yesu ni a ka kalandenw nana Jude jamana na. A tora u fɛ yen ka batise.

23 Yuhana tun bɛ ka batise Aɛnɔn dugu la, Salim kɛrɛfɛ, katuguni ji caman tun bɛ yen.

24 Yuhana tun ma bila kaso la fɔlɔ.

25 O kɔ, ɲininkali kɛra Yuhana ka kalanden dɔw ni Yahutuw cɛ saniya ko la.

26 U sera Yuhana ma k'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, i ye seereya kɛ i fɛ Jurdɛn kɔ fɛ, o de bɛ batise, mɔgɔw bɛɛ bɛ na a fɛ.»

27 Yuhana y'a jaabi ko: «Mɔgɔ tɛ se ka foyi sɔrɔ ni a ma di a ma ka bɔ sankolo la.»

28 Aw yɛrɛw bɛ ne seereya ko ne y'a fɔ ko ne tɛ Krisita ye, nka ne cilen don a ɲɛ.

29 Kɔɲɔmuso bɛ min fɛ, o ye kɔɲɔcɛ ye, nka kɔɲɔcɛ teri min bɛ jɔ k'a lamɛn, o bɛ ɲagali kosɛbɛ kɔɲɔcɛ kan kosɔn.

30 A ka kan ka caya, nka ne ka kan ka dɔgɔya.

31 Min bɛ bɔ sankolo la, o ka bon ni fɛn bɛɛ ye.

32 A ye min ye ka min mɛn, a bɛ o seereya kɛ. Mɔgɔ si tɛ a ka seereya sɔrɔ.»

33 Min ye a ka seereya sɔrɔ, o ye taamashyɛn da a kan ko Ala ye tiɲɛtigi ye.

34 Elohim ye min ci, o bɛ Elohim ka kuma fɔ.

35 Fa Ala bɛ Denkɛ kanu, a ye fɛn bɛɛ di a bolo.

36 Min dara Denkɛ la, ɲɛnamaya banbali bɛ o tigi fɛ. Nka Ala ka diminya bɛ to a kan.»

SABABU 4nan

1 Matigi y'a dɔn tuma min na Farisiɛnw y'a mɛn cogo min na ko Yesu ye kalanden caman da ka tɛmɛ Yuhana kan.

2 (Hali ni Yesu yɛrɛ ma batise, nka a ka kalandenw de batise).

3 A bɔra Jude jamana la ka taa Galile.

4 A ka kan ka tɛmɛ Samari fɛ.
5 O kɔ, a sera Samari dugu dɔ la, o min tɔgɔ ye ko Sikar, Yakuba ye dugukolo min di a denkɛ Yusufu ma, o gɛrɛfɛ.
6 Yakuba ka kɔlɔn tun bɛ yen. Yesu sɛgɛnnen a ka taama fɛ, a y'i sigi kɔlɔn kan ten.
7 Samari muso dɔ nana ji min .
8 (Katuguni a ka kalandenw taara dugu kɔnɔ ka dumuni san).
9 Samari muso y'a fɔ a ye ko: «I min ye Yahutu ye, i bɛ minfɛn ɲini ne fɛ cogo di?» katuguni Yahutuw ni Samarikaw tɛ ɲɔgɔn minɛ.
10 Yesu y'a jaabi k'a fɔ a ye ko: « Ni i tun bɛ Elohim ka nilifɛn dɔn, ani mɔgɔ min b'a fɔ i ye ko: I ka min di ne ma. i tun na a ɲini a fɛ, a tun na ji ɲɛnama di i ma.»
11 Muso y'a fɔ a ye ko: «Matigi, foyi tɛ i bolo ka ji bɔ, kɔlɔn ka dun.
12 I ka bon ni an fa Yakuba ye, o min ye kɔlɔn di an ma, a yɛrɛ ni a denw ni a ka baganw y'a min wa?
13 Yesu y'a jaabi ko: « Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ nin ji min, minnɔgɔ bɛ o minɛ ko kura.
14 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ ji min, ne bɛna o min di a ma, minnɔgɔ tɛna o minn abada. Nka ne na ji min di a ma, o na kɛ ji kɔlɔn ye min bɛ woyo ka taa ɲɛnamaya banbali la.
15 Muso y'a fɔ a ye ko: «Matigi, nin ji di ne ma, walisa minnɔgɔ kana ne minɛ, ne kana na yan ka ji min.»
16 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Taa i cɛ wele ka na yan.»
17 Muso y'a jaabi ko: «Cɛ tɛ ne fɛ.» Yesu y'a fɔ a ye ko: « I y'a fɔ ka ɲɛ ko: Cɛ tɛ ne fɛ.
18 I ye cɛ duuru sɔrɔ. Min bɛ i bolo sisan, o tɛ i cɛ ye.
19 Muso y'a fɔ a ye ko: «Matigi, ne y'a faamu ko i ye kira ye.»
20 An bɛnbaw tun bɛ bato kɛ kulu in kan. Aw b'a fɔ ko mɔgɔw ka kan ka bato kɛ Jerusalɛm de la.»
21 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Muso, da ne la, waati bɛ na, aw tɛna Fa Ala bato nin kulu kan, wala Jerusalɛm hali bi.»
22 Aw bɛ bato kɛ, aw tɛ fɛn dɔn, an bɛ min bato, an b'o dɔn, katuguni kisili bɛ bɔ Yahutuw de la.
23 Nka waati bɛ na, a bɛ se sisan, batobaga lakikaw na Fa bato ni hakili ni tiɲɛ la.
24 Ala ye Ni ye.
25 Muso y'a fɔ a ye ko: «Ne y'a dɔn ko Masiya bɛ na, o min bɛ wele ko Krisita.
26 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ne min bɛ kuma i fɛ, o de don.»
27 A ka kalandenw nana o ko la, u kabakoyara ko a bɛ kuma muso fɛ. wala: «Mun na i bɛ kuma a fɛ?»
28 Muso y'a ka jidaga to yen ka taa dugu kɔnɔ k'a fɔ cɛw ye.
29 A' ye na cɛ dɔ ye min ye ne ka ko kɛlenw bɛɛ fɔ ne ye.
30 U bɔra dugu kɔnɔ ka na Yesu ma.
31 O waati la, a ka kalandenw y'a deli ko: «Karamɔgɔ, dumuni kɛ.»
32 Nka Yesu y'a fɔ u ye ko: « Dumuni bɛ ne bolo ka dun, aw tɛ min dɔn.»
33 O de y'a to kalandenw y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Mɔgɔ dɔ nana ni a ye ka dumuni kɛ wa?»
34 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ne cibaa sago kɛli ka ne ka baara ban.»
35 Aw m'a fɔ ko kalo naani bɛ yen hali suman tigɛ na wa? A filɛ, ne b'a fɔ aw ye ko: A' ye aw ɲɛ kɔrɔta ka forow filɛ. sabu u finman don kaban ka suman tigɛ.
36 Suman tigɛbaa bɛ sara sɔrɔ ka denw lajɛ ɲɛnamaya banbali la, walisa dannikɛla ni suman tigɛbaga bɛɛ ka ɲagali ɲɔgɔn fɛ.
37 O kuma ye tiɲɛ ye yan, ko: «Mɔgɔ dɔ bɛ danni kɛ, dɔ wɛrɛ bɛ suman tigɛ.»
38 Aw ma baara si kɛ min na, ne y'aw ci ka taa o tigɛ.
39 O dugu Samarika caman dara Yesu la, muso ka kuma kosɔn, ko: «Ne ye ko minnu kɛ, a ye olu bɛɛ fɔ ne ye.»
40 Samarikaw sera Yesu ma tuma min na, u y'a deli ko a ka to u fɛ.
41 Mɔgɔ caman wɛrɛw dara a yɛrɛ ka kuma kosɔn.
42 A y'a fɔ muso ye ko: «Sisan, an dalen tɛ i ka kuma kosɔn, katuguni an yɛrɛw y'a mɛn, k'a dɔn ko tiɲɛ na, Krisita ye diɲɛ Kisibaa ye.»
43 Tile fila tɛmenen kɔ, a bɔra yen ka taa Galile.
44 Yesu yɛrɛ ye seereya kɛ ko kira tɛ bonya a yɛrɛ ka jamana kɔnɔ.
45 A sera Galile tuma min na, Galilekaw y'a bisimila, k'a masɔrɔ a ye ko minnu kɛ Jerusalɛm seli la, u y'o bɛɛ ye.
46 Yesu seginna Galile jamana Kana, a ye ji diwɛn kɛ yen. Faama dɔ tun bɛ yen, a denkɛ tun bananen don Kapɛrnaum.
47 A y'a mɛn tuma min na ko Yesu bɔra Jude jamana na ka taa Galile, a taara a deli ko a ka jigin ka a denkɛ kɛnɛya.
48 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ni aw ma taamashyɛnw ni kabakow ye, aw tɛna da a la.»
49 Faama y'a fɔ a ye ko: «Matigi, jigin sani ne den ka sa.»
50 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Taa. i denkɛ ɲɛnama don. Yesu ye kuma min fɔ a ye, o cɛ dara o la, ka taa.
51 A jigintɔ tuma min na, a ka baarakɛlaw y'a kunbɛn k'a fɔ a ye ko: «I denkɛ ɲɛnama don.»
52 O kɔ, a y'u ɲininka waati min na a y'a daminɛ ka kow ɲɛnabɔ. U y'a fɔ a ye ko: «Kunu lɛrɛ wolonwulanan na, sumaya y'a bila.»
53 Fa y'a dɔn ko Yesu y'a fɔ a ye o waati kelen de la ko: « I denkɛ ɲɛnama don. »
54 Yesu bɔra Jude jamana na Galile tuma min na, o ye kabako filanan ye tugun.

SABABU 5NAN

1 O kɔfɛ, Yahutuw ka seli kɛra. Yesu taara Jerusalɛm.
2 Jidaga dɔ bɛ Jerusalɛm sagaw ka sugu da la, o bɛ wele Heburukan na ko Betesda.
3 Sebaliw jamaba tun dalen bɛ olu kɔnɔ, fiyentɔw, jɔlenw, jalenw, ji lamagatɔ makɔnɔ.
4 K'a masɔrɔ mɛlɛkɛ dɔ jigira waati dɔ la jidaga kɔnɔ ka ji jɔrɔ.
5 Cɛ dɔ tun bɛ yen, bana tun bɛ min na san bisaba ni seegin.
6 Yesu y'a ye tuma min na a dalen bɛ a la k'a dɔn ko a bɛ o ko la kabini tuma jan, a y'a fɔ a ye ko: « I b'a fɛ ka kɛnɛya wa?»
7 Cɛ sebali y'a jaabi ko: «Matigi, mɔgɔ si tɛ ne bolo ka ne don jidaga kɔnɔ.
8 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Wuli ka i ka dilan ta ka taama.»
9 O yɔrɔnin bɛɛ cɛ kɛnɛyara, a y'a ka dilan ta ka taama.
10 Yahutuw y'a fɔ a kɛnɛyalen ye ko: «Lafiɲɛ don don.
11 A y'u jaabi ko: «Min ye ne kɛnɛya, o y'a fɔ ne ye ko: «I ka i ka dilan ta ka taama.»
12 U y'a ɲininka ko: «Mɔgɔ jumɛn y'a fɔ i ye ko i ka i ka dilan ta ka taama?»
13 Min kɛnɛyara, o tun t'a dɔn o ye mɔgɔ min ye, katuguni Yesu tun y'a yɛrɛ bila ka taa, jamaba tun bɛ o yɔrɔ la.

14 O kɔ, Yesu y'a sɔrɔ Alabatosoba kɔnɔ k'a fɔ a ye ko: « A
filɛ, i kɛnɛyara.
15 Cɛ taara k'a fɔ Yahutuw ye ko Yesu de y'a kɛnɛya.
16 Yahutuw ye Yesu tɔɔrɔ, k'a ɲini k'a faga, katuguni a ye
o kow kɛ lafiɲɛ don na.
17 Yesu y'u jaabi ko: « Ne Fa bɛ baara kɛ fo ka na se bi ma,
ne fana bɛ baara kɛ.»
18 O de y'a to Yahutuw y'a ɲini ka taa a fɛ k'a faga,
katuguni a ma lafiɲɛ don tiɲɛ dɔrɔn, nka a y'a fɔ fana ko
Ala ye a Fa ye.
19 Yesu y'u jaabi k'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye
ko Denkɛ tɛ se ka foyi kɛ a yɛrɛ la, fo a bɛ min kɛ a Fa fɛ.
20 Fa Ala bɛ Denkɛ kanu, a bɛ a yɛrɛ ka kɛwalew bɛɛ jira a
la.
21 Fa Ala bɛ suw lakunun ka u ɲɛnamaya cogo min na. O
cogo kelen na, Denkɛ b'a fɛ mɔgɔ minnu na, a bɛ olu
ɲɛnamaya.»
22 Fa Ala tɛ kiri tigɛ mɔgɔ si kan, nka a ye kiri bɛɛ kalifa a
Denkɛ ma.
23 Mɔgɔw bɛɛ ka Denkɛ bonya i ko u bɛ Fa bonya cogo
min na. Min tɛ Denkɛ bonya, o tɛ a cibaa Fa bonya.
24 Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ min bɛ ne ka
kuma lamɛn ka da ne cibaa la, ɲɛnamaya banbali b'a fɛ, nka
a tɛna se ka jalaki. Nka a bɔra saya la ka taa ɲɛnamaya la.
25 Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ aw ye ko waati bɛ na, sisan sera,
suw na Ala Denkɛ kan mɛn.
26 Ni Fa Ala bɛ ɲɛnamaya sɔrɔ a yɛrɛ la cogo min na. O
cogo la, a ye o di Denkɛ ma walisa a ka ɲɛnamaya sɔrɔ a
yɛrɛ la.
27 A ye fanga di a ma ka kiri tigɛ fana, katuguni a ye Mɔgɔ
Denkɛ ye.
28 Aw kana kabakoya nin ko la, katuguni waati bɛ na,
kaburu kɔnɔ mɔgɔw bɛɛ na a kan mɛn.
29 A na bɔ kɛnɛ kan. Minnu ye ko ɲuman kɛ, olu ka se ka
ɲɛnamaya lakunu. Minnu ye kojugu kɛ, olu lakununni ka
kɛ jalaki la.
30 Ne yɛrɛ tɛ se ka foyi kɛ. katuguni ne tɛ ne yɛrɛ sago ɲini,
nka ne Fa sago de bɛ ne ci.
31 Ni ne ye ne yɛrɛ seereya kɛ, ne ka seereya tɛ tiɲɛ ye.
32 Dɔ wɛrɛ bɛ yen min bɛ ne seereya kɛ. Ne b'a dɔn ko a bɛ
seereya min kɛ ne ko la, o ye tiɲɛ ye.»
33 Aw ye ci bila Yuhana ma, a ye tiɲɛ seereya kɛ.
34 Nka ne tɛ seereya sɔrɔ mɔgɔ fɛ, nka ne bɛ nin kumaw fɔ
walisa aw ka kisi.
35 A tun ye yeelen ye min bɛ jeni ani min bɛ manamana,
aw tun b'a fɛ ka ɲagali waati dɔ kɔnɔ a ka yeelen na.
36 Nka ne ka seereya ka bon ni Yuhana ta ye, katuguni ne
Fa ye baara minnu di ne ma ka ban, ne bɛ baara minnu kɛ,
olu bɛ ne seereya ko Fa Ala de ye ne ci.
37 Fa min ye ne ci, o yɛrɛ ye ne seereya kɛ. Aw ma a kan
mɛn waati si la, aw ma a cogoya ye fana.
38 A ka kuma ma to aw kɔnɔ.
39 I ka Bibulu tɛmɛsiraw ɲini; Katuguni aw b'a miiri ko
ɲɛnamaya banbali bɛ aw la olu de la.
40 Aw t'a fɛ ka na ne fɛ walisa aw ka ɲɛnamaya sɔrɔ.
41 Ne tɛ bonya sɔrɔ mɔgɔw fɛ.
42 Nka ne b'a dɔn ko Elohim kanu tɛ aw kɔnɔ.
43 Ne nana ne Fa tɔgɔ la, aw tɛ ne minɛ, ni mɔgɔ wɛrɛ nana
a yɛrɛ tɔgɔ la, aw na o minɛ.
44 Aw minnu bɛ bonya sɔrɔ ɲɔgɔn fɛ, k'a sɔrɔ aw tɛ bonya
ɲini Elohim dɔrɔn fɛ?
45 Aw kana miiri ko ne na aw jalaki Fa Ala ɲɛkɔrɔ.
46 Ni aw tun dara Musa la, aw tun na da ne la.
47 Nka ni aw ma da a ka sɛbɛnw la, aw na da ne ka kumaw
la cogo di?

SABABU 6NAN

1 O kɔ, Yesu taara Galile baji cɛ, o ye Tiberiyasi baji ye.
2 Jamaba tugura a nɔfɛ, katuguni a ye kabako minnu kɛ
banabagatɔw la, u y'o ye.
3 Yesu yɛlɛla kulu dɔ kan, a ni a ka kalandenw y'i sigi yen.
4 Tɛmɛnkan seli tun surunyana Yahutuw ka seli la.
5 Yesu y'a ɲɛ kɔrɔta k'a ye ko jamaba nana a ma, a y'a fɔ
Filipe ye ko: « An na buru san min ka bɔ yen walisa u ka
dumuni kɛ?»
6 A ye nin fɔ walisa k'a kɔrɔbɔ, katuguni a tun bɛna min kɛ,
a yɛrɛ tun b'o dɔn.
7 Filipe y'a jaabi ko: «Nburu kɛmɛ fila tɛ se u ma, u kelen-
kelen bɛɛ ka dɔɔni ta.»
8 A ka kalanden dɔ, Andre, Simɔn Piɛrɛ balimakɛ, y'a fɔ a
ye.
9 Cɛdennin dɔ bɛ yan, orge buru duuru ni jɛgɛ misɛn fila
b'a bolo.
10 Yesu y'a fɔ ko: « A' ye cɛw sigi.» Sisan, bin caman tun
bɛ o yɔrɔ la. O la, cɛw y'u sigi, u hakɛ bɛ se mɔgɔ waa
duuru ɲɔgɔn ma.
11 Yesu ye nbuuru ta. A ye barika da Ala ye tuma min na,
a ye kalandenw tila-tila ka di kalandenw ma. ani jɛgɛw
fana na i n'a fɔ u tun b'a fɛ cogo min na.
12 U falen don tuma min na, Yesu y'a fɔ a ka kalandenw ye
ko: « Aw ka fɛn tolenw lajɛ, walisa foyi kana tunun.»
13 O de y'a to u ye u lajɛ ɲɔgɔn fɛ ka segi tan ni fila fa ni
orge buru duuru tora dumunikɛlaw ye.
14 Yesu ye kabako min kɛ, u y'o ye tuma min na, u y'a fɔ
ko: «Tiɲɛ na, o kira min bɛna na diɲɛ la, o ye nin ye.»
15 Yesu y'a ye tuma min na ko u nana a minɛ ni fanga ye
walisa k'a kɛ masakɛ ye, a kelen taara kulu dɔ la tugun.
16 Wula sera tuma min na, a ka kalandenw jiginna kɔgɔji
la.
17 U donna kurunba dɔ kɔnɔ ka baji tigɛ ka taa Kapɛrnaum
fan fɛ. Dibi donna sisan, Yesu ma na u ma.
18 Kɔgɔji wulila fiɲɛba dɔ kosɔn.
19 U ye kurun ta ka se mɛtɛrɛ mugan ni duuru wala bi saba
ɲɔgɔn ma, u y'a ye ko a bɛ taama kɔgɔji kan, ka gɛrɛ kurun
la.
20 Nka Yesu y'a fɔ u ye ko: «Ne de don. aw kana siran.
21 U y'a minɛ ka don kurun kɔnɔ, o yɔrɔnin bɛɛ, kurun sera
dugukolo la, u taara yɔrɔ min na.
22 O dugusagwɛ, jama minnu jɔlen bɛ kɔgɔji fan dɔ fɛ, olu
y'a ye ko kurun wɛrɛ tɛ yen, fo a ka kalandenw donna
kurun min kɔnɔ, ko Yesu ma don kurun kɔnɔ n'a ka
kalandenw ye, nka a ta don kalandenw tun taara u kelen na.
23 (O bɛɛ n'a ta, kurun wɛrɛw nana ka bɔ Tiberiyasi, u tun
bɛ dumuni kɛ yɔrɔ min na, Matigi ye barika dali kɛ o yɔrɔ
la.
24 Jama y'a ye tuma min na ko Yesu ni a ka kalandenw tɛ
yen, u fana ye kurun ta ka taa Kapɛrnaum ka Yesu ɲini.
25 U y'a sɔrɔ kɔgɔji fan dɔ fɛ tuma min na, u y'a fɔ a ye ko:
«Karamɔgɔ, i sera yan tuma jumɛn?»
26 Yesu y'u jaabi k'a fɔ u ye ko: «Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko
aw bɛ ne ɲini, katuguni aw ye kabakow ye, nka aw ye
nbuuru dun ka fa.»

27 Aw kana baara kɛ dumuni halakilen kosɔn, nka dumuni min bɛ to ka taa ɲɛnamaya banbali la, Hadamaden Denkɛ na o di aw ma.
28 U y'a ɲininka ko: «An na mun kɛ walisa ka Ala ka kɛwalew kɛ?»
29 Yesu y'u jaabi ko: « Ala ka baara ye nin ye, ka da a ka ciden la.»
30 U y'a ɲininka ko: «O tuma na fɛ, i bɛ taamashyɛn jumɛn jira walisa an ka i ye ka da i la?» i bɛ mun baara kɛ?
31 An bɛnbaw tun bɛ manɛ dun kungokolon kɔnɔ. I ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na ko: «A ye nbuuru di u ma ka bɔ sankolo la, u ka dumuni kɛ.»
32 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko Musa ma o dumuni di aw ma ka bɔ sankolo la. Nka ne Fa bɛ nbuuru lakika di aw ma ka bɔ sankolo la.
33 Elohim ka dumuni ye min jiginna ka bɔ sankolo la ka ɲɛnamaya di diɲɛ ma.
34 U y'a fɔ a ye ko: «Matigi, nin nbuuru di an ma tuma bɛɛ.»
35 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ne de ye ɲɛnamaya dumuni ye. Min dara ne la, minnɔgɔ tɛna a minɛ abada.»
36 Nka ne y'a fɔ aw ye ko aw fana ye ne ye, nka aw ma da a la.
37 Fa Ala bɛ fɛn o fɛn di ne ma, o bɛɛ na na ne fɛ. Min bɛ na ne ma, ne tɛna o gɛn ka bɔ kɛnɛma abada.»
38 Ne jigira ka bɔ sankolo la ka ne yɛrɛ sago kɛ, nka ne cibaa sago kɛ.
39 Ne Fa min ye ne ci, o sago filɛ nin ye, ko a ye fɛn minnu bɛɛ di ne ma, ne kana bɔnɛ foyi la, nka ne ka o lakunu laban don na.
40 Ne cibaa sago filɛ nin ye, walisa mɔgɔ o mɔgɔ bɛ Denkɛ ye ka da a la, o ka ɲɛnamaya banbali sɔrɔ.
41 Yahutuw ye ŋunuŋunu a kɔrɔ, katuguni a y'a fɔ ko: «Ne ye nbuuru min jiginna ka bɔ sankolo la.»
42 U y'a ɲininka ko: «Nin ye Yusufu denkɛ Yesu ye, an bɛ min fa ni a ba dɔn wa?» A y'a fɔ cogo di ko: «Ne jigira ka bɔ sankolo la?»
43 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw kana ŋunuŋunu aw cɛma.»
44 Mɔgɔ si tɛ se ka na ne fɛ, ni ne Fa min ye ne ci, o y'a sama.
45 A sɛbɛnnen bɛ kiraw kɔnɔ ko: «Ala na u bɛɛ kalan.» Mɔgɔ o mɔgɔ ye Fa Ala ka kuma mɛn, ka a kalan, o bɛ na ne fɛ.
46 A ma fɔ ko mɔgɔ si ye Fa Ala ye, fo mɔgɔ min bɔra Elohim la, o de ye Fa Ala ye.
47 Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ min dara ne la, ɲɛnamaya banbali bɛ o tigi fɛ.
48 Ne de ye ɲɛnamaya nbuuru ye.
49 Aw bɛnbaw ye manɛ dun kungokolon kɔnɔ, u sara.
50 Nbuuru min bɛ jigin ka bɔ sankolo la, o ye nin ye, walisa mɔgɔ ka se k'a dun, a kana sa.
51 Ne ye nbuuru ɲɛnama ye min jiginna ka bɔ sankolo la, ni mɔgɔ dɔ ye nin nbuuru dun, o na ɲɛnamaya badaa.
52 Yahutuw ye sɔsɔli kɛ u ni ɲɔgɔn cɛ ko: «Nin cɛ bɛ se k'a sogo di an ma cogo di ka dun?»
53 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko ni aw ma Mɔgɔ Denkɛ sogo dun ka a joli min, ɲɛnamaya tɛ aw la.»
54 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ ne sogo dun ka ne joli min, ɲɛnamaya banbali bɛ o tigi fɛ. Ne na a lakunun laban don na.»
55 Ne farisogo ye dumuni ye tiɲɛ na, ne joli ye minfɛn ye tiɲɛ na.
56 Min bɛ ne sogo dun ka ne joli min, o sigilen bɛ ne kɔnɔ, ne fana sigilen bɛ ale la.
57 Ne Fa ɲɛnama ye ne ci cogo min na, ne bɛ balo ne Fa barika la cogo min na.
58 O nbuuru min jiginna ka bɔ sankolo la, o filɛ nin ye, a tɛ kɛ i ko aw bɛnbaw tun bɛ manɛ dun cogo min na, ka u sa.
59 A ye o kow fɔ Elohimbatoso kɔnɔ, k'a to mɔgɔw kalanni na Kapɛrnaum dugu kɔnɔ.
60 A ka kalanden caman y'o mɛn tuma min na, u y'a fɔ ko: «Nin kuma gɛlɛn don. jɔn bɛ se k'a mɛn?
61 Yesu y'a dɔn a yɛrɛ kɔnɔ ko a ka kalandenw bɛ ŋunuŋunu o ko la, a y'a fɔ u ye ko: « O bɛ aw dusu tiɲɛ wa?
62 Ni aw na Mɔgɔ Denkɛ wulitɔ ye, a tun bɛ yɔrɔ min na fɔlɔ, o ye mun ye?
63 Ni de bɛ ɲɛnamaya di. Nafa foyi tɛ farisogo la.
64 Nka aw dɔw bɛ yen minnu tɛ dannaya kɛ. Kabini Yesu tun b'a dɔn kabini fɔlɔfɔlɔ, mɔgɔ minnu ma da a la, olu ye jɔnw ye, ani minnu ka kan ka a janfa.
65 A ko: « O de y'a to ne y'a fɔ aw ye ko mɔgɔ si tɛ se ka na ne fɛ ni ne Fa ma o di a ma.»
66 Kabini o waati la, a ka kalanden caman kɔseginna, u ma taama a fɛ tun.
67 Yesu y'a fɔ u tan ni fila ye ko: « Aw fana bɛ taa wa?»
68 Simɔn Piɛrɛ y'a jaabi ko: «Matigi, an na taa jɔn fɛ?» ɲɛnamaya banbali kumaw bɛ i bolo.»
69 An dalen b'a la ko e ye Krisita ye, Ala ɲɛnama Denkɛ.
70 Yesu y'u jaabi ko: « Ne ma aw tan ni fila ɲɛnatɔmɔ wa?
71 A kumana Simɔn denkɛ Juda Iskariyɔti ko la, katuguni ale de tun bɛna a janfa.

SABABU 7nan

1 O kɔ, Yesu taamana Galile jamana na, katuguni a ma sɔn ka taama Yahutu diinɛ la, katuguni Yahutuw tun b'a fɛ k'a faga.
2 Yahutuw ka fanibugu seli tun surunyara.
3 A balimaw y'a fɔ a ye ko: «I ka bɔ yan ka taa Jude jamana na, walisa i ka kalandenw fana ka i ka kɛwalew ye.»
4 Mɔgɔ si tɛ yen min bɛ fɛn dɔ kɛ gundo la, a yɛrɛ b'a ɲini k'a dɔn kɛnɛ kan. Ni i bɛ nin kow kɛ, i y'i yɛrɛ jira diɲɛ la.
5 A balimaw fana ma da a la.
6 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ne ka waati ma se fɔlɔ.
7 Diɲɛ tɛ se ka aw koniya. Nka a bɛ ne kɔniya, katuguni ne bɛ o seereya kɛ ko a ka kɛwalew ka jugu.»
8 Aw ka taa nin seli in na. katuguni ne ka waati ma dafa fɔlɔ.»
9 A ye o kuma fɔ u ye tuma min na, a tora Galile.
10 Nka a balimaw wulila tuma min na, Yesu fana taara seli la kɛnɛ kan, nka a taara gundo la.
11 Yahutuw y'a ɲini seli la k'a ɲininka ko: «A bɛ min?»
12 Mɔgɔw ye ŋunuŋunu kosɛbɛ Yesu ko la, k'a masɔrɔ dɔw ko: «Mɔgɔ ɲuman don.» Nka a bɛ jama lafili.
13 O bɛɛ n'a ta, mɔgɔ si ma kuma a ko la k'a jɛya Yahutuw ɲɛsiran kosɔn.
14 Seli cɛma, Yesu taara Alabatosoba kɔnɔ ka mɔgɔw kalan.
15 Yahutuw kabakoyara k'a fɔ ko: «Nin cɛ ma deli ka sɛbɛnniw dɔn cogo di?»
16 Yesu y'u jaabi ko: « Ne ka kalan tɛ ne ta ye, nka ne cibaa de ta don.»

17 Ni mɔgɔ dɔ b'a fɛ k'a sago kɛ, a na o kalan dɔn, ni o bɔra Elohim la, wala ni ne bɛ kuma ne yɛrɛ de la.
18 Min bɛ kuma a yɛrɛ ma, o bɛ a yɛrɛ ka nɔɔrɔ ɲini, nka min bɛ a cibaa nɔɔrɔ ɲini, o ye tiɲɛ ye, tilenbaliya si tɛ a la.
19 Musa ma sariya di aw ma, nka aw si ma sariya labato wa? Mun na aw bɛ taa ka ne faga?
20 Jama y'a jaabi ko: «Jin bɛ i la.
21 Yesu y'u jaabi ko: « Ne ye baara kelen de kɛ, aw bɛɛ kabakoyara.»
22 Musa ye bolokoli di aw ma. (A tɛ bɔ Musa la, nka a bɛ bɔ faw de la.) aw bɛ cɛ boloko lafiɲɛ don na.
23 Ni mɔgɔ dɔ bolokoli lafiɲɛ don na, walisa Musa ka sariya kana tiɲɛ. aw dimina ne kɔrɔ wa, katuguni ne ye mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ kɛnɛya lafiɲɛ don na wa?
24 Aw kana kiri tigɛ ka kɛɲɛ ni aw yecogo ye, nka aw ka kiri tilennenya tigɛ.
25 Jerusalɛmkaw dɔw y'a fɔ ko: «U b'a fɛ ka min faga, o tɛ nin ye wa?»
26 Nka, a filɛ, a bɛ kuma ni jagɛlɛya ye, nka u tɛ foyi fɔ a ye. Yala kuntigiw b'a dɔn tiɲɛ na ko nin ye Krisita yɛrɛ de ye wa?
27 O bɛɛ n'a ta, an bɛ nin cɛ bɔyɔrɔ dɔn, nka Krisita nana tuma min na, mɔgɔ si t'a bɔyɔrɔ dɔn.
28 Yesu pɛrɛnna Alabatosoba kɔnɔ k'a to mɔgɔw kalanni na k'a fɔ ko: « Aw fila bɛɛ bɛ ne dɔn, aw fana b'a dɔn ne bɔra yɔrɔ min na.
29 Nka ne b'a dɔn, katuguni ne bɔra ale de la, ale de ye ne ci.
30 U y'a ɲini k'a minɛ, nka mɔgɔ si ma bolo da a kan, katuguni a ka waati tun ma se fɔlɔ.
31 Jama caman dara Yesu la k'a fɔ ko: «Ni Krisita nana tuma min na, yala a bɛna kabako caman kɛ ka tɛmɛ nin cɛ ka kabakow kan wa?»
32 Farisiɛnw y'a mɛn ko jama bɛ ŋunuŋunu a ko la. Farisiɛnw ni sarakalasebaaw kuntigiw ye cidenw ci ka taa Yesu minɛ.
33 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ne bɛ aw fɛ dɔɔnin, o kɔ, ne bɛ taa ne cibaa fɛ.»
34 Aw na ne ɲini, aw tɛna ne sɔrɔ, ne bɛ yɔrɔ min na, aw tɛ se ka na yen.
35 Yahutuw y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «A bɛ taa min, an kana a sɔrɔ?» Yala a na taa siya wɛrɛw cɛma minnu jɛnsɛnnen don, ka siya wɛrɛw kalan wa?
36 A y'a fɔ nin kuma sugu jumɛn ye ko: «Aw na ne ɲini, aw tɛna ne sɔrɔ.»
37 O seli donba don laban na, Yesu jɔlen tora ka pɛrɛn ko: « Ni minnɔgɔ bɛ mɔgɔ dɔ la, o ka na ne fɛ ka minni kɛ.»
38 Min dara ne la, i ko Kitabu y'a fɔ cogo min na, baji ɲɛnamaw na woyo ka bɔ a kɔnɔbara la.
39 (Nka a kumana Ni Senu ko la, dannabaaw ka kan ka min sɔrɔ, katuguni Ni Senu tun ma di fɔlɔ, katuguni Yesu nɔɔrɔ tun ma bonya fɔlɔ).
40 Jama caman y'o kuma mɛn tuma min na, u y'a fɔ ko: «Tiɲɛ na, nin ye kira ye.»
41 Dɔ wɛrɛw ko: «Nin ye Krisita ye.» Dɔw y'a fɔ ko: «Krista na bɔ Galile wa?»
42 Kitabu m'a fɔ ko Krisita bɛ bɔ Dawuda bɔnsɔn na ani Bɛtilɛhɛm dugu la, Dawuda tun bɛ yɔrɔ min na wa?
43 O la, farali donna jama cɛ ale kosɔn.
44 U dɔw tun b'a fɛ k'a minɛ. Nka mɔgɔ si ma bolo da a kan.
45 O kɔ, kuntigiw nana sarakalasebaaw kuntigiw ni Farisiɛnw fɛ. U y'a fɔ u ye ko: «Mun na aw ma na ni a ye?»
46 Kɛlɛcɛw y'a jaabi ko: «Mɔgɔ si ma kuma i ko nin cɛ abada.»
47 Farisiɛnw y'u jaabi ko: «Aw fana lafilila wa?»
48 Kuntigiw wala Farisiɛn dɔw dara a la wa?
49 Nka nin jama minnu tɛ sariya dɔn, olu dangalen don.
50 Nikodemu y'a fɔ u ye ko: «Min nana Yesu fɛ su fɛ.
51 An ka sariya bɛ kiri tigɛ mɔgɔ dɔ kan sani a ka a lamɛn k'a dɔn a bɛ min kɛ wa?
52 U y'a jaabi ko: «E fana bɔra Galile wa?» A ɲini ka a lajɛ, katuguni kira si tɛ bɔ Galile.
53 Mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ taara u yɛrɛ ka so.

SABABU 8NAN

1 Yesu taara Oliviye kulu la.
2 Sɔgɔmada joona fɛ, Yesu seginna Alabatosoba kɔnɔ, jama bɛɛ nana a fɛ. A y'i sigi ka u kalan.
3 Sariya karamɔgɔw ni Farisiɛnw nana ni muso dɔ ye min minɛna jatɔya la. U y'a sigi a cɛma.
4 U y'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, nin muso minɛna jatɔya la.»
5 Musa y'a fɔ an ye sariya kɔnɔ ko o mɔgɔw ka bon ni kabakurunw ye.
6 U y'o fɔ k'a kɔrɔbɔ walisa u ka a jalaki. Nka Yesu y'i biri, ka sɛbɛnni kɛ duguma ni a bolokɔnincinin ye, i n'a fɔ a ma u mɛn.
7 U tora ka Yesu ɲininka tuma min na, a y'i kɔrɔta k'a fɔ u ye ko: « Mɔgɔ min tɛ jurumu kɛ aw cɛma, o ka kabakurun ci a ma fɔlɔ.»
8 A y'i biri ka sɛbɛnni kɛ duguma.
9 Minnu y'o mɛn, u dusukun y'a fɔ u ye, u bɔra kelen kelen, k'a daminɛ u kɔrɔba la fo ka se u laban ma.
10 Yesu y'i kɔrɔta tuma min na, a ma mɔgɔ si ye muso kɔ, a y'a fɔ a ye ko: « Muso, i jalakibagaw bɛ min?» Mɔgɔ si ma i jalaki wa?
11 A ko: «Mɔgɔ si tɛ, Matigi.» Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ne fana tɛ i jalaki.
12 Yesu y'a fɔ u ye ko kura ko: « Ne ye diɲɛ yeelen ye.
13 Farisiɛnw y'a fɔ a ye ko: «I bɛ seereya kɛ i yɛrɛ la. i ka sɛbɛn tɛ tiɲɛ ye.
14 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Hali ni ne bɛ seereya kɛ ne yɛrɛ la, ne ka seereya ye tiɲɛ ye. Nka aw tɛ se k'a dɔn ne bɔra yɔrɔ min na, ani ne bɛ taa yɔrɔ min na.»
15 Aw bɛ kiri tigɛ ka kɛɲɛ ni farisogo ta ye. Ne tɛ kiri tigɛ mɔgɔ si kan.
16 O bɛɛ n'a ta, ni ne bɛ kiri tigɛ, ne ka kiritigɛ ye tiɲɛ ye, katuguni ne kelen tɛ, nka ne ni ne Fa min ye ne ci.
17 A sɛbɛnnen bɛ aw ka sariya kɔnɔ fana ko mɔgɔ fila ka seereya ye tiɲɛ ye.
18 Ne ye ne yɛrɛ seereya kɛ, ne Fa min ye ne ci, o bɛ ne seereya kɛ.
19 U y'a ɲininka ko: «I Fa bɛ min?» Yesu y'a jaabi ko: « Aw tɛ ne dɔn wala ne Fa fana, ni aw tun ye ne dɔn, aw tun na ne Fa fana dɔn.
20 Yesu y'o kumaw fɔ nafolo marayɔrɔ la, k'a to mɔgɔw kalanni na Alabatosoba kɔnɔ. katuguni a ka waati tun ma se fɔlɔ.
21 Yesu y'a fɔ u ye kosegin ko: « Ne bɛ taa, aw na ne ɲini, ka sa aw ka jurumuw la.
22 Yahutuw y'a fɔ ko: «A bɛna a yɛrɛ faga wa? A ko: «Ne bɛ taa yɔrɔ min na, aw tɛ se ka na yen.»

23 A y'a fɔ u ye ko: « Aw bɔra duguma. Ne bɔra san fɛ. Ne
tɛ nin diɲɛ ta ye.
24 Ne y'a fɔ aw ye ko aw na sa aw ka jurumuw la.
25 U y'a ɲininka ko: «E ye jɔn ye?» Yesu y'a fɔ u ye ko: «
Ne ye min fɔ aw ye kabini fɔlɔfɔlɔ.»
26 Fɛn caman bɛ ne fɛ ka fɔ ani ka kiri tigɛ aw ko la, nka
ne cibaa ye tiɲɛtigi ye. Ne ye ko minnu mɛn a ko la, ne bɛ
olu fɔ diɲɛ ye.»
27 U m'a faamu ko a kumana u Fa Fa ko la.
28 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ni aw ye Mɔgɔ Denkɛ kɔrɔta
tuma min na, aw na a dɔn ko ne ye ale de ye, ko ne tɛ foyi
kɛ ne yɛrɛ la. Nka ne Fa ye ne kalan cogo min na, ne bɛ o
kow fɔ.
29 Min ye ne ci, o bɛ ne fɛ. katuguni ko minnu ka di a ye,
ne bɛ olu kɛ tuma bɛɛ.
30 A ye o kumaw fɔ tuma min na, mɔgɔ caman dara a la.
31 Yesu y'a fɔ Yahutuw ye minnu dara a la ko: « Ni aw
tora ne ka kuma la, aw ye ne ka kalandenw ye tiɲɛ na.
32 Aw na tiɲɛ dɔn, tiɲɛ na aw hɔrɔnya.
33 U y'a jaabi ko: «An ye Ibrahima bɔnsɔn ye, an ma kɛ
mɔgɔ si ka jɔnya ye abada.
34 Yesu y'u jaabi ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ o
mɔgɔ bɛ jurumu kɛ, o ye jurumu ka jɔn ye.»
35 Baaraden tɛ to so kɔnɔ badaa, nka Denkɛ bɛ to badaa.
36 Ni Denkɛ ye aw hɔrɔnya, aw na kɛ hɔrɔnw ye tiɲɛ na.
37 Ne y'a dɔn ko aw ye Ibrahima bɔnsɔn ye. Nka aw b'a
ɲini ka ne faga, katuguni ne ka kuma jɔyɔrɔ tɛ aw la.»
38 Ne ye min ye ne Fa fɛ, ne bɛ o fɔ.
39 U y'a jaabi ko: «An fa ye Ibrahima ye.» Yesu y'a fɔ u ye
ko: « Ni aw tun ye Ibrahima denw ye, aw na Ibrahima ka
kɛwalew kɛ.»
40 Nka sisan aw b'a fɛ ka ne faga, ne ye tiɲɛ fɔ aw ye, ne
ye min mɛn Elohim fɛ.
41 Aw bɛ aw fa ka kɛwalew de kɛ. U y'a fɔ a ye ko: «An
ma bange jatɔya la. an Fa kelenpe de bɛ an fɛ, Ala yɛrɛ.
42 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ni Elohim tun ye aw Fa ye, aw
tun na ne kanu. ne fana ma na ne yɛrɛ la, nka a ye ne ci.»
43 Mun na aw tɛ ne ka kuma faamu? hali katuguni aw tɛ se
ka ne ka kuma mɛn.»
44 Aw ye aw fa jinɛ ta ye, aw na aw fa negew de kɛ. A tun
ye mɔgɔfagala ye kabini fɔlɔfɔlɔ, a ma to tiɲɛ la, katuguni
tiɲɛ tɛ a la. Ni a bɛ nkalon tigɛ, a bɛ kuma a yɛrɛ la,
katuguni nkalontigɛla don, nkalontigɛla fa don.
45 Ne bɛ tiɲɛ fɔ aw ye, aw tɛ da ne la.
46 Aw la jumɛn bɛ ne laadi jurumu ko la? Ni ne ye tiɲɛ fɔ,
mun na aw tɛ da ne la?
47 Min bɔra Elohim la, o bɛ Elohim ka kumaw lamɛn.
48 Yahutuw y'a jaabi ko: «An m'a fɔ koɲuman ko i ye
Samarika ye, jinɛ bɛ i la wa?»
49 Yesu y'a jaabi ko: «Jinɛ tɛ ne fɛ. Nka ne bɛ ne Fa bonya,
aw fana bɛ ne maloya.»
50 Ne tɛ ne yɛrɛ bonya ɲini.
51 Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ aw ye ko ni mɔgɔ bɛ ne ka kuma
labato, a tɛna saya ye abada.»
52 Yahutuw y'a fɔ a ye ko: «An y'a dɔn sisan ko jinɛ b'i
la.» Ibrahima sara, kiraw fana sara. I b'a fɔ ko: Ni mɔgɔ bɛ
ne ka kuma labato, a tɛna saya nɛnɛ abada.»
53 E ka bon ni an fa Ibrahima ye min salen don wa? Kiraw
salen don.
54 Yesu y'a jaabi ko: « Ni ne bɛ ne yɛrɛ bonya, ne bonya tɛ
foyi ye. Aw b'a fɔ o ko la ko ale de ye aw ka Ala ye.
55 O bɛɛ n'a ta, aw m'a dɔn. Nka ne b'a dɔn.»
56 Aw fa Ibrahima nisondiyara ka ne ka don ye.
57 Yahutuw y'a fɔ a ye ko: «I ma san biduuru sɔrɔ fɔlɔ, i ye
Ibrahima ye wa?»
58 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Tiɲɛ tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko
sani Ibrahima ka bange, ne bɛ yen.»
59 U ye kabakurunw ta k'a ci a ma, nka Yesu y'i dogo ka
bɔ Alabatosoba kɔnɔ ka tɛmɛ u cɛma.

SABABU 9NAN

1 Yesu tɛmɛna tuma min na, a ye cɛ dɔ ye min tun ye
fiyentɔ ye kabini a bange tuma.
2 A ka kalandenw y'a ɲininka ko: «Karamɔgɔ, jɔn de ye
jurumu kɛ, wala a bangebagaw, fo a bangera fiyentɔ ye?»
3 Yesu y'a jaabi ko: « Nin cɛ ma jurumu kɛ, a bangebagaw
fana ma jurumu kɛ, nka Ala ka kɛwalew ka jira a la.»
4 Ne cibaa ka kɛwalew ka kan ka kɛ tile fɛ.
5 Ni ne bɛ diɲɛ kɔnɔ tuma min na, ne ye diɲɛ yeelen ye.
6 A ye o kuma fɔ tuma min na, a ye daji da duguma ka
bɔgɔ kɛ o daji la, ka fiyentɔ ɲɛw mun ni bɔgɔ ye.
7 A y'a fɔ a ye ko: « Taa ka ko Siloam kɔji la, o kɔrɔ ye ko
a cilen don.
8 U sigiɲɔgɔnw ni mɔgɔ minnu tun y'a ye fɔlɔ ko a ye
fiyentɔ ye, olu y'a fɔ ko: «Nin tɛ nin ye min sigilen bɛ ka
delili kɛ wa?»
9 Dɔw ko: «Ale filɛ nin ye, dɔw ko: «A bɔlen bɛ ale de la»,
nka a ko: «Ne de don.»
10 U y'a ɲininka ko: «I ɲɛw wulila cogo di?»
11 A y'a jaabi ko: «Cɛ dɔ min tɔgɔ ye ko Yesu, o ye bɔgɔ
dilan ka ne ɲɛw mun k'a fɔ ne ye ko: «Taa Siloam kɔji la ka
i ko.»
12 U y'a ɲininka ko: «A bɛ min?» A ko: «Ne t'a dɔn.»
13 U nana ni Fiyentɔ ye Farisiɛnw fɛ.
14 Yesu ye bɔgɔ dilan ka a ɲɛw yɛlɛ lafiɲɛ don don.
15 Farisiɛnw fana y'a ɲininka ko a ye yeli kɛ cogo min na.
A y'a fɔ u ye ko: «A ye bɔgɔ da ne ɲɛw kan, ne ye ko kɛ ka
yeli kɛ.»
16 Farisiɛn dɔw y'a fɔ ko: «Nin cɛ tɛ bɔ Elohim la,
katuguni a tɛ lafiɲɛ don labato.» Dɔ wɛrɛw ko: «Mɔgɔ min
ye jurumut ye, o bɛ se ka o kabako suguw kɛ cogo di?» U
farala ɲɔgɔn cɛ.
17 U y'a fɔ fiyentɔ ye ko kura ko: «I bɛ mun fɔ a ko la ko a
ye i ɲɛw yɛlɛ?» A ko: A ye kira ye.
18 Nka Yahutuw ma da a la ko a ye fiyentɔ ye, ko a ye yeli
kɛ, fo u ye min ye, o bangebagaw wele.
19 U y'u ɲininka ko: «Aw b'a fɔ ko a wolola fiyentɔ ye,
yala nin ye aw denkɛ ye wa?» O tuma na fɛ, a bɛ cogo di
sisan?
20 A bangebagaw y'u jaabi ko: «An y'a dɔn ko nin ye an
denkɛ ye.
21 Nka a bɛ cogo min ye sisan, an t'o dɔn. Min ye a ɲɛw
yɛlɛ, an t'a dɔn. a ɲininka: a na kuma a yɛrɛ ye.
22 A bangebagaw ye nin kumaw fɔ, katuguni u tun bɛ siran
Yahutuw ɲɛ, katuguni Yahutuw tun bɛnna a kan kaban ko
ni mɔgɔ dɔ sɔnna a ma ko ale ye Krisita ye, o ka gɛn ka bɔ
Alabatoso kɔnɔ.
23 O de y'a to a bangebagaw y'a fɔ ko: «A kɔrɔla. a ɲininka.
24 U ye fiyentɔ wele tugun k'a fɔ a ye ko: «Ala ka tanu.
25 A y'a jaabi k'a fɔ ko: «Ni a kɛra jurumukɛla ye wo, ne tɛ
o dɔn.»
26 U y'a ɲininka ko kura ko: «A ye mun kɛ i la?» a ye i
ɲɛw yɛlɛ cogo di?

27 A y'u jaabi ko: «Ne y'o fɔ aw ye kaban, nka aw ma o mɛn. Aw fana bɛna kɛ a ka kalandenw ye wa?
28 U y'a kɔrɔfɔ k'a fɔ ko: «E ye a ka kalanden ye. Nka anw ye Musa ka kalandenw ye.
29 An b'a dɔn ko Ala kumana Musa fɛ.
30 Cɛ y'u jaabi k'a fɔ u ye ko: «Mun na kabako don, k'a sɔrɔ aw ma a bɔyɔrɔ dɔn, nka a ye ne ɲew yɛlɛ.»
31 An y'a dɔn sisan ko Elohim tɛ jurumutɔw lamɛn, nka ni mɔgɔ dɔ ye Elohim batobaga ye k'a sago kɛ, o tigi bɛ o de lamɛn.
32 Kabini diɲɛ daminɛna, a ma mɛn ko mɔgɔ si ye fiyentɔ bangenen ɲew yɛlɛ.
33 Ni nin cɛ tun tɛ Elohim la, a tun tɛ se ka foyi kɛ.
34 U y'a jaabi ko: «I bangera jurumuw la pewu, yala i bɛ an kalan wa?» U y'a gɛn ka bɔ yen.
35 Yesu y'a mɛn ko u y'a gɛn ka bɔ kɛnɛma. A y'a sɔrɔ tuma min na, a y'a fɔ a ye ko: « I dalen bɛ Ala Denkɛ la wa?»
36 A y'a jaabi ko: «Matigi, jɔn don, walisa ne ka da a la?»
37 Yesu y'a fɔ a ye ko: « I ye a ye, ale de bɛ kuma i fɛ.»
38 A ko: «Matigi, ne dalen b'a la.» A y'a bato.
39 Yesu y'a fɔ ko: « Ne nana nin diɲɛ kɔnɔ kiritigɛ de kama, walisa minnu tɛ yeli kɛ, olu ka yeli kɛ. Mɔgɔ minnu bɛ yeli kɛ, olu ka kɛ fiyentɔw ye.»
40 Farisiɛn minnu tun bɛ Yesu fɛ, olu dɔw ye o kumaw mɛn k'a fɔ a ye ko: «An fana ye fiyentɔw ye wa?»
41 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Ni aw tun ye fiyentɔw ye, jurumu tun tɛna kɛ aw la. o de kosɔn aw ka jurumu bɛ to.»

SABABU 10NAN

1 Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ aw ye ko: Min tɛ don da la sagaso kɔnɔ, nka a wulila sira wɛrɛ fɛ, o ye son ni binkannikɛla ye.
2 Nka min bɛ don da la, o ye sagagɛnna ye.
3 Dakuntigi bɛ da wuli ale ye. Sagaw b'a kan mɛn.
4 A y'a yɛrɛ ka sagaw bɔ tuma min na, a bɛ taa u ɲɛ, sagaw bɛ tugu a nɔfɛ, katuguni u b'a kan dɔn.
5 U tɛna tugu dunan kɔ, nka u na boli a ɲɛ, katuguni u tɛ dunanw kan dɔn.
6 Yesu ye nin ntalen fɔ u ye.
7 Yesu y'a fɔ u ye ko kura ko: « Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko ne ye sagaw da ye.»
8 Minnu nana ne ɲɛ, olu bɛɛ ye sonw ni binkannikɛlaw ye, nka sagaw ma u lamɛn.
9 Ne de ye da ye.
10 Son tɛ na, fo ka sonyali kɛ, ka mɔgɔ faga, ka mɔgɔ halaki.
11 Ne ye sagagɛnna ɲuman ye, sagagɛnna ɲuman bɛ a ni di sagaw kosɔn.
12 Nka min ye saratigi ye, sagagɛnna tɛ min ta ye, o bɛ waraba natɔ ye, ka sagaw to yen ka boli.
13 Baarakɛla bɛ boli, katuguni saratigi don, a t'a janto sagaw la.
14 Ne ye sagagɛnna ɲuman ye, ne bɛ ne ka sagaw dɔn, ne bɛ ne ta dɔn.
15 Ne Fa bɛ ne dɔn cogo min na, ne fana bɛ ne Fa dɔn ten.
16 Saga wɛrɛw bɛ ne bolo, minnu tɛ nin sagakulu la, ne ka kan ka na ni olu fana ye, u na ne kan mɛn. Sagakulu kelen na kɛ yen, sagagɛnnaw na kɛ kelen ye.»
17 O de y'a to ne Fa bɛ ne kanu, katuguni ne ye ne ni di, walisa ne ka o ta ko kura.
18 Mɔgɔ si t'a ta ne fɛ, nka ne y'a di ne yɛrɛ ma. Se bɛ ne ye k'a bila, wa se bɛ ne ye k'a ta kokura. O ci fɔlen ne ye ne Fa fɛ.
19 O kumaw kosɔn, farali donna Yahutuw cɛ.
20 U caman y'a fɔ ko: «Jinɛ b'a fɛ. mun na aw b'a lamɛn?
21 Dɔ wɛrɛw ko: «Nin tɛ jinɛ bɛ mɔgɔ min na, o ka kumaw tɛ.» Yala jinɛ bɛ se ka fiyentɔw ɲew yɛlɛ wa?
22 O don tun donna Jerusalɛm dugu la, o don tun don.
23 Yesu tun bɛ taama Alabatosoba kɔnɔ Solomani ka barada la.
24 Yahutuw y'a lamini k'a fɔ a ye ko: «I bɛ sigasiga an na fo waati jumɛn?» Ni e ye Krisita ye, o fɔ an ye ka jɛya.
25 Yesu y'u jaabi ko: « Ne y'a fɔ aw ye, nka aw ma da a la.
26 Nka aw ma da a la, katuguni aw tɛ ne ka sagaw la, i ko ne y'a fɔ aw ye cogo min na.
27 Ne ka sagaw bɛ ne kan mɛn, ne bɛ u dɔn, u bɛ tugu ne kɔ.
28 Ne bɛ ɲɛnamaya banbali di u ma. U tɛna halaki abada, mɔgɔ si tɛna u bɔ ne bolo.»
29 Ne Fa min ye ne di u ma, o ka bon ni bɛɛ ye. Mɔgɔ si tɛ se ka u bɔ ne Fa bolo.»
30 Ne ni ne Fa ye kelen ye.
31 Yahutuw ye kabakurunw ta kokura walisa k'a bon ni kabakurunw ye.
32 Yesu y'u jaabi ko: « Ne Fa ka kɛwale ɲuman caman jira aw la. Aw bɛ ne bon ni kabakurunw ye o kɛwale jumɛnw kosɔn?
33 Yahutuw y'a jaabi ko: «An ma i bon ni kabakurun ye baara ɲuman de kosɔn. Nka Ala tɔgɔ tiɲɛni de kosɔn. Ikomi i ye mɔgɔ ye, i bɛ i yɛrɛ kɛ Elohim ye.»
34 Yesu y'u jaabi ko: « Aw ma sɛbɛn aw ka sariya la ko: «Aw ye ala ye wa?»
35 Elohim ka kuma sera minnu ma, ni a y'u wele ala, ni Kitabu tɛ se ka tiɲɛ.
36 Fa Ala ye min saniya ka ci diɲɛ la, aw k'a fɔ ko: «I bɛ Ala tɔgɔ tiɲɛ. katuguni ne y'a fɔ ko: «Ne ye Ala Denkɛ ye?»
37 Ni ne tɛ ne Fa ka kɛwalew kɛ, aw kana da ne la.
38 Nka ni ne bɛ o kɛ, hali ni aw ma da ne la, aw ka da kɛwalew la, walisa aw ka a dɔn ka da a la ko Fa bɛ ne la, ne fana bɛ ale la.
39 U y'a ɲini ko kura ka Yesu minɛ.
40 U taara Zurudɛn baji kɔfɛ ka taa yɔrɔ la, Yuhana tun bɛ batise yɔrɔ min na fɔlɔ. A tora yen.
41 Mɔgɔ caman taara Yesu fɛ k'a fɔ ko: «Yuhana ma kabako si kɛ.
42 Mɔgɔ caman dara Yesu la yen.

SABABU 11NAN

1 Cɛ dɔ tun bananen don, a tɔgɔ ko Lazarɛ, a bɛ bɔ Betani, Mariyama ni a balimamuso Marte ka dugu la.
2 (O Mariyama de ye Matigi mun ni tulu tulu ye, ka a senw ko ni a kunsigi ye, a balimakɛ Lazarɛ tun bananen don.
3 O de y'a to a balimamusow ye ci bila a ma k'a fɔ a ye ko: «Matigi, a filɛ, i bɛ min kanu, o bananen don.»
4 Yesu y'o mɛn tuma min na, a y'a fɔ ko: « Nin bana tɛ saya ye, nka a bɛ kɛ Elohim nɔɔrɔ de kama, walisa Elohim Denkɛ ka nɔɔrɔ da a kan.»
5 Yesu tun bɛ Marte ni a balimamuso ani Lazarɛ kanu.
6 A y'a mɛn ko a bananen don tuma min na, a tora o yɔrɔ la tile fila.

7 O kɔ, a y'a fɔ a ka kalandenw ye ko: « An ka taa Jude jamana la tugun.»
8 A ka kalandenw y'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ, Yahutuw y'a ɲini ka i bon ni kabakurunw ye. I bɛ taa yen tugun wa?
9 Yesu y'a jaabi ko: «Lɛrɛ tan ni fila tɛ tile kɔnɔ wa? Ni mɔgɔ dɔ bɛ taama tile fɛ, a tɛ kunkolo tigɛ, katuguni a bɛ nin diɲɛ yeelen ye.
10 Nka ni mɔgɔ bɛ taama su fɛ, a bɛ a sennasisi, katuguni yeelen tɛ a la.
11 A y'o fɔ, o kɔ, a y'a fɔ u ye ko: « An terikɛ Lazarɛ sunɔgɔra. Nka ne bɛ taa, walisa ne ka a kunu ka bɔ sunɔgɔ la.»
12 A ka kalandenw y'a fɔ ko: «Matigi, ni a sunɔgɔra, a na kɛnɛya.»
13 Nka Yesu tun bɛ kuma a ka saya ko la, nka u tun b'a miiri ko a kumana sunɔgɔ la.
14 Yesu y'a fɔ u ye k'a jɛya ko: « Lazarɛ sara.»
15 Ne nisɔndiyara aw kosɔn, ko ne tun tɛ yen, walisa aw ka da a la. O bɛɛ n'a ta, an ka taa a fɛ.»
16 Toma min tɔgɔ ye ko Didimus, o y'a fɔ a kalandenɲɔgɔnw ye ko: «An fana ka taa walisa an ka sa n'a ye.»
17 Yesu nana tuma min na, a y'a ye ko a dalen tun bɛ kaburu kɔnɔ tile naani kaban.
18 Betani tun surunyalen bɛ Jerusalɛm dugu la.
19 Yahutu caman nana Marte ni Mariyama fɛ walisa k'u dusu saalo u balimakɛ ko la.
20 Marte y'a mɛn ko Yesu natɔ dɔrɔn, a taara a kunbɛn.
21 Marte y'a fɔ Yesu ye ko: «Matigi, ni i tun bɛ yan, ne balima tun tɛna sa.»
22 Nka ne y'a dɔn ko hali sisan, i b'a fɛ ka fɛn o fɛn ɲini Elohim fɛ, Ala na o di i ma.»
23 Yesu y'a fɔ a ye ko: « I balimakɛ na kunun.»
24 Marte y'a fɔ a ye ko: «Ne b'a dɔn ko a na kunun su kununni don laban na.»
25 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ne ye su kununni ni ɲɛnamaya ye.
26 Mɔgɔ o mɔgɔ ɲɛnama don ka da ne la, o tɛna sa abada. Yala i dalen bɛ nin na wa?
27 A y'a fɔ a ye ko: «Ɔwɔ, Matigi.»
28 O kuma fɔlen kɔ, a taara a balimamuso Mariyama wele gundo la k'a fɔ a ye ko: «Karamɔgɔ nana ka i wele.»
29 A y'o mɛn dɔrɔn, a wulila joona ka na Yesu fɛ.
30 Yesu tun ma se dugu kɔnɔ fɔlɔ, nka a tun bɛ Marte kunbɛn yɔrɔ min na.
31 Yahutu minnu tun bɛ a fɛ so kɔnɔ k'a dusu saalo, u y'a ye ko Mariyama wulila joona ka bɔ, u tugura a nɔfɛ k'a fɔ ko: «A bɛ taa kaburu la ka kasi yen.»
32 Mariyama sera Yesu yɔrɔ la k'a ye tuma min na, a y'i biri a sen kɔrɔ k'a fɔ a ye ko: «Matigi, ni i tun bɛ yan, ne balima tun tɛna sa.»
33 Yesu y'a ye tuma min na a bɛ kasi, ani Yahutu minnu nana a fɛ, olu fana bɛ kasi, a hakili jiginna.
34 U y'a ɲininka ko: « Aw y'a da min?» U y'a fɔ a ye ko: «Matigi, na a filɛ.»
35 Yesu kasila.
36 Yahutuw y'a fɔ ko: «A filɛ, a y'a kanu cogo min na!
37 U dɔw y'a fɔ ko: «Nin cɛ min ye fiyentɔw ɲɛw yɛlɛ, o tun tɛ se ka kɛ sababu ye hali nin cɛ kana sa wa?»
38 Yesu bɛ ŋunuŋunu a yɛrɛ kɔnɔ tuguni ka na kaburu la. O tun ye kɔba ye, kabakurun dɔ tun dalen bɛ a kan.
39 Yesu y'a fɔ ko: « Aw ka kabakurun ta.» Min salen balimamuso Marte y'a fɔ a ye ko: «Matigi, nin waati in na, a kasa bɛ bɔ, katuguni a sara a bɛ tile naani bɔ.»
40 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ne m'a fɔ i ye ko ni i b'a fɛ ka da a la, i na Ala nɔɔrɔ ye wa?»
41 O kɔ, u ye kabakurun bɔ suw da yɔrɔ la. Yesu y'a ɲɛ kɔrɔta k'a fɔ ko: « Ne Fa, ne bɛ barika da i ye ko i ye ne lamɛn.»
42 Ne y'a dɔn ko i bɛ ne lamɛn tuma bɛɛ.
43 O kuma fɔlen kɔ, a pɛrɛnna ni kanba ye ko: « Lazarɛ, bɔ.»
44 Min salen bɔra, a bolow ni a senw sirilen bɛ kaburudo finiw na. Yesu y'a fɔ u ye ko: « A' ye a lajɔ ka a bila ka taa.»
45 Yahutu minnu nana Mariyama yɔrɔ, ka Yesu ka ko kɛlenw ye, olu caman dara a la.
46 Nka u dɔw taara Farisiɛnw fɛ ka Yesu ka ko kɛlenw fɔ u ye.
47 O kɔ, sarakalasebaaw kuntigiw ni Farisiɛnw ye lajɛba lajɛ k'a ɲininka ko: «An bɛ mun kɛ?» katuguni nin cɛ bɛ kabako caman kɛ.»
48 Ni an y'a to o cogo la, mɔgɔw bɛɛ na da a la.
49 U dɔ la kelen tɔgɔ ko Kayifa, o tun ye sarakalasebaaw kuntigi ye o san kelen na, a y'a fɔ u ye ko: «Aw tɛ foyi dɔn.
50 Aw kana miiri ko a ka ɲi an ma, mɔgɔ kelen ka sa jama kosɔn, siya bɛɛ kana halaki.
51 A ma o fɔ a yɛrɛ la, nka a kɛlen ka sarakalasebaaw kuntigiba ye o san na, a ye kiraya kɛ ko Yesu na sa o siya kosɔn.
52 O siya dɔrɔn tɛ, nka Elohim denw jɛnsɛnnenw fana ka lajɛ ɲɔgɔn fɛ.
53 Kabini o don na, u ye jɛkafɔ kɛ walisa k'a faga.
54 Yesu ma taama Yahutuw cɛma tun. A bɔra yen ka taa jamana dɔ la min ka surun kungokolon yɔrɔ la, dugu dɔ la min tɔgɔ ye ko Efrayimu.
55 Yahutuw ka Tɛmɛnkan seli tun surunyara, mɔgɔ caman bɔra jamana kɔnɔ ka taa Jerusalɛm sani Tɛmɛnkan seli ka se, walisa u ka saniya.
56 U jɔlen bɛ Alabatosoba kɔnɔ, u ye Yesu ɲini ka kuma ɲɔgɔn fɛ ko: «Aw b'a miiri cogo di ko a tɛna na seli la?»
57 Sarakalasebaaw kuntigiw ni Farisiɛnw bɛɛ tun ye ci fɔ ko ni mɔgɔ dɔ y'a dɔn a bɛ yɔrɔ min na, o ka o fɔ, walisa u k'a minɛ.

SABABU 12NAN

1 O kɔ, tile wɔɔrɔ ka kɔn Tɛmɛnkan seli ɲɛ, Yesu taara Bɛtani, Lazarɛ tun bɛ yɔrɔ min na, a ye min lakunun ka bɔ suw cɛma.
2 U ye dumuni kɛ a ye yen. Marte tun bɛ baara kɛ, nka Lazarɛ tun ye olu dɔ ye tabali la.
3 Mariyama ye tulu tulu kilo kelen ta, a sɔngɔ tun ka gɛlɛn kosɛbɛ, ka Yesu senw tulu kɛ ka a senw ko ni a kunsigi ye.
4 A ka kalanden dɔ y'a fɔ Simɔn denkɛ Juda Iskariyɔti.
5 Mun na o tulu ma feere warijɛ kɛmɛ saba la ka di faantanw ma?
6 A y'o fɔ, a ma fɔ ko a b'a janto faantanw na. Nka, katuguni a tun ye son ye, bɔrɔ tun b'a bolo, a tun bɛ fɛn min don a kɔnɔ, a tun bɛ o ta.
7 Yesu y'a fɔ a ye ko: «A ka a to, a ye nin mara ne su don don na.»
8 Faantanw bɛ aw fɛ tuma bɛɛ. Nka ne tɛ aw fɛ tuma bɛɛ.»

9 Yahutu caman y'a dɔn ko Yesu bɛ yen, nka u nana Yesu dɔrɔn kosɔn, nka u nana Lazarɛ fana ye, a ye min lakunun ka bɔ suw cɛma.
10 Nka sarakalasebaaw kuntigiw ye ladili kɛ walisa ka Lazarɛ fana faga.
11 A kosɔn Yahutu caman taara ka da Yesu la.
12 O dugusagwɛ, mɔgɔ caman nana seli la, u y'a mɛn ko Yesu bɛ na Jerusalɛm.
13 U ye jirisunw bolow ta ka taa a kunbɛn ka pɛrɛn ko: «Ozana: Israɛl masakɛ min bɛ na Matigi tɔgɔ la, o ye dubaden ye.»
14 Yesu ye faliden dɔ sɔrɔ minkɛ, a y'i sigi a kan. i ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na .
15 Siyɔn denmuso, i kana siran.
16 A ka kalandenw ma o kow faamu fɔlɔ, nka Yesu nɔɔrɔ bɔra tuma min na, u hakili jiginna ko nin kow sɛbɛnna a ko la, ko u ye nin kow kɛ a la.
17 Jama minnu tun bɛ a fɛ tuma min na a ye Lazarɛ wele ka bɔ a kaburu kɔnɔ k'a lakunun ka bɔ suw cɛma, olu ye seereya kɛ.
18 O de y'a to jama fana y'a kunbɛn, k'a masɔrɔ u y'a mɛn ko a ye o kabako kɛ.
19 Farisiɛnw y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Aw ma se sɔrɔ foyi la wa? A filɛ, diɲɛ tɛmɛna a nɔfɛ.»
20 Gɛrɛki dɔw tun bɛ u cɛma minnu nana bato kɛ seli la.
21 U taara Galile jamana na, Filipe fɛ, min tun bɛ bɔ Bɛtisayida la, k'a fɔ a ye ko: «Matigi, an b'a fɛ ka Yesu ye.»
22 Filipe nana o fɔ Andre ye.
23 Yesu y'u jaabi ko: « Waati sera, mɔgɔ Denkɛ ka bonya.»
24 Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ aw ye ko ni malo suman ma bin duguma ka sa, a bɛ to a kelen na.
25 Min b'a ni kanu, o na bɔnɛ a la. Min bɛ a ka ɲɛnamaya koniya nin diɲɛ kɔnɔ, o na o mara ɲɛnamaya banbali la.
26 Ni mɔgɔ dɔ bɛ baara kɛ ne ye, o ka tugu ne kɔ. Ne bɛ yɔrɔ min na, ne ka baaraden na kɛ yen.
27 Sisan, ne ni jɔrɔlen don. Ne na mun fɔ?» Fa, ne kisi nin waati la, nka ne nana nin waati in de kosɔn.
28 Fa, i tɔgɔ bonya. O kɔ, kumakan dɔ bɔra sankolo la ko: «Ne ye nɔɔrɔ da a kan, ne na nɔɔrɔ da a kan ko kura.»
29 Jama minnu tun jɔlen bɛ yen k'o mɛn, olu y'a fɔ ko sanpɛrɛn bɛ.
30 Yesu y'a jaabi ko: « Nin kumakan ma bɔ ne de kosɔn, nka aw de kosɔn.»
31 Nin diɲɛ kiritigɛ ye sisan, sisan diɲɛ kuntigi na gɛn ka bɔ kɛnɛma.
32 Ni ne kɔrɔtara ka bɔ dugukolo kan, ne na mɔgɔw bɛɛ sama ka na ne fɛ.
33 A y'o fɔ k'a jira ko a ka kan ka sa saya cogo min na.
34 Jama y'a jaabi ko: «An y'a mɛn sariya la ko Krisita bɛ to badaa-badaa. Nin Mɔgɔ Denkɛ ye jɔn ye?
35 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Waati dɔɔnin dɔrɔn yeelen bɛ aw fɛ.» Aw ka taama ka yeelen sɔrɔ, walisa dibi kana don aw kan, katuguni min bɛ taama dibi la, o t'a dɔn a bɛ taa yɔrɔ min na.
36 K'a sɔrɔ yeelen bɛ aw bolo, aw ka da yeelen la, walisa aw ka kɛ yeelen denw ye. Yesu ye o kow fɔ, a taara ka a yɛrɛ dogo u la.
37 Nka hali ni Yesu tun ye kabako caman kɛ u ɲɛ na, u ma da a la.
38 Walisa kira Esayi ka kuma ka dafa, a ye min fɔ ko: «Matigi, jɔn dara an ka kibaruya la?» Matigi bolo jirala jɔni de la?
39 O de y'a to u ma se ka da a la, katuguni Esayi ye o fɔ ko kura.
40 A ye u ɲɛw fiyen, ka u dusukunw gɛlɛya. walisa u kana yeli kɛ ni u ɲɛw ye, wa u kana faamuyali kɛ ni u dusukunw ye, ka yɛlɛma, ne ka u kɛnɛya.»
41 Esayi ye o kow fɔ tuma min na, a ye a nɔɔrɔ ye tuma min na, a kumana a ko la.
42 O bɛɛ n'a ta, kuntigiw cɛma, mɔgɔ caman dara Yesu la. Farisiɛnw kosɔn, u ma sɔn a ma, walisa u kana gɛn ka bɔ Alabatoso kɔnɔ.
43 Mɔgɔw ka tanuli tun ka di u ye ka tɛmɛ Elohim tanuli kan.
44 Yesu pɛrɛnna k'a fɔ ko: « Mɔgɔ min dara ne la, o tɛ da ne la, nka ne cibaa de la.»
45 Min bɛ ne ye, o bɛ ne cibaa ye.
46 Ne nana yeelen ye diɲɛ kɔnɔ, walisa mɔgɔ o mɔgɔ dara ne la, o kana to dibi la.
47 Ni mɔgɔ dɔ ye ne ka kuma lamɛn, ni a ma da a la, ne tɛ kiri tigɛ a kan, katuguni ne ma na ka kiri tigɛ diɲɛ kan, nka ne nana diɲɛ kisi.
48 Min bɛ ban ne la, k'a sɔrɔ a ma ne ka kumaw minɛ, o tigi bɛ kiri tigɛ a kan.
49 Ne ma kuma ne yɛrɛ kan. Nka ne Fa min ye ne ci, a ye ci di ne ma, ne ka kan ka min fɔ, ani ne ka kan ka min fɔ.
50 Ne b'a dɔn ko a ka ci fɔlen ye ɲɛnamaya banbali ye.

SABABU 13NAN

1 Sani Tɛmɛnkan seli ka se, Yesu y'a dɔn ko a ka waati sera ka bɔ nin diɲɛ la ka taa a Fa fɛ.
2 Sufɛdumuni bannen kɔ, Sitanɛ ye Simɔn denkɛ Juda Iskariɔti dusukun don walisa k'a janfa.
3 Yesu y'a dɔn ko Fa Ala ye fɛn bɛɛ di a ma, ko a bɔra Elohim la ka taa Elohim fɛ.
4 A wulila ka bɔ sufɛdumuni na ka a ka finiw bila kɛrɛfɛ. A ye bɔrɔ dɔ ta ka a cɛsirilan siri.
5 O kɔ, a ye ji bɔn bɔgɔdaga dɔ kɔnɔ, ka kalandenw senw ko ka u ko ni finimugu ye, a sirilen bɛ min na.
6 O kɔ, a sera Simɔn Piɛrɛ ma.
7 Yesu y'a jaabi ko: « Ne bɛ min kɛ, i tɛ o dɔn sisan. Nka i na o dɔn kɔfɛ.»
8 Piɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «I kana ne senw ko abada.» Yesu y'a jaabi ko: « Ni ne ma i ko, i ni ne tɛ.»
9 Simɔn Piɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «Matigi, ne senw dɔrɔn tɛ, nka ne bolow ni ne kunkolo fana.»
10 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Mɔgɔ min kolen don, o mago tɛ a senw ko dɔrɔn, nka a saniyalen don fɛn bɛɛ la.
11 A tun b'a dɔn mɔgɔ min ka kan ka a janfa. O de kosɔn a y'a fɔ ko: «Aw bɛɛ saniyalen tɛ.»
12 A ye u senw ko ka a ka finiw ta ka sigi, a y'a fɔ u ye ko: « Ne ye min kɛ aw la, aw b'o dɔn wa?
13 Aw bɛ ne wele Karamɔgɔ ni Matigi. katuguni ne fana bɛ ten.»
14 Ni ne, aw Matigi, aw ka Karamɔgɔ, ne ye aw senw ko. Aw fana ka kan ka ɲɔgɔn senw ko.»
15 Ne ye misali di aw ma walisa aw ka kɛ i ko ne ye aw kɛ cogo min na.

16 Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ aw ye ko jɔnkɛ man bon ni a makɛ ye. Mɔgɔ min cilen don, o fana kana bonya ka tɛmɛ a cibaa kan.»
17 Ni aw bɛ o kow dɔn, ni aw bɛ o kow kɛ, aw ye dubadenw ye.
18 Ne tɛ kuma aw bɛɛ ko la.
19 Ne b'a fɔ aw ye sani a ka na, walisa ni o kɛra tuma min na, aw ka da a la ko ne de don.
20 Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko ne bɛ mɔgɔ o mɔgɔ minɛ, o bɛ ne minɛ. Min bɛ ne minɛ, o bɛ ne cibaa minɛ.»
21 Yesu y'o fɔ tuma min na, a hakili ɲagamina, a ye seereya kɛ k'a fɔ ko: «Tiɲɛ la ne b'a fɔ aw ye ko aw dɔ na ne don.»
22 A bɛ kuma mɔgɔ min kan, kalandenw ye ɲɔgɔn filɛ.
23 Yesu ka kalanden dɔ tun dalen bɛ Yesu disi la.
24 Simɔn Piɛrɛ y'a bolo kɛ a ye ko a ka kuma mɔgɔ min ko la, a ka o ɲininka.
25 Yesu y'a da Yesu disi kan k'a fɔ a ye ko: «Matigi, jɔn don?»
26 Yesu y'a jaabi ko: «Ne na dumunifɛn di min ma, o de don.» A y'a su ji la tuma min na, a y'o di Simɔn denkɛ Juda Iskariɔti ma.
27 Dumuni dun kɔfɛ, Sitanɛ donna a kɔnɔ. Yesu y'a fɔ a ye ko: « I b'a kɛ, i ka teliya ka o kɛ.»
28 Mɔgɔ si tun t'a dɔn a ye nin kuma fɔ a ye kun min na.
29 U dɔw y'a miiri k'a masɔrɔ bɔrɔ tun bɛ Juda bolo, ko Yesu y'a fɔ a ye ko: «An mago bɛ fɛn minnu na seli kama, i ka olu san. walima, ko a ka fɛn dɔ di faantanw ma.
30 O kɔ, Yesu ye sogo ta ka bɔ o yɔrɔnin bɛɛ.
31 O de y'a to Yesu bɔra tuma min na, Yesu y'a fɔ ko: « Sisan, nɔɔrɔ bɛ Mɔgɔ Denkɛ kan.
32 Ni Elohim bonyalen don ale fɛ, Elohim na nɔɔrɔ da a kan a yɛrɛ la, ka nɔɔrɔ da a kan o yɔrɔnin bɛɛ.
33 Denmisɛnw, hali dɔɔnin ne bɛ aw fɛ. Aw na ne ɲini. o de kosɔn sisan ne b'a fɔ aw ye.»
34 Ne bɛ ci kura di aw ma ko aw ka ɲɔgɔn kanu. I ko ne ye aw kanu cogo min na, aw fana ka ɲɔgɔn kanu.»
35 Mɔgɔw bɛɛ na a dɔn o de fɛ ko aw ye ne ka kalandenw ye, ni aw bɛ ɲɔgɔn kanu.
36 Simɔn Piɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «Matigi, i bɛ taa min?» Yesu y'a jaabi ko: « Ne bɛ taa yɔrɔ min na, i tɛ se ka tugu ne kɔ sisan. Nka i na tugu ne kɔ o kɔfɛ.»
37 Piɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «Matigi, mun na ne tɛ se ka tugu i kɔ sisan?» Ne na ne ni di i kosɔn.»
38 Yesu y'a jaabi ko: « I b'a fɛ ka i ni di ne kosɔn wa?» Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ i ye ko: Ntori tɛna kasi fo i ka ban ne la siɲɛ saba.

SABABU 14NAN

1 Aw kana jɔrɔ, aw dalen bɛ Ala la, aw dalen bɛ ne fana na.
2 So caman bɛ ne Fa ka so kɔnɔ, ni o tun tɛ ten, ne tun na o fɔ aw ye. Ne bɛ taa yɔrɔ dɔ labɛn aw ye.
3 Ni ne taara yɔrɔ labɛn aw ye, ne bɛ segin ka na aw minɛ ne yɛrɛ fɛ. Ne bɛ yɔrɔ min na, aw fana ka kɛ yen.»
4 Ne bɛ taa yɔrɔ min na, aw bɛ o dɔn.
5 Toma y'a fɔ a ye ko: «Matigi, an t'a dɔn i bɛ taa yɔrɔ min na. ani an bɛ se ka sira dɔn cogo di?
6 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ne de ye sira ni tiɲɛ ni ɲɛnamaya ye.
7 Ni aw tun ye ne dɔn, aw tun na ne Fa fana dɔn.
8 Filipe y'a fɔ a ye ko: «Matigi, i Fa jira an na.
9 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Filipe, yala ne bɛ i fɛ kabini tuma jan, i ma ne dɔn wa? min ye ne ye, o ye ne Fa ye. I b'a fɔ cogo di ko: I ka Fa jira an na?
10 I dalen t'a la ko ne bɛ ne Fa la, ko ne Fa bɛ ne la wa? ne bɛ kuma minnu fɔ aw ye, ne tɛ olu fɔ ne yɛrɛ de la, nka Fa min sigilen bɛ ne kɔnɔ, o de bɛ kɛwalew kɛ.
11 Aw ka da ne la ko ne bɛ ne Fa la, ko ne Fa bɛ ne la.
12 Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ min dara ne la, ne bɛ baara minnu kɛ, a na olu fana kɛ. A na kɛwalew kɛ minnu ka bon ni ninnu ye. katuguni ne bɛ taa ne Fa fɛ.»
13 Aw mana fɛn o fɛn deli ne tɔgɔ la, ne na o kɛ, walisa ne Fa ka nɔɔrɔ sɔrɔ Denkɛ barika la.
14 Ni aw ye fɛn dɔ deli ne tɔgɔ la, ne na o kɛ.
15 Ni aw bɛ ne kanu, aw ka ne ka ci fɔlenw mara.
16 Ne na Fa Ala deli, a na dususalobaga wɛrɛ di aw ma, walisa a ka to aw fɛ badaa.
17 Tiɲɛ Ni yɛrɛ. Diɲɛ tɛ se ka min minɛ, katuguni a tɛ a ye, a tɛ a dɔn. katuguni a sigilen bɛ aw fɛ, a na kɛ aw kɔnɔ.»
18 Ne tɛna aw to dususalo la, ne na na aw fɛ.
19 Dɔɔni, diɲɛ tɛ ne ye tun. Nka aw bɛ ne ye, katuguni ne ɲɛnama don, aw fana na ɲɛnamaya.»
20 O don na, aw na a dɔn ko ne bɛ ne Fa la, ko aw bɛ ne la, ko ne bɛ aw la.
21 Min bɛ ne ka ci fɔlenw mara ka u mara, o de bɛ ne kanu.
22 Isikariyɔti ma Juda y'a fɔ a ye ko: «Matigi, i na i yɛrɛ jira an na cogo di, k'a sɔrɔ i ma i yɛrɛ jira diɲɛ la?»
23 Yesu y'a jaabi ko: « Ni mɔgɔ dɔ bɛ ne kanu, o na ne ka kumaw labato.
24 Min tɛ ne kanu, o tɛ ne ka kumaw labato.
25 Ne ye nin kow fɔ aw ye, k'a sɔrɔ ne tun bɛ aw fɛ hali bi.
26 Nka Dususalotigi min ye Ni Senu ye, Fa Ala na min ci ne tɔgɔ la, a na aw kalan fɛn bɛɛ la, ka fɛn bɛɛ hakili jigin aw la, ne ye fɛn o fɛn fɔ aw ye.
27 Ne bɛ hɛrɛ to aw bolo, ne bɛ ne ka hɛrɛ di aw ma. Aw dusukun kana jɔrɔ, aw kana siran.
28 Ne y'a fɔ aw ye cogo min na, aw y'o mɛn ko: «Ne bɛ taa ka segin aw ma.» Ni aw tun ye ne kanu, aw tun na ɲagali, katuguni ne y'a fɔ ko ne bɛ taa ne Fa fɛ, katuguni ne Fa ka bon ni ne ye.
29 Sisan ne y'a fɔ aw ye sani o ka kɛ, walisa ni o kɛra, aw ka da a la.
30 Nin kɔfɛ, ne tɛna kuma caman fɔ aw fɛ, katuguni diɲɛ kuntigi bɛ na, foyi tɛ ne la.
31 Nka walisa diɲɛ ka a dɔn ko ne Fa kanu. Ne Fa ye ci fɔ ne ye cogo min na, ne fana bɛ o cogo la. Wuli, an ka taa yan.

SABABU 15NAN

1 Ne ye ɛrɛzɛnsun sɛbɛ ye, ne Fa ye senɛkɛla ye.
2 Bolo o bolo min bɛ ne kɔnɔ, o bolo tɛ den, a bɛ o bɔ yen, bolo o bolo bɛ den, a b'o saniya walisa ka den caman bɔ.
3 Ne ye kuma min fɔ aw ye, aw saniyalen don sisan.
4 Aw ka to ne la, ne fana ka to aw la. I ko bolo tɛ se ka den a yɛrɛ la cogo min na, ni a tora rezɛnsun na. aw si tɛ se ka kɛ tun, ni aw tora ne la.»
5 Ne ye ɛrɛzɛnsun ye, aw ye bolow ye.
6 Ni mɔgɔ ma to ne kɔnɔ, a bɛ fili i ko jiribolo ka ja. Mɔgɔw bɛ u lajɛ ka u fili tasuma la, u bɛ jeni.
7 Ni aw tora ne la, ni ne ka kuma tora aw la, aw na min ɲini aw fɛ, o na kɛ aw ye.

8 Ne Fa bonyalen don nin de la, ko aw bɛ den caman kɛ.
Aw na kɛ ne ka kalandenw ye ten.»
9 Ne Fa ye ne kanu cogo min na, ne fana ye aw kanu ten.
10 Ni aw bɛ ne ka ci fɔlenw mara, aw na to ne ka kanuya la.
I ko ne ye ne Fa ka ci fɔlenw mara cogo min na, ka to a ka
kanuya la.
11 Ne ye nin kow fɔ aw ye, walisa ne ka ɲagali ka to aw
kɔnɔ, aw ka nisɔndiya ka dafa.
12 Ne ka ci fɔlen filɛ nin ye: Aw ka ɲɔgɔn kanu i ko ne
y'aw kanu cogo min na.
13 Kanuya min ka bon ni nin ye, mɔgɔ si t'a ni di a teriw
kosɔn.
14 Aw ye ne teriw ye, ni aw ye ne ka ci fɔ aw ye.
15 Kabini sisan ne tɛ aw wele jɔnw. Katuguni jɔnkɛ tɛ a
makɛ ka ko kɛlenw dɔn, nka ne ye aw wele teriw. Ne ye
fɛn minnu mɛn ne Fa ko la, ne ye olu bɛɛ ladɔnniya aw la.
16 Aw ma ne ɲenatɔmɔ, nka ne ye aw ɲenatɔmɔ, ka aw sigi,
ka taa den kɛ, ka aw den ka to, walisa aw mana fɛn o fɛn
ɲini ne Fa fɛ ne tɔgɔ la, a k'o di aw ma .
17 Ne bɛ nin ko fɔ aw ye ko aw ka ɲɔgɔn kanu.
18 Ni diɲɛ bɛ aw koniya, aw b'a dɔn ko a ye ne koniya sani
a ka aw kɔniya.
19 Ni aw tun ye diɲɛ mɔgɔw ye, diɲɛ tun na a yɛrɛ ta kanu.
20 Ne ye kuma min fɔ aw ye, aw hakili ka to o la ko:
«Jɔnden man bon ni a makɛ ye.» Ni u ye ne tɔɔrɔ, u na aw
fana tɔɔrɔ. ni u ye ne ka kuma labato, u na aw ta fana
mara.»
21 Nka u na nin kow bɛɛ kɛ aw la ne tɔgɔ kosɔn, katuguni
u tɛ ne cibaa dɔn.
22 Ni ne tun ma na ka kuma u fɛ, jurumu tun tɛna kɛ u fɛ.
23 Min bɛ ne koniya, o bɛ ne Fa fana koniya.
24 Mɔgɔ wɛrɛ ma kɛwale minnu kɛ, ni ne tun ma o kɛ u
cɛma, jurumu tun tɛna kɛ u la.
25 Nka o kɛra walisa kuma min sɛbɛnnen bɛ u ka sariya
kɔnɔ, o ka dafa ko: «U ye ne koniya kun tɛ.»
26 Nka ni dususalobaga nana, ne bɛna min ci aw ma ka bɔ
Fa la, o ye tiɲɛ Ni ye, o min bɛ bɔ ne Fa la, a na seereya kɛ
ne ko la.
27 Aw fana na seereya kɛ, katuguni aw bɛ ne fɛ kabini
fɔlɔfɔlɔ.

SABABU 16NAN

1 Ne ye nin kow fɔ aw ye walisa aw kana aw ɲenasisi.
2 U na aw gɛn ka bɔ Alabatosow kɔnɔ.
3 U na nin kow kɛ aw la, katuguni u ma ne Fa dɔn.
4 Nka ne ye nin kow fɔ aw ye, walisa a waati sera tuma
min na, aw hakili ka to a la ko ne ye o ko fɔ aw ye. Ne ma
o kow fɔ aw ye fɔlɔ, katuguni ne tun bɛ aw fɛ.
5 Nka sisan ne bɛ taa ne cibaa fɛ. Aw si tɛ ne ɲininka ko: «I
bɛ taa min?»
6 Nka ne ye nin kumaw fɔ aw ye, dusukasi ye aw dusukun
fa.
7 O bɛɛ n'a ta, ne bɛ tiɲɛ fɔ aw ye. A ka ɲi aw ma ne ka taa,
katuguni ni ne ma taa, Dususalobaga tɛna na aw ma. Nka ni
ne taara, ne na a ci aw ma.»
8 A nana tuma min na, a na diɲɛ kɔrɔfɔ jurumu ni
tilennenya ni kiri ko la.
9 Jurumu ko la, katuguni u dalen tɛ ne la.
10 Tilennenya ko la, katuguni ne bɛ taa ne Fa fɛ, aw tɛ ne
ye tun.
11 Kiiri ko don, katuguni kiri bɛ tigɛ nin diɲɛ kuntigi kan.
12 Fɛn caman bɛ ne fɛ ka fɔ aw ye, nka aw tɛ se ka o muɲu
sisan.
13 Nka ni tiɲɛ Ni nana, a na aw bilasira tiɲɛ bɛɛ la,
katuguni a tɛna kuma a yɛrɛ la. Nka a mana fɛn o fɛn mɛn,
a na o fɔ.
14 A na nɔɔrɔ da ne kan, katuguni a na ne ta sɔrɔ ka o jira
aw la.
15 Fa Ala bɛ fɛn minnu bɛɛ la, olu bɛɛ ye ne ta ye.
16 Dɔɔni, aw tɛna ne ye.
17 A ka kalanden dɔw y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «A ye mun fɔ an
ye ko: «Waati dɔɔnin dɔrɔn, aw tɛna ne ye.» Fa?
18 U y'a ɲininka ko: «A bɛ mun fɔ ko: «Waati dɔɔnin?» a
bɛ min fɔ, an tɛ se k'o fɔ.
19 Yesu y'a dɔn ko u b'a fɛ ka a ɲininka, a y'a fɔ u ye ko: «
Aw bɛ ɲininkali kɛ aw ni ɲɔgɔn cɛ ne ye min fɔ ko: «Waati
dɔɔnin dɔrɔn, aw tɛna ne ye.» ?
20 Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ aw ye ko aw na kasi ka kasi, nka
diɲɛ na nisɔndiya.
21 Muso kɔnɔmaya bɛ dusukasi la, katuguni a waati sera.
22 O de kosɔn, dusukasi bɛ aw la sisan, nka ne na aw ye ko
kura, aw dusukun na nisɔndiya, mɔgɔ si tɛna aw ka ɲagali
bɔ aw la.»
23 O don na, aw tɛna foyi ɲini ne fɛ. Tiɲɛ tiɲɛ la, ne b'a fɔ
aw ye ko aw mana fɛn o fɛn ɲini ne Fa fɛ ne tɔgɔ la, a na o
di aw ma.
24 Aw ma foyi deli ne tɔgɔ la fo ka na se bi ma.
25 Ne ye nin kow fɔ aw ye ntalenw na, nka waati bɛ na, ne
tɛna kuma aw fɛ tun ntalenw na, nka ne na ne Fa ko fɔ aw
ye k'a jɛya.
26 O don na, aw na delili kɛ ne tɔgɔ la, nka ne t'a fɔ aw ye
ko ne na Fa Ala deli aw kosɔn.
27 Fa Ala yɛrɛ b'aw kanu, katuguni aw ye ne kanu, ka da a
la ko ne bɔra Elohim la.
28 Ne bɔra ne Fa la ka na diɲɛ la.
29 A ka kalandenw y'a fɔ a ye ko: «Sisan, i bɛ kuma jɛlen
fɔ, nka i tɛ ntalen si fɔ.»
30 An dalen b'a la sisan ko i bɛ fɛn bɛɛ dɔn, nka a mago t'a
la ko mɔgɔ si ka i ɲininka.
31 Yesu y'u jaabi ko: « Aw dalen b'a la sisan wa?
32 A filɛ, waati bɛ na, ɔwɔ, sera sisan, aw kelen-kelen bɛɛ
na jɛnsɛn ka taa u yɛrɛ ta la, ka ne to yen, nka ne kelen tɛ,
katuguni ne Fa bɛ ne fɛ.
33 Ne ye nin kow fɔ aw ye walisa aw ka hɛrɛ sɔrɔ ne fɛ.
Aw na tɔɔrɔ sɔrɔ diɲɛ kɔnɔ. Ne ye se sɔrɔ diɲɛ kan.

SABABU 17NAN

1 Yesu y'o kumaw fɔ k'a ɲɛ kɔrɔta sankolo la k'a fɔ ko: «
Ne Fa, waati sera. I Denkɛ bonya, walisa i Denkɛ fana ka
nɔɔrɔ da i kan.
2 I ye fanga di a ma farisogo bɛɛ kan cogo min na, walisa a
ka ɲenamaya banbali di mɔgɔ minnu ma, i ye minnu di a
ma.
3 Ɲenamaya banbali de filɛ nin ye, walisa u ka i dɔn, i ye
Elohim lakika kelenpe ye, ani i ye Yesu Krisita min ci.
4 Ne ye nɔɔrɔ da i kan dugukolo kan.
5 Sisan, ne Fa, nɔɔrɔ min tun bɛ ne fɛ sani diɲɛ ka kɛ, i ka
ne bonya ni i yɛrɛ ye.
6 I ye mɔgɔ minnu di ne ma ka bɔ diɲɛ kɔnɔ, ne y'i tɔgɔ jira
olu la. U ye i ka kuma labato.»
7 U y'a dɔn sisan ko i ye fɛn o fɛn di ne ma, o bɛɛ bɔra e de
la.

8 I ye kuma minnu fɔ ne ye, ne ye olu di u ma. U y'u minɛ, u y'a dɔn tiɲɛ na ko ne bɔra i la, u dalen b'a la ko i de ye ne ci.»
9 Ne bɛ delili kɛ u ye. sabu u ye e ta ye.»
10 Ne ta bɛɛ ye e ta ye, e ta ye ne ta ye. Ne bɛ nɔɔrɔ sɔrɔ olu de kosɔn.»
11 Sisan, ne tɛ diɲɛ kɔnɔ tun, nka ninnu bɛ diɲɛ kɔnɔ, ne bɛ na i fɛ. Fa senuma, i ye minnu di ne ma, olu mara i tɔgɔ la, walisa u ka kɛ kelen ye i ko anw.
12 Ka ne to u fɛ diɲɛ kɔnɔ, ne ye u mara i tɔgɔ la. walisa Kitabu ka dafa.
13 Sisan ne bɛ na i fɛ. Ne bɛ nin kow fɔ diɲɛ kɔnɔ, walisa ne ka nisɔndiya ka dafa u yɛrɛ la.
14 Ne ye i ka kuma fɔ u ye. Diɲɛ y'u koniya, katuguni u tɛ diɲɛ ta ye, i ko ne fana tɛ diɲɛ ta ye cogo min na.
15 Ne t'a deli ko i k'u bɔ diɲɛ kɔnɔ, nka i k'u tanga kojugu ma.
16 U tɛ diɲɛ ta ye, i ko ne fana tɛ diɲɛ ta ye cogo min na.
17 I ka u saniya i ka tiɲɛ barika la, i ka kuma ye tiɲɛ ye.
18 I ye ne ci diɲɛ la cogo min na, ne fana ye u ci diɲɛ la ten.
19 Ne bɛ ne yɛrɛ saniya u kosɔn, walisa u fana ka saniya tiɲɛ barika la.
20 Ne tɛ delili kɛ ninnu dɔrɔn de kosɔn, nka minnu na da ne la u ka kuma barika la fana.
21 Walisa u bɛɛ ka kɛ kelen ye. I ko e, ne Fa, i bɛ ne la cogo min na, ne fana bɛ i kɔnɔ cogo min na, walisa u fana ka kɛ kelen ye an kɔnɔ.
22 I ye nɔɔrɔ min di ne ma, ne ye o di u ma. walisa u ka kɛ kelen ye i ko anw ye kelen ye cogo min na.
23 Ne bɛ u la, e fana bɛ ne la, walisa u ka dafa kelen ye. walisa diɲɛ ka a dɔn ko i ye ne ci ka u kanu i ko i ye ne kanu cogo min na.»
24 Ne Fa, i ye minnu di ne ma, olu fana ka kɛ ne fɛ ne bɛ yɔrɔ min na. I ye ne nɔɔrɔ min di ne ma, u ka o ye, katuguni i ye ne kanu sani diɲɛ ka daminɛ.
25 E Fa tilennen, diɲɛ ma i dɔn, nka ne ye i dɔn, ninnu y'a dɔn ko i ye ne ci.
26 Ne ye i tɔgɔ fɔ u ye, ne na o fɔ, walisa i ye ne kanu ni kanuya min ye, o ka kɛ olu la, ne fana ka kɛ olu la.

SABABU 18NAN

1 Yesu ye o kumaw fɔ tuma min na, a taara ni a ka kalandenw ye Sedɔn baji kan, nakɔ dɔ tun bɛ yɔrɔ min na, a ni a ka kalandenw donna o kɔnɔ.
2 Juda min y'a don bolo la, o fana tun bɛ o yɔrɔ dɔn, katuguni Yesu tun bɛ to ka taa yen n'a ka kalandenw ye.
3 Juda ye cɛdenw ni kuntigiw ka kuluba sɔrɔ sarakalasebaaw kuntigiw ni Farisiɛnw fɛ.
4 Yesu ye ko minnu ka kan ka kɛ a kan, a y'o bɛɛ dɔn, a taara k'u ɲininka ko: « Aw bɛ jɔn ɲini?»
5 U y'a jaabi ko: «Yesu Nazarɛtika.» Yesu y'a fɔ u ye ko: «Ne de don.» Juda min y'a janfa, o fana jɔlen tora u fɛ.
6 A y'a fɔ u ye dɔrɔn ko: «Ne de don, u kɔseginna ka bin duguma.»
7 A y'u ɲininka ko kura ko: «Aw bɛ jɔn ɲini?» U ko: «Yesu Nazarɛti.»
8 Yesu y'a jaabi ko: « Ne y'a fɔ aw ye ko ne de don.
9 A ye kuma min fɔ ko: « I ye minnu di ne ma, ne ma bɔnɛ u si la, o ka dafa.»
10 Simɔn Piɛrɛ tun bɛ ni npan ye, o y'a bɔ ka sarakalasebaa kuntigi ka jɔnkɛ bugɔ k'a kininbolo tulo tigɛ. O baaraden tɔgɔ tun ye Malkɔsi ye.
11 Yesu y'a fɔ Piɛrɛ ye ko: « I ka npan don bɔgɔdaga kɔnɔ.
12 O kɔ, sɔrɔdasikulu ni Yahutuw ka sɔrɔdasi kuntigi ni kuntigiw ye Yesu minɛ k'a siri.
13 U y'a bila ka taa Ana fɔlɔ. Katuguni ale tun ye Kayifa facɛ ye, o min tun ye sarakalasebaa kuntigi ye o san kelen na.
14 Kaifa ye Yahutuw laadi ko a ka ɲi mɔgɔ kelen ka sa jama kosɔn.
15 Simɔn Piɛrɛ tugura Yesu nɔfɛ, ani kalanden wɛrɛ fana.
16 Nka Piɛrɛ jɔlen tora da la kɛnɛma. O kalanden tɔ kelen min tun dɔnna sarakalasebaaw kuntigi fɛ, o bɔra ka kuma da kɔrɔsibaga fɛ ka Piɛrɛ lase.
17 Npogotigi min tun bɛ da kɔlɔsi, o y'a fɔ Piɛrɛ ye ko: «E fana tɛ nin cɛ ka kalanden dɔ ye wa?» A ko: «Ne tɛ.»
18 Baarakɛlaw ni kuntigiw jɔlen tora yen. Katuguni nɛnɛ tun don, u y'u yɛrɛ sumaya.
19 Sarakalasebaa kuntigi ye Yesu ɲininka a ka kalandenw ni a ka kalan ko la.
20 Yesu y'a jaabi ko: « Ne y'a fɔ diɲɛ ye k'a jɛya. Ne tun bɛ mɔgɔw kalan tuma bɛɛ Alabatoso kɔnɔ ani Alabatosoba kɔnɔ, Yahutuw bɛ taa yɔrɔ min na tuma bɛɛ. Ne ma foyi fɔ gundo la.»
21 Mun na i bɛ ne ɲininka? Ne ye min fɔ u ye, aw ye ne lamɛnbagaw ɲininka.
22 O kuma fɔlen kɔ, sɔrɔdasi kuntigi dɔ ye Yesu gosi ni a bolokɔnincinin ye k'a fɔ ko: «I bɛ sarakalasebaa kuntigi jaabi ten wa?»
23 Yesu y'a jaabi ko: « Ni ne ye kuma jugu fɔ, i ka kojugu seereya kɛ.
24 Anasi tun ye a sirilen bila ka taa sarakalasebaaw kuntigi Kayifa fɛ.
25 Simɔn Piɛrɛ jɔlen tora ka a yɛrɛ sumaya. U y'a fɔ a ye ko: «I fana tɛ a ka kalanden dɔ ye wa?» A banna o la, k'a fɔ ko: «Ne tɛ.»
26 Sarakalasebaa kuntigi ka baaraden dɔ tun ye a somɔgɔ ye Piɛrɛ ye min tulo tigɛ, o y'a fɔ ko: «Ne ma i ye nakɔ kɔnɔ a fɛ wa?»
27 Piɛrɛ y'a sɔsɔ ko kura.
28 O kɔ, u taara ni Yesu ye ka bɔ Kayafa ka taa kiritigɛso la. U yɛrɛw ma don kiritigɛso kɔnɔ, walisa u kana nɔgɔ. Nka u ka Tɛmɛnkan seli dun.»
29 Pilate bɔra ka taa u fɛ k'a ɲininka ko: «Aw bɛ jalaki jumɛn lase nin cɛ ma?»
30 U y'a jaabi k'a fɔ a ye ko: «Ni a tun tɛ kojugukɛla ye, an tun tɛna a don i bolo.»
31 Pilate y'a fɔ u ye ko: «Aw ka a minɛ ka kiri tigɛ a kan ka kɛɲɛ ni aw ka sariya ye.» Yahutuw y'a fɔ a ye ko: «A man ɲi an ka mɔgɔ si faga.
32 Yesu ka kuma min fɔra k'a jira ko a bɛna sa saya cogo min na, o ka dafa.
33 Pilate donna kiritigɛso kɔnɔ ko kura ka Yesu wele k'a fɔ a ye ko: «E ye Yahutuw ka masakɛ ye wa?»
34 Yesu y'a jaabi ko: « I bɛ nin kuma fɔ i yɛrɛ de la wa, wala mɔgɔ wɛrɛw y'o fɔ i ye ne ko la wa?»
35 Pilate y'a jaabi ko: «Ne ye Yahutu ye wa?» I yɛrɛ ka siya ni sarakalasebaaw kuntigiw ye i don ne bolo.
36 Yesu y'a jaabi ko: « Ne ka masaya tɛ nin diɲɛ ta ye.
37 Pilate y'a fɔ a ye ko: «O tuma na fɛ, i ye masakɛ ye wa?» Yesu y'a jaabi ko: «I b'a fɔ ko ne ye masakɛ ye.» O

de kosɔn ne bangera, o de kosɔn ne nana diɲɛ kɔnɔ, walisa ne ka tiɲɛ seereya kɛ. Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ tiɲɛ na, o bɛ ne kan lamɛn.
38 Pilate y'a fɔ a ye ko: «Tiɲɛ ye mun ye?» A y'o fɔ tuma min na, a taara Yahutuw fɛ, k'a fɔ u ye ko: «Ne tɛ jalaki si sɔrɔ a la.»
39 Aw ka laadalakow ye ko ne ka mɔgɔ kelen bila aw ye Tɛmɛnkan seli waati la.
40 U bɛɛ pɛrɛnna ko: «Nin cɛ tɛ, fɔ Barabasi.» Barabasi tun ye binkannikɛla ye.

SABABU 19NAN

1 Pilate ye Yesu minɛ k'a bugɔ.
2 Sɔrɔdasiw ye masafugulan dɔ da ni ŋaniw ye, k'o don a kun na, ka fini bilenman dɔ don a la.
3 U y'a fɔ ko: «Yahutuw ka masakɛ, foli!» U y'a bugɔ ni u bolow ye.
4 Pilate bɔra ko kura k'a fɔ u ye ko: «A filɛ, ne bɛ na ni a ye aw fɛ, walisa aw k'a dɔn ko ne tɛ jalaki si sɔrɔ a la.»
5 O kɔ, Yesu bɔra, a ye ŋaniya kunsigi ni fini bilenman don. Pilate y'a fɔ u ye ko: «Cɛ filɛ!»
6 Sarakalasebaaw kuntigiw ni sɔrɔdasi kuntigiw y'a ye tuma min na, u pɛrɛnna k'a fɔ ko: «A' ye a gengen jiri la.» Pilate y'a fɔ u ye ko: «Aw ka a minɛ k'a gengen jiri la, katuguni ne tɛ jalaki si sɔrɔ a la.»
7 Yahutuw y'a jaabi ko: «Sariya bɛ an fɛ, a ka kan ka sa an ka sariya barika la, katuguni a y'a yɛrɛ kɛ Elohim Denkɛ ye.»
8 Pilate ye o kuma mɛn tuma min na, a siranna kosɛbɛ.
9 A taara kiritigɛso kɔnɔ tugun ka Yesu ɲininka ko: «I bɔra min?» Nka Yesu ma jaabi foyi di a ma.
10 Pilate y'a fɔ a ye ko: «I tɛ kuma ne fɛ wa?» I m'a dɔn ko se bɛ ne ye ka i gengen jiri la, ka se ka i bila wa?
11 Yesu y'a jaabi ko: « Se tɛ se ka kɛ ne la fewu, ni o ma di i ma ka bɔ san fɛ.
12 Kabini o waati, Pilate y'a ɲini k'a bila, nka Yahutuw pɛrɛnna k'a fɔ ko: «Ni i ye nin cɛ bila ka taa, i tɛ Sesar teri ye.
13 Pilate y'o kuma mɛn tuma min na, a taara ni Yesu ye kɛnɛma ka i sigi kiritigɛso la yɔrɔ la min bɛ wele ko siraba, nka Heburukan na ko Gabata.
14 Tɛmɛnkan seli labɛnni kɛra, lɛrɛ wɔɔrɔnan ɲɔgɔn.
15 Nka u pɛrɛnna ko: «Aw ka a labɔ, aw ka a gengen jiri la.» Pilate y'a fɔ u ye ko: «Ne na aw ka masakɛ gengen jiri la wa?» Sarakalasebaaw kuntigiw y'a jaabi ko: «Masakɛ si t'an fɛ ni Sesar tɛ.»
16 O kɔ, a y'a don u bolo walisa u ka gengen jiri la. U ye Yesu minɛ k'a ta ka taa.
17 Yesu y'a ka gengenjiri ta ka taa yɔrɔ dɔ la min bɛ wele ko kunkolo yɔrɔ, o bɛ wele Heburukan na ko Gɔlgota.
18 U y'a gengen jiri la yen, ani mɔgɔ fila wɛrɛw ni a fɛ, kelen ye a fan fila bɛɛ la, Yesu fana cɛma.
19 Pilate ye tɔgɔ sɛbɛn k'a bila gengenjiri kan. Sɛbɛnni kɛra ko: «Yesu Nazarɛti, Yahutuw ka masakɛ.»
20 O tɔgɔ in tun bɛ Yahutu caman kalan.
21 Yahutuw ka sarakalasebaaw kuntigiw y'a fɔ Pilate ye ko: «I kana sɛbɛn ci ko: «Yahutuw ka masakɛ.» nka a y'a fɔ ko: «Ne ye Yahutuw ka masakɛ ye.»
22 Pilate y'a jaabi ko: «Ne ye min sɛbɛn, ne ye o sɛbɛn.»
23 Sɔrɔdasiw ye Yesu gengen jiri la tuma min na, u y'a ka finiw ta k'u tila tilayɔrɔ naani na, sɔrɔdasi kelen-kelen bɛɛ ye. A ka fini fana tun don, o fini tun ma tigɛ, a tun sirilen bɛ ka bɔ a sanfɛla la ka taa a fan bɛɛ la.
24 U y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «An kana a tigɛ, nka an ka kala don a la, a bɛna kɛ mɔgɔ min ta ye, walisa Kitabu ka dafa, o min b'a fɔ ko: `U ye ne ka finiw tila u cɛ, u ye kala kɛ ne ka finiw kosɔn.» Sɔrɔdasiw ye o kow kɛ.
25 Yesu ba ni a ba balimamuso Mariyama, Kleofasi muso Mariyama ani Magadala Mariyama, olu jɔlen tun bɛ Yesu ka gengenjiri kɛrɛfɛ.
26 Yesu ye a ba ni a ka kalanden kanulen jɔlen ye tuma min na, a y'a fɔ a ba ye ko: « Muso, i denkɛ filɛ!»
27 A y'a fɔ kalanden ye ko: « I ba filɛ!» Kabini o waati la, o kalanden taara n'a ye a yɛrɛ ka so.
28 O kɔ, Yesu y'a dɔn ko fɛn bɛɛ dafara sisan, walisa Kitabu ka kuma ka dafa, a ko: « Mɔgɔnɔgɔ bɛ ne la.»
29 Minɛn dɔ tun bɛ yen min falen bɛ vinigari la, u ye sɔgɔsɔgɔninjɛ dɔ fa vinigari la, k'a don hizopu kan ka o don a da la.
30 Yesu ye viniji sɔrɔ tuma min na, a ko: « A bannen don.»
31 Yahutuw ye Pilate deli ko u senw ka kari, walisa u ka to gengenjiri kan minɛna ka taa.
32 O kɔ, sɔrɔdasiw nana, u ye fɔlɔ ni tɔ kelen min gengen jiri la, o senw kari.
33 U sera Yesu ma tuma min na k'a ye ko Yesu sara kaban, u ma a senw kari.
34 Sɔrɔdasi dɔ y'a kɛrɛ sɔgɔ ni tama ye, o yɔrɔnin bɛɛ la, joli ni ji bɔra yen.
35 Min ye o ye, o ye seereya kɛ, a ka seereya ye tiɲɛ ye.
36 O kow kɛra walisa Kitabu ka dafa ko: «A kolo si tɛna kari.»
37 Kitabu wɛrɛ b'a fɔ ko: «U ye mɔgɔ min sɔgɔ, u na o filɛ.»
38 O kɔ, Yusufu min bɛ bɔ Arimate, o tun ye Yesu ka kalanden ye, nka a dogolen na Yahutuw ɲɛsiran kosɔn, a ye Pilate deli ko a ka Yesu su ta. A nana Yesu su ta.
39 Nikodɛmɛ fana nana Yesu fɛ su fɛ fɔlɔ ka na ni miri ni alow ɲagaminen ye, o girinya bɛ se kilo kɛmɛ ma.
40 O kɔ, u ye Yesu su ta k'a siri lenfu fini na ni tulumafɛnw ye i ko Yahutuw ka su don cogo min na.
41 A gengen jiri la yɔrɔ min na, nakɔ dɔ tun bɛ yen. Kaburu kura dɔ tun bɛ nakɔ kɔnɔ, mɔgɔ ma su don min kɔnɔ fɔlɔ.
42 U ye Yesu da yen Yahutuw ka labɛn don kosɔn. Katuguni kaburu tun surunyara.

SABABU 20NAN

1 Dɔgɔkun don fɔlɔ nana Magadala Mariyama sɔgɔma, dibi donna kaburu la, ka kabakurun bɔlen ye kaburu kɔnɔ.
2 O kɔ, a bolila ka na Simɔn Piɛrɛ ni Yesu ka kalanden tɔ kelen fɛ, Yesu tun bɛ minnu kanu, k'a fɔ u ye ko: «U ye Matigi bɔ kaburu kɔnɔ, an t'a da yɔrɔ dɔn.»
3 Piɛrɛ ni o kalanden tɔ kelen bɔra ka taa kaburu la.
4 U fila bɛɛ bolila ɲɔgɔn fɛ.
5 A y'i biri k'a filɛ ka don, a ye lenfu finiw dalen ye. o bɛɛ n'a ta, a ma don a kɔnɔ.
6 Simɔn Piɛrɛ tugura a nɔfɛ, ka don kaburu kɔnɔ, a ye lenfu finiw dalen ye.
7 O finimugu min tun bɛ a kunkolo la, o tun ma da lenfu finiw fɛ, nka a sirilen bɛ yɔrɔ dɔ la a kelen na.
8 Kalanden wɛrɛ min nana kaburu la fɔlɔ, o fana donna, a y'a ye ka da a la.

9 U tun t'a dɔn fɔlɔ Kitabu la ko a ka kan ka kunun ka bɔ suw cɛma.
10 Kalandenw taara u yɛrɛ ka so.
11 Nka Mariyama tora kɛnɛma kaburu da la ka kasi.
12 A ye mɛlɛkɛ fila ye, u sigilen bɛ fini jɛmanw na, kelen bɛ a kun na, tɔ kelen bɛ a senw na, Yesu su dalen tun bɛ yɔrɔ min na.
13 U y'a fɔ a ye ko: «Muso, mun na i bɛ kasi?» A y'a fɔ u ye ko: «Katuguni u ye ne Matigi ta ka taa, ne t'a dɔn u y'a bila yɔrɔ min na.»
14 O kuma fɔlen kɔ, a y'i kɔsegin ka Yesu jɔlen ye, nka a m'a dɔn ko Yesu don.
15 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Muso, mun na i bɛ kasi?» I bɛ jɔn ɲini? A y'a miiri ko a ye nakɔtigi ye, a y'a fɔ a ye ko: «Matigi, ni i y'a ta ka bɔ yan, i y'a bila yɔrɔ min na, i k'a fɔ ne ye, ne bɛ taa n'a ye.»
16 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Mariyama.» A y'i yɛlɛma k'a fɔ a ye ko: «Raboni.» O kɔrɔ ye ko: Karamɔgɔ.
17 Yesu y'a fɔ a ye ko: « I kana maga ne la. katuguni ne ma wuli ne Fa fɛ fɔlɔ, nka taa ne balimaw fɛ k'a fɔ u ye ko: Ne bɛ yɛlɛn ne Fa ni aw Fa ma. ne ka Ala, aw ka Ala.»
18 Magadala Mariyama nana a fɔ kalandenw ye ko a ye Matigi ye, ko a ye o kuma fɔ a ye.
19 O don kelen wula fɛ, dɔgɔkun don fɔlɔ la, kalandenw tun lajɛlen bɛ yɔrɔ min na Yahutuw ɲɛsiran kosɔn, daaw datugulen don tuma min na, Yesu nana ka jɔ u cɛma k'a fɔ u ye ko: « Hɛrɛ ka kɛ aw ye.»
20 O fɔlen kɔ, a y'a bolow ni a kɛrɛ jira u la. O tuma la, kalandenw ɲagalila, u ye Matigi ye tuma min na.
21 Yesu y'a fɔ u ye ko kura ko : «Hɛrɛ ka kɛ aw ye.
22 O kuma fɔlen kɔ, a ye ninakili da u kan k'a fɔ u ye ko: « A' ye Ni Senu minɛ.
23 Aw mana mɔgɔ o mɔgɔ ka jurumuw yafa u ma. Aw bɛ mɔgɔ minnu ka jurumuw mara, olu bɛ to.»
24 Yesu nana tuma min na, Toma tun tɛ u fɛ.
25 Kalanden tɔw y'a fɔ a ye ko: «An ye Matigi ye.» Nka a y'a fɔ u ye ko: «Ni ne ma nɛgɛw nɔ ye a bolow la, ka ne bolokɔni don wuluw la, ka ne bolo don a kɛrɛ la, ne tɛna da a la.»
26 Tile seegin tɛmɛnen kɔ, a ka kalandenw tun bɛ so kɔnɔ tugun, Toma tun bɛ u fɛ .
27 A y'a fɔ Toma ye ko: « I bolo se yan ka ne bolow filɛ. I bolo se yan k'a don ne kɛrɛ la.
28 Toma y'a jaabi ko: «Ne Matigi ani ne ka Ala.»
29 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Toma, katuguni i ye ne ye, i dara a la.
30 Yesu ye taamashyɛn caman wɛrɛw kɛ a ka kalandenw ɲɛ kɔrɔ, minnu ma sɛbɛn nin kitabu kɔnɔ.
31 Nka olu sɛbɛnna walisa aw ka da a la ko Yesu ye Krisita ye, Ala Denkɛ. Ni aw dalen b'a la, aw ka ɲɛnamaya sɔrɔ a tɔgɔ barika la.»

SABABU 21NAN

1 O kɔ, Yesu y'a yɛrɛ jira a ka kalandenw la ko kura Tiberiyasi baji da la. A y'a yɛrɛ jira o cogo la.
2 Simɔn Piɛrɛ ni Toma min tɔgɔ ye ko Didimus, ani Natanaɛl min bɛ bɔ Kana dugu la Galile, ani Zebede denkɛw ni a ka kalanden fila wɛrɛw tun bɛ ɲɔgɔn fɛ.
3 Simɔn Piɛrɛ y'a fɔ u ye ko: «Ne bɛ taa mɔni kɛ.» U y'a fɔ a ye ko: «An fana bɛ taa n'i ye.» U bɔra ka don kurun kɔnɔ o yɔrɔnin bɛɛ. O su in na, u ma foyi minɛ.
4 Sɔgɔma sera tuma min na, Yesu jɔlen tora kɔgɔjida la, nka kalandenw m'a dɔn ko Yesu don.
5 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Denmisɛnw, dumuni dɔ bɛ aw la wa? U y'a jaabi ko: «Ayi.»
6 A y'a fɔ u ye ko: « Aw ka jɛgɛ bila kurun kinin fɛ, aw na a sɔrɔ.» U y'a fili, sisan u ma se k'a sama jɛgɛ caman kosɔn.
7 Yesu tun bɛ kalanden min kanu, o y'a fɔ Piɛrɛ ye ko: «Matigi de don.» Simɔn Piɛrɛ y'a mɛn tuma min na ko Matigi don, a y'a ka mɔnikɛ fini siri a la, k'a masɔrɔ a farilankolon tun don.
8 Kalanden tɔw nana kurun fitinin dɔ kɔnɔ. (k'a masɔrɔ u yɔrɔ tun man jan dugukolo la, nka u tun bɛ mɛtɛrɛ kɛmɛ fila bɔ,) u tun bɛ jɛgɛ sama ni jɛgɛw ye.
9 U sera dugukolo kan dɔrɔn, u ye bɔgɔ tasuma ye yen, jɛgɛw dalen bɛ a kan, ani nbuuru.
10 Yesu y'a fɔ u ye ko: « Aw ye jɛgɛ min minɛ sisan, aw ka na ni o ye.»
11 Simɔn Piɛrɛ wulila ka jɛgɛ sama ka taa dugukolo kan, jɛgɛba kɛmɛ ni bi duuru ni saba tun bɛ yen.
12 Yesu y'a fɔ u ye ko: « A' ye na dumuni kɛ.» Kalanden si ma ja gɛlɛya k'a ɲininka ko: «I ye jɔn ye?» k'a dɔn ko Matigi de don.
13 Yesu nana ka nbuuru ta ka u di u ma, ka jɛgɛ fana di u ma.
14 Yesu kununna ka bɔ suw cɛma, o ye a siɲɛ sabanan ye sisan.
15 U ye dumuni kɛ tuma min na, Yesu y'a fɔ Simɔn Piɛrɛ ye ko: «Zɔn denkɛ Simɔn, i bɛ ne kanu ka tɛmɛ ninnu kan wa?» A y'a fɔ a ye ko: «Ɔwɔ, Matigi. i y'a dɔn ko ne bɛ i kanu.» A y'a fɔ a ye ko: « I ka ne ka sagadenw balo.»
16 A y'a fɔ a ye siɲɛ filanan na ko: « Yuhana denkɛ Simɔn, i bɛ ne kanu wa?» A y'a fɔ a ye ko: «Ɔwɔ, Matigi. i y'a dɔn ko ne bɛ i kanu.» A y'a fɔ a ye ko: « I ka ne ka sagaw balo.»
17 A y'a fɔ a ye a siɲɛ sabanan na ko: « Yuhana denkɛ Simɔn, i bɛ ne kanu wa?» Piɛrɛ dusu tiɲɛna, katuguni a y'a fɔ a ye a siɲɛ sabanan na ko: «I bɛ ne kanu wa?» A y'a fɔ a ye ko: «Matigi, i bɛ fɛn bɛɛ dɔn. i y'a dɔn ko ne bɛ i kanu.» Yesu y'a fɔ a ye ko: « I ka ne ka sagaw balo.»
18 Tiɲɛ tiɲɛ na, ne b'a fɔ i ye ko i denmisɛnman, i tun bɛ i cɛsirilan siri ka taama i sago yɔrɔ la a tun tɛna kɛ ten.
19 A ye o kuma fɔ, k'a jira saya min fɛ, a ka kan ka nɔɔrɔ da Elohim kan. O kuma fɔlen kɔ, a y'a fɔ a ye ko: « I ka tugu ne kɔ.»
20 O tuma la, Piɛrɛ y'a yɛlɛma, a y'a ye ko Yesu tun bɛ kalanden min kanu, o tugura o kɔ. O fana y'i jigi da a disi kan sufɛdumuni na, k'a fɔ ko: «Matigi, jɔn bɛ i janfa?»
21 Piɛrɛ y'a ye k'a fɔ Yesu ye ko: «Matigi, nin cɛ na mun kɛ?»
22 Yesu y'a fɔ a ye ko: « Ni ne b'a fɛ a ka to fo ne ka na, o ye mun ye i la?» I tugu ne kɔ.»
23 O kuma fɔra balimaw cɛma ko o kalanden kana sa. Nka: « Ni ne b'a fɛ a ka to fo ne ka na, o ye mun ye i la?»
24 An y'a dɔn ko a ka seereya ye tiɲɛ ye.
25 Yesu ye ko caman wɛrɛw fana kɛ, ni u kelen-kelen bɛɛ sɛbɛnna, ne hakili la ko hali diɲɛ yɛrɛ tun tɛ se ka kitabu minnu ka kan ka sɛbɛn. Amiina.

Cidenw ka kɛwalew

SABABU 1

1 E Tewofili, Yesu ye fɛn minnu daminɛ ka kɛ ani ka mɔgɔw kalan, ne ye olu bɛɛ sɛbɛn fɔlɔ.

2 fo ka taa a bila a kɔrɔta don na, a ye ci minnu sugandi Ni Senu barika la.

3 A ka tɔɔrɔ kɔfɛ, a y'a yɛrɛ jira olu fana ɲɛnama na ni dalilu caman ye minnu tɛ fili.

4 A ko u ye ɲɔgɔn lajɛn, a y'a fɔ u ye ko u kana bɔ Jerusalɛm, nka u ka Fa Ala ka layidu makɔnɔ .

5 Yuhana ye batise ji la tiɲɛ na. nka aw na batise Ni Senu la tile caman kɔfɛ.

6 U ye ɲɔgɔn lajɛn tuma min na, u y'a ɲininka ko: «Matigi, i b'a fɛ ka masaya lasegin Israɛl ma nin waati in na wa?»

7 A y'a fɔ u ye ko: « Fa ye waati ni waati minnu bila a yɛrɛ ka setigiya la, o man kan ka aw dɔn.»

8 Ni Senu nana aw kan tuma min na, aw na fanga sɔrɔ, aw na kɛ ne seerew ye Jerusalɛm ni Jude jamana bɛɛ la ani Samari jamanaw bɛɛ la ani fo ka se dugukolo fan bɛɛ ma.

9 Yesu ye nin kumaw fɔ tuma min na, u y'a lajɛ tuma min na, a taara san fɛ. Sankaba dɔ y'a minɛ ka bɔ u ɲɛ kɔrɔ.

10 U ye u ɲɛ jɔlen to sankolo la tuma min na Yesu yɛlɛla tuma min na, cɛ fila tun jɔlen bɛ u kɛrɛfɛ fini jɛmanw na.

11 U y'a fɔ fana ko: «Aw Galilekaw, mun na aw jɔlen bɛ ka sankolo filɛ? Yesu min wulila ka bɔ aw bolo ka taa sankolo la, o na na o cogo kelen na i n'a fɔ aw y'a ye cogo min na a taara sankolo la.

12 O kɔ, u seginna Jerusalɛm ka bɔ Oliviye kulu la, o min bɛ bɔ Jerusalɛm ni lafiɲɛ don taama ye.

13 U donna sankanso dɔ kɔnɔ, Piɛrɛ ni Yakuba ni Yuhana ni Andre ni Filipe ni Toma ni Bartolome ni Matiyu ni Alfe denkɛ Yakuba ani Simɔn Zelote tun sigilen bɛ yɔrɔ min na. Yakuba balimakɛ Juda fana.

14 U bɛɛ tora delili ni delili la ni dusu kelen ye ni musow ni Yesu ba Mariyama ani a balimaw ye.

15 O donw la, Piɛrɛ y'i jɔ kalandenw cɛma k'a fɔ ko: «Tɔgɔw bɛɛ lajɛlen tun bɛ kɛmɛ ni mugan ɲɔgɔn bɔ.

16 Balimaw, nin Kitabu ka kan ka dafa, Ni Senu ye min fɔ Dawuda da fɛ ka kɔn Juda ko la, o min tun ye Yesu minɛbaaw ɲɛminɛbaga ye.

17 A jatera an fɛ.

18 Nin cɛ ye foro dɔ san ni tilenbaliya sara ye. a binna a kunkolo la, a pɛrɛnna a cɛma, a banakɔtaa bɛɛ bɔra.

19 Jerusalɛm sigibagaw bɛɛ y'o dɔn. fo o foro in bɛ wele u kan yɛrɛ la ko Aceldama , o kɔrɔ ye ko Joli foro .

20 A sɛbɛnnen bɛ Zaburuw kitabu kɔnɔ ko: «A sigiyɔrɔ ka kɛ yɔrɔ lakolon ye, mɔgɔ si kana sigi a kɔnɔ.»

21 O de y'a to nin cɛ minnu tun bɛ an fɛ tuma bɛɛ, Matigi Yesu tun bɛ don ka bɔ an cɛma.

22 Kabini Yuhana ka batiseli la, fo ka na se a kɔrɔtalen don an ma, mɔgɔ ka kan ka sigi ka kɛ a lakununni seere ye an fɛ.

23 U ye mɔgɔ fila sigi, Yusufu min tɔgɔ ye ko Barsabasi, o tɔgɔ ko Yusitɔ, ani Matiyasi.

24 U ye delili kɛ k'a fɔ ko: «Matigi, min bɛ mɔgɔw bɛɛ dusukun dɔn, i k'a jira ni i ye nin mɔgɔ fila sugandi.

25 Juda binna o cidenyabaara ni cidenw ka baara la, walisa a ka taa a yɛrɛ yɔrɔ la.

26 U y'u ka kalata di. Kalo binna Matiyasi kan. A jatera ni ciden tan ni kelen ye.

SABABU 2NAN

1 Pantekɔti don sera tuma min na, u bɛɛ tun bɛ ɲɔgɔn fɛ yɔrɔ kelen na.

2 O yɔrɔnin bɛɛ la, mankan dɔ bɔra sankolo la i n'a fɔ fiɲɛba dɔ.

3 Nɛnkun tigɛlenw y'i jira u la i ko tasuma, ka sigi u kelen-kelen bɛɛ kan.

4 U bɛɛ fa Ni Senu la, u y'a daminɛ ka kan wɛrɛw fɔ, i ko Ni Senu y'a fɔ u ye cogo min na.

5 Yahutuw tun sigilen bɛ Jerusalɛm, Ala batobaaw, minnu bɔra sankolo jukɔrɔ siyaw bɛɛ la.

6 O mankan bɔra tuma min na, jama ye ɲɔgɔn lajɛ ka maloya, katuguni mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ y'u ka kuma mɛn u ka kan na.

7 U bɛɛ kabakoyara ka kabakoya, k'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «A filɛ, nin kuma fɔbagaw bɛɛ tɛ Galilekaw ye wa?»

8 An wolola min na, an kelen-kelen bɛɛ bɛ an ka kan mɛn cogo di?

9 Partikaw ni Mɛdikaw ni Elamkaw ni Mezopotamikaw ni Jude jamanaw ni Kapadosi jamanaw ni Ponto ni Azi jamanaw sigibagaw.

"

11 Kretiw ni Arabukaw, an b'u mɛn u bɛ Ala ka kabako kɛwalew fɔ an kanw na.

12 U bɛɛ kabakoyara ka sigasiga k'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Nin kɔrɔ ye mun ye?»

13 Dɔw y'u tulo geren k'a fɔ ko: «Nin cɛw falen bɛ diwɛn kura la.»

14 Nka Piɛrɛ wulila ni mɔgɔ tan ni kelen ye, a y'a kan kɔrɔta k'a fɔ u ye ko: «Aw Judekaw ni Jerusalɛm sigibagaw bɛɛ, aw ka o dɔn ka ne ka kuma lamɛn.

15 Aw b'a miiri cogo min na, olu tɛ dɔlɔminnaw ye, k'a masɔrɔ tile lɛrɛ sabanan dɔrɔn de don.

16 Nka kira Joɛl ka kuma fɔra nin ye.

17 Elohim ko don laban donw na, ne na ne Ni bɔn farisogo bɛɛ kan : 1 .

18 Ne na ne Ni bɔn ne ka jɔnw ni ne ka jɔnmusow kan o donw na. U na kiraya kɛ.

19 Ne na kabakow kɛ sankolo la, ka taamashyɛnw kɛ dugukolo kan duguma. joli ni tasuma, ani sisi lafiɲɛ.

20 Tile na yɛlɛma ka kɛ dibi ye, kalo na yɛlɛma joli ye, sani Matigi ka donba min ka bon kosɛbɛ.

21 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ Matigi tɔgɔ wele, o na kisi.

22 Aw Israɛl cɛw, aw ka nin kumaw lamɛn. Yesu Nazarɛtika, mɔgɔ min diyara Elohim ye aw cɛma kabakow ni kabakow ni taamashyɛnw fɛ, Ala ye minnu kɛ a fɛ aw cɛma, aw yɛrɛw b'a dɔn cogo min na.

23 Elohim ka laadilikan latigɛlenw ni a ka kɔrɔlen dɔnni fɛ, aw ye ale minɛ, ka a gengen jiri la ka a faga ni bolo juguw ye.

24 Ala y'a lakunun ka saya tɔɔrɔw lajɔ.

25 Dawuda bɛ kuma a ko la ko: «Ne ye Matigi ye ne ɲɛ kɔrɔ tuma bɛɛ, katuguni a bɛ ne kinin fɛ, walisa ne kana lamaga.

26 O de y'a to ne dusukun nisɔndiyara, ne nɛnkun nisɔndiyara. Ne farisogo fana na lafiɲɛ jigiya la.

27 I tɛna ne ni to jahanama kɔnɔ, i tɛna a to i ka senuma ka toli ye.

28 I ye ɲɛnamaya siraw jira ne la. i na ne fa nisɔndiya la ni i ɲɛda ye.»

29 Balimaw, a to ne ka kuma aw ye cɛkɔrɔba Dawuda ko la ko a sara, a su donna, a kaburu bɛ an fɛ fo ka na se bi ma.

30 O de y'a to a tun ye kira ye, k'a dɔn ko Ala ye kalili kɛ a
ye, ko a na Krisita lakunun ka sigi a ka masasigilan kan.
31 A ye o ye ka kɔn o ɲɛ, a kumana Krisita lakununni ko la,
ko a ni ma to jahanama kɔnɔ, a farisogo ma toli ye.
32 Elohim ye o Yesu lakunun, an bɛɛ ye o seerew ye.
33 O de y'a to a kɔrɔtalen bɛ Elohim kininbolo fɛ, ka Ni
Senu layidu sɔrɔ Fa fɛ, a ye nin kow bɔn, aw bɛ minnu ye
sisan ani aw bɛ minnu mɛn.
34 Dawuda ma yɛlɛn sankolo la, nka a y'a fɔ a yɛrɛ ye ko:
«Matigi y'a fɔ ne Matigi ye ko: «I sigi ne kinin fɛ.»
35 Fo ne ka i juguw kɛ i sennasanbara ye.»
36 O de y'a to Israɛl ka somɔgɔw bɛɛ k'a dɔn tiɲɛ na ko aw
ye Yesu min gengen jiri la, Elohim ye o kɛ Matigi ni
Krisita ye.
37 U y'o mɛn tuma min na, u dusu tiɲɛna, u y'a fɔ Piɛrɛ ni
ciden tɔw ye ko: «Balimaw, an na mun kɛ?»
38 Piɛrɛ y'a fɔ u ye ko: «A' ye nimisa aw bɛɛ kelen-kelen
bɛɛ ka batise Yesu Krisita tɔgɔ la jurumuw yafali kama, aw
na Ni Senu nilifɛn sɔrɔ.»
39 O layidu bɛ aw ni aw denw ni yɔrɔjan mɔgɔw bɛɛ bolo,
Matigi an ka Ala bɛna mɔgɔ minnu wele.
40 A ye seereya kɛ ni kuma caman wɛrɛw ye ka u laadi ko:
«Aw ka aw yɛrɛ kisi nin bɔnsɔn juguw ma.»
41 Minnu y'a ka kuma minɛ ni ɲagali ye, olu batisera, o
don kelen na, mɔgɔ waa saba ɲɔgɔn farala u kan.
42 U tora cidenw ka kalan ni u ka jɛɲɔgɔnya la, ani ka
nbuuru kari ani ka delili kɛ.
43 Siranya donna mɔgɔ bɛɛ la.
44 Dannabaaw bɛɛ tun bɛ ɲɔgɔn fɛ.
45 U y'u bolofɛnw ni u bolofɛnw feere k'u tila mɔgɔw bɛɛ
cɛ, i n'a fɔ mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ mago tun bɛ cogo min na.
46 U tora Elohimbatosoba kɔnɔ don o don, ka nbuuru kari
so ni du, ka u ka dumuni dun ni ɲagali ni dusu kelen ye.
47 A' ye Ala tanu, ka nɛɛma sɔrɔ jama bɛɛ fɛ. Mɔgɔ minnu
ka kan ka kisi, Matigi tun bɛ dɔ fara egilisi kan don o don.

SABABU 3NAN

1 Piɛrɛ ni Yuhana taara ɲɔgɔn fɛ Alabatosoba kɔnɔ Ala
delili waati la.
2 Cɛ senkelen dɔ taara ka bɔ a ba kɔnɔ, u tun bɛ o da don o
don Alabatosoba da la, min tɔgɔ ye ko Cɛɲi, walisa ka yafa
ɲini Alabatosoba kɔnɔmɔgɔw fɛ.
3 Piɛrɛ ni Yuhana tun bɛ taa Alabatosoba kɔnɔ, a ye saraka
ɲini.
4 Piɛrɛ ni Yuhana y'a ɲɛ jɔlen to Yesu la, k'a fɔ ko: «An
filɛ.»
5 A y'a janto u la, a tun b'a fɛ ka dɔ sɔrɔ u fɛ.
6 Piɛrɛ y'a fɔ ko: «Wari ni sanu si tɛ ne bolo. Nka ne ye
minnu sɔrɔ, ne bɛ olu di i ma.
7 A y'a kininbolo minɛ k'a kɔrɔta.
8 Yesu y'i pan ka jɔ ka taama ka don u fɛ Alabatosoba kɔnɔ,
ka taama ka pan ka Elohim tanu.
9 Jama bɛɛ y'a ye ko a bɛ taama ka Elohim tanu.
10 U y'a dɔn ko ale de sigilen bɛ Alabatosoba da
cɛɲumanba da la ka saraka di.
11 Senkelen min kɛnɛyara, o tun bɛ Piɛrɛ ni Yuhana minɛ
tuma min na, jama bɛɛ bolila ka taa u fɛ soba kɔnɔ, o min
bɛ wele ko Solomani ta.
12 Piɛrɛ y'o ye tuma min na, a y'a fɔ jama ye ko: «Israɛl
cɛw, mun na aw kabakoyara o ko la? Mun na aw bɛ an filɛ
ni timinandiya ye, i n'a fɔ an ye nin cɛ taama an yɛrɛ ka
sebaaya wala an ka senuya barika la?
13 Ibrahima ni Isaka ni Yakuba ka Ala, an bɛnbaw ka Ala
ye nɔɔrɔ da a Denkɛ Yesu kan. Aw ye min don, ka ban a la
Pilate ɲɛ kɔrɔ, a tun b'a fɛ k'a bila tuma min na.
14 Nka aw ye aw ban Elohim senuma ni tilennenya la, ka a
ɲini mɔgɔfagala dɔ ka di aw ma.
15 A ye ɲɛnamaya kuntigi faga, Elohim ye min lakunun ka
bɔ suw cɛma. An ye o seerew ye.
16 Dannaya barika la a tɔgɔ la, o ye nin cɛ barika bonya,
aw bɛ min ye ka a dɔn.
17 Balimaw, ne b'a dɔn ko aw ye o kɛ dɔnbaliya de kosɔn, i
ko aw kuntigiw fana y'a kɛ cogo min na.
18 Elohim ye ko minnu jira ka kɔrɔ a ka kiraw bɛɛ da fɛ ko
Krisita ka tɔɔrɔ, a ye olu dafa ten.
19 Aw ka nimisa ka jurumuw yɛlɛma, walisa aw ka
jurumuw ka bɔ yen, ni lafiya waatiw nana ka bɔ Matigi ɲɛ
kɔrɔ.
20 Yesu Krisita min waajuli tun fɔra aw ye fɔlɔ, a na o ci.
21 Sankolo ka kan ka olu minɛ fo ka se fɛn bɛɛ lasegin
waati ma, Elohim ye min fɔ a ka kira senumaw bɛɛ da la
kabini diɲɛ daminɛ.
22 Musa y'a fɔ a bɛnbaw ye tiɲɛ na ko: «Matigi aw ka Ala
na kira dɔ lawuli aw balimaw cɛma, i ko ne. A mana fɛn o
fɛn fɔ aw ye, aw na o mɛn.»
23 Mɔgɔ o mɔgɔ tɛna o kira lamɛn, o na halaki ka bɔ jama
cɛma.
24 Ɔwɔ, kira minnu bɛ bɔ Samuyɛli la ani minnu tugura o
kɔ, olu bɛɛ fana ye nin donw ko fɔ.
25 Elohim ye layidu min ta ni an bɛnbaw ye, k'a fɔ
Ibrahima ye, aw ye kiraw denw ye.
26 Elohim y'a Denkɛ Yesu lakunun fɔlɔ, a y'a ci ka na aw
duba, ka aw kelen-kelen bɛɛ kɔ a ka tilenbaliyakow la.

SABABU 4nan

1 U tun bɛ kuma mɔgɔw fɛ tuma min na, sarakalasebaaw ni
Alabatosoba kuntigi ni Saduseɛnw nana u kan.
2 U dusu tiɲɛna kosɛbɛ k'a masɔrɔ u ye mɔgɔw kalan ka
suw lakununni waajuli kɛ Yesu barika la.
3 U y'u bolo da u kan ka u bila kaso la fo o dugujɛ,
katuguni wulada tun don.
4 Nka o kuma mɛnbagaw caman dara. Cɛw hakɛ tun bɛ se
mɔgɔ waa duuru ɲɔgɔn ma.
5 O dugujɛ, u kuntigiw ni u cɛkɔrɔbaw ni sariya
karamɔgɔw.
6 Sarakalasebaa kuntigi Anasi ni Kayafa ni Yuhana ni
Alɛkisandiri ani sarakalasebaa kuntigi somɔgɔw bɛɛ lajɛlen
tun bɛ Jerusalɛm.
7 U y'u sigi u cɛma tuma min na, u y'a ɲininka ko: «Aw ye
nin kɛ fanga jumɛn fɛ wala tɔgɔ jumɛn fɛ?»
8 Piɛrɛ falen Ni Senu la, a y'a fɔ u ye ko: «Aw jama
kuntigiw ni Israɛl cɛkɔrɔbaw.
9 Ni an y'a sɛgɛsɛgɛ bi ko ɲuman min kɛra setigi ye, a
kɛnɛyara cogo jumɛn na.
10 Aw bɛɛ ni Israɛl mɔgɔw bɛɛ k'a dɔn ko Yesu Krisita
Nazarɛti tɔgɔ la, aw ye min gengen jiri la, Elohim ye min
lakunun ka bɔ suw cɛma, nin cɛ in jɔlen bɛ aw ɲɛkɔrɔ yan.
11 Kabakurun min kɛra so jɔbagaw fɛ, o ye kabakurun ye.
12 Kisili tɛ mɔgɔ wɛrɛ la, katuguni tɔgɔ wɛrɛ si ma di
mɔgɔw ma sankolo jukɔrɔ, an ka kan ka kisi min fɛ.

13 U ye Piɛrɛ ni Yuhana ka jagɛlɛya ye tuma min na, k'a dɔn ko u ye mɔgɔ kalanbaliw ye, ko u ye fɛn dɔnbaliw ye, u kabakoyara. U y'a dɔn ko u tun bɛ Yesu fɛ.
14 U y'a ye ko cɛ min kɛnɛyara, a jɔlen bɛ u fɛ, u ma se ka foyi fɔ o ko la.
15 Nka u y'a fɔ u ye ko u ka bɔ jamalajɛ la.
16 U y'a fɔ ko: «An na mun kɛ nin cɛw la?» Katuguni kabako kabakoma dɔ kɛra u fɛ, o y'a jira Jerusalɛm sigibagaw bɛɛ la. an tɛ se ka ban o la.
17 Nka a kana jɛnsɛn jama cɛma ka taa a fɛ, an ka u bagabaga kosɛbɛ ko u kana kuma mɔgɔ si fɛ nin tɔgɔ in na.
18 U y'u wele k'a fɔ u ye ko u kana kuma fewu, ka mɔgɔw kalan Yesu tɔgɔ la.
19 Piɛrɛ ni Yuhana y'u jaabi ko: «Ni a ka ɲi Elohim ɲɛ kɔrɔ ka aw lamɛn ka tɛmɛ Elohim kan, aw ka kiri tigɛ.»
20 An ye ko minnu ye, an ye minnu mɛn, an tɛ se ka olu fɔ.
21 U ye u bagabaga ka taa a fɛ, u y'u bila ka taa, u ma foyi sɔrɔ u bɛ se ka u ɲangi cogo min na jama kosɔn.
22 Katuguni cɛ min kɛnɛyali kabako kɛra o cɛ la, o si tun bɛ san binaani bɔ.
23 U bilalen kɔ, u taara u yɛrɛw ka jɛkulu la ka sarakalasebaaw kuntigiw ni cɛkɔrɔbaw ka kuma fɔ u ye.
24 U y'o mɛn tuma min na, u y'u kan kɔrɔta Elohim ye ni dusu kelen ye k'a fɔ ko: «Matigi, e ye Ala ye, min ye sankolo ni dugukolo ni kɔgɔji ni u kɔnɔfɛnw bɛɛ da.
25 I ka jɔnkɛ Dawuda da la k'a fɔ ko: «Mun y'a to siyaw dimina, ka jama miiri fu?»
26 Dugukolo kan masakɛw wulila, kuntigiw y'u lajɛ Matigi ni a ka Krisita kama.
27 Tiɲɛ yɛrɛ la, i ye i den senuma Yesu kɛlɛ, i ye min mun, Hɛrɔde ni Ponsi Pilate, siya wɛrɛw ni Israɛl mɔgɔw bɛɛ lajɛlen tun bɛ ɲɔgɔn fɛ.
28 I bolo ni i ka laadilikan tun ye fɛn o fɛn latigɛ fɔlɔ, i ka o kɛ.
29 Sisan, Matigi, u ka bagabagali filɛ.
30 I bolo kɔrɔta ka kɛnɛya. Wa taamashyɛnw ni kabakow ka kɛ i den senuma Yesu tɔgɔ la.
31 U ye Ala delili kɛ tuma min na, u lajɛra yɔrɔ min na, o yɔrɔ yɛrɛyɛrɛla. U bɛɛ fa Ni Senu la, u ye Ala ka kuma fɔ ni jagɛlɛya ye.
32 Dannabaaw jamaba tun ye dusukun kelen ni ni kelen ye. nka u bɛɛ tun bɛ ɲɔgɔn fɛ.
33 Cidenw ye Matigi Yesu lakununni seereya kɛ ni sebaayaba ye.
34 dɛsɛbagatɔ si tun tɛ u cɛma, katuguni dugukolo ni sow tigi minnu tun bɛ yen, olu bɛɛ tun bɛ o feerefɛnw sɔngɔ lase.
35 U y'u da cidenw sen kɔrɔ.
36 U tɔgɔ dara cidenw fɛ Barnabasi, o kɔrɔ ye ko Dususalo denkɛ.
37 Dugukolo tun b'u bolo, u y'a feere ka na ni wari ye k'a da cidenw sen kɔrɔ.

SABABU 5NAN

1 Nka cɛ dɔ tɔgɔ ko Ananiyasi, n'a muso Safira ye a ka nafolo feere.
2 A ye o sɔngɔ tilalen to a la, a muso fana tun b'a dɔn, a nana ni dɔ ye k'a da cidenw sen kɔrɔ.
3 Piɛrɛ y'a fɔ ko: «Ananiyasi, mun na Sitanɛ y'i dusukun fa ka nkalon tigɛ Ni Senu ye, ka jamana sɔngɔ dɔ to i bolo?»
4 Ka a to yen, o tun tɛ e yɛrɛ ta ye wa? A feerelen kɔ, yala o tun tɛ i yɛrɛ ka setigiya la wa? mun na i ye nin ko in kɔnɔ ta i dusukun na? i ma nkalon tigɛ mɔgɔw la, nka i ye nkalon tigɛ Ala de la.»
5 Ananiyasi ye o kumaw mɛn, a y'i biri ka jinɛ dabila.
6 Kamalenninw wulila k'a siri ka taa n'a ye kɛnɛma k'a su don.
7 Lɛrɛ saba ɲɔgɔn o kɔfɛ, a muso tun t'a dɔn ko min kɛra.
8 Piɛrɛ y'a jaabi ko: «A fɔ ne ye yala aw ye dugukolo feere nin cogo la wa?» A ko: «Ɔwɔ, o caman kosɔn.»
9 Piɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «Aw bɛnna ɲɔgɔn fɛ cogo di ka Matigi Ni kɔrɔbɔ?» Minnu ye i cɛ su don, olu senw bɛ da la, u na i ta ka bɔ.»
10 A binna a sen kɔrɔ o yɔrɔnin bɛɛ, ka jinɛ dabila, kamalenninw donna k'a sɔrɔ a salen don, k'a ta ka taa n'a ye, k'a su don a cɛ kɛrɛfɛ.
11 Siranba donna egilisi bɛɛ la ani mɔgɔ minnu ye o kow mɛn.
12 Taamaʃyɛnw ni kabako caman kɛra cidenw bolo jama cɛma. (u bɛɛ tun bɛ Solomani ka soba kɔnɔ ni dusu kelen ye.
13 Mɔgɔ tɔw la mɔgɔ si ma ja gɛlɛya ka fara u kan, nka jama ye u bonya.
14 Dannabaaw farala Matigi kan ka taa a fɛ, cɛw ni musow jamaba.
15 U ye banabagatɔw labɔ nbɛdaw la k'u da dilanw ni dilanw kan, walisa Piɛrɛ tɛmɛtɔ dulonni ka u dɔw datugu.
16 Jama fana bɔra Jerusalɛm dugu lamini duguw la ka na ni banabagatɔw ni jinɛ nɔgɔlenw tɔɔrɔlenw ye.
17 Sarakalasebaaw kuntigi ni a fɛ mɔgɔw bɛɛ wulila ka dimi kosɛbɛ.
18 U y'u bolo da cidenw kan ka u bila kasobon kɔnɔ.
19 Matigi ka mɛlɛkɛ ye kasobon da wuli su fɛ k'u labɔ k'a fɔ.
20 Aw ka taa Alabatosoba kɔnɔ ka nin ɲɛnamaya kumaw bɛɛ fɔ jama ye.
21 U y'o mɛn tuma min na, u donna Alabatosoba kɔnɔ sɔgɔmada joona fɛ ka mɔgɔw kalan. Nka sarakalasebaa kuntigi ni a fɛ mɔgɔw nana, ka jamakulu ni Israɛl bɔnsɔn bɛɛ wele ka taa kasobon kɔnɔ walisa u ka na ni u ye.
22 Kuntigiw nana tuma min na, k'a sɔrɔ u ma u sɔrɔ kasobon kɔnɔ, u seginna k'a fɔ.
23 U y'a fɔ ko: «Tiɲɛ na, an y'a ye ko kasobon datugulen don ni lafiya bɛɛ ye, ani kɔlɔsilikɛlaw jɔlen bɛ kɛnɛma daaw ɲɛfɛ.
24 Sarakalasebaaw kuntigi ni Alabatosoba kuntigi ni sarakalasebaaw kuntigiw ye o kow mɛn tuma min na, u ye sigasiga kɛ u la ko nin bɛna bonya cogo min na.
25 Mɔgɔ dɔ nana k'a fɔ u ye ko: «A filɛ, aw ye cɛ minnu bila kaso la, olu jɔlen bɛ Alabatosoba kɔnɔ ka mɔgɔw kalan.»
26 Kuntigi ni sɔrɔdasi kuntigiw taara ni u ye k'a sɔrɔ u ma fariya.
27 U nana ni u ye tuma min na, u y'u bila jama ɲɛkɔrɔ, sarakalasebaaw kuntigi y'u ɲininka.
28 U y'a fɔ ko: «An m'a fɔ aw ye kosɛbɛ ko aw kana mɔgɔw kalan o tɔgɔ la wa?» A filɛ, aw ye Jerusalɛm fa aw ka kalansira la, ka nin cɛ joli lase an ma.»
29 Piɛrɛ ni ciden tɔw y'a jaabi ko: «An ka kan ka Ala kan minɛ ka tɛmɛ mɔgɔw kan.»
30 An bɛnbaw ka Ala ye Yesu lakunun, aw ye min faga ka dulon jiri la.

31 Elohim ye a kɔrɔta ni a kininbolo ye ka kɛ Kuntigi ye ani Kisibaa ye, walisa ka nimisa Israɛl ka nimisa ani ka jurumuw yafa.
32 An ye o kow seerew ye. Ni Senu fana bɛ o cogo la, Ala ye min di a kan minɛbagaw ma.
33 U y'o mɛn tuma min na, u dusu tiɲɛna, u ye ladili kɛ k'u faga.
34 Farisiɛn dɔ, o tɔgɔ ko Gamaliɛl, min tɔgɔ bɔra jama bɛɛ cɛma, o jɔlen tora Lajɛba kɔnɔ.
35 U y'a fɔ u ye ko: «Aw Israɛlkaw, aw b'a fɛ ka min kɛ nin cɛw la, aw k'aw janto aw yɛrɛ la.»
36 Sani o donw ka se, Tewuda wulila ka waso ko a ye mɔgɔ dɔ ye. Mɔgɔ kɛmɛ naani ɲɔgɔn farala u kan. Minnu y'a kan minɛ, olu bɛɛ jɛnsɛnna ka ban.
37 O kɔfɛ, Juda min bɔra Galile jamana na, o wulila ka taa a nɔfɛ. Minnu y'a kan minɛ, olu bɛɛ jɛnsɛnna.
38 Sisan ne b'a fɔ aw ye ko: Aw k'aw yɛrɛ tanga nin cɛw ma, ka u to u la.
39 Nka ni o bɔra Elohim la, aw tɛ se k'a tiɲɛ. walisa aw kana sɔrɔ hali ka Ala kɛlɛ.»
40 U sɔnna a ma.
41 U bɔra Lajɛba ɲɛkɔrɔ, u nisɔndiyara k'a masɔrɔ u jatera ko u ka kan ka maloya a tɔgɔ kosɔn.
42 Don o don Alabatosoba kɔnɔ ani so bɛɛ kɔnɔ, u tun tɛ Yesu Krisita kalanni ni waajuli dabila.

SABABU 6NAN

1 O donw la, kalandenw hakɛ cayara tuma min na, Gɛrɛsikaw ka ŋunuŋunukan dɔ wulila Heburuw kama, katuguni u muso cɛ salenw tun tɛ jate don o don cidenyabaara la.
2 O mɔgɔ tan ni fila ye kalandenw jama wele u ma k'a fɔ u ye ko: «An ka Elohim ka kuma bila ka taa dumuniw baara.»
3 O de kosɔn balimaw, aw ka cɛ wolonwula lajɛ aw cɛma, minnu ka kan ka kɛ mɔgɔ sɛbɛw ye, minnu falen bɛ Ni Senu ni hakilitigiya la.
4 Nka an na an yɛrɛ di delili ni kuma cidenyabaara ma tuma bɛɛ.
5 O kuma diyara jama bɛɛ ye.
6 U y'u bila cidenw ɲɛ kɔrɔ.
7 Elohim ka kuma cayara. A ka kalandenw hakɛ cayara kosɛbɛ Jerusalɛm. Sarakalasebaaw ka jamakuluba ye dannaya kan minɛ.
8 Etiɛni tun falen bɛ dannaya ni sebaaya la, a ye kabakow ni kabakow kɛ jama cɛma.
9 Alabatoso min bɛ wele ko Hɔrɔnyalenw ka Alabatoso, Sirenekaw ni Alɛkisandirikaw ani Silisikaw ni Azikaw dɔw wulila ka sɔsɔli kɛ ni Etiɛni ye.
10 A kumana hakilitigiya ni hakili min fɛ, u ma se ka o kɛlɛ.
11 U y'a fɔ ko: «An y'a mɛn a ye Musa ni Ala tɔgɔ tiɲɛ.»
12 U ye jama ni cɛkɔrɔbaw ni sariya karamɔgɔw lawuli ka na Yesu minɛ k'a minɛ ka taa n'a ye jamalajɛ la.
13 U ye seere nkalontigɛlaw sigi, u ko: «Nin cɛ ma dabila ka nin yɔrɔ senuma ni sariya tɔgɔ tiɲɛ.
14 An y'a mɛn a y'a fɔ ko: «Nin Yesu Nazarɛtika na nin yɔrɔ halaki, ka Musa ka laadalakow yɛlɛma.»
15 Lajɛba kɔnɔ mɔgɔw bɛɛ y'u ɲɛ jɔlen to Yesu la, u y'a ɲɛda ye i n'a fɔ mɛlɛkɛ ɲɛda.

SABABU 7nan

1 Sarakalasebaa kuntigi y'a fɔ ko: «Nin kow bɛ ten wa?»
2 A y'a fɔ ko: «Balimaw ni faw, aw ka lamɛnni kɛ. A nɔɔrɔ Ala y'i jira an fa Ibrahima la tuma min na a tun bɛ Mezopotami jamana na, sani a ka sigi Karan.
3 U y'a fɔ a ye ko: «I ka bɔ i ka jamana ni i somɔgɔw la ka na jamana min jira i la.»
4 O kɔ, a bɔra Kaldekaw jamana na ka taa sigi Karan.
5 A ma ciyɛn si di a ma o la, a ma a sen da a kan, o bɛɛ n'a ta, a ye layidu ta ko a bɛna o ciyɛn di a ma ka kɛ a ta ye ani a kɔfɛ bɔnsɔn ye, k'a sɔrɔ a ma den sɔrɔ fɔlɔ .
6 Elohim y'a fɔ o cogo la ko: «A bɔnsɔn ka sigi jamana wɛrɛ la. U ka u bila jɔnya la, ka u deli ko jugu la san kɛmɛ naani kɔnɔ.»
7 U na kɛ jɔnya siya min ye, ne na kiri tigɛ o kan, Elohim ko ten.
8 A ye bolokoli layidu di a ma. Isaka ye Yakuba bange. Yakuba ye cɛkɔrɔba tan ni fila bange.
9 Fasodenw keleya ye Yusufu feere Misira.
10 A y'a kisi a ka tɔɔrɔw bɛɛ ma, ka nɛɛma ni hakilitigiya di a ma Misira masakɛ Faraon ɲɛ kɔrɔ. A y'a kɛ Misira ni a ka so bɛɛ kuntigi ye.
11 Dɛsɛba donna Misira jamana ni Kanan jamana bɛɛ la, ka tɔɔrɔba sɔrɔ, an bɛnbaw ma balo si sɔrɔ.
12 Yakuba y'a mɛn ko ɲɔ bɛ Misira, a ye an bɛnbaw ci fɔlɔ.
13 Siɲɛ filanan na, Yusufu ladɔnniya a balimaw la. Yusufu somɔgɔw ladɔnniya Faraon na.
14 O kɔ, Yusufu ci ka taa a fa Yakuba ni a somɔgɔw bɛɛ wele ka na a fɛ.
15 Yakuba jiginna Misira, ale ni an bɛnbaw sara.
16 U taara ni u ye Sikɛmu, ka u su kaburu kɔnɔ, Ibrahima ye min san wari dɔ la Sikɛmu facɛ Emmɔri denkɛw fɛ.
17 Elohim ye kalifa layidu min ta Ibrahima ye, o waati surunyara, jama cayara ka caya Misira.
18 Masakɛ wɛrɛ wulila, o min tun tɛ Yusufu dɔn.
19 U ye nanbara kɛ an somɔgɔw la, ka kojugu kɛ an bɛnbaw la, walisa u ka u denmisɛnninw gɛn ka bɔ yen, walisa u kana ɲɛnamaya.
20 O waati la Musa wolola, a cɛ ka ɲi kosɛbɛ, a balola kalo saba kɔnɔ a fa ka so.
21 A gɛnnen kɔ, Faraon denmuso y'a ta ka a balo a yɛrɛ denkɛ ye.
22 Musa kalanna Misirakaw ka hakilitigiya bɛɛ la, a tun ye sebaaya sɔrɔ kumaw ni kɛwalew la.
23 A si tun bɛ san binaani bɔ tuma min na, a tun b'a fɛ ka taa bɔ a balima Israɛldenw ye.
24 A y'a ye ko u dɔ la kelen tɔɔrɔla, a y'a lafasa, ka mɔgɔ tɔɔrɔlen hakɛ bɔ, ka Misiraka bugɔ.
25 A tun b'a miiri ko a balimaw tun na a faamu ko Ala bɛna u kisi a bolo fɛ.
26 O dugusagwɛ, a y'a yɛrɛ jira u la k'u to kɛlɛ la, a tun b'a fɛ u ka ɲɔgɔn sɔsɔ kokura, k'a fɔ ko: «Matigiw, aw ye balimaw ye. mun na aw bɛ ɲɔgɔn juguya?
27 Nka min ye a mɔgɔɲɔgɔn kojugu kɛ, o y'a gɛn ka bɔ yen k'a fɔ ko: «Jɔn y'i kɛ an kuntigi ni kiritigɛla ye?»
28 I na ne faga i ko i ye Misiraka faga kunun wa?
29 O kuma fɔlen Musa bolila ka kɛ dunan ye Madiyɛn jamana la, a ye denkɛ fila bange yen.
30 San binaani tɛmɛna tuma min na, Matigi ka mɛlɛkɛ dɔ y'i yɛrɛ jira a la Sina kulu kungokolon kɔnɔ, tasuma tasumaman dɔ la kungo kɔnɔ.

31 Musa y'o ye tuma min na, a kabakoyara o ko la.
32 U y'a fɔ ko: «Ne ye i bɛnbaw ka Ala ye, Ibrahima ni Isaka ka Ala ani Yakuba ka Ala.» O kɔ, Musa yɛrɛyɛrɛla, a ma ja gɛlɛya ka filɛli kɛ.
33 Matigi y'a fɔ a ye ko: «I ka sanbaraw bɔ i senw na, katuguni i jɔlen bɛ yɔrɔ min na, o ye dugukolo senuma ye.»
34 Ne ye ne ka mɔgɔw ka tɔɔrɔ ye Misira jamana na, ne ye u ka ŋunankan mɛn. Sisan, na, ne na i ci Misira.
35 U banna Musa min na, k'a fɔ ko: «Jɔn y'i kɛ kuntigi ni kiritigɛla ye?» Ala ye o kelen ci ka kɛ kuntigi ni kisibaa ye, mɛlɛkɛ min y'i yɛrɛ jira a la kungo kɔnɔ.
36 A ye kabakow ni taamashyɛnw kɛ Misira jamana ni Kɔgɔji Bilen ani kungokolon kɔnɔ san binaani kɔnɔ.
37 Musa y'a fɔ Israɛldenw ye ko: «Matigi aw ka Ala na kira dɔ lawuli aw balimaw cɛma, i ko ne. Aw na a mɛn.»
38 Nin ye Egilisi kɔnɔ kungokolon kɔnɔ ni mɛlɛkɛ ye min kumana a fɛ Sina kulu kan ani an bɛnbaw fɛ.
39 An bɛnbaw ma sɔn u ka kan minɛ, nka u y'a gɛn ka bɔ u bolo, ka kɔsegin u dusukun na Misira.
40 A y'a fɔ Aron ye ko: «Aw ka ala di an ma walisa u ka taa an ɲɛ.»
41 U ye misiden dɔ dilan o donw na, ka saraka bɔ boli ye, ka ɲagali u yɛrɛ bolow ka kɛwalew la.
42 Elohim y'i yɛlɛma k'u bila ka sankolola kɛlɛbolo bato. I ko a sɛbɛnnen bɛ kiraw ka kitabu kɔnɔ ko: «Aw Israɛl ka so, yala aw ye bagan fagalenw ni saraka bɔ ne ye san binaani kɔnɔ kungokolon kɔnɔ wa?»
43 Aw ye Molɔki ka fanibugu ni aw ka ala Remfan ka dolow ta, aw ye ja minnu dilan walisa k'u bato.
44 An bɛnbaw tun ye seereya fanibugu bila kungokolon kɔnɔ, i ko a tun y'a latigɛ cogo min na, u tun bɛ kuma Musa fɛ cogo min na, walisa a ka o dilan ka kɛɲɛ ni a ye cogo min na.
45 An bɛnbaw fana nana ni Yesu ye siya wɛrɛw bolo, Elohim ye minnu gɛn ka bɔ an bɛnbaw ɲɛ kɔrɔ fo Dawuda ka waati la.
46 A ye nɛɛma sɔrɔ Elohim ɲɛ kɔrɔ, a tun b'a fɛ ka fanibugu dɔ ɲini Yakuba ka Elohim ye.
47 Nka Solomani ye so jɔ a ye.
48 O bɛɛ n'a ta, Kɔrɔtalenba tɛ sigi Alabatosoba kɔnɔ minnu dilanna ni bolow ye. I ko kira y'a fɔ cogo min na.
49 Sankolo ye ne ka masasigilan ye, dugukolo ye ne sennasigilan ye. Matigi ko ten: wala ne ka lafiɲɛyɔrɔ ye mun ye?
50 Ne bolo ma nin kow bɛɛ dilan wa?
51 Aw kunkolo gɛlɛnw ni aw tulo bolokobaliw, aw bɛ Ni Senu kɛlɛ tuma bɛɛ.
52 Aw bɛnbaw ma kira jumɛnw tɔɔrɔ? Minnu tun bɛ Tilennen nali jira ka kɔrɔ, u ye olu faga. Aw kɛra olu janfabagaw ni mɔgɔfagalaw ye sisan.
53 U ye sariya sɔrɔ mɛlɛkɛw fɛ, nka u ma a labato.
54 U ye o kumaw mɛn tuma min na, u dusu tiɲɛna, u y'u ɲinw sɔgɔsɔgɔ Yesu la.
55 Nka Yesu falen Ni Senu la, a ye a ɲɛ kɔrɔta sankolo la, ka Elohim nɔɔrɔ ye, ka Yesu jɔlen ye Elohim kinin fɛ.
56 U y'a fɔ ko: «A filɛ, ne bɛ sankolo da wulilen ye, ka Mɔgɔ Denkɛ jɔlen ye Elohim kinin fɛ.»
57 U pɛrɛnna ni kanba ye, ka u tulo da tugu, ka boli ka na Yesu kan ni dusu kelen ye.
58 U y'a gɛn ka bɔ dugu kɔnɔ ka a bon ni kabakurunw ye.
59 U ye Etiɛni bon ni kabakurunw ye, ka Elohim wele k'a fɔ ko: «Matigi Yesu, ne ni minɛ.»
60 A y'i biri ka pɛrɛn ni kanba ye ko: «Matigi, i kana o jurumu da u kan.» A y'o fɔ tuma min na, a sunɔgɔra.

SABABU 8NAN

1 Saul sɔnna a ka saya ma. O wagati la, tɔɔrɔba donna Jerusalɛm Egilisi ma. U bɛɛ jɛnsɛnna Jude ni Samari jamanaw bɛɛ la, fo cidenw.
2 Ala batobaaw taara ni Etiɛni ye ka taa a su don, ka kasi kosɛbɛ a ko la.
3 Saul kɔni ye Egilisi tiɲɛ, ka don so bɛɛ kɔnɔ, ka cɛw ni musow minɛ ka u bila kaso la.
4 O de y'a to mɔgɔ jɛnsɛnnenw taara yɔrɔ bɛɛ ka kibaru duman fɔ.
5 Filipe jiginna Samari dugu la ka Krisita waajuli kɛ u ye.
6 Filipe ye kabako minnu kɛ, u y'u janto o la ni kɔnɔnajɛya kelen ye.
7 Jinɛ nɔgɔlenw tun bɛ ka pɛrɛn ni kanba ye, u tun bɛ mɔgɔ caman cɛma.
8 Nisɔndiyaba donna o dugu kɔnɔ.
9 Cɛ dɔ tun bɛ yen, a tɔgɔ ko Simɔn, o tun bɛ subagaya kɛ o dugu kelen kɔnɔ ka Samarikaw lafili.
10 U bɛɛ y'u janto o la, k'a ta mɔgɔ fitininw na ka taa a bila mɔgɔbaw la, k'a fɔ ko: «Nin cɛ ye Ala ka sebaaya belebele ye.»
11 U y'a janto a la, katuguni a ye u lafili kabini waati jan ni jinɛweleli ye.
12 Nka u dara Filipe ka Ala ka masaya ko fɔlenw ni Yesu Krisita tɔgɔ ko la tuma min na, u batisera, cɛw ni musow bɛɛ.
13 Simɔn yɛrɛ dara o la, a batisera tuma min na, a tora Filipe fɛ, a kabakoyara ka kabakow ni taamashyɛnw ye minnu kɛra.
14 Ciden minnu tun bɛ Jerusalɛm, olu y'a mɛn ko Samari ye Ala ka kuma minɛ, u ye Piɛrɛ ni Yuhana ci u ma.
15 U jiginna tuma min na, u ye delili kɛ u ye walisa u ka Ni Senu sɔrɔ.
16 (Katuguni Yesu ma bin u si kan fɔlɔ.
17 U y'u bolo da u kan ka Ni Senu sɔrɔ.
18 Simɔn y'a ye tuma min na ko Ni Senu dira cidenw bolo dali fɛ, a ye wari di u ma.
19 A ko: «A' ye nin fanga di ne fana ma, walisa ne bɛ ne bolo da mɔgɔ o mɔgɔ kan, o ka Ni Senu sɔrɔ.»
20 Piɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «I ka wari bɛ halaki i fɛ, katuguni i y'a miiri ko Elohim ka nilifɛn bɛ se ka san ni wari ye.»
21 I niyɔrɔ tɛ i bolo wala i niyɔrɔ si tɛ o ko la, katuguni i dusukun man ɲi Elohim ɲɛ kɔrɔ.
22 I nimisa i ka juguya la, ka Ala deli, ni i dusukun miirili bɛ se ka yafa i ma.
23 Katuguni ne y'a faamu ko i bɛ dusukasi galo la ani tilenbaliya siri la.
24 Simɔn y'a jaabi ko: «Aw ka Matigi deli ne kosɔn, walisa aw ye nin ko minnu fɔ, olu si kana se ne ma.»
25 U ye seereya kɛ ka Matigi ka kuma fɔ tuma min na, u seginna Jerusalɛm ka Kibaru Duman fɔ Samarikaw ka dugu caman kɔnɔ.
26 Matigi ka mɛlɛkɛ y'a fɔ Filipe ye ko: «Wuli ka taa saheli fan fɛ sira fɛ min bɛ jigin ka bɔ Jerusalɛm ka taa Gaza, kungokolon don.»
27 A wulila ka taa, Etiyopi cɛ dɔ ye Etiyopi cɛ dɔ ye, min tun bɛ Etiyopi masamuso Kandase ka fanga kɔrɔ.

28 A seginna ka na, a sigilen tun bɛ a ka wotoro kɔnɔ ka kira Esayi kalan.
29 Ni Senu y'a fɔ Filipe ye ko: «I ka gɛrɛ wotoro la.»
30 Filipe bolila ka taa Yesu fɛ k'a mɛn a ye kira Esayi ka kitabu kalan, k'a fɔ ko: «I bɛ min kalan, i y'o faamu wa?»
31 A y'a fɔ ko: «Ne bɛ se ka ne bilasira cogo di ni mɔgɔ dɔ ma ne bilasira?» A y'a ɲini Filipe fɛ a ka wuli ka taa sigi a fɛ.
32 A ye Kitabu min kalan, o yɔrɔ tun ye nin ye ko: «A taara ni a ye i ko saga fagali la. A ma a da yɛlɛ i ko sagaden boboba a kunsigi tigɛbaga ɲɛkɔrɔ.
33 A ka majigin kosɔn, a ka kiri bɔra a la. katuguni a ni bɔra dugukolo kan.»
34 Kuntigi ye Filipe jaabi ko: «Ni kira bɛ kuma jɔn ko la?» a yɛrɛ ta, walima mɔgɔ wɛrɛ ta?
35 Filipe y'a da wuli k'a daminɛ o Kitabu kelen de la ka Yesu waajuli kɛ a ye.
36 U taatɔ, u sera ji dɔ la. mun bɛ ne bali ka batise?
37 Filipe y'a fɔ ko: «Ni i dara a la ni i dusukun bɛɛ ye, i bɛ se.» A y'a jaabi ko: «Ne dalen b'a la ko Yesu Krisita ye Ala Denkɛ ye.»
38 A y'a fɔ wotoro ye ko a ka jɔ, u fila bɛɛ jiginna ji la, Filipe ni cɛkɔrɔba. A y'a batise.
39 U bɔra ji la tuma min na, Matigi Ni ye Filipe minɛ, o cɛkɔrɔba ma a ye tun.
40 Nka Filipe sɔrɔla Azotus dugu kɔnɔ, a ye waajuli kɛ duguw bɛɛ la fo ka se Sesare.

SABABU 9NAN

1 Saul tun bɛ ka bagabagali kɛ ka Matigi ka kalandenw faga, ka taa sarakalasebaaw kuntigi fɛ.
2 U ye bataki ɲini a fɛ ka taa Damasi Alabatosow la, walisa ni a ye nin sira dɔ sɔrɔ, cɛw wo, musow wo, a ka na ni u sirilen ye Jerusalɛm.
3 A taamatɔ, a gɛrɛla Damasi la.
4 A binna duguma ka kumakan dɔ mɛn k'a fɔ a ye ko: « Saul, Saul, mun na i bɛ ne tɔɔrɔ?»
5 A y'a fɔ ko: «Matigi, e ye jɔn ye?» Matigi ko: « I bɛ Yesu min tɔɔrɔ, ne de don.
6 A yɛrɛyɛrɛla k'a fɔ ko: «Matigi, i b'a fɛ ne ka mun kɛ?» Matigi y'a fɔ a ye ko: « Wuli ka taa dugu kɔnɔ, i ka kan ka min kɛ, o na fɔ i ye.»
7 Cɛ minnu tun bɛ taama ni Yesu ye, olu jɔlen tora kumakan na, u ye kumakan mɛn, nka u ma mɔgɔ si ye.
8 Saul wulila ka bɔ dugukolo kan. A ɲɛw yɛlɛla tuma min na, a ma mɔgɔ si ye, nka u y'a bolo minɛ ka taa n'a ye Damasi.
9 A ye tile saba kɛ, a ma dumuni kɛ, a ma minni kɛ.
10 Kalanden dɔ tun bɛ Damasi, o tɔgɔ ko Ananiyasi. Matigi y'a fɔ a ye yelifɛn dɔ la ko: «Ananiyasi.» A ko: «A filɛ, ne bɛ yan, Matigi.»
11 Matigi y'a fɔ a ye ko: « Wuli ka taa nbɛda la min tɔgɔ ye ko Tilennen, ka mɔgɔ dɔ ɲininka Juda ka so kɔnɔ, min tɔgɔ ye ko Saul, min bɛ bɔ Tarse.
12 A ye cɛ dɔ ye yelifɛn dɔ la min tɔgɔ ye ko Ananiyasi, o donna ka na a bolo da a kan walisa a ka yeli kɛ.
13 Ananiyasi y'a jaabi ko: «Matigi, ne y'a mɛn nin cɛ caman fɛ ko a ye kojuguba kɛ i ka mɔgɔ senumaw la Jerusalɛm.
14 Yan, fanga b'a bolo ka bɔ sarakalasebaaw kuntigiw yɔrɔ ka i tɔgɔ welebagaw bɛɛ siri.
15 Nka Matigi y'a fɔ a ye ko: « Taa, katuguni a ye minɛn ɲɛnatɔmɔlen ye ne bolo, ka ne tɔgɔ ta siya wɛrɛw ni masakɛw ni Israɛldenw ɲɛkɔrɔ.
16 A ka kan ka tɔɔrɔba minnu sɔrɔ ne tɔgɔ kosɔn, ne na olu jira a la.
17 Ananiyasi taara so kɔnɔ. A y'a bolow da a kan, a ko: «Balimakɛ Saul, Matigi, Yesu min y'i jira i la i natɔ sira kan, o de ye ne ci, walisa i ka i yeli sɔrɔ, ka fa Ni Senu la.»
18 O yɔrɔnin bɛɛ, fɛn dɔ binna a ɲɛw kan i n'a fɔ bɔgɔdaga.
19 Dumuni sɔrɔlen kɔ, barika donna a la. Don dɔw la, Saul ni kalandenw tun bɛ Damasi.
20 O yɔrɔnin bɛɛ la, a ye Krisita waajuli kɛ Alabatosow kɔnɔ ko ale ye Ala Denkɛ ye.
21 Minnu y'a lamɛn, olu bɛɛ kabakoyara k'a fɔ ko. Minnu ye nin tɔgɔ wele Jerusalɛm, ka na yan, walisa a ka olu lase sarakalasebaaw kuntigiw ma, yala o tɛ wa?
22 Nka Saul barika bonyana ka taa a fɛ, ka Yahutu minnu sigilen bɛ Damasi, olu maloya, k'a jira ko Krisita yɛrɛ de don.
23 Tile caman tɛmɛnen kɔ, Yahutuw ye ladili kɛ k'a faga.
24 Nka Saul y'u makɔnɔni dɔn. U tun bɛ daaw kɔlɔsi su ni tile walisa k'a faga.
25 Kalandenw y'a minɛ su fɛ ka a jigin kogo da la segi dɔ kɔnɔ.
26 Saul sera Jerusalɛm tuma min na, a y'a ɲini ka fara kalandenw kan.
27 Nka Barnabasi y'a minɛ ka taa n'a ye cidenw fɛ k'a fɔ u ye a ye Matigi ye cogo min na sira kan, a kumana a fɛ cogo min na, ani a ye waajuli kɛ Damasi ni jagɛlɛya ye Yesu tɔgɔ la.
28 Yesu tun bɛ u fɛ ka don ka bɔ Jerusalɛm.
29 A kumana Matigi Yesu tɔgɔ la ni jagɛlɛya ye ka Gɛrɛkiw sɔsɔ.
30 Balimaw y'o dɔn tuma min na, u jiginna ni a ye Sesare.
31 Egilisiw lafiyara Jude jamana bɛɛ la ani Galile jamana bɛɛ la ani Samari jamanaw bɛɛ la. U tun bɛ taama Matigi ɲesiran ni Ni Senu dusu saalo la, u cayara.
32 Piɛrɛ tun bɛ yaala yɔrɔ bɛɛ la tuma min na, a jiginna mɔgɔ senumaw fana fɛ minnu sigilen bɛ Lida.
33 A ye cɛ dɔ sɔrɔ yen, a tɔgɔ ko Enɛya, a tun bɛ a ka dilan kan san 8 kɔnɔ.
34 Piɛrɛ y'a fɔ a ye ko: «Enɛsi, Yesu Krisita bɛ i kɛnɛya. A wulila o yɔrɔnin bɛɛ.
35 Mɔgɔ minnu tun sigilen bɛ Lida ni Saron, olu bɛɛ y'a ye ka u kɔsegin Matigi ma.
36 Kalanden dɔ tun bɛ Jope dugu la, o tɔgɔ ko Tabita, a kɔrɔ ye ko Dɔrɔkasi.
37 O donw na, muso banana ka sa, u y'a ko tuma min na, u y'a da sankanso dɔ kɔnɔ.
38 Lida tun ka surun Jope dugu la, kalandenw y'a mɛn ko Piɛrɛ bɛ yen, u ye cɛ fila ci a ma k'a deli ko a kana mɛn ka na u fɛ.
39 Piɛrɛ wulila ka taa n'u ye. A selen tuma min na, u taara n'a ye sanfɛ so kɔnɔ, muso cɛ salenw bɛɛ jɔlen tora a kɛrɛfɛ ka kasi, ka Dɔrɔkasi ka finiw ni finiw jira u fɛ.
40 Piɛrɛ y'u bɛɛ labɔ kenɛma ka a biri ka Ala deli. A y'a yɛlɛma su la k'a fɔ ko: «Tabita, wuli.» A y'a ɲew yɛlɛ, a ye Piɛrɛ ye minkɛ, a y'i sigi.
41 A y'a bolo di a ma k'a kɔrɔta, a ye mɔgɔ senumaw ni muso cɛ salenw wele tuma min na, k'a jira a ɲɛnama.
42 A dɔnna Jope jamana bɛɛ la. Mɔgɔ caman dara Matigi la.

43 A ye tile caman kɛ Jope dugu la, Simɔn dɔ fɛ, min tun ye wolocila ye.

SABABU 10NAN

1 Cɛ dɔ tun bɛ Sesare dugu la, a tɔgɔ ko Kɔrnɛye, o tun ye kɛlɛbolo kuntigi ye, o tun bɛ wele ko Italikaw ka kɛlɛbolo.
2 Cɛ min tun bɛ Ala bato, a tun bɛ siran Elohim ɲɛ ani a ka so bɛɛ, o tun bɛ nilifɛn caman di jama ma, ka Ala deli tuma bɛɛ.
3 A ye yelifɛn dɔ ye tile lɛrɛ kɔnɔntɔnnan na, a nana a fɛ ka a fɔ a ye ko: «Kɔrnɛye.»
4 A y'a filɛ tuma min na, a siranna k'a fɔ ko: «Matigi, mun don? A y'a fɔ a ye ko: «I ka deliliw ni i ka nilifɛnw nana ka kɛ hakilijigin ye Ala ɲɛ kɔrɔ.»
5 Sisan, i ka mɔgɔw ci ka taa Jope ka Simɔn kelen wele, o tɔgɔ ye Piɛrɛ ye.
6 Simɔn bɛ simɔgɔ dɔ fɛ, o min ka so bɛ kɔgɔji da la, a na i ka kan ka min kɛ.
7 Mɛlɛkɛ min tun bɛ kuma Kɔrnɛye fɛ, o taara tuma min na, a ye a ka so jɔnkɛ fila wele, ani sɔrɔdasi minnu tun bɛ a makɔnɔ tuma bɛɛ.
8 A ye o kow bɛɛ fɔ u ye tuma min na, a y'u bila ka taa Jope.
9 O dugusagwɛ, u tun bɛ ka taama ka surunya dugu la tuma min na, Piɛrɛ taara so sanfɛ ka delili kɛ lɛrɛ wɔɔrɔnan ɲɔgɔn fɛ.
10 Kɔngɔ donna a la kosɛbɛ, a tun b'a fɛ ka dumuni kɛ.
11 A ye sankolo da wulilen ye, minɛn dɔ jiginna a ma, i n'a fɔ finiba dɔ sirilen bɛ a fan naani la, ka jigin dugukolo kan.
12 Dugukolo kan bagan sen naani sifaw bɛɛ tun bɛ o de kɔnɔ, ni kungo sogow ni fɛnɲɛnamaw ani sankolola kɔnɔw.
13 Kumakan dɔ y'a fɔ a ye ko: «Piɛrɛ, wuli! faga, ka dumuni kɛ.
14 Piɛrɛ y'a fɔ ko: «Matigi! katuguni ne ma deli ka fɛn nɔgɔlen si dun.
15 O kumakan y'a fɔ a ye siɲɛ filanan na ko: «Ala ye min saniya, i kana o fɔ ko nɔgɔlen.»
16 O kɛra siɲɛ saba.
"
18 U ye wele kɛ k'a ɲininka ni Simɔn min tɔgɔ ko Piɛrɛ tun sigilen bɛ yen wa.
19 Piɛrɛ tun bɛ miiri o yelifɛn na tuma min na, Ni Senu y'a fɔ a ye ko: «Mɔgɔ saba bɛ i ɲini.»
20 Wuli ka jigin ka taa n'u ye, i kana sigasiga foyi la, katuguni ne de ye u ci.
21 O kɔ, Piɛrɛ jiginna ka taa cɛ minnu fɛ ka bɔ Kɔrnɛye fɛ. A ko: «Aw bɛ min ɲini, ne de don.»
22 U y'a fɔ u ye ko: «Kɔrnɛye, cɛ tilennen, min bɛ siran Elohim ɲɛ, ani min bɛ siya ɲuman kɛ Yahutuw ka siya bɛɛ cɛma, Elohim y'a lasɔmi mɛlɛkɛ senuma fɛ ko a ka i wele ka don a ka so kɔnɔ ka lamɛnni kɛ.» i ka kumaw.
23 O kɔ, a y'u wele ka u sigi. O dugusagwɛ, Piɛrɛ taara n'u ye, balima dɔw bɔra Jope ka taa n'a ye.
24 O dugusagwɛ, u donna Sesare. Kɔrnɛye ye u makɔnɔ, ka a somɔgɔw ni a teri sɛbɛw wele.
25 Piɛrɛ dontɔ tuma min na, Kɔrnɛye y'a kunbɛn k'i biri a sen kɔrɔ k'a bato.
26 Piɛrɛ y'a ta k'a fɔ ko: «I jɔ. Ne yɛrɛ fana ye cɛ ye.
27 A tun bɛ ka kuma a fɛ tuma min na, a donna ka mɔgɔ caman sɔrɔ ɲɔgɔn fɛ.
28 A y'a fɔ u ye ko: «Aw b'a dɔn ko Yahutu cɛ min ye Yahutu ye, o ye ko ye min tɛ sariya kɔnɔ, wala ka na siya wɛrɛ mɔgɔ dɔ fɛ. Nka Elohim y'a jira ne la ko ne kana mɔgɔ si wele ko nɔgɔlen wala nɔgɔlen.
29 O de y'a to ne nana aw fɛ k'a sɔrɔ ne ma ne wele dɔrɔn.
30 Kɔrnɛye y'a fɔ ko: «A tile naani ye nin ye, ne tun bɛ sunɔgɔ fo bi. lɛrɛ kɔnɔntɔnnan na, ne ye Ala delili kɛ ne ka so kɔnɔ, cɛ dɔ jɔlen bɛ ne ɲɛkɔrɔ, fini jɛmanw donna.
31 U y'a fɔ ko: «Kɔrnɛye, i ka delili mɛnna, i ka nilifɛnw hakili jiginna Ala ɲɛ kɔrɔ.»
32 A' ye ci bila ka taa Jope ka Simɔn wele yan. a sigilen bɛ Simɔn dɔ ka so kɔnɔ, min ye wolocila ye, baji da la.
33 O yɔrɔnin bɛɛ la, ne ye ci bila i ma. I ye koɲuman kɛ ko i nana.» Sisan, an bèè bè Ala kòrò yan, ka Ala ka ci fò i ma, ka o kow lamèn.»
34 Piɛrɛ y'a da wuli k'a fɔ ko: «Tiɲɛ la ne y'a faamu ko Ala tɛ mɔgɔ si jate.
35 Nka siya o siya la, mɔgɔ min bɛ siran a ɲɛ, ka tilennenya kɛ, o bɛ sɔn a ma.
36 Ala ye kuma min ci Israɛldenw ma, ka hɛrɛ waajuli kɛ Yesu Krisita barika la.
37 Ne b'a fɔ, aw b'o dɔn, o kuma fɔra Jude jamana bɛɛ la, ka daminɛ Galile jamana na, Yuhana ye batɛmu min waajuli kɛ.
38 Ala ye Yesu Nazarɛtika mun ni Ni Senu ni sebaaya ye cogo min na. katuguni Ala tun b'a fɛ.
39 A ye ko minnu kɛ Yahutuw ka jamana kɔnɔ ani Jerusalɛm, an ye olu bɛɛ seerew ye. U y'a faga k'a dulon jiri la.
40 Elohim y'a lakunun a tile sabanan na k'a jira a la k'a jɛya.
41 A ma kɛ jama bɛɛ ye, nka Elohim ka seere minnu sugandira ka kɔrɔ, anw yɛrɛ, olu minnu tun bɛ dumuni kɛ ka minni kɛ ni a ye a kununnen kɔ suw cɛma.
42 A y'a fɔ an ye ko an ka waajuli kɛ jama ye, ka seereya kɛ ko Ala ye min sigi ka kɛ ɲɛnamaw ni mɔgɔ salenw ka kiritigɛla ye.
43 Kiraw bɛɛ ka seereya kɛ a la ko mɔgɔ o mɔgɔ dara a la, o na jurumu yafa sɔrɔ a tɔgɔ barika la.
44 Piɛrɛ tun bɛ o kumaw fɔ tuma min na, Ni Senu binna o kuma mɛnbagaw bɛɛ kan.
45 Dannabaa minnu nana Piɛrɛ fɛ, olu bɛɛ kabakoyara, katuguni Ni Senu nilifɛn bɔnna siya wɛrɛw fana kan.
46 U y'a mɛn u bɛ kuma kan wɛrɛw fɔli la ka Elohim bonya. O kɔ, Piɛrɛ y'a jaabi ko:
47 Mɔgɔ minnu ye Ni Senu sɔrɔ i ko anw, yala mɔgɔ bɛ se ka ji bali walisa u kana batise wa?
48 A y'a fɔ u ye ko u ka batise Matigi tɔgɔ la. O kɔ, u y'a deli ko a ka to don dɔw la.

SABABU 11NAN

1 Cidenw ni balima minnu tun bɛ Jude jamana na, olu y'a mɛn ko siya wɛrɛw fana ye Elohim ka kuma minɛ.
2 Piɛrɛ sera Jerusalɛm tuma min na, bolokolikɛlaw ye sɔsɔli kɛ a fɛ.
3 A ko: «I donna bolokobaliw cɛma ka dumuni kɛ n'u ye.»
4 Nka Piɛrɛ ye o ko lakali kabini fɔlɔfɔlɔ, ka o ɲɛfɔ u ye ka kɛɲɛ ni yamaruya ye.
5 Ne tun bɛ Jope dugu kɔnɔ ka delili kɛ. A sera ne yɛrɛ ma.
6 Ne ye ne ɲɛw siri o la tuma min na, ne ye miiri o la, ka dugukolo kan waraba sen naani ni kungosogow ni fɛnɲɛnamaw ni sankolo kɔnɔ kɔnɔw ye.

7 Ne ye kumakan dɔ mɛn k'a fɔ ne ye ko: «Piɛrɛ, wuli. faga ka dumuni kɛ.
8 Nka ne y'a fɔ ko: «A tɛ ten, Matigi, katuguni fɛn nɔgɔlen wala fɛn nɔgɔlen si ma don ne da la.»
9 Nka kumakan ye ne jaabi tugun ka bɔ sankolo la ko: «Ala ye min saniya, i kana o wele ko nɔgɔlen.»
10 O kɛra siɲɛ saba.
11 O yɔrɔnin bɛɛ, cɛ saba tun nana ne tun bɛ so min kɔnɔ kaban.
12 Ni Senu ye ne bila ka taa u fɛ. O balima wɔɔrɔ ninnu taara ni ne ye, an donna cɛ ka so.
13 A y'a jira an na cogo min na a ye mɛlɛkɛ dɔ ye a ka so kɔnɔ, o y'a fɔ a ye ko: «Cɛw ci ka taa Jope ka Simɔn wele.
14 Ale de na kuma fɔ i ye, i ni i ka so bɛɛ na kisi cogo min na.»
15 Ne ye kuma daminɛ tuma min na, Ni Senu binna u kan i ko anw kan fɔlɔ.
16 Ne hakili jigira Matigi ka kuma la, a y'a fɔ cogo min na ko: « Yuhana ye batise ji la.» nka aw na batise Ni Senu la.»
17 O de y'a to Elohim ye o nilifɛn ɲɔgɔn di u ma i ko a ye o nilifɛn di u ma i ko an minnu dara Matigi Yesu Krisita la. ne tun ye mun ye, walisa ne ka se ka Ala muɲu?
18 U y'o kumaw mɛn tuma min na, u y'u makun ka Elohim tanu k'a fɔ ko: «O tuma na fɛ, Elohim ye nimisa di siya wɛrɛw fana ma walisa u ka nimisa ɲenamaya la.»
19 Minnu jɛnsɛnna Etiɛni ka tɔɔrɔ kosɔn, olu taara fo Fenise ni Sipɔrɔ ani Antiose.
20 U dɔw tun ye Sipɔrɔ ni Sirene cɛw ye, u selen Antiose, u tun bɛ kuma Gɛrɛkiw fɛ ka Matigi Yesu waajuli kɛ.
21 Matigi bolo tun bɛ u fɛ.
22 O kow kibaruya sera Jerusalɛm egilisi tulo la, u ye Barnabasi ci ka taa fo Antiose.
23 A nana Ala ka nɛɛma ye tuma min na, a nisɔndiyara ka u bɛɛ laadi ko u ka nɔrɔ Matigi la ni dusu ye.
24 A tun ye mɔgɔ ɲuman ye, a falen tun bɛ Ni Senu ni dannaya la.
25 Barnabasi taara Tarse ka taa Saul ɲini.
26 A y'a sɔrɔ tuma min na, a taara n'a ye Antiose. San kelen bɛɛ, u ye ɲɔgɔn lajɛn ni egilisi ye, ka mɔgɔw caman kalan. Kalandenw welera Krecɛnw fɔlɔ Antiose.
27 O donw na, kiraw bɔra Jerusalɛm ka na Antiose.
28 U dɔ la kelen tɔgɔ ko Agabusi, o y'a jira Ni Senu fɛ ko dɛsɛba bɛna kɛ diɲɛ fan bɛɛ la.
29 Kalandenw kelen-kelen bɛɛ y'a latigɛ ka dɛmɛ ci balimaw ma minnu sigilen bɛ Jude jamana na.
30 U y'o kɛ ka o ci cɛkɔrɔbaw ma Barnabasi ni Saul bolo.

SABABU 12NAN

1 O waati la, masakɛ Hɛrɔde y'a bolow kɔrɔta ka egilisi dɔw tɔɔrɔ.
2 A ye Yuhana balimakɛ Yakuba faga ni npan ye.
3 A y'a ye ko o diyara Yahutuw ye, a taara Piɛrɛ fana minɛ ka taa a fɛ. (O tuma la, nbuuru fununbali donw tun don.)
4 A y'a minɛ tuma min na, a y'a bila kaso la, k'a don sɔrɔdasi kulu naani bolo walisa k'a kɔlɔsi. k' a laɲini Paskɛli kɔfɛ k'a lase jama ma.
5 O de y'a to Piɛrɛ tun bɛ kaso la, nka egilisi tun bɛ Ala deli a ko la k'a sɔrɔ u ma dabila.
6 Hɛrɔde tun b'a fɛ ka a labɔ tuma min na, o su in na, Piɛrɛ tun bɛ sunɔgɔ la sɔrɔdasi fila cɛ, u sirilen bɛ ni cakɛda fila ye.
7 Matigi ka mɛlɛkɛ nana a kan, yeelen dɔ bɔra kasobon kɔnɔ. A ka cakɛdaw binna ka bɔ a bolow la.
8 Mɛlɛkɛ y'a fɔ a ye ko: «I ka i cɛsiri ka i ka sanbara siri.» Wa a y'o kɛ ten. A y'a fɔ a ye ko: «I ka fini don i la ka tugu ne kɔ.»
9 A bɔra ka tugu a nɔfɛ. Mɛlɛkɛ ye min kɛ, a tun t'a dɔn ko tiɲɛ don; nka a tun b'a miiri ko a ye yelifɛn dɔ ye.
10 U tɛmɛna kɛlɛbolo fɔlɔ ni filanan fɛ tuma min na, u sera nɛgɛda la min bɛ taa dugu kɔnɔ. A y'a dabɔ u ye a yɛrɛ sago la. O yɔrɔnin bɛɛ, mɛlɛkɛ bora a la.
11 Piɛrɛ y'a hakili jigin tuma min na, a y'a fɔ ko: «Ne y'a dɔn tiɲɛ na ko Matigi ye a ka mɛlɛkɛ ci ka ne kisi Hɛrɔde bolo ani Yahutuw ka mɔgɔw jigi tun bɛ min na.»
12 A ye o ko lajɛ tuma min na, a sera Yuhana ba Mariyama ka so. mɔgɔ caman tun lajɛlen bɛ yɔrɔ min na ka delili kɛ.
13 Piɛrɛ tun bɛ ka da gosi tuma min na, sunguru dɔ nana a lamɛn, o tɔgɔ ko Roda.
14 A ye Piɛrɛ kan dɔn tuma min na, a ma da wuli ɲagali kosɔn, nka a bolila ka don ka Piɛrɛ jɔlen to da ɲɛfɛ cogo min na, a y'o fɔ.
15 U y'a fɔ a ye ko: «I dibi don.» Nka a tun b'a fɔ tuma bɛɛ ko o yɛrɛ de tun don. U ko: «A ka mɛlɛkɛ don.»
16 Piɛrɛ tora ka da gosi.
17 Nka Matigi y'a labɔ kaso la cogo min na, a y'a fɔ u ye ni a bolo ye k'u makun. A y'a fɔ ko: «Taa ka nin kow jira Yakuba ni balimaw la.» A taara yɔrɔ wɛrɛ la.
18 Tile donna dɔrɔn, sɔsɔliw ma wuli ka bɔ Piɛrɛ la.
19 Hɛrɔde y'a ɲini tuma min na, k'a sɔrɔ a ma a sɔrɔ, a ye kɔlɔsilikɛlaw sɛgɛsɛgɛ k'a fɔ ko u ka faga. A jiginna ka bɔ Jude jamana na ka taa Sesare.
20 Hɛrɔde dusu tiɲɛna kosɛbɛ Tiri ni Sidɔn mɔgɔw la, nka u nana a fɛ ni dusu kelen ye, ka Blastisi kɛ masakɛ ka sotigi ye u teri ye, u ye hɛrɛ ɲini. sabu u ka jamana tun bɛ balo masakɛ ka jamana de fɛ .
21 Don dɔ la, Hɛrɔde ye masakɛ fini don, a sigilen bɛ a ka masasigilan kan ka kuma fɔ u ye.
22 Jama pɛrɛnna k'a fɔ ko: «Ala kan don, mɔgɔ ta tɛ.»
23 Matigi ka mɛlɛkɛ y'a bugɔ o yɔrɔnin bɛɛ, katuguni a ma nɔɔrɔ di Ala ma.
24 Nka Elohim ka kuma cayara ka caya.
25 Barnabasi ni Saul seginna ka bɔ Jerusalɛm, u ye u ka cidenyabaara dafa, ka taa ni Yuhana ye, o tɔgɔ ko Marka.

SABABU 13NAN

1 Kira dɔw tun bɛ Antiose egilisi kɔnɔ. i ko Barnabasi ni Simeɔn min tɔgɔ ye ko Nizɛri, ani Lusius min bɛ bɔ Sirene, ani Manaɛn min lamɔna ni masakɛ Hɛrɔde ye, ani Saul.
2 U tun bɛ Matigi ka baara kɛ ka sunɔgɔ tuma min na, Ni Senu y'a fɔ ko: «Ne ye u wele baara min na, aw ka Barnabasi ni Saul fara ɲɔgɔn kan.»
3 U ye sunɔgɔ ka delili kɛ ka u bolo da u kan, u y'u bila ka taa.
4 Ni Senu y'u ci ka taa Seleusi. U bɔra yen ka kurun ta ka taa Sipɔrɔ.
5 U sera Salami tuma min na, u ye Elohim ka kuma fɔ Yahutuw ka Elohimbatosow kɔnɔ.
6 U tɛmɛna gun kan ka taa Pafosi, u ye jinɛmuso dɔ sɔrɔ, kira nkalontigɛla dɔ, Yahutu dɔ, o tɔgɔ ko Baryesu.
7 O tun bɛ jamana ka lasigiden dɔ fɛ, n'o tɔgɔ ye ko Sergius Paulus, cɛ hakilitigi. A ye Barnabasi ni Saul wele ka Ala ka kuma lamɛn.

8 Lagbɛrikɛla Elima, a tɔgɔ kɔrɔ fana ye ten, o y'u kɛlɛ, k'a ɲini ka ciden bila dannaya la.
9 Saul min bɛ wele ko Paul, o falen Ni Senu la, o y'a ɲɛ jɔ a la.
10 U y'a fɔ ko: «E min falen bɛ namara ni juguya bɛɛ la, Sitanɛ den, tilennenya bɛɛ jugu, yala i tɛna Matigi ka sira ɲumanw tigɛli dabila wa?»
11 Sisan, a filɛ, Matigi bolo bɛ i kan, i na kɛ fiyentɔ ye, i tɛna tile ye waati dɔ kɔnɔ. O yɔrɔnin bɛɛ, sisi ni dibi donna a kan. A y'i yaala ka dɔw ɲini ka a bolo minɛ.
12 O kɔ, depite ye ko kɛlenw ye tuma min na, a dara a la, a kabakoyara Matigi ka kalan ko la.
13 Paul ni a ka jɛɲɔgɔnw bɔra Pafosi tuma min na, u sera Pɛrɛge Pamfili jamana na, Yuhana bɔra u la ka segin Jerusalɛm.
14 U bɔra Pɛrge tuma min na, u sera Antiose, Pisidi jamana na, ka don Alabatoso kɔnɔ lafiɲɛ don na.
15 Sariya ni kiraw kalanni kɔfɛ, Elohimbatoso kuntigiw ye ci bila u ma k'a fɔ u ye ko: «Aw balimaw, ni kuma dɔ bɛ aw fɛ jama ye, aw ka taa a fɛ.»
16 O kɔ, Paul wulila ka a bolo kɔrɔta k'a fɔ ko: «Israɛl cɛw, aw minnu bɛ siran Elohim ɲɛ, aw ka lamɛnni kɛ.»
17 Israɛlkaw ka Elohim ye an bɛnbaw ɲɛnatɔmɔ ka jama kɔrɔta tuma min na u sigilen tun bɛ dunanw na Misira jamana kɔnɔ, ka u labɔ o yɔrɔ la ni bolo kɔrɔtalen ye.
18 San binaani ɲɔgɔn kɔnɔ, a ye u ka kɛwalew to kungokolon kɔnɔ.
19 A ye siya wolonwula halaki Kanan jamana na tuma min na, a ye u ka jamana tila u ye ni kalata ye.
20 O kɔ, a ye kiritigɛlaw di u ma san kɛmɛ naani ni bi duuru ɲɔgɔn kɔnɔ, fo ka se kira Samuyɛli ma.
21 O kɔ, u ye masakɛ deli.
22 A ye Dawuda labɔ tuma min na, a ye Dawuda lawuli u ka masakɛ ye. A ye seereya di o fana ma k'a fɔ ko: «Ne ye Zase denkɛ Dawuda sɔrɔ, cɛ min bɛ ne yɛrɛ dusukun na, min na ne sago bɛɛ dafa.»
23 Elohim ye Kisibaa dɔ lakunun nin cɛ bɔnsɔn na ka kɛɲɛ ni a ka layidu ye.
24 Sani a ka na, Yuhana ye nimisa batɛmu waajuli kɛ Israɛl mɔgɔw bɛɛ ye.
25 Yuhana y'a ka sira dafa tuma min na, a y'a fɔ ko: «Aw b'a miiri ko ne ye jɔn ye?» Ne tɛ ale ye. Nka, a filɛ, mɔgɔ dɔ bɛ na ne kɔfɛ, ne man kan ka a sennasanbaraw bɔ.
26 Balimaw, Ibrahima bɔnsɔnw, ni aw cɛma minnu bɛ siran Elohim ɲɛ, o kisili kuma cilen bɛ aw ma.
27 Jerusalɛm sigibagaw ni u kuntigiw tun t'a dɔn, kiraw ka kuma minnu bɛ kalan lafiɲɛ don o don, u tun t'a dɔn.
28 Hali ni u ma saya sababu si sɔrɔ a la, u ye Pilate deli ko a ka faga.
29 U ye fɛn minnu bɛɛ sɛbɛn Yesu ko la, olu bɛɛ dafara, u y'a jigin ka bɔ jiri la k'a da kaburu dɔ kɔnɔ.
30 Nka Ala y'a lakunun ka bɔ suw cɛma.
31 Mɔgɔ minnu bɔra Galile ka taa Jerusalɛm, olu ye a ye tile caman.
32 An bɛ kibaru duman fɔ aw ye.
33 Elohim ye o ɲɔgɔn dafa an denw ye, k'a masɔrɔ a ye Yesu lakunun. I ko a sɛbɛnnen bɛ Zaburu filanan kɔnɔ fana ko: «I ye ne Denkɛ ye, ne ye i bange bi.»
34 A y'a lakunu ka bɔ suw cɛma, sisan a tɛna segin toli la tun, a y'a fɔ o cogo la ko: «Ne na Dawuda ka makari lakika di i ma.»
35 O de y'a to Yesu y'a fɔ Zaburu wɛrɛ kɔnɔ fana ko: «I kana a to i ka senuma ka toli.»
36 Dawuda ye baara kɛ a yɛrɛ bɔnsɔn ye Elohim sago barika la, a sunɔgɔra ka da a bɛnbaw bolo ka toli ye.
37 Elohim ye min lakunun, nka a ma toli si ye.
38 Balimaw, aw k'a dɔn ko jurumu yafa fɔra aw ye nin cɛ de barika la.
39 Dannabaaw bɛɛ bɛ jo sɔrɔ ale de barika la ka bɔ fɛn bɛɛ la, aw tun tɛ se ka jo sɔrɔ minnu na Musa ka sariya barika la.
40 O de y'a to, aw k'aw yɛrɛ kɔlɔsi, kiraw ko fɔlen bɛ aw kan.
41 A filɛ, aw mafiɲɛyabaaw, ka kabako kɛ, ka halaki, katuguni ne bɛ baara kɛ aw ka donw na, aw tɛna da o baara la fewu, hali ni mɔgɔ dɔ y'o fɔ aw ye.
42 Yahutuw bɔra Elohimbatoso kɔnɔ tuma min na, siya wɛrɛw y'a deli ko nin kumaw ka fɔ u ye lafiɲɛ don nata la.
43 Jama farala tuma min na, Yahutuw ni diinɛ mɔgɔw caman tugura Paul ni Barnabasi nɔfɛ.
44 O dugujɛ, a bɛ se ka fɔ ko dugu bɛɛ lajɛlen nana Elohim ka kuma lamɛn.
45 Yahutuw ye jama ye tuma min na, keleya donna u la, u ye Paul ka kuma fɔlenw sɔsɔ, ka Ala tɔgɔ tiɲɛ.
46 Paul ni Barnabasi ye u ja gɛlɛya k'a fɔ ko: «A ka kan ka Ala ka kuma fɔ aw ye fɔlɔ .
47 Matigi ye ci fɔ an ye ten ko: «Ne ye i sigi ka kɛ siya wɛrɛw ka yeelen ye, walisa i ka kɛ kisili ye fo ka se dugukolo danw ma.»
48 Siya wɛrɛw y'o mɛn tuma min na, u nisɔndiyara ka Matigi ka kuma bonya.
49 Matigi ka kuma fɔra o yɔrɔ bɛɛ la.
50 Nka Yahutuw ye Ala batobaaw ni dugu kuntigiw lawuli ka tɔɔrɔ lase Paul ni Barnabasi ma, ka u gɛn ka bɔ u ka jamanaw la.
51 Nka u ye u senw buguri wuli u kama ka se Ikoniyɔmu.
52 Kalandenw fa ɲagali ni Ni Senu la.

SABABU 14NAN

1 Ikoni dugu kɔnɔ, u fila bɛɛ taara ɲɔgɔn fɛ Yahutuw ka Alabatoso kɔnɔ, ka kuma ten, fo Yahutuw ni Gɛrɛkiw jamaba dara.
2 Nka Yahutu dannabaliw ye siya wɛrɛw lawuli ka u hakili juguw bila balimaw la.
3 U tora waati jan kɔnɔ ka kuma Matigi la ni jagɛlɛya ye, ale min ye a ka nɛɛma kuma seereya, ka taamashyɛnw ni kabakow kɛ u bolow fɛ.
4 Dugu mɔgɔw farala ɲɔgɔn kan.
5 Siya wɛrɛw ni Yahutuw ni u kuntigiw ye binkanni kɛ tuma min na, ka u tɔɔrɔ, ka u bon ni kabakurunw ye.
6 U y'o dɔn, u bolila ka taa Lisitɔri ni Dɛrbe, Likaɔnɛ duguw la, ani u lamini yɔrɔ la.
7 U ye Kibaru Duman waajuli kɛ yen.
8 Cɛ dɔ sigilen tun bɛ Lisitiri dugu la, sebaaya tun tɛ a sen na.
9 U ye Paul ka kuma mɛn.
10 A y'a fɔ ni kanba ye ko: «I jɔ i sen kan.» A ye pan ka taama.
11 Jama ye Paul ka ko kɛlenw ye tuma min na, u y'u kan kɔrɔta, k'a fɔ Likaɔni ka kuma kɔnɔ ko: «Alaw jigira an ma hadamadenw bɔɲɔgɔnko la.»

12 U ye Barnabasi wele ko Jupiter. Pol, Mɛkisiki, katuguni ale de tun ye kumalasela kuntigi ye.
13 Jupiter sarakalasebaa min tun bɛ u ka dugu ɲɛfɛ, o nana ni misiw ni bololanɛgɛw ye daaw la, a tun b'a fɛ ka saraka kɛ ni jama ye.
14 Ciden Barnabasi ni Paul y'o mɛn tuma min na, u y'u ka finiw tigɛ ka boli ka don jama cɛma ka pɛrɛn.
15 U y'a ɲininka ko: «Matigiw, mun na aw bɛ nin kow kɛ?» Anw fana ye aw nege ɲɔgɔn ye, ka aw waaju ko aw ka bɔ nin ko fuw la ka taa Ala ɲɛnama ma, ale min ye sankolo ni dugukolo ni kɔgɔji ni a kɔnɔfɛnw bɛɛ da.
16 Tɛmɛnen kɔ, a y'a to siyaw bɛɛ ka taama u yɛrɛw ka siraw kan.
17 O bɛɛ n'a ta, a ma a yɛrɛ to seereya tɛ, a kɛlen ka ko ɲuman kɛ, ka sanji di an ma ka bɔ sankolo la, ka den waatiw di an ma, ka an dusukunw fa dumuni ni ɲagali la.
18 O kumaw fɛ, u tun man teli ka jama bali, ko u ma saraka bɔ u ye.
19 Yahutu dɔw bɔra Antiose ni Ikoniyɔmu nana yen, u ye jama lasun ka Paul bon ni kabakurunw ye, k'a gɛn ka bɔ dugu kɔnɔ, k'a miiri ko a sara.
20 Nka, kalandenw jɔlen tora a lamini na, a wulila ka don dugu kɔnɔ.
21 U ye Kibaru Duman waajuli kɛ o dugu la ka mɔgɔ caman kalan, u seginna Lisitiri ni Ikoni ani Antiose.
22 A ka kalandenw niw sabati, ka u laadi u ka to dannaya la, ko an ka kan ka don Elohim ka masaya la tɔɔrɔ caman fɛ.
23 U ye maakɔrɔw sigi egilisi bɛɛ kɔnɔ, ka delili kɛ ni sunɔgɔ ye tuma min na, u y'u lase Matigi ma, u dalen bɛ min na.
24 U tɛmɛna Pisidia dugu bɛɛ la, u sera Panfili.
25 U ye o kuma fɔ Pɛrge dugu kɔnɔ, u jiginna Atali.
26 U ye kurun ta ka taa Antiose.
27 U sera ka Egilisi lajɛ ɲɔgɔn fɛ, Elohim ye ko minnu kɛ u fɛ, ani a ye dannaya da wuli cogo min na siya wɛrɛw ye, u ye olu bɛɛ lakali.
28 U tora yen ka mɛn ni kalandenw ye.

SABABU 15NAN

1 Cɛ dɔw jiginna ka bɔ Jude jamana na, olu ye balimaw kalan k'a fɔ ko: «Ni aw ma boloko Musa ka cogo la, aw tɛ se ka kisi.»
2 Paul ni Barnabasi ye sɔsɔli ni sɔsɔli kɛ u fɛ tuma min na, u y'a latigɛ ko Paul ni Barnabasi ni u dɔw ka taa Jerusalɛm cidenw ni cɛkɔrɔbaw fɛ o ɲininkali ko la.
3 Egilisi y'u lase u ka sira kan, u tɛmɛna Fenise ni Samari jamanaw cɛma, ka siya wɛrɛ mɔgɔw yɛlɛma kow lakali.
4 U sera Jerusalɛm tuma min na, egilisi ni cidenw ni cɛkɔrɔbaw y'u bisimila, ka Elohim ye ko minnu kɛ u la, u y'o bɛɛ fɔ.
5 Farisiɛn kulu dɔw wulila ka da a la k'a fɔ ko: «A ka kan ka u boloko ka Musa ka sariya labato.»
6 Cidenw ni maakɔrɔw nana ɲɔgɔn lajɛn walisa ka o ko lajɛ.
7 sɔsɔli caman kɛra tuma min na, Piɛrɛ wulila k'a fɔ u ye ko: «Balimaw, aw b'a dɔn cogo min na Ala ye sugandili kɛ an cɛma, walisa siya wɛrɛw ka Kibaru Duman kuma mɛn ne da la. ani ka da a la.
8 Elohim min bɛ dusukunw dɔn, o ye seereya kɛ u ye, ka Ni Senu di u ma, i ko a y'a kɛ anw ye cogo min na.
9 Aw kana danfara si don an ni u cɛ, ka u dusukunw saniya dannaya barika la.
10 O de y'a to mun na aw bɛ Elohim kɔrɔbɔ ka juru don kalandenw kɔ la, an bɛnbaw ni anw si ma se ka min muɲu?
11 Nka an dalen b'a la ko Matigi Yesu Krisita ka nɛɛma barika la an na kisi i ko olu.
12 Jama bɛɛ y'u makun ka Barnabasi ni Paul lamɛn, k'a fɔ Ala ye kabakow ni kabakow minnu kɛ siya wɛrɛw cɛma u fɛ.
13 U makunlen kɔ, Yakuba y'a jaabi ko: «Balimaw, aw ka ne lamɛn.
14 Simeɔn y'a jira cogo min na Ala tun bɛ taa bɔ siya wɛrɛw ye fɔlɔ, walisa ka siya dɔ bɔ u cɛma a tɔgɔ la.
15 Kiraw ka kumaw bɛ bɛn o ma. i ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na .
16 O kɔ, ne na kɔsegin ka Dawuda ka fanibugu cilen jɔ kokura. Ne na a tiɲɛnenw jɔ kokura, ne na a jɔ.
17 Matigi min bɛ nin kow bɛɛ kɛ, o ko ten.»
18 Ala ka kɛwalew bɛɛ dɔnna kabini diɲɛ daminɛ.
19 O de y'a to ne ka kuma ye ko an kana u tɔɔrɔ, siya wɛrɛw cɛma minnu y'u ɲɛsin Elohim ma.
20 Nka an ka sɛbɛn ci u ma, ko u k'u yɛrɛ tanga boliw nɔgɔli ma, ni jatɔya ma, ani fɛn bugɔlenw ni joli ma.
21 Katuguni Musa ka waajulikɛlaw tun bɛ dugu o duguw la fɔlɔ.
22 O tuma la, a diyara cidenw ni cɛkɔrɔbaw ni egilisi bɛɛ ye ka cɛ sugandilenw ci ka taa Antiose ni Paul ni Barnabasi ye. Juda min tɔgɔ ye ko Barsabasi, ani Silasi, olu ye balimaw cɛma kuntigiw ye.
23 U ye batakiw sɛbɛn u fɛ nin cogo la. Cidenw ni cɛkɔrɔbaw ni balimaw bɛ foli ci balimaw ma minnu ye siya wɛrɛw ye Antiose ani Siri ani Silisi.
24 An y'a mɛn cogo min na, ko dɔw bɔra an fɛ, olu ye aw tɔɔrɔ ni kumaw ye, k'a fɔ ko: «Aw ka kan ka boloko ka sariya labato.
25 A diyara an ye ka mɔgɔ ɲɛnatɔmɔlenw ci aw fɛ ni an kanulen Barnabasi ni Paul ye.
26 Mɔgɔ minnu y'u ka ɲɛnamaya bila farati la an Matigi Yesu Krisita tɔgɔ kosɔn.
27 An ye Juda ni Silasi ci, olu fana na o ko fɔ aw ye u da la.
28 A diyara Ni Senu ni anw ye, ka doni belebeleba si da aw kan ka tɛmɛ nin ko wajibiyalenw kan.
29 Aw ka aw yɛrɛ tanga dumuniw ma minnu bɛ saraka boliw ye, ani joli ni fɛn minnu bugɔlen don, ani jatɔya. Aw ka ɲɛnamaya kɛ ka ɲɛ.
30 U bɔra yen tuma min na, u sera Antiose.
31 U ye o kalan kɛ tuma min na, u ɲagalila dususalo kosɔn.
32 Juda ni Silasi fana tun ye kiraw ye, u ye balimaw laadi ni kuma caman ye.
33 U tora yen yɔrɔ dɔ la, u bilala ka taa hɛrɛ la balimaw fɛ ka taa cidenw fɛ.
34 O bɛɛ n'a ta, a diyara Silas ye ka to yen.
35 Paul ni Barnabasi fana tora Antiose, ka Matigi ka kuma kalan ani ka waajuli kɛ ani mɔgɔ caman wɛrɛw fana.
36 Tile dɔw kɔfɛ, Paul y'a fɔ Barnabasi ye ko: «An ka taa bɔ an balimaw ye dugu o dugu kɔnɔ, an ye Matigi ka kuma fɔ yɔrɔ minnu na, k'a lajɛ u bɛ cogo min na.»
37 Barnabasi y'a latigɛ ka taa ni Yuhana ye.
38 Nka Paul ma a miiri ko a ka ɲi ka taa n'a ye.
39 Kɛlɛba donna u ni ɲɔgɔn cɛ fo u farala ɲɔgɔn na.
40 Paul ye Silasi sugandi ka taa, balimaw y'a fɔ Ala ka nɛɛma ye.

41 A taara Siri ni Silisi jamana cɛtigɛ ka egilisiw sabati.

SABABU 16NAN

1 O kɔ, a sera Dɛrbe ni Listra, kalanden dɔ tun bɛ yen, a tɔgɔ ko Timote, muso dɔ denkɛ, Yahutu muso dɔ tun ye dannabaaw ye. Nka a fa tun ye Gɛrɛki ye.
2 Balima minnu tun bɛ Lisitara ni Ikoni, olu ye o ko fɔ ka ɲɛ.
3 Paul tun b'a fɛ ka taa n'a ye. U y'a minɛ k'a bolokoli o yɔrɔ la Yahutuw kosɔn.
4 U tun bɛ duguw cɛma tuma min na, cidenw ni cɛkɔrɔbaw tun ye sariya minnu sigi Jerusalɛm, u ye olu fɔ u ye walisa u ka olu labato.
5 Egilisiw sabatira dannaya la, ka caya don o don.
6 U taara Frigi jamana ni Galasi jamana yɔrɔ bɛɛ la, ka Ni Senu bali ka Ala ka kuma fɔ Azi jamanaw na.
7 U selen kɔ Misi, u y'a ɲini ka taa Bitini.
8 U tɛmɛna Misi dugu la, u jiginna Troas.
9 Yelifɛn dɔ y'a jira Pol la su fɛ. Masedwanɛ cɛ dɔ jɔlen tun bɛ yen, a y'a deli ko: «I ka na Masedwanɛ jamana na ka an dɛmɛ.»
10 A ye yelifɛn yelen kɔ, o yɔrɔnin bɛɛ an y'a ɲini ka taa Masedwanɛ jamana na, k'a lajɛ k'a jɛya ko Matigi ye an wele ka Kibaru Duman fɔ u ye.
11 O de y'a to an bɔra Troas ka taa Samotrasi, o dugujɛ ka taa Neapolis.
12 Ka bɔ yen ka taa Filipe, o min ye Masedwanɛ jamana duguba ye.
13 Lafiɲɛ don na, an bɔra dugu kɔnɔ ba da la, delili tun bɛ kɛ yɔrɔ min na. An y'i sigi ka kuma musow fɛ minnu tun bɛ taa yen.
14 Muso dɔ tɔgɔ ko Lidi, fini bilenman feerela min bɛ bɔ Tiatira dugu la, o tun bɛ Ala bato, o ye an lamɛn.
15 A ni a somɔgɔw batisera tuma min na, a ye an deli ko: «Ni aw ye ne jate kantigi ye Matigi fɛ, aw ka na ne ka so kɔnɔ ka to yen.» Ani a ye an degun.
16 An taatɔ delili la tuma min na, sunguru dɔ min tun bɛ subagaya hakili la, o ye tɔnɔ caman lase a makɛw ma a ka subagaya fɛ.
17 U tugura Pol ni anw kɔ ka pɛrɛn ko: «Nin cɛw ye Kɔrɔtalenba Ala ka jɔnw ye, minnu bɛ kisili sira jira an na.»
18 A ye o kɛ tile caman kɔnɔ. Nka Paul dusu tiɲɛna, a y'i yɛlɛma k'a fɔ Ni Senu ye ko: «Ne b'a fɔ i ye Yesu Krisita tɔgɔ la ko i ka bɔ a la.» A bɔra o waati kelen na.
19 A kuntigiw y'a ye tuma min na ko u ka tɔnɔ jigiya banna, u ye Paul ni Silasi minɛ k'u sama ka taa sugu la ka taa kuntigiw fɛ.
20 A taara ni u ye kiritigɛlaw fɛ k'a fɔ u ye ko: «Nin cɛw ye Yahutuw ye, u bɛ an ka dugu tɔɔrɔ kosɛbɛ.
21 An ka laadalakow kalan, an ka Romɛkaw.
22 Jama wulila ka u kɛlɛ.
23 U ye bugɔli caman kɛ u la tuma min na, u y'u bila kaso la.
24 U ye o cikan sɔrɔ tuma min na, a y'u don kasobon kɔnɔna na, k'u senw siri jirisunw na.
25 Su tilancɛ la, Paul ni Silasi ye Ala delili kɛ ka tanuli dɔnkili da Elohim ye.
26 O yɔrɔnin bɛɛ, dugukolo yɛrɛyɛrɛba kɛra fo kasobon jusigilanw yɛrɛyɛrɛla.
27 Kaso kɔrɔsibaga kununna ka bɔ sunɔgɔ la, ka kasobon daaw da wulilen ye, a y'a ka npan bɔ ka a yɛrɛ faga, k'a miiri ko kasodenw bolila.
28 Nka Paul pɛrɛnna ni kanba ye ko: «I kana kojugu kɛ i yɛrɛ la, katuguni an bɛɛ bɛ yan.»
29 O kɔ, Yesu ye yeelen wele, ka pan ka don, ka yɛrɛyɛrɛ, ka i biri Paul ni Silasi ɲɛ kɔrɔ.
30 A ye u labɔ kɛnɛma k'a fɔ ko: «Matigiw, ne ka kan ka mun kɛ walisa ka kisi?»
31 U ko: «I ka da Matigi Yesu Krisita la, i ni i ka so na kisi.»
32 U ye Matigi ka kuma fɔ Yesu ni a ka so kɔnɔmɔgɔw bɛɛ ye.
33 O su fɛ, a y'u ta ka u gosili ko. A ni a ta bɛɛ batisera o yɔrɔnin bɛɛ.
34 A nana n'u ye a ka so kɔnɔ tuma min na, a ye dumuni bila u ɲɛ na, a ni a ka so bɛɛ dara Elohim la.
35 Tile donna tuma min na, kiritigɛlaw y'a fɔ u ye ko: «A' ye o cɛw bila ka taa.»
36 Kasotigi y'a fɔ Paul ye ko: «Kiritigɛlaw ye ci bila ka taa aw bila.
37 Nka Paul y'a fɔ u ye ko: «U ye an bugɔ k'a sɔrɔ an ma jalaki. Sisan, yala u b'an gɛn ka bɔ dogo la wa? ayi tiɲɛ na; nka u yɛrɛ ka na an na.»
38 U y'a mɛn ko u ye Romɛkaw ye, u ye o kuma fɔ kiritigɛlaw ye.
39 U nana u deli k'u labɔ, k'a ɲini u fɛ u ka bɔ dugu kɔnɔ.
40 U bɔra kasobon kɔnɔ ka don Lidi ka so kɔnɔ.

SABABU 17NAN

1 U tɛmɛna Anfipolisi ni Apoloni jamana cɛma, u sera Tesalonike, Yahutuw ka Elohimbatoso dɔ tun bɛ yɔrɔ min na.
2 Paul taara u fɛ cogo min na, a taara u fɛ lafiɲɛ don saba kɔnɔ, a ye baro kɛ u fɛ Kitabuw kɔnɔ.
3 A y'a da wuli k'a fɔ ko Krisita ka kan ka tɔɔrɔ, ka kunun ka bɔ suw cɛma. Ne bɛ Yesu min waaju aw ye, o ye Krisita ye.»
4 U dɔw ye dannaya kɛ ka Paul ni Silasi jɛ. Gɛrɛki minnu tun bɛ Ala bato, jamaba tun bɛ yen, ani muso kuntigiw fana tun tɛ mɔgɔ damadɔw ye.
5 Yahutu minnu ma dannaya kɛ, u keleyara u la, u ye cɛ jugu dɔw ta ka taa u fɛ, ka jamakulu lajɛ ka dugu bɛɛ mankanba don, ka Yason ka so kɛlɛ, k'a ɲini k'u labɔ ka ɲɛsin jama ma.
6 U ma u sɔrɔ tuma min na, u ye Yasɔn ni balima dɔw sama ka taa dugu kuntigiw fɛ, k'a pɛrɛn ko: «Nin minnu ye diɲɛ yɛlɛma, olu nana yan fana.
7 Jason ye min minɛ.
8 U ye o ko mɛn tuma min na, u ye mɔgɔw ni dugu kuntigiw tɔɔrɔ.
9 U ye Yason ni tɔ kelen lakana tuma min na, u y'u bila ka taa.
10 O yɔrɔnin bɛɛ balimaw ye Paul ni Silasi bila ka taa Berea su fɛ.
11 Olu tun ka bon ni Tesalonikekaw ta ye, k'a masɔrɔ u tun bɛ o kuma minɛ ni hakili bɛɛ ye, ka Kitabuw sɛgɛsɛgɛ don o don k'a dɔn ni o kow don.
12 O de y'a to u caman dara a la. Muso bonyalen minnu tun ye Gɛrɛkiw ye, ani cɛw fana, minnu tun tɛ mɔgɔ damadɔw ye.

13 Tesalonike Yahutuw y'a dɔn tuma min na ko Paul ye Ala ka kuma fɔ Berea, u nana yen fana ka jama lawuli.
14 O yɔrɔnin bɛɛ, balimaw ye Paul bila ka taa i n'a fɔ kɔgɔji la, nka Silasi ni Timote tora yen.
15 Paul ɲeminɛbagaw taara ni a ye Atɛni, u ye ci fɔ Silasi ni Timote ye ko u ka na a fɛ joona.
16 Ka Paul to u makɔnɔni na Atɛni, a hakili jiginna a kɔnɔ tuma min na a y'a ye ko dugu bɛɛ donna bolibato la.
17 O de y'a to a tun bɛ sɔsɔli kɛ Alabatoso kɔnɔ ni Yahutuw ni Ala batobagaw ye ani sugu la don o don ni a ye ɲɔgɔn lajɛn.
18 O kɔ, Epikurekaw ni Stoikikaw ka filozofi dɔw ye a kunbɛn. Dɔw ko: «Nin kumakanfɔla na mun fɔ?» dɔw fana ko: «A bɛ iko a ye dunanw ka ala cibaa ye.»
19 U y'a minɛ ka taa n'a ye Areopage k'a fɔ a ye ko: «I bɛ kuma kalan kura min kan, yala an b'a dɔn wa?»
20 I bɛ na ni fɛn kabakoma dɔw ye an tulo la.
21 (Atɛnikaw ni dunan minnu tun bɛ yen, olu bɛɛ tun tɛ u ka waati kɛ fɛn wɛrɛ la, fo ka kuma kura dɔ fɔ wala ka mɛnni kɛ).
22 Paul jɔlen tora Marisikalo kulu cɛma k'a fɔ ko: «Atɛnikaw, ne y'a faamu ko aw bɛ dannakow bɛɛ la kojugu.»
23 K'a masɔrɔ ne tɛmɛna ka aw ka batofɛnw lajɛ tuma min na, ne ye sarakabɔlan dɔ sɔrɔ min sɛbɛnnen bɛ ko: «Ala dɔnbali de don.» Aw bɛ min bato k'a sɔrɔ aw ma a dɔn, ne b'o fɔ aw ye.
24 Elohim min ye diɲɛ ni a kɔnɔfɛnw bɛɛ da, k'a masɔrɔ a ye sankolo ni dugukolo Matigi ye, o tɛ sigi Alabatosoba kɔnɔ minnu dilanna ni bolow ye.
25 Mɔgɔw t'a bato ni mɔgɔw bolo ye, i n'a fɔ a mago bɛ fɛn si la, k'a masɔrɔ a bɛ ɲɛnamaya ni ninakili ni fɛn bɛɛ di mɔgɔw bɛɛ ma.
26 A ye hadamadenw ka siyaw bɛɛ kɛ joli kelen ye walisa u ka sigi dugukolo yɔrɔ bɛɛ la, ka waati latigɛlenw ni u sigiyɔrɔ danw latigɛ.
27 O y'a to u ka Matigi ɲini, n'a sɔrɔla u bɛ se k'a dɔn ka a sɔrɔ, hali ni a yɔrɔ man jan an kelen-kelen bɛɛ la.
28 An bɛ balo ale de la, an bɛ lamaga, an ka ɲɛnamaya bɛ kɛ ale de la. i ko aw yɛrɛ ka poyi dɔw fana y'a fɔ cogo min na ko: «An fana ye a bɔnsɔnw ye.»
29 Ikomi an ye Elohim bɔnsɔn ye, an man kan k'a miiri ko Ala ka kɛ i n'a fɔ sanu wala warijɛ wala kabakurun.
30 O dɔnbaliya waatiw la Ala ye ɲɛji cɛ. Nka sisan a b'a fɔ mɔgɔw bɛɛ ye yɔrɔ bɛɛ ko u ka nimisa.
31 A ye don dɔ sigi sen kan, a bɛna diɲɛ kiri tigɛ tilennenya la o cɛ fɛ. A ye hakili sigi o la mɔgɔw bɛɛ ye, k'a masɔrɔ a lakunun ka bɔ suw cɛma.
32 U ye suw lakununni ko mɛn tuma min na, dɔw ye tulo geren.
33 Pol bɔra u cɛma.
34 O bɛɛ n'a ta, cɛ dɔw nɔrɔlen tora Yesu la ka dannaya kɛ, o mɔgɔw cɛma, Areyopage Diyonise ni muso dɔ tɔgɔ ko Damarisi, ani mɔgɔ wɛrɛw tun bɛ u fɛ.

SABABU 18NAN

1 O kɔ, Paul bɔra Atɛni ka taa Kɔrɛnte.
2 Yahutu dɔ ye Yahutu dɔ sɔrɔ min tɔgɔ ye ko Akila, a wolola Ponto, a bɔra Itali kɔsa in na. (k'a masɔrɔ Klaudius tun ye ci bila Yahutuw bɛɛ ma ko u ka bɔ Romɛ.) ka na u fɛ.
3 A tora u fɛ ka baara kɛ, katuguni u ka baara tun ye fanibugu dilabagaw ye.
4 A tun bɛ kuma Alabatoso kɔnɔ lafiɲɛ don o lafiɲɛ don, ka Yahutuw ni Gɛrɛkiw laadi.
5 Silas ni Timote bɔra Masedwanɛ ka bɔ tuma min na, Paul hakili degunna ka seereya kɛ Yahutuw ye ko Yesu ye Krisita ye.
6 U y'u yɛrɛ kɛlɛ ka Ala tɔgɔ tiɲɛ tuma min na, a y'a ka finiw lamaga k'a fɔ u ye ko: «Aw joli ka kɛ aw yɛrɛw kun na. Ne saniyalen don, kabini sisan, ne na taa siya wɛrɛw fɛ.
7 A bɔra yen ka don cɛ dɔ ka so kɔnɔ, o tɔgɔ ye ko Yusitɔ, min tun bɛ Ala bato.
8 Alabatoso kuntigi Krispusi ni a ka so bɛɛ dara Matigi la. Kɔrɛntekaw caman minnu y'a mɛn, olu dara a la ka batise.
9 Matigi y'a fɔ Paul ye su fɛ yelifɛn dɔ fɛ ko: « I kana siran, nka kuma, i kana i makun.
10 Ne bɛ i fɛ, mɔgɔ si tɛna i bila ka kojugu kɛ i la, katuguni mɔgɔ caman bɛ ne fɛ dugu in kɔnɔ.
11 A tora yen san kelen ni kalo wɔɔrɔ, ka Ala ka kuma kalan u cɛma.
12 Galio tun ye Akayi ka ciden ye tuma min na, Yahutuw ye muruti ɲɔgɔn fɛ Paul kama.
13 U y'a fɔ ko: «Nin cɛ bɛ mɔgɔw lasun u ka Elohim bato ka sariya sɔsɔ.»
14 Paul tun b'a fɛ k'a da wuli tuma min na, Galyo y'a fɔ Yahutuw ye ko: «Aw Yahutuw, ni kojugu wala jatɔya jugu ko don, a tun b'a fɛ ne ka aw muɲu.
15 Nka ni o ye kumaw ni tɔgɔw ni aw ka sariya sɔsɔli ye, aw k'a lajɛ. katuguni ne tɛna kɛ o ko suguw kiritigɛla ye.»
16 A y'u gɛn ka bɔ kiritigɛso la.
17 Gɛrɛkiw bɛɛ ye Alabatoso kuntigi Sostene minɛ k'a bugɔ kiritigɛso ɲɛkɔrɔ. Galio ma a janto o kow si la.
18 O kɔ, Paul tora yen dɔɔnin, o kɔ, a ye balimaw fo ka taa Siri jamana na, ka taa ni Prisila ni Akili ye. A y'a kunkolo tigɛ Kenkreya dugu la, katuguni a ye layidu ta.
19 A sera Efese ka u to yen, nka a donna Alabatoso kɔnɔ ka kuma Yahutuw fɛ.
20 U y'a ɲini a fɛ a ka mɛn u fɛ tuma min na, a ma sɔn.
21 Nka a y'u fo k'a fɔ ko: «Nin seli min bɛ na Jerusalɛm, ne ka kan ka o kɛ cogo bɛɛ la.» A ye kurun ta ka bɔ Efese.
22 A jiginna sesare dugu la ka taa Egilisi fo ka taa Antiose.
23 A ye waati dɔ kɛ yen, a taara Galasi jamana ni Frigi jamana bɛɛ la ka tugu ɲɔgɔn kɔ, ka kalandenw bɛɛ barika bonya.
24 Yahutu dɔ min tɔgɔ ko Apolosi, o wolola Alɛkisandiri, cɛ min tun bɛ se ka kuma fɔ ka ɲɛ, a tun ye setigi ye Kitabuw la, o nana Efese.
25 Nin cɛ in kalanna Matigi ka sira la. A tun bɛ Matigi ka kow fɔ ani ka mɔgɔw kalan ni timinandiya ye, a tun bɛ Yuhana ka batiseli dɔrɔn dɔn.
26 A y'a daminɛ ka kuma ni jagɛlɛya ye Alabatoso kɔnɔ.
27 A tun b'a fɛ ka tɛmɛ Akaya dugu kɔnɔ tuma min na, balimaw ye sɛbɛn ci ka kalandenw laadi ko u ka Yesu minɛ.
28 A y'a jira ko Yesu ye Krisita ye Kitabuw fɛ.

SABABU 19NAN

1 Apolosi tora Kɔrɛnte, Paul ye sanfɛduguw cɛtigɛ, a sera Efese.
2 A y'a fɔ u ye ko: «Aw ye Ni Senu sɔrɔ kabini aw dara a la wa? U y'a fɔ a ye ko: «An ma mɛn hali ni Ni Senu bɛ yen.»

3 A y'a fɔ u ye ko: «Aw batisera mun de la? U ko: «Fɔ Yuhana ka batiseli la.»
4 Paul ko: «Tiɲɛ la Yuhana ye batise ni nimisa batiseli ye, k'a fɔ jama ye ko u ka da Ala kɔfɛ, o kɔrɔ ye Krisita Yesu la.»
5 U y'o mɛn tuma min na, u batisera Matigi Yesu tɔgɔ la.
6 Paul y'a bolow da u kan tuma min na, Ni Senu nana u kan. U tun bɛ kuma kan wɛrɛw la ka kiraya kɛ.
7 Cɛw bɛɛ tun bɛ san tan ni fila ɲɔgɔn bɔ.
8 A donna Elohimbatoso kɔnɔ ka kuma ni jagɛlɛya ye kalo saba kɔnɔ, ka sɔsɔli kɛ ani ka mɔgɔw lasun Ala ka masaya ko la.
9 Nka mɔgɔ suguw gɛlɛyara, nka u ma da a la, nka u ye kuma jugu fɔ jama ɲɛ kɔrɔ, a bɔra u la ka kalandenw fara ɲɔgɔn kan, ka sɔsɔli kɛ don o don Tiranɛ kelen ka kalanso la.
10 O kɛra san fila kɔnɔ. Azi jamanaw bɛɛ ye Matigi Yesu ka kuma mɛn, Yahutuw ni Gɛrɛkiw.
11 Ala ye kabako kɛrɛnkɛrɛnnenw kɛ Paul bolo.
12 O cogo la, u nana ni bololanɛgɛw walima finiw ye banabagatɔw fari la, banaw bɔra u la, jinɛ juguw bɔra u la.
13 Yahutu yaalatɔ dɔw, minnu bɛ jinɛ gɛn, olu ye Matigi Yesu tɔgɔ wele jinɛ juguw ma.
14 Sève kelen denkɛ wolonwula tun bɛ yen, Yahutu dɔ, sarakalasebaaw kuntigi.
15 Ni jugu y'a jaabi ko: «Ne bɛ Yesu dɔn, ne bɛ Paul dɔn. Nka aw ye jɔnw ye?
16 Jinɛ jugu tun bɛ cɛ min kɔnɔ, o ye u pan ka se sɔrɔ u kan, ka se sɔrɔ u kan, fo u bolila ka bɔ so kɔnɔ farilankolon ni jogin.
17 Yahutuw ni Gɛrɛkiw minnu sigilen bɛ Efese, olu bɛɛ y'o dɔn. Siran donna u bɛɛ la, ka Matigi Yesu tɔgɔ bonya.
18 Dannabaa caman nana u ka kɛwalew fɔ.
19 U caman minnu tun bɛ baara kɛ ni hakilijagabɔ ye, olu fana y'u ka gafew lajɛ ɲɔgɔn fɛ k'u jeni mɔgɔw bɛɛ ɲɛ kɔrɔ.
20 Elohim ka kuma bonyalen don kosɛbɛ.
21 O kow bannen kɔ, Paul y'a latigɛ ni hakili la ka taa Masedwanɛ ni Akayi cɛ ka taa Jerusalɛm.
22 A ka baara kɛbaga fila ci ka taa Masedwanɛ jamana na, Timote ni Ɛrastɔ. nka a yɛrɛ tora Azi jamanaw na waati dɔ kɔnɔ.
23 O waati kelen na, mankanba ma wuli o sira kan.
24 Cɛ dɔ tɔgɔ ko Demetrius, warijɛ dilabaga dɔ tun bɛ warijɛ batosow dilan Diana ye, o ma tɔnɔ fitinin lase bololabaarakɛlaw ma.
25 A ye o baara kɛbagaw wele k'a fɔ ko: «Matigiw, aw b'a dɔn ko an ka nafolo bɛ o baara de la.»
26 Aw b'a ye k'a mɛn fana ko Efese dɔrɔn tɛ, nka Azi jamana bɛɛ la, Paul ye jama caman lasun ka u kɔsegin, k'a fɔ ko u tɛ ala ye, minnu dabɔra ni bolow ye.
27 O la sa, an ka bololabaara in dɔrɔn tɛ farati la. nka fana ko alaba Diana ka batoso ka mafiɲɛya, ani a ka bonya ka tiɲɛ, Azi jamana bɛɛ ni diɲɛ bɛɛ bɛ min bato.
28 U ye o kumaw mɛn tuma min na, u dimina kosɛbɛ, u pɛrɛnna ko: «Efesekaw ka Diana ka bon.»
29 Dugu bɛɛ farala ɲɔgɔn kan.
30 Paul tun b'a fɛ ka don jama cɛma tuma min na, kalandenw ma sɔn a ma.
31 Azi jamana kuntigi dɔw tun ye a teriw ye, u ye ci bila a ma k'a deli ko a kana taa ɲɛnajɛso la.
32 Dɔw pɛrɛnna ko kelen, dɔw pɛrɛnna, k'a masɔrɔ jama hakili ɲagamina. U fanba tun t'a dɔn u ye ɲɔgɔn sɔrɔ kun min na.
33 U ye Alɛkisandiri gɛn ka bɔ jama cɛma, Yahutuw y'a bila ɲɛfɛ. Alɛkisandiri y'a bolo kɔrɔta, a tun b'a fɛ k'a yɛrɛ lafasa jama ɲɛkɔrɔ.
34 U y'a dɔn ko Yahutu don, u bɛɛ pɛrɛnna ni kan kelen ye sanga fila ɲɔgɔn kɔnɔ ko: «Efesekaw ka Diana ka bon.»
35 Dugutigi ye jama dusu saalo tuma min na, a y'a fɔ ko: «Efesekaw, mɔgɔ jumɛn tɛ a dɔn ko Efesekaw ka dugu ye alaba Diana ni ja min binna ka bɔ Jupiter la, o batobaga ye.» ?
36 K'a masɔrɔ nin kumaw tɛ se ka fɔ, aw ka kan ka aw makun, aw kana foyi kɛ ni kɔrɔtɔ ye.
37 Aw nana ni nin cɛw ye yan, olu minnu tɛ egilisi sonyalikɛlaw ye, wa u tɛ aw ka ala tɔgɔ tiɲɛ.
38 O de y'a to ni Demetirisi ni a bololabaarakɛlaw ka ko dɔ bɛ mɔgɔ dɔ cɛ, sariya dabɔlen don, ani cidenw fana bɛ yen.
39 Nka ni aw ye fɛn dɔ ɲininka ko wɛrɛw la, o bɛ latigɛ jamalajɛ sariyalen kɔnɔ.
40 K'a masɔrɔ an bɛ se ka sɔsɔli kɛ bi mankan in kosɔn, k'a masɔrɔ kun si t'a la min fɛ an bɛ se ka nin jɛkafɔ in jate.
41 O kuma fɔlen kɔ, a ye jama gɛn.

SABABU 20NAN

1 O mankan bannen kɔ, Paul ye a ka kalandenw wele ka u minɛ ka taa Masedwanɛ jamana na.
2 A ye o yɔrɔw cɛtigɛ ka u laadi kosɛbɛ, ka taa Gɛrɛsi jamana na.
3 A tora yen kalo saba. Yahutuw y'a makɔnɔ tuma min na, a tun b'a fɛ ka kurun ta Siri jamana na, a y'a latigɛ ka kɔsegin Masedwanɛ jamana cɛma.
4 Sopatɛri min bɛ bɔ Berea, u taara n'a ye Azi jamana na. Tesalonikekaw la, Aristarke ni Sekundusi. Gayusi min bɛ bɔ Dɛrbe, ani Timote. Azi jamana taw la, Tikisiki ni Tɔrɔfimu.
5 Ninnu minnu tun bɛ taa ɲɛfɛ, olu tora an ye Troas.
6 An ye kurun ta ka bɔ Filipe, nbuuru fununbali donw kɔfɛ, ka se u ma Troas tile duuru kɔnɔ. an tora yen tile wolonwula.
7 Dɔgɔkun don fɔlɔ la, kalandenw nana buru kari tuma min na, Paul ye waajuli kɛ u ye, a labɛnnen don ka taa o dugujɛ. ka tɛmɛ a ka kuma kan fo ka se su tilancɛ ma.
8 Yeelen caman tun bɛ sanfɛ so kɔnɔ, u lajɛlen tun bɛ yɔrɔ min na.
9 Kamalennin dɔ sigilen tun bɛ finɛtiri dɔ la, o tɔgɔ ko Yutiki, sunɔgɔba tun bɛ o la.
10 Paul jiginna k'i bin a kan k'a minɛ k'a fɔ a ye ko: «Aw kana aw yɛrɛw tɔɔrɔ. katuguni a ka ɲɛnamaya bɛ ale de kɔnɔ.»
11 Yesu seginna ka nbuuru kari, ka dumuni kɛ ka mɛn, fo ka se tilegan ma, a taara.
12 U ye kamalennin nana ni ɲɛnama ye, u ma dusu saalo dɔɔnin.
13 An taara kurun kɔnɔ ka taa Asosi, an tun b'a fɛ ka Paul minɛ yen.
14 A ye an kunbɛn tuma min na Asosi, an y'a minɛ ka taa Mitilene.
15 An ye kurun ta ka bɔ yen ka na o dugusagwɛ Kios fan fɛ. O dugusagwɛ, an sera Samos, ka to Trogyllium. O dugusagwɛ, an sera Mileti.

16 Katuguni Paul tun y'a latigε ka kurun ta Efese sira fε, katuguni a tun t'a fε ka waati kε Azi jamanaw na, katuguni a tun bε teliya ka se Jerusalεm Pantekɔti don na.
17 Ka bɔ Mileti, a ye ci bila ka taa Efese ka egilisi cεkɔrɔbaw wele.
18 U sera Yesu ma tuma min na, a y'a fɔ u ye ko: «Aw y'a dɔn kabini ne nana Azi don fɔlɔ.
19 Ka baara kε Matigi ye ni majigilenya bεε ye, ka ɲεji caman ni kɔrɔbɔli caman kε ne la Yahutuw ka nkalon kosɔn.
20 Nafa min tun bε aw la, ne ma o to yen, nka ne y'a jira aw la, ka aw kalan jama ɲε na, ani so ni so.
21 Aw bε seereya kε Yahutuw ni Gεrεkiw fana ye ko aw ka nimisa Ala fan fε, ka dannaya kε an Matigi Yesu Krisita la.
22 Sisan, a filε, ne sirilen bε ni hakili la ka taa Jerusalεm.
23 Ni Senu bε seereya kε dugu bεε kɔnɔ, k'a fɔ ko sirili ni tɔɔrɔw bε ne la.
24 Nka o kow si tε ne lasun, wa ne tε ne ni jate fεnba ye ne yεrε bolo, walisa ne ka se ka ne ka sira ban ni ɲagali ye, ka cidenyabaara min sɔrɔ Matigi Yesu fε, walisa ka Ala ka nεεma Kibaru Duman seereya .
25 Sisan, a filε, ne y'a dɔn ko aw bεε, ne taara Ala ka masaya waajuli kε minnu cεma, aw tεna ne ɲεda ye tun.
26 O de y'a to ne b'a ɲini aw fε aw ka seereya kε bi ko ne saniyalen don mɔgɔw bεε joli la.
27 Ne ma n yεrε tanga Elohim ka laadilikanw bεε fɔ aw ma.
28 Ni Senu ye aw kε kɔrɔsibagaw ye aw yεrεw ni sagakulu bεε la, walisa ka Elohim ka egilisi balo, a ye min san ni a yεrε joli ye.
29 Ne b'a dɔn ko ne bɔlen kɔ, waraba farimanw na don aw cεma, u tεna hinε sagakulu la.
30 Mɔgɔw na wuli aw yεrεw fε fana ka kuma juguw fɔ ka kalandenw sama u nɔfε.
31 O de y'a to aw ɲε na, aw hakili to a la ko san saba kɔnɔ, ne ma su ni tile lasɔmini dabila ni ɲεji ye.
32 Sisan, balimaw, ne b'aw fo Ala ni a ka nεεma kuma la, o min bε se ka aw sabati ka ciyεn di aw ma mɔgɔ saniyalenw bεε cεma.
33 Ne ma mɔgɔ si ka warijε wala sanu wala finiw nege don ne la.
34 Ɔwɔ, aw yεrεw b'a dɔn ko nin bolow ye ne magoɲεfεnw ni ne fε minnu tun bε baara kε.
35 Ne ye fεn bεε jira aw la ko aw ka kan ka barikantanw dεmε ni aw ka baara kε ten, ka aw hakili to Matigi Yesu ka kumaw la, a y'a fɔ cogo min na ko: « Duba ka di ka tεmε sɔrɔ kan.»
36 O kuma fɔlen kɔ, a y'i biri k'a delili kε u bεε fε.
37 U bεε kasila kosεbε, u binna Paul kɔ la k'a susu.
38 U dusu tiɲεna kosεbε a ka kuma fɔlenw kosɔn, walisa u kana a ɲεda ye tun. U taara n'a ye kurun kɔnɔ.

SABABU 21NAN

1 An bɔlen kɔ u fε ka kurunba ci, an sera kɔsi, o dugujε ka taa Rode, ka bɔ yen ka taa Patara.
2 An ye kurun dɔ sɔrɔ min tun bε ka taa Fenisi, an donna kurun kɔnɔ ka taa.
3 An ye Sipɔrɔ sɔrɔ tuma min na, an y'a to a kinin fε, ka taa Siri jamana na, ka jigin Tiri.
4 An ye kalandenw sɔrɔ yen, an tora yen tile wolonwula.
5 An ye o donw dafa tuma min na, an taara ka taa. U bεε nana ni an ye sira kan, ni musow ni denw ye, fo an ka bɔ dugu kɔnɔ.
6 An ye ɲogɔn labila tuma min na, an ye kurun ta. U seginna so tugun.
7 An ka taama bannen ka bɔ Tiri, an sera Ptolemais, ka balimaw fo, ka to u fε don dɔ.
8 O dugusagwε, Paul ka jεɲɔgɔnw taara ka se Sesare. ka to a fε.
9 Denmuso naani tun bε o cε kelen fε, npogotiginin minnu tun bε kiraya kε.
10 An tora yen tile caman tuma min na, kira dɔ jiginna ka bɔ Jude jamana na, a tɔgɔ ko Agabu.
11 A sera an ma tuma min na, a ye Paul ka cεsirilan ta k'a yεrε bolow ni a senw siri k'a fɔ ko: «Ni Senu b'a fɔ nin cogo la, Jerusalεm Yahutuw na nin cεsirilan siri o cogo la ka a don a kɔnɔ.» siya wεrεw bolo.
12 An ye o kow mεn tuma min na, an ni o yɔrɔ mɔgɔw bεε y'a deli ko a kana wuli Jerusalεm.
13 Paul y'a jaabi ko: «Aw b'a fε ka kasi ka ne dusukun tiɲε? katuguni ne labεnnen tε ka siri dɔrɔn, nka ne labεnnen don fana ka sa Jerusalεm Matigi Yesu tɔgɔ kosɔn.
14 A ma sɔn ka a lasun tuma min na, an y'a dabila k'a fɔ ko: «Matigi sago ka kε.»
15 O donw tεmεnen kɔ, an ye an ka wotoroninw ta ka taa Jerusalεm.
16 Sesare ka kalanden dɔw fana taara an fε ka na ni Mnason ye Sipɔrɔ dugu la, kalanden kɔrɔ dɔ, an ka kan ka sigi min fε.
17 An sera Jerusalεm tuma min na, balimaw y'an bisimila ni ɲagali ye.
18 O dugujε, Paul taara an fε Yakuba fε. Maakɔrɔw bεε tun bε kεnε kan.
19 Elohim ye ko minnu kε siya wεrεw cεma a ka cidenyabaara fε, a y'o fɔ.
20 U y'o mεn tuma min na, u ye Matigi tanu k'a fɔ a ye ko: «N balimakε, i y'a ye ko Yahutu dannabaaw ba caman bε yen. U bεε timinandiyalen bε sariya la.
21 U ladɔnniyalen don i ko la ko i bε Yahutuw bεε kalan siya wεrεw cεma, u ka Musa bila, k'a fɔ ko u man kan ka u denw boloko, wa u kana taama laadaw la.
22 O de y'a to o ye mun ye? jama ka kan ka na ɲogɔn fε, katuguni u na a mεn ko i nana.»
23 An b'a fɔ i ye cogo min na, i k'o kε: Cε naani bε an fε minnu ye layidu ta.
24 U ta ka i yεrε saniya n'u ye, ka i yεrε saniya u kun na, walisa u ka u kunkolo tigε. Nka i yεrε fana ka taama cogo la ka sariya labato.»
25 Siya wεrε dannabaaw ko la, an ye sεbεn ci k'a fɔ ko u tε o ko labato, fo n'u bε u yεrε tanga fεnw ma minnu bε saraka boliw ye, ani joli ni u bugɔli ni jatɔya.
26 O dugusagwε, Paul ye o cεw ta, o dugujε, a y'a yεrε saniya, a donna Alabatosoba kɔnɔ, walisa ka saniya donw dafa, fo ka saraka bɔ u kelen-kelen bεε ye.
27 O tile wolonwula tun bε ɲini ka ban tuma min na, Azi Yahutuw y'a ye Alabatosoba kɔnɔ tuma min na, u ye jama bεε lawuli ka bolo da a kan.
28 U pεrεnna ko: «Israεlkaw, aw ka dεmε don ko: «Cε min bε mɔgɔw bεε kalan yɔrɔ bεε jama ni sariya ni nin yɔrɔ in kama, o ye nin ye.
29 (Katuguni u tun ye Efeseka Trofimu ye a fε dugu kɔnɔ.

30 Dugu bɛɛ yɛrɛyɛrɛla, jama bolila ɲogon fɛ, u ye Paul minɛ k'a sama ka bɔ Alabatosoba kɔnɔ.
31 U tun b'a fɛ k'a faga tuma min na, kibaru duman sera kɛlɛbolo kuntigi ma ko Jerusalɛm dugu bɛɛ mankanba don.
32 O yɔrɔnin bɛɛ, u ye sɔrɔdasiw ni kɛlɛcɛw minɛ ka boli ka jigin u fɛ.
33 Kuntigi kuntigi gɛrɛla k'a minɛ k'a fɔ ko u ka a siri ni cakɛda fila ye. a y'a ɲininka a ye mɔgɔ min ye, ani a ye min kɛ.
34 Dɔw pɛrɛnna jama cɛma, dɔw pɛrɛnna jama cɛma.
35 A sera ɛrɛzɛnsun kan tuma min na, sɔrɔdasiw y'a ta jama ka fariya kosɔn.
36 Jama jamaba tugura a nɔfɛ, k'a pɛrɛn ko: «A' ka taa.»
37 Ka Paul bila ka don masaso kɔnɔ tuma min na, a y'a fɔ sɔrɔdasi kuntigi ye ko: «Ne bɛ se ka kuma i fɛ wa?» Jɔn y'a fɔ ko: «I bɛ se ka Gɛrɛkikan fɔ wa?»
38 E tɛ o Misiraka ye, min ye mankanba lawuli ka kɔn nin donw ɲɛ, ka cɛ waa naani bila ka taa kungokolon kɔnɔ, mɔgɔfagalaw wa?
39 Nka Paul y'a fɔ ko: «Ne ye Yahutu ye min bɛ bɔ Tarse, Silisi dugu dɔ la, duguden si tɛ yen.
40 A ye yamaruya di a ma tuma min na, Paul y'i jɔ ɛrɛzɛnsun kan. U makunba tuma min na, a y'a fɔ u ye heburukan na.

SABABU 22NAN

1 Balimaw, ne faw, ne bɛ ne lafasali min fɔ aw ye sisan, aw ka o lamɛn.
2 (U y'a mɛn ko a bɛ kuma Heburukan na u fɛ tuma min na, u ye u makun kosɛbɛ.
3 Tiɲɛ na, ne ye Yahutu ye, ne wolola Tarse dugu la, Silisi dugu dɔ la, nka ne lamɔna Gamaliɛl sen kɔrɔ nin dugu in na, ka mɔgɔw kalan ka kɛɲɛ ni faw ka sariya dafalen ye, ka timinandiya kɛ o ko la Ala, i ko aw bɛɛ bɛ cogo min na bi.
4 Ne tɔɔrɔla fo ka se saya ma, ka cɛw ni musow siri ka don kasobonw kɔnɔ.
5 Sarakalasebaa kuntigi fana bɛ ne seereya ni cɛkɔrɔbaw bɛɛ ye cogo min na.
6 Ne tun bɛ taama na ka surunya Damasi dugu la midi waati la, yeelenba dɔ bɔra sankolo la ka ne lamini.
7 Ne binna duguma ka kumakan dɔ mɛn min tun b'a fɔ ne ye ko: « Saul, Saul, mun na i bɛ ne tɔɔrɔ?»
8 Ne y'a jaabi ko: «Matigi, e ye jɔn ye?» A y'a fɔ ne ye ko: « Ne ye Yesu Nazarɛtika ye, i bɛ min tɔɔrɔ.»
9 Mɔgɔ minnu tun bɛ ne fɛ, olu ye yeelen ye tiɲɛ na, u siranna. Nka min tun bɛ kuma ne fɛ, u ma o kan mɛn.
10 Ne y'a fɔ ko: «Matigi, ne na mun kɛ?» Matigi y'a fɔ ne ye ko: «Wuli ka taa Damasi. Fɛn minnu latigɛra i ka kɛ, o na fɔ i ye yen.»
11 O yeelen nɔɔrɔ kosɔn ne tun tɛ se ka yeli kɛ tuma min na, ne ni mɔgɔ minnu tun bɛ ne fɛ, olu bolo tun bɛ ne ɲɛminɛ, ne sera Damasi.
12 Ananiyasi dɔ fana tun bɛ Ala bato ka kɛɲɛ ni sariya ye.
13 I nana ne fɛ k'i jɔ k'a fɔ ne ye ko: « Balimakɛ Saul, i ka i yeli kɛ.» O waati kelen na, ne ye a ɲɛ kɔrɔta.
14 A ko: «An bɛnbaw ka Ala ye i ɲɛnatɔmɔ, walisa i ka a sago dɔn, ka o tilennenya ye, ka a da kan mɛn.»
15 I ye min ye, i ye min mɛn, i na kɛ a seere ye mɔgɔw bɛɛ ye.»
16 Sisan, mun na i bɛ mɛn? i ka wuli ka batise, ka i ka jurumuw ko ka bɔ i la, ka Matigi tɔgɔ wele.»
17 Ne seginna Jerusalɛm tuma min na, ne tun bɛ delili kɛ Alabatosoba kɔnɔ.
18 A y'a ye ko a y'a fɔ ne ye ko: « I teliya ka bɔ Jerusalɛm, katuguni u tɛna sɔn i ka seereya ma ne ko la.»
19 Ne y'a fɔ ko: «Matigi, u y'a dɔn ko ne ye dannabaaw bila kaso la ka u bugɔ Alabatoso bɛɛ kɔnɔ.
20 I ka martiri Etiɛni joli bɔnna tuma min na, ne fana tun jɔlen bɛ yen, ka sɔn a ka saya ma, ka a fagabagaw ka finiw mara.
21 A y'a fɔ ne ye ko: « Taa, katuguni ne na i bila ka taa yɔrɔ jan yan siya wɛrɛw fɛ.»
22 U ye o kuma lamɛn, ka tila k'u kan kɔrɔta k'a fɔ ko: «O mɔgɔ sugu ka bɔ dugukolo kan, katuguni a man kan ka ɲɛnamaya.»
23 U pɛrɛnna ka u ka finiw fili ka buguri fili san fɛ.
24 Kapiteni kuntigi y'a fɔ ko u ka na ni a ye masadugu kɔnɔ, k'a fɔ ko u ka a sɛgɛsɛgɛ ni bugɔli ye. walisa a k'a dɔn u ye kulekan bɔ a kama cogo min na.»
25 U tun bɛ ka a siri ni juruw ye tuma min na, Paul y'a fɔ kɛlɛcɛw kuntigi ye min tun jɔlen bɛ a kɛrɛfɛ, ko: «A bɛ se ka kɛ aw bolo ka Romɛkaw bugɔ ni jalakibali ye wa?»
26 Kɛlɛcɛw kuntigi y'o mɛn tuma min na, a taara a fɔ sɔrɔdasi kuntigi ye ko: «I ka i janto i ka kɛta la.
27 Kɛlɛcɛ kuntigi nana a ɲininka ko: «A fɔ ne ye, i ye Romɛka ye wa?» A ko: Ɔwɔ.
28 Kapiteni kuntigi y'a jaabi ko: «Ne ye o hɔrɔnya sɔrɔ ni wariba ye.» Pol ko: «Nka ne bangera hɔrɔn.»
29 O yɔrɔnin bɛɛ la, mɔgɔ minnu tun ka kan k'a sɛgɛsɛgɛ, u bɔra o yɔrɔnin bɛɛ la.
30 O dugusagwɛ, k'a masɔrɔ Yahutuw tun b'a fɛ k'a dɔn Yahutuw y'a jalaki cogo min na, o y'a to a y'a labila ka bɔ a ka kuluw cɛma, ka ci bila sarakalasebaaw kuntigiw ni u ka lajɛba bɛɛ ma, u ka na u yɛrɛ jira.

SABABU 23NAN

1 Paul ye Lajɛba filɛ ni kɔnɔnajɛya ye, a y'a fɔ ko: «Balimaw, ne ye ɲɛnamaya kɛ ni dusukun ɲuman bɛɛ ye Elohim ɲɛ kɔrɔ fo ka na se bi ma.»
2 Sarakalasebaa kuntigi Ananiyasi y'a fɔ a kɛrɛfɛ mɔgɔw ye ko u k'a da gosi.
3 Paul y'a fɔ a ye ko: «Ala na i bugɔ, e kogo finman, katuguni i sigilen bɛ ka kiri tigɛ ne kan ka kɛɲɛ ni sariya ye, k'a fɔ ko ne ka bugɔ ka kɛɲɛ ni sariya ye wa?
4 Mɔgɔ minnu tun jɔlen bɛ o yɔrɔ la, olu y'a fɔ ko: «I bɛ Ala ka sarakalasebaa kuntigi mafiɲɛya wa?»
5 Paul ko: «Balimaw, ne t'a dɔn ko a tun ye sarakalasebaaw kuntigi ye.»
6 Nka Paul y'a ye tuma min na ko u fan kelen ye Saduseɛnw ye, ko u fan dɔ ye Farisiɛnw ye ɲininkali la.
7 Yesu y'o fɔ tuma min na, sɔsɔli donna Farisiɛnw ni Saduseɛnw cɛ.
8 Saduseɛnw b'a fɔ ko lakununni tɛ yen, mɛlɛkɛ ni hakili tɛ yen.
9 Kulekanba wulila, sariya karamɔgɔ minnu tun bɛ Farisiɛnw yɔrɔ, olu wulila ka sɔsɔli kɛ k'a fɔ ko: «An ma kojugu si sɔrɔ nin cɛ la Ma.
10 sɔsɔliba donna tuma min na, kɛlɛcɛ kuntigi siranna ko Paul tɛna samara u la, a y'a fɔ sɔrɔdasiw ye ko u ka jigin ka a minɛ ni fanga ye u cɛma ka na n'a ye masadugu kɔnɔ.

11 O kɔfɛ su fɛ, Matigi y'i jɔ a kɛrɛfɛ k'a fɔ a ye ko: « I ka i ja gɛlɛya, Paul, katuguni i ye seereya kɛ ne ko la cogo min na Jerusalɛm, i ka kan ka seereya kɛ Romɛ fana.»

12 Dugukolo don tuma min na, Yahutu dɔw y'u siri ɲɔgɔn na k'u siri danga la k'a fɔ ko u tɛna dumuni kɛ, ka minni kɛ fo u ka Paul faga.

13 Mɔgɔ minnu tun ye nin dajuru tigɛ, olu tun ka ca ni mɔgɔ binaani ye.

14 U taara sarakalasebaaw kuntigiw ni cɛkɔrɔbaw fɛ k'a fɔ u ye ko: «An sirilen bɛ dangaba dɔ kɔrɔ, ko an tɛna foyi dun fo an ka Paul faga.»

15 O de kosɔn aw ni jamalajɛ jɛnkuluw b'a jira sɔrɔdasi kuntigi la ko a ka na n'a ye aw fɛ sini, i n'a fɔ aw b'a fɛ ka fɛn dɔ ɲininka a ko la cogo dafalen na.

16 Paul balimamuso denkɛ y'a mɛn tuma min na ko u dalen bɛ u la, a taara dugu kɔnɔ ka o fɔ Paul ye.

17 O tuma la, Paul ye kɛlɛcɛw cɛma dɔ wele k'a fɔ a ye ko: «A' ye na ni nin kamalennin ye sɔrɔdasi kuntigi fɛ.

18 A y'a minɛ ka taa n'a ye sɔrɔdasi kuntigi fɛ k'a fɔ a ye ko: «Kasoden Paul ye ne wele a fɛ ka ne deli ko ne ka na ni nin kamalennin ye i fɛ, kuma dɔ b'a fɛ ka min fɔ i ye.»

19 Kɛlɛcɛ kuntigi y'a bolo minɛ ka taa a fɛ a dan na k'a ɲininka ko: «I ka kan ka mun fɔ ne ye?»

20 A y'a fɔ ko: «Yahutuw sɔnna k'a ɲini i fɛ ko i ka Paul jigin sini jamalajɛ la, i n'a fɔ u b'a fɛ ka fɛn dɔ ɲininka a la cogo dafalen na.»

21 Nka i kana sɔn u ma, katuguni cɛ binaani ni kɔ bɛ ka a makɔnɔ, minnu ye kalili kɛ ko u tɛna dumuni kɛ, ka minni kɛ fo u ka a faga. ka layidu ɲini i fɛ.

22 O tuma la, sɔrɔdasi kuntigi ye kamalennin bila ka taa k'a fɔ a ye ko: «I kana a fɔ mɔgɔ si ye ko i ye nin kow fɔ ne ye.»

23 A y'a fɔ a ye ko: «A' ye sɔrɔdasi kɛmɛ fila labɛn ka taa Sesare ani sotigi biwolonwula ni tan, ani tamatigi kɛmɛ fila su fɛ lɛrɛ sabanan na.

24 Aw ka baganw di u ma, walisa u ka Pol sigi, ka taa n'a ye gɔfɛrɛnɛrɛ Felikisi fɛ.

25 A ye bataki sɛbɛn nin cogo la.

26 Klaudisi Lizisi ye foli ci gɔfɛrɛnɛrɛ ɲumanba Felisi ma.

27 Nin cɛ minɛna Yahutuw fɛ, u tun ka kan ka faga.

28 U y'a jalaki ko min na, ne tun b'a fɛ k'o dɔn tuma min na, ne y'a lase u ka lajɛ la.

29 Ne y'a ye ko u jalakilen don u ka sariya ko la, nka foyi ma da a kan min ka kan ni saya wala sirili ye.

30 Yahutuw ye o cɛ makɔnɔ cogo min na, o fɔra ne ye tuma min na, ne ye ci bila i ma o yɔrɔnin bɛɛ ka ci fɔ a jalakibagaw fana ye ko u ka kuma fɔ i ɲɛ kɔrɔ. Bilasirali.

31 Sɔrɔdasiw y'a fɔ u ye cogo min na, u taara ni Paul ye su fɛ Antipatiri.

32 O dugusagwɛ, u ye sotigiw to yen ka taa n'a ye.

33 U sera Sesare, ka o bataki lase gɔfɛrɛnɛrɛ ma, u ye Paul fana bila a ɲɛ kɔrɔ.

34 Gofɛrɛnaman ye o bataki kalan tuma min na, a y'a ɲininka ko a ye mara jumɛn ye. A y'a faamu tuma min na ko a bɔra Silisi.

35 Ne na i lamɛn, ni i jalakibagaw fana nana.» A y'a fɔ ko a ka to Hɛrɔde ka kiritigɛso kɔnɔ.

SABABU 24NAN

1 Tile duuru tɛmɛnen kɔ, sarakalasebaa kuntigi Ananiyasi jiginna ni cɛkɔrɔbaw ye, ani kumalasela dɔ min tɔgɔ ye ko Tɛrtulu, o ye gɔfɛrɛnɛrɛ ladɔnniya Paul ko la.

2 A welelen kɔ tuma min na, Tɛrɛtulo y'a daminɛ k'a jalaki ko: «I y'a ye ko an bɛ dusus umaba diyabɔ i fɛ.

3 An bɛ sɔn o ma tuma bɛɛ, ani yɔrɔ bɛɛ la, mɔgɔba Felikisi, ni barika dali bɛɛ ye.

4 O bɛɛ n'a ta, walisa ne kana sɛgɛn ka tɛmɛn fɔlɔ kan, ne b'i deli ko i ka i ka yafa kuma damadɔw mɛn an na.

5 An y'a sɔrɔ nin cɛ ye banajugu ye, Yahutuw bɛɛ ka murutili kɛ diɲɛ fan bɛɛ la.

6 A y'a ɲini ka Alabatosoba nɔgɔ.

7 Nka sɔrɔdasi kuntigi Lisiyasi nana an kan, ka a minɛ ka bɔ an bolo ni farinyaba ye.

8 I bɛ a fɔ a jalakibagaw ye ko u ka na i fɛ.

9 Yahutuw fana sɔnna o ma k'a fɔ ko nin kow kɛra ten.

10 O kɔ, gɔfɛrɛnɛrɛ y'a fɔ a ye ko a ka kuma fɔ, Paul y'a jaabi ko: «Ne y'a dɔn ko i kɛra nin siya kiritigɛla ye kabini san caman, ne bɛ o jaabi ni nisɔndiya ye ka tɛmɛn fɔlɔ kan.

11 I k'a faamu ko tile tan ni fila dɔrɔn de bɛ yen kabini ne taara Jerusalɛm ka bato kɛ.

12 U ma ne sɔrɔ Alabatosoba kɔnɔ ka sɔsɔli kɛ ni mɔgɔ si ye, ka jama lakunun, wala Elohimbatosow kɔnɔ, wala dugu kɔnɔ.

13 U tɛ se ka ne jalaki ko minnu na sisan, u tɛ se k'o sɛgɛsɛgɛ.

14 Nka ne b'a fɔ i ye ko u b'a fɔ cogo min na ko nkalontigɛlaw, ne bɛ ne bɛnbaw ka Ala bato ten, ka da fɛn bɛɛ la minnu sɛbɛnnen bɛ sariya la ani kiraw la.

15 Jigiya ka to Elohim la, u yɛrɛw fana b'a to suw lakununni na, mɔgɔ tilennenw ni tilenbaliw bɛɛ.

"

17 San caman tɛmɛnen kɔ, ne nana ni saraka ni sarakaw ye ne ka siya ye.

18 Azi Yahutu dɔw ye ne saniya Alabatosoba kɔnɔ.

19 Mɔgɔ minnu tun ka kan ka kɛ yan ka kɔn i ɲɛ ka sɔsɔli kɛ, ni u tun ka kan ka ne kɛlɛ.

20 N'o tɛ, nin mɔgɔw y'a fɔ yan ko: «Ni u ye kojugu dɔ ye ne la, k'a sɔrɔ ne jɔlen bɛ Lajɛba ɲɛkɔrɔ.

21 Ni nin kumakan kelen ma kɛ, ne jɔlen tora u cɛma, ne pɛrɛnna ko: «Ni ne magara suw lakununni na bi.»

22 Felikisi ye o kow mɛn tuma min na, a tun bɛ o sira dɔn kosɛbɛ, a y'u bila kɔfɛ k'a fɔ ko: «Ni sɔrɔdasi kuntigi Lisiyasi nana jigin tuma min na, ne na aw ka ko bɛɛ dɔn.»

23 A y'a fɔ kɛlɛbolo kuntigi dɔ ye ko a ka Paul mara, ka a to a ka hɔrɔnya sɔrɔ, a kana a dɔnbaga si bali ka baara kɛ wala ka na a fɛ.

24 Tile dɔw tɛmɛnen kɔ, Felikisi ni a muso Durusila nana tuma min na, Yahutu muso dɔ, a ye Paul wele k'a lamɛn Krisita dannaya ko la.

25 A bɛ kuma tilennenya ni yɛrɛminɛ ni kiri nata ko la tuma min na, Felikisi yɛrɛyɛrɛla k'a jaabi ko: «Taa nin waati in na. ni waati bɛnnen don ne ma, ne na i wele.»

26 A jigi tun b'a kan fana ko wari tun na di a ma Paul fɛ walisa a ka a lajɔ.

27 San fila tɛmɛnen kɔ, Pɔrsiyɔsi Fesitus donna Felikisi ka so kɔnɔ, Felikisi tun b'a fɛ ka Yahutuw diyagoya, a ye Paul to a sirilen na.

SABABU 25NAN

1 Fesitus sera o mara la tuma min na, tile saba tɛmɛnen kɔ, a wulila ka bɔ Sesare ka taa Jerusalɛm.
2 Sarakalasebaaw kuntigi ni Yahutuw kuntigi ye Paul ladɔnniya k'a deli.
3 A y'a ɲini a fɛ a ka a wele Jerusalɛm.
4 Nka Fesitus y'a jaabi ko Paul ka to Sesare dugu la, a yɛrɛ bɛ taa yen sɔɔni.
5 O de y'a to aw cɛma minnu bɛ se, olu ka jigin ni ne ye ka nin cɛ jalaki, ni kojugu dɔ bɛ a la.
6 A tora u cɛma ka tɛmɛ tile tan kan, a jiginna Sesare. O dugusagwɛ, a sigilen bɛ kiritigɛso kan, a y'a fɔ ko u ka na ni Paul ye.
7 Yesu selen tuma min na, Yahutu minnu jiginna ka bɔ Jerusalɛm, olu jɔlen tora u lamini na ka kuma jugu caman fɔ Paul ma.
8 A y'a jaabi a yɛrɛ la ko: «Ne ma foyi kɛ Yahutuw ka sariya la, wala Alabatosoba la, wala sesar fana kama.»
9 Fesitus tun b'a fɛ ka Yahutuw diyabɔ, a y'a jaabi ko: «I b'a fɛ ka taa Jerusalɛm ka kiri tigɛ o kow kan ne ɲɛ kɔrɔ wa?»
10 Paul ko: «Ne jɔlen bɛ masakɛ ka kiritigɛso la, ne ka kan ka kiri tigɛ yɔrɔ min na.
11 Ni ne ye jurumukɛla ye, wala ni ne ye fɛn dɔ kɛ min ka kan ni saya ye, ne tɛ sɔn ka sa. Ne b'a ɲini Sesar fɛ.
12 Fesitus ye jɛkafɔ kɛ ni Lajɛba ye tuma min na, a y'a jaabi ko: «I y'a ɲini Sesar fɛ wa?» i na taa Sesar fɛ.»
13 Tile dɔw tɛmɛnen kɔ, masakɛ Agripa ni Bernise taara Sesare ka Fesitus fo.
14 U ye tile caman kɛ yen tuma min na, Fesitus ye Paul ka ko fɔ masakɛ ye k'a fɔ a ye ko: «Cɛ dɔ tora kaso la Felikisi fɛ.
15 Ne tun bɛ Jerusalɛm tuma min na, sarakalasebaaw kuntigiw ni Yahutuw cɛkɔrɔbaw ye ne ladɔnniya o ko la.
16 Ne y'a jaabi ko: «Romɛkaw ka kɛwale tɛ ka mɔgɔ si bila ka sa, sani mɔgɔ min jalakilen don, o ka se ka a jalakibagaw ɲɛ ni ɲɛ, ka se ka jaabi di a yɛrɛ ye kojugu min kɛra a kan.»
17 O de y'a to u sera yan tuma min na, o dugujɛ, ne ma mɛn, ne y'i sigi kiritigɛso kan, ka ci fɔ ko u ka na ni cɛ ye.
18 Jalakibagaw wulila tuma min na, u ma jalaki foyi lase olu ma, i ko ne tun bɛ miiri cogo min na.
19 Nka u ye ɲininkali dɔw kɛ Yesu la u yɛrɛw ka dannakow la, ani Yesu kelen min sara, Pol y'a jira ko a ɲɛnama don.
20 Ikomi ne tun bɛ sigasiga o ɲininkali suguw la, ne y'a ɲininka ni a b'a fɛ ka taa Jerusalɛm, ka kiri tigɛ o kow kan.
21 Nka Paul y'a ɲini ka a to Ɔgɔsitɔsi ka tulo la tuma min na, ne y'a fɔ ko a ka to yen fo ne ka se k'a ci masakɛ ma.
22 Agripa y'a fɔ Fesitus ye ko: «Ne yɛrɛ b'a fɛ ka o cɛ lamɛn.» Sini, a ko, i na a lamɛn.
23 O dugusagwɛ, Agripa ni Bernise nana ni bonyaba ye, ka don lamɛnni yɔrɔ la, ni dugu kuntigiw ni dugu kuntigiw ni dugu cɛkɔrɔbaw ye, Fesitus ka ci fɔlen kosɔn, Paul nana.
24 Fesitus y'a fɔ ko: «Masakɛ Agripa ni mɔgɔ minnu bɛɛ bɛ an fɛ yan, aw bɛ nin cɛ ye, Yahutu jamaba bɛɛ ye ne minɛ, Jerusalɛm ani yan fana, k'a pɛrɛn ko a man kan ka o kɛ.» ɲɛnamaya kɛ ka tɛmɛ o kan.
25 Nka ne y'a ye ko a ma foyi kɛ min ka kan ni saya ye, ani ko ale yɛrɛ ye a sen don Ɔgɔsitɔsi la, ne y'a latigɛ ka a ci.
26 Fɛn si tɛ ne fɛ ka sɛbɛn ci ne makɛ ma o ko la. O de y'a to ne y'a lase i ɲɛ kɔrɔ, kɛrɛnkɛrɛnnenya la i ɲɛ kɔrɔ, masakɛ Agripa, walisa ne sɛgɛsɛgɛli kɛlen kɔ, ne ka se ka sɛbɛn dɔ sɔrɔ.
27 Katuguni ne ɲɛ na, a tɛ se ka kɛ ne bolo ka kasoden ci, k'a sɔrɔ a ma kɛ ka kojugu minnu da a kan, k'olu jira.

SABABU 26NAN

1 Agripa y'a fɔ Paul ye ko: «I ka kan ka kuma i yɛrɛ ye.» O kɔ, Paul y'a bolo kɔrɔta k'a jaabi a yɛrɛ ye.
2 Masakɛ Agripa, ne b'a miiri ko ne nisɔndiyara, katuguni ne bɛna ne yɛrɛ jaabi bi i ɲɛ kɔrɔ, Yahutuw ye ne jalaki ko minnu bɛɛ la.
3 Kɛrɛnkɛrɛnnenya la, k'a masɔrɔ ne b'a dɔn ko i bɛ Yahutuw ka laadalakow ni kow bɛɛ dɔn.
4 Kabini ne ka denmisɛnya la, ne ka ɲɛnamaya kɛcogo fɔlɔ la ne yɛrɛ ka siya cɛma Jerusalɛm, Yahutuw bɛɛ b'o dɔn.
5 U tun bɛ ne dɔn kabini fɔlɔfɔlɔ, ni u tun b'a fɛ ka seereya kɛ, ko ne ye Farisiɛn ye an ka diinɛ jɛkulu gɛlɛnba kɔ.
6 Elohim ye layidu min ta an bɛnbaw ye, o jigi tun bɛ ne kan sisan.
7 An ka kabila tan ni fila minnu bɛ baara kɛ Elohim ye o yɔrɔnin bɛɛ su ni tile, olu jigi b'a la ka na. O jigi kosɔn, masakɛ Agripa, Yahutuw bɛ ne jalaki.
8 Mun na a ka kan ka miiri ko Elohim ka suw lakunun?
9 Ne y'a miiri ne yɛrɛ la ko ne ka kan ka fɛn caman kɛ minnu bɛ Yesu Nazarɛtika tɔgɔ sɔsɔ.
10 Ne ye o ko kɛ Jerusalɛm. U fagara tuma min na, ne ye ne kan bɔ u kama.
11 Ne tun bɛ to ka u ɲangi Elohimbatoso bɛɛ kɔnɔ ka u wajibiya ka Ala tɔgɔ tiɲɛ. Ne dimina kosɛbɛ u kama, ne ye u tɔɔrɔ fo ka se dunanw ma.
12 O kɛlen, ne taara Damasi ni fanga ni ci ye ka bɔ sarakalasebaaw kuntigiw yɔrɔ.
13 Tilelafana fɛ, masakɛ, ne ye yeelen dɔ ye sira kan ka bɔ sankolo la, ka tɛmɛ tile yeelen kan, ka yeelen bɔ ne ni taamakɛlaw lamini na.
14 An bɛɛ binna dugukolo kan tuma min na, ne ye kumakan dɔ mɛn min tun bɛ kuma ne fɛ Heburukan na ko: « Saul, Saul, mun na i bɛ ne tɔɔrɔ?» a ka gɛlɛn i ma ka i senw gosi sɔgɔsɔgɔninjɛw la.
15 Ne y'a fɔ ko: «Matigi, e ye jɔn ye?» A ko: « I bɛ Yesu min tɔɔrɔ, ne de don.»
16 Nka i ka wuli ka jɔ i sen kan, katuguni ne y'i jira i la o de kosɔn, walisa ka i kɛ i ka baaraden ye ani seere ye, i ye nin ko minnu ye, ani ne bɛna i yɛrɛ jira i la minnu na.
17 Ne b'i ci sisan jama ni siya wɛrɛw ma.
18 Ka u ɲɛw yɛlɛ, ka u bɔ dibi la ka taa yeelen na, ka bɔ Sitanɛ ka sebaaya la ka taa Elohim fɛ, walisa u ka jurumu yafa sɔrɔ, ka ciyɛn sɔrɔ mɔgɔ minnu saniyalen don dannaya fɛ, dannaya min bɛ ne la.
19 O de y'a to masakɛ Agripa, ne ma kan bila sankolola yelifɛn na.
20 Nka ne y'a jira fɔlɔ Damasikaw ni Jerusalɛm ani Jude jamana fan bɛɛ la ani siya wɛrɛw la ko u ka nimisa ka kɔsegin Elohim fɛ, ka kɛwalew kɛ minnu bɛ se ka nimisa.
21 O de y'a to Yahutuw ye ne minɛ Alabatosoba kɔnɔ ka ne faga.
22 O de kosɔn ne ye dɛmɛ sɔrɔ Elohim fɛ, fo ka na se bi ma, ka seereya kɛ mɔgɔ fitininw ni mɔgɔbaw bɛɛ ye, ni kiraw ni Musa ye min fɔ ko a bɛna na.

23 Krisita ka tɔɔrɔ, ka kɛ mɔgɔ fɔlɔ ye min bɛna kunun ka bɔ suw cɛma, ka yeelen bɔ jama ni siya wɛrɛw la.
24 A tora o kuma la a yɛrɛ ye tuma min na, Fesitus y'a fɔ ni kanba ye ko: «Poli, i hakili ɲagamina. kalan caman bɛ i kɛ diɲɛnatigɛla ye.
25 Nka Yesu y'a fɔ ko: «Ne tɛ diɲɛnatigɛla ye, mɔgɔba Fesitus. Nka aw ka tiɲɛ kumaw fɔ.
26 Masakɛ bɛ o kow dɔn, ne fana bɛ kuma a ɲɛ kɔrɔ, katuguni ne dalen b'a la ko nin ko ninnu si dogolen tɛ a la. katuguni nin ko ma kɛ nkɔni dɔ la.
27 Masakɛ Agripa, i dalen bɛ kiraw la wa? Ne b'a dɔn ko i dalen bɛ a la.
28 Agripa y'a fɔ Paul ye ko: «A bɛ ɲini ka ne lasun ka kɛ Krecɛn ye.»
29 Paul y'a fɔ ko: «Ne b'a fɛ Elohim fɛ, e dɔrɔn tɛ, nka mɔgɔ minnu bɛ ne lamɛn bi bi, olu bɛɛ ka kɛ i n'a fɔ ne ye, fo nin sirili ninnu.»
30 Yesu y'o fɔ tuma min na, masakɛ wulila ni gɔfɛrɛnɛrɛ ni Bernise ni u sigibagaw ye.
31 U taara yɔrɔ wɛrɛ la, u ye baro kɛ u ni ɲɔgɔn cɛ ko: «Nin cɛ tɛ foyi kɛ min ka kan ni saya ye wala ka siri.»
32 Agripa y'a fɔ Fesitus ye ko: «Nin cɛ tun bɛ se ka hɔrɔnya, ni a tun ma a sen don Sesar ɲɛkɔrɔ.»

SABABU 27NAN

1 U y'a latigɛ ko an ka taa Itali jamana na, u ye Paul ni kasoden dɔw di mɔgɔ dɔ ma min tɔgɔ ye ko Julius, o tun ye Ɔgɔsitɔsi ka kɛlɛcɛw ka kɛlɛbolo kuntigi ye.
2 An donna Adramitiyɔmu kurunba dɔ kɔnɔ, o kɔrɔ ye ko an ka taa Azi kɔgɔjida la. Aristarke kelen, Masedwanɛka dɔ tun bɛ Tesalonike, o tun bɛ an fɛ.
3 O dugusagwɛ, an sera Sidɔn. Julius ye Pol deli ni bonya ye ka taa a teriw fɛ walisa a ka a yɛrɛ lafiya.
4 An bɔra yen tuma min na, an ye kurun ta Siprɛ dugu kɔnɔ, katuguni fiɲɛ tun bɛ ɲɔgɔn sɔsɔ.
5 An ye kurun ta Silisi ni Panfili baji cɛma, an sera Mira, Lisi dugu dɔ la.
6 Alɛkisandiri ka kurunba dɔ ye yen min tun bɛ taa Itali jamana na. A y'an don o kɔnɔ.
7 An ye kurun ta dɔɔni dɔɔni tile caman kɔnɔ, an ma se ka Kinidu kɛlɛ, fiɲɛ ma se ka an bali, an ye kurun ta Krɛti duguma, Salmone fan dɔ fɛ.
8 A ma se ka tɛmɛ o yɔrɔ la, u sera yɔrɔ dɔ la min bɛ wele ko dogoyɔrɔ cɛɲiw. Lase dugu tun bɛ o kɛrɛfɛ.
9 Waati caman tɛmɛna tuma min na, ni kurunbokari farati tun bɛ yen, katuguni sunɔgɔ waati tɛmɛna kaban, Pol ye u laadi.
10 A y'a fɔ u ye ko: «Matigiw, ne y'a faamu ko nin taama in na kɛ doni ni kurun dɔrɔn tɛ, nka an ni fana na.»
11 O bɛɛ n'a ta, kɛlɛbolo kuntigi dara kuruntigi ni kuruntigi la ka tɛmɛ Paul ka kuma fɔlenw kan.
12 Ikomi dogoyɔrɔ tun man ɲi ka nɛnɛ kɛ yen, u fanba y'a fɔ ko u ka bɔ yen fana, ni u sera Fenise dugu la, ka nɛnɛ kɛ yen. O ye Krɛti dogoyɔrɔ ye, a bɛ saheli tilebin fɛ ani worodugu tilebin fɛ.
13 Saheli fiɲɛ ye dɔɔni kɛ tuma min na, u y'a miiri ko u ye u sago sɔrɔ, u ye kurun ta ka surunya Krɛti.
14 Nka a ma mɛn o kɔ, fɔɲɔba dɔ wulila a kama.
15 Kurun minɛna tuma min na, a ma se ka fiɲɛ muɲu tuma min na, an y'a to a ka boli.
16 An tun bɛ boli gun dɔ jukɔrɔ min tɔgɔ ye ko Klawuda, baara caman tun bɛ an bolo ka na kurun kɔnɔ.
17 U ye o kurun ta tuma min na, u ye dɛmɛnanw kɛ ka kurun jukɔrɔla siri. U siranna ko u kana bin cɛncɛn ɲɛnamaw kɔnɔ, u ye kurunba gosi, o cogo la, u gɛnna.
18 Sanfiɲɛba dɔ y'an minɛ kosɛbɛ, o dugujɛ, u ye kurun nɔgɔya.
19 O tile sabanan na, an ye kurun kɔnɔfɛnw fili kɛnɛma ni an yɛrɛ bolow ye.
20 Tile ni dolow si ma ye tile caman kɔnɔ, fɔɲɔba si ma na an kan tuma min na, jigiya bɛɛ bɔra an na ko an ka kisi.
21 Nka Paul y'i yɛrɛ tanga waati jan kɔfɛ, a y'i jɔ u cɛma k'a fɔ u ye ko: «Matigiw, aw tun ka kan ka ne lamɛn, aw tun ma bɔ Krɛti, ka o tiɲɛni ni bɔnɛ sɔrɔ.»
22 Sisan ne b'aw laadi ko aw ka dusu saalo, katuguni mɔgɔ si tɛna bɔnɛ aw cɛma, ni kurun tɛ.
23 Elohim ka mɛlɛkɛ dɔ jɔlen bɛ ne kɛrɛfɛ bi su in na, ne ye min ta ye, ne bɛ baara kɛ min ye.
24 U y'a fɔ ko: «Poli, i kana siran. I ka kan ka na ni i ye masakɛ ɲɛkɔrɔ, a filɛ, Elohim ye kurun ta minnu bɛɛ di i ma.»
25 O de kosɔn, matigiw, aw ka aw jija, katuguni ne dalen b'a la ko Elohim y'a fɔ ne ye cogo min na.
26 O bɛɛ n'a ta, an ka kan ka fili gun dɔ kan.
27 Su tan ni naani sera tuma min na, an tun bɛ ka wuli ka jigin Adriya dugu kɔnɔ, su tilancɛ ɲɔgɔn na, kuruntigiw y'a ye ko u surunyara jamana dɔ la.
28 U ye fɔli kɛ k'a sɔrɔ a janya ye mɛtɛrɛ mugan ye.
29 U siranna ko an kana bin faraw kan, u ye kurunba naani fili ka bɔ kurun kɔfɛ ka tile nege don u la.
30 Kuruntigiw tun bɛ ka boli ka bɔ kurun kɔnɔ tuma min na, u ye kurun jigin kɔgɔji la, i n'a fɔ u b'a fɛ ka kurunw fili kurun ɲɛfɛ.
31 Paul y'a fɔ kɛlɛcɛw kuntigi ni sɔrɔdasiw ye ko: «Ni ninnu ma to kurun kɔnɔ, aw tɛ se ka kisi.»
32 Sɔrɔdasiw ye kurun juruw tigɛ ka a bila ka bin.
33 Tile tɛmɛna tuma min na, Paul y'u bɛɛ deli ko u ka dumuni kɛ, k'a fɔ ko: «Bin don ye tile tan ni naaninan ye, aw tora ka sunɔgɔ tuma min na, aw ma foyi dun.»
34 O de y'a to ne b'a ɲini aw fɛ aw ka dumuni dɔ dun, katuguni o ye aw ka kɛnɛya de ye, katuguni kunsigi si tɛna bin aw si kun na.
35 O kuma fɔlen kɔ, a ye nbuuru ta ka barika da Ala ye u bɛɛ ɲɛ kɔrɔ.
36 U bɛɛ nisɔndiyara, u ye dumuni dɔ fana ta.
37 An bɛɛ tun bɛ kurun kɔnɔ mɔgɔ kɛmɛ fila ni bi wɔɔrɔ ni tan ni wɔɔrɔ.
38 U ye dumuni caman dun tuma min na, u ye kurun nɔgɔya ka malo fili kɔgɔji la.
39 Dugukolo don tuma min na, u tun tɛ jamana dɔn, nka u ye kɔ dɔ sɔrɔ, baji dɔ bɛ min kɔnɔ, ni a bɛ se ka kɛ, u tun b'a fɛ ka kurun don o kɔnɔ.
40 U ye kurun jɔyɔrɔw ta tuma min na, u y'u siri kɔgɔji la, ka kurunbonkarilanw labɔ, ka kurunba kɔrɔta ka taa fiɲɛ fɛ.
41 Kɔgɔji fila bɛ ɲɔgɔn sɔrɔ yɔrɔ min na, u binna kurun kɔnɔ. ɲɛfɛla nɔrɔla kosɛbɛ, a tora a ma se ka lamaga, nka kɔfɛla karilen don ni jikuruw ka fariya ye.
42 Sɔrɔdasiw ka laadilikan tun ye ka kasodenw faga, walisa u si kana jigin ka bɔ ka bɔ yen.
43 Nka kɛlɛcɛw kuntigi tun b'a fɛ ka Pol kisi, a y'u tanga u ka laɲini ma. A y'a fɔ ko mɔgɔ minnu bɛ se ka jigin, olu k'u yɛrɛ fili kɔgɔji la fɔlɔ, ka se dugukolo kan.

44 A tɔw, dɔw bɛ kurunw kan, dɔw bɛ kurun karilenw kan.
O cogo la, u bɛɛ bolila ka taa dugukolo kan hɛrɛ la.

SABABU 28NAN

1 U bolila tuma min na, u y'a dɔn ko o gun tɔgɔ ko Melita.
2 Jama juguw ma ɲumanya dɔɔnin kɛ an na, katuguni u ye
tasuma mana ka an kelen-kelen bɛɛ bisimila, sisan sanji ni
nɛnɛ kosɔn.
3 Paul ye berew kuru dɔ lajɛ k'u da tasuma kan tuma min
na, sa dɔ bɔra funteni na ka siri a bolo la.
4 Baganmaralaw ye waraba baga jɛngɛlen ye a bolo la
tuma min na, u y'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «Siga t'a la, nin cɛ ye
mɔgɔfagala ye, hali ni a bolila kɔgɔji la, hali ni a yɛrɛ sarali
tɛ se ka ɲɛnamaya.»
5 A ye wara lamaga tasuma la, a ma foyi ye.
6 O bɛɛ n'a ta, u ye filɛli kɛ tuma min na a tun ka kan ka
funu, walima ka bin ka sa yɔrɔnin kelen.
7 O yɔrɔ kelenw na, gun kuntigi tɔgɔ ko Publius ka
bolofɛnw tun bɛ yen. A ye an bisimila ka tile saba sigi an la
ni bonya ye.
8 Publius facɛ tun bananen don farigan ni jolilabanaw fɛ.
9 O kɛra tuma min na, bana dɔw tun bɛ gun kan, olu fana
nana ka kɛnɛya.
10 Ale fana ye bonya caman da an kan. An taara tuma min
na, u ye fɛnw doni an na minnu tun ka kan.
11 Kalo saba tɛmɛnen kɔ, an taara Alɛkisandiri kurunba dɔ
kɔnɔ, kurun min tun ye fonɛnɛ kɛ gun kan, o taamashyɛn
tun ye Kastor ni Poluksi ye.
12 An jigira Sirakuse, an ye tile saba kɛ yen.
13 An ye boussole ta ka bɔ yen ka se Rejiyɔmu, tile kelen
kɔfɛ, saheli fiɲɛ nana, o dugujɛ, an sera Puteoli.
14 An ye balimaw sɔrɔ yen.
15 Balimaw y'an ka ko mɛn tuma min na, u nana an kunbɛn
fo Apii foro ni Dugukolo yɔrɔ saba.
16 An sera Romɛ tuma min na, kɛlɛcɛw kuntigi ye
kasodenw don kɔrɔsibaga kuntigi bolo.
17 Tile saba tɛmɛnen kɔ, Paul ye Yahutuw kuntigiw wele
ɲɔgɔn fɛ, u nana ɲɔgɔn fɛ tuma min na, a y'a fɔ u ye ko:
«Balimaw, hali ni ne ma foyi kɛ an bɛnbaw ka laadalakow
la.» , o bɛɛ n'a ta, ne donna kaso la ka bɔ Jerusalɛm ka don
Romɛkaw bolo.
18 U ye ne sɛgɛsɛgɛ tuma min na, u tun b'a fɛ ka ne bila ka
taa, katuguni saya sababu si tun tɛ ne la.
19 Yahutuw y'a sɔsɔ tuma min na, ne y'a ɲini ka taa Sesar
ɲɛ. a tɛ ko ne tun ka kan ka ne ka siya jalaki o la.
20 O de y'a to ne ye aw wele ka aw ye ka kuma aw fɛ,
katuguni ne sirilen bɛ nin cakɛda in na Israɛl jigi kosɔn.
21 U y'a fɔ a ye ko: «An ma bataki sɔrɔ ka bɔ Jude jamana
na i ko la, balima minnu nana, olu si ma kojugu si fɔ i ye
wala ka kuma i ko la.»
22 Nka an b'a fɛ k'i ka miiriya mɛn, katuguni nin diinɛ
jɛkulu in ko la, an b'a dɔn ko a bɛ fɔ yɔrɔ o yɔrɔ.
23 U ye don dɔ sigi a ye tuma min na, mɔgɔ caman nana a
fɛ a ka sigiyɔrɔ la. A ye Ala ka masaya ɲɛfɔ u ye ka
seereya kɛ u ye, ka u lasun Yesu ko la, Musa ka sariya ni
kiraw fɛ, k'a ta sɔgɔma fo wula fɛ.
24 Dɔw dara kuma fɔlenw na, dɔw ma da a la.
25 U ma bɛn ɲɔgɔn ma tuma min na, u taara, Paul ka kuma
kelen fɔlen kɔ, ko: «Ni Senu ye kuma ɲuman fɔ an bɛnbaw
ye kira Esayi barika la.
26 U y'a fɔ ko: «Aw ka taa nin jama ma k'a fɔ ko: «Ni aw
ye mɛnni kɛ, aw na mɛnni kɛ, nka aw tɛna a faamu. Ni aw
ye yeli kɛ, aw na a ye, nka aw tɛna a dɔn.
27 K'a masɔrɔ nin jamana ninnu dusukunw bɛ ka juguya, u
tulow bɛ ka mɛnni kɛ, u ɲɛw datugulen don. walisa u kana
yeli kɛ ni u ɲɛw ye, ka mɛnni kɛ ni u tulo ye, ka faamuyali
sɔrɔ ni u dusukun ye, ka yɛlɛma, ne ka u kɛnɛya.»
28 Aw k'a dɔn ko Ala ka kisili cilen don siya wɛrɛw ma, u
na o lamɛn.
29 Yesu y'o kumaw fɔ tuma min na, Yahutuw taara, u ye
sɔsɔliba kɛ u ni ɲɔgɔn cɛ.
30 Paul ye san fila kɛ a yɛrɛ ka so kɔnɔ, ka mɔgɔ minnu
nana a fɛ, a ye olu bɛɛ minɛ.
31 A ye Ala ka masaya waajuli kɛ ka Matigi Yesu Krisita
kow kalan ni dannaya bɛɛ ye, mɔgɔ si ma a bali.

Romɛkaw

SABABU 1

1 Yesu Krisita ka baaraden Paul min welelen don ka kɛ
ciden ye.
2 (A tun ye o layidu ta a ka kiraw fɛ Kitabu senumaw kɔnɔ).
3 A Denkɛ Yesu Krisita an Matigi ko la.
4 A y'a jira ko a ye Ala Denkɛ ye ni sebaaya ye, ka kɛɲɛ ni
senuya ni ye.
5 An ye nɛɛma ni ciden ye ale de barika la, walisa ka siyaw
bɛɛ ka dannaya kan minɛ, a tɔgɔ kosɔn.
6 Yesu Krisita ye aw wele olu fana cɛma.
7 Elohim ka kanulenw bɛɛ minnu welera ka kɛ mɔgɔ
senumaw ye, Romɛkaw bɛɛ ye.
8 Fɔlɔ, ne bɛ barika da ne ka Ala ye Yesu Krisita barika la
aw bɛɛ kosɔn, katuguni aw ka dannaya ko fɔra diɲɛ yɔrɔ
bɛɛ la.
9 Ne bɛ baara kɛ Elohim ye ni ne ni ye a Denkɛ ka Kibaru
Duman la, ko ne bɛ aw tɔgɔ fɔ tuma bɛɛ ne ka deliliw la
tuma bɛɛ.
10 A' ye delili kɛ, ni ne bɛ se ka taama ɲuman sɔrɔ Elohim
sago barika la ka na aw fɛ.
11 Ne b'a fɛ ka aw ye, walisa ne ka hakili ta fan fɛ nilifɛn
dɔ di aw ma, walisa aw ka sabati.
12 O kɔrɔ ye ko ne ni aw ka dannaya ka dusu saalo aw ni
ɲɔgɔn cɛ.
13 Balimaw, ne t'a fɛ aw k'a dɔn ko ne tun b'a fɛ ka na aw
fɛ tuma caman na, (nka ne y'a to ne ka den dɔ sɔrɔ aw cɛma
fana, i ko siya wɛrɛw cɛma.
14 Ne ka juru bɛ Gɛrɛkiw ni Barbariw bɛɛ la. hakilitigiw ni
hakilintanw bɛɛ.
15 O la sa, ne bɛ ne la cogo min na, ne labɛnnen don ka
Kibaru Duman fɔ aw ye Romɛkaw fana ye.
16 Ne tɛ maloya Krisita ka Kibaru Duman ko la, katuguni
o ye Elohim ka sebaaya ye ka kisi dannabaaw bɛɛ ma.
Yahutu fɔlɔ, Gɛrɛki fana.
17 Elohim ka tilennenya jirala o de la ka bɔ dannaya la ka
taa dannaya la.
18 Elohim ka diminya jirala ka bɔ sankolo la ka ɲɛsin
mɔgɔw ka Ala ɲɛsiranbaliya ni u ka tilenbaliyakow bɛɛ ma,
olu minnu bɛ tiɲɛ minɛ tilenbaliya la.
19 Katuguni fɛn min bɛ se ka dɔn Ala fɛ, o bɛ ye u la.
katuguni Elohim y'o jira u la.»
20 Kabini diɲɛ da tuma na, a ka fɛn yebaliw bɛ ye ka jɛya,
k'a masɔrɔ a ka sebaaya banbali ni a ka Elohimya. fo u tɛ
dalilu sɔrɔ : .
21 U ye Elohim dɔn tuma min na, u ma nɔɔrɔ da a kan i ko
Elohim, wa u ma barika da Ala ye. Nka u kɛra fu ye u
hakili la, u dusukun hakilintan dibi donna.
22 U y'a fɔ ko hakilitigiw don, u kɛra nalomanw ye.
23 A ye Ala tolibali nɔɔrɔ yɛlɛma ka kɛ mɔgɔ tolilen ja ye,
ani kɔnɔw ni bagan sen naani ani fɛnɲɛnamaw.
24 O de y'a to Elohim y'u bila nɔgɔli la u yɛrɛw negew
kosɔn, ka u yɛrɛw farikolo maloya u ni ɲɔgɔn cɛ.
25 A ye Elohim ka tiɲɛ yɛlɛma ka kɛ nkalon ye, ka
danfɛnw bato ka baara kɛ u ye ka tɛmɛ Dabaga kan, o min
ye dubaden ye badaa. Amiina.
26 O de y'a to Elohim ye u bila kanuya juguw la.
27 O cogo kelen na, cɛw fana ye muso ka kɛwalew to yen,
u ye ɲɔgɔn jeni u nege la. cɛw ni cɛw bɛ baara kɛ min man
ɲi, ka o sara sɔrɔ u yɛrɛ la u ka fili sara min tun bɛnnen don.
28 Hali k'a sɔrɔ a tun t'a fɛ u ka Ala to u ka dɔnniya la, Ala
y'u bila hakili jugu la, ka kow kɛ minnu man ɲi.
29 U falen bɛ tilenbaliya bɛɛ la, jatɔya ni juguya ni
wasabaliya ni juguya. a falen bɛ keleya, mɔgɔfaga, sɔsɔli,
nanbara, juguya la; kumakanfɔlaw, .
30 Mɔgɔw kɔtigɛbagaw, Ala kɔniyabagaw, mɔgɔ
maloyabaaw, kuncɛbaw, yɛrɛbonyabagaw, ko juguw
dabɔbaaw, bangebagaw kanbaliw.
31 Layidu tiɲɛbaa minnu tɛ faamuyali sɔrɔ, ni kanuya tɛ
minnu na, mɔgɔ minnu tɛ hinɛ, minnu tɛ makari.
32 U b'a dɔn ko Elohim ka kiritigɛlaw ka kan ni saya ye, u
tɛ o ɲɔgɔn kɛ dɔrɔn, nka u kɛbagaw ka di u ye.

SABABU 2NAN

1 O de kosɔn, mɔgɔ, i ye mɔgɔ o mɔgɔ ye, i tɛ se ka yafa i
ma, katuguni i bɛ kiri tigɛ mɔgɔ wɛrɛ kan min na, i bɛ i
yɛrɛ jalaki. E min bɛ kiri tigɛ, i bɛ o ɲɔgɔn kɛ.»
2 Nka an dalen b'a la ko Ala ka kiri bɛ kɛ ka kɛɲɛ ni tiɲɛ ye.
3 Mɔgɔ min bɛ kiri tigɛ o ko kɛbagaw kan, ka o ɲɔgɔn kɛ,
yala i b'a miiri ko i na kisi Elohim ka kiritigɛ ma wa?
4 I bɛ a ka ɲumanya ni a ka muɲuli ni a ka muɲuli nafolo
mafiɲɛya. I t'a dɔn ko Ala ka ɲumanya bɛ i bila ka nimisa?
5 Nka i dusukun gɛlɛn ni i nimisabali kɔfɛ, i ka diminya
mara i yɛrɛ ye Elohim ka diminya don ni a ka kiritigɛ
tilennen jirali don kama.
6 Ale na mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ sara ka kɛɲɛ n'a ka kɛwalew
ye.
7 Minnu bɛ nɔɔrɔ ni bonya ni sayabaliya ɲini ni muɲuli kɛ
ka ɲɛ.
8 Nka sɔsɔlikɛlaw, minnu tɛ tiɲɛ kan minɛ, nka u bɛ
tilenbaliya kan minɛ, dimi ni diminya.
9 Tɔɔrɔ ni tɔɔrɔ bɛna kɛ mɔgɔ bɛɛ niw kan minnu bɛ
kojugu kɛ, Yahutuw fɔlɔ, ani siya wɛrɛw fana.
10 Nka nɔɔrɔ ni bonya ni hɛrɛ ka di mɔgɔ o mɔgɔ ye min
bɛ ko ɲuman kɛ, fɔlɔ Yahutuw ani siya wɛrɛw fana.
11 Mɔgɔw bonya tɛ Elohim ɲɛ kɔrɔ.
12 Mɔgɔ minnu ye jurumu kɛ sariya kɔ, olu na halaki
sariya kɔ.
13 (Katuguni sariya lamɛnbagaw tɛ tilennenya ye Elohim
ɲɛ kɔrɔ, nka sariya labatobaaw na jo sɔrɔ.
14 Siya wɛrɛ minnu tɛ sariya la, ni olu bɛ sariya kɔnɔ fɛnw
kɛ u yɛrɛ la.
15 U bɛ sariya baara jira min sɛbɛnnen bɛ u dusukunw na,
u dusukun fana bɛ seereya kɛ, ka u ka miirili juguw jira k'a
sɔrɔ u bɛ ɲɔgɔn jalaki walima u bɛ ɲɔgɔn yafa.
16 Elohim na mɔgɔw ka gundokow kiri tigɛ don min na
Yesu Krisita barika la ka kɛɲɛ ni ne ka Kibaru Duman ye.
17 A filɛ, i welera Yahutu, i bɛ i lafiɲɛ sariya la, ka i yɛrɛ
bonya Elohim la.
18 Aw k'a sago dɔn, ka ko minnu ka fisa ni tɔw bɛɛ ye, aw
ka olu diyabɔ, ka kɛɲɛ ni sariya ye.
19 I dalen b'a la ko i yɛrɛ ye fiyentɔw ɲɛminɛbaga ye, dibi
la mɔgɔw ka yeelen.
20 Nalomanw kalanbaga, denmisɛnninw karamɔgɔ,
dɔnniya ni tiɲɛ cogoya bɛ sariya la.
21 E min bɛ mɔgɔ wɛrɛ kalan, i tɛ i yɛrɛ kalan wa? i min bɛ
mɔgɔ waajuli kɛ, i man kan ka sonyali kɛ, yala i bɛ sonyali
kɛ wa?

22 E min b'a fɔ ko cɛ kana jatɔya kɛ, yala i bɛ jatɔya kɛ wa?
e min bɛ boliw kɔniya, yala i bɛ saraka bɔ wa?
23 E min bɛ i yɛrɛ bonya sariya la, i bɛ Elohim bonya
sariya tiɲɛni fɛ wa?
24 Elohim tɔgɔ tiɲɛna siya wɛrɛw cɛma aw barika la, i ko a
sɛbɛnnen bɛ cogo min na.
25 Nafa bɛ bolokoli la tiɲɛ na, ni i bɛ sariya labato.
26 O de y'a to bolokolibali bɛ sariya tilennenya labato, yala
a bolokobaliya tɛna jate bolokoli ye wa?
27 bolokobaliya min bɛ sariya tiɲɛ, ni o bɛ sariya dafa, yala
o tɛna kiri tigɛ i kan, i ye sariya tiɲɛ sɛbɛn ni bolokoli
barika la wa?
28 Yahutu tɛ Yahutu ye kɛnɛma. bolokoli min bɛ kɛnɛ kan
farisogo la, o fana tɛ.
29 Nka Yahutu don. bolokoli ye dusukun ta ye, ni hakili la,
a tɛ kɛ bataki la. U ka tanuli tɛ bɔ mɔgɔw la, nka Ala de
tanu.

SABABU 3NAN

1 Nafa jumɛn bɛ Yahutu la? Nafa jumɛn bɛ bolokoli la?
2 A ka ca a la kosɛbɛ, k'a masɔrɔ Elohim ka kumaw
kalifara u ma.
3 Ni dɔw tun ma da a la do? u ka dannabaliya bɛna Ala ka
dannaya kɛ foyi ye wa?
4 Elohim ka a bali. I ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na ko:
«Walisa i ka jo sɔrɔ i ka kumaw la, ka se sɔrɔ i kan ni kiri
tigɛra i kan.»
5 Nka ni an ka tilenbaliya bɛ Elohim ka tilennenya jira, an
na mun fɔ? Yala Ala ye tilenbali ye min bɛ a yɛrɛ sara wa?
(Ne bɛ kuma i ko cɛ)
6 Ala kana a bali, katuguni Elohim na kiri tigɛ diɲɛ kan
cogo di?
7 Ni Elohim ka tiɲɛ cayara ka tɛmɛn ne ka nkalon kan, ka a
nɔɔrɔ lase a ma. mun na hali bi ne fana kiri tigɛra i ko
jurumukɛla?
8 Nka, i ko an tɔgɔjugu fɔra cogo min na, dɔw b'a fɔ cogo
min na ko: An ka kojugu kɛ, walisa koɲuman ka na? min
ka danga ye tilennenya ye.
9 O tuma na fɛ, mun bɛ kɛ? an ka fisa ni olu ye wa? Ayi,
siya si la, katuguni an ye Yahutuw ni siya wɛrɛw bɛɛ
sɛgɛsɛgɛ ka kɔrɔ ko u bɛɛ bɛ jurumu kɔrɔ.
10 I ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na ko: «Mɔgɔ tilennen tɛ,
mɔgɔ kelen tɛ.
11 Mɔgɔ si tɛ yen min bɛ faamuyali kɛ, mɔgɔ si tɛ yen min
bɛ Elohim ɲini.
12 U bɛɛ bɔra sira kan, u faralen ɲɔgɔn kan, nafa tɛ minnu
na. mɔgɔ si tɛ koɲuman kɛ, mɔgɔ kelen tɛ yen.
13 U dawolo ye kaburu da wulilen ye. u ye nanbara kɛ ni u
kanw ye; asps baga bɛ u dawolo kɔrɔ :
14 U da falen bɛ danga ni dusukasi la.
15 U senw bɛ teliya ka joli bɔn.
16 Tiɲɛni ni tɔɔrɔ bɛ u ka siraw la.
17 U ma hɛrɛ sira dɔn.
18 Elohim ɲɛsiran tɛ u ɲɛ na.
19 Sisan, an y'a dɔn ko sariya bɛ fɛn o fɛn fɔ, a bɛ o fɔ
sariya kɔrɔ mɔgɔw ye, walisa mɔgɔ bɛɛ ka dabila, diɲɛ bɛɛ
ka jalaki Elohim ɲɛ kɔrɔ.
20 O de kosɔn, mɔgɔ si tɛna jo sɔrɔ sariya ka kɛwalew fɛ a
ɲɛ kɔrɔ.
21 Nka sisan, Ala ka tilennenya jirala sariya ni kiraw fɛ.
22 Elohim ka tilennenya min bɛ sɔrɔ Yesu Krisita dannaya
fɛ, o bɛ kɛ dannabaaw bɛɛ ni dannabaaw bɛɛ ye, katuguni
danfara si tɛ u ni ɲɔgɔn cɛ.
23 U bɛɛ ye jurumu kɛ, u dɛsɛra Ala nɔɔrɔ la.
24 An ka jo sɔrɔ a ka nɛɛma barika la, kunmabɔli min bɛ
Krisita Yesu la.
25 Elohim y'a jira ka kɛ jurumu yafa ye a joli la dannaya
barika la.
26 Ne b'a fɔ sisan ko a ka tilennenya jira, walisa a ka kɛ
tilennenya ye, ka jo di mɔgɔ ma min dalen bɛ Yesu la.
27 O tuma na, yɛrɛbonya bɛ min? A bɛ bɔ kɛnɛ kan. Sariya
jumɛn de fɛ? ka baara kɛ? Ayi: nka dannaya sariya de
barika la.
28 O de y'a to an b'a fɔ ko mɔgɔ bɛ jo sɔrɔ dannaya barika
la ni sariya ka kɛwalew tɛ.
29 Yahutuw dɔrɔn de ka Ala don wa? a tɛ siya wɛrɛw fana
ta ye wa? Ɔwɔ, siya wɛrɛw fana ta.
30 Elohim kelenpe de na jo di bolokoli ma dannaya barika
la.
31 An bɛ sariya tiɲɛ dannaya barika la wa? Ala ka a bali:
ɔwɔ, an bɛ sariya sigi.

SABABU 4nan

1 An fa Ibrahima ye mun sɔrɔ farisogo ta fan fɛ?
2 Ni Ibrahima jo donna a ka kɛwalew fɛ, a bɛ se ka waso o
la. nka a tɛ kɛ Ala ɲɛ kɔrɔ.
3 Kitabu bɛ mun fɔ? Ibrahima dara Ala la, o jate tilennenya
ye a bolo.
4 Min bɛ baara kɛ, o sara tɛ jate nɛɛma ye, nka juru don.
5 Nka min tɛ baara kɛ, nka a dalen bɛ Ala ɲɛsiranbali
tilennenya la, a ka dannaya bɛ jate tilennenya ye.
6 I ko Dawuda fana bɛ mɔgɔ min jate tilennenya ye ni
kɛwalew tɛ, o ka duba ko la cogo min na.
7 U ko: «Mɔgɔ minnu ka tilenbaliyakow yafara u ma, ni u
ka jurumuw datugulen don, olu ye dubadenw ye.»
8 Matigi tɛna jurumu jate mɔgɔ min na, o ye dubaden ye.
9 O duba bɛ na bolokolidenw dɔrɔn de kan wa, walima
bolokolibaliw fana de kan wa? An b'a fɔ ko dannaya jatera
Ibrahima ka tilennenya ye.
10 O waati la, a jatera cogo di? A bolokoli tuma min na,
wala bolokobaliya la wa? A tɛ kɛ bolokoli la, fɔ
bolokobaliya la.
11 A ye bolokoli taamashyɛn sɔrɔ, o ye dannaya tilennen
taamasyɛn ye, dannaya min tun bɛ a bolo fɔlɔ, walisa a ka
kɛ dannabaaw bɛɛ fa ye, hali ni u ma bolokoli. O cogo la
tilennenya ka jate olu fana kan.
12 Minnu tɛ bolokoli dɔrɔn ta ye, nka minnu bɛ taama an fa
Ibrahima ka dannaya sira la, o min tun bɛ a bolokobali la
fɔlɔ.
13 Katuguni layidu min tara ko a na kɛ diɲɛ ciyɛntabaga ye,
o ma kɛ Ibrahima wala a bɔnsɔn ye sariya barika la, nka
dannaya tilennenya de kosɔn.
14 Minnu bɛ sariya sira la, ni olu ye ciyɛntalaw ye,
dannaya bɛ kɛ fu ye.
15 Sariya bɛ diminya lase mɔgɔw ma, katuguni sariya tɛ
yɔrɔ min na, sariya tiɲɛni tɛ yen.
16 O de y'a to dannaya de b'a la, walisa a ka kɛ nɛɛma
barika la. fo ka se a laban ma, layidu tun bɛ se ka kɛ kisɛ
bɛɛ ye; A ma kɛ sariya dɔrɔn de ye, nka Ibrahima ka
dannaya fana ma. ale de ye an bɛɛ fa ye .

17 (I n'a fɔ a sɛbɛnnen bɛ cogo min na ko: «Ne ye i kɛ siya caman fa ye.
18 U dara jigiya kɛlɛli la jigiya la, walisa a ka kɛ siya caman fa ye, ka kɛɲɛ ni kuma fɔlen ye ko: «I bɔnsɔn na kɛ ten.»
19 A ma barika dɔgɔya dannaya la, a ma a yɛrɛ jate a yɛrɛ salen ye sisan, a si tun bɛ san kɛmɛ ɲɔgɔn bɔ tuma min na, wa Sara kɔnɔbara fana ma sa.
20 A ma jɔrɔ Elohim ka layidu la dannabaliya kosɔn. Nka a barika ka bon dannaya la, ka nɔɔrɔ da Elohim kan.
21 A dalen tun b'a la kosɛbɛ ko a ye layidu min ta, a sera ka o kɛ.
22 O de y'a to a jatera tilennenya ye.
23 A ma sɛbɛn ale dɔrɔn kosɔn, ko a jatera a ye.
24 Nka anw fana ta fan fɛ, ni an dalen bɛ an Matigi Yesu lakunun ka bɔ suw cɛma.
25 A donna an ka jurumuw kosɔn, a kununna an ka jogoɲumanya kosɔn.

SABABU 5NAN

1 O de y'a to an tilennen don dannaya barika la, hɛrɛ bɛ an ni Elohim cɛ an Matigi Yesu Krisita barika la.
2 An bɛ se ka don o nɛɛma la dannaya barika la, ka ɲagali Elohim nɔɔrɔ jigi la.
3 O dɔrɔn tɛ, nka an bɛ waso tɔɔrɔw fana na.
4 Muɲuli, ko kɛlenw. ani ko kɛlen, jigiya:
5 Jigiya tɛ maloya. katuguni Elohim ka kanuya bɛ bɔn an dusukunw na Ni Senu barika la, o min dira an ma.
6 K'a masɔrɔ fanga tun t'an la hali bi, Krisita sara Ala ɲɛsiranbaliw kosɔn a waati bɛnnen na.
7 A man teli ka sa mɔgɔ tilennen kosɔn.
8 Nka Ala b'a ka kanuya jira an na, k'a masɔrɔ an tun ye jurumutw ye, Krisita sara an kosɔn.
9 O la sa, an jolen don sisan a joli barika la, an na kisi diminya ma ale barika la.
10 Ni an tun ye an juguw ye tuma min na, ni an ni Elohim bɛnna a Denkɛ ka saya barika la, ka tɛmɛn o kan, an na kisi a ka ɲɛnamaya barika la.
11 O dɔrɔn tɛ, nka an bɛ ɲagali fana Elohim la an Matigi Yesu Krisita barika la, an ye jurumu kafari sɔrɔ ale fɛ sisan.
12 O de y'a to jurumu donna diɲɛ kɔnɔ cogo min na mɔgɔ kelen barika la. O cogo la, saya tɛmɛna mɔgɔw bɛɛ kan, katuguni bɛɛ ye jurumu kɛ.
13 (Katuguni jurumu tun bɛ diɲɛ kɔnɔ fo ka na se sariya ma, nka jurumu tɛ jate ni sariya tɛ yen.»
14 O bɛɛ n'a ta, saya ye masaya kɛ ka bɔ Hadama la fo ka se Musa ma, hali mɔgɔ minnu ma jurumu kɛ ka kɛɲɛ ni Hadama ka jurumuw bɔɲɔgɔnko ye.
15 Nka nilifɛn fu tɛ i ko jurumu, o cogo kelen na. Ni mɔgɔ caman salen don mɔgɔ kelen ka jurumu kosɔn, Ala ka nɛɛma ni nɛɛma min bɛ sɔrɔ mɔgɔ kelen Yesu Krisita fɛ, o cayara ka tɛmɛn o kan.
16 Nilifɛn fana tɛ kɛ i ko jurumukɛla dɔ fɛ, katuguni kiritigɛ kɛra mɔgɔ kelen de sababu fɛ ka mɔgɔ jalaki.
17 Ni mɔgɔ kelen ka jurumu de y'a to saya kɛra masakɛ kelen ye. Minnu bɛ nɛɛma ni tilennenya nilifɛn caman sɔrɔ, olu na masaya kɛ ɲɛnamaya kɔnɔ, Yesu Krisita kelen de barika la.»
18 O de y'a to i ko kiri kelen de y'a to mɔgɔw bɛɛ jalakilen don cogo min na. O cogo kelen na, kelen ka tilennenya barika la, nilifɛn fu nana mɔgɔw bɛɛ kan walisa ka jo sɔrɔ ɲɛnamaya la.
19 Mɔgɔ caman kɛra jurumutw ye cogo min na mɔgɔ kelen ka kanminɛli fɛ, o cogo kelen na, mɔgɔ kelen ka kanminɛli barika la, mɔgɔ caman na kɛ mɔgɔ tilennenw ye.
20 Sariya donna o la walisa jurumu ka caya. Nka jurumu cayara yɔrɔ min na, nɛɛma cayara ka tɛmɛ o kan.
21 Jurumu ye masaya kɛ saya la cogo min na, nɛɛma ka kɛ masakɛ ye tilennenya barika la ka ɲɛnamaya banbali sɔrɔ an Matigi Yesu Krisita barika la.

SABABU 6NAN

1 An bɛna mun fɔ o tuma na? Yala an na to jurumu la walisa nɛɛma ka caya wa?
2 Ala ka o bali. An minnu sara jurumu kosɔn, an na ɲɛnamaya kɛ o la tuguni cogo di?
3 Aw m'a dɔn ko an minnu batisera Yesu Krisita la, olu caman batisera a ka saya la wa?
4 O de y'a to an su donna a fɛ batiseli fɛ saya la.
5 Ni an sigira ɲɔgɔn fɛ a ka saya bɔɲɔgɔnko la, an na kɛ a lakununni cogo la fana.
6 An y'a dɔn ko an cɛkɔrɔba gengen jiri la ni a ye, walisa jurumu farikolo ka halaki, walisa kabini sisan, an kana baara kɛ jurumu ye.
7 Min sara, o hɔrɔnyara ka bɔ jurumu la.
8 Ni an sara Krisita fɛ, an dalen b'a la ko an fana na ɲɛnamaya ni Krisita ye.
9 K'a dɔn ko Krisita kununna ka bɔ suw cɛma, a tɛna sa tun. saya tɛ se ka fanga sɔrɔ a kan tun.»
10 A sara tuma min na, a sara jurumu kama siɲɛ kelen.
11 O cogo kelen na, aw fana ka aw yɛrɛ jate mɔgɔ salenw ye jurumu kosɔn, nka aw ɲɛnamaw ye Ala ye an Matigi Yesu Krisita barika la.
12 O de kosɔn, jurumu kana kɛ masaya ye aw farikolo satɔ la, walisa aw ka a kan minɛ a negew la.
13 Aw kana aw farikolo yɔrɔw di jurumu ma ka kɛ tilenbaliya minɛnw ye, nka aw ka aw yɛrɛ di Elohim ma i ko mɔgɔ ɲɛnamaw ka bɔ suw cɛma, ka aw farikolo yɔrɔw di Ala ma ka kɛ tilennenya minɛnw ye.
14 Jurumu tɛna kuntigiya kɛ aw kan, katuguni aw tɛ sariya kɔrɔ, nka aw bɛ nɛɛma kɔrɔ.
15 O tuma na fɛ, mun bɛ kɛ? an bɛ jurumu kɛ, katuguni an tɛ sariya kɔrɔ, nka an bɛ nɛɛma kɔrɔ wa? Ala ka a bali.
16 Aw m'a dɔn ko aw bɛ aw yɛrɛw di jɔnw ye min ka kan minɛ, aw bɛ a ka jɔnw ye, aw bɛ minnu kan minɛ. A kɛra jurumu ye ka taa saya la, wala kanminɛli min bɛ taa tilennenya la?
17 Nka barika da Elohim ye, katuguni aw tun ye jurumu ka jɔnw ye, nka aw ye o kalan sira kan minɛ ka bɔ aw dusukun na.
18 Aw hɔrɔnyalen don jurumu ma, aw kɛra tilennenya ka jɔnw ye.
19 Ne bɛ kuma mɔgɔw ka cogo la aw farisogo barikantanya kosɔn, katuguni aw ye aw farikolo yɔrɔw di nɔgɔya ni tilenbaliya ka jɔnw ye cogo min na, ka kɛ tilenbaliya ye. O cogo kelen na sisan, aw ka aw farikolo yɔrɔw di tilennenya ka jɔnw ye ka taa senuya la.
20 Aw tun ye jurumu ka jɔnw ye tuma min na, aw tun hɔrɔnyalen don tilennenya ma.
21 Aw maloya bɛ fɛn minnu na sisan, aw ye den jumɛn sɔrɔ o waati la? katuguni o kow laban ye saya ye.»

22 Sisan, aw hɔrɔnyalen don jurumu ma, ka kɛ Elohim ka jɔnw ye, aw ye aw den sɔrɔ ka kɛ senuya ye, ani laban na ɲɛnamaya banbali.
23 Jurumu sara ye saya ye. Nka Elohim ka nilifɛn ye ɲɛnamaya banbali ye an Matigi Yesu Krisita barika la.

SABABU 7nan

1 Balimaw, aw t'a dɔn (k'a masɔrɔ ne bɛ kuma sariya dɔnbagaw fɛ) ko sariya bɛ se ka mɔgɔ minɛ ni a ɲɛnama don wa?
2 Cɛ bɛ muso min fɛ, sariya bɛ o siri a cɛ la ni a cɛ bɛ balo la. Nka ni cɛ salen don, a bɛ lajɔ a cɛ ka sariya la.
3 O cogo la, ni a cɛ bɛ balo la, ni a furula cɛ wɛrɛ ma, a bɛ wele ko jatɔmuso. A ma kɛ jatɔyakɛla ye, hali ni a furula cɛ wɛrɛ ma.
4 O de kosɔn, ne balimaw, aw fana kɛra mɔgɔ salenw ye sariya ta fan fɛ Krisita farikolo barika la. walisa aw ka furu dɔ wɛrɛ ma, o min kununna ka bɔ suw cɛma, walisa an ka den kɛ Elohim ye.»
5 Katuguni an tun bɛ farisogo la tuma min na, jurumuw nege minnu tun bɛ kɛ sariya barika la, olu tun bɛ baara kɛ an farikolo yɔrɔw la walisa ka den kɛ saya la.
6 Nka sisan, an tun sirilen bɛ sariya min na, an kisilen don sariya ma. ko an ka baara kɛ ni hakili kura ye, an kana baara kɛ ni sɛbɛn kɔrɔ ye.
7 An bɛna mun fɔ o tuma na? Yala sariya ye jurumu ye wa? Ala ka a bali. Ayi, ne tun ma jurumu dn, fo sariya barika la, katuguni ne tun t nege dn, ni sariya tun ma f ko: I kana nege don.
8 Nka jurumu ye sababu sɔrɔ ci fɔlen fɛ, ka nege sifa bɛɛ lase ne ma. Sabu ni sariya tun tɛ, jurumu tun salen don.
9 Ne tun bɛ balo la siɲɛ kelen ni sariya tɛ, nka ci fɔlen nana tuma min na, jurumu kununna ka ne sara.
10 O ci fɔlen tun sigilen bɛ ɲɛnamaya kama, ne y'a ye ko o ye saya ye.
11 Jurumu ye sababu sɔrɔ ci fɔlen fɛ, a ye ne lafili ka ne faga a barika la.
12 O de y'a to sariya senuma don, ci fɔlen senuma, tilennenya ni ɲuman.
13 Fɛn ɲuman kɛra saya ye ne bolo wa? Ala ka a bali. Nka jurumu, walisa a ka kɛ jurumu ye, ka saya kɛ ne la ko ɲuman barika la. walisa jurumu ka kɛ jurumuba ye ci fɔlen barika la.
14 An b'a dɔn ko sariya bɛ hakili ta fan fɛ.
15 Ne bɛ min kɛ, ne tɛ sɔn o ma, katuguni ne b'a fɛ min na, ne tɛ o kɛ. Nka ne bɛ min koniya, ne bɛ o de kɛ.
16 Ni ne tun t'a fɛ ka min kɛ, ne bɛ sɔn sariya ma ko a ka ɲi.
17 Sisan, ne tɛ o kɛ tun, nka jurumu min sigilen bɛ ne kɔnɔ.
18 Ne b'a dɔn ko fɛn ɲuman si tɛ ne kɔnɔ, o kɔrɔ ye ko ne farisogo la. Nka ko ɲuman kɛ cogo min na, ne tɛ o ye.
19 Ne b'a fɛ ka ko ɲuman min kɛ, ne tɛ o kɛ, nka ne t'a fɛ kojugu min na, ne bɛ o de kɛ.
20 Ni ne tun t'a fɛ ka min kɛ, ne tɛ o kɛ tun, nka jurumu min sigilen bɛ ne kɔnɔ.
21 Ne bɛ sariya dɔ sɔrɔ, ko ni ne b'a fɛ ka ko ɲuman kɛ, kojugu bɛ ne la.
22 Elohim ka sariya ka di ne ye ne kɔnɔna na.
23 Nka ne bɛ sariya wɛrɛ ye ne farikolo yɔrɔw la, o bɛ ne hakili ka sariya kɛlɛ, ka ne bila jɔnya la jurumu sariya la min bɛ ne farikolo yɔrɔw la.
24 E ye mɔgɔ dusukasilen ye! jɔn na ne kisi nin saya farikolo ma?»
25 Ne bɛ barika da Ala ye an Matigi Yesu Krisita barika la. O la sa, ne yɛrɛ bɛ baara kɛ Ala ka sariya ye ni ne hakili ye. Nka jurumu sariya bɛ farisogo ta fan fɛ.

SABABU 8NAN

1 O de y'a to Krisita Yesu la, mɔgɔ minnu tɛ taama farisogo ta fan fɛ, fɔ Ni Senu sira fɛ, jalaki si tɛ olu la sisan.
2 Ni Senu ka ɲɛnamaya sariya Krisita Yesu la, o ye ne hɔrɔnya ka bɔ jurumu ni saya sariya la.
3 Sariya ma se ka min kɛ, k'a masɔrɔ a barika tun ka dɔgɔ farisogo barika la, Elohim ye a yɛrɛ Denkɛ ci farisogo jurumutɔ cogo la, ka jurumu jalaki farisogo la.
4 O cogo la sariya tilennenya ka dafa anw fɛ, an minnu tɛ taama farisogo sira fɛ, fɔ Ni Senu sira fɛ.
5 Minnu bɛ farisogo sira fɛ, olu bɛ u hakili to farisogo kow la. Nka minnu bɛ Ni Senu sira fɛ, olu de bɛ Ni Senu ka kow de la.
6 Ka kɛɲɛ ni farisogo ta ye, o ye saya de ye. nka ka kɛ hakili ta fan fɛ, o ye ɲɛnamaya ni hɛrɛ ye.
7 Katuguni farisogo hakilila ye Elohim juguya ye, katuguni a tɛ kolo Elohim ka sariya kɔrɔ, a tɛ se ka kolo.
8 O la sa, mɔgɔ minnu bɛ farisogo la, olu tɛ se ka diya Elohim ye.
9 Nka aw tɛ farisogo la, fɔ Ni Senu de la, ni Elohim Ni sigilen bɛ aw kɔnɔ. Ni Krisita Ni tɛ mɔgɔ dɔ fɛ, o tɛ a ta ye.
10 Ni Krisita bɛ aw kɔnɔ, aw farikolo sara jurumu kosɔn. Nka Ni Senu ye ɲɛnamaya ye tilennenya kosɔn.
11 Nka ni min ye Yesu lakunun ka bɔ suw cɛma, o Ni sigilen bɛ aw kɔnɔ, min ye Krisita lakunun ka bɔ suw cɛma, o na aw farikolo sataw fana ɲɛnamaya a Ni min sigilen bɛ aw kɔnɔ.
12 O de kosɔn balimaw, an ka juru tɛ farisogo la, ka ɲɛnamaya kɛ farisogo cogo la.
13 Ni aw bɛ balo farisogo cogo la, aw na sa.
14 Katuguni mɔgɔ minnu bɛɛ bɛ ɲeminɛ Elohim Ni fɛ, olu bɛɛ ye Elohim denw ye.
15 K'a masɔrɔ aw ma jɔnya hakili sɔrɔ ko kura ka siran. nka aw ye denfaya Ni sɔrɔ, an bɛ pɛrɛn o de fɛ ko: «Aba, Fa.»
16 Ni Senu yɛrɛ bɛ seereya kɛ ni an ni ye ko an ye Elohim denw ye.
17 Ni denw don, ciyɛntalaw don. Ala ciyɛntalaw, ani Krisita ciyɛntaɲɔgɔnw. Ni an bɛ tɔɔrɔ ni ale ye, walisa an fana ka nɔɔrɔ sɔrɔ ɲɔgɔn fɛ.»
18 Ne b'a jate ko nin waati tɔɔrɔw man kan ka suma ni nɔɔrɔ ye min bɛna jira an na.
19 Danfɛnw bɛ Ala denw jirali makɔnɔ.
20 O danfɛnw kololi kɛra fu ye, a ma kɛ ni sago ye, nka a y'a kolo o mɔgɔ jigi la.
21 Katuguni danfɛn yɛrɛ fana na kisi ka bɔ toli jɔnya la ka taa Elohim denw ka hɔrɔnya nɔɔrɔ la.
22 An b'a dɔn ko danfɛnw bɛɛ bɛ sɔgɔsɔgɔ ka tɔɔrɔ ɲɔgɔn fɛ fo ka na se bi ma.
23 U dɔrɔn tɛ, nka an yɛrɛ fana, minnu bɛ ni Ni Senu den fɔlɔw ye, an bɛ ŋunan an yɛrɛ kɔnɔ ka denfaya makɔnɔ, o kɔrɔ ye ko an farikolo kunmabɔli.
24 Jigiya de y'an kisi, nka jigiya min bɛ ye, o tɛ jigiya ye.
25 Nka ni an jigi b'a kan ko an tɛ min ye, an bɛ o makɔnɔ ni muɲuli ye.

26 O cogo kelen na, Ni Senu bɛ an ka barikantanya dɛmɛ, katuguni an ka kan ka min deli, an t'o dɔn.
27 Min bɛ dusukunw sɛgɛsɛgɛ, o b'a dɔn Ni Senu hakilina ye min ye, katuguni a bɛ delili kɛ mɔgɔ senumaw ye ka kɛɲɛ ni Ala sago ye.
28 An b'a dɔn ko fɛn bɛɛ bɛ baara kɛ ɲogon fɛ ka ɲumanya kɛ Ala kanubagaw ye, minnu welelen don ka kɛɲɛ ni a sagonata ye.
29 A ye mɔgɔ minnu dɔn ka kɔn o ɲɛ, a y'a latigɛ fana ko a ka kɛ a Denkɛ ja la, walisa a ka kɛ balima caman cɛma fɔlɔ ye.
30 A ye minnu latigɛ ka kɔn o ɲɛ, a ye olu fana wele, a ye minnu wele, a ye jo di olu fana ma.
31 An na mun fɔ nin kow la? Ni Ala bɛ an fɛ, jɔn bɛ se ka an kɛlɛ?
32 Min ma hinɛ a yɛrɛ Denkɛ la, nka a y'a don an bɛɛ kosɔn, a tɛna fɛn bɛɛ di an ma cogo di?
33 Jɔn na fɛn dɔ da Ala ka mɔgɔ ɲɛnatɔmɔlenw kan? Ala de bɛ jo di mɔgɔw ma.
34 Jɔn bɛ mɔgɔ jalaki? Krisita min sara, nka a kununna, ale de bɛ Ala kinin fɛ, ale fana bɛ delili kɛ an kosɔn.
35 Jɔn na an faranfasi ka bɔ Krisita ka kanuya la? tɔɔrɔ, wala tɔɔrɔ, wala tɔɔrɔ, wala kɔngɔ, wala farilankolon, wala farati wala npan wa?
36 I ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na ko: «An bɛ faga i kosɔn tile bɛɛ. an bɛ jate saga fagali kama.
37 Ayi, o kow bɛɛ la, an ye se sɔrɔ an kanubaa barika la.
38 Ne dalen b'a la ko saya ni ɲɛnamaya ni mɛlɛkɛw ni kuntigiw ni sebaaw ni sisan fɛnw ni ko nataw tɛ.
39 Kɔrɔta wala dunuya wala danfɛn wɛrɛ si tɛna se k'an faranfasi ka bɔ Ala ka kanuya la, o min bɛ an Matigi Krisita Yesu la.

SABABU 9NAN

1 Ne bɛ tiɲɛ fɔ Krisita la, ne tɛ nkalon tigɛ, ne dusukun fana bɛ ne seereya Ni Senu barika la.
2 Gɛlɛyaba ni dusukasi bɛ ne dusukun na tuma bɛɛ.
3 Ne tun b'a fɛ ne yɛrɛ ka danga ka bɔ Krisita la ne balimaw kosɔn, ne somɔgɔw farisogo ta fan fɛ.
4 U ye Israɛldenw ye. Denfaya ni nɔɔrɔ ni layidu ni sariya dili ni Ala ka baara ani layiduw bɛ olu de ta.
5 Fasokan2009-09_enterneti_kalanni.dis.html,#5413339 Krisita bɔra farisogo ta fan fɛ . Amiina.
6 A kana kɛ i n'a fɔ Elohim ka kuma ma foyi kɛ. Katuguni Israɛl minnu bɔra Israɛl mɔgɔw bɛɛ la, olu bɛɛ tɛ.
7 U bɛɛ tɛ denw ye fana, k'a masɔrɔ Ibrahima bɔnsɔn don, nka: «I bɔnsɔn na wele Isaka de la.»
8 O kɔrɔ ye ko mɔgɔ minnu ye farisogo denw ye, olu tɛ Elohim denw ye.
9 Layidu kuma ye nin ye ko: «Ne na na nin waati in na, Sara na denkɛ sɔrɔ.»
10 Nin dɔrɔn tɛ. Nka Rebɛka fana kɔnɔ ta mɔgɔ kelen fɛ, an fa Isaka fɛ.
11 (K'a masɔrɔ denw ma bange fɔlɔ, u ma ko ɲuman wala kojugu si kɛ, walisa Elohim sagonata ka jɔ ka kɛɲɛ ni sugandiliw ye, o tɛ kɛwalew de kosɔn, nka mɔgɔ min bɛ weleli kɛ.
12 A y'a fɔ a ye ko: «Kɔrɔba na baara kɛ dɔgɔkɛ ye.»
13 I ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na ko: «Ne ye Yakuba kanu, nka ne ye Esawu koniya.»
14 An bɛna mun fɔ o tuma na? Tilenbaliya bɛ Ala fɛ wa? Ala ka a bali.
15 A y'a fɔ Musa ye ko: «Ne b'a fɛ ka makari mɔgɔ min na, ne na makari o la.»
16 O la sa, o tɛ bɔ mɔgɔ sago la wala min bɛ boli, nka a bɛ bɔ Elohim fɛ min bɛ makari kɛ.
17 Kitabu y'a fɔ Faraon ye ko: «Ne ye i lakunun o de kosɔn, walisa ne ka se ka ne ka sebaaya jira i la, ka ne tɔgɔ fɔ diɲɛ fan bɛɛ la.»
18 O de y'a to a b'a fɛ ka makari min na, a bɛ makari o la, a b'a fɛ mɔgɔ min na, a bɛ makari o la.
19 I na a fɔ ne ye ko: «Mun na a bɛ jalaki sɔrɔ hali bi?» K'a masɔrɔ jɔn ye a sago kɛlɛ?
20 Nka, mɔgɔ, e ye jɔn ye min bɛ Ala jaabi? Fɛn dabɔbaa na a fɔ a dabɔbaa ye ko: «Mun na i ye ne da nin cogo la?»
21 Bɔgɔdaga tɛ se ka bɔgɔdaga kelen dilan ka minɛn kelen dilan ka kɛ bonya ye, ka dɔ wɛrɛ kɛ bonyabaliya ye wa?
22 Ni Elohim tun b'a fɛ k'a ka diminya jira, k'a ka sebaaya jira, a ye diminya minɛnw muɲu ni muɲuli ye, minnu bɛnnen don halakili ma.
23 A tun ye makari minɛn minnu labɛn ka kɔrɔ ka nɔɔrɔ ta, walisa a ka nɔɔrɔ nafolomafɛnw jira.
24 A ye anw wele, Yahutuw dɔrɔn tɛ, nka siya wɛrɛw fana.
25 I ko a y'a fɔ cogo min na Osee fana ko: «Ne na u wele ne ka mɔgɔw, minnu tun tɛ ne ka mɔgɔw ye. ani a kanulen, min tun tɛ kanulen ye.
26 A fɔra u ye yɔrɔ min na ko: «Aw tɛ ne ka mɔgɔw ye.» O yɔrɔ la, u na wele Ala ɲɛnama denw.»
27 Esayi fana pɛrɛnna Israɛl ko la ko: «Hali ni Israɛldenw hakɛ bɛ i ko kɔgɔji cɛncɛn, mɔgɔ tolenw na kisi.
28 A na o baara ban ka a tigɛ tilennenya la, katuguni Matigi na baara surun kɛ dugukolo kan.
29 I ko Esayi y'a fɔ cogo min na ka kɔrɔ ko: «Ni kɛlɛcɛw Matigi tun ma bɔnsɔn to an ye, an tun bɛna kɛ i ko Sodoma ka kɛ i ko Gomɔra.»
30 An na mun fɔ o tuma na? Siya wɛrɛ minnu ma tugu tilennenya kɔ, olu ye tilennenya sɔrɔ, tilennenya min bɛ bɔ dannaya la.
31 Nka Israɛl minnu tugura tilennenya sariya kɔ, olu ma tilennenya sariya sɔrɔ.
32 Mun na? Sabu u ma o ɲini dannaya fɛ, nka u tun bɛ o ɲini sariya kɛwalew fɛ. Katuguni u binna o kunnasigi kabakurun de la.
33 I ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na ko: «A filɛ, ne bɛ kuncɛbaya kabakurun ni jurumu farakurun da Siyɔn dugu kɔnɔ.

SABABU 10NAN

1 Balimaw, ne b'a fɛ ka Ala deli Israɛl ko la, walisa u ka kisi.
2 Ne bɛ u seereya ko u cɛsirilen don Ala ko la, nka u tɛ ka kɛɲɛ ni dɔnniya ye.
3 U tun tɛ Elohim ka tilennenya dɔn, ka u ka tilennenya sabati, u ma u kolo Elohim ka tilennenya kɔrɔ.
4 Katuguni Krisita ye sariya laban ye walisa tilennenya ka kɛ dannabaaw bɛɛ ye.
5 Katuguni tilennenya min bɛ bɔ sariya la, Musa y'o ɲɛfɔ ko: «Mɔgɔ min bɛ o kow kɛ, o na ɲɛnamaya o cogo la.»
6 Tilennenya min bɛ bɔ dannaya la, o bɛ kuma nin cogo la ko: «I kana a fɔ i dusukun na ko: Jɔn na yɛlɛn sankolo la?» (o kɔrɔ ye ka Krisita jigin ka bɔ san fɛ.)

7 Walima: Jɔn na jigin ji dunba kɔnɔ? (o kɔrɔ ye ka Krisita
lakunun ka bɔ suw cɛma).
8 Nka o bɛ mun fɔ? Kuma surunyara i la, i da la ani i
dusukun na.
9 Ni i y'a fɔ i da ye ko Matigi Yesu don, ka da i dusukun na
ko Elohim y'a lakunun ka bɔ suw cɛma, i na kisi.
10 Mɔgɔ bɛ dannaya kɛ ni dusukun ye ka tilennenya kɛ.
Jurumu bɛ kɛ ni da ye kisili kama.
11 Kitabu b'a fɔ ko: «Mɔgɔ o mɔgɔ dara a la, o tɛna
maloya.»
12 Danfara si tɛ Yahutu ni Gɛrɛki cɛ, katuguni Matigi
kelen de bɛ fɛn bɛɛ kun na, o ye nafolotigi ye a welebagaw
bɛɛ bolo.
13 Mɔgɔ o mɔgɔ mana Matigi tɔgɔ wele, o na kisi.
14 U ma da min na, u na o wele cogo di? U ma da min ko
mɛn, u na da o la cogo di? U na mɛnni kɛ cogo di ni
waajulikɛla tɛ?
15 U na waajuli kɛ cogo di ni u ma ci? I ko a sɛbɛnnen bɛ
cogo min na ko: «Mɔgɔ minnu bɛ hɛrɛ Kibaru Duman fɔ,
ka ko duman kibaru duman fɔ, olu senw ka di dɛ!»
16 Nka u bɛɛ ma Kibaru Duman kan minɛ. Esayi ko:
«Matigi, jɔn dara an ka kibaruya la?»
17 O la, dannaya bɛ na ni lamɛnni de ye, lamɛnni bɛ sɔrɔ
Elohim ka kuma de barika la.
18 Nka ne b'a fɔ ko: U ma mɛnni kɛ wa? Ɔwɔ, tiɲɛ na, u
mankan taara dugukolo yɔrɔ bɛɛ la, u ka kumaw taara fo
diɲɛ dan na.
19 Nka ne b'a fɔ ko: «Israɛl ma o dɔn wa?» Fɔlɔ Musa ko:
«Mɔgɔ minnu tɛ siya ye, ne na aw keleya, siya hakilintan
dɔ fɛ, ne na aw dimi.»
20 Nka Esayi ja gɛlɛyara kosɛbɛ k'a fɔ ko: «Mɔgɔ minnu
ma ne ɲini, olu ye ne sɔrɔ. Minnu ma ne deli, ne y'a jira olu
la.
21 Nka a y'a fɔ Israɛl ye ko: «Tile bɛɛ la, ne ye ne bolow
kɔrɔta jama kanbaliw ni mɔgɔ juguw ye.»

SABABU 11NAN

1 Ne b'a fɔ ko: «Ala y'a ka mɔgɔw fili wa?» Ala ka a bali.
Ne fana ye Israɛlden ye, Ibrahima bɔnsɔn, Bɛnzamɛn
bɔnsɔn.
2 Ala ma a ka mɔgɔw fili, a tun bɛ minnu dɔn ka kɔrɔ.
Kitabu bɛ min fɔ Eliya ko la, aw tɛ o dɔn wa? A bɛ Ala deli
cogo min na Israɛl kama.
3 Matigi, u ye i ka kiraw faga ka i ka sarakabɔlanw sɔgɔ.
Ne tora ne kelen na, u bɛ ne ka ɲɛnamaya ɲini.
4 Nka Elohim ka jaabi bɛ mun fɔ a ye? Ne ye cɛ waa
wolonwula mara ne yɛrɛ ye, minnu ma u biri Baali ja kɔrɔ.
5 O cogo la sisan fana, mɔgɔ tolenw bɛ yen ka keɲɛ ni
nɛɛma sugandili ye.
6 Ni nɛɛma de y'a to, o tɛ kɛwalew de la tun, n'o tɛ, nɛɛma
tɛ nɛɛma ye tun. Nka ni a bɔra kɛwalew la, o tɛ nɛɛma ye
tun, n'o tɛ, baara tɛ baara ye tun.
7 O tuma na fɛ, mun bɛ kɛ? Israɛl ye min ɲini, a ma o sɔrɔ.
nka sugandili y'a sɔrɔ, tɔw fiyentɔ don
8 (I ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na ko: «Ala ye sunɔgɔ ni di
u ma, ɲɛ minnu kana yeli kɛ, ani tulo minnu kana mɛnni kɛ.)
fo ka na se bi ma.»
9 Dawuda y'a fɔ ko: «U ka tabali ka kɛ jaan ni jaan ni
kuncɛbaya ni sara ye u bolo.
10 U ɲɛw ka dibi, walisa u kana yeli kɛ, ka u biri tuma bɛɛ.
11 Ne b'a fɔ o cogo la ko: U ye u sennatiɲɛ fo u ka bin wa?
Ala ka o bali, nka u ka binni de sababu la, kisili sera siya
wɛrɛw ma, walisa ka u keleya.
12 Ni u binni kɛra diɲɛ nafolo ye, ni u dɔgɔyali kɛra siya
wɛrɛw ka nafolo ye. u ka dafalenya ka ca cogo di?
13 Ne bɛ kuma aw fɛ siya wɛrɛw, k'a masɔrɔ ne ye siya
wɛrɛw ka ciden ye, ne bɛ ne ka baara bonya.
14 Ni ne bɛ se ka ne farisogo mɔgɔw ladege cogo dɔ la, ka
u dɔw kisi.
15 Ni u gɛnni bɛ bɛn diɲɛ ma, u sɔrɔli na kɛ mun ye, ni
ɲɛnamaya tɛ ka bɔ suw cɛma?
16 Ni jiriden fɔlɔ senuman don, kurukuru fana senuma don.
17 Ni a bolo dɔw karilen don, ni e kɛra kungo kɔnɔ oliviye
jiri ye, i sirilen bɛ u cɛma, ka oliviye jiri ju ni a tulu dɔ dun
u fɛ.
18 Aw kana aw yɛrɛ bonya bolow la. Nka ni i bɛ i yɛrɛ
bonya, i tɛ a ju ta, nka i ju bɛ ta.
19 O tuma na fɛ, i na a fɔ ko: «A bolow karilen don, walisa
ne ka nɔrɔ.»
20 Ayiwa; Dannabaliya kosɔn u karilen don, i jɔlen bɛ
dannaya barika la.» Aw kana aw yɛrɛ bonya, nka aw ka
siran:
21 Ni Ala ma hinɛ jiribolow la, i k'i janto walisa a kana
hinɛ i fana na.
22 Elohim ka ɲumanya ni a ka juguya filɛ. Nka i ka
ɲumanya, ni i tora a ka ɲumanya la, n'o tɛ, i fana na tigɛ.»
23 Ni u ma to dannabaliya la, u na jiri don u la.
24 Ni i tigɛra ka bɔ oliviye jiri la min ye kungo ye, ka i siri
oliviye jiri ɲuman na, o minnu ye jiribolo ye, olu tɛna nɔrɔ
u yɛrɛw ka oliviye jiri la ka tɛmɛ o kan?
25 Balimaw, ne t'a fɛ aw kana o gundo dɔn, walisa aw kana
kɛ hakilitigiw ye aw yɛrɛw la. o fiyentɔya dɔ kɛra Israɛl la,
fo siya wɛrɛw ka dafa.
26 O cogo la, Israɛl bɛɛ na kisi.
27 Ne ye layidu ta u ye tuma min na ne na u ka jurumuw ta
ka bɔ yen, o ye nin ye.
28 Kibaru Duman ko la, u juguw don aw kosɔn.
29 Ala ka nilifɛnw ni a ka weleli tɛ nimisa.
30 Katuguni aw ma da Elohim la fɔlɔ cogo min na, nka aw
ye makari sɔrɔ sisan u ka dannabaliya kosɔn.
31 Ninnu fana ma da a la sisan, walisa u fana ka makari
sɔrɔ aw ka makari barika la.
32 Elohim ye u bɛɛ ban dannabaliya la, walisa a ka makari
bɛɛ la.
33 Elohim ka hakilitigiya ni a ka dɔnniya ka nafolo dunba!
a ka kiritigɛlaw tɛ se ka sɛgɛsɛgɛ cogo min na, ani a ka
siraw tɛmɛna ka dɔn!
34 Jɔn de ye Matigi hakilina dɔn? Walima jɔn de kɛra a
ladilikɛla ye?
35 Jɔn de ye fɛn di a ma fɔlɔ, ka o sara sɔrɔ kokura?
36 K'a masɔrɔ fɛn bɛɛ bɛ bɔ ale de la ani ale de barika la.
Amiina.

SABABU 12NAN

1 Balimaw, ne b'aw deli Ala ka makari barika la, ko aw ka
aw farikolow di saraka ɲɛnama ye, saraka senuma, min ka
di Ala ye.
2 Aw kana kɛ i ko nin diɲɛ ta, nka aw ka yɛlɛma ni aw
hakili kuraya ye, walisa aw ka Ala sago ɲuman ni min ka
di ani min dafalen don.

3 Ne ka nɛɛma min dira ne ma, ne b'a fɔ aw cɛma o mɔgɔ ye ko aw kana aw yɛrɛ jate ka tɛmɛ a ka kan ka miiri min na. Nka u ka miiri ni hakilitigiya ye, i ko Elohim ye dannaya sumanikɛlan di mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ ma cogo min na.
4 K'a masɔrɔ farikolo yɔrɔ caman bɛ an farikolo kelen na, k'a sɔrɔ farikolo yɔrɔw bɛɛ tɛ baara kelen na.
5 O cogo la, an caman, an ye farikolo kelen ye Krisita la.
6 Nilifɛnw tɛ kelen ye ka kɛɲɛ ni nɛɛma min dira an ma, o kɛra kiraya ye, an ka kiraya kɛ ka kɛɲɛ ni dannaya hakɛ ye.
7 Wala cidenyabaara, an ka cidenyabaara makɔnɔ.
8 Min bɛ mɔgɔw laadi, o bɛ ladili kɛ. min bɛ kuntigiya kɛ, o ka timinandiya. Min bɛ makari kɛ, ni ɲagali ye.»
9 Kanuya kana kɛ fɛn yebali ye. Aw ka ko juguw kɔniya. aw ka nɔrɔ fɛn ɲuman na.
10 Aw ka ɲɔgɔn kanu ni balimaya kanuya ye. bonya la, ka ɲɔgɔn fisaman;
11 Aw kana sɛgɛn jago la. mɔgɔ timinandiyalen hakili la; ka baara kɛ Matigi ye;
12 Aw ka ɲagali jigiya la. muɲu tɔɔrɔ la; ka taa a fɛ yɔrɔnin kelen delili la;
13 A' ye fɛnw tila-tila ka kɛɲɛ ni mɔgɔ senumaw mago ye. min bɛ di jatigila ma.
14 Minnu bɛ aw tɔɔrɔ, aw ka duba olu ye.
15 Aw ka ɲagali ni ɲagalibaaw ye, ka kasi ni kasibaaw ye.
16 Aw ka miiri ɲɔgɔn na. Aw kana aw hakili to fɛn kɔrɔtalenw na, nka aw ka aw yɛrɛ majigin cɛw ma minnu ka dɔgɔ. Aw kana kɛ hakilitigi ye aw yɛrɛw ka yɛrɛbonya la.
17 Aw kana kojugu sara mɔgɔ si la ka kɛɲɛ ni kojugu ye. Aw ye fɛnw di mɔgɔ sɛbɛw ɲɛ na.
18 Ni a bɛ se ka kɛ aw kɔnɔ, aw ka ɲɛnamaya kɛ hɛrɛ la ni mɔgɔw bɛɛ ye.
19 Kanulenw, aw kana aw yɛrɛw hakɛ bɔ, nka aw ka diminya nɔ bila. Ne na o sara, Matigi ko ten.»
20 O de y'a to ni kɔngɔ b'i jugu la, i k'a balo. ni minnɔgɔ b'a la, i ka minfɛn di a ma, katuguni i na tasumamuguw dalajɛ a kun na.»
21 Aw kana se sɔrɔ kojugu kan, nka aw ka se sɔrɔ juguya kan ni ko ɲuman ye.

SABABU 13NAN

1 Mɔgɔ bɛɛ ka kolo fanga kɔrɔbaw kɔrɔ. K'a masɔrɔ sebaaya foyi tɛ Elohim fɛ.
2 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ sebaaya kɛlɛ, o bɛ Elohim ka sariya sɔsɔ.
3 K'a masɔrɔ kuntigiw tɛ siran kɛwale ɲumanw ɲɛ, nka u bɛ siran kojuguw ɲɛ. O tuma na fɛ, yala i tɛna siran fanga ɲɛ wa? Ko ɲuman kɛ, i na tanuli sɔrɔ o kelen na.
4 A ye Elohim ka baarakɛla ye i ka ɲumanya la. Nka ni i bɛ kojugu kɛ, i ka siran. Katuguni a tɛ npan ta fu, katuguni a ye Ala ka baarakɛla ye, ka diminya kɛ kojugukɛla la.
5 O de y'a to aw ka kan ka kolo, diminya dɔrɔn tɛ, nka aw dusukun fana kosɔn.
6 O de y'a to aw ka juru fana sara, katuguni u ye Elohim ka baarakɛlaw ye.
7 O de y'a to u ka juruw bɛɛ sara. laada min ka kan ka kɛ laada ye; siran min bɛ siran; bonya min bɛ bonya.
8 Aw kana juru don mɔgɔ si la fo ka ɲɔgɔn kanu, katuguni mɔgɔ min bɛ ɲɔgɔn kanu, o ye sariya dafa.
9 O de kosɔn: I kana jatɔya kɛ, i kana mɔgɔ faga, i kana sonyali kɛ, I kana nkalon seereya kɛ, I kana nege don. ni ci wɛrɛ bɛ yen, o bɛ faamuya dɔɔnin nin kuma in kɔnɔ, o ye ko: I ka i mɔgɔɲɔgɔn kanu i ko i yɛrɛ.
10 Kanuya tɛ kojugu kɛ a mɔgɔɲɔgɔn ma.
11 Aw k'a dɔn ko waati dɔn, ko sisan an ka kunun ka bɔ sunɔgɔ la.
12 Su tɛmɛna, tile surunyara.
13 An ka taama ni tilennenya ye i ko tile fɛ. a kana kɛ yurukuyuruku ni dɔlɔmin na, a tɛ kɛ fɛn ye min bɛ kɛ ni kɔnɔnafili ye, a tɛ kɛ sɔsɔli ni keleya la.
14 Nka aw ka Matigi Yesu Krisita don, aw kana farisogo negew dafa.

SABABU 14NAN

1 Min barika ka dɔgɔ dannaya la, aw bɛ o minɛ, nka aw kana sɔsɔli sigasiga la.
2 Mɔgɔ kelen dalen b'a la ko a bɛ se ka fɛn bɛɛ dun.
3 Dumunikɛla kana dumunikɛbali mafiɲɛya. Min tɛ dumuni kɛ, o kana kiri tigɛ dumunikɛla kan, katuguni Ala y'a minɛ.
4 E ye jɔn ye min bɛ kiri tigɛ mɔgɔ wɛrɛ ka jɔn kan? a bɛ jɔ walima a bɛ bin a yɛrɛ makɛ fɛ. Ɔwɔ, a na minɛ ka kɔrɔta, katuguni Ala bɛ se k'a jɔ.
5 Mɔgɔ kelen bɛ don kelen jate ka tɛmɛ don dɔ kan, mɔgɔ wɛrɛ bɛ don o don jate ɲɔgɔn fɛ. Mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ ka hakili sigi a yɛrɛ la kosɛbɛ.
6 Min bɛ don jate minɛ, o b'a jate Matigi ye. Min tɛ don jate, o tɛ a jate Matigi ye. Min bɛ dumuni kɛ, o bɛ dumuni kɛ Matigi ye, katuguni a bɛ barika da Ala ye. Min tɛ dumuni kɛ, o tɛ dumuni kɛ Matigi ye, ka barika da Ala ye.
7 An si tɛ ɲɛnamaya a yɛrɛ ye, mɔgɔ si tɛ sa a yɛrɛ ye.
8 Ni an ɲɛnama don, an ɲɛnama don Matigi de kama. Ni an sara, an bɛ sa Matigi ye.
9 O de kosɔn Krisita sara ka kunun ka kunun, walisa a ka kɛ mɔgɔ salenw ni ɲɛnamaw Matigi ye.
10 Nka mun na i bɛ kiri tigɛ i balima kan? Mun na i bɛ i balimakɛ jalaki? katuguni an bɛɛ na jɔ Krisita ka kiritigɛ sigilan ɲɛ kɔrɔ.»
11 A sɛbɛnnen bɛ ko: «Ne ɲɛnama don, Matigi ko ten, gɛnɛgɛnɛ bɛɛ na u biri ne kɔrɔ, kan bɛɛ na sɔn Elohim ma.»
12 O cogo la, an kelen-kelen bɛɛ na an yɛrɛ jate Elohim ye.
13 O de kosɔn an kana kiri tigɛ ɲɔgɔn kan tun, nka an ka kiri tigɛ nin kan, walisa mɔgɔ si kana kuncɛbaya kɛ a balimakɛ sira la.
14 Ne b'a dɔn Matigi Yesu fɛ, ko foyi nɔgɔlen tɛ a yɛrɛ la.
15 Nka ni i balima dusu tiɲɛna i ka dumuni kosɔn, i tɛ taama ni kanuya ye sisan.» Krisita sara min kosɔn, i kana o halaki ni i ka dumuni ye.
16 O tuma na fɛ, aw kana kuma jugu fɔ aw ka ɲumanya ko la.
17 Elohim ka masaya tɛ dumuni ni minfɛn ye. Nka tilennenya ni hɛrɛ ni ɲagali Ni Senu la.
18 Mɔgɔ min bɛ baara kɛ Krisita ye o kow la, o ka di Elohim ye.
19 O de kosɔn, an ka tugu fɛnw kɔ minnu bɛ hɛrɛ lase mɔgɔw ma, ani fɛn minnu bɛ se ka dɔ fara ɲɔgɔn kan.
20 Dumuni tɛ Elohim ka baara tiɲɛ. Tiɲɛ na, fɛn bɛɛ saniyalen don. Nka min bɛ dumuni kɛ ni jurumu ye, o ye kojugu ye.»
21 A ka ɲi i kana sogo dun, wala ka diwɛn min, wala fɛn o fɛn bɛ i balima senna tiɲɛ, wala k'a dusu tiɲɛ, walima ka barika dɔgɔya.

22 Dannaya b'i la wa? o ka kɛ i yɛrɛ ye Ala ɲɛ kɔrɔ.» Mɔgɔ
min tɛ a yɛrɛ jalaki a ka ko la, o ye nisɔndiyaba ye.
23 Min bɛ sigasiga, ni a ye dumuni kɛ, o jalakilen don,
katuguni a tɛ dumuni kɛ dannaya la.

SABABU 15NAN

1 An minnu barika ka bon, an ka kan ka barikantanw ka
barikantanw muɲu, an kana diya an yɛrɛw ye.
2 An kelen-kelen bɛɛ ka an mɔgɔɲɔgɔn diyabɔ a ka
ɲumanya kosɔn.
3 Krisita yɛrɛ ma diya a yɛrɛ ye. Nka, i ko a sɛbɛnnen bɛ
cogo min na ko: «Mɔgɔ minnu ye i mafiɲɛya, olu ka
mafiɲɛyali binna ne kan.»
4 Fɛn minnu sɛbɛnna ka kɔrɔ, olu bɛɛ sɛbɛnna an ka kalan
de kama, walisa an ka muɲuli ni Kitabuw dusu saalo
sababu la ka jigiya sɔrɔ.
5 Muɲuli ni dusu saalo Elohim ka a to aw ka miiri ɲɔgɔn
na ka kɛɲɛ ni Krisita Yesu ye.
6 Aw ka Ala tanu ni hakili kelen ni da kelen ye, an Matigi
Yesu Krisita Fa.
7 O de y'a to aw ka ɲɔgɔn minɛ i ko Krisita fana y'an minɛ
cogo min na Elohim nɔɔrɔ kama.
8 Ne b'a fɔ ko Yesu Krisita tun ye bolokoli baarakɛla ye
Elohim ka tiɲɛ kosɔn.
9 Siya wɛrɛw ka Elohim tanu a ka makari kosɔn. I ko a
sɛbɛnnen bɛ cogo min na ko: «O de kosɔn ne na sɔn i ma
siya wɛrɛw cɛma, ka dɔnkili da i tɔgɔ ye.»
10 A y'a fɔ ko kura ko: «Siya wɛrɛw, aw ka ɲagali a ka
mɔgɔw fɛ.»
11 A ko: «Aw siya wɛrɛw bɛɛ, aw ka Matigi tanu. Aw bɛɛ,
aw ka a tanu.»
12 Esayi y'a fɔ fana ko: «Ise ju na kɛ yen, ani min na wuli
ka kɛ masakɛ ye siya wɛrɛw kan. Siya wɛrɛw na u jigi da
ale de kan.»
13 Jigiya Ala ka aw fa ɲagali ni hɛrɛ bɛɛ la dannaya kosɔn,
walisa aw ka jigiya caya Ni Senu ka sebaaya barika la.
14 Ne balimaw, ne yɛrɛ dalen b'a la ko aw fana falen bɛ
ɲumanya la, ko aw falen bɛ dɔnniya bɛɛ la, ko aw fana bɛ
se ka ɲɔgɔn laadi.
15 O bɛɛ n'a ta balimaw, ne ye sɛbɛn ci aw ma ni jagɛlɛya
ye ka tɛmɛn fɔlɔ kan, k'a to aw hakili la, Ala ka nɛɛma min
dira ne ma.
16 Ne ka kɛ Yesu Krisita ka baarakɛla ye siya wɛrɛw ye, ka
Ala ka Kibaru Duman baara, walisa siya wɛrɛw ka saraka
ka diya ne ye, ka saniya Ni Senu barika la.
17 O de y'a to ne bɛ se ka waso Yesu Krisita barika la Ala
ta fan fɛ kow la.
18 Krisita ma ko minnu kɛ ne sababu fɛ, ne tɛna ne ja
gɛlɛya ka kuma olu si kan, walisa ka siya wɛrɛw kan minɛ,
kuma ni kɛwalew fɛ.
19 Elohim Ni sebaaya barika la taamashyɛn barikamaw ni
kabakow fɛ. Ne ye Krisita Kibaru Duman waajuli kɛ ka bɔ
Jerusalɛm ka taa se Iliriko ma.
20 O cogo la, ne y'a ɲini ka Kibaru Duman fɔ, Krisita tɔgɔ
fɔra yɔrɔ min na, o tɛ, walisa ne kana jɔ mɔgɔ wɛrɛ
jusigilan kan.
21 Nka i ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na ko: «A ma kuma
mɔgɔ minnu fɛ, olu na u ye.»
22 O de y'a to ne balila kosɛbɛ ka na aw fɛ.
23 Sisan, aw tɛ yɔrɔ si sɔrɔ tugun nin yɔrɔ ninnu na, ani
negeba tun bɛ aw la ka na aw fɛ san caman kɔnɔ.
24 Ni ne taara Ɛsipaɲi tuma o tuma, ne na na aw fɛ,
katuguni ne jigi b'a kan ko ne bɛna aw ye ne ka taama na,
ka na ni ne ye ka taa yen aw fɛ, ni fɔlɔ ka ne fa aw ka
jɛkulu la.
25 Nka sisan ne bɛ taa Jerusalɛm ka baara kɛ mɔgɔ
senumaw ye.
26 A diyara Masedwanɛ ni Akayi mɔgɔw ye ka bolomafara
dɔ di mɔgɔ senuma faantanw ma Jerusalɛm.
27 O diyara u ye tiɲɛ na. U ka jurutigiw fana don. Ni siya
wɛrɛw kɛra u ka hakili ta fan fɛ kow la, u ka baara ye fana
ka baara kɛ u ye farisogo ta fan fɛ kow la.
28 O de y'a to ni ne ye nin kɛ ka nin jiriden taamasiyɛn kɛ
u ye, ne bɛ tɛmɛ aw fɛ Ɛsipaɲi.
29 Ne dalen b'a la ko ni ne nana aw ma tuma min na, ne na
na Krisita ka Kibaru Duba dafalen de la.
30 Balimaw, ne b'aw deli Matigi Yesu Krisita kosɔn, ani Ni
Senu kanu kosɔn, ko aw ka cɛsiri kɛ ni ne ye aw ka Ala
deliliw la ne kosɔn.
31 O cogo la ne ka kisi ka bɔ Jude dannabaliw bolo. Ne ka
baara min bɛ ne la Jerusalɛm ko la, mɔgɔ senumaw ka sɔn
o ma.
32 Ne ka na aw fɛ ni ɲagali ye Elohim sago barika la, ka
lafiya sɔrɔ aw fɛ.
33 Hɛrɛ Ala ka kɛ aw bɛɛ fɛ. Amiina.

SABABU 16NAN

1 Ne bɛ an balimamuso Febe fo aw ye.
2 Aw k'a minɛ Matigi la i ko a ka kan ka kɛ mɔgɔ senumaw
ye cogo min na, ani a mago bɛ baara o baara la aw fɛ, aw
k'a dɛmɛ, katuguni a kɛra mɔgɔ caman dɛmɛbaga ye, ani ne
yɛrɛ fana.
3 A' ye ne dɛmɛbaga Prisila ni Akili fo Krisita Yesu la.
4 U y'u kɔw da ne ka ɲenamaya kosɔn.
5 Egilisi min bɛ u ka so kɔnɔ, aw ka foli kɛ o cogo kelen na.
A' ye ne kanulen Epanɛte fo, ale min ye Akayi den fɔlɔ ye
Krisita ye.
6 Mariyama min ye baara caman kɛ an ye, aw ka foli kɛ.
7 A' ye Androniki ni Juniya fo, olu minnu ye ne somɔgɔw
ye, ani ne kasolaɲɔgɔnw.
8 Aw ka ne kanulen Ampliasi fo Matigi la.
9 Aw ka Urbane fo, an dɛmɛbaga Krisita la, ani ne kanulen
Stakisi.
10 Apelles fo min sɔnna Krisita la. Aristobulu ka somɔgɔw
fo.
11 Ne somɔgɔw Hɛrɔdini fo. Narsise ka somɔgɔw minnu
bɛ Matigi la, aw ka foli kɛ olu ye.
12 Aw ka Trifena ni Trifosa fo, olu minnu bɛ baara kɛ
Matigi la. Pɛrɛsi kanulen fo, ale min ye baara kɛ kosɛbɛ
Matigi la.
13 Rufusi min sugandira Matigi la, ani a ba ni ne ta.
14 Aw ye Asinkirite ni Flegon ni Ɛrmɛsi ni Patrobasi ni
Ɛrmɛsi ani u balimaw fo.
15 Aw ka Filologe ni Julia ni Nereus ni a balimamuso ani
Olimpasi ni u fɛ mɔgɔ senumaw bɛɛ fo.
16 Aw ka ɲɔgɔn fo ni susuli senuma ye. Krisita ka egilisiw
bɛ aw fo.
17 Balimaw, ne b'aw deli ko minnu bɛ farali ni jurumuw
lase aw ma, aw ka olu kɔlɔsi. ani ka i yɛrɛ tanga u ma.
18 O mɔgɔw tɛ baara kɛ an Matigi Yesu Krisita ye, fɔ u
yɛrɛw kɔnɔbara. ani kuma ɲumanw ni kuma ɲumanw fɛ, u
bɛ mɔgɔ nɔgɔmanw dusukunw lafili.

19 Aw ka kanminɛli sera mɔgɔw bɛɛ ma. O de kosɔn ne
nisɔndiyara aw kosɔn, nka o bɛɛ n'a ta, ne b'a fɛ aw ka
hakili sɔrɔ ko ɲuman na, ka kɛ mɔgɔ nɔgɔmanw ye kojugu
ko la.
20 Hɛrɛtigi Ala na Sitanɛ gosi aw sen kɔrɔ sɔɔni. An
Matigi Yesu Krisita ka nɛɛma ka kɛ aw fɛ. Amiina.
21 Ne baarakɛɲɔgɔn Timote, Lusi ni Yason ani Sosipatɛri,
ne somɔgɔw bɛ aw fo.
22 Ne Tɛrɛsi min ye nin bataki sɛbɛn, ne bɛ aw fo Matigi la.
23 Ne ka kɛlɛbolo Gayusi ni egilisi bɛɛ lajɛlen bɛ aw fo.
Dugu sotigi Erastisi bɛ aw fo.
24 An Matigi Yesu Krisita ka nɛɛma ka kɛ aw bɛɛ fɛ.
Amiina.
25 Sebaaya bɛ min na ka aw sabati ka kɛɲɛ ni ne ka Kibaru
Duman fɔli ye, ani ka kɛɲɛ ni Yesu Krisita waajuli ye, ka
kɛɲɛ ni gundo jirali ye.
26 Sisan, a jirala sisan, kiraw ka Kitabuw fɛ, ka kɛɲɛ ni
Elohim banbali ka ci fɔlen ye.
27 Hakilitigi kelenpe ka nɔɔrɔ ka bonya Yesu Krisita
barika la fo abada. Amiina. (A sɛbɛnna Romɛkaw ma ka bɔ
Kɔrɛnte, ani a cilen bɛ Febe fɛ, min tun ye Egilisi baarakɛla
ye Kenkre.)

1 Kɔrɛntekaw

SABABU 1

1 Paul min welera ka kɛ Yesu Krisita ka ciden ye Ala sago
barika la, ani an balima Sostɛnɛsi.
2 Elohim ka egilisi min bɛ Kɔrɛnte, o ye mɔgɔ minnu
saniyalen don Krisita Yesu la, minnu welera ka kɛ mɔgɔ
senumaw ye.
3 An Fa Ala ni Matigi Yesu Krisita ka nɛɛma ni hɛrɛ ka kɛ
aw ye.
4 Ne bɛ barika da ne ka Ala ye tuma bɛɛ aw kosɔn, Elohim
ka nɛɛma min dira aw ma Yesu Krisita barika la.
5 O de y'a to aw bɛ nafolo sɔrɔ fɛn bɛɛ la ale fɛ, kuma bɛɛ
la ani dɔnniya bɛɛ la.
6 Krisita ka seereya sabatira aw kɔnɔ cogo min na.
7 O la sa, aw tɛ kɔ ni nilifɛn si ye. an bɛ an Matigi Yesu
Krisita nali makɔnɔ.
8 Ale na aw sabati fo laban na, walisa aw ka kɛ jalakibaliw
ye an Matigi Yesu Krisita ka don na.
9 Elohim ye kantigi ye, aw welelen don a Denkɛ Yesu
Krisita an Matigi ka jɛɲɔgɔnya la ale de barika la.
10 Balimaw, ne b'aw deli an Matigi Yesu Krisita tɔgɔ la ko
aw bɛɛ ka kuma kelen fɔ, farali kana kɛ aw cɛma. Nka aw
ka fara ɲɔgɔn kan cogo dafalen na hakili kelen ni kiritigɛ
kelen na.»
11 K'a masɔrɔ ne balimaw, Kloe ka somɔgɔw y'a fɔ ne ye
ko sɔsɔli bɛ aw cɛma.
12 Ne b'a fɔ ko aw kelen-kelen bɛɛ b'a fɔ ko: «Ne ye Paul
ta ye.» ne ye Apolosi ta ye. Ne ye Kefasi ta ye. Ne fana ye
Krisita ta ye.
13 Yala Krisita farala ɲɔgɔn kan wa? Paul gengenna jiri la
aw kosɔn wa? Aw batisera Paul tɔgɔ la wa?
14 Ne bɛ barika da Elohim ye ko ne ma aw si batise, fɔ
Krispu ni Gayo.
15 Walisa mɔgɔ si kana a fɔ ko ne ye batise ne yɛrɛ tɔgɔ la.
16 Ne ye Stɛfan ka somɔgɔw fana batise.
17 Krisita ma ne ci ka batise, nka Kibaru Duman waajuli
ka ne ci.
18 Katuguni gengenjiri waajuli ye hakilintanya ye minnu
bɛ halaki. Nka an minnu kisilen don, o ye Ala ka sebaaya
ye.»
19 A sɛbɛnnen bɛ ko: «Ne na hakilitigiw ka hakilitigiya
tiɲɛ, ka hakilitigiw ka faamuyali ban.»
20 Hakilitigi bɛ min? sɛbɛnnikɛla bɛ min ? nin diɲɛ
sɔsɔlikɛla bɛ min ? Ala ma nin diɲɛ hakilitigiya kɛ
hakilintan ye wa?
21 Elohim ka hakilitigiya barika la diɲɛ ma Ala dɔn
hakilitigiya barika la, a diyara Elohim ka waajuli
hakilintanya ye ka dannabaaw kisi.
22 Yahutuw bɛ taamashyɛn ɲini, Gɛrɛkiw bɛ hakilitigiya
ɲini.
23 Nka an bɛ Krisita gengen jiri la waajuli kɛ Yahutuw ka
kuncɛbaya ye, Gɛrɛkiw fana ye hakilintanya ye.
24 Nka minnu welelen don, Yahutuw ni Gɛrɛkiw, Krisita
ye Ala ka sebaaya ni Ala ka hakilitigiya ye.
25 Katuguni Ala ka hakilintanya ka bon ni mɔgɔw ye. Ala
ka barikantanya barika ka bon ni mɔgɔw ye.
26 Balimaw, aw b'a ye ko hakilitigi caman ma wele
farisogo ta fan fɛ, fangatigi caman tɛ, mɔgɔba caman fana
ma wele.
27 Nka Ala ye diɲɛ hakilintanw sugandi walisa ka
hakilitigiw maloya. Ala ye diɲɛ fɛn barikamaw sugandi
walisa ka fɛn barikamaw maloya.
28 Diɲɛ fɛn nɔgɔlenw ni fɛn mafiɲɛyalenw, Ala ye fɛn
minnu sugandi, olu ni fɛn minnu tɛ yen.
29 Walisa farisogo si kana waso a ɲɛ kɔrɔ.
30 Nka aw bɛ Krisita Yesu de la, ale de ye hakilitigiya ni
tilennenya ni saniyali ni kunmabɔli kɛ an ye Elohim fɛ.
31 I ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na ko: «Mɔgɔ min bɛ waso,
o ka waso Matigi la.»

SABABU 2NAN

1 Balimaw, ne nana aw fɛ tuma min na, ne ma na ni kuma
ɲuman ye, wala ni hakilitigiya ye, ka Ala ka seereya fɔ aw
ye.
2 Ne y'a latigɛ ko ne tɛna foyi dɔn aw cɛma, fo Yesu
Krisita, ani ale min gengenna jiri la.
3 Ne tun bɛ aw fɛ barikantanya ni siran ni yɛrɛyɛrɛba la.
4 Ne ka kuma ni ne ka waajuli tun tɛ kɛ ni hadamaden ka
hakilitigiya kumaw ye minnu bɛ mɔgɔ lafili, nka a kɛra Ni
Senu ni Sebaaya jirali ye.
5 O la sa, aw ka dannaya kana jɔ hadamadenw ka
hakilitigiya la, fɔ Ala ka sebaaya de la.
6 O bɛɛ n'a ta, an bɛ hakilitigiya fɔ mɔgɔ dafalenw cɛma.
7 Nka an bɛ Elohim ka hakilitigiya fɔ gundo dɔ la, o ye
hakilitigiya dogolen ye, Elohim ye min sigi diɲɛ ɲɛkɔrɔ
walisa an ka nɔɔrɔ sɔrɔ.
8 Diɲɛ kuntigiw si tun t'o dɔn, katuguni ni u tun y'o dɔn, u
tun tɛna nɔɔrɔ Matigi gengen jiri la.
9 Nka a sɛbɛnnen bɛ cogo min na ko: «Ala ye fɛn minnu
labɛn a kanubagaw ye, ɲɛ ma o ye, tulo ma o mɛn, a ma
don hadamaden dusukun na.»
10 Nka Elohim y'u jira an na a Ni barika la, katuguni Ni
Senu bɛ fɛn bɛɛ sɛgɛsɛgɛ.
11 Mɔgɔ jumɛn bɛ mɔgɔ ka kow dɔn ni mɔgɔ ni min bɛ a
kɔnɔ? O cogo la, Ala ka kow tɛ mɔgɔ si dɔn, ni Ala Ni tɛ.
12 Sisan, an ma diɲɛ ni sɔrɔ, nka an ye Elohim ni sɔrɔ. Ala
ye fɛn minnu di an ma fu, an ka olu dɔn.
13 An bɛ o kumaw fɔ, mɔgɔ ka hakilitigiya bɛ mɔgɔw
kalan kuma minnu na, an tɛ olu fɔ, nka Ni Senu bɛ kuma
minnu fɔ. ka alako ta fan fɛ fɛnw suma ni alako ta ye.
14 Nka mɔgɔ farikoloma tɛ Elohim Ni ka kow minɛ,
katuguni o ye hakilintanya ye a bolo.
15 Ni hakili ta fan fɛ, o bɛ kiri tigɛ fɛn bɛɛ kan, nka a yɛrɛ
tɛ kiri tigɛ mɔgɔ si fɛ.
16 Jɔn ye Matigi hakili dɔn, walisa a ka a kalan? Nka
Krisita hakili bɛ an na.

SABABU 3NAN

1 Balimaw, ne ma se ka kuma aw fɛ i ko hakili ta fan fɛ, fɔ
farisogo mɔgɔw fɛ, i ko denmisɛnninw Krisita la.
2 Ne ye nɔnɔ di aw ma, ne ma dumuni kɛ, katuguni aw tun
tɛ se ka o muɲu fo ka na se bi ma.
3 Aw ye farisogo mɔgɔw ye hali bi, k'a masɔrɔ keleya ni
sɔsɔli ni farali bɛ aw cɛma, yala aw tɛ farisogotigiw ye ka
taama i ko mɔgɔw wa?
4 K'a masɔrɔ mɔgɔ dɔ b'a fɔ ko: «Ne bɔra Paul la. Dɔ wɛrɛ
ko: Ne ye Apolosi ta ye. Aw tɛ farisogo mɔgɔw ye wa?
5 Pol ye jɔni ye, ani Apolosi ye jɔn ye, ni aw dalen bɛ
baarakɛlaw la, i ko Matigi ye min di mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ
ma?

6 Ne ye jiri turu, Apolosi ye ji kɛ. nka Ala de ye dɔ fara o kan.
7 O cogo la, fɛn sɛnɛbaga ni ji minna, o tɛ fɛn si ye. Nka Ala min bɛ dɔ fara mɔgɔw kan.»
8 Min bɛ jiri turu ani min bɛ ji kɛ, olu ye kelen ye.
9 An ye baarakɛlaw ye Elohim fɛ.
10 Ka kɛɲɛ ni Elohim ka nɛɛma ye min dira ne ma, i ko so jɔbaga hakilitigi, ne ye jusigilan sigi, ka dɔ wɛrɛ jɔ a kan. Nka, mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ k'a janto a ka so jɔcogo la.
11 Mɔgɔ si tɛ se ka jusigilan wɛrɛ sigi ni jusigilan sigilen tɛ, o min ye Yesu Krisita ye.
12 Ni mɔgɔ dɔ ye sanu ni warijɛ ni kabakurun sɔngɔ gɛlɛnw ni jiriw ni binkɛnɛw ni binkɛnɛw jɔ o jusigilan kan.
13 Mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ ka baara na jira kɛnɛ kan, katuguni don na o fɔ, katuguni o na jira tasuma fɛ. Tasuma na mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ ka baara kɛcogo kɔrɔbɔ.
14 Ni mɔgɔ dɔ ka baara jɔlen tora a kan, a na sara sɔrɔ.
15 Ni mɔgɔ dɔ ka baara jenina, a na bɔnɛ a la, nka a yɛrɛ na kisi. o bɛɛ n'a ta, i n'a fɔ tasuma fɛ.
16 Aw m'a dɔn ko aw ye Elohim ka Alabatosoba ye, ko Ala Ni sigilen bɛ aw kɔnɔ wa?
17 Ni mɔgɔ dɔ ye Elohim ka Alabatosoba nɔgɔ, Elohim na o halaki. Elohim ka Alabatosoba senuma don, aw ye o Alabatosoba ye.»
18 Mɔgɔ si kana a yɛrɛ lafili. Ni mɔgɔ dɔ b'a fɛ ka kɛ hakilitigi ye aw cɛma nin diɲɛ kɔnɔ, o ka kɛ naloman ye, walisa a ka kɛ hakilitigi ye.
19 Katuguni nin diɲɛ hakilitigiya ye nalomanya ye Elohim fɛ. A sɛbɛnnen bɛ ko: «A bɛ hakilitigiw minɛ u yɛrɛ ka namara la.»
20 A ko: «Matigi b'a dɔn hakilitigiw ka miiriliw ye fu ye.»
21 O de kosɔn mɔgɔ si kana waso mɔgɔw la. Sabu fɛn bɛɛ ye aw ta ye.
22 Paul wala Apolosi wo, wala Sefasi wo, wala diɲɛ wo, wala ɲɛnamaya wo, wala saya wo, wala sisan kow wo, wala ko nataw wo. bɛɛ ye aw ta ye.
23 Aw ye Krisita ta ye. Krisita ye Ala ta ye.

SABABU 4nan

1 Mɔgɔ k'an jate Krisita ka baarakɛlaw ye, ani Ala ka gundo marabagaw.
2 Ka fara o kan, a ɲininen bɛ kuntigiw fɛ, ko mɔgɔ ka kantigi sɔrɔ.
3 Nka ne fɛ, ne ka kiri tigɛ aw fɛ, wala mɔgɔ ka kiritigɛ fɛ, o ye ko fitinin ye.
4 Ne tɛ foyi dɔn ne kelen na. O bɛɛ n'a ta, ne ma jo sɔrɔ nin ko la, nka min bɛ kiri tigɛ ne kan, o ye Matigi ye.»
5 O de kosɔn aw kana kiri tigɛ foyi kan sani waati ka se, fo Matigi ka na, ale na dibi fɛn dogolenw bɔ kɛnɛ kan, ka dusukunw ka laadilikanw jira.
6 Balimaw, ne ye nin kow bila ne yɛrɛ ni Apolosi la aw kosɔn. walisa aw k'a dege anw kɔnɔ ko aw kana miiri mɔgɔw la ka tɛmɛ Kitabu kan, walisa aw si kana yɛrɛbonya ɲɔgɔn kosɔn.
7 Jɔn de b'i bɔ mɔgɔ wɛrɛ la? Mun b'i bolo, i ma min sɔrɔ? Sisan ni i ye o sɔrɔ, mun na i bɛ i yɛrɛ bonya i ko i ma o sɔrɔ?
8 Aw falen don sisan, aw kɛra nafolotigiw ye sisan, aw kɛra masakɛ ye an kɔ.
9 Ne hakili la, Elohim ye an cidenw bila kɔfɛ, i ko a latigɛra saya kama cogo min na.
10 An ye hakilintanw ye Krisita kosɔn, nka aw ye hakilitigiw ye Krisita la. an barika ka dɔgɔ, nka aw barika ka bon. aw bonyalen don, nka an mafiɲɛya.
11 Fɔ ka na se bi ma, kɔngɔ ni minnɔgɔ bɛ an fila bɛɛ la, an farilankolon don, an bɛ bugɔ, an sigiyɔrɔ si tɛ an bolo.
12 An bɛ baara kɛ ni an yɛrɛ bolow ye. An tɔɔrɔlen kɔ, an bɛ tɔɔrɔ o la.
13 An tɔgɔ tiɲɛna, an bɛ delili kɛ.
14 Ne tɛ nin kow sɛbɛn ka aw maloya, nka ne bɛ aw lasɔmi i ko ne denkɛ kanulenw.
15 Hali ni kalanfa ba tan bɛ aw fɛ Krisita la, fa caman tɛ aw fɛ, katuguni ne ye aw bange Krisita Yesu la Kibaru Duman barika la.
16 O de kosɔn ne b'aw deli ko aw ka kɛ ne nɔfɛmɔgɔw ye.
17 O de kosɔn ne ye Timote ci aw ma, o ye ne denkɛ kanulen ye, ani kantigi Matigi la, a na aw hakili jigin ne ka siraw la minnu bɛ Krisita la, iko ne bɛ mɔgɔw kalan yɔrɔ bɛɛ egilisi bɛɛ kɔnɔ.
18 Dɔw bɛ u yɛrɛ bonya, i n'a fɔ ne t'a fɛ ka na aw fɛ.
19 Nka ne na na aw fɛ sɔɔni, ni Matigi b'a fɛ, ne tɛna kuncɛbaw ka kuma dɔn, nka ne na sebaaya dɔn.
20 Elohim ka masaya tɛ kuma la, nka a bɛ fanga de la.
21 Aw b'a fɛ ka mun de sɔrɔ? ne bɛ na aw fɛ ni bere ye wa, wala kanuya ni dususuma ni la wa?

SABABU 5NAN

1 A fɔra ko jatɔya bɛ aw cɛma, jatɔya min tɔgɔ ma fɔ siya wɛrɛw cɛma, ko mɔgɔ ka a fa muso sɔrɔ.
2 Aw ye kuncɛbaya kɛ, nka aw ma kasi ka tɛmɛn o kan, walisa mɔgɔ min ye nin wale kɛ, o ka bɔ aw cɛma.
3 Tiɲɛ na, ne farikolo tɛ yen, nka ne bɛ yen hakili la, ne ye kiri tigɛ kaban i ko ne bɛ yen.
4 An Matigi Yesu Krisita tɔgɔ la, ni aw ni ne ni farala ɲɔgɔn kan an Matigi Yesu Krisita ka sebaaya la.
5 Ka o tigi don Sitanɛ bolo farisogo halakili kama, walisa ni ka kisi Matigi Yesu ka don na.
6 Aw ka yɛrɛbonya man ɲi. Aw m'a dɔn ko funu fitini dɔɔni bɛ fununfɛn bɛɛ funun wa?
7 O de y'a to aw ka fununfɛn kɔrɔ saniya, walisa aw ka kɛ kurukuru kura ye, i ko aw funubaliw. K'a masɔrɔ an ka Tɛmɛnkan seli Krisita yɛrɛ sarakalen don an kosɔn.
8 O de y'a to an ka seli kɛ ni funun kɔrɔ ye wala ni juguya ni juguya funun ye. Nka ni nbuuru fununbali ye, tiɲɛ ni tiɲɛ.
9 Ne ye bataki ci aw ma ko aw kana jɛ ni jatɔyakɛlaw ye.
10 O bɛɛ n'a ta, o bɛɛ n'a ta, aw kana kɛ ni nin diɲɛ jatɔw ye, wala namaratɔw, wala sonyalikɛlaw wala bolibatobagaw fɛ. O tuma na fɛ, aw ka kan ka bɔ diɲɛ kɔnɔ.»
11 Nka sisan ne ye sɛbɛn ci aw ma ko aw kana to ɲɔgɔn fɛ, ni mɔgɔ min bɛ wele ko balimakɛ, ni o ye jatɔyakɛla ye, wala wasatigi ye, wala bolibatokɛla ye, wala mɔgɔ tɔgɔjugu fɔbaga ye, walima dɔlɔminna ye, wala waritigi ye. ni o ɲɔgɔnna mɔgɔ ayi ka dumuni kɛ.
12 Ne ka kan ka mun kɛ walisa ka kiri tigɛ kɛnɛma mɔgɔw fana kan? Aw tɛ kiri tigɛ kɔnɔmɔgɔw kan wa?
13 Nka Ala tɛ minnu na, olu bɛ kiri tigɛ. O de kosɔn, aw ka o mɔgɔ jugu gɛn ka bɔ aw cɛma.

SABABU 6NAN

1 Ni ko dɔ bɛ aw dɔ la, ka taa sariya la mɔgɔ tilenbaliw ɲɛ kɔrɔ, ka taa mɔgɔ senumaw ɲɛkɔrɔ wa?
2 Aw m'a dɔn ko mɔgɔ senumaw na kiri tigɛ diɲɛ kan wa? Ni diɲɛ na kiri tigɛ aw fɛ, yala aw man kan ka kiri tigɛ ko fitininw kan wa?
3 Aw m'a dɔn ko an na kiri tigɛ mɛlɛkɛw kan wa? fɛn minnu bɛ nin ɲɛnamaya in ko la, olu caman wɛrɛ bɛ yen?
4 Ni aw bɛ kiri tigɛ nin ɲɛnamaya kow kan, aw ka u bila ka kiri tigɛ Egilisi kɔnɔ, mɔgɔ minnu ka dɔgɔ.
5 Ne bɛ kuma aw maloya de kama. Yala hakilitigi si tɛ aw cɛma wa? Ayi, mɔgɔ si tɛ se ka kiri tigɛ a balimaw cɛ wa?
6 Nka balimakɛ bɛ taa sariya la ni balimakɛ ye, o bɛ kɛ dannabaliw ɲɛ kɔrɔ.
7 O de y'a to, jalaki bɛ aw cɛma, katuguni aw bɛ taa sariya la ɲɔgɔn fɛ. Mun na aw tɛ kojugu kɛ ka tɛmɛ o kan? mun na aw t'a to aw yɛrɛw ka nanbara?
8 Ayi, aw bɛ kojugu kɛ, aw bɛ nanbara kɛ, aw balimaw fana.
9 Aw m'a dɔn ko mɔgɔ tilenbaliw tɛna Elohim ka masaya ciyɛn ta wa? Aw kana lafili, aw kana jatɔyakɛlaw ni bolibatobaaw ni jatɔyakɛlaw ni musomanninw ni hadamadenw ka ɲɔgɔn tɔɲɔ.
10 Sonw ni namaratɔw ni dɔlɔminnaw ni tɔgɔjugu fɔbagaw ni wari minɛbagaw tɛna Elohim ka masaya ciyɛn ta.
11 Aw dɔw tun bɛ o cogo la.
12 Fɛn bɛɛ dagalen bɛ ne bolo, nka fɛn bɛɛ man ɲi.
13 Dumuni bɛ kɛ kɔnɔbara ye, kɔnɔbara bɛ kɛ dumuni ye, nka Elohim na o ni u bɛɛ halaki. Farikolo tɛ jatɔya kama, nka Matigi de don. ani Matigi farikolo kosɔn.
14 Elohim ye Matigi lakunun, a na an lakunu fana a yɛrɛ ka sebaaya fɛ.
15 Aw m'a dɔn ko aw farikolow ye Krisita farikolo yɔrɔw ye wa? O tuma na fɛ, yala ne bɛna Krisita farikolo yɔrɔw ta ka u kɛ jatɔmuso farikolo yɔrɔw ye wa?» Ala ka a bali.
16 Mun? Aw m'a dɔn ko mɔgɔ min sirilen bɛ jatɔmuso la, o ye farikolo kelen ye wa? A ko mɔgɔ fila na kɛ farisogo kelen ye.»
17 Nka min sirilen bɛ Matigi la, o ye hakili kelen de ye.
18 Aw ka boli jatɔya la. Mɔgɔ bɛ jurumu o jurumu kɛ, o tɛ farikolo la. Nka min bɛ jatɔya kɛ, o bɛ jurumu kɛ a yɛrɛ farikolo la.
19 Mun? Aw m'a dɔn ko aw farikolo ye Ni Senu ka Alabatosoba ye, Ni Senu min bɛ aw kɔnɔ, o min bɛ aw bolo Ala fɛ, nka aw tɛ aw yɛrɛw ye wa?
20 Aw sanna ni sɔngɔ ye.

SABABU 7nan

1 Aw ye sɛbɛn minnu ci ne ma, olu ko la: A ka ɲi cɛ ma maga muso la.
2 O bɛɛ n'a ta, walisa aw kana jatɔya kɛ, cɛ kelen-kelen bɛɛ ka kɛ ni a muso ye, muso bɛɛ ka kɛ ni a cɛ ye.
3 Furucɛ ka ɲumanya kɛ muso ye.
4 Se tɛ muso ye a yɛrɛ farikolo la, fɔ cɛ de la.
5 Aw kana ɲɔgɔn nanbara, fo ni a ma kɛ ni bɛnkan ye waati dɔ kɔnɔ, walisa aw ka se ka aw yɛrɛ di sunɔgɔ ni delili ma. Aw ka na ɲɔgɔn fɛ tugun, walisa Sitanɛ kana aw kɔrɔbɔ aw ka yɛrɛminɛbaliya kosɔn.
6 Nka ne bɛ o fɔ ka kɛɲɛ ni yamaruya ye, nka ne tɛ ci fɔlen ye.
7 Ne b'a fɛ mɔgɔw bɛɛ ka kɛ i ko ne yɛrɛ. Nka Ala ka nilifɛn bɛnnen bɛ mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ bolo, kelen nin cogo la, dɔ wɛrɛ bɛ o cogo la.
8 O de y'a to ne b'a fɔ furubaliw ni muso cɛ salenw ye ko: «Ni u tora i ko ne, o ka ɲi u ma.»
9 Nka ni u ma se ka u yɛrɛ minɛ, u ka furu kɛ, katuguni furu ka fisa ni jeni ye.
10 O bɛɛ n'a ta, ne t'a fɔ furuɲɔgɔnmaw ye, ne tɛ, fɔ Matigi, ko: Muso kana bɔ a cɛ la.
11 Nka ni muso taara, a ka to furubali la, wala a ka bɛn a cɛ ma.
12 Nka ne bɛ kuma tɔw fɛ, Matigi tɛ.
13 Muso min cɛ ye dannabali ye, ni a diyara a ye ka sigi a fɛ, a kana a to yen.
14 Cɛ dannabali bɛ saniya muso fɛ, muso dannabali bɛ saniya a cɛ fɛ. Nka sisan, u senuma don.»
15 Nka ni dannabali taara, a ka taa. Balimakɛ wala balimamuso tɛ jɔnya la o ko suguw la, nka Ala ye an wele hɛrɛ la.
16 Muso, i b'a dɔn ni i na i cɛ kisi? Cɛ, i b'a dɔn cogo di ko i na i muso kisi?
17 Nka Elohim ye tila-tila mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ ye cogo min na, i ko Matigi ye mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ wele cogo min na, a ka taama ten. O cogo la ne bɛ sigi egilisiw bɛɛ kɔnɔ.
18 Mɔgɔ dɔ welelen don ka bolokoli wa? A kana kɛ bolokobali ye.» Yala mɔgɔ dɔ welelen don bolokobaliya la wa? A kana bolokoli.»
19 bolokoli tɛ foyi ye, bolokolibaliya tɛ foyi ye, ni Ala ka ci fɔlenw marali tɛ.
20 Mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ ka to a weleli la.
21 I welera ka kɛ jɔn ye wa? I kana i janto a la.
22 Mɔgɔ min welelen don Matigi la ka kɛ jɔn ye, o ye Matigi ka hɔrɔn ye.
23 Aw sanna ni sɔngɔ ye. Aw kana kɛ mɔgɔw ka jɔnw ye.»
24 Balimaw, mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ welelen bɛ min na, o ka to Elohim fɛ.
25 Matigi ka ci si tɛ ne fɛ npogotigininw ko la, o bɛɛ n'a ta, ne bɛ ne ka kiri tigɛ i ko mɔgɔ min ye Matigi ka makari sɔrɔ walisa ka kɛ kantigi ye.
26 O de kosɔn ne hakili la ko nin ka ɲi sisan tɔɔrɔ ma, ne b'a fɔ ko a ka ɲi mɔgɔ ma ka kɛ ten.
27 I sirilen bɛ muso la wa? aw k'a ɲini aw kana aw yɛrɛ lajɔ. Yala i labilalen don muso fɛ wa? Aw kana muso ɲini.
28 Nka ni i ye furu kɛ, i ma jurumu kɛ. Ni npogotiginin dɔ ye furu kɛ, a ma jurumu kɛ. O bɛɛ n'a ta, o mɔgɔw na tɔɔrɔ sɔrɔ farisogo la.
29 Balimaw, ne b'a fɔ nin ye, o waati ka surun.
30 Minnu bɛ kasi, olu fana bɛ i ko u ma kasi. Minnu bɛ ɲagali, olu fana bɛ i ko u ma ɲagali. Sannikɛlaw, i n'a fɔ fɛn tɛ u bolo.
31 Minnu bɛ baara kɛ ni nin diɲɛ ye, olu fana ka kɛ i n'a fɔ u tɛ u tɔɔrɔ, katuguni nin diɲɛ cogoya bɛ tɛmɛn.
32 Nka ne b'a fɛ ka aw fɛ k'a sɔrɔ ne ma ne janto. Furubali min ma furu, o b'a janto Matigi ka kow la, a ka di Matigi ye cogo min na.
33 Nka furuɲɔgɔnma b'a janto diɲɛ kow la, walisa a ka diya a muso ye cogo min na.
34 Danfara bɛ muso ni npogotiginin cɛ fana. Muso furubali b'a janto Matigi ka kow la, walisa a ka senu farikolo ni ni ta fan fɛ.

35 Ne bɛ nin kuma fɔ aw yɛrɛw nafa kama. A tɛ kɛ walisa
ne ka jaan da aw kan, nka ko ɲuman de kosɔn, ka aw janto
Matigi la k'a sɔrɔ aw ma aw hakili ɲagami.
36 Nka ni mɔgɔ dɔ b'a miiri ko a tɛ a yɛrɛ minɛ cogo jugu
la a npogotiginin kɔrɔ, ni a si tɛmɛna, ni a mago bɛ o la, a
ka a sago kɛ, a tɛ jurumu kɛ, u ka furu kɛ.
37 O bɛɛ n'a ta, mɔgɔ min jɔlen bɛ a dusukun na, wajibi si
t'a la, nka fanga b'a la a yɛrɛ sago kan, ka a latigɛ a
dusukun na ko a na a ka npogotiginin mara, o bɛ ko ɲuman
kɛ.
38 O cogo la, mɔgɔ min bɛ a furu, o bɛ ko ɲuman kɛ. Nka
min t'a di a ma furu la, o ka fisa.
39 Muso sirilen bɛ sariya la ni a cɛ bɛ balo la. nka ni a cɛ
sara, a hɔrɔnyalen don ka furu kɛ a sago la. Matigi dɔrɔn de
la.
40 Nka ni a tora o cogo la, ne ka kiritigɛ la, a nisɔndiyara
ka tɛmɛ o kan.

SABABU 8NAN

1 Fɛn minnu bɛ saraka boliw ye, an b'a dɔn ko dɔnniya bɛ
an bɛɛ la. Dɔnniya bɛ bonya, nka kanuya bɛ mɔgɔ sabati.
2 Ni mɔgɔ dɔ b'a miiri ko a bɛ fɛn dɔ dɔn, a tɛ foyi dɔn fɔlɔ
i n'a fɔ a ka kan ka fɛn dɔ dɔn cogo min na.
3 Nka ni mɔgɔ dɔ bɛ Elohim kanu, o tigi bɛ dɔn.
4 O de y'a to fɛn minnu bɛ saraka kɛ boliw ye, an b'a dɔn
ko boli tɛ foyi ye diɲɛ kɔnɔ, ko Ala wɛrɛ tɛ yen ni kelen tɛ.
5 Hali ni mɔgɔ dɔw bɛ yen minnu bɛ wele ko Ala, sankolo
la wo, dugukolo kan wo, i n'a fɔ ala caman bɛ yen cogo
min na, ani kuntigiw ka ca cogo min na).
6 Nka Elohim kelenpe de bɛ an fɛ, o Fa, fɛn bɛɛ bɛ bɔ ale
de la, an fana bɛ ale de la. Matigi Yesu Krisita kelenpe de
bɛ yen, fɛn bɛɛ bɛ sɔrɔ ale de barika la, an fana bɛ ale de
barika la.
7 O bɛɛ n'a ta, dɔnniya tɛ mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ la,
katuguni dɔw dusukun bɛ boli ko la fo ka na se bi ma. U
dusukun barika ka dɔgɔ.
8 Dumuni tɛ an bila Elohim ɲɛ kɔrɔ, katuguni ni an bɛ
dumuni kɛ, an tɛ fisaya. Ni an ma dumuni kɛ, an man jugu
fana.»
9 Nka aw k'aw janto aw yɛrɛ la walisa aw kana kɛ
kuncɛbaya ye barikantanw bolo.
"
11 Krisita sara min kosɔn, balimakɛ barikantan na halaki i
ka dɔnniya barika la?
12 Nka ni aw ye jurumu kɛ balimaw la ka u dusukun
barikama jogin, aw bɛ jurumu kɛ Krisita ma.
13 O de y'a to, ni dumuni bɛ ne balima bila ka jurumu kɛ,
ne tɛna sogo dun diɲɛ jɔlen tuma na, walisa ne kana ne
balima bila.

SABABU 9NAN

1 Ne tɛ ciden ye wa? ne tɛ hɔrɔn ye wa? ne ma an Matigi
Yesu Krisita ye wa? aw tɛ ne ka baara kɛ Matigi la wa?
2 Ni ne tɛ mɔgɔ wɛrɛw ka ciden ye, siga t'a la ko ne ye aw
ye.
3 Minnu bɛ ne sɛgɛsɛgɛ, ne ka jaabi ye nin ye.
4 Se tɛ an ye ka dumuni kɛ ani ka minni kɛ wa?
5 Se tɛ an ye ka balimamuso ni muso ni ciden tɔw ni
Matigi balimaw ni Sefa ɲɛminɛ wa?
6 Walima ne ni Barnabasi dɔrɔn de tɛ se ka baara dabila wa?
7 Jɔn bɛ taa kɛlɛ la tuma o tuma a yɛrɛ ka fɔta kosɔn? Jɔn
bɛ rezɛn nakɔ sɛnɛ k'a sɔrɔ a tɛ a denw dun? Jɔni bɛ sagaw
balo, ni a tɛ sagaw ka nɔnɔ dun?
8 Ne bɛ nin kumaw fɔ i ko mɔgɔ? Sariya fana t'o kelen fɔ
wa?
9 A sɛbɛnnen bɛ Musa ka sariya kɔnɔ ko: «Misi min bɛ ɲɔ
sennasan, i kana o da da.» Yala Ala b'a janto misiw la wa?
10 A bɛ o fɔ anw kosɔn pewu wa? Siga t'a la, nin sɛbɛnna
anw kosɔn, ko sɛnɛkɛla ka sɛnɛ kɛ ni jigiya ye. Mɔgɔ min
bɛ jiri tigɛ ni jigiya ye, o ka kɛ a ka jigiya jɛɲɔgɔn ye.»
11 Ni an ye hakili ta fan fɛ kow dan aw ye, ni an ye aw
farisogo kow tigɛ, yala o ye koba ye wa?
12 Ni mɔgɔ wɛrɛw ye o fanga sɔrɔ aw kan, yala anw tɛ o
fanga ye wa? O bɛɛ n'a ta, an ma baara kɛ ni o fanga ye;
Nka aw ka tɔɔrɔ fɛn bɛɛ la, walisa an kana Krisita ka
Kibaru Duman bali.
13 Aw m'a dɔn ko mɔgɔ minnu bɛ baara kɛ fɛn senumaw
ko la, olu bɛ balo ni Alabatosoba fɛnw de ye wa? Minnu bɛ
makɔnɔni kɛ sarakabɔlan la, olu bɛ ni sarakabɔlan ye wa?
14 Matigi y'a latigɛ o cogo la ko Kibaru Duman fɔbaaw ka
ɲɛnamaya kɛ Kibaru Duman de la.
15 Nka ne ma baara kɛ ni ninnu si ye, ne ma nin kow sɛbɛn
walisa a ka kɛ ne la ten, katuguni ne ka saya tun ka fisa ni
mɔgɔ si ka ne ka yɛrɛbonya kɛ fu ye.
16 Hali ni ne bɛ Kibaru Duman waajuli kɛ, ne tɛ waso foyi
la, katuguni wajibi donna ne kan. ɔwɔ, bɔnɛ bɛ ne la, ni ne
ma kibaru duman fɔ!
17 Ni ne bɛ nin ko kɛ ni ne yɛrɛ sago ye, sara bɛ ne la.
18 O tuma na, ne ka sara ye mun ye? Tiɲɛ la, ni ne bɛ
Kibaru Duman fɔ, ne ka Krisita ka Kibaru Duman fɔ,
walisa ne kana ne ka sebaaya tiɲɛ Kibaru Duman la.
19 Hali ni ne hɔrɔnyalen don mɔgɔw bɛɛ bolo, ne ye ne
yɛrɛ kɛ bɛɛ ka jɔn ye, walisa ne ka nafa caman sɔrɔ.
20 Ne kɛra Yahutuw ye i ko Yahutuw, walisa ka Yahutuw
sɔrɔ. Minnu bɛ sariya kɔrɔ, i ko sariya kɔrɔ, walisa ne ka
nafa sɔrɔ sariya kɔrɔ.
21 Sariya tɛ mɔgɔ minnu bolo, i ko sariya tɛ minnu na, ka
sariya tɛ minnu na, olu ma kɛ Ala fɛ, nka Krisita ka sariya
kɔrɔ, walisa sariya tɛ minnu na, ne ka olu sɔrɔ.
22 Ne kɛra barikantanw ye i ko barikantanw, walisa ka
barikantanw sɔrɔ.
23 Ne bɛ nin kɛ Kibaru Duman kosɔn, walisa ne ni aw
niyɔrɔ ka kɛ o la.
24 Aw m'a dɔn ko mɔgɔ minnu bɛ boli boli la, olu bɛɛ bɛ
boli, nka mɔgɔ kelen de bɛ sara sɔrɔ wa? O la sa, aw ka
boli, walisa aw ka se ka sɔrɔ.»
25 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ cɛsiri kɛ ka setigiya kɛ, o tigi bɛ a yɛrɛ
minɛ fɛn bɛɛ la. Sisan, u b'o kɛ walisa ka masafugulan
tolilen sɔrɔ; Nka anw ye mɔgɔ ye min tɛ toli.
26 O de kosɔn ne bɛ boli ten. O cogo la, ne tɛ kɛlɛ kɛ i ko
mɔgɔ min bɛ fiɲɛ gosi.
27 Nka ne bɛ to ne farikolo kɔrɔ ka a kolo, walisa ni ne ye
waajuli kɛ mɔgɔ wɛrɛw ye tuma min na, ne yɛrɛ kana kɛ
mɔgɔ fililen ye.

SABABU 10NAN

1 Balimaw, ne t'a fɛ aw k'a dɔn ko an bɛnbaw bɛɛ tun bɛ
sankaba jukɔrɔ, u bɛɛ tɛmɛna kɔgɔji fɛ.
2 U bɛɛ batisera Musa fɛ sankaba ni kɔgɔji la.
3 U bɛɛ tun bɛ dumunifɛn kelen dun ni hakili ta fan fɛ.

4 U bɛɛ tun bɛ hakili ta fan fɛ minfɛn kelen min, k'a masɔrɔ u tun bɛ o farakurun min na, o farakurun min tun bɛ tugu u kɔ.
5 Nka u caman ma diya Ala ye, katuguni u binna kungokolon kɔnɔ.
6 O kow kɛra an ka misaliw ye, walisa an kana ko jugu nege don an na, i ko olu fana nege tun bɛ an na cogo min na.
7 Aw kana kɛ bolibatokɛlaw ye i ko u dɔw tun bɛ cogo min na. I ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na ko: «Jamana y'i sigi ka dumuni kɛ ka minni kɛ, ka wuli ka tulon kɛ.»
8 An kana jatɔya kɛ i ko u dɔw y'a kɛ cogo min na, ka mɔgɔ waa mugan ni saba faga tile kelen kɔnɔ.
9 An kana Krisita kɔrɔbɔ fana, i ko u dɔw fana y'a kɔrɔbɔ cogo min na, saw y'u halaki cogo min na.
10 Aw kana ŋunuŋunu i ko u dɔw fana ye ŋunuŋunu kɛ cogo min na, ka halakibaga halaki u la.
11 Nin kow bɛɛ kɛra u la ka kɛɲɛ ni misali ye.
12 O de kosɔn, mɔgɔ min b'a miiri ko a jɔlen don, o k'i janto a kana bin.
13 Kɔrɔbɔli si ma aw minɛ ni hadamadenw ka kɔrɔbɔli tɛ, nka Ala ye kantigi ye, ale tɛna sɔn aw ka kɔrɔbɔli kɛ ka tɛmɛ aw seko kan. Nka a ni kɔrɔbɔli fana na sira di aw ma walisa aw ka se ka o muɲu.»
14 O de kosɔn, ne kanulenw, aw ka boli boli batoli ɲɛ.
15 Ne bɛ kuma i ko hakilitigiw. Ne bɛ min fɔ, aw ka kiri tigɛ o kan.»
16 An bɛ duba jifilen min duba, yala o tɛ Krisita joli ka jɛɲɔgɔnya ye wa? An bɛ buru min kari, yala o tɛ Krisita farikolo ka jɛɲɔgɔnya ye wa?
17 K'a masɔrɔ an ka ca, an ye dumuni kelen ye, an farikolo kelen don, katuguni an bɛɛ ye o dumuni kelen dun.
18 Israɛl filɛ farisogo ta fan fɛ.
19 Ne bɛ mun fɔ o tuma na? ko boli ye fɛn o fɛn ye, wala min bɛ saraka kɛ boliw ye, o ye fɛn o fɛn ye?
20 Nka ne b'a fɔ ko siya wɛrɛw bɛ saraka minnu kɛ jinɛw ye, u tɛ saraka bɔ Elohim ye.
21 Aw tɛ se ka Matigi ka jifilen ni jinɛw ka jifilen min.
22 An bɛ keleya Matigi la wa? an barika ka bon a la wa?
23 Fɛn bɛɛ dagalen bɛ ne bolo, nka fɛn bɛɛ man ɲi.
24 Mɔgɔ si kana a yɛrɛ ta ɲini, fɔ mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ ka tɔ kelen ka nafolo.
25 Fɛn o fɛn bɛ feere bɔgɔbɔgɔ la, aw ka dumuni kɛ, aw kana ɲininkali kɛ dusukun kosɔn.
26 Dugukolo ni a dafalen ye Matigi ta ye.
27 Dannabaliw dɔ ye aw wele ka na seli dɔ la, ni aw b'a fɛ ka taa. fɛn o fɛn bilalen bɛ aw ɲɛ kɔrɔ, aw ka dumuni kɛ, aw kana ɲininkali kɛ aw dusukun kosɔn.
28 Nka ni mɔgɔ dɔ y'a fɔ aw ye ko: «Nin bɛ kɛ saraka ye boliw ma, aw kana dumuni kɛ a jirabaga ni dusukun kosɔn, katuguni dugukolo ye Matigi ta ye.
29 Ne t'a fɔ i yɛrɛ ta ye, fɔ tɔ kelen ta, katuguni mun na ne ka hɔrɔnya bɛ kiri tigɛ mɔgɔ wɛrɛ dusukun fɛ?
30 Ni ne ka nɛɛma barika la, ne bɛ barika da ne ye o ko la, mun na u bɛ kuma ne kan?
31 Aw mana dumuni kɛ wala ka minni kɛ wala aw mana fɛn o fɛn kɛ, aw ka o bɛɛ kɛ Elohim nɔɔrɔ kama.
32 Aw kana mɔgɔ si jalaki Yahutuw ni siya wɛrɛw wala Elohim ka egilisi la.
33 I ko ne b'a fɛ mɔgɔw bɛɛ ye fɛn bɛɛ la cogo min na, ne tɛ ne yɛrɛ nafa ɲini, nka mɔgɔ caman ka nafa ɲini, walisa u ka kisi.

SABABU 11NAN

1 Aw ka kɛ ne nɔfɛmɔgɔw ye, i ko ne fana ye Krisita nɔfɛmɔgɔw ye cogo min na.
2 Balimaw, ne b'aw tanu, ko aw hakili bɛ ne la fɛn bɛɛ la, ka sariyakolow labato, i ko ne y'u di aw ma cogo min na.
3 Nka ne b'a fɛ aw k'a dɔn ko mɔgɔ bɛɛ kuntigi ye Krisita ye. Muso kunkolo ye cɛ ye. Krisita kunkolo ye Ala ye.
4 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ delili kɛ walima ka kiraya kɛ, ni a kunkolo datugulen don, o bɛ a kunkolo maloya.
5 Nka muso o muso bɛ delili kɛ walima ka kiraya kɛ k'a kunkolo datugu, o bɛ a kunkolo maloya, katuguni o bɛɛ ye kelen ye i n'a fɔ a kunsigi tigɛlen don.
6 Ni muso ma datugu, a fana ka tigɛ.
7 Tiɲɛ na, cɛ man kan k'a kunkolo datugu, k'a masɔrɔ a ye Elohim ja ni a nɔɔrɔ ye.
8 Cɛ tɛ bɔ muso la. Nka cɛ muso de don.
9 Cɛ fana ma da muso kosɔn. Nka muso de bɛ cɛ de ta.
10 O de y'a to muso ka kan ka fanga sɔrɔ a kun na mɛlɛkɛw kosɔn.
11 O bɛɛ n'a ta, cɛ tɛ muso ni muso tɛ cɛ ye Matigi la.
12 Muso bɛ bɔ cɛ la cogo min na, cɛ fana bɛ bɔ muso fɛ cogo min na. Nka Ala ka kow bɛɛ.
13 A' ye kiri tigɛ aw yɛrɛw la wa?
14 Ni danbe yɛrɛ tɛ aw kalan ko ni mɔgɔ kunsigi ka jan, o ye maloya ye a bolo wa?
15 Nka ni muso kunsigi ka jan, o ye nɔɔrɔ ye a bolo.
16 Nka ni mɔgɔ dɔ b'a fɛ ka sɔsɔli kɛ, o laadalakow tɛ an ni Elohim ka egilisiw fana fɛ.
17 Ne b'a fɔ aw ye nin ko in na, ne tɛ aw tanu, ko aw tɛ na ɲɔgɔn fɛ koɲuman kama, nka aw bɛ na ɲɔgɔn fɛ ko jugu de kama.
18 Fɔlɔ, ni aw bɛ ɲɔgɔn lajɛn egilisi kɔnɔ, ne b'a mɛn ko farali bɛ aw cɛma. ani ne dalen b'a la yɔrɔ dɔ la.
19 Katuguni nkalontigɛw fana ka kan ka kɛ aw cɛma, walisa mɔgɔ minnu ka di i ye, olu ka jira aw cɛma.
20 Ni aw nana ɲɔgɔn fɛ yɔrɔ kelen na, o tɛ ka Matigi ka surɔfana dun.
21 Dumuni kɛtɔ, mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ bɛ a yɛrɛ ka surɔfana dun.
22 Mun? Dumuni ni minni sow tɛ aw la wa? Aw bɛ Elohim ka egilisi mafiɲɛya, ka maloya kɛ minnu tɛ yen wa? Ne na mun fɔ aw ye? yala ne bɛ aw tanu nin ko la wa? Ne t'i tanu.
23 Ne ye min di aw ma, ne ye o sɔrɔ Matigi fɛ, ko Matigi Yesu donna su min na, a ye dumuni ta.
24 A ye barika da Ala ye tuma min na, a y'a kari k'a fɔ ko: « Aw ka dumuni ta, nin ye ne farikolo karilen ye aw kosɔn.
25 O cogo kelen na, a ye jifilen ta, a ye dumuni kɛ tuma min na, k'a fɔ ko: « Nin jifilen ye Layidu kura ye ne joli la.
26 Ni aw bɛ nin nbuuru dun ka nin jifilen min tuma o tuma, aw bɛ Matigi ka saya jira fo a nali.
27 O de y'a to mɔgɔ o mɔgɔ bɛ nin nbuuru dun ka nin jifilen min Matigi fɛ, a man kan, o na jalaki Matigi farikolo ni a joli la.
28 Nka mɔgɔ ka a yɛrɛ sɛgɛsɛgɛ, a ka o nbuuru dɔ dun ka o jifilen dɔ min.
29 Mɔgɔ min bɛ dumuni kɛ ka minni kɛ cogo bɛnbali la, o bɛ jalaki dun ka minni kɛ a yɛrɛ ye, a tɛ Matigi farikolo dɔn.
30 O de y'a to aw cɛma, mɔgɔ caman barika ka dɔgɔ ni banabaatɔw ye, u caman bɛ sunɔgɔ.
31 Ni an tun b'a fɛ ka kiri tigɛ an yɛrɛw kan, kiri tun tɛna kɛ an kan.

32 Ni kiri tigɛra an kan tuma min na, Matigi bɛ an kolo,
walisa an ni diɲɛ ka jalaki.
33 O de kosɔn ne balimaw, ni aw nana ɲɔgɔn fɛ ka dumuni
kɛ, aw ka to ɲɔgɔn fɛ.
34 Ni kɔngɔ bɛ mɔgɔ dɔ la, a ka dumuni kɛ so kɔnɔ. walisa
aw kana na ɲɔgɔn fɛ ka jalaki.» Ni ne nana tuma min na, ne
na tɔw labɛn.

SABABU 12NAN

1 Balimaw, Alako nilifɛnw ko la, ne t'a fɛ aw ka kɛ fɛn
dɔnbaliw ye.
2 Aw y'a dɔn ko aw tun ye siya wɛrɛw ye, ka taa ni aw ye
boli bobow fɛ, i ko aw ɲɛminɛna cogo min na.
3 O de kosɔn ne b'a to aw k'a faamu ko mɔgɔ si tɛ Yesu
wele ko dangalen Ala Ni barika la.
4 Nilifɛn suguya caman bɛ yen, nka Ni kelen de don.
5 Marakow tɛ kelen ye, nka Matigi kelen de don.
6 Baara suguya caman bɛ kɛ, nka Ala kelenpe de bɛ fɛn bɛɛ
kɛ fɛn bɛɛ la.
7 Nka Ni Senu jirali dira mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ ma walisa u
ka nafa sɔrɔ.
8 Hakilitigiya kuma bɛ di mɔgɔ kelen ma Ni Senu fɛ.
Dɔnniya kuma bɛ di mɔgɔ wɛrɛ ma o Ni kelen de barika la.
9 Dannaya wɛrɛ la o Ni kelen barika la. Kɛnɛya nilifɛnw di
dɔ wɛrɛ ma o Ni kelen barika la.
10 Kabako kɛli dɔ wɛrɛ fɛ. ka taa kiraya wɛrɛ la; ka taa
jinɛw faamuyali wɛrɛ la; kan suguya caman bɛ fɔ dɔ wɛrɛ
fɛ; kan wɛrɛw kɔrɔ fɔ dɔ wɛrɛ ye.
11 Nka Ni kelen de bɛ nin bɛɛ kɛ, a bɛ tila kelen-kelen bɛɛ
cɛ ka kɛɲɛ ni a sago ye.
12 Farikolo ye kelen ye cogo min na, farikolo yɔrɔ caman
b'a la cogo min na, ni o farikolo yɔrɔ kelenw bɛɛ ka ca, olu
bɛɛ ye farikolo kelen ye.
13 An bɛɛ batisera ka kɛ farikolo kelen ye Ni kelen de
barika la, an kɛra Yahutuw ye wo, an kɛra jɔnw ye wo, an
kɛra hɔrɔnw ye wo. U bɛɛ kɛra ka minni kɛ ka kɛ Ni kelen
ye.
14 Farikolo tɛ farikolo yɔrɔ kelen ye, nka a ka ca.
15 Ni sen y'a fɔ ko: «Katuguni ne tɛ bolo ye, ne tɛ farikolo
ta ye.» O de kosɔn a tɛ farikolo ta ye wa?
16 Ni tulo y'a fɔ ko: «Katuguni ne tɛ ɲɛ ye, ne tɛ farikolo ta
ye.» O de kosɔn a tɛ farikolo ta ye wa?
17 Ni farikolo bɛɛ tun ye ɲɛ ye, mɛnni tun bɛ min? Ni a bɛɛ
tun bɛ mɛnni kɛ, kasa tun bɛ min?
18 Sisan, Elohim ye u farikolo yɔrɔ kelen-kelen bɛɛ sigi
farikolo la, i ko a diyara a ye cogo min na.
19 Ni u bɛɛ tun ye farikolo yɔrɔ kelen ye, farikolo tun bɛ
min?
20 Nka sisan, u farikolo yɔrɔw ka ca, nka farikolo kelen de
don.
21 Ɲɛ tɛ se k'a fɔ bolo ye ko: «Ne mago tɛ i la.»
22 Farikolo yɔrɔ minnu bɛ i ko u barika ka dɔgɔ kosɛbɛ,
olu mago bɛ o la kosɛbɛ.
23 An b'a miiri ko farikolo yɔrɔ minnu man bon, an bɛ
bonyaba da olu kan. ani an yɔrɔ minnu man ɲi, olu ka cɛɲi
ka ca ka tɛmɛ o kan.
24 Mako t'an farikolo yɔrɔw la, nka Elohim ye farikolo
labɛn ɲɔgɔn fɛ, ka bonyaba di farikolo yɔrɔ dɛsɛlenw ma.
25 O cogo la, farali si kana kɛ farikolo la. nka ko tɔndenw
ka kan ka u janto ɲɔgɔn na cogo kelen na.
26 Ni farikolo yɔrɔ kelen tɔɔrɔla, farikolo yɔrɔ bɛɛ bɛ tɔɔrɔ
ni o ye. walima farikolo yɔrɔ kelen ka bonya, farikolo yɔrɔ
bɛɛ bɛ ɲagali o la.
27 Aw ye Krisita farikolo ye, kɛrɛnkɛrɛnnenya la farikolo
yɔrɔw.
28 Elohim ye dɔw sigi egilisi kɔnɔ, fɔlɔ cidenw, filanan
kiraw, sabanan karamɔgɔw, o kɔfɛ kabakow, o kɔ, kɛnɛya
nilifɛnw, dɛmɛbagaw, gɔfɛrɛnamanw, kan wɛrɛw.
29 Yala u bɛɛ ye cidenw ye wa? bɛɛ ye kiraw ye wa? bɛɛ
ye karamɔgɔw ye wa ? bɛɛ ye kabako kɛbagaw ye wa?
30 Kɛnɛya nilifɛnw bɛɛ bɛ yala wa? bɛɛ bɛ kuma kan
wɛrɛw la wa ? bɛɛ bɛ kɔrɔfɔ kɛ wa ?
31 Nilifɛn ɲumanw nege don aw la kosɛbɛ, nka ne bɛ sira
ɲumanba jira aw la.

SABABU 13NAN

1 Hali ni ne bɛ kuma ni mɔgɔw ni mɛlɛkɛw kanw ye, ni
kanuya tɛ ne la, ne kɛra i n'a fɔ nɛgɛso mankanba walima
nɛgɛso mankanba.
2 Hali ni kiraya nilifɛn bɛ ne fɛ, ka gundo ni dɔnniya bɛɛ
faamu. Hali ni dannaya bɛɛ bɛ ne la, fo ka se ka kuluw bɔ,
nka kanuya tɛ ne la, ne tɛ foyi ye.
3 Hali ni ne ye ne ka nafolo bɛɛ di faantanw baloli ma, ni
ne ye ne farikolo di ka jeni, ni kanuya tɛ ne la, nafa foyi tɛ
ne la.
4 Kanuya bɛ muɲu ka mɛn, a bɛ ɲumanya kɛ. kanuya tɛ
keleya kɛ. kanuya tɛ waso a yɛrɛ la, a tɛ yɛrɛbonya.
5 A tɛ kɛ cogo jugu la, a tɛ a yɛrɛ ta ɲini, a tɛ dimi nɔgɔya
la, a tɛ miiri kojugu si la.
6 A tɛ ɲagali tilenbaliya la, nka a bɛ ɲagali tiɲɛ ko la.
7 A bɛ fɛn bɛɛ muɲu, a bɛ da fɛn bɛɛ la, a jigi bɛ fɛn bɛɛ
kan, a bɛ fɛn bɛɛ muɲu.
8 Kanuya tɛ ban abada, nka ni kiraya kumaw bɛ yen, u na
ban. ni kan wɛrɛw bɛ yen, u na ban. ni dɔnniya bɛ yen, o na
tunun.»
9 An bɛ fɛn dɔ dɔn, an bɛ kiraya kɛ yɔrɔ dɔ la.
10 Ni fɛn dafalen sera, o yɔrɔ la, fɛn dafalen na ban.
11 Ne denmisɛnman, ne tun bɛ kuma i ko denmisɛn, ne tun
bɛ miiri i ko denmisɛn, ne tun bɛ miiri i ko denmisɛn.
12 Sisan an bɛ filɛli kɛ galasi fɛ, dibi la. Nka o kɔfɛ, ɲɛda
ni ɲɛda: sisan ne y'a dɔn yɔrɔ dɔ la. Nka o tuma na ne na a
dɔn i ko ne fana bɛ dɔn cogo min na.»
13 Sisan, dannaya, jigiya, kanuya, nin saba bɛ to yen. nka o
bɛɛ la belebeleba ye kanuya ye.

SABABU 14NAN

1 Aw ka tugu kanuya kɔ, ka Alako nilifɛnw nege don aw la,
nka aw ka kiraya kɛ.
2 Min bɛ kuma kan wɛrɛ la, o tɛ kuma mɔgɔw fɛ, nka a bɛ
kuma Elohim de fɛ, katuguni mɔgɔ si t'a faamu. Nka a bɛ
gundo fɔ ni hakili la.
3 Nka min bɛ kiraya kɛ, o bɛ kuma mɔgɔw fɛ walasa ka
mɔgɔw sabati, ka u laadi ani ka u dusu saalo.
4 Min bɛ kuma kan wɛrɛ la, o bɛ a yɛrɛ sabati. Nka min bɛ
kiraya kɛ, o bɛ egilisi sabati.
5 Ne b'a fɛ aw bɛɛ ka kuma kan wɛrɛw la, nka aw ka kiraya
kɛ, katuguni kiraya kɛbaa ka bon ni kan wɛrɛw fɔbaga ye,
ni a ma kɔrɔ fɔ, walisa egilisi ka se ka dɔ fara a kan.

6 Balimaw, ni ne nana aw fɛ ka kan wɛrɛw fɔ, ne bɛ nafa
jumɛn sɔrɔ aw la, ni ne ma kuma aw fɛ jirali fɛ, wala
dɔnniya fɛ, wala kiraya fɛ, wala kalan fɛ?
7 Fɛn minnu mankan tɛ ɲenamaya la, fɔlikan walima
nɛgɛso, ni u ma danfara don u mankanw na, fɔlikan walima
fɔlikan bɛ dɔn cogo di?
8 Ni burufiyɛkan bɛ mankan dantigɛbali bɔ, jɔn bɛna a yɛrɛ
labɛn kɛlɛ kama?
9 O cogo kelen na, ni aw ma kuma fɔlenw fɔ ni kan ye,
kuma fɔlenw na dɔn cogo di? katuguni aw na kuma fiɲɛ
fɛ.»
10 A bɛ se ka kɛ ko kumakan suguya caman bɛ diɲɛ kɔnɔ.
11 O de y'a to ni ne ma kumakan kɔrɔ dɔn, ne na kɛ mɔgɔ
wɛrɛ ye ne fɛ.
12 O cogo kelen na, k'a masɔrɔ aw timinandiyalen don
hakili ta fan fɛ nilifɛnw na, aw k'a ɲini ka tɛmɛn Egilisi kan.
13 O de y'a to mɔgɔ min bɛ kuma kan wɛrɛ la, o ka delili
kɛ walisa a ka kɔrɔ fɔ.
14 Ni ne bɛ delili kɛ kan dɔnbali la, ne ni bɛ delili kɛ, nka
ne ka faamuyali tɛ den.
15 O tuma na fɛ, o ye mun ye? Ne na delili kɛ ni hakili ye,
ne na delili kɛ ni hakili ye fana.
16 Ni i ye dugawu kɛ ni hakili ye, mɔgɔ min bɛ mɔgɔ
kalanbaliw ka so kɔnɔ, o na Amiina fɔ cogo di i ka barika
dali la, k'a sɔrɔ a ma i ka kuma faamu?
17 I bɛ barika da Ala ye ka ɲɛ, nka tɔ kelen tɛ sabati.
18 Ne bɛ barika da ne ka Elohim ye, ne bɛ kan wɛrɛw fɔ ka
tɛmɛ aw bɛɛ kan.
19 O bɛɛ n'a ta Egilisi kɔnɔ, a ka fisa ne ma ka kuma duuru
fɔ ni ne ka faamuyali ye, walisa ne ka kan ka mɔgɔ wɛrɛw
kalan fana, ka tɛmɛ kuma waa tan fɔ kan dɔnbali kan.
20 Balimaw, aw kana kɛ denmisɛnw ye hakili ta fan fɛ.
21 A sɛbɛnnen bɛ sariya la ko: «Ne na kuma nin jama fɛ ni
kan wɛrɛw ye. O bɛɛ n'a ta, o bɛɛ n'a ta, u tɛ ne lamɛn,
Matigi ko ten.»
22 O de y'a to kan wɛrɛw tɛ taamashyɛn ye dannabaaw
bolo, nka dannabaaw tɛ.
23 Ni egilisi bɛɛ lajɛlen donna yɔrɔ kelen na, ni u bɛɛ bɛ
kan wɛrɛw fɔ, ka kalanbaliw walima dannabaliw don, yala
u tɛna a fɔ ko aw ye diɲɛnatigɛla ye wa?
24 Nka ni bɛɛ bɛ kiraya kɛ, ni dannabali dɔ donna, wala
mɔgɔ kalanbali dɔ donna, a dalen b'a la ko bɛɛ la, kiri bɛ
tigɛ a kan mɔgɔw bɛɛ fɛ.
25 A dusukun gundo bɛ jira nin cogo la. O cogo la, a na a
biri a ɲɛda la, a na Ala bato, k'a fɔ ko Ala bɛ aw kɔnɔ tiɲɛ
na.
26 Balimaw, a bɛ cogo di? ni aw nana ɲɔgɔn fɛ tuma min
na, Zaburu bɛ aw kelen-kelen bɛɛ bolo, kalansira bɛ aw
kelen-kelen bɛɛ fɛ, kan dɔ bɛ aw fɛ, jirali bɛ aw fɛ, kɔrɔfɔli
bɛ aw la. Fɛn bɛɛ ka kɛ ka mɔgɔ sabati.
27 Ni mɔgɔ dɔ bɛ kuma kan dɔnbali la, a ka kɛ mɔgɔ fila ye,
wala a cayalenba ka kɛ mɔgɔ saba ye. Mɔgɔ kelen ka
kɔrɔfɔ.
28 Nka ni kɔrɔfɔla tɛ yen, a ka a makun Egilisi kɔnɔ. A ka
kuma a yɛrɛ fɛ, ani Ala fɛ.»
29 Kiraw ka kuma fila wala saba fɔ, tɔ kelen ka kiri tigɛ.
30 Ni fɛn dɔ jirala mɔgɔ wɛrɛ la min sigilen bɛ o yɔrɔ la,
fɔlɔ ka a makun.
31 Aw bɛɛ bɛ se ka kiraya kɛ kelen kelen, walisa bɛɛ ka
kalan kɛ, ka bɛɛ dusu saalo.
32 Kiraw niw bɛ kolo kiraw kɔrɔ.
33 Elohim tɛ ɲagami dabɔbaa ye, nka hɛrɛ dabɔbaa don, i
ko mɔgɔ senumaw ka egilisiw bɛɛ la.
34 Aw ka musow ka u makun egilisiw kɔnɔ. Nka ci fɔra u
ye ko u ka kanminɛli kɔrɔ, i ko sariya fana b'a fɔ cogo min
na.
35 Ni u b'a fɛ ka fɛn dɔ kalan, u ka u cɛw ɲininka so kɔnɔ,
katuguni musow ka kuma egilisi kɔnɔ, o ye maloyako ye.
36 Mun na? Ala ka kuma bɔra aw la wa ? Walima a nana
aw dɔrɔn de ma wa?
37 Ni mɔgɔ dɔ b'a miiri ko a ye kira ye, wala hakili ta fan
fɛ, a ka sɔn a ma ko ne bɛ fɛn minnu sɛbɛn aw ye, olu ye
Matigi ka ci fɔlenw ye.
38 Nka ni mɔgɔ dɔ ye ko dɔnbali ye, a ka kɛ ko dɔnbali ye.
39 O de y'a to balimaw, kiraya fɔli nege don aw la, aw
kana kan wɛrɛw fɔli bali.
40 Fɛn bɛɛ ka kɛ cogo bɛnnen na.

SABABU 15NAN

1 Balimaw, ne ye Kibaru Duman min fɔ aw ye, ne bɛ o fɔ
aw ye.
2 Ne ye min waajuli fɔ aw ye, ni aw bɛ o to aw hakili la,
aw bɛ kisi o de barika la, fo ni aw ma da fu la.
3 Ne fana ye min sɔrɔ, ne ye o di aw ma fɔlɔ, ko Krisita
sara an ka jurumuw kosɔn ka kɛɲɛ ni Kitabuw ye.
4 A su donna, a kununna tile sabanan na ka kɛɲɛ ni
Kitabuw ye.
5 A ye a ye Kefa fɛ, o tuma na, mɔgɔ tan ni fila la.
6 O kɔ, balima kɛmɛ duuru ni kɔ y'a ye siɲɛ kelen. U fanba
tora fo bi, nka dɔw sunɔgɔra.
7 O kɔ, a ye Yakuba ye. o kɔfɛ cidenw bɛɛ ta.
8 A laban na, a ye ne fana ye i ko mɔgɔ min bangera waati
latigɛlen kɔ.
9 Ne ye ciden dɔgɔmannin ye, min man kan ka wele ciden,
katuguni ne ye Elohim ka egilisi tɔɔrɔ.
10 Nka ne ye min ye Elohim ka nɛɛma barika la, a ka
nɛɛma min dira ne ma, o ma kɛ fu. Nka ne ye baara kɛ ka
caya ka tɛmɛ u bɛɛ kan, o bɛɛ n'a ta, ne tɛ, nka Ala ka
nɛɛma min tun bɛ ne fɛ.
11 O de y'a to ne tun don wo, an tun bɛ waajuli kɛ o cogo
la, aw dara o cogo la.
12 Ni Krisita waajuli kɛra ko a kununna ka bɔ suw cɛma,
aw dɔw b'a fɔ cogo di ko suw lakununni tɛ yen?
13 Nka ni suw lakununni tɛ, Krisita ma kunun.
14 Ni Krisita ma kunun, an ka waajuli ye fu ye, aw ka
dannaya fana ye fu ye.
15 Ɔwɔ, an bɛ sɔrɔ Elohim ka seere nkalontigɛlenw ye.
katuguni an ye seereya kɛ Elohim ko la ko a ye Krisita
lakunun.
16 Ni suw ma kunun, Krisita ma kunun.
17 Ni Krisita ma kunun, aw ka dannaya ye fu ye. aw bɛ aw
ka jurumuw la hali bi.»
18 Mɔgɔ minnu sunɔgɔra Krisita la, olu fana halakira.
19 Ni an jigi b'a kan Krisita la nin ɲenamaya dɔrɔn de la,
an ye bɔnɛba ye mɔgɔw bɛɛ la.
20 Sisan, Krisita kununna ka bɔ suw cɛma, ka kɛ
sunɔgɔtɔw den fɔlɔw ye.
21 Ikomi saya nana mɔgɔ de barika la, suw lakununni fana
nana mɔgɔ de barika la.
22 Mɔgɔ bɛɛ bɛ sa Hadama fɛ cogo min na, o cogo kelen
na, bɛɛ na ɲenamaya Krisita la.

23 Nka mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ ka kɛɲɛ ni u yɛrɛ ka sigicogo ye: Krisita ye den fɔlɔw ye. o kɔ, minnu ye Krisita ta ye a nali waati.
24 O kɔ, laban bɛ na, a na masaya kalifa Elohim Fa ma. tuma min na a na kuntigiya bɛɛ ni fanga ni sebaaya bɛɛ bila duguma.
25 A ka kan ka masaya kɛ fo a ka juguw bɛɛ bila a sen kɔrɔ.
26 Jugu laban min bɛna halaki, o ye saya ye.
27 A ye fɛn bɛɛ bila a sen kɔrɔ. Nka a y'a fɔ tuma min na ko fɛn bɛɛ bilala a kɔrɔ, a jɛlen don ko a ye fɛn bɛɛ bila a kɔrɔ.
28 Ni fɛn bɛɛ nana a kolo a kɔrɔ, o tuma na, Denkɛ yɛrɛ na kolo min ye fɛn bɛɛ bila a kɔrɔ, walisa Elohim ka kɛ fɛn bɛɛ ye.
29 N'o tɛ, mɔgɔ minnu batisera suw kosɔn, olu na mun kɛ, ni suw ma kunun fewu? o tuma na fɛ, mun na u bɛ batise suw kosɔn?
30 Mun na an bɛ to farati la lɛrɛ o lɛrɛ?
31 Aw ka ɲagali min bɛ ne la an Matigi Krisita Yesu la, ne b'a sɔsɔ ko ne bɛ sa don o don.
32 Ni ne ye baganw kɛlɛ Efese dugu kɔnɔ ka kɛɲɛ ni mɔgɔw cogoya ye, ni suw ma kunun? an ka dumuni kɛ ka minni kɛ; sabu sini an bɛ sa.»
33 Aw kana aw lafili, kuma juguw bɛ kɛwale ɲumanw tiɲɛ.
34 Aw ka kunun tilennenya la, aw kana jurumu kɛ. Elohim dɔnni tɛ dɔw la.
35 Nka mɔgɔ dɔ na a fɔ ko: «Suw kununna cogo di?» U bɛ na ni farikolo jumɛn ye?
36 Naloman, i ye fɛn min dan, o tɛ ɲɛnamaya fo ni a sara.
37 I ye fɛn min dan, i tɛ o danni kɛ, nka suman danma, a bɛ se ka kɛ malo wala suman wɛrɛ ye.
38 Nka Elohim bɛ farikolo di a ma i ko a diyara a ye cogo min na, ani bɔnsɔn kelen-kelen bɛɛ y'a yɛrɛ farikolo di a ma.
39 Sogo bɛɛ tɛ farisogo kelen ye, nka mɔgɔ sogo sugu kelen bɛ yen, bagan sogo wɛrɛ, jɛgɛ sogo wɛrɛ ani kɔnɔw sogo wɛrɛ.
40 Sankololafɛnw ni dugukolo kan fɛnw fana bɛ yen, nka sankololafɛnw nɔɔrɔ ye kelen ye.
41 Tile nɔɔrɔ kelen bɛ yen, kalo nɔɔrɔ wɛrɛ bɛ yen, ani dolow nɔɔrɔ wɛrɛ.
42 Suw lakununni fana bɛ ten. A bɛ dan toli la; a kununna ni tolibali ye.
43 A danna ni danbe ye. a kununna nɔɔrɔ la, a danna barikantanya la. a wulila fanga la:
44 A danna farikolo la. a kununna ka kɛ hakilimaya farikolo ye. Farikolo dabɔlen bɛ yen, ani farikolo hakilimaya fana bɛ yen.
45 A sɛbɛnnen bɛ o cogo la ko: «Mɔgɔ fɔlɔ Hadama kɛra ni ɲɛnama ye. Hadama laban kɛra ɲɛnamaya hakili ye.
46 O bɛɛ n'a ta, o tun tɛ fɔlɔ ni hakili ta fan fɛ ko ye, nka o tun ye fɛn ye min bɛ se ka kɛ. O kɔfɛ, Alako ta fan fɛ.
47 Mɔgɔ fɔlɔ bɔra dugukolo la, dugukolo ta, mɔgɔ filanan ye Matigi ye ka bɔ sankolo la.
48 Dugukolo kan mɔgɔw bɛ cogo min na, dugukolo kan mɔgɔw fana bɛ ten.
49 An ye dugukolo kan mɔgɔw ja ta cogo min na, an na sankolola ja ta fana.
50 Balimaw, ne b'a fɔ nin ye ko farisogo ni joli tɛ se ka Elohim ka masaya ciyɛn ta. Toli fana tɛ tolibaliya ciyɛn ta.
51 A filɛ, ne bɛ gundo dɔ jira aw la. An bɛɛ tɛna sunɔgɔ, nka an bɛɛ na yɛlɛma,
52 Dɔgɔkun kelen kɔnɔ, burufiyɛ laban na, katuguni burufiyɛkan na fɔ, mɔgɔ salenw na kunun fo ka toli, an na yɛlɛma.
53 K'a masɔrɔ nin fɛn tolilen ka kan ka tolibali don, ka sabali don.
54 O cogo la, ni nin fɛn tolilen in na tolibali don, ni nin mɔgɔ salen na sabali don, o tuma na, kuma min sɛbɛnnen bɛ ko: «Saya munumunu se sɔrɔli la.»
55 Saya, i ka sɔgɔsɔgɔninjɛ bɛ min? Kaburu, i ka se sɔrɔli bɛ min?
56 Saya sɔgɔli ye jurumu ye. Jurumu barika ye sariya ye.
57 Nka barika da Ala ye, ale min bɛ se sɔrɔ an Matigi Yesu Krisita barika la.
58 O de y'a to ne balima kanulenw, aw ka sabati, aw kana se ka lamaga, ka to Matigi ka baara la tuma bɛɛ, k'a masɔrɔ aw b'a dɔn ko aw ka baara tɛ fu ye Matigi la.

SABABU 16NAN

1 O ko la, mɔgɔ senumaw ka wari dalajɛli ko la, i ko ne ye yamaruya di Galasi egilisiw ma cogo min na, aw fana ka o kɛ ten.
2 Dɔgɔkun don fɔlɔ don na, aw kelen-kelen bɛɛ ka to a kɛrɛfɛ, i ko Ala y'a kɛ cogo min na, walisa ne nana tuma min na, mɔgɔw kana ɲogon lajɛn.
3 Ni ne nana, aw mana sɔn mɔgɔ o mɔgɔ ma aw ka batakiw fɛ, ne na u ci ka na ni aw ka bolomafara ye Jerusalɛm.
4 Ni a bɛnnen don ne fana ka taa, u na taa ni ne ye.
5 Ne na Masedwanɛ jamana tɛmɛ tuma min na, ne na na aw fɛ, katuguni ne bɛ tɛmɛ Masedwanɛ jamana fɛ.
6 A bɛ se ka kɛ ko ne na to aw fɛ, ka nɛnɛ kɛ aw fɛ, walisa aw ka na ni ne ye ne ka taama na, ne bɛ taa yɔrɔ o yɔrɔ.
7 K'a masɔrɔ ne tɛna aw ye sira kan sisan. Nka ne jigi b'a kan ko ne bɛna to aw fɛ dɔɔnin, ni Matigi y'a to.»
8 Nka ne na to Efese fo Pantekɔti don.
9 Daba dɔ dabɔra ne ye.
10 Ni Timote nana, aw k'a lajɛ walisa a ka to aw fɛ siran tɛ min na, katuguni a bɛ Matigi ka baara kɛ i ko ne fana.
11 O de kosɔn, mɔgɔ si kana a mafiɲɛya, nka i ka a ɲɛminɛ hɛrɛ la, walisa a ka na ne fɛ, katuguni ne bɛ a makɔnɔ ni balimaw ye.
12 An balimakɛ Apolosi ko la, ne tun b'a fɛ kosɛbɛ a ka na aw fɛ ni balimaw ye. nka a na na waati bɛnnen sɔrɔ tuma min na.»
13 Aw ka aw ɲɛmajɔ, ka jɔ dannaya la, ka aw bila i ko mɔgɔw, ka barika sɔrɔ.
14 Aw ka kow bɛɛ ka kɛ ni kanuya ye.
15 Balimaw, ne b'aw deli, (aw b'a dɔn ko Etɛfan ka so ye Akaya den fɔlɔw ye, wa u y'u yɛrɛ deli mɔgɔ senumaw ka cidenyabaara la).
16 A' ye aw kolo o ɲogɔnna mɔgɔw ni mɔgɔ o mɔgɔ bɛ an dɛmɛ ka baara kɛ.
17 Stɛfan ni Fortunate ni Akayikɛ nali nisɔndiyara ne la.
18 U ye ne ni aw hakili lafiya.
19 Azi Egilisiw bɛ aw fo. Akila ni Prisila bɛ aw fo kosɛbɛ Matigi la, ni egilisi min bɛ u ka so kɔnɔ.
20 Balimaw bɛɛ bɛ aw fo. Aw ka ɲogɔn fo ni susuli senuma ye.
21 Ne Paul ye foli kɛ ni ne yɛrɛ bolo ye.
22 Ni mɔgɔ dɔ tɛ Matigi Yesu Krisita kanu, o ka kɛ Anathema Maranatha ye.
23 An Matigi Yesu Krisita ka nɛɛma ka kɛ aw fɛ.

24 Ne ka kanuya ka kɛ aw bɛɛ fɛ Krisita Yesu la. Amiina.
(Kɔrɛntekaw ka bataki fɔlɔ sɛbɛnna ka bɔ Filipe, Stefana ni Fortunate ani Akayikɛ ni Timote fɛ).

2 Kɔrɛntekaw

SABABU 1

1 Paul, Yesu Krisita ka ciden Ala sago barika la, ani an
balima Timote, ka ci Elohim ka egilisi ma min bɛ Kɔrɛnte,
ani mɔgɔ senumaw bɛɛ minnu bɛ Akaya jamana bɛɛ la.
2 An Fa Ala ni Matigi Yesu Krisita ka nɛɛma ni hɛrɛ ka kɛ
aw ye.
3 Tanulen ka kɛ Elohim ye, an Matigi Yesu Krisita Fa,
makari Fa ani dususalo bɛɛ Elohim.
4 Elohim bɛ an dusu saalo an ka tɔɔrɔw bɛɛ la, walisa an ka
se ka tɔɔrɔw bɛɛ dusu saalo, an yɛrɛw dusu saalolen fɛ Ala
fɛ.
5 Krisita ka tɔɔrɔw bɛ caya an kɔnɔ cogo min na, an dusu
saalo fana bɛ caya Krisita barika la.
6 Ni an tɔɔrɔla, o bɛ kɛ aw dusu saalo ni aw ka kisili de
kosɔn, o de bɛ kɛ aw dusu saalo ni aw ka kisi de kosɔn, o
de bɛ kɛ aw dusu saalo ni aw ka kisi de kosɔn.
7 An jigi dalen bɛ aw ko la, k'a masɔrɔ an b'a dɔn ko aw ni
tɔɔrɔw jɛɲɔgɔnw don cogo min na, aw fana na kɛ dususalo
la ten.
8 Balimaw, an t'a fɛ aw k'a dɔn an ka tɔɔrɔ min nana an ma
Azi jamanaw na, ko an degunna ka tɛmɛn fanga kan, fo an
jigi tigɛra hali ɲɛnamaya la.
9 Nka saya jalaki tun b'an bolo, walisa an kana an jigi da an
yɛrɛw kan, nka an ka da Elohim la min bɛ suw lakunun.
10 Ale de ye an kisi sayaba ma, ka an kisi.
11 Aw fana bɛ ɲɔgɔn dɛmɛ ni delili ye an kosɔn, walisa
mɔgɔ caman ka barika da an ye an kosɔn.
12 An ka ɲagali ye nin ye, o ye an dusukun seereya ye, ko
an ye baro kɛ ni hakilitigiya nɔgɔman ni Ala ɲɛsiran ye, an
ma kɛ ni farisogo hakilitigiya ye, nka Ala ka nɛɛma barika
la.
13 Katuguni an tɛ fɛn wɛrɛ sɛbɛn aw ye ni aw bɛ min kalan
wala aw sɔnna min ma. Ne dalen b'a la ko aw bɛna sɔn o
ma fo ka se a laban ma;
14 Aw fana y'a dɔn ko an ye aw ka ɲagali ye cogo min na, i
ko aw fana ye an ta ye cogo min na Matigi Yesu ka don na.
15 O dannaya de kosɔn ne tun b'a fɛ ka na aw fɛ ka kɔrɔ,
walisa aw ka nafa filanan sɔrɔ.
16 Ka tɛmɛ aw fɛ ka taa Masedwanɛ jamana na, ka segin
ka bɔ Masedwanɛ ka na aw fɛ ka taa aw fɛ ka taa Jude fan
fɛ.
17 O de y'a to ne hakili tun bɛ o cogo la tuma min na, yala
ne tun bɛ baara kɛ ni nɔgɔya ye wa? Ne bɛ fɛn minnu latigɛ,
yala ne b'a fɛ ka kɛɲɛ ni farisogo ye, walisa ɔwɔ ka kɛ ne fɛ,
ne ka kɛ ayi ye wa?
18 Elohim ye tiɲɛtigi ye cogo min na, an ka kuma tun tɛ
ɔwɔ ni ayi ye aw ye.
19 Elohim Denkɛ Yesu Krisita min waajuli kɛra aw cɛma,
ne ni Silvanɔ ni Timote fɛ, o tun tɛ ɔwɔ ni ayi ye, nka ɔwɔ
tun bɛ ale de la.
20 Elohim ye layidu minnu bɛɛ ta ale fɛ, olu bɛɛ ye ɔwɔ ye.
21 Min b'an sabati ni aw ye Krisita la, ka an mun, o ye
Elohim ye.
22 Ale fana ye taamashyɛn kɛ an na, ka Ni Senu barika don
an dusukunw na.
23 Ne bɛ Elohim wele ka kɛ seereya ye ne ni kan, ko ne ma
na Kɔrɛnte fɔlɔ walisa ka aw tanga.
24 An tɛ se ka aw ka dannaya kuntigiya kɛ, nka an ye aw
ka ɲagali dɛmɛbagaw ye, katuguni aw jɔlen bɛ dannaya de
barika la.

SABABU 2NAN

1 Nka ne y'a latigɛ ne yɛrɛ fɛ ko ne kana na aw fɛ tuguni ni
gɛlɛya ye.
2 Ni ne bɛ aw dusu kasi, jɔn de bɛ ne nisɔndiya, ni ne dusu
kasilen don?
3 Ne ye nin sɛbɛn ci aw ma, walisa ne nana tuma min na,
ne ka kan ka ɲagali mɔgɔ minnu na, ne kana dusukasi sɔrɔ.
ka da aw bɛɛ la, ko ne ka ɲagali ye aw bɛɛ ka ɲagali ye.»
4 Ne ye sɛbɛn ci aw ma ni ɲɛji caman ye ka bɔ tɔɔrɔ ni
dusukasi caman de kosɔn. A tɛ kɛ walisa aw ka dusukasi,
nka walisa aw ka kanuya dɔn ka caya ne fɛ aw ye.
5 Nka ni mɔgɔ dɔ ye dusukasi lase mɔgɔ dɔ ma, a ma ne
dusu kasi, nka a ye ne dusu kasi a yɔrɔ dɔ la.
6 O ɲangili min kɛra mɔgɔ caman kan, o bɛ se o tigi ma.
7 O cogo la, aw ka kan ka yafa a ma ka a dusu saalo,
walisa o mɔgɔ sugu kana munumunu ni dusukasiba ye.
8 O de y'a to ne b'aw deli ko aw ka aw ka kanuya sabati a
ye.
9 Ne ye sɛbɛn ci o de kama fana, walisa ne ka se k'a dɔn ko
aw ye kanminɛli kɛ fɛn bɛɛ la.
10 Aw bɛ yafa fɛn o fɛn ma, ne fana bɛ yafa o ma.
11 Sitanɛ kana nafa sɔrɔ an na, katuguni an tɛ a ka fɛɛrɛw
dɔn.
12 Ka fara o kan, ne nana Troas ka Krisita ka Kibaru
Duman fɔ tuma min na, Matigi da yera ne ye.
13 Ne hakili ma lafiɲɛ, katuguni ne ma ne balimakɛ Tite
sɔrɔ.
14 Barika da Elohim ye, ale min bɛ se sɔrɔ tuma bɛɛ Krisita
la, ka a ka dɔnniya kasa jira an fɛ yɔrɔ bɛɛ.
15 K'a masɔrɔ an ye Krisita kasa duman ye Elohim fɛ,
mɔgɔ minnu kisilen don ani minnu bɛ halaki.
16 An ye saya kasa duman ye min fɛ, fo ka se saya ma.
Ɲɛnamaya kasa bɛ di tɔ kelen ma ka ɲɛnamaya kɛ. Ani jɔn
bɛ se o kow ma?
17 An tɛ i ko mɔgɔ minnu bɛ Elohim ka kuma tiɲɛ.

SABABU 3NAN

1 Yala an b'a daminɛ kokura ka an yɛrɛ tanu wa? wala an
mago b'a la, i ko dɔw wɛrɛw, ka tanuli batakiw ci aw ma,
walima aw ka tanuli batakiw la wa?
2 Aw ye an ka bataki sɛbɛnnen ye an dusukunw na, mɔgɔw
bɛɛ b'a dɔn ani k'a kalan.
3 A jirala k'a jɛya ko aw ye Krisita ka bataki ye, an bɛ min
baara, a ma sɛbɛn ni tintiri ye, nka a sɛbɛnna ni Elohim
ɲɛnama Ni ye. A tɛ kɛ kabakurun tabaliw la, nka dusukun
tabali sogolenw de la.
4 An jigi dalen bɛ o cogo la Krisita barika la ka ɲɛsin Ala
ma.
5 A tɛ fɔ ko an bɛ se ka miiri fɛn si la i n'a fɔ an yɛrɛw. nka
an ka dafalenya bɛ bɔ Ala de la.
6 Ale de ye an kɛ Layidu Kura baarakɛla setigiw ye.
Sɛbɛnni tɛ, nka ni bɛ bɔ, katuguni sɛbɛn bɛ mɔgɔ faga, nka
ni bɛ ɲɛnamaya di.
7 Nka ni saya baara min sɛbɛnnen bɛ kabakurunw kan, o
tun ye nɔɔrɔ ye, fo Israɛldenw tun tɛ se ka Musa ɲɛda filɛ
ni ɲɛmajɔ ye a ɲɛda nɔɔrɔ kosɔn. O nɔɔrɔ tun ka kan ka ban.
8 Ni Senu ka baara tɛna kɛ nɔɔrɔ ye cogo di?

9 Ni jalaki baara ye nɔɔrɔ ye, tilennenya baara bɛ tɛmɛn nɔɔrɔ kan kosɛbɛ.
10 Katuguni min kɛra nɔɔrɔ ye, o nɔɔrɔ tun tɛ o nɔɔrɔ la.
11 Ni min banna, ni nɔɔrɔ tun bɛ o la, min tora, o nɔɔrɔ ka bon kosɛbɛ.
12 K'a masɔrɔ o jigiya bɛ an na, an bɛ kuma jɛlenba fɔ.
"
14 Nka u hakili fiyentɔ don, k'a masɔrɔ o duloki ma bɔ yen fo ka na se bi ma Layidu kɔrɔ kalanni na. O fini donna Krisita la.
15 Nka fo ka na se bi ma, ni Musa kalanna tuma min na, o datugulan bɛ u dusukunw kan.
16 O bɛɛ n'a ta, n'a y'a kɔsegin Matigi ma tuma min na, o fini na bɔ.
17 Matigi ye o Ni ye, Matigi Ni bɛ yɔrɔ min na, hɔrɔnya bɛ yen.
18 Nka an bɛɛ ɲɛda wulilen bɛ Matigi nɔɔrɔ ye i n'a fɔ galasi kɔnɔ, an bɛ yɛlɛma ka kɛ o ja kelen ye ka bɔ nɔɔrɔ la ka taa nɔɔrɔ wɛrɛ la, i ko Matigi Ni barika la.

SABABU 4nan

1 O de y'a to an bɛ nin cidenyabaara la, i ko makari kɛra an na cogo min na, an tɛ sɛgɛn.
2 Nka aw ka ban tilenbaliya ko dogolenw na, aw ma taama namara la, ka Elohim ka kuma minɛ ni nanbara ye. Nka an bɛ tiɲɛ jirali kɛ ka an yɛrɛw ta bɛɛ dusukun na Elohim ɲɛ kɔrɔ.
3 Nka ni an ka Kibaru Duman dogolen don, a dogolen bɛ mɔgɔ tununnenw ye.
4 Diɲɛ Ala ye dannabaaw hakili fiyen, walisa Krisita ka Kibaru Duman nɔɔrɔ yeelen kana yeelen bɔ u ɲɛ na.
5 An tɛ an yɛrɛw waajuli kɛ, fɔ Krisita Yesu Matigi. An yɛrɛw ye aw ka baarakɛlaw ye Yesu kosɔn.
6 Elohim min y'a fɔ ko yeelen ka bɔ dibi la, o ye yeelen bɔ an dusukunw na, walisa ka Ala nɔɔrɔ dɔnni yeelen di Yesu Krisita ɲɛda la.
7 Nka o nafolo bɛ an bolo bɔgɔdagaw kɔnɔ, walisa an ka sebaaya ka bon Elohim de la, a kana bɔ anw de la.
8 An bɛ jɔrɔ fan bɛɛ fɛ, nka an tɛ tɔɔrɔ. an hakili ɲagamina, nka an jigi tigɛlen tɛ;
9 U tɔɔrɔla, nka u ma bila. a filila duguma, nka a ma halaki.
10 An ka Matigi Yesu ka saya muɲu an farikolo la tuma bɛɛ, walisa Yesu ka ɲɛnamaya fana ka jira an farikolo la.
11 An ɲɛnamaw bɛ don saya la tuma bɛɛ Yesu kosɔn, walisa Yesu ka ɲɛnamaya fana ka jira an farisogo satɔ la.
12 O la sa, saya bɛ baara kɛ an na, nka ɲɛnamaya bɛ aw de la.
13 Dannaya hakili kelen b'an fɛ, i ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na ko: «Ne dara, o de kosɔn ne ye kuma fɔ. an fana dalen b'a la, o de kosɔn an bɛ kuma;
14 An b'a dɔn ko min ye Matigi Yesu lakunun, o na an fana lakunun Yesu barika la, ka an jira aw fɛ.
15 Katuguni fɛn bɛɛ bɛ aw de kosɔn, walisa mɔgɔ caman ka barika dali barika dali ka nɛɛma caman sɔrɔ ka fara Elohim nɔɔrɔ kan.
16 O de kosɔn an tɛ sɛgɛn. Nka hali ni an kɛnɛma mɔgɔ bɛ halaki, an kɔnɔna mɔgɔ bɛ kuraya don o don.
17 An ka tɔɔrɔ nɔgɔlen min bɛ kɛ waati dɔɔnin dɔrɔn kɔnɔ, o bɛ nɔɔrɔba lase an ma min ka bon ni nɔɔrɔ banbali ye.
18 K'a sɔrɔ an tɛ fɛn yetaw filɛ, nka fɛn yetaw de filɛ. Nka fɛn minnu tɛ ye, olu ye badaa-badaa.

SABABU 5NAN

1 An b'a dɔn ko ni an ka dugukolo kan so min tun bɛ nin fanibugu la, o tun tiɲɛna, Elohim ka so jɔlen bɛ an fɛ, so min ma dilan ni bolow ye, min tɛ ban sankolo la.
2 An bɛ ŋunan o de kosɔn, an b'a fɛ kosɛbɛ ka fini don an ka so min bɛ bɔ sankolo la.
3 Ni fini donna an na, an tɛna sɔrɔ farilankolon.
4 An minnu bɛ nin fanibugu kɔnɔ, an bɛ ŋunan, an doni bɛ doni min na, o tɛ, nka an b'a fɛ ka finiw don an na, walisa saya ka munumunu ɲɛnamaya fɛ.
5 Min ye an baara an yɛrɛ ko kelen de kosɔn, o ye Elohim ye, a ye Ni Senu di an ma.
6 O de y'a to an dalen b'a la tuma bɛɛ, k'a masɔrɔ an b'a dɔn ko k'an to so kɔnɔ farikolo la, an tɛ Matigi fɛ.
7 (K'a masɔrɔ an bɛ taama dannaya de barika la, an tɛ taama yeli la.)
8 Ne b'a fɔ ko an dalen b'a la, wa an b'a fɛ ka bɔ farikolo la, ka to Matigi kɔrɔ.
9 O de y'a to an bɛ baara kɛ walisa a ka sɔn an ma, hali ni an tɛ yen.
10 An bɛɛ ka kan ka an yɛrɛ jira Krisita ka kiritigɛ sigilan ɲɛkɔrɔ. walisa bɛɛ ka ko kɛlenw sɔrɔ a farikolo la, ka kɛɲɛ ni a ka ko kɛlenw ye, a kɛra ko ɲuman ye wo, a kɛra ko jugu ye wo.
11 O de y'a to an bɛ Matigi ka siran dɔn, an bɛ mɔgɔw lasun. nka an y'a jira Ala la. Ne dalen b'a la fana ko a jirala aw dusukunw na.
12 K'a masɔrɔ an t'an yɛrɛw jira aw la ko kura, nka an bɛ cogo di aw ma aw ka aw yɛrɛ bonya an kosɔn, walisa aw ka se ka dɔw jaabi minnu bɛ u yɛrɛ bonya u ɲɛda la, nka u tɛ u yɛrɛ bonya u dusukun na.
13 Ni an hakili ɲagamina, o bɛ kɛ Elohim de ta fan fɛ.
14 Krisita ka kanuya b'an wajibiya. katuguni an bɛ kiri tigɛ nin cogo la, ko ni mɔgɔ kelen sara bɛɛ kosɔn, u bɛɛ tun sara.
15 A sara bɛɛ kosɔn, walisa mɔgɔ ɲɛnamaw kana ɲɛnamaya u yɛrɛw ye, nka min sara u kosɔn, ka kunun.
16 O de y'a to an tɛ mɔgɔ si dɔn farisogo cogo la.
17 O de kosɔn ni mɔgɔ dɔ bɛ Krisita la, o ye danfɛn kura ye. A filɛ, fɛn bɛɛ kɛra kura ye.
18 Fɛn bɛɛ bɔra Elohim de la, ale min ye an ni a yɛrɛ cɛ bɛn Yesu Krisita barika la, ka bɛnkan baara di an ma.
19 O kɔrɔ ye ko Elohim tun bɛ Krisita la, a tun bɛ diɲɛ bɛɛ bɛn a yɛrɛ ma, a tun tɛ u ka jurumuw jate u la. A ye bɛnkan kuma kalifa an ma.»
20 An ye cidenw ye Krisita fɛ, i n'a fɔ Elohim y'aw deli an barika la.
21 A y'a kɛ jurumu ye an kosɔn. walisa an ka kɛ Ala ka tilennenya ye ale barika la.

SABABU 6NAN

1 An minnu bɛ baara kɛ a fɛ, an b'aw deli fana ko aw kana Elohim ka nɛɛma sɔrɔ fu.
2 (A ko: «Ne ye i lamɛn waati la min sɔnna, ne ye i dɛmɛ kisili don na.
3 Aw kana jurumu kɛ fɛn si la, walisa aw kana jalaki cidenyabaara la.
4 O bɛɛ la, an ka an yɛrɛ jate Elohim ka baarakɛlaw ye, ka muɲuli caman kɛ, ni tɔɔrɔw ni magoɲɛfɛnw ni tɔɔrɔw la.
5 U bɛ bugɔ, ka bila kaso la, ka kɛ ɲagami ye, ka baara kɛ, ka kɔlɔsili kɛ, ka sunɔgɔ.

6 Saniyali ni dɔnniya ni muɲuli ni ɲumanya ni Ni Senu ni kanuya min tɛ mɔgɔ lafili.
7 Tiɲɛ kuma barika la, Ala ka sebaaya barika la, tilennenya kɛlɛkɛminɛnw barika la, u kininbolo ni numan fɛ.
8 Bonya ni maloya, kuma jugu ni kuma ɲuman fɔli fɛ, i ko nanbarakɛlaw, nka tiɲɛtigiw.
9 I ko mɔgɔ dɔnbaliw, nka a dɔnnen don kosɛbɛ. i ko an bɛ sa, an ɲɛnama don. i ko u kololen don, nka u ma faga.
10 I ko mɔgɔ dusukasilenw, nka u bɛ ɲagali tuma bɛɛ. I ko faantanw, nka u bɛ mɔgɔ caman kɛ nafolotigi ye. I n'a fɔ foyi t'u bolo, k'a sɔrɔ fɛn bɛɛ b'u bolo.
11 Aw Kɔrɛntekaw, an da wulila aw ye, an dusukun bonyalen don.
12 Aw ma degun anw fɛ, nka aw yɛrɛw kɔnɔnafililen don.
13 Aw fana ka bonya.
14 Aw kana siri ɲɔgɔn na ni dannabaliw ye. Jɛɲɔgɔnya jumɛn bɛ yeelen ni dibi la?
15 Krisita ni Beliyali bɛ bɛn cogo di? Dannabaa ni dannabali dɔ bɛ mun ta?
16 Bɛnkan jumɛn bɛ Elohim ka Alabatosoba ni boliw cɛ? Aw ye Ala ɲɛnama ka Alabatosoba ye. I ko Elohim y'a fɔ cogo min na ko: «Ne na sigi u kɔnɔ ka taama u kɔnɔ.» Ne na kɛ u ka Ala ye, u na kɛ ne ka mɔgɔw ye.»
17 O de y'a to aw ka bɔ u cɛma ka fara ɲɔgɔn kan, Matigi ko ten, aw kana maga fɛn nɔgɔlen na. Ne na aw bisimila.
18 A na kɛ aw Fa ye, aw na kɛ ne denkɛw ni ne denmusow ye, Matigi Sebaayabɛɛtigi ko ten.

SABABU 7nan

1 O layidu ninnu bɛ an bolo, kanulenw, an ka an yɛrɛ saniya farisogo ni hakili nɔgɔlenw bɛɛ la, ka senuya dafa Ala ɲɛsiran fɛ.
2 A' ye an bisimila. an ma kojugu kɛ mɔgɔ si la, an ma mɔgɔ si tiɲɛ, an ma mɔgɔ si nanbara.
3 Ne t'o fɔ walisa ka aw jalaki, katuguni ne y'a fɔ ka kɔrɔ ko aw bɛ an dusukunw na ka sa ka ɲɛnamaya kɛ aw fɛ.
4 Ne ka jagɛlɛya ka bon aw ma, ne ka nɔɔrɔ ka bon aw ko la.
5 An sera Masedwanɛ tuma min na, an farisogo ma lafiɲɛ, nka an tun bɛ siran fan bɛɛ fɛ. kɛnɛma tun ye kɛlɛw ye, kɔnɔna tun ye siranw ye.
6 O bɛɛ n'a ta, Elohim min bɛ mɔgɔ fililenw dusu saalo, o ye an dusu saalo Tite nali fɛ.
7 A nali dɔrɔn tɛ, nka a dusu saalolen don cogo min na aw fɛ, tuma min na a y'a fɔ an ye ko aw negeba, aw ka dusukasi, ani aw ka hakili timinandiya ka ɲɛsin ne ma. O la sa, ne nisɔndiyara ka taa a fɛ.
8 Hali ni ne ye aw dusu kasi ni bataki ye, ne tɛ nimisa, hali ni ne nimisara.
9 Sisan ne ɲagalila ko aw dusu kasilen don, nka aw dusu kasira ka nimisa, katuguni aw dusu kasilen don Ala ɲɛsiran sira fɛ, walisa aw ka tiɲɛni sɔrɔ an fɛ foyi la.
10 Elohim ka dusukasi bɛ nimisali lase mɔgɔ kisili ma walisa mɔgɔ kana nimisa o la.
11 K'a masɔrɔ nin ko kelen in filɛ, ko aw dusukasilen don Ala ɲɛsiran ko la, a ye aw janto aw yɛrɛ la cogo min na, ɔwɔ, aw ye aw yɛrɛw saniya cogo min na, ɔwɔ, aw ka dimi, ɔwɔ, siranba, ɔwɔ, nege juguba, ɔwɔ, timinandiyaba. ɔwɔ, o ye waleɲumandɔn ye dɛ! Fɛn bɛɛ la, aw sɔnna aw yɛrɛw ma ka jɛya o ko la.
12 O de y'a to, hali ni ne ye sɛbɛn ci aw ma, ne ma o kɛ a ka ko jugu kɛli kosɔn, wala a ka ko la min ye kojugu kɛ, nka walisa an ka hami aw la Ala ɲɛ kɔrɔ.
13 O de y'a to an dusu saalolen don aw dusu saalo la.
14 Ni ne ye waso fɛn dɔ la a ɲɛ na aw ko la, ne tɛ maloya. Nka an ye fɛn bɛɛ fɔ aw ye tiɲɛ na cogo min na, ne ye an yɛrɛbonya min kɛ Tite ɲɛkɔrɔ, o kɛra tiɲɛ ye.
15 A kɔnɔna kanuya bɛ ka caya aw la, k'a sɔrɔ a hakili bɛ aw bɛɛ ka kanminɛli la, aw ye a minɛ cogo min na ni siran ni yɛrɛyɛrɛ ye.
16 O de kosɔn ne bɛ ɲagali kosɛbɛ ko ne dalen bɛ aw la fɛn bɛɛ la.

SABABU 8NAN

1 Balimaw, Elohim ka nɛɛma min dira Masedwanɛ egilisiw ma, an b'o fɔ aw ye.
2 Kɔrɔbɔliba la, u ka nisɔndiyaba ni u ka faantanya jugumanba cayara fo ka se u ka bolomafara nafolo ma.
3 Katuguni ne bɛ seereya kɛ u ka sebaaya la, ɔwɔ, ka tɛmɛ u sebaaya kan, u sɔnna u yɛrɛ ma.
4 A' ye an deli kosɛbɛ ko an ka o nilifɛn sɔrɔ, ka jɛkamiirikalandenw ka baara kɛ an ye.
5 U ma o kɛ i ko an jigi tun b'a la cogo min na, nka u y'u yɛrɛw di Matigi ma fɔlɔ, ani anw ma Ala sago barika la.
6 An ye Tite deli ko a y'a daminɛ cogo min na, a fana ka o nɛɛma kelen ban aw la.
7 O de y'a to aw bɛ caya fɛn bɛɛ la, dannaya ni kuma ni dɔnniya ni timinandiya bɛɛ la ani aw ka kanuya la an ye, aw k'a lajɛ ka caya o nɛɛma fana na.
8 Ne tɛ kuma ci fɔlenw fɛ, nka ne bɛ kuma mɔgɔ wɛrɛw ka ɲɛtaa de kosɔn, ka aw ka kanuya lakika jira.
9 Aw bɛ an Matigi Yesu Krisita ka nɛɛma dɔn, ko hali ni a tun ye nafolotigi ye, a kɛra faantan ye aw kosɔn, walisa aw ka kɛ nafolotigi ye a ka faantanya fɛ.
10 Ne bɛ ne ka laadilikan di nin cogo la, katuguni nin nafa ka bon aw ma, aw minnu ye a daminɛ ka kɔrɔ, ka o kɛ dɔrɔn, nka ka taa ɲɛ fana a san kelen ye nin ye.
11 Sisan, aw ka o kɛli kɛ. O cogo la, i n'a fɔ u sago tun labɛnnen don cogo min na, o cogo kelen na, wale dɔ ka bɔ aw bolo.
12 Ni hakili sago bɛ fɔlɔ, o bɛ sɔn ka kɛɲɛ ni mɔgɔ ka fɛn ye, nka a tɛ sɔn a ma ka kɛɲɛ ni a tɛ min ye.
13 Ne t'a fɛ k'a fɔ ko mɔgɔ wɛrɛw ka nɔgɔya, ka doni da aw kan.
14 A ka kɛ kelen ye, walisa sisan aw ka nafolo caya ka kɛ u ka dɛsɛ ye, walisa u ka caya fana ka kɛ aw ka dɛsɛ ye, walisa bɛn ka kɛ.
15 I ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na ko: «Mɔgɔ min ye fɛn caman lajɛ, foyi tun tɛ o la. Min tun ye dɔɔni lajɛn, dɛsɛ tun tɛ o la.
16 Nka barika da Ala ye, ale min ye o hami ni Tite dusukun na aw ko la.
17 Tiɲɛ na, a sɔnna o laadilikan ma. Nka a taara aw fɛ a yɛrɛ sago la.
18 An ye balima ci ka taa n'a ye.
19 O dɔrɔn tɛ, nka Egilisi fana sugandira ka taa taama ni an ye ni nin nɛɛma ye, o min bɛ kɛ an fɛ ka Matigi kelen nɔɔrɔ la, ka aw hakili labɛnnen jira.
20 Aw k'aw yɛrɛ tanga o ma, walisa mɔgɔ si kana an jalaki nin fɛn camanba in na.

21 A' ye fɛn sɛbɛw ladon Matigi ɲɛ na dɔrɔn, nka mɔgɔw
ɲɛ na fana.
22 An ye an balima ci u fɛ, an y'a jira ko a timinandiyalen
don kosɛbɛ ko caman na, nka sisan a timinandiyalen don
kosɛbɛ, ka da a kan ne jigi dalen bɛ aw la kosɛbɛ.
23 Ni mɔgɔ dɔ bɛ Tite ɲininka, o ye ne jɛɲɔgɔn ni ne
dɛmɛɲɔgɔn ye aw ko la.
24 O de y'a to aw ka kanuya ni an ka yɛrɛbonya jirali jira u
la ani egilisiw ɲɛkɔrɔ.

SABABU 9NAN

1 K'a masɔrɔ mɔgɔ senumaw ka baara ko la, ne bolo ka
sɛbɛn ci aw ma.
2 Ne b'a dɔn aw hakili ka taa ɲɛ, ne bɛ waso aw la
Masedwanɛkaw ɲɛkɔrɔ, ko Akaya tun labɛnnen don a san
kelen ye nin ye. Aw ka timinandiya ye mɔgɔ caman dimi
kosɛbɛ.
3 O bɛɛ n'a ta, ne ye balimaw ci, walisa an ka waso aw ko
la, o kana kɛ fu ye o ko la. I ko ne y'a fɔ cogo min na, aw
ka se ka labɛn.
4 Ni Masedwanɛkaw nana ni ne ye, k'a sɔrɔ aw ma labɛn,
an kana maloya o yɛrɛbonya la.
5 O de y'a to ne y'a ye ko a ka kan ka balimaw laadi ko u
ka taa aw fɛ ka kɔn ka aw ka bolomafaraw dafa, aw tun ye
minnu kɔlɔsi fɔlɔ, walisa o ka labɛn ka kɛ bolomafara ko ye,
a kana kɛ namara ko ye .
6 Nka ne b'a fɔ nin ye ko: Min bɛ danni dɔɔnin kɛ, o na
suman tigɛ dɔɔnin fana. Min bɛ danni kɛ ka caya, o na
suman caman fana tigɛ.»
7 Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɛ cogo min na a dusukun na, a ka nili
kɛ o cogo la. A tɛ kɛ ni kɔnɔnafili ye, wala wajibi don,
katuguni Ala bɛ nilikɛla nisɔndiyalen kanu.
8 Ala bɛ se ka nɛɛma bɛɛ caya aw la. Aw bɛ se ka kɛ fɛn
bɛɛ la tuma bɛɛ, walisa aw ka caya baara ɲuman bɛɛ la.
9 (I ko a sɛbɛnnen bɛ cogo min na ko: «A jɛnsɛnna yɔrɔ bɛɛ,
a ye fɛn di faantanw ma, a ka tilennenya bɛ to badaa.»
10 Min bɛ kisɛ di danbaga ma, o bɛ dumuni kɛ aw ka
dumuni na, ka aw ka kisɛ danna caya, ka dɔ fara aw ka
tilennenya denw kan.
11 An ka nafolotigiya sɔrɔ fɛn bɛɛ la ka kɛɲɛ ni ɲagali bɛɛ
ye, o min bɛ barika da Ala ye an barika la.
12 Katuguni o baara kɛli tɛ mɔgɔ senumaw ka dɛsɛ dɔrɔn
de la, nka a bɛ caya fana barika dali caman fɛ Ala ye.
13 O cidenyabaara kɛcogo kɔrɔbɔli fɛ, u bɛ Elohim tanu aw
ka kololi kosɔn Krisita Kibaru Duman kɔrɔ, ani aw ka tila-
tila u ni mɔgɔw bɛɛ ye.
14 U b'a fɛ ka Ala ka nɛɛmaba sɔrɔ aw la.
15 Barika da Ala ye a ka nilifɛn fɔbali kosɔn.

SABABU 10NAN

1 Ne Paul yɛrɛ bɛ aw deli Krisita ka dusususuma ni a ka
dusususuma barika la, ale min bɛ aw ɲɛ kɔrɔ, nka ne tɛ yen,
ne ja gɛlɛyara aw ɲɛ kɔrɔ.
2 Nka ne b'aw deli ko ne kana ne ja gɛlɛya ni ne bɛ yen ni o
dannaya ye, ne b'a miiri ko ne bɛ se ka jagwɛlɛya kɛ dɔw
kama, minnu b'a miiri ko an taamana ka kɛɲɛ ni farisogo ye.
3 Hali ni an bɛ taama farisogo la, an tɛ kɛlɛ kɛ farisogo la.
4 (K'a masɔrɔ an ka kɛlɛkɛminɛnw tɛ farisogo ta ye, nka u
barika ka bon Ala barika la fo ka se ka yɔrɔ barikamaw ci.)
5 I ka miiriliw ni fɛn kɔrɔtalenw bɛɛ fili duguma, minnu bɛ
u yɛrɛ kɔrɔta Elohim dɔnniya kama, ka miirili bɛɛ bila
jɔnya la Krisita kanminɛli kama.
6 Aw ka kanminɛli dafara tuma min na, aw labɛnnen don
ka kanminɛli bɛɛ hakɛ bɔ.
7 Aw bɛ fɛnw filɛ kɛnɛma cogo la wa? Ni mɔgɔ dɔ y'a jigi
da a yɛrɛ kan ko a ye Krisita ta ye, a ka miiri a yɛrɛ la ko
kura, ko ale ye Krisita ta ye cogo min na, anw fana ye
Krisita ta ye.
8 Matigi ye fanga min di an ma walisa k'an sabati, k'a sɔrɔ
a ma kɛ aw halakili kama, hali ni ne na ne yɛrɛ bonya dɔɔni,
ne tɛna maloya.
9 O cogo la ne kana kɛ i n'a fɔ ne b'a fɛ ka aw lasiran
batakiw fɛ.
10 U b'a fɔ ko a ka batakiw ka gɛlɛn, u barika ka bon. nka a
farikolo yɔrɔ barika ka dɔgɔ, a kuma bɛ mafiɲɛya.
11 O mɔgɔ sugu ka miiri nin cogo la, ko an bɛ kuma
batakiw fɛ cogo min na an tɛ yen tuma min na, an na kɛ o
cogo la ni an bɛ yen.
12 An t'a ja gɛlɛya k'an yɛrɛ jate jate la, wala k'an yɛrɛ
suma ni mɔgɔ dɔw ye minnu bɛ u yɛrɛ tanu, nka u bɛ u yɛrɛ
suman u yɛrɛw la ka u yɛrɛ suma ɲɔgɔn na, u tɛ hakilitigi
ye.
13 Nka an tɛna waso kow la ni an ka sumanikɛlan tɛ, nka
ka kɛɲɛ ni Elohim ye sariya min tila an ye, o sumanikɛlan
min bɛ se aw ma.
14 An tɛ an yɛrɛ kɔrɔta ka tɛmɛ an dan kan, i n'a fɔ an ma
se aw ma, katuguni an sera aw ma fana Krisita Kibaru
Duman fɔli la.
15 An kana an yɛrɛ bonya kow la minnu tɛ an suman ye, o
kɔrɔ ye ko mɔgɔ wɛrɛw ka cɛsiriw. Nka an jigi b'a kan, ni
aw ka dannaya bɛ bonya, ko an na bonya kosɛbɛ aw fɛ ka
kɛɲɛ ni an ka mara ye.
16 Ka Kibaru Duman fɔ aw kɔfɛ maraw la, aw kana waso
mɔgɔ wɛrɛ ka fɛnw la minnu labɛnnen don an bolo.
17 Nka min bɛ waso, o ka a yɛrɛ bonya Matigi la.
18 Mɔgɔ min bɛ a yɛrɛ tanu, o tɛ sɔn, nka Matigi bɛ min
tanu.

SABABU 11NAN

1 Elohim b'a fɛ aw ka ne muɲu dɔɔnin ne ka nalomanya la.
2 Ne keleya bɛ aw ko la ni Ala keleya ye, katuguni ne ye
aw furu cɛ kelen ma, walisa ne ka aw bila Krisita ɲɛ i ko
npogotigi saniyalen.
3 Nka ne bɛ siran ko sa ye Hawa lafili cogo min na a ka
namara fɛ, aw hakili kana tiɲɛ ka bɔ Krisita la.
4 Ni mɔgɔ min bɛ na, o bɛ Yesu wɛrɛ waajuli kɛ, an ma
min waajuli kɛ, wala ni aw ye Ni wɛrɛ sɔrɔ, aw ma min
sɔrɔ, walima Kibaru Duman wɛrɛ min ma sɔn aw ma, aw
bɛ se ka o muɲu.
5 Ne hakili la, ne tun tɛ ciden kunbabaw kɔfɛ hali dɔɔnin.
6 Nka hali ni ne ye kuma jugu ye, nka ne tɛ dɔnniya la.
Nka an y'a jira aw cɛma ko bɛɛ la.
7 Ne ye kojugu kɛ ka ne yɛrɛ majigin walisa aw ka kɔrɔta,
katuguni ne ye Ala ka Kibaru Duman fɔ aw ye gansan wa?
8 Ne ye Egilisi wɛrɛw sonya, ka sara ta u fɛ walisa ka baara
kɛ aw ye.
9 Ne tun bɛ aw fɛ ka dɛsɛ tuma min na, ne tun man kan ka
kɛ mɔgɔ si ye, katuguni ne dɛsɛlen bɛ balima minnu na ka
bɔ Masedwanɛ, olu de tun bɛ ne dɛmɛ yala ne bɛna ne yɛrɛ
mara wa.»

10 Krisita ka tiɲɛ bɛ ne la cogo min na, mɔgɔ si tɛna ne bali nin yɛrɛbonya la Akaya maraw la.
11 Mun na? sabu ne t'i kanu wa? Ala b'a dɔn.
12 Nka ne bɛ min kɛ, ne na o kɛ, walisa ne ka sababu tigɛ ka bɔ mɔgɔw la. Walisa u bɛ u yɛrɛ bonya min na, u ka sɔrɔ i ko anw.
13 O ɲɔgɔnw ye ciden nkalontigɛlaw ye, nanbarakɛlaw, minnu bɛ u yɛrɛ yɛlɛma ka kɛ Krisita ka cidenw ye.
14 Kabako si tɛ yen. sabu Sitanɛ yɛrɛ yɛlɛmana ka kɛ yeelen mɛlɛkɛ ye.
15 O de kosɔn ni a ka baarakɛlaw fana yɛlɛmana ka kɛ tilennenya baarakɛlaw ye, o tɛ koba ye. U laban na kɛ ka kɛɲɛ ni u ka kɛwalew ye.»
16 Ne b'a fɔ ko kura ko: «Mɔgɔ si kana ne jate naloman ye. Ni o tɛ, o bɛɛ n'a ta, ne minɛ i ko naloman, walisa ne ka ne yɛrɛ bonya dɔɔnin.
17 Ne bɛ min fɔ, ne tɛ o fɔ Matigi ta fan fɛ, nka ne bɛ o fɔ i ko hakilintanya la.
18 K'a masɔrɔ mɔgɔ caman bɛ waso farisogo ta fan fɛ, ne fana na waso.
19 Aw bɛ nalomanw tɔɔrɔ ni nisɔndiya ye, k'a masɔrɔ aw yɛrɛw ye hakilitigiw ye.
20 Ni mɔgɔ dɔ y'aw bila jɔnya la, ni mɔgɔ dɔ ye aw dun, ni mɔgɔ dɔ y'aw minɛ, ni mɔgɔ y'a yɛrɛ kɔrɔta, ni mɔgɔ dɔ ye aw bugɔ.
21 Ne bɛ kuma i ko mafiɲɛyali ko la, i n'a fɔ an barika dɔgɔyara. O bɛɛ n'a ta, mɔgɔ o mɔgɔ ja gɛlɛyara, (Ne bɛ kuma nalonmaya la), ne fana bɛ ja gɛlɛya.
22 U ye Heburuw ye wa? ne fana bɛ ten.Yala u ye Israɛlkaw ye wa? ne fana bɛ ten.Yala u ye Ibrahima bɔnsɔn ye wa? ne fana bɛ ten.
23 U ye Krisita ka baarakɛlaw ye wa? (Ne bɛ kuma i ko naloman) Ne ka ca; baara cayalenba la, sɔgɔsɔgɔninjɛ minnu ka ca ni sumanikɛlan ye, kasobonw kɔnɔ minnu ka ca, saya la tuma caman.
24 Yahutuw la, ne ye bugɔli binaani sɔrɔ siɲɛ duuru, fo kelen.
25 Ne bugɔra siɲɛ saba ni berew ye, siɲɛ kelen ne ye kabakurunw ci, ne ye kurun tiɲɛ siɲɛ saba, ne ye su kelen ni tile kelen kɛ ji dunba kɔnɔ.
26 Tuma caman na taamaw la, ji la, binkannikɛlaw ka faratiw la, ne yɛrɛ jamanadenw ka faratiw la, siyaw ka faratiw la, dugu kɔnɔ faratiw la, kungo kɔnɔ faratiw la, kɔgɔji la, nkalontigɛlaw ka faratiw la balimaw;
27 Sɛgɛn ni dimi na, kɔlɔsili la tuma caman na, kɔngɔ ni minnɔgɔ la, sunɔgɔ tuma caman na, nɛnɛ ni farilankolon na.
28 Fɛn minnu bɛ kɛnɛma, olu kɔfɛ, o bɛ na ne kan don o don, egilisiw bɛɛ ka hami.
29 Jɔn barika ka dɔgɔ, ni ne barika tɛ? jɔn dusu tiɲɛna, ne tɛ jeni?
30 Ni ne mago bɛ nɔɔrɔ la, ne na waso ne ka barikantanya kow la.
31 An Matigi Yesu Krisita Fa Elohim, min ye duba sɔrɔ badaa-badaa, o b'a dɔn ko ne tɛ nkalon tigɛ.
32 Damasi dugu kɔnɔ, masakɛ Aretasi ka mara kuntigi ye Damasekaw ka dugu mara ni kɛlɛbolo ye, a tun b'a fɛ ka ne minɛ.
33 Ne jigira segi finɛtiri dɔ fɛ kogo da la ka kisi a bolo.

SABABU 12NAN

1 Siga t'a la, a man ɲi ne ma ka ne yɛrɛ bonya. Ne na na Matigi ka yelifɛnw ni a jiraliw la.
2 Ne ye cɛ dɔ dɔn Krisita la, a bɛ san tan ni naani bɔ, (ni a kɛra farikolo la, ne tɛ se k'a dɔn, ni a bɔra farikolo la, ne tɛ se k'a dɔn.
3 Ne tun bɛ o cɛ sugu dɔn, (a kɛra farikolo la wo, a kɛra farikolo la wo, ne tɛ se k'a dɔn.
4 A wulila ka taa alijɛnɛ kɔnɔ, ka kuma fɔbaliw mɛn.
5 Ne na waso o mɔgɔ sugu la, o bɛɛ n'a ta, ne tɛna waso ne yɛrɛ la, nka ne ka barikantanya de kosɔn.
6 Hali ni ne b'a fɛ ka ne yɛrɛ bonya, ne tɛna kɛ naloman ye. Katuguni ne na tiɲɛ fɔ, nka sisan ne bɛ muɲu, walisa mɔgɔ si kana miiri ne la ka tɛmɛ a ye min ye, wala a bɛ ne lamɛn.
7 Walisa ne kana kɔrɔta ka tɛmɛn o jirali caman kan, ŋani dɔ dira ne ma farisogo la, Sitanɛ ka ciden ka ne bugɔ, walisa ne kana kɔrɔta ka tɛmɛ hakɛ kan.
8 O ko kosɔn ne ye Matigi deli siɲɛ saba, walisa a ka bɔ ne la.
9 A y'a fɔ ne ye ko: « Ne ka nɛɛma bɛ se i ma. O de kosɔn ne na nisɔndiya kosɛbɛ ne ka barikantanya ko la, walisa Krisita ka sebaaya ka sigi ne kan.
10 O de y'a to ne bɛ nisɔndiya ni barikantanya ni mafiɲɛyali ni magoɲɛfɛnw ni tɔɔrɔw ni tɔɔrɔw ye Krisita kosɔn.
11 Ne kɛra naloman ye yɛrɛbonya la. aw ye ne wajibiya, katuguni ne tun ka kan ka tanu aw fɛ, katuguni ne tɛ ciden kuntigiw kɔ foyi la, hali ni ne tɛ foyi ye.
12 Tiɲɛ na, ciden ka taamashyɛnw kɛra aw cɛma muɲuli bɛɛ la, taamashyɛnw ni kabakow ni sebaaya kɛwalew la.
13 Mun de y'a to aw tun ka dɔgɔ ni egilisi tɔw ye, ni ne yɛrɛ tun ma don aw bolo? yafa ne ma nin kojugu in na.
14 A filɛ, ne labɛnnen don ka na aw fɛ siɲɛ sabanan. Ne tɛna kɛ doni ye aw bolo, katuguni ne tɛ aw ta ɲini, nka aw de don, katuguni denw man kan ka doni don u bangebagaw ye, nka bangebagaw ka kan ka don denw ye.
15 Ne na ɲagaliba kɛ ka musaka kɛ aw kosɔn. hali ni ne bɛ aw kanu ka taa a fɛ, ne bɛ dɔgɔya ka taa a fɛ.
16 A ka kɛ ten, ne ma doni da aw kan, o bɛɛ n'a ta, ne ye aw minɛ ni nanbara ye.
17 Ne ye mɔgɔ minnu ci aw ma, yala ne ye tɔnɔ sɔrɔ aw la wa?
18 Ne ye Tite deli, ne ye balimakɛ dɔ ci a fɛ. Yala Tite ye tɔnɔ sɔrɔ i la wa? taama an ma kɛ hakili kelen na wa? taama an ma taama sen kelenw na ?
19 Aw b'a miiri ko an bɛ yafa aw ma wa? an bɛ kuma Ala ɲɛ kɔrɔ Krisita la, nka an kanulenw, an bɛ fɛn bɛɛ kɛ aw sabatili kama.
20 Ne bɛ siran ko ne nana tuma min na, ne tɛna aw sɔrɔ i ko ne b'a fɛ cogo min na, ani ne tɛna sɔrɔ aw fɛ i n'a fɔ aw tun t'a fɛ cogo min na. funu, ɲagami: 1 .
21 Ni ne seginna tuma min na, ne ka Ala na ne majigin aw cɛma, ka mɔgɔ caman kasi minnu ye jurumu kɛ kaban, nka u ma nimisa u ka nɔgɔlenya ni jatɔya ni jatɔya ko la.

SABABU 13NAN

1 Nin ye ne siɲɛ sabanan ye ka na aw fɛ. Seere fila wala saba da la, kuma bɛɛ na sabati.
2 Ne y'o fɔ aw ye ka kɔrɔ, ka o fɔ aw ye, i n'a fɔ ne tun bɛ yen siɲɛ filanan na. Ni ne tɛ yen sisan, ne bɛ sɛbɛn ci mɔgɔ

minnu ye jurumu kɛ fɔlɔ, ani tɔw bɛɛ, ko ni ne nana kokura,
ne tɛna hinɛ.
3 K'a masɔrɔ aw bɛ dalilu ɲini Krisita ka kuma ne fɛ, o min
barika man bon aw bolo, nka a barika ka bon aw la.
4 Hali ni a gengen jiri la barikantanya barika la, a bɛ balo
Elohim ka sebaaya barika la. An fana barika ka dɔgɔ ale la,
nka an na ɲɛnamaya kɛ ni a ye Ala ka sebaaya barika la aw
fan fɛ.
5 A' ye aw yɛrɛw sɛgɛsɛgɛ ni aw bɛ dannaya la. aw ka aw
yɛrɛw jira. Yala aw t'a dɔn ko Yesu Krisita bɛ aw kɔnɔ, ni
aw ma ban wa?
6 Nka ne dalen b'a la ko aw na a dɔn ko an tɛ ban.
7 Sisan ne bɛ Elohim deli ko aw kana kojugu si kɛ. A ma
kɛ walisa an ka diya an ye, nka aw ka ko tilennenw kɛ, hali
ni an bɛ i ko mɔgɔ mafilɛlenw.
8 An tɛ se ka foyi kɛ tiɲɛ kama, ni tiɲɛ tɛ.
9 Ni an barika ka dɔgɔ, ni aw barika ka bon, an bɛ
nisɔndiya.
10 O de y'a to ne bɛ nin kow sɛbɛn k'a sɔrɔ ne tɛ yen,
walisa ne ka kɛ yen, walisa ne ka sebaaya kɛ ka kɛɲɛ ni
Matigi ye sebaaya min di ne ma walisa ka ne sabati, nka ne
kana halaki.
11 A laban na, balimaw, aw ka foli kɛ. Aw ka kɛ mɔgɔ
dafalenw ye, ka dusu saalo sɔrɔ, ka kɛ hakili kelen ye, ka
ɲɛnamaya kɛ hɛrɛ la. Kanuya ni hɛrɛ Ala na kɛ aw fɛ.»
12 Aw ka ɲɔgɔn fo ni susuli senuma ye.
13 Mɔgɔ senumaw bɛɛ bɛ aw fo.
14 Matigi Yesu Krisita ka nɛɛma ni Ala kanuya ni Ni Senu
ka jɛɲɔgɔnya ka kɛ aw bɛɛ fɛ. Amiina. (Kɔrɛntekaw ka
bataki filanan sɛbɛnna ka bɔ Filipe, Masedwanɛ dugu dɔ la,
Tite ni Luka fɛ).

Galasikaw

SABABU 1

1 Paul, ciden min ye a lakunun ka bɔ suw cɛma.
2 Balima minnu bɛ ne fɛ, olu bɛɛ ka ci Galasi egilisiw ma.
3 Ne Fa Ala ni an Matigi Yesu Krisita ka nɛɛma ni hɛrɛ ka
kɛ aw ye.
4 A y'a yɛrɛ di an ka jurumuw kosɔn, walisa a ka an kisi
nin diɲɛ jugu in ma, ka kɛɲɛ ni an Fa Elohim sago ye.
5 A nɔɔrɔ ka kɛ ale de ye badaa-badaa. Amiina.
6 A ka di ne ye kosɛbɛ k'a masɔrɔ aw ye aw wele Krisita ka
nɛɛma la ka taa Kibaru Duman wɛrɛ la.
7 O tɛ dɔ wɛrɛ ye. Nka dɔw bɛ aw tɔɔrɔ, u b'a fɛ ka Krisita
ka Kibaru Duman tiɲɛ.
8 Nka hali ni anw walima sankolola mɛlɛkɛ dɔ bɛ Kibaru
Duman wɛrɛ fɔ aw ye ni an ye min fɔ aw ye, o ka danga.
9 I ko an y'a fɔ cogo min na ka tɛmɛ, ne b'a fɔ ko kura ko:
Ni mɔgɔ dɔ bɛ Kibaru Duman wɛrɛ fɔ aw ye ni aw ye min
sɔrɔ, o ka danga.
10 Ne bɛ mɔgɔw lasun sisan wa, wala Ala? wala ne b'a ɲini
ka mɔgɔw diyabɔ wa? Ni ne tun bɛ mɔgɔw diyabɔ hali bi,
ne tun tɛna kɛ Krisita ka jɔn ye.
11 Balimaw, ne b'a fɔ aw ye ko Kibaru Duman min fɔra ne
fɛ, o tɛ bɔ mɔgɔ la.
12 Ne ma o sɔrɔ hadamaden fɛ, ne ma kalan o la, fɔ Yesu
Krisita ka jirali de barika la.
13 Aw ye ne ka taamacogo mɛn Yahutuw ka diinɛ la, ko ne
ye Elohim ka egilisi tɔɔrɔ fo ka se a dan na.
14 Ne ye nafa sɔrɔ Yahutuw ka diinɛ la ka tɛmɛ ne
bɔɲɔgɔnko caman kan ne ka siya la, ne timinandiyalen don
kosɛbɛ ne faw ka laadalakow la.
15 Nka o diyara Elohim ye tuma min na, ale min ye ne
faran ka bɔ ne ba kɔnɔ, ka ne wele a ka nɛɛma barika la.
16 A ka a Denkɛ jira ne la, walisa ne ka o waajuli kɛ siyaw
cɛma. O yɔrɔnin bɛɛ, ne ma ɲɔgɔn sɔsɔ ni farisogo ni joli
ye.
17 Ne ma taa Jerusalɛm ka taa ne ɲɛfɛ cidenw fɛ. Nka ne
taara Arabu jamana na ka kɔsegin Damasi.
18 San saba tɛmɛnen kɔ, ne taara Jerusalɛm ka Piɛrɛ ye, ka
to a fɛ tile tan ni duuru.
19 Nka ne ma ciden wɛrɛw ye fo Matigi balimakɛ Yakuba.
20 Ne bɛ fɛn minnu sɛbɛn aw ye, a filɛ Elohim ɲɛ kɔrɔ, ne
tɛ nkalon tigɛ.
21 O kɔ, ne sera Siri ni Silisi jamanaw la.
22 Jude Egilisi minnu tun bɛ Krisita la, olu tun tɛ a dɔn a
ɲɛda la.
23 Nka u tun y'a mɛn dɔrɔn ko: «Mɔgɔ min tun bɛ an tɔɔrɔ
fɔlɔ, a ye dannaya min tiɲɛ fɔlɔ, o bɛ o waajuli kɛ sisan.»
24 U ye Ala tanu ne barika la.

SABABU 2NAN

1 San tan ni naani o kɔ, ne ni Barnabasi taara Jerusalɛm, ka
Tite fana ta.
2 Ne ye Kibaru Duman min fɔ siya wɛrɛw cɛma, ne taara o
fɔ u ye, nka ne tun bɛ o fɔ mɔgɔ tɔgɔba dɔw ye, walisa ne
kana boli, walima ne bolila fu.
3 Nka Tite min tun bɛ ne fɛ Gɛrɛkikan na, a ma wajibiya ka
bolokoli.
4 O kɛra balima nkalontigɛlaw nana k'a sɔrɔ u ma dɔn, olu
minnu donna dogo la ka an ka hɔrɔnya sɛgɛsɛgɛ, an ye min
sɔrɔ Krisita Yesu la, walisa k'an bila jɔnya la.
5 An ka kololi kɛ olu ye, a ma kɛ lɛrɛ kelen kɔnɔ. walisa
Kibaru Duman tiɲɛ ka to aw fɛ.
6 Nka minnu tun bɛ i ko u bɛ ɲɔgɔn fɛ dɔɔnin, (u mana kɛ
fɛn o fɛn ye, o tɛ foyi ye ne bolo.
7 Nka u y'a ye tuma min na ko bolokobaliw ka Kibaru
Duman kalifara ne ma, i ko bolokobaliw ka Kibaru Duman
kalifara Piɛrɛ ma cogo min na.
8 (Mɔgɔ min ye baara kɛ Piɛrɛ la ka kɛ bolokolikɛlaw ka
ciden ye, o barika tun bɛ ne la siya wɛrɛw fɛ).
9 Yakuba ni Sefa ni Yuhana, olu minnu tun bɛ i ko jɔnw,
olu ye nɛɛma min dira ne ma, u y'o dɔn tuma min na, u ye
jɛɲɔgɔn kininbolow di ne ni Barnabasi ma. An ka taa siyaw
la, olu fana ka taa bolokoliw la.»
10 U b'a fɛ dɔrɔn an hakili ka to faantanw na. o kelen de
tun bɛ ne fana ɲɛnatɔmɔ ka kɛ.
11 Piɛrɛ sera Antiose tuma min na, ne y'a kɛlɛ ni ɲɛmajɔ ye,
katuguni a tun ka kan ka jalaki.
12 Sani mɔgɔ dɔw ka na Yakuba fɛ, a tun bɛ dumuni kɛ ni
siya wɛrɛw ye.
13 Yahutu tɔw fana ye u yɛrɛ kɛ Yesu fɛ. O kɛra sababu ye
Barnabasi fana taara n'u ka lafilili ye.
14 Nka ne y'a ye tuma min na ko u ma taama ka ɲɛ ka kɛɲɛ
ni Kibaru Duman tiɲɛ ye, ne y'a fɔ Piɛrɛ ye u bɛɛ ɲɛ kɔrɔ
ko: «Ni i ye Yahutu ye, i bɛ ɲɛnamaya kɛ siya wɛrɛw ka
cogo la, k'a sɔrɔ i tɛ i ko Yahutuw, mun na i bɛ waajibiya.»
siya wɛrɛw ka ɲɛnamaya kɛ i ko Yahutuw b'a kɛ cogo min
na?
15 An minnu ye Yahutuw ye, anw tɛ siya wɛrɛw ka
jurumukɛlaw ye.
16 An y'a dɔn ko mɔgɔ tɛ jo sɔrɔ sariya kɛwalew fɛ, nka
Yesu Krisita ka dannaya de kosɔn, an dalen bɛ Yesu Krisita
la, walisa an ka jo sɔrɔ Krisita ka dannaya barika la, sariya
kɛwalew tɛ : katuguni mɔgɔ si tɛna jo sɔrɔ sariya ka
kɛwalew fɛ.
17 Ni an b'a ɲini ka jo sɔrɔ Krisita barika la, an yɛrɛw fana
bɛ sɔrɔ jurumutɔw ye, yala Krisita ye jurumu baarakɛla ye
wa? Ala ka a bali.
18 Ne ye fɛn minnu tiɲɛ, ni ne bɛ olu jɔ kokura, ne bɛ ne
yɛrɛ kɛ sariya tiɲɛbaga ye.
19 Ne sara sariya barika la sariya fɛ, walisa ne ka
ɲɛnamaya Elohim ye.
20 Ne gengenna jiri la ni Krisita ye. O bɛɛ n'a ta, ne tɛ, nka
Krisita bɛ balo ne la.
21 Ne tɛ Elohim ka nɛɛma tiɲɛ, katuguni ni tilennenya bɛ
na sariya barika la, Krisita sara fu.

SABABU 3NAN

1 E Galasikaw hakilintanw, jɔn ye aw lafili walisa aw kana
tiɲɛ kan minɛ, Yesu Krisita gengennen bɛ aw cɛma minnu
ɲɛ kɔrɔ ?
2 Ne b'a fɛ ka nin dɔrɔn de dɔn aw fɛ ko: Aw ye Ni Senu
sɔrɔ sariya kɛwalew fɛ wa walima dannaya lamɛnni fɛ wa?
3 Aw ye hakilintanw ye ten wa? I daminɛna Ni Senu la,
yala aw dafalen don sisan farisogo barika la wa?
4 Aw ye tɔɔrɔ caman sɔrɔ fu wa? ni a kɛra fu ye hali bi.
5 Min bɛ Ni Senu di aw ma, ka kabakow kɛ aw cɛma, yala
a bɛ o kɛ sariya kɛwalew de kosɔn wala dannaya lamɛnni
de kosɔn wa?
6 Ibrahima dara Elohim la cogo min na.

7 O de y'a to aw k'a dɔn ko dannaya bɛ minnu na, olu ye
Ibrahima denw ye.
8 Kitabu y'a ye ko Elohim bɛna siyaw jo di dannaya barika
la, a ye Kibaru Duman waajuli kɛ Ibrahima ye k'a fɔ ko:
«Siyaw bɛɛ na duba i barika la.»
9 Dannaya bɛ minnu na, olu bɛ duba sɔrɔ Ibrahima kantigi
fɛ.
10 Mɔgɔ minnu bɛ sariya ka kɛwalew la, olu bɛɛ bɛ danga
kɔrɔ, katuguni a sɛbɛnnen bɛ ko: «Mɔgɔ o mɔgɔ ma to
sariya kitabu kɔnɔ fɛn bɛɛ la k'u kɛ, o dangalen don.»
11 A jɛlen don ko mɔgɔ si ma jo sɔrɔ sariya barika la Ala
ɲɛ kɔrɔ.
12 Sariya ma bɔ dannaya de la, nka: «Mɔgɔ min bɛ o sariya
labato, o na ɲɛnamaya kɛ u kɔnɔ.»
13 Krisita ye an kunmabɔ sariya danga la, ka kɛ danga ye
an kosɔn.
14 Walisa Ibrahima ka dugawu ka se siya wɛrɛw ma Yesu
Krisita barika la. walisa an ka Ni Senu ka layidu sɔrɔ
dannaya barika la.
15 Balimaw, ne bɛ kuma mɔgɔw cogo la. Hali ni a kɛra
mɔgɔ dɔ ka layidu dɔrɔn ye, ni a sabatira, mɔgɔ si tɛ a tiɲɛ,
wala a tɛ dɔ fara o kan.
16 O layidu tara Ibrahima n'a bɔnsɔn ye. A m'a fɔ kisɛw ye
i ko mɔgɔ caman. Nka i ko kelen de ta, ani i bɔnsɔn, o min
ye Krisita ye.»
17 Ne b'a fɔ nin ye ko layidu min tun sigilen bɛ Ala fɛ
Krisita la ka kɔrɔ, sariya min kɛra san kɛmɛ naani ni bisaba
o kɔfɛ, o tɛ se ka tiɲɛ, walisa o layidu kana tiɲɛ.
18 Ni ciyɛn bɛ bɔ sariya la, o tɛ layidu ye tun.
19 Mun de bɛ baara kɛ sariya la? A farala a kan sariya
tiɲɛniw kosɔn, fo ka na se kisɛ ma, layidu tara min ye.
Mɛlɛkɛw y'a sigi cɛsiribaa dɔ bolo.
20 Sisan, cɛsiribaa tɛ mɔgɔ kelen cɛsiribaa ye, nka Ala ye
kelen ye.
21 O la sa, yala sariya bɛ Ala ka layiduw sɔsɔ wa? Ala
kana a bali, katuguni ni sariya tun dira min tun bɛ se ka
ɲɛnamaya di, tilennenya tun na kɛ sariya barika la.
22 Nka Kitabu ye u bɛɛ ban jurumu kɔrɔ, walisa layidu ka
di dannabaaw ma Yesu Krisita ka dannaya barika la.
23 Nka sani dannaya ka na, an tun sirilen bɛ sariya kɔrɔ,
dannaya min tun bɛna jira kɔfɛ.
24 O de y'a to sariya tun ye an ka lakɔli karamɔgɔ ye
walisa k'an lase Krisita ma, walisa an ka jo sɔrɔ dannaya
barika la.
25 Nka o dannaya selen kɔ, an tɛ lakɔlikaramɔgɔw bolo tun.
26 Aw bɛɛ ye Elohim denw ye dannaya barika la Krisita
Yesu la.
27 Aw minnu batisera Krisita la, aw caman ye Krisita don.
28 Yahutu ni Gɛrɛki tɛ yen, jɔn tɛ yen, hɔrɔn tɛ yen, cɛ ni
muso tɛ yen, katuguni aw bɛɛ ye kelen ye Krisita Yesu la.
29 Ni aw ye Krisita ta ye, aw ye Ibrahima bɔnsɔn ye, ani
ciyɛntalaw ka kɛɲɛ ni layidu talen ye.

SABABU 4nan

1 Sisan ne b'a fɔ ko ciyɛntala, ni a ye denmisɛn ye, danfara
tɛ a ni jɔn cɛ, hali ni a ye bɛɛ kuntigi ye.
2 Nka a bɛ kalanfaw ni gɔfɛrɛnɛrɛw kɔrɔ fo ka se a fa ka
waati latigɛlen ma.
3 An denmisɛnman, an tun bɛ jɔnya la diɲɛ fɛnw kɔrɔ.
4 O waati dafalen sera tuma min na, Elohim y'a Denkɛ ci,
muso min dabɔra sariya kɔrɔ.
5 Minnu tun bɛ sariya kɔrɔ, an ka olu kunmabɔ, walisa an
ka denkɛw sɔrɔ.
6 Aw ye denkɛw ye, Ala ye a Denkɛ Ni ci aw dusukunw na
ka pɛrɛn ko: «Aba, Fa.»
7 O de y'a to i tɛ jɔn ye tun, fɔ denkɛ de don. Ni denkɛ don,
o tuma na fɛ, i ye Ala ciyɛntabaga ye Krisita barika la.
8 O bɛɛ n'a ta, aw tun tɛ Elohim dɔn tuma min na, aw tun
bɛ baara kɛ mɔgɔw ye minnu tɛ ala ye.
9 Nka sisan, aw kɛlen kɔ ka Elohim dɔn, walima ka fɔ ka
ɲɛ ko aw dɔnna Ala fɛ, aw b'a fɛ ka kɛ jɔnya ye tuguni, aw
bɛ segin cogo di fɛn barikamaw ni delilikɛlaw ma?
10 Aw bɛ donw ni kalow ni waatiw ni sanw labato.
11 Ne bɛ siran aw ɲɛ, walisa ne kana baara kɛ aw ye fu.
12 Balimaw, ne b'aw deli ko aw ka kɛ i ko ne. Katuguni ne
bɛ i ko aw, aw ma ne tɔɔrɔ fewu.»
13 Aw b'a dɔn cogo min na farisogo barikantanya kosɔn ne
ye Kibaru Duman fɔ aw ye fɔlɔ.
14 Ne ka kɔrɔbɔli min tun bɛ ne farisogo la, aw ma o
mafiɲɛya, aw ma ban o la. Nka a ye ne minɛ i ko Ala ka
mɛlɛkɛ, i ko Krisita Yesu.
15 Aw ye duba min kofɔ, o bɛ min? Ne bɛ aw seereya ko ni
o tun bɛ se ka kɛ, aw tun na aw yɛrɛw ɲɛw bɔ ka u di ne
ma.»
16 O de kosɔn, yala ne kɛra aw jugu ye, katuguni ne bɛ tiɲɛ
fɔ aw ye wa?
17 U bɛ nɔ bila aw la ni timinandiya ye, nka u tɛ koɲuman
kɛ. ɔwɔ, u tun b'a fɛ ka aw bɔ kɛnɛ kan, walisa aw ka se ka
nɔ bila u la.
18 Nka a ka ɲi ka kɛ ni timinandiya ye tuma bɛɛ ko ɲuman
na, ni ne bɛ aw fɛ dɔrɔn.
19 Ne denw, ne bɛ den minnu bange kokura fo Krisita ka
sigi aw kɔnɔ.
20 Ne b'a fɛ ka kɛ aw fɛ sisan, ka ne kan yɛlɛma. katuguni
ne bɛ sigasiga aw la.»
21 A fɔ ne ye, aw minnu b'a fɛ ka kɛ sariya kɔrɔ, yala aw tɛ
sariya lamɛn wa?
22 A sɛbɛnnen bɛ ko Ibrahima ye denkɛ fila sɔrɔ, kelen ye
jɔnmuso dɔ fɛ, tɔ kelen bɔra hɔrɔn muso dɔ fɛ.
23 Nka min bɔra jɔnmuso la, o bangera farisogo cogo la.
Nka muso hɔrɔn ta kɛra layidu de kosɔn.
24 O kow ye ntalen ye. Min bɛ bɔ Sinayi kulu la, min bɛ kɛ
jɔnya ye, o ye Agar ye.
25 Agar ye Sinayi kulu ye Arabu jamana na.
26 Jerusalɛm min bɛ san fɛ, o hɔrɔnyalen don, o min ye an
bɛɛ ba ye.
27 A sɛbɛnnen bɛ ko: «I ka ɲagali, e min tɛ den sɔrɔ. i ka
kule ka pɛrɛn, e min tɛ den sɔrɔ, katuguni den caman ka ca
ni cɛ lakolon ye.»
28 Balimaw, anw ye layidu denw ye i ko Isaka.
29 Nka o waati la, mɔgɔ min wolola farisogo sira fɛ, o tun
bɛ o mɔgɔ tɔɔrɔ cogo min na, o fana bɛ ten sisan.
30 O bɛɛ n'a ta, Kitabu bɛ mun fɔ? Jɔnmuso ni a denkɛ gɛn
ka bɔ yen, katuguni jɔnmuso denkɛ tɛna kɛ ciyɛntala ye ni
hɔrɔnmuso denkɛ ye.
31 Balimaw, an tɛ jɔnmuso denw ye, nka hɔrɔnw de don.

SABABU 5NAN

1 O de y'a to Krisita ye an hɔrɔnya hɔrɔnya min fɛ, aw ka jɔ
o la, ka aw kana don jɔnya juru la tugun.
2 A filɛ, ne Paul b'a fɔ aw ye ko ni aw bolokoli, Krisita tɛna
nafa foyi sɔrɔ aw la.

3 Katuguni ne bɛ seereya kɛ ko kura mɔgɔ o mɔgɔ bolokolilen don ko a ka kan ka sariya bɛɛ labato.
4 Krisita ma kɛ foyi ye aw bolo, aw minnu bɛ jo sɔrɔ sariya barika la. aw binna ka bɔ nɛɛma la.»
5 An bɛ tilennenya jigiya makɔnɔ Ni Senu barika la dannaya barika la.
6 K'a masɔrɔ bolokoli ni bolokobaliya tɛ foyi ɲɛ Yesu Krisita la. Nka dannaya min bɛ baara kɛ kanuya barika la.
7 Aw bolila ka ɲɛ. jɔn de ye aw bali walisa aw kana tiɲɛ kan minɛ?
8 O laadili tɛ bɔ aw welebaa de la.
9 Funuman dɔɔni bɛ fununfɛn bɛɛ funun.
10 Ne dalen b'aw la Matigi barika la, ko aw tɛna miiri cogo wɛrɛ la, nka mɔgɔ o mɔgɔ bɛ aw tɔɔrɔ, o na a ka kiri tigɛ.
11 Balimaw, ni ne bɛ bolokoli waajuli kɛ hali bi, mun na ne bɛ tɔɔrɔ hali bi? o tuma na fɛ, gengenjiri jurumu bɛ ban.
12 Ne b'a fɛ u yɛrɛ ka tigɛ o min bɛ aw tɔɔrɔ.
13 Balimaw, aw welelen don hɔrɔnya la. Aw kana hɔrɔnya kɛ farisogo sababu ye dɔrɔn, nka aw ka baara kɛ ɲɔgɔn ye kanuya barika la.
14 Sariya bɛɛ bɛ dafa kuma kelen de la. I ka i mɔgɔɲɔgɔn kanu i ko i yɛrɛ.
15 Nka ni aw bɛ ɲɔgɔn kin ka ɲɔgɔn dun, aw k'aw janto ɲɔgɔn na walisa aw kana ban ɲɔgɔn na.
16 Ne b'a fɔ nin ye ko: Aw ka taama Ni Senu la, aw tɛna farisogo nege dafa.
17 Fasogo nege bɛ Ni Senu kɛlɛ, Ni Senu bɛ farisogo kɛlɛ.
18 Nka ni Ni Senu b'aw ɲɛminɛ, aw tɛ sariya kɔrɔ.
19 Farisogo ka kɛwalew bɛ kɛnɛ kan. Jatɔya, jatɔya, nɔgɔya, jatɔya, .
20 bolibato, subagaya, koniya, danfara, ladege, dimi, kɛlɛ, murutili, diinɛ nkalonmaw.
21 keleya ni mɔgɔfaga ni dɔlɔ ni seliw ani o ɲɔgɔnnaw.
22 Nka Ni Senu den ye kanuya ni ɲagali ni hɛrɛ ni muɲuli ni dususuma ni ɲumanya ni dannaya de ye.
23 Majigilenya, yɛrɛminɛ, sariya si tɛ o mɔgɔw kama.
24 Mɔgɔ minnu ye Krisita ta ye, olu ye farisogo gengen jiri la ni negew ni nege negew ye.
25 Ni an bɛ balo Ni Senu la, an fana ka taama Ni Senu la.
26 An kana nɔɔrɔ fu nege don an na, ka ɲɔgɔn dimi, ka ɲɔgɔn keleya.

SABABU 6NAN

1 Balimaw, ni mɔgɔ dɔ ka fili dɔ kɛra, aw minnu ye hakili ta fan fɛ, aw ka o tigi lasegin a cogo kɔrɔ la ni dususuma ni ye. I ka i yɛrɛ jateminɛ, walisa i fana kana kɔrɔbɔ.»
2 Aw ka ɲɔgɔn doni ta ka Krisita ka sariya dafa.
3 Ni mɔgɔ y'a miiri ko a ye fɛn ye, k'a sɔrɔ a tɛ foyi ye, o b'a yɛrɛ lafili.
4 Nka mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ k'a ka baara kɛcogo kɔrɔbɔ, o tuma na, a na ɲagali a yɛrɛ la, a tɛna ɲagali mɔgɔ wɛrɛ la.
5 Mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ na a yɛrɛ ka doni ta.
6 Mɔgɔ min bɛ kalan kuma la, o ka kuma ni mɔgɔ ye min bɛ mɔgɔw kalan ko ɲumanw bɛɛ la.
7 Aw kana aw lafili. Ala tɛ tulo geren, katuguni mɔgɔ mana fɛn o fɛn dan, a na o suman fana.
8 Min bɛ danni kɛ a farisogo la, o na toli suman a farisogo la. Nka min bɛ danni kɛ Ni Senu ye, o na ɲɛnamaya banbali sɔrɔ Ni Senu fɛ.
9 An kana sɛgɛn koɲuman kɛli la, katuguni an na suman tigɛ waati bɛnnen na, ni an ma sɛgɛn.
10 Ikomi an ye cogo sɔrɔ, an ka ko ɲuman kɛ mɔgɔw bɛɛ ye, kɛrɛnkɛrɛnnenya la dannaya du kɔnɔmɔgɔw ye.
11 Aw y'a ye ko ne ye bataki belebeleba min sɛbɛn aw ye ni ne yɛrɛ bolo ye.
12 Mɔgɔ minnu b'a fɛ ka u yɛrɛ jira farisogo la, u b'aw wajibiya ka boloko. O la sa, u kana tɔɔrɔ Krisita ka gengenjiri kosɔn.
13 Minnu bolokolen don, olu fana tɛ sariya labato. Nka aw b'a fɛ ka aw boloko, walisa u ka u yɛrɛ bonya aw farisogo la.»
14 Nka Ala kana ne yɛrɛ bonya, fo an Matigi Yesu Krisita ka gengenjiri la, o min barika la diɲɛ gengenna jiri la ne ye.
15 Krisita Yesu la, bolokoli ni bolokobaliya tɛ foyi ɲɛ, fɔ danfɛn kura.
16 Minnu bɛ taama ka kɛɲɛ ni nin sariya ye, hɛrɛ ni makari ka kɛ olu ni Elohim ka Israɛl ye.
17 Kabini sisan, mɔgɔ si kana ne tɔɔrɔ, katuguni Matigi Yesu taamasyɛnw bɛ ne farikolo la.
18 Balimaw, an Matigi Yesu Krisita ka nɛɛma ka kɛ aw ni fɛ. Amiina. (Ka ɲɛsin Galasikaw ma minnu sɛbɛnna ka bɔ Romɛ.)

Efesekaw

SABABU 1

1 Paul, Yesu Krisita ka ciden Ala sago barika la, ka Efese
mɔgɔ senumaw ni Krisita Yesu dannabaaw ma.
2 An Fa Ala ni Matigi Yesu Krisita ka nɛɛma ni hɛrɛ ka kɛ
aw ye.
3 An Matigi Yesu Krisita Fa Ala ka tanu, ale min ye
dugawu bɛɛ di an ma ni hakili ta fan fɛ sankolo yɔrɔw la
Krisita la.
4 A ye an ɲenatɔmɔ cogo min na ale fɛ sani diɲɛ ka sigi,
walisa an ka kɛ mɔgɔ senumaw ye, jalakibaliw ka kɛ a ɲɛ
kɔrɔ kanuya la.
5 A ye an latigɛ ka kɔn ka kɛ denw ye Yesu Krisita barika
la a yɛrɛ ye, ka kɛɲɛ ni a sago diyagoya ye.
6 A ye a ka nɛɛma nɔɔrɔ tanu.
7 An ye kunmabli sɔrɔ ale de la a joli barika la, jurumu
yafali ka kɛɲɛ ni a ka nɛɛma nafolo ye.
8 O de y'a to a ye hakilitigiya ni hakilitigiya bɛɛ caya an fɛ.
9 A ye a sago gundo jira an na ka kɛɲɛ ni a diyanyeko
ɲuman ye, a ye min latigɛ a yɛrɛ la.
10 Walisa waati dafalen waati la, a ka fɛn bɛɛ lajɛ ɲɔgɔn fɛ
Krisita la, sankololafɛnw ni dugukolo kan fɛnw bɛɛ. hali
ale la:
11 An ye ciyɛn sɔrɔ ale de fɛ, ka kɛɲɛ ni mɔgɔ min bɛ fɛn
bɛɛ kɛ ka kɛɲɛ ni a sago ye.
12 O de y'a to an ka kan ka tanu a nɔɔrɔ la, ale min y'an jigi
da Krisita kan fɔlɔ.
13 Aw fana ye aw jigi da o kan, tiɲɛ kuma mɛnni kɔfɛ, o
min ye aw ka kisili Kibaru Duman ye.
14 O de ye an ka ciyɛn ye fo ka se an bolofɛn sannen
kunmabɔli ma, walisa ka a nɔɔrɔ tanu.
15 O de y'a to ne fana ye aw ka dannaya ko mɛn Matigi
Yesu la, ka mɔgɔ senumaw bɛɛ kanu.
16 Aw kana barika dali dabila aw kosɔn.
17 An Matigi Yesu Krisita ka Ala, nɔɔrɔ Fa, ka hakilitigiya
ni jirali hakili di aw ma a dɔnni fɛ.
18 Aw ka faamuyali ɲɛw bɛ yeelen bɔ. walisa aw k'a dɔn a
weleli jigi ye min ye, ani a ka ciyɛn nɔɔrɔ nafolo min bɛ
mɔgɔ senumaw la.
19 A ka sebaaya ka bon kosɛbɛ an dannabaaw ma, ka kɛɲɛ
ni a ka sebaaya baara ye.
20 A ye o baara kɛ Krisita la, tuma min na a y'a lakunun ka
bɔ suw cɛma, k'a sigi a yɛrɛ kinin fɛ sankolo yɔrɔw la.
21 Ka tɛmɛn kuntigiya ni fanga ni fanga ni kuntigiya ni
tɔgɔ bɛɛ kan, nin diɲɛ dɔrɔn tɛ, nka diɲɛ nata fana.
22 A ye fɛn bɛɛ bila a sen kɔrɔ ka a di Egilisi ka fɛn bɛɛ
kuntigi ye.
23 O de ye a farikolo ye, min bɛ fɛn bɛɛ fa fɛn bɛɛ la.

SABABU 2NAN

1 Aw minnu sara jurumuw ni jurumuw la, a ye aw ɲɛnama.
2 Aw tun bɛ taama ka kɛɲɛ ni nin diɲɛ taamacogo ye, ka
kɛɲɛ ni fiɲɛ fanga kuntigi ye, Ni min bɛ baara kɛ sisan
kanminɛbaliya denw na.
3 An bɛɛ tun bɛ kuma olu cɛma fɔlɔ, an farisogo negew la,
ka farisogo ni an hakili negew dafa. U tun ye diminya
denw ye u dacogo la, i ko tɔw.
4 Nka Elohim min ka makari ka bon, a ka kanuyaba kosɔn,
a ye an kanu cogo min na.
5 An tun sara jurumuw la tuma min na, a ye an ni Krisita
ɲɛnama don ɲɔgɔn fɛ.
6 A ye an lakunun ɲɔgɔn fɛ ka an sigi ɲɔgɔn fɛ sankolo
yɔrɔw la Krisita Yesu la.
7 O cogo la waati nataw la, a ka nɛɛmaba jira an na Krisita
Yesu barika la.
8 K'a masɔrɔ aw kisira dannaya barika la nɛɛma de barika
la. O tɛ aw yɛrɛw ta ye, o ye Ala ka nilifɛn ye.
9 A kana kɛ kɛwalew kosɔn, walisa mɔgɔ si kana waso.
10 An dabɔra Krisita Yesu la ka kɛwale ɲumanw kɛ, Ala ye
minnu sigi ka kɔrɔ walisa an ka taama u kɔnɔ.
11 O de y'a to aw hakili to a la ko aw tun ye siya wɛrɛw ye
farisogo la.
12 O waati la, aw tun tɛ Krisita kɔ, aw tun ye dunanw ye ka
bɔ Israɛl jamana la, ka kɛ dunanw ye ka bɔ layidu layidu
talenw na.
13 Sisan, aw minnu tun bɛ yɔrɔ jan tuma dɔw la Krisita
Yesu la, aw surunyara Krisita joli barika la.
14 Katuguni ale de ye an ka hɛrɛ ye, ale de ye an fila bɛɛ kɛ
kelen ye, ka cɛmancɛ kogo ci an ni ɲɔgɔn cɛ.
15 A ye juguya ban a farisogo la. K'a masɔrɔ a ka mɔgɔ
kura kelen kɛ fila ye a yɛrɛ la, ka hɛrɛ kɛ ten.
16 A ka o fila bɛɛ ni Elohim cɛ ka bɛn farikolo kelen ma
gengenjiri barika la.
17 A nana hɛrɛ waajuli kɛ aw yɔrɔ janw ni mɔgɔ
gɛrɛfɛmɔgɔw ye.
18 An fila bɛɛ bɛ se ka taa Fa Ala fɛ Ni kelen barika la ale
de barika la.
19 Aw tɛ dunanw ni dunanw ye tun, nka aw ni mɔgɔ
senumaw ni Elohim ka somɔgɔw ye ɲɔgɔn ye.
20 U jɔlen bɛ cidenw ni kiraw jusigilan kan.
21 Sow bɛɛ lajɛlen bɛ bonya ale de kɔnɔ ka kɛ Alabatosoba
senuma ye Matigi la.
22 Aw fana jɔlen bɛ ale de la ka kɛ Elohim ka sigiyɔrɔ ye
Ni Senu barika la.

SABABU 3NAN

1 O de kosɔn ne Paul, Yesu Krisita ka kasoden ye aw siya
wɛrɛw kosɔn.
2 Ni aw ye Elohim ka nɛɛma ko mɛn, ne ye min di aw ma.
3 A ye gundo ladɔnniya ne la Jirali barika la. (i n'a fɔ ne
y'a sɛbɛn cogo min na ka tɛmɛ daɲɛ damadɔw la,
4 Ni aw bɛ kalan kɛ, aw bɛ se ka ne ka dɔnniya faamu
Krisita ka gundo la.
5 O kuma ma fɔ waati wɛrɛw la hadamaden denw fɛ, i ko a
jiralen bɛ a ka ciden senumaw ni a ka kiraw la sisan Ni
Senu barika la.
6 Siya wɛrɛw ka kɛ ciyɛntaɲɔgɔnw ni farikolo kelen ta ye,
ka kɛ a ka layidu ta Krisita la Kibaru Duman barika la.
7 Elohim ka nɛɛma nilifɛn min dira ne ma a ka sebaaya
baara fɛ, ne kɛra o baaraden ye.
8 Ne min ka dɔgɔ ni mɔgɔ senumaw bɛɛ la dɔgɔmannin ye,
o nɛɛma dira ne ma, walisa ne ka Krisita ka nafolo
sɛgɛsɛgɛbali waajuli kɛ siya wɛrɛw cɛma.
9 O gundo min dogolen bɛ Elohim la kabini diɲɛ daminɛ na,
ale min ye fɛn bɛɛ da Yesu Krisita barika la, o ye ɲɔgɔn ye
cogo min na.
10 Egilisi ka Ala ka hakilitigiya caman dɔn sankolo yɔrɔw
la kuntigiw ni fangatigiw fɛ.

11 A tun b'a fɛ ka min latigɛ an Matigi Krisita Yesu la, ka
kɛɲɛ ni o kuntilenna banbali ye.
12 An bɛ se ka jagɛlɛya sɔrɔ ale la ka da a kan a ka
dannaya barika la.
13 O de kosɔn ne b'a fɛ aw kana sɛgɛn ne ka tɔɔrɔw la aw
kosɔn, o de ye aw nɔɔrɔ ye.
14 O de kosɔn ne bɛ ne biri an Matigi Yesu Krisita Fa
ɲɛkɔrɔ.
15 Sankolo ni dugukolo kan denbaya bɛɛ tɔgɔ dara olu de
la.
16 A tun b'a fɛ ka barika don aw la ka kɛɲɛ ni a ka nɔɔrɔ
nafolo ye.
17 Krisita ka sigi aw dusukunw na dannaya barika la. ko
aw, aw ka kanuya la, ka aw sinsin kanuya la.
18 A bonya ni a janya ni a juguman ni a janya ye min ye, a
ka se ka o faamu ni mɔgɔ senumaw bɛɛ ye.
19 Aw ka Krisita ka kanuya dɔn, o min ka ca ni dɔnniya ye,
walisa aw ka fa Ala ka dafalenya bɛɛ la.
20 Min bɛ se ka ko caman kɛ ka tɛmɛ an ka delili walima
an ka miiriliw bɛɛ kan, ka kɛɲɛ ni sebaaya ye min bɛ baara
kɛ an kɔnɔ.
21 A nɔɔrɔ ka kɛ ale de ye Krisita Yesu barika la Egilisi
kɔnɔ waati bɛɛ, diɲɛ dan tɛ min na. Amiina.

SABABU 4nan

1 Ne min ye Matigi ka kasoden ye, ne b'aw deli ko aw ka
kan ni weleli ye, aw welelen bɛ min fɛ.
2 Ni majigilenya ni dususuma bɛɛ ye, ni muɲuli ye, ka
ɲɔgɔn muɲu kanuya la.
3 Aw k'aw jija ka Ni Senu ka kelenya to hɛrɛ siri la.
4 Farikolo kelen ni Ni kelen de bɛ yen, i ko aw welelen bɛ
cogo min na aw weleli jigiya kelen na.
5 Matigi kelen, dannaya kelen, batiseli kelen.
6 Elohim kelenpe ani bɛɛ Fa.
7 Nka nɛɛma dira an kelen-kelen bɛɛ ma ka kɛɲɛ ni Krisita
ka nilifɛn sumanikɛlan ye.
8 O de y'a to a ko: «A yɛlɛnna san fɛ tuma min na, a ye
mɔgɔ minɛ jɔnya la ka nilifɛnw di mɔgɔw ma.»
9 (A wulila tuma min na, mun tɛ yen ni a jiginna fɔlɔ
dugukolo duguma yɔrɔw la?
10 Min jiginna, o fana ye sankolola yɔrɔ jan sankolo bɛɛ la,
walisa a ka fɛn bɛɛ fa.»
11 A ye cidenw di dɔw ma. dɔw fana ye kiraw ye. dɔw fana
ye kibaru duman fɔbagaw ye; dɔw fana, pastɛriw ni
karamɔgɔw;
12 Ka mɔgɔ senumaw dafa, ka cidenyabaara baara kɛ, ka
Krisita farikolo sabati.
13 An bɛɛ ka na ni dannaya ni Ala Denkɛ dɔnni kelenya ye,
ka kɛ mɔgɔ dafalen ye, fo ka se Krisita ka dafalenya hakɛ
ma.
14 Kabini sisan, an kana kɛ denmisɛnw ye tun, minnu bɛ
wuli ka taa yɔrɔ wɛrɛw la, ka taa ni an ye kalan fiɲɛ bɛɛ fɛ,
mɔgɔw ka nanbarako ni nanbarakow fɛ, u bɛ to ka mɔgɔw
lafili.
15 Nka aw bɛ tiɲɛ fɔ kanuya la, aw ka bonya ka kɛ ale ye
fɛn bɛɛ la, o min ye kuntigi ye, Krisita.
16 Farikolo bɛɛ faralen ɲɔgɔn kan cogo bɛnnen na, ka jɛn
ni kolotugudaw bɛɛ bɛ min di, ka kɛɲɛ ni farikolo yɔrɔ bɛɛ
sumanikɛlan ye, o bɛ farikolo bonya ka a yɛrɛ sabati
kanuya la.
17 O de y'a to ne bɛ nin fɔ, ka seereya kɛ Matigi la, ko
kabini sisan, aw tɛna taama i ko siya wɛrɛw bɛ taama cogo
min na, u hakili fu la.
18 U hakili dibi donna, u yɔrɔ ka jan Elohim ka ɲɛnamaya
la, o dɔnbaliya kosɔn, u dusukun fiyentɔya kosɔn.
19 U ka dusukunnataw tɛmɛna, u y'u yɛrɛ di jatɔya ma, ka
nɔgɔlenya bɛɛ kɛ ni namara ye.
20 Nka aw ma Krisita kalan ten.
21 Ni aw y'a lamɛn ka kalan kɛ a fɛ, i ko tiɲɛ bɛ Yesu la
cogo min na.
22 A' ye cɛkɔrɔba toli ka kɛɲɛ ni nege juguw ye.
23 Aw ka kuraya ni aw hakili la.
24 Aw ka mɔgɔ kura don, o min dara Elohim cogo la
tilennenya ni senuya lakika la.
25 O de kosɔn aw ka nkalon dabila, aw kelen-kelen bɛɛ ka
tiɲɛ fɔ aw mɔgɔɲɔgɔn ye, katuguni an ye ɲɔgɔn farikolo
yɔrɔw ye.
26 Aw ka dimi, aw kana jurumu kɛ, tile kana bin aw ka
diminya kan.
27 Aw kana yɔrɔ di Sitanɛ fana ma.
28 Sonyalikɛla kana sonyali kɛ tun, nka a ka baara kɛ ka
baara ɲuman kɛ ni a bolow ye, walisa a ka se ka fɛn di
mɔgɔ ma.
29 Kuma jugu si kana bɔ aw da la, fɔ min ka ɲi ka kɛ mɔgɔ
sabatili ye, walisa o ka nɛɛma kɛ a lamɛnbagaw ye.
30 Aw kana Elohim Ni Senu dusu kasi, aw taamasyɛn bɛ
min fɛ kunmabɔli don na.
31 Aw ka dusukasi ni dimi ni dimi ni kuma juguw bɛɛ bɔ
aw la ni juguya bɛɛ ye.
32 Aw ka ɲumanya kɛ ɲɔgɔn fɛ, ka yafa ɲɔgɔn ma cogo
min na Krisita kosɔn.

SABABU 5NAN

1 Aw ka kɛ Elohim nɔfɛmɔgɔw ye i ko den kanulenw.
2 Aw ka taama kanuya la, i ko Krisita fana y'an kanu cogo
min na, ka a yɛrɛ di an kosɔn ka kɛ saraka ni saraka ye
Elohim ye ka kɛ fɛn duman ye.
3 Jatɔya ni nɔgɔlenya bɛɛ wala wasabaliya, o tɔgɔ kana fɔ
aw cɛma siɲɛ kelen i ko a ka kan ka kɛ mɔgɔ senumaw ye.
4 Nɔgɔya tɛ, wala hakilintan kumaw, wala tulonko minnu
man ɲi, nka barika dali ye.
5 Aw y'a dɔn ko jatɔmuso si tɛ se ka ciyɛn sɔrɔ Krisita ni
Ala ka masaya la.
6 Mɔgɔ si kana aw lafili ni kuma fuw ye, katuguni o kow
de kosɔn Ala ka diminya bɛ na kanminɛbaliya denw kan.
7 O de y'a to aw kana kɛ u ka dumuni dunbagaw ye.
8 Aw tun ye dibi ye tuma dɔw la, nka sisan aw ye yeelen
ye Matigi la.
9 (Katuguni Ni Senu den bɛ ɲumanya ni tilennenya ni tiɲɛ
bɛɛ la.)
10 Min ka di Matigi ye, aw k'o sɛgɛsɛgɛ.
11 Aw kana jɛɲɔgɔnya kɛ ni dibi kɛwalew ye minnu tɛ den
kɛ, nka aw ka u kɔrɔfɔ.
12 O ko minnu bɛ kɛ gundo la, hali ka kuma o ko la, o ye
maloyako ye.
13 Nka fɛn minnu bɛ kɔrɔfɔ, olu bɛɛ bɛ jira kɛnɛ kan.
14 O de y'a to a ko: «E min sunɔgɔlen don, i kununni ka
kunun ka bɔ suw cɛma, Krisita na yeelen bɔ i ye.»
15 Aw k'a kɔlɔsi ko aw kana taama ni hakilintanw ye i ko
hakilintanw, nka i ko hakilitigiw.
16 Aw ka waati kunmabɔ, katuguni donw ka jugu.

17 O de kosɔn aw kana kɛ hakilintanw ye, nka aw ka Matigi sago faamu.
18 Aw kana dɔlɔ min ni diwɛn ye. Nka aw ka fa Ni Senu la.
19 Aw ka kuma aw yɛrɛw fɛ Zaburuw ni dɔnkiliw ni hakilimaya dɔnkiliw la, ka dɔnkili da ka dɔnkili da Matigi ye aw dusukun na.
20 An ka barika da Ala Fa Ala ye tuma bɛɛ an Matigi Yesu Krisita tɔgɔ la.
21 A' ye aw kolo Ala ɲɛsiran na.
22 Musow, aw ka kolo aw cɛw kɔrɔ i ko Matigi.
23 Cɛ ye muso kuntigi ye, i ko Krisita ye egilisi kuntigi ye cogo min na.
24 O de y'a to egilisi bɛ kolo Krisita kɔrɔ cogo min na, musow ka kɛ u cɛw kɔrɔ ko bɛɛ la.
25 Furucɛw, aw musow kanu, i ko Krisita fana ye egilisi kanu cogo min na.
26 A ka se ka a saniya ka a saniya ni ji ko ye kuma barika la.
27 A ka Egilisi nɔɔrɔma jira a yɛrɛ la, nɔgɔ tɛ min na, wala kurukuru si tɛ a la. nka a ka kɛ sanuman ye, nɔgɔ tɛ min na.»
28 O cogo la, cɛw ka kan ka u musow kanu i ko u yɛrɛ farikolow. Min b'a muso kanu, o b'a yɛrɛ kanu.
29 Mɔgɔ si ma a yɛrɛ farisogo koniya fɔlɔ. Nka a b'a balo ani k'a ladon i ko Matigi Egilisi.
30 An ye a farikolo ni a farisogo ani a kolo yɔrɔw ye.
31 O de kosɔn cɛ na a fa ni a ba bila ka fara a muso kan, u fila na kɛ farisogo kelen ye.
32 O ye gundoba ye, nka ne bɛ kuma Krisita ni egilisi ko la.
33 O bɛɛ n'a ta, aw kelen-kelen bɛɛ k'a muso kanu i ko a yɛrɛ yɛrɛ. Muso y'a ye ko a bɛ bonya da a cɛ kan.

SABABU 6NAN

1 Denmisɛnw, aw ka kan minɛ aw bangebagaw kan Matigi la, katuguni o ka ɲi.
2 I fa ni i ba bonya. (o ye ci fɔlen fɔlɔ ye ni layidu ye;)
3 A ka ɲɛ i bolo, i ka mɛn dugukolo kan.»
4 Aw faw, aw kana aw denw dimi, nka aw ka u lamɔ Matigi ka ladonni ni a laadili la.
5 Baarakɛlaw, aw ka kan minɛ aw kuntigiw ye farisogo ta fan fɛ, ni siran ni yɛrɛyɛrɛ ye, aw dusukun kelenpe la, i ko Krisita.
6 Aw kana kɛ ni ɲɛnayeli baara ye, i n'a fɔ cɛw diyabɔbagaw. Nka i ko Krisita ka baarakɛlaw, ka Ala sago kɛ ka bɔ an dusukun na.
7 Aw bɛ baara kɛ ni nege ɲuman ye i ko Matigi, aw kana baara kɛ mɔgɔw ye.
8 K'a dɔn ko mɔgɔ o mɔgɔ bɛ ko ɲuman o ko ɲuman kɛ, a na o sɔrɔ Matigi fɛ, jɔn ye wo, a kɛra hɔrɔn ye wo.
9 Aw kuntigiw, aw ka o ɲɔgɔn kɛ u la, ka bagabagali muɲu, k'a dɔn ko aw Matigi fana bɛ sankolo la. Mɔgɔw bonya fana tɛ a fɛ.
10 A laban na, ne balimaw, aw ka barika sɔrɔ Matigi la ani a ka sebaaya la.
11 Aw ka Elohim ka kɛlɛkɛminɛnw bɛɛ don, walisa aw ka se ka jɔ Sitanɛ ka nanbarakow kɛlɛ.
12 An tɛ kɛlɛ kɛ ni farisogo ni joli ye, nka an bɛ kɛlɛ kɛ ni kuntigiw ni fangatigiw ni nin diɲɛ dibi kuntigiw ni Alako juguya ye yɔrɔ janw na.
13 O de kosɔn, aw ka Ala ka kɛlɛkɛminɛnw bɛɛ ta aw bolo, walisa aw ka se ka don jugu kɛlɛ, ka o bɛɛ kɛ ka jɔ.
14 O de y'a to aw ka jɔ, ka aw cɛsirilan siri ni tiɲɛ ye, ka tilennenya fini don.
15 Aw senw ye sanbara don ni hɛrɛ Kibaru Duman labɛnni ye.
16 Ka tɛmɛ o bɛɛ kan, aw ka dannaya kunsigi ta, aw na se ka mɔgɔ juguw ka tasumamuguw bɛɛ faga ni o ye.
17 Aw ka kisili kunsigi ni Ni Senu ka npan ta, o min ye Ala ka kuma ye.
18 A' ye Ala deli tuma bɛɛ ni delili ni delili bɛɛ ye Ni Senu la, ka timinandiya ni delili bɛɛ kɛ mɔgɔ senumaw bɛɛ ye.
19 Ne kosɔn, walisa kuma ka di ne ma, walisa ne ka ne da yɛlɛ ni jagɛlɛya ye, ka Kibaru Duman gundo dɔn.
20 O de kosɔn ne ye ciden ye kaso la, walisa ne ka se ka kuma ni jagɛlɛya ye o la i ko ne ka kan ka kuma cogo min na.
21 Nka walisa aw fana ka ne ka kow dɔn ani ne bɛ cogo min na, Tikisi, balima kanulen ani Matigi ka baarakɛla kantigi, na o bɛɛ ladɔnniya aw ye.
22 Ne ye ale ci aw ma o kun de kosɔn, walisa aw ka an ka kow dɔn, walisa a ka aw dusu saalo.
23 Hɛrɛ ni kanuya ni dannaya ka kɛ balimaw ye ka bɔ Fa Elohim ni Matigi Yesu Krisita la.
24 Minnu bɛ an Matigi Yesu Krisita kanu ni kɔnɔnajɛya ye, nɛɛma ka kɛ olu bɛɛ ye. Amiina. (Ka taa Efesekaw ma minnu sɛbɛnna ka bɔ Romɛ, Tikisi fɛ.)

Filipekaw

SABABU 1

1 Paul ni Timote, Yesu Krisita ka baarakɛlaw, ka ci Krisita
Yesu la mɔgɔ senumaw bɛɛ ma minnu bɛ Filipe.
2 An Fa Ala ni Matigi Yesu Krisita ka nɛɛma ni hɛrɛ ka kɛ
aw ye.
3 Ne bɛ barika da ne ka Elohim ye aw hakili jigintɔ bɛɛ la.
4 Ne bɛ delili bɛɛ kɛ aw ye aw ye tuma bɛɛ, aw bɛ delili kɛ
ni ɲagali ye.
5 Aw ka jɛ Kibaru Duman la kabini a don fɔlɔ fo ka na se
bi ma.
6 An dalen b'a la ko min ye baara ɲuman daminɛ aw la, o
na o kɛ fo Yesu Krisita don na.
7 I ko a bɛnnen don ne ma ka miiri aw bɛɛ la cogo min na,
katuguni aw bɛ ne dusukun na. Ne ka sirili la, ani Kibaru
Duman lafasali ni a sabatili la, aw bɛɛ ye ne ka nɛɛma
jɛɲɔgɔnw ye.
8 Elohim ye ne seereya ye, ko ne b'a fɛ kosɛbɛ ka aw bɛɛ
nɔfɛ Yesu Krisita kɔnɔ.
9 Ne bɛ nin deli, walisa aw ka kanuya ka caya ka taa a fɛ
dɔnniya ni kiri bɛɛ la.
10 O cogo la, fɛn minnu ka fisa ni tɔw bɛɛ ye, olu ka diya
aw ye. walisa aw ka kɛ mɔgɔ sɛbɛw ye, aw ka kɛ mɔgɔ
sɛbɛw ye fo Krisita ka don.
11 Tilennenya den minnu bɛ sɔrɔ Yesu Krisita barika la,
olu falen bɛ Elohim nɔɔrɔ ni a ka tanuli la.
12 Balimaw, ne b'a fɛ aw k'a faamu ko ko minnu kɛra ne la,
olu binna Kibaru Duman taa ɲɛ.
13 O cogo la ne sirilen bɛ Krisita la masaso bɛɛ la ani yɔrɔ
tɔw bɛɛ la.
14 Balima caman minnu dalen bɛ Matigi la ne ka sirili
kosɔn, olu ja gɛlɛyara kosɛbɛ ka kuma fɔ k'a sɔrɔ u ma
siran.
15 Dɔw bɛ Krisita waajuli kɛ keleya ni sɔsɔli fɛ. Dɔw fana
bɛ ni diyagoya ɲuman ye.
16 O kelen bɛ Krisita waaju sɔsɔli la, a tɛ kɛ ni kɔnɔnajɛya
ye, k'a miiri ko a bɛna tɔɔrɔ dɔ fara ne ka sirili kan.
17 O tɔ kelen bɛ kanuya la, k'a dɔn ko ne bilalen bɛ Kibaru
Duman lafasali kama.
18 O tuma na fɛ, mun bɛ kɛ? O bɛɛ n'a ta, cogo bɛɛ la, a
kɛra i n'a fɔ a kɛra cogo o cogo, wala tiɲɛ na, Krisita bɛ
waajuli kɛ. Ne bɛ ɲagali o la, ɔwɔ, ne na ɲagali.
19 Ne b'a dɔn ko nin na ne ka kisili kɛ aw ka delili ni Yesu
Krisita Ni barika la.
20 Ka kɛɲɛ ni ne ka jigiya ni ne jigi ye, ko ne tɛna maloya
foyi la, fɔ ko Krisita na bonya ni jagɛlɛya bɛɛ ye, i ko a bɛ
kɛ tuma bɛɛ, sisan fana Krisita na bonya ne farikolo la,
ɲɛnamaya fɛ wo, saya fɛ wo.
21 Ne fɛ, ka ɲɛnamaya, o ye Krisita ye, ka sa, o ye tɔnɔ ye.
22 Nka ni ne bɛ balo farisogo la, o de ye ne ka baara de ye.
23 Ne bɛ gɛlɛya fila cɛ, ne b'a fɛ ka taa ka kɛ Krisita fɛ.
min ka fisa kosɛbɛ:
24 O bɛɛ n'a ta, ka to farisogo la, o de ka kan aw bolo ka
tɛmɛn fɔlɔ kan.
25 Ne dalen b'a la ko ne b'a dɔn ko ne na to aw bɛɛ fɛ ka to
aw fɛ aw ka ɲɛtaa ni dannaya ɲagali kosɔn.
26 Walisa aw ka ɲagali ka caya Yesu Krisita la ne kosɔn ne
nali fɛ aw ma ko kura.
27 Aw ka kɛwalew ka kɛ i n'a fɔ Krisita ka Kibaru Duman
b'a fɛ cogo min na, walisa ni ne nana aw ye, wala ne tɛ yen,
ne ka aw ka kow mɛn, walisa aw ka jɔ ni hakili kelen na,
ka aw jija ka dannaya kɛɲɔgɔn fɛ Kibaru Duman ko la;
28 Aw kana siran foyi ɲɛ aw juguw ɲɛ, o ye halakili
taamasyɛn ye u bolo, fɔ aw ni Ala ka kisili taamasyɛn.
29 A dira aw ma Krisita kosɔn, ka da a la dɔrɔn, nka ka
tɔɔrɔ fana a kosɔn.
30 Aw ye sɔsɔli min ye ne la, aw bɛ o ɲɔgɔn mɛn sisan.

SABABU 2NAN

1 Ni dusu saalo dɔ bɛ Krisita la, ni dususalo dɔ bɛ yen
Krisita la, ni dususalo dɔ bɛ sɔrɔ kanuya fɛ, ni Ni Senu ka
jɛɲɔgɔnya dɔ bɛ yen, ni kɔnɔnafili ni makari dɔ bɛ yen.
2 Aw ka ne ka ɲagali dafa, walisa aw ka kɛ kelen ye, ka
kanuya kelen sɔrɔ.
3 Foyi kana kɛ sɔsɔli wala kuncɛbaya fu fɛ. Nka ni
yɛrɛmajigilenya ye, u kelen-kelen bɛɛ ka tɔw jate ko u ka
fisa ni u yɛrɛ ye.
4 Aw kana aw ɲɛmajɔ aw yɛrɛw ka kow la, nka aw bɛɛ
kelen-kelen fana ka aw ɲɛmajɔ mɔgɔ wɛrɛw ka kow fana
na.
5 Hakili min tun bɛ Krisita Yesu la, o ka to aw kɔnɔ.
6 Elohim cogo min na, o y'a miiri ko a ni Elohim ka kɛ
kelen ye, o ma kɛ binkanni ye.
7 Nka a ma bonya, a y'a kɛ jɔn ye, a kɛra mɔgɔw
bɔɲɔgɔnko ye.
8 A ye a yɛrɛ majigin fo ka se saya ma, a kɛra gengenjiri
saya ye.
9 O de y'a to Elohim fana y'a kɔrɔta kosɛbɛ, ka tɔgɔ di a ma
min ka bon ni tɔgɔ bɛɛ ye.
10 Sankolo fɛnw ni dugukolo kan fɛnw ani dugukolo
jukɔrɔ fɛnw bɛɛ ka u biri Yesu tɔgɔ la.
11 Nɛnkun bɛɛ ka sɔn a ma ko Yesu Krisita ye Matigi ye,
ka nɔɔrɔ da Fa Elohim kan.
12 O de kosɔn ne kanulenw, i ko aw ye kan minɛ tuma bɛɛ
i ko ne ɲɛ kɔrɔ dɔrɔn, nka sisan ka tɛmɛn fɔlɔ kan ne tɛ yen,
aw ka aw yɛrɛw ka kisili baara kɛ ni siran ni yɛrɛyɛrɛ ye.
13 Elohim de bɛ baara kɛ aw kɔnɔ ka a diyanyeko sago kɛ.
14 Aw ka fɛn bɛɛ kɛ k'a sɔrɔ aw ma ŋunuŋunu ni sɔsɔli kɛ.
15 Aw ka kɛ Elohim denw ye jalakibaliw ni kojugubaliw
ye, siya nɔgɔlen ni juguman cɛma, aw bɛ yeelen bɔ olu
cɛma i ko yeelenw diɲɛ kɔnɔ.
16 A' ye ɲɛnamaya kuma minɛ ka ɲɛ. walisa ne ka ɲagali
Krisita ka don na, ko ne ma boli fu, ko ne ma baara kɛ fu.»
17 Ɔwɔ, ni ne dira aw ka dannaya saraka ni baara kan, ne
bɛ ɲagali ka ɲagali aw bɛɛ fɛ.
18 O de kosɔn aw fana ka ɲagali ka ɲagali ne fɛ.
19 Nka ne jigi b'a kan Matigi Yesu la ko a na Timote ci aw
ma joona, walisa ne fana ka dusu saalo ɲuman sɔrɔ, ni ne
ye aw cogoya dɔn tuma min na.
20 K'a masɔrɔ mɔgɔ si tɛ ne fɛ min bɛ i ko ɲɔgɔn na.
21 K'a masɔrɔ mɔgɔw bɛɛ b'u yɛrɛ ta ɲini, Yesu Krisita ta
tɛ.
22 Nka aw b'a dɔn ko a y'a jira ko a ye baara kɛ ne fɛ
Kibaru Duman la i ko a denkɛ ni a fa.
23 O de kosɔn ne jigi b'a kan ko ne bɛna a ci joona, ni ne
y'a ye ko a bɛna taa ne fɛ cogo min na dɔrɔn.
24 Nka ne jigi b'a kan Matigi la ko ne yɛrɛ na na sɔɔni.
25 O bɛɛ n'a ta, ne y'a ye ko a ka kan ka Epafrodite ci aw
ma, ne balimakɛ, baarakɛɲɔgɔn, ani sɔrɔdasiɲɔgɔn, nka aw
ka ciden ani ne magoɲɛfɛnw baarabaga.

26 A tun b'a fɛ ka aw bɛɛ nege don a la, a tun falen bɛ girinya la, katuguni aw y'a mɛn ko a banana.
27 Tiɲɛ na, a banana fo ka se saya ma. Aw kana kɛ ale dɔrɔn de kan, nka ne fana kan, walisa ne kana dusukasi sɔrɔ dusukasi kan.»
28 O de y'a to ne y'a ci ka taa a fɛ, walisa ni aw y'a ye tugun, aw ka ɲagali, ne ka dusukasi dɔgɔya.
29 A' y'a minɛ Matigi la ni ɲagali bɛɛ ye. ani ka o ɲɔgɔnnaw tɔgɔ ɲuman minɛ:
30 K'a masɔrɔ Krisita ka baara kosɔn, a tun surunyana saya la, a tun tɛ a ka ɲɛnamaya jate, walisa ka aw ka baara dɛsɛ ne ɲɛ.

SABABU 3NAN

1 A laban na, ne balimaw, aw ka ɲagali Matigi la. Ka o kuma kelenw sɛbɛn aw ye, tiɲɛ na, o tɛ ne ɲɛnasisi ye, nka o tɛ kojugu ye aw bolo.
2 Aw k'aw janto wuluw la, aw k'aw yɛrɛ kɔlɔsi baarakɛla juguw la, aw k'aw janto ɲɔgɔnkanu la.
3 An ye bolokolidenw ye, minnu bɛ Elohim bato Ni la, ka ɲagali Krisita Yesu la, nka an dalen tɛ farisogo la.
4 Hali ni ne tun bɛ se ka da farisogo la. Ni mɔgɔ wɛrɛ b'a miiri ko a bɛ se ka a jigi da farisogo kan, ne ka ca ni o ye.
5 A bolokoli tile 8nan na, ka bɔ Israɛl bɔnsɔn na, ka bɔ Bɛnzamɛn kabila la. Sariya ta fan fɛ, Farisiɛn don.
6 Timinandiya ko la, ka egilisi tɔɔrɔ. I maga tilennenya la sariya la, jalaki tɛ min na.
7 Nka fɛn minnu kɛra tɔnɔ ye ne bolo, ne ye olu jate bɔnɛ ye Krisita kosɔn.
8 Siga t'a la, ne bɛ fɛn bɛɛ jate bɔnɛ ye ne Matigi Krisita Yesu dɔnni ko la, ne ye fɛn bɛɛ bɔnɛ o kosɔn, ka u jate bɔgɔ dɔrɔn ye, walisa ne ka se sɔrɔ Krisita la.
9 Ne ka tilennenya tɛ ne yɛrɛ ka tilennenya la, o min bɛ bɔ sariya la, nka o bɛ sɔrɔ Krisita ka dannaya barika la, tilennenya min bɛ bɔ Ala la dannaya barika la.
10 O cogo la ne ka a dɔn, ani a ka su kununni sebaaya, ani a ka tɔɔrɔw jɛɲɔgɔnya.
11 Ni ne tun bɛ se ka suw kunun cogo dɔ la.
12 Ne tun tɛ i n'a fɔ ne sera kaban, ne fana tun dafalen don kaban, nka ne bɛ tugu o kɔ, walisa ne ka se ka Krisita Yesu minɛ o ko la.
13 Balimaw, ne t'a jate ko ne ye ne yɛrɛ minɛ, nka ne bɛ nin ko kelen de kɛ, ne bɛ ɲinɛ kɔfɛ kow kɔ, ka se ɲɛfɛ fɛnw ma.
14 Ne bɛ girin ka taa taamasyɛn na walisa ka Ala ka sanfɛla weleli sara sɔrɔ Krisita Yesu la.
15 An bɛɛ minnu ye mɔgɔ dafalenw ye, an ka an hakili to nin cogo la.
16 O bɛɛ n'a ta, an sera min na kaban, an ka taama sariya kelen de la, an hakili ka to o ko kelen na.
17 Balimaw, aw ka kɛ ne nɔfɛmɔgɔw ye.
18 (Ne ye olu ko fɔ aw ye tuma caman na, ka a fɔ aw ye sisan ni kasi ye, ko u ye Krisita gengenjiri juguw ye, olu caman bɛ taama.
19 U laban ye halakili ye, u kɔnɔbara ye u ka Elohim ye, u nɔɔrɔ bɛ u maloya la, u bɛ miiri dugukolo kan kow la.
20 An ka kuma bɛ sankolo de la. An bɛ Kisibaa Matigi Yesu Krisita makɔnɔ o yɔrɔ de la.
21 A na an farikolo nɔgɔlen yɛlɛma, walisa a ka kɛ i n'a fɔ a farikolo nɔɔrɔma, ka kɛɲɛ ni a ka baara ye, a bɛ se ka fɛn bɛɛ kolo a yɛrɛ kɔrɔ.

SABABU 4nan

1 O de kosɔn, ne balima kanulenw ni ne nege tun bɛ minnu na, ne ka ɲagali ni ne ka masafugulan, o cogo la, aw ka jɔ Matigi la, ne kanulen kanulenw.
2 Ne bɛ Ewodiya ni Sintiki deli ko u hakili ka kɛ kelen ye Matigi la.
3 Ne b'i deli, i ka jɔnkɛɲɔgɔn sɛbɛ, i ka musow dɛmɛ minnu ye baara kɛ ni ne ye Kibaru Duman ko la, ani ne ni ne baarakɛɲɔgɔn tɔw fana, minnu tɔgɔw bɛ ɲɛnamaya kitabu kɔnɔ.
4 Aw ka ɲagali Matigi la tuma bɛɛ.
5 Aw ka danbe ka kɛ mɔgɔw bɛɛ ɲɛ na. Matigi bɛ ka surunya.
6 Aw kana aw janto foyi la. nka aw ka deliliw ka fɔ Ala ye delili ni delili ni barika dali fɛ fɛn bɛɛ la.
7 Elohim ka hɛrɛ min bɛ tɛmɛ hakili bɛɛ kan, o na aw dusukunw ni aw hakiliw mara Krisita Yesu barika la.
8 A laban na, balimaw, fɛn o fɛn ye tiɲɛ ye, fɛn o fɛn ye tiɲɛ ye, fɛn o fɛn ye tilennenya ye, fɛn o fɛn ye fɛn saniyalen ye, fɛn o fɛn ka di, fɛn o fɛn ka di, fɛn o fɛn bɛ mɔgɔ ɲɛnama. ni jogo ɲuman dɔ bɛ yen, ni tanuli dɔ bɛ yen, aw ka miiri o kow la.
9 Aw ye fɛn minnu kalan, ka minnu sɔrɔ, ka minnu mɛn, ka minnu ye ne la, aw ka olu kɛ.
10 Nka ne ɲagalila kosɛbɛ Matigi la, katuguni laban na, aw ka hami ne la ko kura. Aw fana ye aw janto o la, nka sababu dɛsɛra aw la.
11 A kana fɔ ko ne bɛ kuma dɛsɛ ko la, katuguni ne ye a dɔn cogo o cogo, ne ye wasa sɔrɔ o la.
12 Ne bɛ majigincogo dɔn, ne bɛ fɛn caman sɔrɔcogo dɔn.
13 Ne bɛ se ka fɛn bɛɛ kɛ Krisita barika la min bɛ ne barika bonya.
14 O bɛɛ n'a ta, aw ye koɲuman kɛ, aw ye ne ka tɔɔrɔ kow fɔ.
15 Aw Filipekaw y'a dɔn fana ko Kibaru Duman fɔli daminɛ na tuma min na ne bɔra Masedwanɛ jamana na, egilisi si ma kuma ne fɛ nili ni sɔrɔli ko la, fɔ aw dɔrɔn.
16 Hali Tesalonike, aw ye ci bila ne mago la siɲɛ kelen.
17 A tɛ kɛ katuguni ne b'a fɛ ka nilifɛn sɔrɔ, nka ne b'a fɛ ka den caman sɔrɔ aw ka jate la.
18 Fɛn bɛɛ bɛ ne bolo, u ka ca, ne falen don, ne ye fɛn minnu ci ka bɔ aw yɔrɔ, ne ye olu sɔrɔ Epafrodite fɛ, kasa duman kasa duman, saraka min ka di Ala ye.
19 Nka ne ka Elohim na aw magoɲɛfɛnw bɛɛ di aw ma ka kɛɲɛ ni a ka nafolo nɔɔrɔ ye Krisita Yesu barika la.
20 Bonya ka kɛ an Fa Elohim ye badaa-badaa. Amiina.
21 Aw ka mɔgɔ senuma bɛɛ fo Krisita Yesu la. Balima minnu bɛ ne fɛ, olu bɛ aw fo.
22 Mɔgɔ senumaw bɛɛ bɛ aw fo.
23 An Matigi Yesu Krisita ka nɛɛma ka kɛ aw bɛɛ fɛ. Amiina. (Ka taa Filipekaw ma minnu sɛbɛnna ka bɔ Romɛ, Epafrodite fɛ.)

Kolosekaw

SABABU 1

1 Paul, Yesu Krisita ka ciden Ala sago barika la, ani an balima Timote.
2 Balima senumaw ni balima kantigi minnu bɛ Krisita la Kolose.
3 An bɛ barika da Ala ye, an Matigi Yesu Krisita Fa, ka delili kɛ aw ye tuma bɛɛ.
4 Kabini an ye aw ka dannaya ko mɛn Krisita Yesu la, ani kanuya min bɛ aw la ka ɲesin mɔgɔ senumaw bɛɛ ma.
5 Jigiya min bilalen bɛ aw ye sankolo la, aw ye o min mɛn ka kɔrɔ Kibaru Duman tiɲɛ kuma fɛ.
6 O nana aw ma i ko a kɛra diɲɛ bɛɛ la cogo min na. A bɛ den kɛ i ko a bɛ kɛ aw kɔnɔ cogo min na, kabini aw ye o ko mɛn don min na, ka Elohim ka nɛɛma dɔn tiɲɛ na.
7 Aw fana y'a dɔn an baarakɛɲɔgɔn kanulen Epafrasi fɛ, o min ye Krisita ka baarakɛla kantigi ye aw kosɔn.
8 A ye aw ka kanuya fɔ an ye Ni Senu barika la.
9 O de kosɔn, kabini an y'o mɛn don min na, an t'a dabila ka delili kɛ aw ye, k'a ɲini aw fɛ aw ka fa a sago dɔnniya la hakilitigiya ni hakili ta fan fɛ faamuyali bɛɛ la.
10 Aw ka taama ka kɛɲɛ ni Matigi ye fo ka diya mɔgɔw bɛɛ ye, ka den kɛ baara ɲuman bɛɛ la, ka dɔ fara Elohim dɔnniya kan.
11 A barika bonyalen don ni sebaaya bɛɛ ye, ka kɛɲɛ ni a ka nɔɔrɔ sebaaya ye, ka muɲuli ni muɲuli bɛɛ kɛ ni ɲagali ye.
12 A' ye barika da Fa Ala ye, ale min ye an kɛ mɔgɔ senumaw ka ciyɛn ta ye kɛnɛ kan.
13 Ale de ye an kisi dibi fanga ma, ka an bila a Denkɛ kanulen ka masaya la.
14 An ye kunmabli sɔrɔ ale de la a joli barika la, o ye jurumuw yafali ye.
15 Elohim yebali ja ye, a ye danfɛnw bɛɛ den fɔlɔ ye.
16 Fɛn minnu bɛ sankolo la, ani fɛn minnu bɛ dugukolo kan, fɛn yetaw ni fɛn yebaliw, a kɛra masasigilanw ye wo, a kɛra kuntigiw ye wo, a kɛra kuntigiw ye wo, a kɛra fangatigiw ye wo, olu bɛɛ dabɔra ale de fɛ.
17 A bɛ fɛn bɛɛ ɲɛ, fɛn bɛɛ bɛ sigi ale de fɛ.
18 Ale de ye farisogo kunkolo ye, egilisi. walisa a ka se ka kuntigiya kɛ fɛn bɛɛ la.
19 A diyara Fa Ala ye ko dafalenya bɛɛ ka sigi ale de kɔnɔ.
20 A ka gengenjiri joli barika la, a ye hɛrɛ sɔrɔ a ka gengenjiri joli barika la, ka fɛn bɛɛ bɛn a yɛrɛ ma. Ne b'a fɔ ale de barika la, a kɛra dugukolo kan fɛnw ye, walima sankolo fɛnw.»
21 Aw minnu tun yɔrɔ ka jan ani aw juguw hakili la kɛwale juguw kosɔn, o bɛɛ n'a ta, a ye bɛnkan sɔrɔ sisan
22 A farisogo farikolo la saya barika la, walisa ka aw jira mɔgɔ senumaw na, jalakibaliw ni jalakibaliw a ɲɛ kɔrɔ.
23 Ni aw tora dannaya la, ni aw sigilen don, k'a sɔrɔ aw ma bɔ Kibaru Duman jigiya la, aw ye min mɛn, ani min fɔra sankolo jukɔrɔ danfɛn bɛɛ ye. Ne Paul kɛra o baaraden ye.
24 Sisan aw bɛ ɲagali ne ka tɔɔrɔw la aw kosɔn, ka Krisita ka tɔɔrɔw fa ne farisogo la a farikolo kosɔn, o min ye egilisi ye.
25 Elohim ka waati min dira ne ma aw kosɔn, ne kɛra o baaraden ye, walisa ka Elohim ka kuma dafa.
26 O gundo min tun dogolen bɛ kabini waati jan ni mɔgɔw bɔnsɔn, nka sisan a jirala a ka mɔgɔ senumaw la.
27 Elohim tun b'a fɛ ka o gundo nɔɔrɔ nafolo min jira siya wɛrɛw cɛma. O ye Krisita ye aw la, nɔɔrɔ jigiya.
28 An bɛ o waajuli fɔ, ka mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ lasomi, ka mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ kalan hakilitigiya bɛɛ la. walisa an ka mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ jira Krisita Yesu la.
29 Ne fana bɛ baara kɛ o de kama, ka kɛlɛ kɛ ka kɛɲɛ ni a ka baara ye, o min bɛ baara kɛ ne kɔnɔ ni barika ye.

SABABU 2NAN

1 K'a masɔrɔ ne b'a fɛ aw k'a dɔn ne bɛ kɛlɛba min kɛ aw ni Laodise jamanaw ni mɔgɔ minnu ma ne ɲɛda ye farisogo la.
2 O cogo la u dusukunw ka dusu saalo, u sirilen bɛ ɲɔgɔn na kanuya la, ka se nafolo bɛɛ ma, o min ye hakili dafalen ye.
3 Hakilitigiya ni dɔnniya nafolo bɛɛ dogolen bɛ ale de kɔnɔ.
4 Ne bɛ nin fɔ, walisa mɔgɔ si kana aw lafili ni kuma lafililenw ye.
5 Hali ni ne tɛ yen farisogo la, ne bɛ aw fɛ ni ta fan fɛ, ka ɲagali ka aw ka sigicogo ni aw ka dannaya sabatilen ye Krisita la.
6 Aw ye Krisita Yesu Matigi minɛ cogo min na, aw ka taama a la ten.
7 A' ye aw sinsin a la ka barika da Ala ye, ka sabati dannaya la, i ko aw kalanna cogo min na.
8 Aw k'aw yɛrɛ kɔlɔsi walisa mɔgɔ si kana aw tiɲɛ hakilitigiya ni nanbara fu fɛ, ka kɛɲɛ ni hadamadenw ka laadalakow ye, ka kɛɲɛ ni diɲɛ ko fɔlɔw ye, nka Krisita tɛ.
9 Elohim ka dafalenya bɛɛ sigilen bɛ ale de kɔnɔ farisogo la.
10 Aw dafalen don ale de la, o min ye kuntigiya ni fanga bɛɛ kuntigi ye.
11 Aw fana bolokolen don ale de la ni boloko min kɛra ni bolo tɛ, ka farisogo jurumuw farikolo bɔ Krisita ka bolokoli barika la.
12 Aw su donna a fɛ batiseli la, o de y'a to aw kununna ni ale ye Elohim ka dannaya barika la, ale min ye a lakunun ka bɔ suw cɛma.
13 Aw salen aw ka jurumuw ni aw farisogo bolokolibaliya kosɔn, a ye ɲɛnamaya di a ma.
14 A ka sariya sɛbɛnnen minnu tun bɛ an kɛlɛ, o tun bɛ an sɔsɔ, ka olu bɔ sira kan ka o gengen a gengenjiri la.
15 A ye kuntigiw ni fangatigiw ka fanga tiɲɛ, ka u jira kɛnɛ kan, ka se sɔrɔ u kan o la.
16 O de kosɔn, mɔgɔ si kana aw jalaki dumuniko wala minfɛnko la, wala seli don ko la, wala kalo kura ko la, wala lafiɲɛ donw ko la.
17 O ko nataw dulonnen don. Nka farikolo ye Krisita ta ye.
"
19 Ni an ma kunkolo minɛ, farikolo bɛɛ tun bɛ baara kɛ ni min ye kolotugudaw ni bololanɛgɛw fɛ, ka u siri ɲɔgɔn na, o bɛ bonya ni Elohim ka caya ye.
20 O de y'a to ni aw ni Krisita salen don ka bɔ diɲɛ ko fɔlɔw la, mun na aw bɛ aw kolo laadilikanw kɔrɔ i n'a fɔ aw bɛ diɲɛ kɔnɔ.
21 (Aw kana maga a la, aw kana a nɛnɛ; aw kana a minɛ.
22 U bɛɛ bɛna halaki ni baara kɛra;) ka kɛɲɛ ni hadamadenw ka ci fɔlenw ni u ka kalansiraw ye?
23 Hakilitigiya jiralen bɛ o kow la sago batoli ni majigilenya ni farikolo ɲɛmajɔbaliya fɛ. A kana kɛ bonya si la farisogo wasa kama.

SABABU 3NAN

1 Ni aw kununna ni Krisita ye, aw ka sankolo fɛnw ɲini, Krisita sigilen bɛ Elohim kinin fɛ yɔrɔ min na.
2 Aw k'aw ka kanuya bila sankolola fɛnw na, aw kana dugukolo kan fɛnw kan.
3 Aw sara, aw ka ɲɛnamaya dogolen bɛ Krisita fɛ Elohim la.
4 Krisita min ye an ka ɲɛnamaya ye, o na jira tuma min na, aw fana na jira a fɛ nɔɔrɔ la.
5 A' ye aw farikolo yɔrɔw faga dugukolo kan. Jatɔya, nɔgɔya, kanuya damatɛmɛ, nege jugu ani wasabaliya, o ye bolibato ye.
6 O kow de kosɔn, Ala ka diminya bɛ na kanminɛbaliya denw kan.
7 Aw fana tun bɛ taama o cogo la waati dɔ la, k'aw to ɲɛnamaya la u kɔnɔ.
8 Nka sisan aw fana b'o bɛɛ labɔ. dimi, dimi, juguya, Ala tɔgɔ tiɲɛ, kumaɲɔgɔnya nɔgɔlen ka bɔ i da la.
9 Aw kana nkalon tigɛ ɲɔgɔn na, k'a masɔrɔ aw ye cɛkɔrɔba ni a ka kɛwalew bɔ ɲɔgɔn na.
10 Aw ye mɔgɔ kura don, o min bɛ kuraya dɔnniya la ka kɛɲɛ ni a dabaga ja ye.
11 Gɛrɛki ni Yahutu tɛ yen, bolokoli ni bolokobaliya, Barbari ni Siti, jɔn ni hɔrɔn tɛ yen.
12 O de y'a to aw ka Elohim ka ɲɛnatɔmɔlenw, senumaw ni kanulenw, makari ni ɲumanya ni majigilenya ni dususuma ni muɲuli don aw la.
13 A' ye ɲɔgɔn muɲu ka yafa ɲɔgɔn ma, ni sɔsɔli bɛ mɔgɔ dɔ fɛ.
14 Ka tɛmɛn o kow bɛɛ kan, aw ka kanuya don, o min ye dafalenya sirilan ye.
15 Elohim ka hɛrɛ ka kɛ aw dusukunw na, aw welera o de kama farikolo kelenpe de la. Aw ka barika da Ala ye.»
16 Krisita ka kuma ka to aw kɔnɔ kosɛbɛ hakilitigiya bɛɛ la. Aw ka ɲɔgɔn kalan ka ɲɔgɔn laadi Zaburuw ni dɔnkiliw ni hakili dɔnkiliw la, ka dɔnkili da ni nɛɛma ye aw dusukunw na Matigi ye.
17 Aw bɛ fɛn o fɛn kɛ kuma wala kɛwalew fɛ, aw ka o bɛɛ kɛ Matigi Yesu tɔgɔ la, ka barika da Fa Ala ye a barika la.
18 Musow, aw ka kolo aw cɛw ye, i ko a bɛnnen don Matigi ma cogo min na.
19 Furucɛw, aw ka musow kanu, aw kana dusukasi u kɔrɔ.
20 Denmisɛnw, aw ka aw bangebagaw kan minɛ fɛn bɛɛ la, katuguni o ka di Matigi ye.
21 Faw, aw kana aw denw dimi, walisa u fari kana tigɛ.
22 Baarakɛlaw, aw ka kan minɛ fɛn bɛɛ la ka kɛɲɛ ni aw matigiw ye ka kɛɲɛ ni farisogo ye. A kana kɛ ni ɲɛnayeli ye, i n'a fɔ cɛw diyabɔbagaw; Nka aw dusukun kelen na, aw bɛ siran Elohim ɲɛ.
23 Aw bɛ fɛn o fɛn kɛ, aw k'o kɛ ni dusu ye i ko Matigi, aw kana o kɛ mɔgɔw ye.
24 Aw b'a dɔn ko aw na ciyɛn sara sɔrɔ Matigi fɛ, katuguni aw bɛ baara kɛ Matigi Krisita ye.
25 Nka min bɛ kojugu kɛ, o na sara a ka kojugu kɛlen kosɔn.

SABABU 4nan

1 Matigiw, tilennenya ni bɛnkan di aw ka jɔnw ma. Aw k'a dɔn ko Karamɔgɔ bɛ aw fana fɛ sankolo la.
2 Aw ka to ka delili kɛ, ka o delili kɛ ni barika dali ye.
3 A ye delili kɛ an kosɔn fana, walisa Elohim ka kuma da wuli an ye, ka Krisita gundo fɔ, ne fana sirilen bɛ o ko la.
4 Ne ka kan ka o fɔ cogo min na, ne ka o jira.
5 Aw ka taama hakilitigiya la ka ɲɛsin kɛnɛma mɔgɔw ma, ka waati kunmabɔ.
6 Aw ka kuma ka kɛ ni nɛɛma ye tuma bɛɛ, kɔgɔ ka kɛ a la tuma bɛɛ, walisa aw ka kan ka mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ jaabi cogo min na, aw k'o dɔn.
7 Tikisi na ne ka ko bɛɛ fɔ aw ye, o ye balima kanulen ye.
8 Ne ye ale ci aw ma o kun kelen de kosɔn, walisa a ka aw ka ko dɔn, ka aw dusu saalo.
9 Balima kantigi ni kanulen Onezimu, o ye aw dɔ ye. Fɛn minnu bɛ kɛ yan, u na olu bɛɛ ladɔnniya aw la.
10 Ne kasolaɲɔgɔn Aristarku bɛ aw fo, ani Barnabasi balimamuso denkɛ Marku.
11 Yesu min bɛ wele ko Justus, olu fana ye bolokolidenw ye. Olu dɔrɔn de ye ne baarakɛɲɔgɔnw ye Elohim ka masaya la, o minnu kɛra ne dusu saalo ye.
12 Epafrasi, min ye aw dɔ ye, Krisita ka jɔn, o bɛ aw fo, a bɛ baara kɛ aw ye tuma bɛɛ deliliw la, walisa aw ka jɔ dafalen ni dafalen Ala sago bɛɛ la.
13 Ne bɛ a seereya ko a cɛsirilen don kosɛbɛ aw ni Laodisekaw ni Hierapoli dugumɔgɔw ko la.
14 Dɔgɔtɔrɔ kanulen Luka ni Demas bɛ aw fo.
15 Balima minnu bɛ Laodise ani Nimfasi ani Egilisi min bɛ a ka so kɔnɔ, aw ka olu fo.
16 Ni nin sɛbɛn in kalanna aw cɛma, aw ka a kalan Laodisekaw ka egilisi kɔnɔ fana. Aw fana ka o bataki kalan ka bɔ Laodise.
17 A fɔ Arkipu ye ko: «I ye cidenyabaara min sɔrɔ Matigi la, i k'i janto o la, walisa i k'o dafa.»
18 Foli kɛra ne Paul fɛ. Aw hakili to ne ka sirilenw na. Neema ka kɛ aw fɛ. Amiina. (A sɛbɛnna ka bɔ Romɛ ka taa Kolosekaw ma, Tisike ni Onesimu fɛ.)

1 Tesalonikekaw

SABABU 1

1 Paul ni Silvano ni Timote ye an ci Tesalonikekaw ka egilisi ma, o min bɛ Fa Ala ni Matigi Yesu Krisita la.
2 An bɛ barika da Ala ye tuma bɛɛ aw bɛɛ kosɔn.
3 A' ye aw hakili to aw ka dannaya baara la, ani kanuya baara, ani muɲuli jigi la an Matigi Yesu Krisita la, an Fa Elohim ɲɛ kɔrɔ.
4 Balima kanulenw, aw k'a dɔn ko Elohim ye aw sugandi.
5 Katuguni an ka Kibaru Duman ma na aw ma kuma dɔrɔn de la, nka a nana aw ma ni sebaaya ni Ni Senu ni hakilisigi caman ye. An tun ye mɔgɔ sugu min ye aw cɛma aw kosɔn, aw b'a dɔn cogo min na.»
6 Aw kɛra an ni Matigi nɔfɛmɔgɔw ye, aw ye o kuma minɛ tɔɔrɔ caman na, Ni Senu ka ɲagali la.
7 O la sa, aw kɛra misali ye dannabaaw bɛɛ bolo Masedwanɛ ni Akayi.
8 Matigi ka kuma bɔra aw de yɔrɔ la, Masedwanɛ ni Akayi dɔrɔn tɛ, nka aw ka dannaya min bɛ Elohim la, o jɛnsɛnna yɔrɔ bɛɛ la fana. o la sa, an mago t'a la ka kuma foyi fɔ.
9 An donna aw kɔnɔ cogo min na, u y'a jira an na cogo min na, ani aw y'i kɔdon Elohim fɛ cogo min na ka bɔ boliw la ka baara kɛ Elohim ɲɛnama ni lakika ye.
10 Ka a Denkɛ makɔnɔ ka bɔ sankolo la, a ye min lakunun ka bɔ suw cɛma, Yesu min ye an kisi diminya nata ma.

SABABU 2NAN

1 Balimaw, aw yɛrɛw y'a dɔn an donna aw kɔnɔ, ko o ma kɛ fu ye.
2 Nka hali ni an ye tɔɔrɔ sɔrɔ fɔlɔ, ka maloya delili kɛ, i n'a fɔ aw b'a dɔn cogo min na Filipe, an ja gɛlɛyara an ka Elohim la ka Ala ka Kibaru Duman fɔ aw ye ni sɔsɔliba ye.
3 An ka laadilikan ma kɛ nanbarako wala nɔgɔlenya wala nanbarako la.
4 Elohim y'a to an ka da Kibaru Duman la cogo min na, an bɛ kuma o cogo la. A tɛ i ko mɔgɔw ka diya mɔgɔw ye, nka Ala min bɛ an dusukunw kɔrɔbɔ.
5 Aw y'a dɔn cogo min na, an ma kuma fɔlifɛnw fɔ tuma si la, wala wala nege don. Ala ye seere ye:
6 An ma nɔɔrɔ ɲini mɔgɔw fɛ, aw fana fɛ, wala mɔgɔ wɛrɛw fɛ, k'a sɔrɔ an tun bɛ se ka kɛ doni gɛlɛnw ye i ko Krisita ka cidenw.
7 An tun bɛ dususuma kɛ aw cɛma, i ko den ladonbaga b'a denw ladon cogo min na.
8 An tun bɛ aw nege don aw la kosɛbɛ, an tun bɛ sɔn ka Elohim ka Kibaru Duman dɔrɔn di aw ma, nka an yɛrɛw fana, katuguni aw tun ka di an ye.
9 Balimaw, aw hakili bɛ an ka baara ni an ka cɛsiri la, k'a masɔrɔ an ye baara kɛ su ni tile, katuguni an tun t'a fɛ ka Ala ka Kibaru Duman fɔ aw ye.
10 Aw ni Ala fana ye seerew ye, an ye an yɛrɛ minɛ cogo min na aw dannabaaw cɛma.
11 Aw b'a dɔn cogo min na an ye aw kelen-kelen bɛɛ laadi, ka aw dusu saalo ani ka aw jija cogo min na, i ko fa bɛ a denw kɛ cogo min na.
12 O tun b'a fɛ ka taama ka kɛɲɛ ni Elohim ye, ale min ye aw wele ka na a ka masaya ni a nɔɔrɔ la.
13 O de kosɔn an bɛ barika da Elohim ye k'a sɔrɔ an ma dabila, katuguni aw ye Ala ka kuma min mɛn an fɛ, aw ma o minɛ i ko mɔgɔw ka kuma, nka a bɛ cogo min na tiɲɛ na A bɛ baara kɛ aw dannabaaw fana na.
14 Balimaw, aw kɛra Elohim ka egilisi nɔfɛmɔgɔw ye minnu bɛ Krisita Yesu la Jude.
15 U ye Matigi Yesu ni u yɛrɛ ka kiraw faga ka an tɔɔrɔ. U tɛ diya Elohim ye, u bɛ mɔgɔw bɛɛ sɔsɔ.
16 A y'an bali ka kuma siya wɛrɛw fɛ walisa u ka kisi, ka u ka jurumuw fa tuma bɛɛ.
17 Balimaw, anw kɔni bɔra aw la waati kunkurunnin kɔnɔ, a ma kɛ an dusukun na, an y'an jija kosɛbɛ ka aw ɲɛda ye ni negeba ye.
18 O de y'a to an tun b'a fɛ ka na aw fɛ, ne Paul yɛrɛ. nka Sitanɛ ye an bali.
19 An jigi ye mun ye wala an ka ɲagali wala an ka ɲagali masafugulan? Aw yɛrɛ tɛ an Matigi Yesu Krisita ɲɛ kɔrɔ a nali waati la wa?
20 Aw ye an ka nɔɔrɔ ni an ka ɲagali ye.

SABABU 3NAN

1 O de y'a to an ma se ka muɲu tugun tuma min na, an y'a ye ko a ka ɲi ka to Atɛni an kelen na.
2 A ye an balimakɛ Timote ci, Elohim ka baarakɛla ani an baarakɛɲɔgɔn Krisita Kibaru Duman ko la, walisa a ka aw sabati ka aw dusu saalo aw ka dannaya ko la.
3 O tɔɔrɔw kana kɛ mɔgɔ si la, katuguni aw yɛrɛw b'a dɔn ko an latigɛra o tɔɔrɔw kama.
4 An tun bɛ aw fɛ tuma min na, an tun y'a fɔ aw ye ka kɔrɔ ko an ka tɔɔrɔ. I ko a kɛra cogo min na, aw b'a dɔn.»
5 O de y'a to ne ma se ka muɲuli kɛ tun, ne ye ci bila ka na aw ka dannaya dɔn, walisa kɔrɔbɔlikɛla kana aw kɔrɔbɔ cogo dɔ la, ka an ka baara kɛ fu.
6 Nka sisan, Timote nana ka bɔ aw fɛ ka na aw ka dannaya ni aw ka kanuya kibaru duman fɔ an ye, ko aw hakili bɛ an na tuma bɛɛ, k'a sɔrɔ aw b'a fɛ kosɛbɛ ka an ye, i ko an fana ka aw ye cogo min na.
7 O de y'a to balimaw, an dusu saalora aw kosɔn an ka tɔɔrɔw ni an ka tɔɔrɔw bɛɛ la aw ka dannaya barika la.
8 An ɲɛnama don sisan, ni aw jɔlen bɛ Matigi la.
9 An bɛ se ka barika da Ala ye ko kura aw kosɔn, an bɛ nisɔndiya min sɔrɔ aw kosɔn an ka Elohim ɲɛ kɔrɔ.
10 Su ni tile bɛ delili kɛ kosɛbɛ walisa an ka i ɲɛda ye, ka i ka dannaya dɛsɛlenw dafa?
11 Elohim yɛrɛ ni an Fa ani an Matigi Yesu Krisita ka an ka sira ɲɛminɛ aw fɛ.
12 Matigi ka dɔ fara aw ka kanuya kan ka caya ɲɔgɔn fɛ ani mɔgɔw bɛɛ la, i ko an b'a kɛ aw ye cogo min na.
13 A bɛ se ka aw dusukunw sabati senuya la, an Fa Ala ɲɛkɔrɔ, an Matigi Yesu Krisita nali tuma na, an ni a ka mɔgɔ senumaw bɛɛ.

SABABU 4nan

1 Ka fara o kan, balimaw, an b'aw deli ka aw laadi Matigi Yesu barika la, ko aw ka kan ka taama cogo min na ani ka diya Elohim ye, aw ye o sɔrɔ an fɛ cogo min na, o cogo la aw na caya ka taa a fɛ.
2 An ye ci minnu di aw ma Matigi Yesu barika la, aw b'o dɔn.
3 Elohim sago ye aw saniyali ye, ko aw ka aw yɛrɛ tanga jatɔya ma.

4 Aw kelen-kelen bɛɛ k'a dɔn aw bɛ se k'a ka minɛn sɔrɔ
cogo min na saniyali ni bonya la.
5 Aw kana kɛ nege nege la, i ko siya wɛrɛw minnu tɛ
Elohim dɔn.
6 Mɔgɔ si kana tɛmɛ o kan k'a balima nanbara ko si la,
katuguni Matigi ye o ɲɔgɔnna mɔgɔw bɛɛ hakɛ bɔbaga ye, i
ko an fana ye aw lasɔmi ka kɔrɔ ka seereya kɛ cogo min na.
7 Elohim ma an wele ka taa nɔgɔya la, nka a ma an wele ka
taa senuya la.
8 O de y'a to mɔgɔ min bɛ mɔgɔ mafiɲɛya, o tɛ mɔgɔ
mafiɲɛya, fɔ Ala min ye a Ni Senu di an ma.
9 Balima kanuya ko la, a man kan ka sɛbɛn ci aw ma,
katuguni aw yɛrɛw kalanna Elohim fɛ ka ɲɔgɔn kanu.
10 Tiɲɛ na, aw bɛ o kɛ balimaw bɛɛ ye minnu bɛ
Masedwanɛ jamana bɛɛ la.
11 Aw ka kalan kɛ ka aw dusu suma, ka aw yɛrɛw ka baara
kɛ, ka baara kɛ ni aw yɛrɛ bolow ye, i ko an y'a fɔ aw ye
cogo min na.
12 O cogo la aw ka taama ka ɲɛ ka ɲɛsin kɛnɛma mɔgɔw
ma, foyi kana dɛsɛ aw la.
13 Balimaw, ne t'a fɛ aw ka kɛ fɛn dɔnbaliw ye sunɔgɔlenw
ko la, walisa aw kana dusukasi i n'a fɔ mɔgɔ wɛrɛw jigi tɛ
minnu na.
14 Ni an dalen b'a la ko Yesu sara ka kunun, o cogo kelen
na, Elohim na na ni olu fana ye minnu bɛ sunɔgɔ Yesu la.
15 An b'a fɔ aw ye Matigi ka kuma barika la, ko an ɲɛnama
minnu bɛ to fo ka se Matigi nali ma, an tɛna sunɔgɔtɔ bali.
16 Matigi yɛrɛ na jigin ka bɔ sankolo la ni kulekan ye, ni
mɛlɛkɛba kan ni Elohim ka burufiyɛkan ye.
17 O tuma la, an ɲɛnamaw ni tolenw na ta ka taa n'u ye
sankaba kɔnɔ ka Matigi kunbɛn fiɲɛ fɛ.
18 O de kosɔn, aw ka ɲɔgɔn dusu saalo ni nin kumaw ye.

SABABU 5NAN

1 Balimaw, waatiw ni waatiw ko la, aw mago t'a la ka
sɛbɛn ci aw ma.
2 Aw yɛrɛw b'a dɔn kosɛbɛ ko Matigi ka don bɛ na i ko son
su fɛ.
3 U na a fɔ tuma min na ko: «Hɛrɛ ni lafiya!» o tuma na,
halakili barikama bɛ na u kan, i n'a fɔ kɔnɔmaya bɛ muso
kɔnɔma minɛ cogo min na. U tɛna kisi.»
4 Balimaw, aw tɛ dibi la, walisa o don ka aw sɔrɔ i ko son.
5 Aw bɛɛ ye yeelen denw ni tile denw ye.
6 O de kosɔn an kana sunɔgɔ i ko tɔw. Nka an ka to an ɲɛ
na ka an hakili sigi.»
7 Minnu bɛ sunɔgɔ, olu bɛ sunɔgɔ su fɛ. Minnu ye
dɔlɔminnaw ye, olu bɛ dɔlɔ min su fɛ.
8 Nka an minnu bɛ tile la, an ka an hakili sigi ka dannaya
ni kanuya dalan don. ani kasɛti kama, o ye kisili jigiya ye.
9 Elohim ma an sigi diminya kama, nka an ka kisili sɔrɔ an
Matigi Yesu Krisita barika la.
10 A sara an kosɔn, walisa an kununna wala an sunɔgɔra,
an ka ɲɛnamaya kɛ ɲɔgɔn fɛ ni ale ye.
11 O de kosɔn aw ka ɲɔgɔn dusu saalo ka ɲɔgɔn sabati i ko
aw fana b'a kɛ cogo min na.
12 Balimaw, an b'aw deli ko aw ka baara kɛ aw cɛma, ka
aw kunna Matigi la, ka aw laadi.
13 Ka u bonya kosɛbɛ kanuya la u ka baara kosɔn. Aw ka
hɛrɛ sɔrɔ aw ni ɲɔgɔn cɛ.
14 Balimaw, an b'aw laadi sisan, aw ka kuntigiyabaliw
lasɔmi, ka barikantanw dusu saalo, ka barikantanw dɛmɛ,
ka muɲuli kɛ mɔgɔw bɛɛ kɔrɔ.
15 Aw k'a kɔlɔsi ko mɔgɔ si kana kojugu kɛ kojugu nɔ na.
Nka aw ni mɔgɔw bɛɛ ka ko ɲuman nɔfɛ tuma bɛɛ.»
16 Aw ka ɲagali tuma bɛɛ.
17 Delili kɛ k'a sɔrɔ i ma dabila.
18 Aw ka barika da Ala ye fɛn bɛɛ la, katuguni Elohim
sago ye Krisita Yesu la aw ko la.
19 Aw kana Ni Senu faga.
20 Aw kana kiraya kumaw mafiɲɛya.
21 A' ye fɛn bɛɛ kɔrɔbɔ. Fɛn min ka ɲi, aw k'o minɛ kosɛbɛ.
22 A' ye aw yɛrɛ tanga kojugu bɛɛ ma.
23 Hɛrɛ Ala yɛrɛ ka aw saniya pewu. Ne bɛ Ala deli aw ni
bɛɛ ni aw niw bɛɛ ni aw farikolo bɛɛ ka lakana fo ka se an
Matigi Yesu Krisita nali ma.
24 Min b'aw wele, o ye kantigi ye.
25 Balimaw, delili kɛ an ye.
26 A' ye balimaw bɛɛ fo ni susuli senuma ye.
27 Ne b'a fɔ aw ye Matigi barika la ko nin sɛbɛn ka kalan
balima senumaw bɛɛ ye.
28 An Matigi Yesu Krisita ka nɛɛma ka kɛ aw fɛ. Amiina.
(Tesalonikekaw ka bataki fɔlɔ sɛbɛnna ka bɔ Atɛni.)

2 Tesalonikekaw

SABABU 1

1 Paul ni Silvano ni Timote ye an ci Tesalonikekaw ka egilisi ma, an Fa Elohim ani Matigi Yesu Krisita la.
2 An Fa Ala ni Matigi Yesu Krisita ka nɛɛma ni hɛrɛ ka di aw ma.
3 Balimaw, an ka kan ka barika da Ala ye tuma bɛɛ aw kosɔn, i ko a bɛnnen don cogo min na, katuguni aw ka dannaya bɛ bonya kosɛbɛ, aw kelen-kelen bɛɛ ka kanuya bɛ ka caya ɲɔgɔn ma.
4 An yɛrɛw bɛ waso aw la Elohim ka egilisiw kɔnɔ aw ka muɲuli ni aw ka dannaya kosɔn aw ka tɔɔrɔw ni tɔɔrɔw bɛɛ la.
5 O ye Elohim ka kiri tilennen taamasyɛn ye, walisa aw ka kan ni Elohim ka masaya ye, aw fana bɛ tɔɔrɔ min kosɔn.
6 K'a masɔrɔ a bɛnnen don Ala ɲɛ kɔrɔ ka tɔɔrɔ sara aw tɔɔrɔbaaw ma.
7 Aw minnu ɲɛnasisilen don, aw ka lafiɲɛ an fɛ, tuma min na Matigi Yesu na jira ka bɔ sankolo la n'a ka mɛlɛkɛ barikamanw ye.
8 Mɔgɔ minnu tɛ Elohim dɔn, minnu tɛ an Matigi Yesu Krisita ka Kibaru Duman kan minɛ, ka olu hakɛ bɔ tasuma tasumaman na.
9 U na ɲangi ni halakili banbali ye ka bɔ Matigi ɲɛ kɔrɔ, ka bɔ a ka sebaaya nɔɔrɔ la.
10 O don na, a nana nɔɔrɔ da a ka mɔgɔ senumaw kan, ka dannabaaw bɛɛ kanu.
11 O de y'a to an bɛ delili kɛ aw kosɔn tuma bɛɛ, walisa an ka Ala k'a jate ko aw ka kan ni nin weleli ye, ka a ka ɲumanya diyabɔ ni a ka dannaya baara bɛɛ dafa ni sebaaya ye.
12 An Matigi Yesu Krisita tɔgɔ ka bonya aw la, aw fana ka bonya ale la, ka kɛɲɛ ni an ka Elohim ni Matigi Yesu Krisita ka nɛɛma ye.

SABABU 2NAN

1 Balimaw, an bɛ aw deli an Matigi Yesu Krisita nali ni an ka ɲɔgɔn lajɛli fɛ a fɛ.
2 Aw kana yɛrɛyɛrɛ joona, wala aw kana jɔrɔ, ni hakili wala kuma fɛ, wala bataki fɛ, i ko Krisita ka don surunyara cogo min na.
3 Mɔgɔ si kana aw lafili cogo si la, katuguni o don tɛna se, ni mɔgɔ binna fɔlɔ, ni jurumukɛla halakili denkɛ ma jira.
4 Min bɛ wele ko Elohim, walima fɛn minnu bɛ bato, olu bɛɛ kɛlɛ ka a yɛrɛ kɔrɔta. O la sa, a sigilen bɛ Elohim ka Alabatosoba kɔnɔ, i ko Ala.
5 Aw hakili t'a la ko ne tun bɛ aw fɛ tuma min na, ne ye nin kow fɔ aw ye wa?
6 Sisan, aw b'a dɔn fɛn min bɛ a bali ka jira a ka waati la.
7 Tilenbaliya gundo bɛ baara kɛ kaban.
8 O kɔfɛ, o mɔgɔ jugu na jira, Matigi na min halaki ni a da ni ye, ka o halaki ni a nali yeelen ye.
9 A nali bɛ kɛ Sitanɛ ka baara kɛlen kɔfɛ ni sebaaya ni taamashyɛnw ni kabako nkalonmaw bɛɛ ye.
10 Tilenbaliya lafilili bɛɛ bɛ mɔgɔ halakilenw la. Katuguni u ma tiɲɛ kanuya sɔrɔ, walisa u ka kisi.
11 O de kosɔn Elohim na lafilili barikama ci u ma walisa u ka da nkalon dɔ la.
12 U bɛɛ ka jalaki, minnu ma da tiɲɛ la, nka tilenbaliya ko diyara u ye.
13 An ka kan ka barika da Ala ye tuma bɛɛ aw kosɔn, balimaw Matigi kanulenw, katuguni Ala ye aw ɲɛnatɔmɔ kabini fɔlɔfɔlɔ ka kɛ kisili ye Ni Senu ka saniyali ni tiɲɛ dannaya barika la.
14 A ye aw wele o de kosɔn an ka Kibaru Duman barika la walisa ka an Matigi Yesu Krisita nɔɔrɔ sɔrɔ.
15 O de y'a to balimaw, aw kalanna laada minnu na, aw ka jɔ ka o laadalakow sirataama, kumaw fɛ wo, an ka bataki fɛ wo.
16 An Matigi Yesu Krisita yɛrɛ ani Elohim, an Fa, min ye an kanu, ka dusualo banbali ni jigiya ɲuman di an ma nɛɛma barika la.
17 A' ye aw dusukunw dusu saalo, ka aw sabati kuma ɲuman ni baara ɲuman bɛɛ la.

SABABU 3NAN

1 Balimaw, a laban na, aw ka delili kɛ an kosɔn, walisa Matigi ka kuma ka se ka nɔɔrɔ da a kan, i ko a bɛ aw la cogo min na.
2 An ka kisi hakilintanw ni mɔgɔ juguw ma, katuguni dannaya tɛ mɔgɔ bɛɛ la.
3 Nka Matigi ye kantigi ye, ale na aw sabati ka aw tanga kojugu ma.
4 An dalen b'a la ko Matigi bɛ maga aw la, ko an bɛ ko minnu fɔ aw ye, aw bɛna olu kɛ ani ko aw bɛna u kɛ.
5 Matigi bɛ aw dusukunw bila Elohim kanuya la, ka muɲuli kɛ Krisita makɔnɔni na.
6 Balimaw, an b'a fɔ aw ye, an Matigi Yesu Krisita tɔgɔ la, ko aw ka aw yɛrɛ mabɔ balimaw bɛɛ la minnu bɛ taama cogo la min tɛ bɛn an ma.
7 Aw yɛrɛw b'a dɔn aw ka kan ka tugu an kɔ cogo min na, katuguni an ma kɛ cogo jugu la aw cɛma.
8 An ma mɔgɔ si ka nbuuru dun fu. Nka an ye baara kɛ ni baara ni sɛgɛn ye su ni tile, walisa an kana kɛ aw si ye.
9 A tɛ kɛ katuguni se tɛ an ye, nka an ka kɛ misali ye aw bolo ka tugu an kɔ.
10 An tun bɛ aw fɛ tuma min na, an ye nin fɔ aw ye ko ni mɔgɔ dɔ t'a fɛ ka baara kɛ, a kana dumuni kɛ fana.
11 An b'a mɛn ko dɔw bɛ taama cogo la aw cɛma, u tɛ baara kɛ fewu, nka u bolo degunnen don.
12 An bɛ o mɔgɔw laadi an Matigi Yesu Krisita barika la k'u laadi ko u ka baara kɛ ni dususuma ye ka u yɛrɛw ka dumuni kɛ.
13 Balimaw, aw kana sɛgɛn koɲuman kɛli la.
14 Ni mɔgɔ dɔ ma an ka kuma labato nin bataki fɛ, a' ye o cɛ kɔlɔsi, aw kana jɛ ni a ye, walisa a ka maloya.
15 O bɛɛ n'a ta, aw kana a jate aw jugu ye, nka aw k'a laadi i ko balima.
16 Hɛrɛ Matigi yɛrɛ bɛ hɛrɛ di aw ma tuma bɛɛ cogo bɛɛ la. Matigi ka kɛ aw bɛɛ fɛ.
17 Pol ka foli ni ne yɛrɛ bolo ye, o ye taamasyɛn ye bataki bɛɛ kɔnɔ.
18 An Matigi Yesu Krisita ka nɛɛma ka kɛ aw bɛɛ fɛ. Amiina. (Tesalonikekaw ka bataki filanan sɛbɛnna ka bɔ Atɛni.)

1 Timote

SABABU 1

1 Paul, Yesu Krisita ka ciden ye an Kisibaa Elohim ka ci fɔlen barika la, ani Matigi Yesu Krisita, o de ye an jigi ye.
2 Ne yɛrɛ denkɛ Timote ye dannaya la: nɛɛma ni makari ni hɛrɛ ka bɔ an Fa Ala ni an Matigi Yesu Krisita yɔrɔ.
3 Ne taara Masedwanɛ jamana na tuma min na ne y'i deli ko i ka to Efese dugu kɔnɔ, walisa i ka dɔw fɔ ko u kana kalan wɛrɛ kalan.
4 Aw kana aw janto nsiirinw ni bɔnsɔnw tɔgɔw la minnu tɛ ban, olu minnu bɛ ɲininkaliw kɛ, sanni aw ka Ala ka dannaya sabatili kɛ.
5 Cikan laban ye kanuya ye min bɛ bɔ dusukun saniyalen ni dusukun ɲuman ni dannaya la min tɛ nkalon tigɛ.
6 Dɔw y'u yɛrɛ bɔ o la, u y'u kɔdon ka kɛ kuma fu ye.
7 U b'a fɛ ka kɛ sariya karamɔgɔw ye. U bɛ min fɔ, u tɛ o faamu, wa u bɛ min sinsin.
8 Nka an b'a dɔn ko sariya ka ɲi, ni mɔgɔ bɛ baara kɛ ni sariya ye.
9 An y'a dɔn ko sariya ma sigi mɔgɔ tilennen de kama, nka sariya tiɲɛnenw ni kanminɛbaliw, Ala ɲɛsiranbaliw ni jurumutɔw, mɔgɔ senumaw ni mɔgɔ nɔgɔlenw, faw fagabagaw ni ba fagabagaw, mɔgɔfagalaw de kama.
10 Jatɔyakɛlaw, minnu b'u yɛrɛ nɔgɔ ni hadamadenw ye, cɛya sonyalikɛlaw, nkalontigɛlaw, nkalontigɛlaw, ani ni fɛn wɛrɛ bɛ kalansira ɲumanw sɔsɔ.
11 Ka kɛɲɛ ni Elohim dubatigi ka kibaru duman nɔɔrɔma ye.
12 Ne bɛ barika da an Matigi Krisita Yesu ye, ale min ye sebaaya kɛ ne ye, katuguni a ye ne jate kantigi ye, ka ne bila cidenyabaara la.
13 A tun ye Ala tɔgɔ tiɲɛbaga ni tɔɔrɔbaga ni mɔgɔ tɔɔrɔbaga ye ka kɔn o ɲɛ.
14 Dannaya ni kanuya min bɛ Krisita Yesu la, an Matigi ka nɛɛma cayara kosɛbɛ.
15 O kuma jɛlen don, a ka kan ni sɔn bɛɛ ye, ko Krisita Yesu nana diɲɛ la ka jurumutɔw kisi. Ne ye olu kuntigi ye.
16 Nka o de y'a to ne ye makari sɔrɔ, walisa Yesu Krisita ka muɲuli bɛɛ jira ne la fɔlɔ, ka kɛ misali ye minnu na da a la kɔfɛ ɲɛnamaya banbali la.
17 Masakɛ banbali, min tɛ sa, min tɛ ye, Ala hakilitigi kelenpe, bonya ni nɔɔrɔ ka kɛ a ye badaa-badaa. Amiina.
18 Ne denkɛ Timote, ne bɛ nin ci bila i la ka kɛɲɛ ni kiraya kuma minnu fɔra i kan ka kɔn o ɲɛ, walisa i ka kɛlɛ ɲuman kɛ u fɛ.
19 Dannaya ni dusukun ɲuman ka to a la. Dɔw y'o bila dannaya ko la, u ye kurun tiɲɛ.
20 Olu dɔw ye Himene ni Alɛkisandiri ye. Ne ye olu don Sitanɛ bolo, walisa u kana Ala tɔgɔ tiɲɛ.

SABABU 2NAN

1 O de kosɔn ne b'a deli ko fɔlɔ, deliliw ni deliliw ni deliliw ni barika daliw ka kɛ mɔgɔw bɛɛ kosɔn.
2 Masakɛw ni fangatigiw bɛɛ ye. walisa an ka ɲɛnamaya kɛ lafiya ni hɛrɛ la Ala ɲɛsiran ni tilennenya bɛɛ la.
3 O ye ko ɲuman ye, a ka di an Kisibaa Elohim ɲɛ kɔrɔ.
4 A b'a fɛ mɔgɔw bɛɛ ka kisi, ka se ka tiɲɛ dɔn.
5 Ala kelenpe de bɛ Elohim ni mɔgɔw cɛ, o ye Krisita Yesu ye.
6 A y'a yɛrɛ di bɛɛ kunmabɔsara ye, walisa a ka seereya kɛ a waati la.
7 O de y'a to ne ye waajulikɛla ni ciden ye, (Ne bɛ tiɲɛ fɔ Krisita la, nka ne tɛ nkalon tigɛ).
8 O de y'a to ne b'a fɛ mɔgɔw ka delili kɛ yɔrɔ bɛɛ, ka bolo senumaw kɔrɔta, k'a sɔrɔ u ma dimi ni siga tɛ.
9 O cogo kelen na, musow ka u yɛrɛ masiri fini ɲumanw na, ni maloya ni hakilisigi ye. A kana kɛ ni kunsigi jɛmanw ye, wala sanu wala ni perlew ye, walima ni fini sɔngɔ gɛlɛnw ye.
10 Nka (o bɛ kɛ musow ye minnu b'a fɔ ko u bɛ Ala ɲɛsiran) ni kɛwale ɲumanw ye.
11 Muso ka kalan kɛ a makun na ni kololi bɛɛ ye.
12 Nka ne t'a to muso ka kalan kɛ wala ka kuntigiya minɛ cɛ la, nka a ka to a makun na.
13 Hadama dabɔra fɔlɔ, o kɔfɛ Hawa dabɔra.
14 Hadama ma lafili, nka muso lafililen tun bɛ sariya tiɲɛni na.
15 O bɛɛ n'a ta, a na kisi den sɔrɔli la, ni u tora dannaya ni kanuya ni senuya la ni hakilisigi ye.

SABABU 3NAN

1 Nin kuma tiɲɛnen don ko: Ni mɔgɔ b'a fɛ ka kɛ Episkɔpu ye, a b'a fɛ ka baara ɲuman kɛ.
2 O tuma na fɛ, episkɔpu ka kan ka kɛ jalakibali ye, muso kelen cɛ, min kɔrɔtɔlen don, min hakili ka di, min bɛ kɛ cogo ɲuman na, min bɛ jatigila di mɔgɔ ma, min bɛ se ka mɔgɔw kalan.
3 U ma don diwɛn na, wala mɔgɔ si tɛ foyi kɛ, wala nafolo nɔgɔlen namaratɔ tɛ. Nka muɲu, a tɛ kɛlɛ kɛ, a tɛ namaratɔ ye.
4 Mɔgɔ min bɛ a yɛrɛ ka so mara ka ɲɛ, ka a denw kolo ni fanga bɛɛ ye.
5 (Ni mɔgɔ t'a yɛrɛ ka so maracogo dɔn, a bɛ se ka Ala ka egilisi ladon cogo di?)
6 A kana kɛ mɔgɔ kura ye, walisa a ka kuncɛbaya kɛ, a kana bin Sitanɛ ka jalaki kɔnɔ.
7 A ka kan ka kibaru duman sɔrɔ kɛnɛma mɔgɔw la. walisa a kana bin maloya ni Sitanɛ ka jan na.»
8 O cogo kelen na, diakonow ka kan ka kɛ mɔgɔ ye, u kana kɛ kan fila ye, u kana diwɛn caman dun, u kana kɛ nafolo nɔgɔlen namaratɔw ye.
9 Ka dannaya gundo minɛ ni dusukun saniyalen ye.
10 Ninnu fana ka kɔrɔbɔ fɔlɔ. o kɔfɛ, u ka baara kɛ ni diacre ka baara ye, k'a sɔrɔ jalaki tɛ u la.
11 O cogo kelen na, u musow ka kan ka kɛ mɔgɔ juguw ye, u kana kɛ tɔgɔjugu fɔbagaw ye, ka kɛ mɔgɔ hakilitigiw ye, ka kɛ kantigiw ye fɛn bɛɛ la.
12 Diacrew ka kɛ muso kelen furucɛw ye, ka u denw ni u yɛrɛ ka sow mara ka ɲɛ.
13 Katuguni minnu bɛ baara kɛ ni diacre ye ka ɲɛ, olu bɛ seko ɲuman san u yɛrɛ ye, ka jagɛlɛyaba sɔrɔ dannaya la Krisita Yesu la.
14 Ne bɛ nin kow sɛbɛn i ye, ne jigi b'a kan ko ne bɛna na i fɛ sɔɔni.
15 Nka ni ne tora ka mɛn, walisa i k'a dɔn i ka kan ka i yɛrɛ minɛ cogo min na Ala ka so kɔnɔ, o min ye Ala ɲɛnama ka egilisi ye, tiɲɛ jɔnjɔn ni a jujɔ.

16 Ala ɲεsiran gundo ka bon, sɔsɔli tε o la: Ala jirala farisogo la, a jolen don Ni Senu la, a ye mεlεkεw ye, a waajuli kεra siya wεrεw ye, a dara diɲε la, a tara nɔɔrɔ la.

SABABU 4nan

1 Ni Senu b'a fɔ k'a jεya ko waati labanw na, dɔw na bɔ dannaya la, ka u janto jinεw lafililenw ni jinεw ka kalanw na.
2 Kuma bε kε filankafoya de la; U dusukun jenilen don ni nεgε funteni ye.
3 U ye furu bali, ka ci bila ka u yεrε tanga dumuniw ma, Elohim ye minnu da walisa u ka sɔn u ma ni barika dali ye dannabaaw ni tiɲε dɔnbagaw fε.
4 Elohim ka danfεnw bεε ka ɲi, foyi tε ban, ni u sɔnna ni barika dali ye.
5 A saniyalen don Ala ka kuma ni delili barika la.
6 Ni i ye balimaw hakili jigin o kow la, i na kε Yesu Krisita ka baarakεla ɲuman ye, i balola dannaya ni kalan ɲuman kumaw la.
7 Nka i ka ban muso kɔrɔw ka nsiirin nɔgɔlenw ni muso kɔrɔbaw ka nsiirinw na, ka i yεrε dege Ala ɲεsiran na.
8 Farikoloɲεnajε nafa ka dɔgɔ.
9 O kuma ye kantigiya ye, wa a ka kan ni mɔgɔw bεε ka sɔnni ye.
10 O de kosɔn an bε baara kε ka maloya, katuguni an bε an jigi da Elohim ɲεnama kan, ale min ye mɔgɔw bεε Kisibaa ye, kεrεnkεrεnnenya la dannabaaw.
11 O kow bε ci fɔ ani ka mɔgɔw kalan.
12 Mɔgɔ si kana i ka kamalenninya mafiɲεya. Nka i ka kε dannabaaw ka misali ye, kuma ni taamacogo la, kanuya la, ni la, dannaya la, saniya la.
13 Sani ne ka na, aw ka aw janto kalan na, ka laadili kε ani ka kalan kε.
14 Nilifεn min dira i ma kiraya kuma fε, i kana i ɲεmajɔ o la.
15 Aw ka miiri o kow la. I yεrε di u ma pewu. walisa i ka nafa ka jira bεε la.»
16 I janto i yεrε la ani kalansira la. I ka to olu la, katuguni i na i yεrε kisi, i na i lamεnbagaw kisi nin kεli la.»

SABABU 5NAN

1 Aw kana maakɔrɔ kɔrɔfɔ, nka aw ka a deli i ko aw fa. Denmisεnw fana ka kε balimaw ye.
2 Musokɔrɔbaw bε kε denbaw ye. dɔgɔmanninw i n'a fɔ balimamusow, ni saniya bεε ye.
3 Muso cε salenw bonya.
4 Nka ni denw walima a balimakε denkεw bε muso cε salen dɔ fε, u ka Ala ɲεsiran dege fɔlɔ so kɔnɔ, ka u bangebagaw sara.
5 Muso cε salen don tiɲε na, o bε a jigi da Elohim kan, ka to ka deliliw ni deliliw kε su ni tile.
6 Nka min bε balo diyagoya la, o sara ka a to a ɲεnama.
7 Aw ka o kow di u ma, walisa u ka kε jalakibaliw ye.
8 Nka ni mɔgɔ dɔ tε a yεrε taw ladon, kεrεnkεrεnnenya la a ka somɔgɔw, o tigi banna dannaya la, wa a ka jugu ni kafiri ye.
9 Muso cε salen min si tε san biwɔɔrɔ bɔ, o kana jate cε kelen muso ye.
10 A fɔra koɲuman kεwale ɲumanw kosɔn. ni a ye denw lamɔ, ni a ye dunanw ladon, ni a ye mɔgɔ senumaw senw ko, ni a ye tɔɔrɔbaaw lafiya, ni a ye baara ɲuman bεε kε ni timinandiya ye.
11 Nka muso cε salen dɔgɔmanninw tε sɔn, katuguni ni u y'a daminε ka Krisita kεlε, u na furu kε.
12 U jalakilen don, katuguni u ye u ka dannaya fɔlɔ fili.
13 O kɔfε, u bε yaala-yaala kε so ni du. U tε kε baarakεbaliw dɔrɔn ye, nka u bε kuma fɔlikεlaw ni u bolo degunnenw fana fɔ, u man kan ka kuma minnu fɔ.
14 O de y'a to ne b'a fε muso fitininw ka furu kε, ka denw bange, ka so ɲeminε, ka sababu di ne jugu ma ka kuma jugu fɔ.
15 Katuguni dɔw y'u kɔdon Sitanε nɔfε kaban.
16 Ni muso cε salen bε ni dannabaaw ye, u ka u dεmε, egilisi kana jalaki. walisa a ka muso cε salenw lafiya tiɲε na.»
17 Maakɔrɔ minnu bε kuntigiya kε ka ɲε, olu ka kan ni bonya fila ye, kεrεnkεrεnnenya la minnu bε baara kε kuma ni kalan ko la.
18 Kitabu b'a fɔ ko: «Misi min bε ɲɔ sennasan, i kana o dawolo da.» Wa: Baarakεla ka kan ni a ka sara ye.
19 Aw kana jalaki maakɔrɔ dɔ la, fɔ seere fila wala saba ɲεkɔrɔ.
20 Jurumukεlaw kɔrɔfɔ mɔgɔw bεε ɲε kɔrɔ, walisa mɔgɔ wεrεw fana ka siran.
21 Ne b'a fɔ i ye Elohim ni Matigi Yesu Krisita ni mεlεkε ɲεnatɔmɔlenw ɲε kɔrɔ ko i ka o kow labato k'a sɔrɔ i ma ɲɔgɔn fisa ni ɲɔgɔn ye, i kana foyi kε mɔgɔ ɲεmajɔli la.
22 I kana i bolo da mɔgɔ si kan yɔrɔnin kelen, i kana i sen don mɔgɔ wεrεw ka jurumuw la.
23 I kana ji min tun, nka i ka diwεn dɔɔni kε i kɔnɔbara ni i ka banaw kosɔn tuma caman na.
24 Mɔgɔ dɔw ka jurumuw dabɔra ka kɔn o ɲε, ka taa kiritigε la. U bε tugu cε dɔw kɔ.
25 O cogo kelen na, dɔw ka kεwale ɲumanw fana bε ye ka kɔn o ɲε. Minnu bε cogo wεrε la, olu tε se ka dogo.

SABABU 6NAN

1 Baaraden minnu bε jɔnya la, olu bεε k'u kuntigiw jate bonya bεε ye, walisa Elohim tɔgɔ ni a ka kalanw kana tɔgɔ tiɲε.
2 Kuntigi dannabaaw bε minnu fε, olu kana u mafiɲεya, katuguni u ye balimaw ye. Nka aw ka baara kε u ye, katuguni u ye kantigiw ni kanulenw ye. O fεnw bε mɔgɔw kalan ani ka mɔgɔw laadi.
3 Ni mɔgɔ dɔ bε mɔgɔw kalan cogo wεrε la, ni a ma sɔn kuma ɲumanw ma, an Matigi Yesu Krisita ka kumaw, ani Ala ɲεsiran kalansiraw la.
4 A bε kuncεbaya kε, a tε foyi dɔn, nka a bε nege degunw ni ɲɔgɔn sɔsɔliw la.
5 Mɔgɔ minnu hakili ka jugu, tiɲε tε minnu na, olu bε sɔsɔli juguw kε, k'a miiri ko tɔnɔ ye Ala ɲεsiran ye.
6 Nka Ala ɲεsiran ni wasa ye tɔnɔba ye.
7 An ma na ni foyi ye nin diɲε in na, a jεlen don ko an tε se ka foyi ta.
8 Ni dumuni ni fini b'an bolo, an ka wasa o la.
9 Minnu b'a fε ka nafolo sɔrɔ, olu bε bin kɔrɔbɔli ni jaan na, ani nege jugu caman na, minnu bε mɔgɔw su halakili ni halakili la.
10 Katuguni wari kanuya de ye kojugu bεε ju ye, k'a sɔrɔ dɔw nege tun bε o la, u filila dannaya la ka u yεrε sɔgɔ ni dusukasi caman ye.

11 E kɔni, Elohim ka mɔgɔ, i ka boli o kow ɲɛ. Aw ka tugu
tilennenya ni Ala ɲɛsiran ni dannaya ni kanuya ni muɲuli
ni dususuma kɔ.
12 Dannaya kɛlɛ ɲuman kɛlɛ, ka ɲɛnamaya banbali minɛ, i
welera min na, ka i fɔ i ka dannaya ɲuman ye seere caman
ɲɛkɔrɔ.
13 Ne b'a fɔ i ye Elohim ɲɛ kɔrɔ, ale min bɛ fɛn bɛɛ
ɲɛnamaya, ani Krisita Yesu ɲɛkɔrɔ, ale min ye jɔrɔnanko
ɲuman seereya kɛ Ponsi Pilate ɲɛkɔrɔ.
14 I ka nin ci fɔlen mara fo ka se an Matigi Yesu Krisita ka
jirali ma.
15 A na o jira a ka waati la, ale min ye Dubatigi kelenpe ye,
masakɛw ka masakɛ ani matigiw Matigi.
16 Sabali kelenpe de b'a bolo, a sigilen bɛ yeelen la, mɔgɔ
si tɛ se ka gɛrɛ min na. Mɔgɔ si ma min ye, mɔgɔ si tɛ se
k'a ye fana. Amiina.
17 I ka nin diɲɛ nafolotigiw wajibiya ko u kana u yɛrɛ
bonya, ka u jigi da nafolo danma kan, nka u ka da Ala
ɲɛnama de la, o min bɛ fɛn bɛɛ di an ma kosɛbɛ.
18 U ka ko ɲuman kɛ, u ka kɛ nafolotigiw ye kɛwale
ɲumanw na, u labɛnnen ka tila-tila, u ka sɔn ka
kumaɲɔgɔnya kɛ.
19 U ye jusigilan ɲuman mara u yɛrɛ ye waati nataw kama,
walisa u ka ɲɛnamaya banbali minɛ.
20 Timote, fɛn min bilalen bɛ i kan, i ka o mara, ka i yɛrɛ
tanga kuma nɔgɔlenw ni kuma fuw ma, ani dɔnniya sɔsɔli
minnu bɛ wele nkalontigɛ la.
21 Dɔw b'a fɔ ko u ye fili kɛ dannaya ko la. Neema ka kɛ i
fɛ. Amiina. (Fɔlɔ sɛbɛnna Timote ma ka bɔ Laodise dugu la,
o min ye Frigia Pakatiana duguba ye).

2 Timote

SABABU 1

1 Paul ye Yesu Krisita ka ciden ye Ala sago barika la, ka kɛɲɛ ni ɲɛnamaya layidu ye min bɛ Krisita Yesu la.
2 Ne denkɛ kanulen Timote ye: nɛɛma ni makari ni hɛrɛ ka bɔ Fa Ala ni an Matigi Krisita Yesu la.
3 Ne bɛ barika da Elohim ye, ne bɛ baara kɛ min ye ka bɔ ne bɛnbaw la ni dusukun saniyalen ye, ko ne hakili bɛ to i la ne ka deliliw la su ni tile.
4 Ne b'a fɛ kosɛbɛ ka i ye, ka ne hakili to i ɲɛji la, walisa ne ka fa ɲagali la.
5 Dannaya min tun sigilen bɛ i bamuso Loyi ni i ba Eunise la fɔlɔ, ne hakili jigin o la. Ne dalen b'a la ko e fana fɛ.»
6 O de y'a to ne b'i hakili jigin ko i bɛ Elohim ka nilifɛn lawuli, o min bɛ i kɔnɔ ne bolow dali fɛ.
7 Elohim ma siran ni di an ma. Nka fanga ni kanuya ni hakili ɲuman de ta don.
8 O de kosɔn, i kana maloya an Matigi ka seereya la, wala ne min ye a ka kasoden ye.
9 Ale de ye an kisi ka an wele ni weleli senuma ye, a ma kɛ ka kɛɲɛ ni an ka kɛwalew ye, nka ka kɛɲɛ ni a yɛrɛ sago ni a ka nɛɛma ye, o min dira an ma Krisita Yesu la sani diɲɛ ka daminɛ.
10 Nka a jirala sisan an Kisibaa Yesu Krisita jirali fɛ, ale min ye saya ban, ka ɲɛnamaya ni sayabaliya lase kɛnɛ ma Kibaru Duman barika la.
11 O de y'a to ne ye waajulikɛla ni ciden ani siya wɛrɛw karamɔgɔ ye.
12 O de y'a to ne fana bɛ tɔɔrɔ nin kow la, o bɛɛ n'a ta, ne tɛ maloya, katuguni ne dalen bɛ min na, ne dalen b'a la ko ne ye min kalifa a ma, a bɛ se ka o mara fo o don.
13 I ye kuma ɲuman minnu mɛn ne fɛ, i ka olu minɛ kosɛbɛ dannaya ni kanuya la, o min bɛ Krisita Yesu la.
14 Fɛn ɲuman min kalifara i ma, i ka o mara Ni Senu barika la, o min sigilen bɛ an kɔnɔ.
15 E y'a dɔn ko Azi jamana mɔgɔw bɛɛ y'u kɔdon ne la. olu dɔw ye Fijɛli ni Ɛrmɔjɛni ye.
16 Matigi ka makari Onesiforo ka so kɔnɔ. A tun bɛ to ka ne lafiya, nka a tun tɛ maloya ne ka cakɛda la.
17 A tora Romɛ tuma min na, a ye ne ɲini kosɛbɛ, ka ne sɔrɔ.
18 Matigi ka hinɛ a la Matigi fɛ o don na.

SABABU 2NAN

1 O de kosɔn, ne denkɛ, i barika ka bonya Krisita Yesu ka nɛɛma la.
2 I ye ko minnu mɛn ne ko la seere caman cɛma, i ka olu di mɔgɔ kantigiw ma, olu fana na se ka mɔgɔ wɛrɛw kalan.
3 I ka gɛlɛya muɲu i ko Yesu Krisita ka sɔrɔdasi ɲuman.
4 Kɛlɛcɛ si tɛ a yɛrɛ minɛ nin ɲɛnamaya kow la. walisa mɔgɔ min y'a sugandi ka kɛ sɔrɔdasi ye, o ka diya a ye.
5 Ni mɔgɔ dɔ fana bɛ ka kuntigiya kɛlɛ, o bɛɛ n'a ta, a tɛ masafugulan don a la, fo ni a ma kɛlɛ kɛ ka kɛɲɛ ni sariya ye.
6 Sɛnɛkɛla min bɛ baara kɛ, o de ka kan ka fɔlɔ ka den sɔrɔ.
7 Ne bɛ min fɔ, aw k'o jateminɛ. Matigi ka faamuyali di i ma fɛn bɛɛ la.»
8 Aw hakili to a la ko Dawuda bɔnsɔn Yesu Krisita kununna ka bɔ suw cɛma ka kɛɲɛ ni ne ka Kibaru Duman ye.
9 O de kosɔn ne bɛ tɔɔrɔ i ko kojugukɛla, fo ka se jɔn ma. Nka Ala ka kuma sirilen tɛ.»
10 O de kosɔn ne bɛ fɛn bɛɛ muɲu mɔgɔ sugandilenw kosɔn, walisa u fana ka kisili sɔrɔ Krisita Yesu la ni nɔɔrɔ banbali ye.
11 O kuma jɛlen don ko: Ni an sara a fɛ, an na ɲɛnamaya fana a fɛ.
12 Ni an tɔɔrɔla, an na masaya kɛ a fɛ fana.
13 Ni an ma da a la, o bɛɛ n'a ta, a bɛ to kantigiya la.
14 Aw k'aw hakili jigin o kow la, aw k'a fɔ u ye Matigi ɲɛ kɔrɔ ko u kana kɛlɛ kɛ kumaw la, nafa foyi la, nka u ka kuma lamɛnbagaw lafili.
15 I ka kalan kɛ walisa k'a jira ko i ka di Elohim ye, baarakɛla min man kan ka maloya, ka tiɲɛ kuma tila ɲɔgɔn na cogo bɛnnen na.
16 Aw k'aw yɛrɛ tanga kuma nɔgɔlenw ni kuma fuw ma, katuguni u na bonya ka taa a fɛ ka taa Ala ɲɛsiranbaliya la.
17 U ka kuma na dun i ko kansɛri.
18 U ye fili kɛ tiɲɛ ko la k'a fɔ ko su kununni tɛmɛna kaban. ka dɔw ka dannaya tiɲɛ.
19 O bɛɛ n'a ta, Elohim jusigilan jɔlen bɛ, taamashyɛn in bɛ a la ko: «Matigi bɛ a ta mɔgɔw dɔn.» A ko: «Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ Krisita tɔgɔ fɔ, o ka bɔ tilenbaliya la.»
20 Nka soba kɔnɔ, sanu ni warijɛ minɛnw dɔrɔn tɛ yen, nka yiri ni bɔgɔ minɛnw fana bɛ yen. Dɔw ka bonya, dɔw ka bonyabaliya.
21 Ni mɔgɔ dɔ y'a yɛrɛ saniya o kow la, o na kɛ minɛn ye min bɛ bonya da a kan, min bɛ saniya, ka kɛ minɛn ye min bɛ bɛn a matigi ka baara ma, ani min labɛnnen don baara ɲuman bɛɛ kama.
22 A' ye aw ɲɛmajɔ funankɛya negew fana ɲɛ, nka aw ka tugu tilennenya ni dannaya ni kanuya ni hɛrɛ la ni minnu bɛ Matigi wele ni dusukun saniyalen ye.
23 Nka hakilintanw ni ɲininkali kalanbaliw bɛ i yɛrɛ tanga, k'a masɔrɔ u b'a dɔn ko u bɛ cɛ ni muso sɔsɔli kɛ.
24 Matigi ka jɔnkɛ man kan ka kɛlɛ kɛ. Nka i ka dusu suma mɔgɔw bɛɛ ma, ka se ka mɔgɔw kalan, ka muɲuli kɛ.
25 Mɔgɔ minnu bɛ u yɛrɛ kɛlɛ, i ka olu kalan ni dususuma ye. ni Ala bɛ se ka nimisali di u ma walasa u ka sɔn tiɲɛ ma;
26 O y'a to u ka se ka u yɛrɛ bɔ Sitanɛ ka jaan na, o min minɛna jɔnya la a fɛ a sago la.

SABABU 3NAN

1 Aw k'a dɔn fana ko waati labanw na waati gɛlɛnw na na.
2 Mɔgɔw na kɛ u yɛrɛ kanubagaw ye, namaratɔw, yɛrɛbonyabagaw, kuncɛbaw, Ala tɔgɔ tiɲɛbagaw, bangebaaw kanbaliw, waleɲumandɔnbaliw, mɔgɔ senumaw.
3 Ni kanuya tɛ u la, kɛlɛ banbaliw, nkalontigɛlaw, nkalontigɛlaw, mɔgɔ farimanw, mɔgɔ ɲumanw mafiɲɛyali.
4 Janfaciw, kunkolotigiw, kuntigibaw, diyanyekow kanubagaw ka tɛmɛ Ala kanubagaw kan.
5 Aw bɛ Ala ɲɛsiran cogo dɔ la, nka aw bɛ ban a ka sebaaya la.
6 Minnu bɛ don sow kɔnɔ ka muso hakilintanw minɛ jɔnya la, jurumuw donilen bɛ minnu na, nege suguya caman bɛ u minɛ.
7 A bɛ kalan kɛ tuma bɛɛ, a tɛ se ka tiɲɛ dɔn abada.
8 Yanɛ ni Jambresi ye Musa kɛlɛ cogo min na, olu fana bɛ tiɲɛ kɛlɛ ten.

9 Nka u tɛna taa ɲɛ, katuguni u ka nalomanya na jira
mɔgɔw bɛɛ ɲɛ na i ko u fana ta kɛra cogo min na.
10 Nka e ye ne ka kalan, ne ka ɲɛnamaya kɛcogo, ne ka
laɲini, ne ka dannaya, ne ka muɲuli, ne ka kanuya, ne ka
muɲuli dɔn kosɛbɛ.
11 tɔɔrɔw ni tɔɔrɔw nana ne ma Antiose, Ikoniyɔmu ani
Lisitiri. Ne ye tɔɔrɔ minnu muɲu, nka Matigi ye ne kisi olu
bɛɛ la.
12 Minnu b'a fɛ ka ɲɛnamaya kɛ Krisita Yesu la, olu bɛɛ na
tɔɔrɔ.
13 Nka mɔgɔ juguw ni lafilibagaw na juguya ka taa a fɛ, ka
mɔgɔw lafili ka taa a fɛ.
14 I ye fɛn minnu kalan, i hakili sigilen don ko minnu na, i
ka to olu la, k'a sɔrɔ i y'a dɔn mɔgɔ minnu fɛ.
15 Kabini i denmisɛnman, i ye Kitabu senumaw dɔn, olu
minnu bɛ se ka i kɛ hakilitigi ye kisili la dannaya barika la
Krisita Yesu la.
16 Kitabuw bɛɛ bɔra Ala hakili senu barika la.
17 Walisa Elohim ka mɔgɔ ka kɛ mɔgɔ dafalen ye, a
labɛnnen don kosɛbɛ kɛwale ɲumanw bɛɛ la.

SABABU 4nan

1 O de y'a to ne b'i wajibiya Elohim ni Matigi Yesu Krisita
ɲɛ kɔrɔ, ale min na kiri tigɛ ɲɛnamaw ni mɔgɔ salenw kan a
yɛrɛ jirali ni a ka masaya la.
2 Aw ka o kuma fɔ; ka kɛ yɔrɔnin kelen waati la, waati
kɔfɛ; ka kɔrɔfɔ, ka kɔrɔfɔ, ka mɔgɔw laadi ni muɲuli ni
kalan bɛɛ ye.
3 Waati dɔ bɛna se, u tɛna kalan ɲuman muɲu. Nka u na
karamɔgɔw dalajɛ u yɛrɛ negew la, u tulo bɛ nɛ bɔ.
4 U na u tulo bɔ tiɲɛ la, ka u ɲɛsin nsiirinw ma.
5 Nka i k'i ɲɛmajɔ fɛn bɛɛ la, ka tɔɔrɔw muɲu, ka kibaru
duman fɔbaga ka baara kɛ, ka i ka cidenyabaara dafa.
6 Katuguni ne labɛnnen don sisan ka saraka di, wa ne ka
taa waati surunyara.
7 Ne ye kɛlɛ ɲuman kɛ, ne ye ne ka sira dafa, ne ye
dannaya mara.
8 Kabini sisan, tilennenya masafugulan dɔ bilalen bɛ ne ye,
Matigi, kiritigɛla tilennen, na o di ne ma o don na.
9 I jija ka na ne ma joona.
10 Demas ye ne bila, a ye nin diɲɛ kanu, ka taa Tesalonike.
Kɛrɛnkɛrɛnnenya la ka taa Galasi, Tite ka taa Dalmati.
11 Luka kelenpe de bɛ ne fɛ. I ka Marka ta ka na n'a ye,
katuguni a nafa ka bon ne bolo cidenyabaara la.
12 Ne ye Tikisi ci bila ka taa Efese.
13 Ne ye fini min to Troas ni Karpus ye, i nana tuma min
na, i ka na ni gafew ye, nka kɛrɛnkɛrɛnnenya la, sɛbɛn ɲɛw.
14 Nɛgɛso dilabaga Alɛkisandiri ye kojugu caman kɛ ne la.
15 I fana k'i janto olu la. katuguni a ye an ka kumaw kɛlɛ
kosɛbɛ.»
16 Ne ka jaabi fɔlɔ la, mɔgɔ si ma jɔ ne fɛ, nka mɔgɔw bɛɛ
ye ne bila.
17 Nka Matigi tora ne fɛ ka barika don ne la. walisa ne fɛ
waajuli ka dɔn kosɛbɛ, siya wɛrɛw bɛɛ ka o mɛn.
18 Matigi na ne kisi wale jugu bɛɛ ma, ka ne kisi a ka
sankolo masaya ma. Amiina.
19 Aw ka Priska ni Akila ni Onesiforo ka somɔgɔw fo.
20 Erastus tora Kɔrɛnte, nka ne ye Trofime to Mileti,
banabaatɔ.
21 I jija ka na sani nɛnɛ ka se. Eubulus ni Puden ni Linus ni
Klaudia ni balimaw bɛɛ bɛ i fo.
22 Matigi Yesu Krisita ka kɛ i ni fɛ. Neema ka kɛ aw fɛ.
Amiina. (Timote ka bataki filanan min bilala Efesekaw ka
egilisi ka episkɔpu fɔlɔ ye, o sɛbɛnna ka bɔ Romɛ, tuma
min na Paul taara Nero ɲɛ siɲɛ filanan na.)

Tite ye

SABABU 1

1 Paul, Elohim ka baarakɛla ani Yesu Krisita ka ciden, ka kɛɲɛ ni Ala ka mɔgɔ sugandilenw ka dannaya ye, ka kɛɲɛ ni tiɲɛ ye min bɛ Ala ɲɛsiran kɔ.
2 Elohim min tɛ se ka nkalon tigɛ, o jigi tun bɛ ɲɛnamaya banbali kan sani diɲɛ ka daminɛ.
3 Nka a y'a ka kuma jira waati bɛnnenw na waajuli fɛ, o min kalifara ne ma ka kɛɲɛ ni an Kisibaa Elohim ka ci fɔlen ye.
4 Ne yɛrɛ denkɛ Tite, dannaya jɛlen kɔ fɛ: Ne Fa Elohim ani Matigi Yesu Krisita an Kisibaa ka nɛɛma ni makari ni hɛrɛ ka di a ma.
5 O de y'a to ne y'i to Krɛti, walisa i ka fɛn dɛsɛlenw labɛn, ka cɛkɔrɔbaw sigi dugu bɛɛ kɔnɔ, i ko ne tun ye i sigi cogo min na.
6 Ni mɔgɔ dɔ jalakibali don, muso kelen cɛ, den kantigiw b'a fɛ, u ma jalaki ɲagami wala kuntigiya la.
7 Episkɔpu ka kan ka kɛ jalakibali ye i ko Elohim ka kuntigi. a tɛ a yɛrɛ sago kɛ, a tɛ dimi joona, a tɛ a yɛrɛ di diwɛn ma, a tɛ gosi, a tɛ a yɛrɛ di nafolo nɔgɔlen ma;
8 Nka jatigila kanubaga, mɔgɔ ɲumanw kanubaga, hakilitigi, tilennenya, senuma, saniyalen.
9 A ka kan ka kuma kantigi minɛ i ko a kalanna cogo min na, walisa a ka se ka mɔgɔw laadi ni kalansira ɲuman ye.
10 Katuguni kuma juguw ni kuma fuw ni nanbarakɛlaw caman bɛ yen, kɛrɛnkɛrɛnnenya la bolokolikɛlaw.
11 U da ka kan ka dabila, u bɛ sow bɛɛ tiɲɛ, ka mɔgɔw kalan fɛn minnu man kan ka kɛ, nafolo nɔgɔlen kosɔn.
12 U yɛrɛ ka kira dɔ y'a fɔ ko: «Krɛtikaw ye nkalontigɛlaw ye tuma bɛɛ, wara juguw, kɔnɔbaraw ye sɛgɛnlafiɲɛbɔlaw ye.»
13 O seereya ye tiɲɛ ye. O de kosɔn, i ka u kɔrɔfɔ kosɛbɛ, walisa u ka kɛ dannaya la.
14 Aw kana aw janto Yahutuw ka nsiirinw ni mɔgɔw ka ci fɔlenw na.
15 Fɛn bɛɛ saniyalen don mɔgɔ saniyalenw fɛ. Nka hali u hakili ni u dusukun nɔgɔlen don.
16 U b'a fɔ ko u bɛ Elohim dɔn. Nka u bɛ ban a la kɛwalew la, k'a sɔrɔ u ye fɛn haramulenw ye, u tɛ kan minɛ, u bɛ ban kɛwale ɲumanw bɛɛ la.

SABABU 2NAN

1 Fɛn minnu bɛ kɛ kalansira ɲuman ye, i ka olu fɔ.
2 Mɔgɔkɔrɔbaw ka kɛ mɔgɔ hakilitigiw ye, u ka kɛ mɔgɔ farimanw ye, u ka kɛ mɔgɔ farimanw ye, u ka kɛ dannaya la, u ka kanuya la, u ka muɲuli la.
3 Muso kɔrɔbaw fana ka kɛ taamacogo la i n'a fɔ senumaya, u kana kɛ nkalontigɛlaw ye, u kana diwɛn caman minɛ, u kana kɛ ko ɲumanw karamɔgɔw ye.
4 U ka npogotigininw kalan u hakili ka to u cɛw kanu, ka u denw kanu.
5 U ka kɛ hakilitigiw ye, ka kɛ mɔgɔ saniyalenw ye, ka kɛ so kɔnɔmɔgɔw ye, ka kɛ mɔgɔ ɲumanw ye, ka kan minɛ u cɛw fɛ, walisa Ala ka kuma kana tɔgɔ tiɲɛ.
6 Kamalenninw fana bɛ u laadi u ka hakili sigi.
7 I ka kɛwale ɲumanw misali jira fɛn bɛɛ la.
8 Kuma ɲuman min tɛ se ka jalaki. walisa mɔgɔ min bɛ ɲɔgɔn sɔsɔ, o ka maloya, foyi jugu si t'a fɛ ka min fɔ aw ko la.
9 A' ye jɔnw laadi u ka kanminɛli kɛ u makɛw ye, ka u diya kosɛbɛ fɛn bɛɛ la. ka jaabi di tuguni;
10 Aw kana sonyali kɛ, nka aw ka kantigiya ɲuman bɛɛ jira. walisa u ka an Kisibaa Elohim ka kalan masiri fɛn bɛɛ la.
11 Elohim ka nɛɛma min bɛ kisili lase mɔgɔw bɛɛ ma.
12 Aw k'an kalan ko ni an banna Ala ɲɛsiranbaliya ni diɲɛ negew la, ka ɲɛnamaya kɛ ni hakilisigi ni tilennenya ni Ala ɲɛsiran ye nin diɲɛ in kɔnɔ.
13 An bɛ o jigiya dubalen makɔnɔ, ani Ala belebele ni an Kisibaa Yesu Krisita ka nɔɔrɔ jirali.
14 A y'a yɛrɛ di an kosɔn, walisa a ka an kunmabɔ tilenbaliya bɛɛ la, ka siya danmadɔw saniya a yɛrɛ ye, minnu timinandiyalen don kɛwale ɲumanw na.
15 Aw bɛ nin kow fɔ, ka mɔgɔw laadi, ka u kɔrɔfɔ ni fanga bɛɛ ye. Mɔgɔ si kana i mafiɲɛya.

SABABU 3NAN

1 Aw k'a to u hakili la ko u ka kolo kuntigiw ni fangatigiw ye, ka kiritigɛlaw kan minɛ, ka u labɛn baara ɲuman bɛɛ kama.
2 U kana kuma mɔgɔ jugu la, u kana kɛ sɔsɔlikɛlaw ye, nka u ka dususuma, ka dususuma bɛɛ jira mɔgɔw bɛɛ la.
3 An yɛrɛ fana tun ye nalomanw ye tuma dɔw la, kanminɛbaliw, lafililenw, negew ni diyanyeko suguya caman baara, ka ɲɛnamaya kɛ juguya ni keleya la, ka ɲɔgɔn koniya ani ka ɲɔgɔn koniya.
4 Nka o kɔ, an Kisibaa Elohim ka ɲumanya ni a ka kanuya jirala hadamadenw ta fan fɛ.
5 An ye tilennenya kɛwale minnu kɛ, o tɛ, nka a ye an kisi ka kɛɲɛ ni a ka makari ye.
6 A ye o fɛn caman bɔn an kan Yesu Krisita an Kisibaa barika la.
7 An ka jo sɔrɔ a ka nɛɛma barika la, an ka kɛ ciyɛntalaw ye ka kɛɲɛ ni ɲɛnamaya banbali jigi ye.
8 O kuma jɛlen don, ne b'a fɛ i ka o kow sinsin tuma bɛɛ, walisa minnu dara Elohim la, olu ka u janto kɛwale ɲumanw na. O kow ka ɲi, u nafa ka bon mɔgɔw bolo.
9 Nka aw k'aw yɛrɛ tanga hakilintanw ka ɲininkaliw ni bɔnsɔnw ni sɔsɔliw ni sɔsɔliw ma sariya ko la. Nafa tɛ u la, u tɛ foyi ɲɛ.
10 Mɔgɔ min ye dannabaa ye laadilikan fɔlɔ ni laadilikan filanan kɔfɛ, o ka ban.
11 An y'a dɔn ko o mɔgɔ sugu bɛ wuli ka jurumu kɛ, k'a sɔrɔ a jalakilen don a yɛrɛ la.
12 Ni ne na Artemas walima Tikisi ci i ma tuma min na, i jija ka na ne fɛ Nikopoli.
13 Aw ka na ni sariya dɔnbaga Zenasi ni Apolosi ye u ka taama na ni timinandiya ye, walisa foyi kana dɛsɛ u la.
14 Anw fana k'a dege ka baara ɲumanw mara baara wajibiyalenw kama, walisa u kana den kɛ.
15 Minnu bɛ ne fɛ, olu bɛɛ bɛ i fo. Minnu b'an kanu dannaya la, i ka olu fo. Neema ka kɛ aw bɛɛ fɛ. Amiina. (A sɛbɛnna Tite ma, min kɛra Krɛtikaw ka egilisi ka episkɔpu fɔlɔ ye, ka bɔ Masedwanɛ Nikopoli.)

Filemon

SABABU 1

1 Yesu Krisita ka kasoden Paul ani an balima Timote, an ka kanulen Filemon ni an
baarakɛɲɔgɔn.
2 An ka an kanulen Afiya ni an ka sɔrɔdasiɲɔgɔn Arkipu ni Egilisi min bɛ i ka so.
3 An Fa Ala ni Matigi Yesu Krisita ka nɛɛma ni hɛrɛ ka di aw ma.
4 Ne bɛ barika da ne ka Elohim ye tuma bɛɛ ne ka deliliw la.
5 I ye i ka kanuya ni i ka dannaya mɛn Matigi Yesu ni mɔgɔ senumaw bɛɛ la.
6 O cogo la, i ka dannaya fɔli ka kɛ fɛn ɲuman ye, i kɛtɔ ka sɔn fɛn ɲuman o ko ɲuman
ma, min bɛ aw la Krisita Yesu la.
7 An bɛ ɲagali ni dusu saaloba sɔrɔ i ka kanuya la, katuguni mɔgɔ senumaw dusukun bɛ
lafiya i fɛ, balimakɛ.
8 O de y'a to, hali ni ne ja gɛlɛyara kosɛbɛ Krisita la ka ci bila i ma ko min bɛnnen don.
9 O bɛɛ n'a ta, ne b'i deli kanuya kosɔn, k'a sɔrɔ ne ye mɔgɔkɔrɔba Paul ye, sisan ne ye
Yesu Krisita kasoden ye.
10 Ne b'i deli ne denkɛ Onesimu ko la, ne ye min bange ne ka jɔnya la.
11 Nafa tun tɛ o la fɔlɔ, nka sisan nafa bɛ i ni ne bolo.
12 Ne ye min ci kokura, o de y'a to i bɛ a minɛ, o kɔrɔ ye ko ne yɛrɛ kɔnɔfɛnw.
13 Ne tun b'a fɛ ka o to ne fɛ, walisa a ka baara kɛ ne nɔ na Kibaru Duman sirili la.
14 Nka ni i hakili tun t'a fɛ, ne tun tɛna foyi kɛ. walisa i ka nafa kana kɛ i n'a fɔ wajibi
don, nka i sago la.
15 A bɛ se ka kɛ ko a taara waati dɔ kɔnɔ walisa i k'a minɛ badaa-badaa.
16 Sisan tɛ i ko jɔn, nka ka tɛmɛn jɔn kan, balima kanulen, kɛrɛnkɛrɛnnenya la ne fɛ,
nka i ka kan ka tɛmɛn o kan cogo di, farisogo ni Matigi la?
17 Ni i bɛ ne jate jɛɲɔgɔn ye, i k'a minɛ i ko ne yɛrɛ.
18 Ni a ye kojugu kɛ i la, wala ni juru b'i la, i ka o jate ne ye.
19 Ne Paul ye o sɛbɛn ni ne yɛrɛ bolo ye ko: «Ne na o sara.»
20 Ɔwɔ, balimakɛ, a to ne ka nisɔndiya i ko la Matigi la.
21 Ne jigi dalen bɛ i ka kanminɛli la, ne ye sɛbɛn ci i ma, k'a masɔrɔ ne b'a dɔn ko i na
fɛn caman kɛ ka tɛmɛ ne ka fɔta kan.
22 Nka aw ka siyɔrɔ fana labɛn ne ye, katuguni ne dalen b'a la ko ne na di aw ma aw ka
deliliw fɛ.
23 Epafrasi, ne kasolaɲɔgɔn Krisita Yesu la, i fo o yɔrɔ la.
24 Marku ni Aristarku ni Dema ni Luka, ne baarakɛɲɔgɔnw.
25 An Matigi Yesu Krisita ka nɛɛma ka kɛ aw ni fɛ. Amiina.

Heburuw

SABABU 1

1 Elohim min tun bɛ kuma a bɛnbaw fɛ waati caman na kiraw barika la.
2 Nin laban donw na, a kumana an fɛ a Denkɛ fɛ, a ye fɛn bɛɛ ciyɛntabaga sigi min fɛ, a ye diɲɛw da ale de sababu fɛ.
3 A ye a nɔɔrɔ yeelen ni a yɛrɛ ja jɛlen ye, ka fɛn bɛɛ sabati a ka sebaaya kuma fɛ, a y'an ka jurumuw saniya tuma min na a kelen na, a y'i sigi Matigi kinin fɛ san fɛ.
4 A kɛra fɛn ye min ka fisa ni mɛlɛkɛw ye, ikomi a ye tɔgɔ ɲuman sɔrɔ ciyɛn fɛ ka tɛmɛ olu kan.
5 A y'a fɔ mɛlɛkɛ jumɛn ye waati dɔ la ko: «E ye ne Denkɛ ye, ne ye i bange bi?» Wa, ne na kɛ a Fa ye, ale na kɛ ne Denkɛ ye?
6 A ye den fɔlɔ lase diɲɛ kɔnɔ tuma min na, a ko: «Ala ka mɛlɛkɛw bɛɛ k'a bato.»
7 A ko mɛlɛkɛw ko la ko: «Min bɛ a ka mɛlɛkɛw kɛ jinɛw ye, ka a ka baarakɛlaw kɛ tasuma ye.»
8 Nka a y'a fɔ a Denkɛ ye ko: «Ala, i ka masasigilan bɛ to badaa-badaa.
9 I ye tilennenya kanu, ka tilenbaliya koniya. o de kosɔn Elohim, i ka Ala yɛrɛ, ye i mun ni nisɔndiya tulu ye ka tɛmɛ i tɔɲɔgɔnw kan.
10 «E, Matigi, i ye dugukolo ju sigi fɔlɔ. Sankolow ye i bolow ka kɛwalew ye.
11 U na halaki. Nka e tora yen. U bɛɛ na kɔrɔya i ko fini bɛ kɛ cogo min na.
12 I na u datugu i ko fini, u na yɛlɛma.
13 Nka a y'a fɔ mɛlɛkɛ jumɛn ye tuma o tuma ko: `I sigi ne kinin fɛ, fo ne ka i juguw kɛ i sennasanbara ye?»
14 U bɛɛ tɛ cidenyabaarakɛlaw ye, minnu cilen don ka taa Kisili ciyɛntalaw ka baara kɛ wa?

SABABU 2NAN

1 O de y'a to an ka kan ka an janto kosɛbɛ an ka ko mɛntaw la, walisa an kana u bila waati dɔ la.
2 Mɛlɛkɛw ka kuma min fɔra, ni o tun jɔlen don, ni sariya tiɲɛni ni kanminɛbaliya bɛɛ tun bɛ sara tilennen sɔrɔ.
3 An na kisi cogo di, ni an ma an ka kisiliba in to yen. O kuma daminɛna Matigi fɛ fɔlɔ, a mɛnbagaw y'a sabati an ye.
4 Elohim fana ye u seereya, taamashyɛnw ni kabakow ni kabako suguya caman ni Ni Senu ka nilifɛnw, ka kɛɲɛ ni a yɛrɛ sago ye?
5 An bɛ kuma diɲɛ nata min kan, a ma o kolo mɛlɛkɛw ye.
6 Mɔgɔ dɔ ye seereya kɛ yɔrɔ dɔ la ko: «Mɔgɔ ye mun ye, i hakili bɛ a la?» Walima mɔgɔ denkɛ, ko i bɛ taa bɔ a ye wa?
7 I ye a jigin dɔɔnin ka tɛmɛ mɛlɛkɛw kan. I ye nɔɔrɔ ni bonya da a kan, ka a bila i bolow ka kɛwalew kun na.
8 I ye fɛn bɛɛ kolo a sen kɔrɔ. Katuguni a ye fɛn bɛɛ kolo a kɔrɔ, a ma foyi to a kɔrɔ. Nka sisan, an ma a ye fɔlɔ ko fɛn bɛɛ donna a kɔrɔ.
9 Nka an y'a ye ko Yesu min jiginna dɔɔnin ka tɛmɛ mɛlɛkɛw kan saya tɔɔrɔ kosɔn. Ala ka nɛɛma barika la, a ka saya nɛnɛ mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ kosɔn.»
10 Fɛn bɛɛ bɛ sɔrɔ ale de kosɔn, fɛn bɛɛ bɛ sɔrɔ ale de kosɔn, ka denkɛ caman lase nɔɔrɔ la, ka u ka kisili kuntigi kɛ mɔgɔ dafalen ye tɔɔrɔw sababu fɛ.
11 Mɔgɔ min bɛ mɔgɔ saniya, ani mɔgɔ minnu saniyalen don, olu bɛɛ ye kelen ye.
12 A ko: «Ne na i tɔgɔ fɔ ne balimaw ye, ne na dɔnkili da i ye egilisi cɛma.»
13 A ko: «Ne na ne jigi da ale kan.» A y'a fɔ fana ko: «Ala ye den minnu di ne ma, ne ni den minnu di ne ma, olu filɛ.»
14 Denmisɛnw ye farisogo ni joli jɛɲɔgɔnw ye, ale fana ye o ɲɔgɔn ta. walisa saya sebaaya tun b'o min na, o min ye jinɛ ye, a ka o halaki saya sababu fɛ.
15 Minnu tun bɛ jɔnya la u si bɛɛ la saya siran fɛ, aw ka olu kisi.
16 Tiɲɛ na, a ma mɛlɛkɛw cogoya ta. Nka a ye Ibrahima bɔnsɔn ta.
17 O de y'a to a tun ka kan ka kɛ i ko a balimaw ko bɛɛ la, walisa a ka kɛ sarakalasebaa kuntigi makarilen ni kantigi ye Ala ta fan fɛ kow la, walisa ka bɛn don mɔgɔw ka jurumuw kosɔn.
18 Kɔrɔbɔli kɛlen kɔ, ale yɛrɛ bɛ se ka kɔrɔbɔli kɛbagaw dɛmɛ.

SABABU 3NAN

1 O de kosɔn, balima senumaw, sankolo weleli jɛɲɔgɔnw, an ka ciden ani Sarakalasebaa kuntigiba, Krisita Yesu, jateminɛ.
2 A tun ye kantigi ye a sigibaga ma, i ko Musa fana tun ye kantigi ye a ka so bɛɛ kɔnɔ.
3 O cɛ ka kan ni nɔɔrɔ ye ka tɛmɛ Musa kan, katuguni min ye so jɔ, o bonya ka bon ni so ye.
4 So bɛɛ jɔlen bɛ mɔgɔ dɔ fɛ. Nka min ye fɛn bɛɛ jɔ, o ye Ala ye.»
5 Musa tun ye kantigi ye a ka so bɛɛ kɔnɔ, i ko a ka baaraden, walisa ka seereya kɛ ko minnu tun bɛna fɔ o kɔfɛ.
6 Nka Krisita bɛ i ko a denkɛ min bɛ a yɛrɛ ka so kunna. Anw ye jɔn ka so ye, ni an jigi dalen bɛ an ka dannaya ni an ka ɲagali kan fo ka se a laban ma.»
7 O de y'a to Ni Senu b'a fɔ cogo min na ko: Ni aw na a kan mɛn bi.
8 Aw kana aw dusukunw gɛlɛya i ko kɔrɔbɔli don na kungokolon kɔnɔ.
9 Aw bɛnbaw ye ne kɔrɔbɔ tuma min na, ka ne kɔrɔbɔ ka ne ka kɛwalew ye san binaani kɔnɔ.
10 O de y'a to ne dusu tiɲɛna o bɔnsɔn fɛ k'a fɔ ko: «U bɛ fili u dusukun na tuma bɛɛ. U ma ne ka siraw dɔn.»
11 O la ne ye kali ne ka diminya la ko: «U tɛna don ne ka lafiɲɛ kɔnɔ.»
12 Balimaw, aw k'aw janto, walisa dannayabaliya dusukun jugu kana kɛ aw dɔ la, ka bɔ Ala ɲɛnama la.
13 Nka aw ka ɲɔgɔn laadi don o don, k'a sɔrɔ a bɛ wele Bi. walisa aw si kana gɛlɛya jurumu ka nanbara barika la.»
14 Katuguni an bɛ kɛ Krisita jɛɲɔgɔnw ye, ni an bɛ an ka dannaya daminɛ na fo ka se a laban ma.
15 K'a sɔrɔ a fɔra ko: «Bi ni aw b'a fɛ k'a kan mɛn, aw kana aw dusukunw gɛlɛya i n'a fɔ dusukasi waati la.»
16 Dɔw y'a mɛn tuma min na, u ye u dimi.
17 Nka a dusu tiɲɛna jɔn fɛ san binaani kɔnɔ? Mɔgɔ minnu ye jurumu kɛ, olu suw binna kungokolon kɔnɔ wa?
18 A ye kali jɔn ye ko u tɛna don a ka lafiɲɛ yɔrɔ la, ni dannabaaw tɛ?
19 An y'a ye ko u ma se ka don o kɔnɔ dannabaliya kosɔn.

SABABU 4nan

1 O de y'a to an ka siran, ni layidu dɔ tora an bolo ko an
bɛna don a ka lafiɲɛ la, a ka kɛ i n'a fɔ aw dɔw tɛna se ka o
lafiɲɛ.
2 Kibaru Duman fɔra anw ye i ko u fana.
3 Anw dannabaaw bɛ don lafiɲɛ la i ko a y'a fɔ cogo min na
ko: «Ne ye kali ne ka diminya la cogo min na, ni u na don
ne ka lafiɲɛ la.»
4 A y'a fɔ yɔrɔ dɔ la tile wolonwulanan na ko: «Ala ye tile
wolonwulanan lafiɲɛ a ka kɛwalew bɛɛ la.»
5 Nin yɔrɔ in fana na ko: «Ni u donna ne ka lafiɲɛ la.»
6 O de y'a to mɔgɔ dɔw ka kan ka don a kɔnɔ, nka a fɔra
fɔlɔ minnu ye, olu ma don o la dannabaliya kosɔn.
7 A ye don dɔ dantigɛ tugun, k'a fɔ Dawuda la ko: «Bi,
waati jan tɛmɛnen kɔ. I ko a fɔra cogo min na ko: Bi, ni aw
b'a kan mɛn, aw kana aw dusukunw gɛlɛya.»
8 Ni Yesu tun ye lafiɲɛ di u ma, o kɔfɛ, a tun tɛna kuma
don wɛrɛ ko la.
9 O de kosɔn lafiɲɛyɔrɔ tora Elohim ka mɔgɔw bolo.
10 Min donna a ka lafiɲɛ la, o fana ye a yɛrɛ ka kɛwalew
dabila, i ko Elohim y'a dabila cogo min na.
11 O de kosɔn an ka baara kɛ walisa ka don o lafiɲɛ la,
walisa mɔgɔ si kana tugu o dannabaliya misali kelen kɔ.
12 Elohim ka kuma teliyalen don, a fanga ka bon, a ka
nɔgɔn ka tɛmɛ npan da fila bɛɛ kan, a bɛ mɔgɔ ni ni ni ni
kolo ni kolotugudaw fara ɲɔgɔn kan, a bɛ dusukun miiriliw
ni a ŋaniyaw dɔn.
13 Danfɛn si tɛ yen min tɛ ye a ɲɛ kɔrɔ, nka fɛn bɛɛ ye
farilankolon ye, an ni min ka kan ka kɛ ni min ye, o ɲɛw
dabɔra.
14 K'a masɔrɔ sarakalasebaaw kuntigiba dɔ bɛ an fɛ min
tɛmɛna sankolo la, o ye Elohim Denkɛ Yesu ye.
15 Sarakalasebaaw kuntigi tɛ an fɛ min tɛ se ka maga an ka
barikantanya la. nka a kɔrɔbɔra yɔrɔ bɛɛ la i ko anw, nka
jurumu tun t'a la.
16 O de kosɔn an ka na ni jagɛlɛya ye nɛɛma masasigilan
kan, walisa ka makari sɔrɔ an na, ka nɛɛma sɔrɔ ka dɛmɛ
don an ma dɛsɛ waati la.

SABABU 5NAN

1 Sarakalasebaa kuntigi o sarakalasebaa kuntigi min bɔra
mɔgɔw cɛma, o bɛɛ bilalen bɛ mɔgɔw ye Ala ta fan fɛ kow
la, walisa a ka nilifɛnw ni saraka bɔ jurumuw kosɔn.
2 Min bɛ se ka hinɛ dɔnbaliw ni mɔgɔ minnu bɔra sira kan.
Katuguni a yɛrɛ fana lamininen bɛ ni barikantanya ye.
3 O de kosɔn, a ka kan ka saraka bɔ jurumuw kosɔn, i ko
jama ta fan fɛ.
4 Mɔgɔ si tɛ o bonya ta a yɛrɛ ye, fɔ mɔgɔ min welera Ala
fɛ, i ko Aron tun bɛ cogo min na.
5 Krisita fana ma bonya da a yɛrɛ kan walisa ka kɛ
sarakalasebaa kuntigi ye. Nka min y'a fɔ a ye ko: «I ye ne
Denkɛ ye, ne ye i bange bi.»
6 I ko Yesu y'a fɔ yɔrɔ wɛrɛ la fana ko: «I ye sarakalasebaa
ye badaa-badaa ka kɛɲɛ ni Mɛlkisedɛk ye.»
7 A farisogo donw na, a ye deliliw ni deliliw kɛ ni
kulekanba ni ɲeji ye ka ɲɛsin mɔgɔ ma min tun bɛ se k'a
kisi saya ma.
8 Hali ni a Denkɛ tun don, a ye kanminɛli dege a ka tɔɔrɔw
fɛ.
9 A kɛra mɔgɔ dafalen ye, a kɛra kisili banbali tigi ye a kan
minɛbagaw bɛɛ bolo.
10 Elohim y'a wele ka kɛ sarakalasebaaw kuntigi ye ka
kɛɲɛ ni Mɛlkisedɛk ye.
11 An bɛ kuma caman fɔ olu ko la, u fɔli ka gɛlɛn, k'a
masɔrɔ aw ka mɛnni sɛgɛnnen don.
12 Katuguni aw ka kan ka kɛ karamɔgɔw ye tuma min na,
aw mago bɛ o la ka aw kalan kokura, olu minnu ye Ala ka
kuma fɔlenw ye. U bɛ kɛ mɔgɔ minnu mago bɛ nɔnɔ na, u
tɛ sogo barikamaw ye.
13 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ nɔnɔ kɛ, o tɛ se tilennenya kuma la,
katuguni a ye denmisɛn ye.
14 Dumuni barikama bɛ kɛ mɔgɔ kɔrɔbaw ta ye, hali minnu
bɛ u hakili dege ka ɲuman ni juguman dɔn.

SABABU 6NAN

1 O de kosɔn, an ka Krisita ka kalan sariyakolow to yen, an
ka taa dafalenya la. an kana nimisa ka bɔ kɛwale salenw na,
ani dannaya jusigilan sigi Ala la.
2 Batiseli kalan ni bolo dali ni suw lakununni ani kiri
banbali kalan ko la.
3 An na nin kɛ, ni Ala y'a to.
4 Mɔgɔ minnu ye yeelen sɔrɔ fɔlɔ, ka sankolo nilifɛn nɛnɛ
ka kɛ Ni Senu jɛɲɔgɔnw ye, o tɛ se ka kɛ.
5 Aw ye Elohim ka kuma ɲuman ni diɲɛ sebaaya nataw
nɛnɛ.
6 Ni u binna, ka u kuraya ko kura ka nimisa. U y'a ye ko u
ye Ala Denkɛ gengen jiri la kokura, ka maloya da a kan.
7 Dugukolo min bɛ min sanji la min bɛ na a kan tuma
caman, ka binkɛnɛw bɔ minnu bɛ bɛn a masiribaga ma, o
bɛ dugawu sɔrɔ Elohim fɛ.
8 Nka min bɛ ŋaniw ni ŋɛɲɛw bɔ, u bɛ ban o la, a
surunyalen bɛ danga la. min laban ka kan ka jeni.
9 Nka, kanulenw, an dalen b'a la ko fɛn fisamanw bɛ aw fɛ,
ani ko minnu bɛ kisili kɔ, hali ni an bɛ kuma nin cogo la.
10 Elohim tɛ tilenbaliya ye ka ɲinɛ aw ka baara ni kanuya
baara kɔ, aw ye min jira a tɔgɔ ko la, aw ye mɔgɔ senumaw
baara ka baara kɛ.
11 An b'a fɛ aw kelen-kelen bɛɛ ka timinandiya kelen jira
ka se ka jigiya dafalen sɔrɔ fo ka se a laban ma.
12 Aw kana kɛ sɛgɛnbaatɔw ye, nka aw ka kɛ mɔgɔ minnu
nɔfɛmɔgɔw ye, olu minnu bɛ layidu talenw ciyɛn ta
dannaya ni muɲuli fɛ.
13 Ala ye layidu ta Ibrahima ye tuma min na, katuguni a tɛ
se ka kali min ka bon ni o ye, a ye kali a yɛrɛ la.
14 A ko: «Tiɲɛ na, ne na dugawu kɛ i ye, ka caya.»
15 O cogo la, a muɲuli kɛlen kɔ, a ye layidu sɔrɔ.
16 K'a masɔrɔ mɔgɔw bɛ kali mɔgɔba tɔgɔ la.
17 O de y'a to Elohim tun b'a fɛ ka layidu ciyɛntalaw jira
ka caya a ka laadilikan na.
18 Ala tun tɛ se ka nkalon tigɛ fɛn fila fɛ minnu tɛ se ka
Changé, an ka dusu saalo barikama sɔrɔ, olu minnu bolila
ka taa dogoyɔrɔ la walisa ka jigiya minɛ an ɲɛkɔrɔ.
19 Jigiya bɛ an na i n'a fɔ ni ka jɔlan, min sabatilen don ani
min sabatilen don.
20 An ɲɛfɛla donna yɔrɔ min na, Yesu ye sarakalasebaaw
kuntigi ye badaa-badaa i ko Mɛlkisedɛk.

SABABU 7nan

1 Salɛmu masakɛ Mɛlkisedɛk, Ala Kɔrɔtalenba ka sarakalasebaa min ye Ibrahima kunbɛn ka bɔ masakɛw fagali la, ka duba a ye.
2 Ibrahima ye u bɛɛ tila tannan di u ma. fɔlɔ ka kɛ tilennenya masakɛ ye kɔrɔfɔ fɛ, o kɔfɛ, Salɛm masakɛ fana, o ye hɛrɛ Masakɛ ye.
3 Ni fa tɛ, ni ba tɛ, ni bɔnsɔn tɛ, tile daminɛ ni ɲɛnamaya laban tɛ. Nka a kɛra i ko Ala Denkɛ. sarakalasebaa tora tuma bɛɛ.
4 A filɛ nin cɛba in ka bon cogo min na, hali cɛkɔrɔba Ibrahima ye nafolo tannan di a ma.
5 Tiɲɛ na, Levi bɔnsɔn minnu bɛ sarakalasebaaya baara sɔrɔ, ci fɔlen bɛ olu fɛ ko u ka jama taasibila ta ka kɛɲɛ ni sariya ye, o kɔrɔ ye ko u balimaw, hali ni u bɔra Ibrahima kɔkɔrɔ : 1 .
6 Nka mɔgɔ min bɔnsɔn ma jate u la, o ye Ibrahima ka taasibila sɔrɔ, ka duba layidu talenw tigi ye.
7 K'a sɔrɔ sɔsɔli bɛɛ tɛ, min ka dɔgɔ, o bɛ dugawu sɔrɔ ka tɛmɛn fɛn ɲuman kan.
8 Mɔgɔ minnu bɛ sa, olu bɛ taasibila sɔrɔ yan. Nka a bɛ u minɛ yen, seereya bɛ minnu ko la ko a ɲɛnama don.
9 Ne bɛ se k'a fɔ cogo min na ko: Levi fana min bɛ taasibila sɔrɔ, o ye tannan di Ibrahima la.
10 Katuguni a tun bɛ a fa kɔkɔrɔ hali bi, Mɛlkisedɛk ye a kunbɛn tuma min na.
11 Ni dafalenya tun bɛ Levitew ka sarakalasebaaya de fɛ, (k'a masɔrɔ jama ye sariya sɔrɔ o de kɔrɔ, o de kosɔn, sarakalasebaa wɛrɛ tun ka kan ka wuli ka kɛɲɛ ni Mɛlkisedèk ye, k'a sɔrɔ a kana wele Aron ka cogo la?
12 Sarakalasebaaya bɛ yɛlɛma tuma min na, wajibi don ka sariya fana yɛlɛma.
13 O kuma fɔra min ko la, o ye kabila wɛrɛ ta ye, mɔgɔ si ma baara kɛ sarakabɔlan la.
14 A jɛlen don ko an Matigi bɔra Juda la. Musa ma foyi fɔ o kabila ko la sarakalasebaaya ko la.
15 A jɛlen don ka tɛmɛn fɔlɔ kan, katuguni sarakalasebaa wɛrɛ nana Mɛlkisedɛk bɔlen kɔ.
16 A ma da farisogo ka ci fɔlen sariya la, nka a dabɔra ɲɛnamaya banbali sebaaya de la.
17 A bɛ seereya kɛ ko: «I ye sarakalasebaa ye badaa-badaa ka kɛɲɛ ni Mɛlkisedɛk ye.»
18 Tiɲɛ na, ci fɔlen bɛ ka tiɲɛ, o barika dɔgɔyali ni a nafa tɛ min na.
19 Sariya ma foyi dafa, nka jigiya ɲuman lase mɔgɔ ma. An bɛ gɛrɛ Ala la o de sababu fɛ.»
20 A kɛra sarakalasebaa ye k'a sɔrɔ a ma kalili kɛ.
21 (Katuguni o sarakalasebaaw dabɔra kalili tɛ, nka o kɛra ni kalili ye mɔgɔ fɛ min y'a fɔ a ye ko: «Matigi ye kalifa kɛ, a tɛna nimisa a la ko: «I ye sarakalasebaa ye badaa-badaa i ko Mɛlkisedɛk.»
22 O caman de y'a to Yesu kɛra layidu ɲuman ye.
23 U tun ye sarakalasebaa caman ye, katuguni u ma sɔn ka to yen saya kosɔn.
24 Nka nin cɛ in bɛ to tuma bɛɛ, sarakalasebaaya min tɛ Changé.
25 O de y'a to mɔgɔ minnu bɛ na Ala ma ale fɛ, a bɛ se ka olu kisi fo ka se a dan na, k'a masɔrɔ a ɲɛnama don tuma bɛɛ ka delili kɛ u ye.
26 Katuguni o sarakalasebaa kuntigiba kɛra an ye, a senuma, kojugu t'a la, a nɔgɔlen tɛ, a faralen don jurumutɔw la, a kɔrɔtalen don ka tɛmɛ sankolow kan.
27 A mago t'a la don o don, i ko o sarakalasebaaw kuntigiw, ka saraka bɔ fɔlɔ a yɛrɛ ka jurumuw kosɔn, ka tila ka saraka bɔ jama ta kosɔn.
28 Sariya bɛ mɔgɔw kɛ sarakalasebaaw kuntigiw ye. Nka kalili kuma min tun bɛ ka bɔ sariya la, o bɛ Denkɛ min senuma badaa-badaa.

SABABU 8NAN

1 An ye kuma minnu fɔ, olu kuncɛlen filɛ nin ye: Sarakalasebaaw kuntigi sugu bɛ an fɛ, a sigilen bɛ masasigilan kinin fɛ sankolo la.
2 Matigi ye yɔrɔ senuma ni fanibugu lakika ka baarakɛla ye, Matigi ye min jɔ, hadamaden tɛ.
3 Sarakalasebaaw kuntigi bɛɛ sigilen bɛ ka nilifɛnw ni sarakaw di, o de kosɔn wajibi don nin cɛ ka fɛn dɔ sɔrɔ ka saraka dɔ fana sɔrɔ.
4 Ni a tun bɛ dugukolo kan, a tun tɛna kɛ sarakalasebaa ye, k'a masɔrɔ sarakalasebaa dɔw bɛ yen minnu bɛ nilifɛnw di ka kɛɲɛ ni sariya ye.
5 Aw bɛ baara kɛ sankolola fɛnw misali ni u sumaya ye, i ko Elohim ye Musa laadi cogo min na a tun bɛna fanibugu jɔ tuma min na.
6 Nka sisan, a ye cidenyabaara kɛ min ka fisa ni tɔw bɛɛ ye, o de y'a to a ye layidu fisaman cɛsiribaa ye cogo min na, o min sabatira layidu ɲumanw kan.
7 Ni o layidu fɔlɔ tun ye dafabali ye, o tuma na, yɔrɔ si tun tɛna ɲini filanan la.
8 A y'a fɔ ko: «A filɛ, donw bɛ na, Matigi ko ten.
9 Ne ye layidu min ta u bɛnbaw fɛ don min na ne ye u bolo minɛ ka u bila ka bɔ Misira jamana na, o ma kɛ ka kɛɲɛ ni o ye. sabu u ma to ne ka layidu la, ne ma u janto u la, Matigi ko ten.»
10 Matigi ko ten. Ne na ne ka sariyaw don u hakili la, ka u sɛbɛn u dusukunw na.
11 U kelen-kelen bɛɛ tɛna u mɔgɔɲɔgɔn ni u balimakɛ kalan ko: `Aw ka Matigi dɔn.'
12 Ne na makari u ka tilenbaliyakow la, ne tɛna to u ka jurumuw ni u ka tilenbaliyakow la tun.
13 A y'a fɔ ko: «Layidu kura, a ye layidu fɔlɔ kɔrɔ kɛ.» Fɛn min bɛ toli ka kɔrɔ, o labɛnnen don ka tunun.

SABABU 9NAN

1 Tiɲɛ na, layidu fɔlɔ tun bɛ ni Ala ka baara kɛcogo ye, ani diɲɛ yɔrɔ senuma.
2 Katuguni fanibugu dɔ tun jɔlen bɛ yen. Fɔlɔ, fitinɛ ni tabali ni jirali buru tun bɛ o kɔnɔ. o min bɛ wele ko yɔrɔ senuma.
3 Dugukolo filanan kɔfɛ, fanibugu min bɛ wele ko yɔrɔ senuma bɛɛ la.
4 Sanu wusulan b'a la, layidu wagande min tun datugulen bɛ ni sanu ye, sanu daga min tun bɛ ni manɛ ye, ani Aron ka bere min falen bɛ, ani layidu tabali tun bɛ o kɔnɔ.
5 Serubɛn nɔɔrɔmaw tun bɛ a kan, olu tun bɛ makari sigilan sumaya. an tɛ se ka kuma o kan sisan kɛrɛnkɛrɛnnenya la.
6 O kow sigira o cogo la tuma min na, sarakalasebaaw tun bɛ taa fanibugu fɔlɔ kɔnɔ tuma bɛɛ ka Elohim ka baara kɛ ka ban.

7 Nka sarakalasebaaw kuntigi kelen tun bɛ don filanan na siɲɛ kelen san o san, joli tun tɛ a la, a tun bɛ o min sara a yɛrɛ ye, ani jama ka filiw kosɔn.
8 Ni Senu b'a jira ko sira min bɛ don yɔrɔ senuma bɛɛ la, o sira ma jira fɔlɔ, k'a sɔrɔ fanibugu fɔlɔ jɔlen tun bɛ yen.
9 O waati la, nilifɛnw ni sarakaw tun bɛ di o waati la, o tun tɛ se ka baara kɛbaga kɛ mɔgɔ dafalen ye, i ko a dusukun ta fan fɛ.
10 U jɔlen tora dumunifɛnw ni minnifɛnw dɔrɔn de la, ani ko suguya caman ani farisogo ka laadilikanw dɔrɔn de la.
11 Nka Krisita nana fɛn ɲumanw nataw sarakalasebaa kuntigi ye, fanibugu min ka bon ni fanibugu dafalen ye.
12 Bakɔrɔnw ni misidenw joli fana ma kɛ, nka a donna yɔrɔ senuma kɔnɔ siɲɛ kelen a yɛrɛ joli fɛ, ka kunmabɔli banbali sɔrɔ an kosɔn.
13 Ni misidenw ni bakɔrɔnw joli ani misiden buguri min bɛ fɛn nɔgɔlenw seri, o bɛ saniya ka farisogo saniya.
14 Krisita joli, ale min y'a yɛrɛ di Ala ma Ni banbali barika la, nɔgɔ tɛ min na, o tɛna aw dusukun saniya ka bɔ kɛwale salenw na ka baara kɛ Ala ɲɛnama ye?
15 O de y'a to a ye Layidu kura cɛsiribaa ye, walisa saya sababu fɛ, sariya tiɲɛni minnu tun bɛ layidu fɔlɔ kɔnɔ, olu kunmabɔli kama, olu minnu welelen don, olu ka ciyɛn banbali layidu sɔrɔ.
16 Layidu talen bɛ yɔrɔ min na, layidu tabaga ka saya fana ka kan ka kɛ yen.
17 Layidu bɛ se ka kɛ mɔgɔ salen kɔfɛ.
18 O de y'a to Layidu fɔlɔ si ma kɛ ni joli tɛ.
19 Musa ye cikan bɛɛ fɔ jama bɛɛ ye ka kɛɲɛ ni sariya ye tuma min na, a ye misidenw ni bakɔrɔnw joli ta ni ji ni wulu bilenman ni hizop ye, ka kitabu ni jama bɛɛ seri.
20 A ko: «Ala ye layidu min ci aw ma, o joli ye nin ye.»
21 A ye joli seri ni fanibugu ni cidenyabaara minɛnw bɛɛ ye.
22 A bɛ se ka fɔ ko fɛn bɛɛ saniyalen don ni joli ye sariya barika la. ni joli ma bɔn, yafa tɛ yen.
23 O de y'a to a tun ka kan ka sankolola fɛnw cogoyaw saniya ni ninnu ye. Nka sankolola fɛnw yɛrɛ bɛ ni saraka ɲumanw ye ka tɛmɛ ninnu kan.
24 Krisita ma don yɔrɔ senumaw la minnu dilanna ni bolow ye. Nka ka taa sankolo yɛrɛ la, ka na an yɛrɛ jira Ala ɲɛ kɔrɔ an kosɔn sisan.
25 A ka kan ka a yɛrɛ saraka tuma caman na, i ko sarakalasebaa kuntigi bɛ don yɔrɔ senuma kɔnɔ san o san ni mɔgɔ wɛrɛw joli ye.
26 O tuma na, a tun ka kan ka tɔɔrɔ tuma caman kabini diɲɛ dabɔra.
27 A ka kan ka sa siɲɛ kelen, nka o kɔfɛ, kiritigɛ na kɛ.
28 Krisita saraka don siɲɛ kelen walisa ka mɔgɔ caman ka jurumuw ta. Minnu b'a makɔnɔ, a na i yɛrɛ jira olu la siɲɛ filanan na, jurumu tɛ minnu na, walisa ka kisili sɔrɔ.

SABABU 10NAN

1 Sariya min bɛ ni ko ɲuman nataw dulonnen ye, a tɛ kow ja ye, u tun bɛ saraka minnu kɛ san o san, o tɛ se ka nataw kɛ mɔgɔ dafalenw ye abada.
2 O tuma na fɛ, yala u tun tɛna saraka dili dabila wa? sabu batobaga minnu saniyalen don siɲɛ kelen, olu dusukun tun man kan ka bɔ jurumuw la tuguni.
3 Nka o sarakaw la, mɔgɔw hakili bɛ jigin jurumuw la san o san.
4 Sabu misiw ni bakɔrɔnw joli tɛ se ka jurumuw bɔ yen.
5 O de y'a to Yesu nana diɲɛ la tuma min na, a ko: «I ma saraka ni saraka bɔ, nka i ye farikolo dɔ labɛn ne ye.
6 Saraka jɛnitaw ni saraka minnu bɛ kɛ jurumu kosɔn, o ma diya i ye.
7 O kɔ, ne y'a fɔ ko: «Ala, ne nana (a sɛbɛnnen bɛ kitabu kɔnɔ) ka i sago kɛ.»
8 Sanfɛ, a y'a fɔ tuma min na ko: «I ma sɔn ka saraka ni saraka ni saraka jɛnitaw ni jurumu saraka bɔ, wa i ma diya o la. minnu bɛ saraka sariya fɛ;
9 A ko: «Ala, ne nana i sago kɛ.» A bɛ fɔlɔ ta ka bɔ yen, walisa a ka filanan sabati.
10 O sago de y'a to an saniyalen don Yesu Krisita farikolo saraka barika la siɲɛ kelenpe bɛɛ.
11 Sarakalasebaa bɛɛ bɛ jɔ don o don ka baara kɛ ani ka saraka kelenw bɔ tuma caman na, saraka minnu tɛ se ka jurumuw bɔ yen abada.
12 Nka nin cɛ ye saraka kelen bɔ jurumuw kosɔn fo abada, a y'i sigi Elohim kinin fɛ.
13 Kabini sisan a bɛ makɔnɔni kɛ fo a juguw ka kɛ a sennasigilan ye.
14 Minnu saniyalen don, a ye olu dafa badaa-badaa saraka kelen de barika la.
15 Ni Senu fana ye o seere ye an bolo.
16 Ne na layidu min ta u fɛ o donw kɔfɛ, o filɛ nin ye, Matigi ko: Ne na ne ka sariyaw don u dusukunw na, ka u sɛbɛn u hakili la.
17 Ne hakili tɛna to u ka jurumuw ni u ka tilenbaliyakow la tun.
18 Ninnu yafa bɛ yɔrɔ min na, jurumu saraka tɛ yen tun.
19 Balimaw, an ja gɛlɛyara ka don yɔrɔ senuma kɔnɔ Yesu joli barika la.
20 A ye sira kura ɲɛnama min dabɔ an ye, o de barika la, o kɔrɔ ye ko a farisogo.
21 Sarakalasebaaw kuntigi dɔ tun bɛ Ala ka so kun na.
22 An ka gɛrɛ an na ni dusukun lakika ye ni dannaya dafalen ye, ka an dusukunw seri ka bɔ dusukun jugu la, ka an farikolo ko ni ji sanuman ye.
23 An ka dannaya fɔlenw minɛ kosɛbɛ k'a sɔrɔ an ma sigasiga. (k'a masɔrɔ min ye layidu ta, a ye kantigi ye.)
24 An ka ɲɔgɔn jateminɛ walisa ka kanuya ni kɛwale ɲumanw kɛ.
25 An kana an ka ɲɔgɔn lajɛn bila i ko dɔw bɛ kɛ cogo min na. Nka aw ka ɲɔgɔn laadi.
26 Ni an b'a fɛ ka jurumu kɛ tiɲɛ dɔnniya sɔrɔlen kɔ, jurumuw kosɔn saraka tɛ to yen tun.
27 Nka kiri ɲɛjirali sirannin dɔ ani dimi tasumaman min bɛna juguw dun.
28 Min ye Musa ka sariya mafiɲɛya, o sara seere fila wala saba kɔrɔ k'a sɔrɔ makari ma kɛ a la.
29 Aw k'a miiri ko a ka kan ni ɲangili juguba ye cogo min na, o min ye Elohim Denkɛ sennatan, ka layidu joli jate fɛn senuma ye Neema Ni ye wa?
30 An b'a dɔn ko: «Hakilijagabɔ ye ne ta ye, ne na o sara, Matigi ko ten.» A fana ko: «Matigi na kiri tigɛ a ka mɔgɔw kan.»
31 Ka bin Elohim ɲɛnama bolo, o ye siranfɛn ye.
32 Aw ye aw hakili jigin don fɔlɔw la, aw yeelenlen kɔ, aw ye tɔɔrɔw kɛlɛba muɲu o donw na.
33 A dɔw ye aw kɛ filɛlikɛla ye tuma min na mafiɲɛyali ni tɔɔrɔw fɛ. A yɔrɔ dɔ la, k'a sɔrɔ aw kɛra mɔgɔw jɛɲɔgɔnw ye minnu tun bɛ baara kɛ ten.

34 Katuguni aw hinɛ donna ne la ne ka kaso la, ka aw ka
nafolo tiɲɛnenw minɛ ni ɲagali ye, k'a masɔrɔ aw y'a dɔn
ko nafolo fisaman ni banbali bɛ aw bolo sankolo la.
35 O de kosɔn, aw kana aw ka dannaya fili, o min sara ka
bon.
36 Aw mago bɛ muɲuli la, walisa aw kɛlen kɔ ka Ala sago
kɛ, aw ka layidu sɔrɔ.
37 Wagati dɔɔnin dɔrɔn na, mɔgɔ min bɛ na, o na na, a tɛna
mɛn.
38 Mɔgɔ tilennen na ɲɛnamaya dannaya barika la.
39 Nka minnu bɛ kɔsegin ka taa halakili la, an tɛ olu dɔ ye.
Nka dannabaaw de ta don walisa ka u ni kisi.»

SABABU 11NAN

1 Dannaya ye fɛn minnu jigi bɛ u kan, olu nafa de ye, fɛn
minnu ma ye.
2 Maakɔrɔw ye kibaru duman sɔrɔ o de fɛ.
3 Dannaya barika la, an y'a faamu ko diɲɛw dabɔra Ala ka
kuma de fɛ, fo fɛn yetaw ma dabɔ fɛn yelenw fɛ.
4 Dannaya de y'a to Abɛl ye saraka ɲumanba di Elohim ye
ka tɛmɛ Kaɛn kan.
5 Dannaya de y'a to Enɔki jiginna walisa a kana saya ye. A
ma sɔrɔ, katuguni Ala tun y'a bamanankan na, katuguni
sani a ka baara kɛ, a ye nin seereya sɔrɔ ko a diyara Elohim
ye.
6 Nka ni dannaya tɛ, mɔgɔ tɛ se ka diya a ye, katuguni
mɔgɔ min bɛ na Ala ma, o ka kan ka da a la ko ale bɛ yen,
ko a ye sara dibaga ye minnu bɛ a ɲini ni timinandiya ye.
7 Dannaya de y'a to Nuhun ye Ala lasɔmi ko minnu ma ye
fɔlɔ, a siranna ka kurunba dɔ labɛn ka a ka so kisi. O de y'a
to a ye diɲɛ jalaki, ka kɛ tilennenya ciyɛntabaga ye dannaya
barika la.
8 Dannaya de y'a to Ibrahima welera ka taa yɔrɔ la, a tun ka
kan ka min sɔrɔ ka kɛ ciyɛn ye. A bɔra, a tun t'a dɔn a taara
yɔrɔ min na.
9 Dannaya de y'a to a tora layidu jamana la i ko dunan
jamana la, ka sigi fanibuguw kɔnɔ ni Isaka ni Yakuba ye,
olu minnu tun ye o layidu kelen ciyɛntalaw ye.
10 A tun bɛ dugu dɔ makɔnɔ min jusigilanw bɛ yen,
Elohim ye min jɔbaga ni a dilabaga ye.
11 Dannaya barika la, Sara yɛrɛ fana ye fanga sɔrɔ ka kɔnɔ
ta, ka den bange a kɔrɔbayalen kɔ, katuguni a ye layidu ta a
ye kantigi ye.
12 O de y'a to mɔgɔ kelen nana i ko mɔgɔ salen, u cayara i
n'a fɔ sankolo dolow, i n'a fɔ cɛncɛn min bɛ kɔgɔji da la.
13 U bɛɛ sara dannaya la, u ma layidu talenw sɔrɔ, nka u
y'u ye yɔrɔjan, u lasun u la, ka u minɛ ka u minɛ, k'a fɔ ko u
ye dunanw ye ani taamakɛlaw ye dugukolo kan.
14 Minnu bɛ o kuma fɔ, olu b'a fɔ k'a jɛya ko u bɛ jamana
ɲini.
15 Tiɲɛ na, ni u tun bɛ u hakili to o jamana na, u bɔra yɔrɔ
min na, u tun bɛ se ka cogo sɔrɔ ka segin.
16 Nka sisan, u b'a fɛ ka jamana ɲuman sɔrɔ, o kɔrɔ ye ko
sankolo yɔrɔ.
17 Dannaya de y'a to Ibrahima kɔrɔbɔli kɛra tuma min na, a
ye Isaka saraka bɔ.
18 A fɔra olu ko la ko: «I bɔnsɔn na wele Isaka de la.»
19 U y'a jate ko Elohim sera k'a lakunun ka bɔ suw cɛma. a
y'a sɔrɔ o yɔrɔ la fana ja dɔ la.
20 Dannaya de y'a to Isaka ye dugawu kɛ Yakuba ni Esawu
ye ko nataw ko la.
21 Dannaya de y'a to Yakuba tun bɛ ka sa tuma min na, a
ye dugawu kɛ Yusufu denkɛ fila bɛɛ ye. A ye bato kɛ, k'a
jigi da a ka bere sanfɛ.
22 Dannaya de y'a to Yusufu sara tuma min na, a ye
Israɛldenw ka taa kofɔ. A ye ci fɔ a kolow ko la.
23 Dannaya de y'a to Musa bangera tuma min na, a
bangebagaw y'a dogo kalo saba kɔnɔ, katuguni u y'a ye ko
a ye den ɲuman ye. U ma siran masakɛ ka ci fɔlen ɲɛ.
24 Dannaya de y'a to Musa kɔrɔla tuma min na, a ma sɔn
k'a wele ko Faraon denmuso denkɛ.
25 A ka fisa ka tɔɔrɔ ni Elohim ka mɔgɔw ye, ka tɛmɛn ka
jurumu diyabɔli diyabɔ waati dɔ kɔnɔ.
26 A ye Krisita mafiɲɛyali jate nafoloba ye ka tɛmɛ Misira
nafolo kan.
27 Dannaya de y'a to a ye Misira bila, a ma siran masakɛ
ka diminya ɲɛ.
28 Dannaya barika la, a ye Tɛmɛnkan seli kɛ, ka joli seri,
walisa den fɔlɔw halakili kana maga u la.
29 Dannaya de y'a to u tɛmɛna Kɔgɔji Bilen cɛma i n'a fɔ
dugukolo jalen fɛ.
30 Dannaya de y'a to Jeriko kogow binna, u lamininen kɔ
tile wolonwula ɲɔgɔn kɔ.
31 Dannaya de y'a to jatɔmuso Rahab ma halaki ni
dannabaaw ye.
32 Ne na mun fɔ ka tɛmɛ o kan? Sabu ne tun tɛna se ka
Gedeɔn ni Barak ni Samson ni Jefite ko fɔ. Dawuda ni
Samuyɛli ni kiraw fana ta.
33 Dannaya de y'a to u ye masayaw kolo, ka tilennenya kɛ,
ka layidu ta, ka waraba da tugu.
34 Tasuma farinya fagara, ka boli npan da la, barikantanya
kosɔn, barika donna u la, ka jagɛlɛya sɔrɔ kɛlɛ la, ka wuli
ka dunanw ka kɛlɛbolow boli.
35 Musow ye u suw lakunun ka segin ɲɛnamaya la. walisa
u ka lakununni ɲuman sɔrɔ.
36 Dɔw fana kɔrɔbɔra ni tulo geren ni bugɔli juguw ye, ka
fara o kan, ka fara o kan, ka u bila kaso la.
37 U ye kabakurunw ci u la, u tigɛra ka bɔ ɲɔgɔn na, u
kɔrɔbɔra, u fagara ni npan ye. ka kɛ dɛsɛbagatɔw ye,
tɔɔrɔlenw, tɔɔrɔlenw;
38 Diɲɛ tun man kan ni olu ye.
39 U bɛɛ ye layidu ta cogo min na, dannaya kosɔn, u ma o
layidu sɔrɔ.
40 Elohim ye fɛn fisaman dɔw labɛn an ye, walisa u kana
kɛ mɔgɔ dafalenw ye ni an tɛ.

SABABU 12NAN

1 O de y'a to an fana lamininen bɛ ni seerew ka sankaba ye,
an ka girinw bɛɛ bila kɛrɛfɛ, ani jurumu min bɛ an minɛ
nɔgɔya la.
2 An bɛ an ɲɛsin Yesu ma, o min ye an ka dannaya
daminɛbaga ye. Nisɔndiya min tun bɛ a ɲɛ kɔrɔ, a ye
gengenjiri muɲu, ka maloya mafiɲɛya, ka sigi Elohim ka
masasigilan kinin fɛ.
3 Min ye jurumutɔw ka sɔsɔli suguw muɲu a yɛrɛ ma, aw
k'aw hakili to o la, walisa aw kana sɛgɛn ani aw hakili ka
sɛgɛn.
4 Aw ma jurumu kɛlɛ fɔlɔ.
5 Aw ɲinɛna laadilikan kɔ min bɛ fɔ aw ye i ko denmisɛnw,
ko: «Ne denkɛ, i kana Matigi ka kololi mafiɲɛya, i kana
sɛgɛn ni i kɔrɔfɔra.
6 Matigi bɛ mɔgɔ minnu kanu, a bɛ olu kolo.

7 Ni aw bɛ kololi muɲu, Elohim bɛ aw minɛ i ko denkɛw. Fa tɛ denkɛ min kolo, o ye denkɛ jumɛn ye?»
8 Nka ni aw ma ɲangili sɔrɔ, ni aw bɛɛ ye u niyɔrɔ sɔrɔ o la, aw ye nalonmaw ye, aw tɛ denkɛw ye.»
9 An farisogo faw fana y'an latilen, ka bonya da u kan.
10 U y'an kolo tile damadɔ kɔnɔ u yɛrɛ diyanyeko la. Nka ale de bɛ an nafa, walisa an ka kɛ a ka senuya la.
11 Sisan, ɲangili si tɛ i ko nisɔndiyako don, nka a bɛ gɛlɛya, nka o kɔfɛ, a bɛ tilennenya den hɛrɛma de lase mɔgɔ minnu ma.
12 O de kosɔn, aw ka bolo minnu sirilen bɛ duguma, ani gɛnɛgɛnɛ barikamaw kɔrɔta.
13 Aw ye sira tilennenw kɛ aw senw ye, walisa senkelenw kana bɔ sira kan. Nka a ka kɛnɛya ka tɛmɛ o kan.»
14 Aw ka tugu hɛrɛ la ni mɔgɔw bɛɛ ye, ani senuya, mɔgɔ si tɛna Matigi ye ni o tɛ.
15 Aw k'a filɛ ni timinandiya ye walisa mɔgɔ si kana dɛsɛ Elohim ka nɛɛma la. walisa dusukasi ju si kana aw tɔɔrɔ, ka mɔgɔ caman nɔgɔ o la.
16 Jatɔyakɛla walima mɔgɔ nɔgɔlen si kana kɛ i n'a fɔ Esawu, o min y'a ka fɔlɔfɔlɔ hakɛ feere dumunifɛn kelen na.
17 Aw b'a dɔn cogo min na o kɔfɛ, a tun b'a fɛ ka duba sɔrɔ tuma min na, a banna a la, katuguni a ma nimisa yɔrɔ si sɔrɔ, hali ni a tun bɛ o ɲini ni ɲɛji ye.
18 Aw ma se kulu min na, mɔgɔ bɛ se ka maga min na, tasuma jenilen, wala dibi ni dibi ni fɔɲɔba.
19 burufiyɛkan ni kumakan. O kumakan mɛnbagaw y'a deli ko o kuma kana fɔ u ye tun.
20 (Katuguni u ma se ka ci fɔlen muɲu ko: «Ni wara dɔ magara kulu la, a na kabakurun tigɛ, wala ka a ci ni nɛgɛbere ye.»
21 O yelen tun ka jugu fo Musa y'a fɔ ko: «Ne sirannen don kosɛbɛ, ne yɛrɛyɛrɛla.»
22 Aw sera Siyɔn kulu la, ani Ala ɲɛnama ka dugu la, sankolola Jerusalɛm, ani mɛlɛkɛ kulu jatebaliya.
23 Den fɔlɔw ka jamaba ni Egilisi minnu sɛbɛnnen bɛ sankolo la, ani Elohim min ye mɔgɔw bɛɛ ka kiritigɛla ye, ani mɔgɔ tilennenw niw ye minnu dafalen don.
24 Layidu kura cɛsiribaa Yesu ani seri joli, o min bɛ kuma fisaman fɔ ka tɛmɛ Abɛl ta kan.
25 Aw k'a kɔlɔsi ko aw kana ban kuma fɔbaa la. Mɔgɔ minnu banna dugukolo kan, ni olu ma kisi, an tɛna kisi ka tɛmɛ o kan, ni an bɛ kuma ka bɔ sankolo la.
26 A kan ye dugukolo yɛrɛyɛrɛ tuma min na, nka sisan a ye layidu ta ko: «Ne tɛ dugukolo dɔrɔn yɛrɛyɛrɛ siɲɛ kelen kokura, nka sankolo fana.»
27 Nin kuma min bɛ fɔ ko: Siɲɛ kelen, o b'a jira ko fɛn minnu bɛ yɛrɛyɛrɛ, olu bɔli ka kɛ fɛn dilannenw ye, walisa fɛn minnu tɛ se ka yɛrɛyɛrɛ, olu ka to yen.
28 O de y'a to an ye masaya sɔrɔ min tɛ se ka lamaga, an ka nɛɛma sɔrɔ, o de kosɔn an ka baara kɛ Elohim ye ni bonya ni Ala ɲɛsiran ye.
29 An ka Ala ye tasuma ye min bɛ mɔgɔ faga.

SABABU 13NAN

1 Balimaya kanuya ka to sen na.
2 Aw kana ɲinɛ ka dunanw ladon.
3 Minnu sirilen bɛ kaso la, aw hakili ka to olu la i ko u sirilen bɛ cogo min na. Minnu bɛ tɔɔrɔ la, olu fana ka kɛ i n'a fɔ aw yɛrɛw farikolo la.
4 Furu bɛ bonya da mɔgɔw bɛɛ kan, dalan nɔgɔlen tɛ, nka jatɔyakɛlaw ni jatɔyakɛlaw Ala na kiri tigɛ.
5 Aw ka kɛwalew kana kɛ wasabaliya ye. Fɛn minnu bɛ aw bolo, aw ka wasa, katuguni a y'a fɔ ko: «Ne tɛna i to yen abada, ne tɛna i bila abada.»
6 An k'a fɔ ni jagɛlɛya ye ko: «Matigi ye ne dɛmɛbaga ye, mɔgɔ bɛna min kɛ ne la, ne tɛna siran o ɲɛ.»
7 Minnu bɛ aw kun na, olu minnu ye Elohim ka kuma fɔ aw ye, aw hakili ka to olu la.
8 Yesu Krisita kelen don kunun ni bi ani badaa.
9 Aw kana aw yɛrɛ bila kalan suguya caman na ani kalan wɛrɛw la. Katuguni ko ɲuman don ni dusukun ka sabati ni nɛɛma ye. sogow tɛ kɛ, sogo minnu ma nafa sɔrɔ o yɔrɔ la.
10 Sarakabɔlan dɔ b'an fɛ, mɔgɔ minnu bɛ baara kɛ fanibugu kɔnɔ, jo tɛ olu bolo ka dumuni kɛ o la.
11 Sarakalasebaaw kuntigi ye bagan minnu joli don yɔrɔ senuma kɔnɔ jurumu kosɔn, olu suw bɛ jeni kaburu kɔkan.
12 O de y'a to Yesu fana tɔɔrɔla a yɛrɛ joli fɛ walisa ka jama saniya.
13 O de kosɔn, an ka taa a fɛ ka taa a fɛ sigiyɔrɔ kɔfɛ.
14 Dugu banbali si t'an fɛ yan, nka an bɛ dugu nata ɲini.
15 O de kosɔn an ka tanuli saraka bɔ Ala ye tuma bɛɛ ale de barika la, o kɔrɔ ye ko an dawolo den ka barika da a tɔgɔ ye.
16 Nka i kana ɲinɛ ko ɲuman kɛli ni kumaɲɔgɔnya la, katuguni o saraka suguw ka di Elohim ye.
17 Minnu bɛ aw kun na, aw ka olu kan minɛ ka aw kolo, katuguni u bɛ aw niw kɔlɔsi, i ko mɔgɔ minnu ka kan ka jate kɛ, walisa u ka o kɛ ni nisɔndiya ye, u kana o kɛ ni dusukasi ye, katuguni nafa tɛ aw bolo.
18 A' ye delili kɛ an kosɔn, katuguni an dalen b'a la ko dusukun ɲuman b'an na, ko bɛɛ la, an b'a fɛ ka ɲɛnamaya kɛ ni tilennenya ye.
19 Nka ne b'aw deli ko aw ka nin kɛ, walisa ne ka se ka segin aw ma joona.
20 Hɛrɛ Ala, min ye an Matigi Yesu lakunu ka bɔ suw cɛma, o sagagennaba, layidu banbali joli barika la.
21 A' ye aw dafa baara ɲuman bɛɛ la walisa k'a sago kɛ. A nɔɔrɔ ka kɛ ale ye badaa-badaa. Amiina.
22 Balimaw, ne b'aw deli ko aw ka to ka laadilikan kuma fɔ, katuguni ne ye bataki sɛbɛn aw ye ni kuma damadɔw ye.
23 Aw k'a dɔn ko an balima Timote hɔrɔnyara. Ni a nana sɔɔni, ne na aw ye.»
24 Aw ka kuntigiya bɛ mɔgɔ minnu bɛɛ la ani mɔgɔ senumaw bɛɛ fo. Italikaw b'aw fo.
25 Neema ka kɛ aw bɛɛ fɛ. Amiina.

Yakuba

SABABU 1

1 Yakuba, Elohim ni Matigi Yesu Krisita ka baarakɛla, ka
kabila tan ni fila jɛnsɛnnenw fo.
2 Ne balimaw, ni aw binna kɔrɔbɔli suguya caman na, aw
ka o jate ɲagali ye.
3 Aw k'a dɔn ko aw ka dannaya kɔrɔboli bɛ muɲuli lase aw
ma.
4 Nka muɲuli ka kɛ a ka baara dafalen ye, walisa aw ka kɛ
mɔgɔ dafalenw ye, foyi kana dɛsɛ aw la.
5 Ni hakilitigiya dɛsɛra aw dɔ la, a ka Elohim deli, ale min
bɛ nili di mɔgɔw bɛɛ ma ni kɔnɔnajɛya ye, k'a sɔrɔ a tɛ
kɔrɔfɔ. O na di a ma.»
6 Nka a ka delili kɛ ni dannaya ye, foyi kana sigasiga. K'a
masɔrɔ min bɛ yɛrɛyɛrɛ, o bɛ i ko kɔgɔji jikuru min bɛ wuli
ni fiɲɛ ye ka girin.
7 O cɛ kana miiri ko a na fɛn dɔ sɔrɔ Matigi fɛ.
8 Mɔgɔ hakili fila tɛ sabati a ka siraw bɛɛ la.
9 Balimakɛ min ye mɔgɔ dɔgɔmannin ye, o ka ɲagali a
kɔrɔtalen kosɔn.
10 Nafolotigi kɔni bɛ majigin, katuguni a na tɛmɛn i ko bin
falen.
11 Katuguni tile tɛ bɔ joona ni funteni ye, nka a bɛ bin ja, a
falen bɛ bin, a cogoya nɛɛma bɛ halaki.
12 Mɔgɔ min bɛ kɔrɔbɔli muɲu, o ye dubaden ye, katuguni
ni a kɔrɔbɔra, a na ɲɛnamaya masafugulan sɔrɔ, Matigi ye
layidu min ta a kanubagaw ye.
13 Kɔrɔbɔli tuma min na, mɔgɔ si kana a fɔ ko: «Ala ye ne
kɔrɔbɔ.
14 Nka mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ bɛ kɔrɔbɔ, ni a y'a yɛrɛ nege
bɔ a la ka a lafili.
15 Ni nege donna, o bɛ jurumu bange.
16 Ne balima kanulenw, aw kana fili.
17 Nilifɛn ɲuman bɛɛ ni nilifɛn dafalen bɛɛ bɛ bɔ sankolo
la, u bɛ jigin ka bɔ yeelenw Fa fɛ, fɛn tɛ fɛn caman Changer
ni dulonni ye.
18 A y'an bange ni tiɲɛ kuma ye a yɛrɛ sago la, walisa an
ka kɛ a ka danfɛnw den fɔlɔ sugu dɔ ye.
19 O de kosɔn, ne balima kanulenw, mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ
ka teliya ka lamɛnni kɛ, ka mɛnni kɛ joona, ka dimi joona.
20 Mɔgɔ ka diminya tɛ Ala ka tilennenya kɛ.
21 O de y'a to aw ka nɔgɔ ni nalomafɛnw bɛɛ bɔ ɲɔgɔn na,
ka kuma jɛlen minɛ ni dususuma ye, o min bɛ se ka aw niw
kisi.
22 Aw ka kɛ kuma kɛbagaw ye, aw kana kɛ lamɛnbagaw
dɔrɔn ye, ka aw yɛrɛw lafili.
23 Ni mɔgɔ dɔ ye kuma lamɛnbaga ye, k'a sɔrɔ a ma kɛ a
kɛbaga ye, o bɛ i ko mɔgɔ min bɛ a ɲɛda filɛ galasi kɔnɔ.
24 A y'a yɛrɛ filɛ, a bɛ taa, a ɲinɛna a kɔ o yɔrɔnin bɛɛ la, a
tun ye mɔgɔ sugu min ye.
25 Nka min bɛ hɔrɔnya sariya dafalen lajɛ ka to o la, k'a
sɔrɔ a ma ɲinɛ a lamɛnbaga kɔ, nka a ye baara kɛbaga ye, o
cɛ na dugawu sɔrɔ a ka kɛwalew la.
26 Ni mɔgɔ dɔ b'a miiri ko a ye diinɛtigi ye, k'a sɔrɔ a ma a
nɛnkun minɛ, nka a bɛ a yɛrɛ dusukun lafili, nin cɛ ka diinɛ
ye fu ye.
27 Diinɛ saniyalen ni nɔgɔbali Fa Ala ɲɛkɔrɔ, o ye nin ye:
Ka taa bɔ faantanw ni muso cɛ salenw ye u ka tɔɔrɔw la, ka
a yɛrɛ tanga diɲɛ ma.

SABABU 2NAN

1 Ne balimaw, aw kana dannaya kɛ an Matigi Yesu Krisita
la, o min ye nɔɔrɔ Matigi ye.
2 Ni cɛ dɔ nana aw ka jama la ni sanu bololanɛgɛ ye, ka
fini ɲumanw don.
3 Aw bɛ cɛɲɔgɔnɲini fini don mɔgɔ min na, aw bɛ bonya
da a kan, k'a fɔ a ye ko: «I sigi yan yɔrɔ ɲuman na. A fɔ
faantanw ye ko: «I jɔ yen, walima i sigi yan ne
sennasanbara kɔrɔ.»
4 O tuma na fɛ, aw tɛ mɔgɔ bɔ mɔgɔ la, ka kɛ miiri juguw
kiritigɛlaw ye wa?
5 Ne balima kanulenw, aw ka lamɛnni kɛ, Yala Ala ma nin
diɲɛ faantanw sugandi minnu ye dannaya nafolotigiw ye,
ani a ye layidu min ta a kanubagaw ye, o ciyɛntalaw ye wa?
6 Nka aw ye faantanw mafiɲɛya. Nafolotigiw t'aw degun,
ka aw sama kiritigɛsow ɲɛkɔrɔ wa?
7 Tɔgɔ min ka kan ni aw ye, u tɛ o tɔgɔ tiɲɛ wa?
8 Ni aw bɛ masakɛ ka sariya labato ka kɛɲɛ ni Kitabu ye ko:
«I ka i mɔgɔɲɔgɔn kanu i ko i yɛrɛ, aw bɛ ko ɲuman kɛ.
9 Nka ni aw bɛ mɔgɔ dɔw bonya, aw bɛ jurumu kɛ, ka da a
la sariya la ko aw ye sariya tiɲɛbagaw ye.
10 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ sariya bɛɛ labato, k'a sɔrɔ a ye jurumu
kɛ cogo kelen na, o tigi jalakilen don fɛn bɛɛ la.
11 Min y'a fɔ ko: «I kana jatɔya kɛ, o y'a fɔ fana ko: «I
kana mɔgɔ faga.» Ni i ma jatɔya kɛ, ni i ye mɔgɔ faga, i
kɛra sariya tiɲɛbaga ye.
12 Aw ka kuma o cogo la, i ko mɔgɔ minnu na kiri tigɛ
hɔrɔnya sariya fɛ.
13 Katuguni mɔgɔ min ma makari foyi lase a ma, o na kiri
tigɛ. makari bɛ ɲagali kiri ko la.»
14 Nafa jumɛn bɛ ne balimaw, ni mɔgɔ dɔ b'a fɔ ko
dannaya bɛ a la, k'a sɔrɔ a tɛ kɛwalew kɛ? dannaya bɛ se ka
a kisi wa?
15 Ni balimakɛ walima balimamuso farilankolon don, don
o don dumuni dɛsɛlen don a la.
16 Aw dɔ y'a fɔ u ye ko: «Aw ka taa hɛrɛ la, aw ka dusu
suma ka fa. O bɛɛ n'a ta, aw tɛ fɛnw di u ma minnu mago
bɛ farikolo la. nafa jumɛn bɛ o la?
17 Dannaya ni kɛwalew tɛ a la, o salen don.
18 Ɔwɔ, mɔgɔ dɔ bɛ se k'a fɔ ko: Dannaya bɛ e la, kɛwalew
bɛ ne fɛ.
19 I dalen b'a la ko Elohim kelenpe de bɛ yen. i bɛ ko
ɲuman kɛ.
20 Mɔgɔ fu, i b'a fɛ k'a dɔn ko dannaya min tɛ kɛwalew kɛ,
o salen don wa?
21 An fa Ibrahima tun ma jo sɔrɔ a ka kɛwalew fɛ, k'a sɔrɔ
a ye a denkɛ Isaka saraka sarakabɔlan kan wa?
22 Dannaya ye baara kɛ ni a ka kɛwalew ye cogo min na,
dannaya dafara kɛwalew fɛ wa?
23 Kitabu min b'a fɔ ko: «Iburahima dara Elohim la, o y'a
jate tilennenya ye.»
24 Aw b'a ye ko mɔgɔ bɛ jo sɔrɔ a kɛwalew fɛ, dannaya
dama tɛ.
25 O cogo kelen na, jatɔmuso Rahab fana ma jo sɔrɔ a ka
kɛwalew fɛ, k'a sɔrɔ a ye cidenw minɛ ka u bila sira wɛrɛ fɛ
wa?
26 Farikolo min tɛ ni hakili ye, o salen don cogo min na,
dannaya min tɛ kɛwalew ye, o fana salen don.

SABABU 3NAN

1 Ne balimaw, aw kana kɛ kuntigi caman ye, k'a masɔrɔ an b'a dɔn ko an na jalakiba sɔrɔ.
2 K'a masɔrɔ fɛn caman na, an bɛ bɛɛ dusu tiɲɛ. Ni mɔgɔ dɔ ma mɔgɔ dusu tiɲɛ kuma la, o ye mɔgɔ dafalen ye, a bɛ se ka a farikolo bɛɛ minɛ fana.
3 A filɛ, an bɛ bitikiw don sow da la, walisa u ka an kan minɛ. An bɛ u farikolo bɛɛ lajɛ.
4 Kurunw fana filɛ, hali ni u ka bon kosɛbɛ, ni fiɲɛba bɛ u labɔ, o bɛɛ n'a ta, gɔfɛrɛnɛrɛ b'a fɛ ka taa yɔrɔ o yɔrɔ.
5 O cogo la, nɛnkun ye farikolo yɔrɔ fitinin ye, a bɛ waso kobaw la. A filɛ, tasuma fitinin bɛ mana kɛ ko belebeleba ye dɛ!
6 Kan ye tasuma ye, tilenbaliya diɲɛ don. A bɛ tasuma don jahanama na.
7 K'a masɔrɔ baganw ni kɔnɔw ni saw ni kɔgɔji kɔnɔ fɛnw bɛɛ ladonna, hadamadenw y'u ladon.
8 Nka mɔgɔ si tɛ se ka kan minɛ. o ye juguya ye min tɛ se ka mara, a falen bɛ baga fagalen na.
9 An bɛ Fa Elohim tanu o de la. O de y'a to an bɛ mɔgɔw danga, minnu dabɔra Ala bɔɲɔgɔnko la.
10 Duba ni danga bɛ bɔ da kelen de la. Ne balimaw, nin kow man kan ka kɛ ten.
11 Jiboliyɔrɔ bɛ ji duman ni ji duman bɔ yɔrɔ kelen na wa?
12 Ne balimaw, yala torosun bɛ se ka oliviye jiridenw bɔ wa? walima ɛrɛzɛnsun, torosun? o cogo la, jibolisira si tɛ se ka kɔgɔji ni jisuma di.
13 Jɔn ye hakilitigi ye aw cɛma? A ka a ka kɛwalew jira ni hakilitigiya ye ni dususuma ye.
14 Nka ni keleya jugu ni sɔsɔli bɛ aw dusukunw na, aw kana aw yɛrɛ bonya, aw kana nkalon tigɛ tiɲɛ kama.
15 Hakilitigiya tɛ jigin ka bɔ sankolo la, nka a bɛ dugukolo kan, a ye farikolo ta fan fɛ, a ye jinɛ ta ye.
16 K'a masɔrɔ keleya ni sɔsɔli bɛ yɔrɔ min na, ɲagami ni kɛwale jugu bɛɛ bɛ yen.
17 Nka hakilitigiya min bɛ bɔ san fɛ, o saniyalen don fɔlɔ, o kɔfɛ, hɛrɛ bɛ kɛ, a dusu ka di, a ka nɔgɔn, a falen bɛ hinɛ ni den ɲumanw na, a tɛ mɔgɔ bɔ mɔgɔ la, a tɛ filankafoya kɛ.
18 Tilennenya den bɛ dan hɛrɛ la mɔgɔw fɛ.

SABABU 4nan

1 Kɛlɛw ni kɛlɛw bɛ bɔ min? U ma na yan, hali aw negew minnu bɛ aw farikolo yɔrɔw kɛlɛ?
2 Aw nege bɛ aw la, nka aw ma o kɛ, aw bɛ mɔgɔ faga, aw b'a fɛ ka fɛn sɔrɔ, nka aw tɛ se ka sɔrɔ.
3 Aw bɛ delili kɛ, nka aw tɛ sɔn sɔrɔ, katuguni aw bɛ delili kɛ cogo jugu la, walisa aw ka o tiɲɛ aw negew kosɔn.
4 Aw jatɔw ni jatɔyakɛlaw, aw m'a dɔn ko diɲɛ teriya ye Elohim juguya ye wa? O de kosɔn, mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɛ ka kɛ diɲɛ teri ye, o ye Ala jugu ye.
5 Aw b'a miiri ko Kitabu b'a fɔ fu ko: «Ni min sigilen bɛ an kɔnɔ, keleya nege bɛ o la wa?»
6 Nka a bɛ nɛɛma caman di. O de kosɔn a ko: «Ala bɛ kuncɛbaw kɛlɛ, nka a bɛ nɛɛma di mɔgɔ majiginlenw ma.»
7 A' ye aw kolo Elohim kɔrɔ. I ka jinɛ kɛlɛ, a na boli i ɲɛ.
8 Aw ka gɛrɛ Elohim la, ale na gɛrɛ aw la. Aw jurumutw, aw ka aw bolow saniya. Aw ye aw dusukunw saniya, aw hakili fila.
9 Aw ka tɔɔrɔ, ka kasi, ka kasi, aw ka nisɔndiya ka yɛlɛma ka kɛ dusukasi ye, ka aw nisɔndiya ka yɛlɛma ka kɛ dusukasi ye.
10 Aw ka aw yɛrɛ majigin Matigi ɲɛ kɔrɔ, a na aw kɔrɔta.
11 Balimaw, aw kana ɲɔgɔn juguya. Min bɛ a balima jugu fɔ, ka kiri tigɛ a balima kan, o bɛ sariya jugu fɔ, ka sariya kiri tigɛ.
12 Sariya dibaga kelenpe bɛ yen, min bɛ se ka mɔgɔ kisi ani ka mɔgɔ halaki.
13 Aw minnu b'a fɔ ko: Bi wala sini, an na taa o dugu sugu la, ka san kelen kɛ yen, ka sanni kɛ ka feere, ka tɔnɔ sɔrɔ.
14 Aw t'a dɔn min bɛna kɛ sini. I ka ɲɛnamaya ye mun ye? Hali lafiɲɛ don, min bɛ bɔ waati dɔɔnin kɔnɔ, ka tila ka tunun.
15 O de kosɔn aw ka kan k'a fɔ ko: Ni Matigi b'a fɛ, an na ɲɛnamaya ka nin kɛ.
16 Sisan aw bɛ ɲagali aw ka yɛrɛbonya la.
17 O de y'a to mɔgɔ min bɛ ko ɲuman kɛli dɔn, k'a sɔrɔ a ma o kɛ, o ye jurumu ye.

SABABU 5NAN

1 Nafolotigiw, aw ka taa sisan, aw ka kasi ka kasi aw ka tɔɔrɔw kosɔn minnu bɛna na aw kan.
2 Aw ka nafolo tolilen don, aw ka finiw mɔna.
3 Aw ka sanu ni aw ka warijɛ bɛ kansɛri. U nɔgɔ na kɛ seere ye aw kama, ka aw sogo dun i ko tasuma.» Aw ye nafolo dalajɛ ɲɔgɔn fɛ laban donw kama.
4 Baarakɛlaw minnu ye suman tigɛ aw ka forow la, olu ka sara bɛ pɛrɛn.
5 Aw ye ɲɛnamaya kɛ ni diyanye ye dugukolo kan. aw ye aw dusukunw balo i ko mɔgɔfaga don.
6 Aw ye mɔgɔ tilennenw jalaki ka u faga. A tɛ aw kɛlɛ.»
7 Balimaw, aw ka muɲu fo Matigi nali. A filɛ, sɛnɛkɛla bɛ dugukolo den sɔngɔ gɛlɛn makɔnɔ, a bɛ muɲu o la kabini tuma jan, fo a ka sanji fɔlɔ ni sanji laban sɔrɔ.
8 Aw fana ka muɲu. aw ka aw dusukunw sabati, katuguni Matigi nali surunyara.»
9 Balimaw, aw kana ɲɔgɔn dimi, walisa aw kana jalaki.
10 Ne balimaw, kira minnu kumana Matigi tɔgɔ la, aw ka olu ta ka kɛ misali ye tɔɔrɔ ni muɲuli ko la.
11 A filɛ, mɔgɔ minnu bɛ muɲu, an bɛ olu jate nisɔndiyalenw ye. Aw ye Job ka muɲuli ko mɛn, aw ye Matigi laban ye. ko Matigi ka hinɛ kosɛbɛ, a ka hinɛ.
12 Ka tɛmɛn fɛn bɛɛ kan, ne balimaw, aw kana kali sankolo wala dugukolo wala kalili wɛrɛ la. Aw ka ayi, ayi; walisa aw kana bin jalaki la.»
13 Aw dɔw tɔɔrɔla wa? A ka delili kɛ. Yala nisɔndiya dɔ bɛ yen wa? A ka Zaburuw da.
14 Banababagatɔ dɔ bɛ aw cɛma wa? A ka egilisi maakɔrɔw wele. U ka Ala deli, ka tulu kɛ a la Matigi tɔgɔ la.
15 Dannaya delili na banababagatɔ kisi, Matigi na a lakunun. Ni a ye jurumuw k, u na yafa a ma.»
16 Aw ka jurumuw fɔ ɲɔgɔn ye, ka ɲɔgɔn deli, walisa aw ka kɛnɛya. Mɔgɔ tilennen ka delili min bɛ kɛ ni timinandiya ye, o nafa ka bon kosɛbɛ.
17 Eliya tun bɛ negew la i n'a fɔ anw, a tun bɛ delili kɛ ni kɔnɔnajɛya ye walisa sanji kana na.
18 A ye delili kɛ tugun, sankolo ye sanji na, dugukolo y'a den.
19 Balimaw, ni aw dɔw filila tiɲɛ la, ka a ladɔnniya.
20 A k'a dɔn ko mɔgɔ min bɛ jurumut labɔ a ka sira jugu la, o na ni kisi saya ma, ka jurumu caman dogo.

1 Piɛrɛ

SABABU 1

1 Yesu Krisita ka ciden Piɛrɛ y'a ci dunanw ma minnu
jɛnsɛnnen bɛ Ponto ni Galasi ni Kapadosi ni Azi ani Bitini
jamanaw bɛɛ la.
2 A' ye mɔgɔ sugandi ka kɛɲɛ ni Fa Elohim ka kɔrɔlen
dɔnni ye, Ni Senu ka saniyali barika la, ka kanminɛli kɛ ani
ka Yesu Krisita joli seri.
3 An Matigi Yesu Krisita Fa Elohim ka tanu.
4 An ka ciyɛn min maralen bɛ sankolo la aw ye, o ye ciyɛn
ye min tɛ toli, nɔgɔbali, min tɛ ban.
5 U maralen bɛ Elohim ka sebaaya barika la dannaya
barika la walisa ka kisili sɔrɔ min labɛnnen don ka jira
waati laban na.
6 Aw bɛ ɲagali o de la kosɛbɛ, hali ni aw mago bɛ o la
waati dɔ kɔnɔ, kɔrɔbɔli suguya caman fɛ.
7 Aw ka dannaya kɔrɔbɔli, k'a sɔrɔ u nafa ka bon kosɛbɛ ka
tɛmɛ sanu halakilen kan, hali ni a kɔrɔbɔra tasuma fɛ, o ka
kɛ tanuli ni bonya ni nɔɔrɔ ye Yesu Krisita jirali waati la.
8 Ni aw ma o ye, aw b'a kanu. Hali ni aw m'a ye sisan, aw
dalen bɛ o la, aw bɛ ɲagali ni ɲagali ye, min tɛ se ka fɔ, ani
min falen bɛ nɔɔrɔ la.
9 Aw ka dannaya laban sɔrɔ, aw niw ka kisili.
10 Kira minnu ye kiraya kɛ nɛɛma min na na aw ma, olu ye
o kisili ko ɲininka k'a sɛgɛsɛgɛ ni timinandiya ye.
11 Krisita Ni min tun bɛ u kɔnɔ, o tun bɛ waati min jira,
walima waati sugu min jira, k'a lajɛ Krisita ka tɔɔrɔw ni
nɔɔrɔ min tun bɛna kɛ o kɔfɛ.
12 A jirala olu de la, ko u tɛ baara kɛ u yɛrɛw ye, nka anw
de ye o kow fɔ aw ye sisan, minnu ye Kibaru Duman fɔ aw
ye ni Ni Senu ye min jiginna ka bɔ sankolo la. Mɛlɛkɛw b'a
fɛ ka fɛn minnu lajɛ.
13 O de kosɔn, aw ka aw hakili siri, ka aw hakili sigi, ka
jigiya da aw kan fo ka se a laban ma, nɛɛma min bɛna na
aw ma Yesu Krisita jirali waati la.
14 I ko den kanminbagaw, aw kana aw yɛrɛw kɛ ka kɛɲɛ ni
aw nege fɔlɔw ye aw ka dɔnbaliya la.
15 Nka min ye aw wele, o ye senuma ye cogo min na, aw
ka kɛ mɔgɔ senumaw ka taamacogo bɛɛ la.
16 A sɛbɛnnen bɛ ko: «Aw ka kɛ mɔgɔ senumaw ye.
katuguni ne ye senuma ye.»
17 Ni aw bɛ Fa Ala wele, ale min bɛ kiri tigɛ mɔgɔ kelen-
kelen bɛɛ ka baara la, aw ka sigi waati la yan ni siran ye.
18 K'a masɔrɔ aw b'a dɔn ko aw ma kunmabɔ ni fɛn
tolilenw ye, i n'a fɔ warijɛ ni sanu.
19 Nka ni Krisita joli sɔngɔ gɛlɛn ye, i n'a fɔ sagaden, nɔgɔ
tɛ min na, nɔgɔ tɛ min na.
20 Tiɲɛ na, ale tun latigɛra ka kɔn diɲɛ sigili ɲɛ, nka a y'a
jira aw kosɔn nin waati labanw na.
21 Elohim y'a lakunun ka bɔ suw cɛma ka nɔɔrɔ di a ma.
walisa aw ka dannaya ni aw jigi ka kɛ Elohim la.»
22 K'a masɔrɔ aw ye aw niw saniya ka kɛɲɛ ni tiɲɛ kan
minɛli ye Ni Senu barika la ka kɛ balimaw ka kanuya ye,
aw k'a lajɛ ka ɲɔgɔn kanu ni dusukun saniyalen ye.
23 An bangera kokura kisɛ tolibali la, nka kisɛ tolibali la,
Ala ka kuma barika la, o min bɛ ɲɛnamaya ani min bɛ to
badaa.
24 Katuguni farisogo bɛɛ bɛ i ko bin, hadamaden nɔɔrɔ bɛɛ
bɛ i ko bin falen. Bin bɛ ja, a falen bɛ bin.
25 Nka Matigi ka kuma bɛ to badaa. Kibaru duman min
fɔra aw ye Kibaru Duman fɛ, o ye nin ye.

SABABU 2NAN

1 O de y'a to aw ka juguya ni nanbara bɛɛ ni filankafoya ni
keleya ni kuma juguw bɛɛ bila kɛrɛfɛ.
2 I ko den bangenen kuraw, aw ka kuma nɔnɔ ɲuman nege
don aw la, walisa aw ka bonya o la.
3 Ni aw y'a dɔn ko Matigi ka nɛɛma.
4 Mɔgɔw ma sɔn ka na u na i ko kabakurun ɲɛnama.
5 Aw fana jɔlen bɛ i ko kabakurun ɲɛnamaw, ka jɔ ni hakili
ta fan fɛ so ye, sarakalasebaaw ka baara senuma, walisa ka
hakili ta fan fɛ sarakaw kɛ, minnu ka di Ala ye Yesu
Krisita barika la.
6 O de kosɔn a sɛbɛnnen bɛ Kitabu kɔnɔ fana ko: «A filɛ,
ne ye nɔngɔn kabakurun kunba dɔ da Siyɔn dugu kɔnɔ,
kabakurun ɲɛnama, min nafa ka bon.
7 O de y'a to a nafa ka bon aw dannabaaw bolo.
8 Kabakurun min bɛ u senna tiɲɛ, o farakurun don, olu fana
ye kuncɛbaya kɛ kuma la.
9 Nka aw ye bɔnsɔn ɲɛnatɔmɔlenw ye, masakɛ ka
sarakalasebaaw ye, siya senumaw, siya danmadɔw. A' ye
aw wele ka bɔ dibi la ka don a ka kabako yeelen na, aw ka
o tanuli jira.
10 O mɔgɔw tun tɛ siya ye fɔlɔ, nka sisan u kɛra Elohim ka
mɔgɔw ye.
11 Kanulen kanulenw, ne b'aw deli i ko dunanw ni
taamakɛlaw, aw k'aw yɛrɛ tanga farisogo negew ma, minnu
bɛ mɔgɔ ni kɛlɛ.
12 Aw ka kɛwalew kɛ cogo sɛbɛ la siya wɛrɛw cɛma,
walisa u bɛ kuma aw kama iko kojugukɛlaw, aw ka kɛwale
ɲumanw fɛ, u bɛna minnu ye, ka nɔɔrɔ da Elohim kan u ka
ko kɛlenw fɛ.
13 A' ye aw kolo hadamadenw ka sariya bɛɛ kɔrɔ Matigi
kosɔn.
14 A bɛ ci gɔfɛrɛnɛrɛw ma, i n'a fɔ a cilen bɛ cogo min na
walisa ka kojugukɛlaw ɲangi, ka ko ɲuman kɛbagaw tanu.
15 Elohim sago fana bɛ ten, walisa aw ka nalonmaw ka
dɔnbaliya dabila ni ko ɲuman kɛli ye.
16 I ko hɔrɔnw.
17 Aw ka mɔgɔw bɛɛ bonya. Balimaya kanu. Aw ka siran
Ala ɲɛ. Aw ye bonya da masakɛ kan.
18 Baarakɛlaw, aw ka kolo aw kuntigiw kɔrɔ ni siran bɛɛ
ye. a tɛ kɛ mɔgɔ ɲumanw ni mɔgɔ dususumaninw dɔrɔn ye,
nka a bɛ kɛ mɔgɔ farimanw fana ye.
19 Katuguni o ye barika dali ye, ni mɔgɔ min dusukun bɛ
Ala ta fan fɛ, o bɛ dusukasi muɲu, ka tɔɔrɔ cogo jugu la.
20 Ni aw bugɔra aw ka jurumuw kosɔn, aw na muɲuli kɛ o
nɔɔrɔ la? Nka ni aw ye ko ɲuman kɛ ka tɔɔrɔ o kosɔn, ni
aw bɛ muɲuli kɛ, o ka di Ala ye.
21 Aw welera o de kosɔn, katuguni Krisita fana tɔɔrɔla an
kosɔn.
22 A ma jurumu si kɛ, nanbara ma sɔrɔ a da la.
23 A tɔgɔjugu fɔra tuma min na, a ma a tɔgɔjugu fɔ tugun.
a tɔɔrɔla tuma min na, a ma bagabagali kɛ; Nka a y'a yɛrɛ
di mɔgɔ ma min bɛ kiri tigɛ cogo tilennen na.
24 A yɛrɛ ye an ka jurumuw ta a yɛrɛ farikolo la jiri kan,
walisa an salen jurumuw kama, an ka ɲɛnamaya tilennenya
kama.
25 Aw tun bɛ i ko saga tununnenw. nka aw seginna sisan
aw niw ka Sagagɛnnaw ni Episkɔpu ma.

SABABU 3NAN

1 O cogo kelen na, aw musow, aw ka kolo aw cɛw ye. walisa ni mɔgɔ dɔ ma kuma kan minɛ, o fana ka se sɔrɔ ni kuma tɛ, musow ka baro fɛ.
2 K'a sɔrɔ u bɛ aw ka kuma saniyalen ni siran faralen ɲɔgɔn kan.
3 U masirili kana kɛ kɛnɛma masirili ye min ye kunsigi sirili ye, ni sanu doncogo ye, walima fini doncogo ye.
4 Nka a ka kɛ dusukun dogolen ye, fɛn min tɛ tiɲɛ, o ka kɛ ni dususuma ni dususumanin masirilen ye, o min bɛ Elohim ɲɛ kɔrɔ, songɔba bɛ min na.
5 Katuguni muso senuma minnu tun dalen bɛ Elohim la, olu fana tun bɛ u yɛrɛ masiri ka kolo u cɛw kɔrɔ.
6 Sara ye Ibrahima kan minɛ k'a wele ko matigi.
7 O cogo kelen na, aw cɛw, aw ka sigi u fɛ ka kɛɲɛ ni dɔnniya ye, ka muso bonya i ko minɛn min barika ka dɔgɔ, ani ka kɛ ɲɛnamaya nɛɛma ciyɛntalaw ye ɲɔgɔn fɛ. walisa aw ka deliliw kana bali.
8 A laban na, aw bɛɛ ka kɛ hakili kelen ye, ka hinɛ ɲɔgɔn na, ka kanuya kɛ i ko balimaw, ka makari kɛ, ka bonya da ɲɔgɔn kan.
9 Aw kana juguya sara juguya nɔ na, wala ka kɔrɔfɔli kɛ ka kɛɲɛ ni kɔrɔfɔli ye. Aw y'a dɔn ko aw welelen don o de kama, ko aw na duba ciyɛn sɔrɔ.»
10 Mɔgɔ min b'a fɛ ka ɲɛnamaya kanu, ka don ɲumanw ye, o ka a nɛnkun dabila kojugu la, ka a dawolo bali ka nanbara fɔ.
11 A ka a yɛrɛ tanga kojugu ma, ka ko ɲuman kɛ. A ka hɛrɛ ɲini, ka tugu o kɔ.»
12 Matigi ɲɛ bɛ mɔgɔ tilennenw de kan, a tulo da bɛ u ka deliliw la.
13 Ni aw ye ko ɲuman nɔfɛmɔgɔw ye, jɔni bɛna kojugu kɛ aw la?
14 Nka ni aw bɛ tɔɔrɔ tilennenya kosɔn, aw ye dubadenw ye.
15 Nka aw ka Matigi Elohim saniya aw dusukunw na, ka aw labɛn tuma bɛɛ ka jaabi di mɔgɔ o mɔgɔ ma, jigiya min bɛ aw kɔnɔ, ni dususuma ni siran ye.
16 Dusukun ɲuman ka kɛ aw la. O la, k'a sɔrɔ u bɛ kuma jugu fɔ aw kan, i ko kojugukɛlaw, u ka maloya minnu bɛ nkalon tigɛ aw ka kɛwale ɲumanw kan Krisita la.
17 Ni Ala sago don, a ka fisa aw ka tɔɔrɔ ko ɲuman kɛli kosɔn, ka tɛmɛ kojugu kɛli kan.
18 Krisita fana tɔɔrɔla siɲɛ kelen jurumuw kosɔn, mɔgɔ tilennen tilenbaliw kosɔn, walisa a ka an lase Elohim ma, an fagara farisogo la, nka a ɲɛnamayara Ni Senu fɛ.
19 O de y'a to a taara ka waajuli kɛ jinɛw ye kaso la.
20 U tun ye kanminɛbaliw ye tuma dɔw la, tuma dɔw la, Ala ka muɲuli tun bɛ makɔnɔni na Nuhun ka waati la, ka kurunba labɛn, o kɔrɔ ye ko mɔgɔ 8 kisi ji fɛ.
21 O cogo kelen na, hali batiseli bɛ an kisi sisan.
22 A taara sankolo la, a bɛ Elohim kinin fɛ. mɛlɛkɛw ni kuntigiw ni fangatigiw ka kolo a kɔrɔ.

SABABU 4nan

1 Krisita ye tɔɔrɔ sɔrɔ an kosɔn farisogo la cogo min na, aw fana ka aw bolow kɛ ni o hakili kelen ye.
2 A kana a ka waati tɔ kɛ farisogo la tun ka kɛɲɛ ni mɔgɔw negew ye, fɔ ka kɛɲɛ ni Elohim sago ye.
3 An ka ɲɛnamaya waati tɛmɛnenw na an ka siya wɛrɛw sago kɛ, k'a sɔrɔ an tun bɛ taama nege juguw ni nege juguw ni diwɛn damatɛmɛni ni seliw ni seliw ni bolibato haramulenw na.
4 O de y'a to u b'a miiri ko kabako don k'a sɔrɔ aw ma boli ni u ye ka aw tɔgɔjugu fɔ.
5 Mɔgɔ min labɛnnen don ka kiri tigɛ mɔgɔ ɲɛnamaw ni mɔgɔ salenw kan, ale na o jate.
6 O de y'a to Kibaru Duman fɔra mɔgɔ salenw fana ye, walisa u ka kiri tigɛ ka kɛɲɛ ni hadamadenw ye farisogo ta fan fɛ, nka u ka ɲɛnamaya ka kɛɲɛ ni Elohim ta ye ni la.
7 Nka fɛn bɛɛ laban surunyara.
8 Ka tɛmɛn fɛn bɛɛ kan ka kanuyaba kɛ aw ni ɲɔgɔn cɛ, katuguni kanuya na jurumu caman datugu.
9 Aw ka ɲɔgɔn jatigila kɛ ɲɔgɔn fɛ k'a sɔrɔ aw ma ŋaniyajuguya kɛ.
10 Mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ ye nilifɛn sɔrɔ cogo min na, aw ka baara kɛ ɲɔgɔn ye cogo min na, i n'a fɔ Elohim ka nɛɛma suguya caman marabaga ɲumanw.
11 Ni mɔgɔ dɔ bɛ kuma, a ka kuma i ko Ala ka kuma fɔlenw. ni mɔgɔ o mɔgɔ bɛ baara kɛ, a ka o kɛ i n'a fɔ Elohim bɛ se min di a ma, walisa Ala ka bonya fɛn bɛɛ la Yesu Krisita barika la, tanuli ni kuntigiya ka kɛ ale ye badaa-badaa. Amiina.
12 Kanulenw, kɔrɔbɔli tasumaman min bɛna aw kɔrɔbɔ, aw kana miiri o la, i n'a fɔ ko kabakoma dɔ kɛra aw la.
13 Nka aw ka ɲagali, k'a masɔrɔ aw ye Krisita ka tɔɔrɔw jɛɲɔgɔnw ye. A nɔɔrɔ na jira tuma min na, aw fana ka ɲagali kosɛbɛ.
14 Ni aw mafiɲɛya Krisita tɔgɔ kosɔn, aw ye dubadenw ye. K'a masɔrɔ nɔɔrɔ ni Ala ni sigilen bɛ aw kan.
15 Nka aw si kana tɔɔrɔ i ko mɔgɔfagala wala sonyalikɛla wala kojugukɛla wala mɔgɔ min bolo degunnen don mɔgɔ wɛrɛw ka kow la.
16 O bɛɛ n'a ta, ni mɔgɔ dɔ tɔɔrɔla Krecɛn ye, a kana maloya. nka a ka nɔɔrɔ da Ala kan o kosɔn.»
17 Waati sera, kiri ka kan ka daminɛ Elohim ka so kɔnɔ, ni a daminɛna an fɛ fɔlɔ, mɔgɔ minnu tɛ Ala ka Kibaru Duman kan minɛ, olu laban na kɛ mun ye?
18 Ni mɔgɔ tilennenw kisi ka gɛlɛn, Elohim ɲɛsiranbali ni jurumukɛla na jira min?
19 O de kosɔn, mɔgɔ minnu bɛ tɔɔrɔ ka kɛɲɛ ni Ala sago ye, olu ka u niw marali di a ma ka ko ɲuman kɛ, i n'a fɔ Dabaga kantigi dɔ.

SABABU 5NAN

1 Ne bɛ aw cɛma maakɔrɔ minnu laadi, olu fana ye cɛkɔrɔba ye, Krisita ka tɔɔrɔw seere, ani nɔɔrɔ min bɛna jira.
2 Aw ka Elohim ka sagakulu minnu bɛ aw cɛma, aw k'olu ladon, aw kana u kɔlɔsi ni degun ye, nka aw sago la. Nafolo nɔgɔlen kosɔn tɛ, nka hakili labɛnnen de kosɔn.
3 Aw kana kɛ Ala ka ciyɛn kuntigiw ye, nka aw ka kɛ misali ye sagakulu bolo.
4 Sagagɛnnaw kuntigi y'a jira tuma min na, aw na nɔɔrɔ masafugulan sɔrɔ min tɛ ban.
5 O cogo kelen na, aw dɔgɔmanninw, aw ka aw yɛrɛ majigin cɛkɔrɔba kɔrɔ. Ɔwɔ, aw bɛɛ ka kolo ɲɔgɔn kɔrɔ, ka majigilenya fini don, katuguni Ala bɛ kuncɛbaw kɛlɛ, ka nɛɛma di majiginlenw ma.

6 A' ye aw majigin Elohim bolo barikama kɔrɔ, walisa a ka
aw kɔrɔta waati bɛnnen na.
7 Aw ka aw haminankow bɛɛ da a kan. katuguni a b'a janto
aw la.»
8 Aw ka aw hakili to a la, aw ka aw ɲɛmajɔ. Katuguni aw
jugu Sitanɛ bɛ yaala-yaala i ko waraba mankanba, a bɛ se
ka mɔgɔ min dun.
9 Aw ka aw kɛlɛ aw ka dannaya la, k'a masɔrɔ aw k'a dɔn
ko o tɔɔrɔw bɛ aw balimaw la minnu bɛ diɲɛ kɔnɔ.
10 Nka nɛɛma bɛɛ ka Elohim, min ye an wele ka na a nɔɔrɔ
banbali la Krisita Yesu barika la, aw kɛlen kɔ ka tɔɔrɔ
dɔɔni dɔɔni, o bɛ aw dafa, ka aw sabati, ka aw barika bonya,
ka aw sigi.
11 Bonya ni kuntigiya ka kɛ ale de ye badaa-badaa. Amiina.
12 Ne ye sɛbɛn surun kɛ aw balima kantigi Silvanus fɛ, i ko
ne hakili la, ne ye sɛbɛn surun kɛ ka u laadi ka seereya kɛ
ko nin ye Ala ka nɛɛma lakika ye, aw jɔlen bɛ min kan.
13 Egilisi min bɛ Babilonɛ, o bɛ aw fo. Ne denkɛ Marcus
fana bɛ ten.
14 Aw ka ɲɔgɔn fo ni kanuya susuli ye. Hɛrɛ ka kɛ aw bɛɛ
ye Krisita Yesu la. Amiina.

Piɛrɛ ka bataki filanan

SABABU 1

1 Simɔn Piɛrɛ, Yesu Krisita ka baaraden ani a ka ciden, ka dannaya nafama sɔrɔ an fɛ Elohim ni an Kisibaa Yesu Krisita ka tilennenya barika la.
2 nɛɛma ni hɛrɛ ka caya aw ye Elohim ni an Matigi Yesu dɔnniya barika la.
3 A ka Ala ka sebaaya ye ɲɛnamaya ni Ala ɲɛsiran fɛn bɛɛ di an ma cogo min na, o dɔnni barika la min ye an wele nɔɔrɔ ni jogoɲumanya la.
4 O de y'a to an ye layidu belebelebaw ni layidu nafamabaw di an ma, walisa aw ka kɛ Ala ka jogo ta fan fɛ o layidu la.
5 Ka fara o kan, aw ka timinandiya bɛɛ kɛ, ka dɔ fara aw ka dannaya kan. ani ka dɔnniya ɲuman sɔrɔ;
6 Aw ka se ka dɔnni kɛ. ani ka muɲuli kɛ ka i yɛrɛ minɛ; Ka muɲuli kɛ Ala ɲɛsiran ye.
7 Balimakɛ ɲumanya fana ka di Ala ɲɛsiran ye. ani ka balimaya ɲumanya kɛ kanuya la.
8 Ni o kow bɛ aw kɔnɔ, ni u cayara, o b'a to aw kana kɛ denntan ye, wa aw kana den kɛ an Matigi Yesu Krisita dɔnniya la.
9 Nka nin kow dɛsɛlen bɛ min na, o ye fiyentɔ ye, a tɛ se ka yeli kɛ yɔrɔ jan, a ɲinɛna a kɔ ko a saniyalen don ka bɔ a ka jurumu kɔrɔw la.
10 O de kosɔn balimaw, aw ka aw jija ka aw weleli ni aw ka sugandili sabati, katuguni ni aw bɛ nin kow kɛ, aw tɛna bin abada.
11 O cogo la, don na kɛ aw ye kosɛbɛ an Matigi ni an Kisibaa Yesu Krisita ka masaya banbali kɔnɔ.
12 O de y'a to ne tɛna aw hakili to o kow la tuma bɛɛ, hali ni aw bɛ o kow dɔn, ka sabati sisan tiɲɛ la.
13 Ɔwɔ, ne hakili la, a ka kan ka aw lawuli ka aw hakili jigin tuma min na, ni ne bɛ nin fanibugu kɔnɔ.
14 K'a dɔn ko sɔɔni ne ka kan ka ne ka fanibugu in bila, i ko an Matigi Yesu Krisita y'a jira ne la cogo min na.
15 Ne na ne jija ne salen kɔfɛ, aw hakili ka to o kow la tuma bɛɛ.
16 An ma tugu nsiirinw kɔ minnu labɛnna ni hakilitigiya ye, tuma min na an ye an Matigi Yesu Krisita ka sebaaya ni a nali jira aw la, nka an kɛra a ka bonya seerew ye.
17 A ye bonya ni nɔɔrɔ sɔrɔ Fa Elohim fɛ tuma min na o kumakan nana a ma ka bɔ nɔɔrɔba la ko: «Nin ye ne Denkɛ kanulen ye, min ka di ne ye kosɛbɛ.»
18 An ye o kumakan mɛn ka bɔ sankolo la tuma min na an tun bɛ a fɛ kulu senuma kan.
19 Kirayakuma kuma jɛlen bɛ an bolo fana. O de y'a to aw ye aw janto o la, i ko yeelen min bɛ yeelen bɔ dibi la, fo tile ka bɔ, ka tile dolow wuli aw dusukunw na.
20 An k'a dɔn fɔlɔ ko Kitabu kiraya kuma si tɛ kɔrɔ fɔ mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ la.
21 K'a masɔrɔ o kiraya kuma ma fɔ mɔgɔ sago la fɔlɔ, nka mɔgɔ senumaw tun bɛ kuma Ni Senu fɛ.

SABABU 2NAN

1 Nka kira nkalontigɛlaw tun bɛ jama cɛma, i n'a fɔ karamɔgɔ nkalontigɛlaw na kɛ aw cɛma cogo min na, olu bɛna na ni nkalon tigɛlenw ye dogo la, ka ban Matigi ma min ye u san, ka halaki teliya lase u yɛrɛ ma.
2 Mɔgɔ caman na tugu u ka sira juguw kɔ. Tiɲɛ sira na fɔ jugu ye ale de kosɔn.
3 U na kɛ jagofɛn ye aw fɛ ni namaratɔya ye.
4 Mɛlɛkɛ minnu ye jurumu kɛ, ni Elohim ma hinɛ olu la, nka a y'u fili jahanama kɔnɔ ka u don dibi la, walisa u ka u mara kiritigɛ kama.
5 A ma hinɛ diɲɛ kɔrɔ la, nka a ye Nuhun kisi, tilennenya waajulikɛla, ka sanjiba lase Ala ɲɛsiranbaliw ka diɲɛ ma.
6 Sodɔmu ni Gomɔri duguw yɛlɛma ka kɛ buguri ye, ka u jalaki ka u kɛ misali ye mɔgɔ minnu bɛna ɲɛnamaya kɛ Ala ɲɛsiranbali kɔfɛ.
7 A ye Lɔti tilennen kisi, mɔgɔ juguw ka kɛwale nɔgɔlenw tun bɛ a tɔɔrɔ.
8 (K'a masɔrɔ o cɛ tilennen sigilen bɛ u cɛma, k'a ye ani ka mɛnni kɛ, a tun bɛ a ni tilennen tɔɔrɔ don o don u ka kɛwale juguw fɛ).
9 Matigi b'a dɔn cogo min na a bɛ se ka Ala ɲɛsiranbagaw kisi kɔrɔbɔliw ma, ka tilenbaliw mara kiritigɛ don na walisa u ka ɲangi.
10 Minnu bɛ taama farisogo sira fɛ nɔgɔlenya nege la, ka kuntigiya mafiɲɛya. U ye kuncɛbaya kɛ, u yɛrɛ sago, u tɛ siran ka kuma jugu fɔ danbe kan.
11 Mɛlɛkɛ minnu ka sebaaya ni u ka sebaaya ka bon, olu tɛ u jalaki Matigi ɲɛ kɔrɔ.
12 Nka o fɛnw, i n'a fɔ bagan farimanw, minnu dabɔra ka minɛ ka halaki, u tɛ fɛn minnu faamu, olu bɛ kuma jugu fɔ. U na halaki pewu u yɛrɛ ka toli la.
13 U na tilenbaliya sara sɔrɔ, i ko u b'a jate ko a ka di u ye ka yurukuyuruku kɛ tile fɛ. U ye nɔgɔw ye ani nɔgɔw, u bɛ u yɛrɛw lafili ni u yɛrɛ ka nanbaraw ye k'u to dumuni kɛ ni aw ye.
14 U ɲɛw falen bɛ jatɔya la, u tɛ se ka jurumu dabila. ni sabatibaliw lafili: u ye dusukun min kɛ ni namara walew ye; den dangalenw :
15 U ye sira tilennen bila, ka fili ka tugu Bosɛri denkɛ Balam ka sira la, tilenbaliya sara ka di a ye.
16 Nka a kɔrɔfɔra a ka tilenbaliya kosɔn.
17 Ninnu ye kɔlɔnw ye, ji tɛ minnu na, sankaba minnu bɛ ta ni fɔɲɔba ye. Dibi sisi maralen bɛ olu de bolo fo abada.
"
19 K'a sɔrɔ u bɛ hɔrɔnya layidu ta u ye, u yɛrɛw ye toli ka jɔnw ye.
20 Ni u kisi diɲɛ nɔgɔli ma Matigi ni Kisibaa Yesu Krisita dɔnniya barika la, ni u sirilen bɛ o la kokura, ka se sɔrɔ u kan, o laban ka jugu u ma ka tɛmɛ fɔlɔ kan.
21 Katuguni a tun ka fisa u ma ni tilennenya sira ma dɔn, ka tɛmɛn u ka ci fɔlen senuma kan, o min dira u ma.
22 Nka a kɛra u la ka kɛɲɛ ni ntalen lakika ye ko: «Dugu kɔseginna a yɛrɛ ka fɔɔnɔ ma. Soso min kolen don fo a ka wuluwulu bɔgɔ la.

SABABU 3NAN

1 Kanulenw, ne bɛ nin bataki filanan sɛbɛn aw ye sisan. O fila bɛɛ la, ne bɛ aw hakili saniyalenw lawuli aw hakili la.
2 kira senumaw ye kuma minnu fɔ ka kɔrɔ, ani an minnu ye Matigi ni Kisibaa ka cidenw ye, aw hakili ka to olu la.

3 An y'a dɔn fɔlɔ ko maloyakɛlaw na na don labanw na, u bɛ taama u yɛrɛ negew la.
4 U y'a ɲininka ko: «A nali layidu bɛ min?» katuguni kabini faw sunɔgɔra, fɛn bɛɛ bɛ senna i n'a fɔ u tun bɛ cogo min na kabini danni daminɛ na.
5 U t'a fɛ ka o dɔn, ko sankolow tun bɛ yen fɔlɔ, ko Elohim ka kuma barika la.
6 O waati la diɲɛ min tun bɛ yen, ji tun falen bɛ o la, o halakira.
7 Nka sankolow ni dugukolo minnu bɛ sisan, olu maralen bɛ o kuma kelen de fɛ, ka u mara tasuma kama ka ɲɛsin mɔgɔ juguw ka kiritigɛ don ni u ka halakili don ma.
8 Nka, kanulenw, aw kana nin ko kelen in dɔn, ko don kelen bɛ Matigi fɛ i ko san ba kelen, san ba kelen bɛ i ko don kelen.
9 Matigi tɛ sɛgɛn a ka layidu la, i ko mɔgɔ dɔw b'a jate sɛgɛn ye cogo min na. nka a bɛ muɲu an kɔrɔ, a t'a fɛ mɔgɔ si ka halaki, nka a b'a fɛ bɛɛ ka nimisa.
10 Nka Matigi ka don na na i ko son su fɛ. Sankolow na tɛmɛn ni mankanba ye, ka fɛnw na wuli ni funteni jugumanba ye, dugukolo ni a kɔnɔ baaraw na jeni.
11 O kow bɛɛ na tiɲɛ, aw ka kan ka kɛ mɔgɔ sugu jumɛnw ye taama senuma ni Ala ɲɛsiran bɛɛ la.
12 Aw bɛ Elohim ka don nali makɔnɔ ani ka teliya ka don min na, sankolow na tasuma bɛ wuli, ka fɛnw na wuli ni funteni ye wa?
13 O bɛɛ n'a ta, ka kɛɲɛ ni a ka layidu ye, an bɛ sankolo kura ni dugukolo kura makɔnɔ, tilennenya sigilen bɛ min kɔnɔ.
14 O de kosɔn, kanulenw, k'a sɔrɔ aw bɛ o ko suguw makɔnɔ, aw ka aw jija walisa a ka se ka aw sɔrɔ hɛrɛ la, nɔgɔ tɛ aw la, jalakibaliw.
15 Aw k'a jate ko an Matigi ka muɲuli ye kisili ye. I ko an balima kanulen Paul fana ye o sɛbɛn ci aw ma ka kɛɲɛ ni hakilitigiya min dira a ma.
16 I ko a ka batakiw bɛɛ kɔnɔ, a tun bɛ kuma o kow kan. o kɔnɔ, fɛn dɔw faamuyali ka gɛlɛn, mɔgɔ minnu tɛ kalan, ani minnu tɛ sabati, olu bɛ minnu kɛlɛ, i n'a fɔ u bɛ Kitabu tɔw fana kɛ cogo min na, fo ka se u yɛrɛw halakili ma.
17 O de kosɔn aw kanulenw, k'a sɔrɔ aw tun bɛ o kow dɔn ka kɔrɔ, aw k'aw yɛrɛ kɔlɔsi walisa aw fana kana bila mɔgɔ juguw ka fili fɛ ka bin ka bɔ aw yɛrɛw ka sabatili la.
18 Nka aw ka bonya aw ka nɛɛma ni an Matigi ni an Kisibaa Yesu Krisita dɔnniya la. Bonya ka kɛ ale de ye sisan ani badaa. Amiina.

Yuhana ka bataki fɔlɔ

SABABU 1

1 Fɛn min tun bɛ yen kabini fɔlɔfɔlɔ, an ye min mɛn, an ye min ye an ɲɛw fɛ, an ye min filɛ, an bolow ye min minɛ, ɲɛnamaya Kuma la.
2 (Katuguni ɲɛnamaya jirala, an y'a ye, ka seereya kɛ ka ɲɛnamaya banbali jira aw la, o min tun bɛ Fa fɛ, ka jira an na.)
3 An ye min ye ka min mɛn, an b'o fɔ aw ye, walisa aw fana ka jɛɲɔgɔnya kɛ ni an ye.
4 An bɛ nin kow sɛbɛn aw ye walisa aw ka nisɔndiya ka dafa.
5 An ye cikan min mɛn a ko la, k'a fɔ aw ye, o filɛ nin ye, ko Ala ye yeelen ye, dibi tɛ ale la fewu.
6 Ni an y'a fɔ ko an ni Yesu bɛ jɛ, ka taama dibi la, an bɛ nkalon tigɛ, nka an tɛ tiɲɛ kɛ.
7 Nka ni an bɛ taama yeelen la i ko ale fana bɛ yeelen na cogo min na, an bɛ jɛɲɔgɔnya don ɲɔgɔn na, ani a Denkɛ Krisita Krisita joli bɛ an saniya ka bɔ jurumu bɛɛ la.
8 Ni an b'a fɔ ko jurumu tɛ an na, an bɛ an yɛrɛ lafili, tiɲɛ tɛ an kɔnɔ.
9 Ni an b'an ka jurumuw fɔ, a ye kantigi ye ani a tilennen don walisa ka an ka jurumuw yafa an ma, ka an saniya tilenbaliya bɛɛ la.
10 Ni an ko an ma jurumu kɛ, an b'a kɛ nkalontigɛla ye, a ka kuma tɛ an kɔnɔ.

SABABU 2NAN

1 Ne denw, ne bɛ nin kow sɛbɛn aw ye walisa aw kana jurumu kɛ. Ni mɔgɔ dɔ bɛ jurumu kɛ, an ka lafasalikɛla dɔ bɛ an Fa fɛ, o ye Yesu Krisita tilennen ye.
2 Ale de ye an ka jurumuw kafari ye.
3 Ni an b'a ka ci fɔlenw mara, an b'a dɔn nin de fɛ ko an b'a dɔn.
4 Min b'a fɔ ko: «Ne b'a dɔn, k'a sɔrɔ a tɛ a ka ci fɔlenw mara, o ye nkalontigɛla ye, tiɲɛ tɛ a la.»
5 Nka min bɛ a ka kuma mara, Elohim ka kanuya bɛ dafa tiɲɛ na ale de la.
6 Min b'a fɔ ko a tora ale la, o fana ka kan ka taama ten, i ko ale taamana cogo min na.
7 Balimaw, ne tɛ ci kura sɛbɛn aw ye, fɔ ci kɔrɔ min tun bɛ aw bolo kabini fɔlɔfɔlɔ. Cikan kɔrɔ ye kuma min mɛn kabini fɔlɔfɔlɔ.
8 Ne bɛ ci kura sɛbɛn aw ye, o ye tiɲɛ ye ale ni aw la, katuguni dibi tɛmɛna, yeelen lakika bɛ yeelen bɔ sisan.
9 Min b'a fɔ ko a bɛ kɛnɛ kan, k'a balima koniya, o bɛ dibi la fo ka na se bi ma.
10 Min b'a balima kanu, o bɛ to kɛnɛ kan, kunnatigɛ si tɛ a la.
11 Nka min bɛ a balima koniya, o bɛ dibi la, a bɛ taama dibi la, a bɛ taa yɔrɔ min na, a tɛ o dɔn, katuguni o dibi ye a ɲɛw fiyen.
12 Denmisɛnw, ne bɛ nin sɛbɛn ci aw ma, katuguni aw ka jurumuw yafara aw ma a tɔgɔ kosɔn.
13 Ne bɛ nin sɛbɛn ci aw ma, faw, katuguni aw ye o dɔn kabini fɔlɔfɔlɔ. Denmisɛnw, ne bɛ sɛbɛn ci aw ma, katuguni aw ye se sɔrɔ jugu kan. Denmisɛnw, ne bɛ sɛbɛn ci aw ma, katuguni aw ye Fa Ala dɔn.
14 Ne ye sɛbɛn ci aw ma, ne faw, katuguni aw ye Ala dɔn kabini fɔlɔfɔlɔ. Denmisɛnw, ne ye sɛbɛn ci aw ma, katuguni aw barika ka bon, Ala ka kuma tora aw kɔnɔ, aw ye se sɔrɔ jugu kan.
15 Aw kana diɲɛ kanu, aw kana diɲɛ kɔnɔ fɛnw kanu. Ni mɔgɔ dɔ bɛ diɲɛ kanu, Fa ka kanuya tɛ a la.
16 Fɛn minnu bɛ diɲɛ kɔnɔ, olu bɛɛ, farisogo nege ni ɲɛ nege ani ɲɛnamaya nege, olu tɛ bɔ Fa la, nka u bɔra diɲɛ de la.
17 Diɲɛ ni a nege bɛ tɛmɛn, nka min bɛ Ala sago kɛ, o bɛ to badaa.
18 Denmisɛnw, o ye waati laban ye. o de la an b' a dɔn ko a siɲɛ laban don .
19 U bɔra an cɛma, nka u tun tɛ anw cɛma. Ni u tun ye anw ta ye, siga t'a la k'u tun na to an fɛ.
20 Nka aw ye toli kɛ ka bɔ Elohim fɛ, aw bɛ fɛn bɛɛ dɔn.
21 Ne ma sɛbɛn ci aw ma katuguni aw tɛ tiɲɛ dɔn, nka aw b'a dɔn, nka nkalon si tɛ bɔ tiɲɛ na.
22 Jɔn ye nkalontigɛla ye ni mɔgɔ tɛ a sɔsɔ ko Yesu ye Krisita ye? A ye Krisita kɛlɛbaga ye, min bɛ ban Fa ni Denkɛ la.
23 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ ban Denkɛ la, Fa tɛ o la, nka) min bɛ sɔn a Denkɛ ma, Fa fana bɛ o la.
24 Aw ye min mɛn kabini fɔlɔfɔlɔ, o ka to aw kɔnɔ. Aw ye min mɛn kabini fɔlɔfɔlɔ, ni o tora aw kɔnɔ, aw fana na to Denkɛ ni Fa la.
25 A ye layidu min layidu ta an ye, o ye ɲɛnamaya banbali ye.
26 Ne ye nin kow sɛbɛn aw ye aw lafilibagaw ko la.
27 Aw ye mun min sɔrɔ ale fɛ, o tolen bɛ aw kɔnɔ, aw mago t'a la mɔgɔ si k'aw kalan, nka o muɲuli kelen bɛ aw kalan fɛn bɛɛ la cogo min na, tiɲɛ don, nkalon tɛ, nka a ye mɔgɔw kalan cogo min na aw, aw na to ale la.»
28 Sisan, denmisɛnw, aw ka to a la. walisa a nana tuma min na, an ka da a la, an kana maloya a ɲɛ kɔrɔ a nali waati.
29 Ni aw y'a dɔn ko a tilennen don, aw b'a dɔn ko mɔgɔ o mɔgɔ bɛ tilennenya kɛ, o bangera ale de fɛ.

SABABU 3NAN

1 A filɛ, Fa Ala ye kanuya sugu min jira an na, walisa an ka wele Ala denw.
2 Kanulenw, sisan an ye Elohim denw ye, an na kɛ cogo min na, o ma jira fɔlɔ. katuguni an na a ye i ko a bɛ cogo min na.»
3 Mɔgɔ o mɔgɔ jigi bɛ a la, o bɛ a yɛrɛ saniya i ko a saniyalen don cogo min na.
4 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ jurumu kɛ, o bɛ sariya tiɲɛ fana.
5 Aw b'a dɔn ko a jirala walisa ka an ka jurumuw ta ka bɔ yen. Jurumu si t ale de la.
6 Mɔgɔ o mɔgɔ tora a la, o tɛ jurumu kɛ.
7 Denmisɛnw, mɔgɔ si kana aw lafili.
8 Min bɛ jurumu kɛ, o bɔra Sitanɛ de la. Sabu Sitanɛ bɛ jurumu kɛ kabini fɔlɔfɔlɔ. O de kosɔn Ala Denkɛ jirala, walisa a ka Sitanɛ ka kɛwalew halaki.
9 Mɔgɔ o mɔgɔ bangera Ala fɛ, o tɛ jurumu kɛ. A bɔnsɔn tora ale la.
10 Elohim denw ni Sitanɛ denw fana bɛ ye o de la.

11 Aw ye cikan min mɛn kabini fɔlɔfɔlɔ, o ye nin ye, ko an
ka ɲɔgɔn kanu.
12 A kana kɛ i ko Kaɛn min bɔra o mɔgɔ jugu la ka a
balima faga. Mun y'a faga? Katuguni a yɛrɛ ka kɛwalew
tun ye kojugu ye, a balimakɛ ka kɛwalew tun ye tilennenya
ye.
13 Ne balimaw, aw kana kabakoya ni diɲɛ bɛ aw koniya.
14 An y'a dɔn ko an bɔra saya la ka taa ɲɛnamaya la,
katuguni an bɛ balimaw kanu. Min t'a balima kanu, o bɛ to
saya la.
15 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ a balima koniya, o ye mɔgɔfagala ye.
16 An bɛ Elohim ka kanuya dɔn nin de fɛ, katuguni a y'a ni
di an kosɔn.
17 Ni nin diɲɛ nafa bɛ mɔgɔ o mɔgɔ bolo, k'a ye ko mago
bɛ a balima la, ka a ka hinɛ kɔnɔna datugu a la, Elohim
kanu bɛ sigi a kɔnɔ cogo di?
18 Ne denw, an kana kanuya kɛ kuma la wala kan na. Nka
kɛwalew ni tiɲɛ de la.
19 O de y'a to an b'a dɔn ko an bɔra tiɲɛ na.
20 Ni an dusukun b'an jalaki, Elohim ka bon ni an dusukun
ye, a bɛ fɛn bɛɛ dɔn.
21 Kanulenw, ni an dusukun ma an jalaki, an jigi b'a kan
Elohim la.
22 An bɛ fɛn o fɛn deli, an bɛ o sɔrɔ a fɛ, katuguni an bɛ a
ka ci fɔlenw mara, ka kow kɛ minnu ka di a ye.
23 A ka ci fɔlen filɛ nin ye ko: «An ka da a Denkɛ Yesu
Krisita tɔgɔ la ka ɲɔgɔn kanu i ko a ye ci fɔ an ye cogo min
na.»
24 Min bɛ a ka ci fɔlenw mara, o sigilen bɛ a kɔnɔ. An b'a
dɔn nin de fɛ ko a tolen bɛ an kɔnɔ, a ye Ni min di an ma, o
barika la.

SABABU 4nan

1 Ne kanulenw, aw kana da hakili bɛɛ la, nka niw kɔrɔbɔ ni
u bɔra Elohim la, katuguni kira nkalontigɛlaw caman bɔra
diɲɛ kɔnɔ.
2 Aw bɛ Elohim Ni dɔn nin de fɛ.
3 Ni o hakili tɛ sɔn a ma ko Yesu Krisita nana farisogo la, o
tɛ bɔ Elohim la. hali sisan a bɛ diɲɛ kɔnɔ kaban.
4 Denmisɛnw, aw bɔra Elohim la, aw ye se sɔrɔ u kan,
katuguni min bɛ aw kɔnɔ, o ka bon ni diɲɛ ta ye.
5 U ye diɲɛ taw ye.
6 An bɔra Elohim la. Min tɛ Ala ta ye, o tɛ an lamɛn.» An
bɛ tiɲɛ hakili ni fili ni dɔn nin de fɛ.
7 Kanulenw, an ka ɲɔgɔn kanu. Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ kanuya
kanu, o wolola Ala fɛ.
8 Kanuya tɛ mɔgɔ min na, o tɛ Elohim dɔn. sabu Ala ye
kanuya ye.
9 Elohim ka kanuya jirala an na o de la, katuguni Elohim
y'a Denkɛ kelenpe ci ka na diɲɛ la, walisa an ka ɲɛnamaya
a barika la.
10 Kanuya bɛ nin de la, o tɛ ko an ye Elohim kanu, nka a
ye an kanu, ka a Denkɛ ci ka kɛ an ka jurumuw kafari ye.
11 Kanulenw, ni Elohim y'an kanu ten, an fana ka kan ka
ɲɔgɔn kanu.
12 Mɔgɔ si ma Elohim ye abada. Ni an bɛ ɲɔgɔn kanu, Ala
bɛ sigi an kɔnɔ, a ka kanuya dafalen don an kɔnɔ.
13 An b'a dɔn nin de fɛ ko an sigilen bɛ ale la, ko ale fana
sigilen bɛ an kɔnɔ, katuguni a ye a Ni di an ma.
14 An y'a ye ka seereya kɛ ko Fa Ala ye a Denkɛ ci ka kɛ
diɲɛ Kisibaa ye.
15 Mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɔ ko Yesu ye Ala Denkɛ ye, Ala bɛ
sigi ale kɔnɔ, ale fana sigilen bɛ Elohim la.
16 Elohim ka kanuya min bɛ an na, an y'o dɔn ka da a la.
Ala ye kanuya ye; Min sigilen bɛ kanuya la, o bɛ sigi Ala la,
Ala bɛ sigi ale la.
17 An ka kanuya dafalen don o de la, walisa an ka jagɛlɛya
sɔrɔ kiritigɛ don na.
18 Siranya tɛ kanuya la. Nka kanuya dafalen bɛ siran gɛn.
Min bɛ siran, o tɛ dafa kanuya la.
19 An b'a kanu, katuguni ale de ye an kanu fɔlɔ.
20 Ni mɔgɔ ko: «Ne bɛ Elohim kanu, k'a balima koniya, o
ye nkalontigɛla ye, katuguni min t'a balima kanu, a ma min
ye, o bɛ se ka Elohim kanu cogo di?»
21 An ye nin ci fɔ ale fɛ ko: Min bɛ Elohim kanu, k'a
balima fana kanu.

SABABU 5NAN

1 Mɔgɔ o mɔgɔ dalen b'a la ko Yesu ye Krisita ye, o
bangera Elohim fɛ.
2 An b'a dɔn o de fɛ ko an bɛ Elohim denw kanu, ni an bɛ
Elohim kanu ka a ka ci fɔlenw mara.
3 Elohim kanu ye nin ye, ka a ka ci fɔlenw mara.
4 Fɛn o fɛn bangera Ala fɛ, o bɛ se sɔrɔ diɲɛ kan.
5 Jɔn bɛ se sɔrɔ diɲɛ kan, ni min dalen b'a la ko Yesu ye
Ala Denkɛ ye?
6 Yesu Krisita min nana ji ni joli barika la, o filɛ nin ye. ji
dɔrɔn tɛ, nka ji ni joli de fɛ. Ni Senu de bɛ seereya kɛ,
katuguni Ni Senu ye tiɲɛ ye.
7 Minnu bɛ seereya kɛ sankolo la, olu saba bɛ yen, olu ye
Fa ni Kuma ani Ni Senu ye.
8 Mɔgɔ saba bɛ seereya kɛ dugukolo kan, Ni Senu ni ji ni
joli.
9 Ni an ye mɔgɔw ka seereya minɛ, Elohim ka seereya ka
bon, katuguni a ye Ala ka seereya min fɔ a Denkɛ ko la, o
ye nin ye.
10 Min dara Elohim Denkɛ la, o seereya bɛ a yɛrɛ la.
Elohim ye seereya min di a Denkɛ ko la, a ma da o la.
11 O seereya ye nin ye ko Ala ye ɲɛnamaya banbali di an
ma, o ɲɛnamaya bɛ a Denkɛ la.
12 Denkɛ bɛ min fɛ, ɲɛnamaya bɛ o tigi fɛ. Elohim Denkɛ
tɛ min fɛ, ɲɛnamaya tɛ o la.
13 Ne ye nin kow sɛbɛn aw ye minnu dara Elohim Denkɛ
tɔgɔ la. walisa aw k'a dɔn ko ɲɛnamaya banbali bɛ aw bolo,
ka da Ala Denkɛ tɔgɔ la.
14 An dalen bɛ a la ko ni an bɛ fɛn dɔ deli ka kɛɲɛ ni a sago
ye, a bɛ an lamɛn.
15 Ni an y'a dɔn ko a bɛ an lamɛn, an ye fɛn o fɛn ɲini an fɛ,
an b'a dɔn ko an tun b'a fɛ ka min ɲini a fɛ.
16 Ni mɔgɔ dɔ y'a ye ko a balimakɛ ye jurumu kɛ jurumu la,
jurumu min tɛ saya ye, a na o deli, a na ɲɛnamaya di a ma,
jurumu kɛbaliw kosɔn. Jurumu b yen fo ka se saya ma.
17 Tilenbaliya bɛɛ ye jurumu ye.
18 An b'a dɔn ko mɔgɔ o mɔgɔ bangera Ala fɛ, o tɛ jurumu
kɛ. Nka min bangera Ala fɛ, o bɛ a yɛrɛ mara, nka o mɔgɔ
jugu tɛ maga a la.
19 An b'a dɔn ko an bɔra Elohim la, ko diɲɛ bɛɛ bɛ kojugu
de la.
20 An b'a dɔn ko Ala Denkɛ nana, a ye faamuyali di an ma,
walisa an ka tiɲɛtigi dɔn, ka kɛ tiɲɛtigi la, a Denkɛ Yesu
Krisita la. Nin ye Ala sɛbɛ ye, ani ɲɛnamaya banbali.
21 Denmisɛnw, aw k'aw yɛrɛ tanga boliw ma. Amiina.

Yuhana filanan

SABABU 1

1 Cɛkɔrɔba ka taa muso ɲɛnatɔmɔlen n'a denw ma, ne bɛ minnu kanu tiɲɛ la. Ne dɔrɔn tɛ, nka tiɲɛ
dɔnbaaw bɛɛ fana.
2 Tiɲɛ de kosɔn, o min sigilen bɛ an kɔnɔ ka to an fɛ badaa.
3 Neema ni makari ni hɛrɛ ka kɛ aw ye, ka bɔ Fa Ala ni Matigi Yesu Krisita, Fa Denkɛ fɛ, tiɲɛ ni kanuya
la.
4 Ne nisɔndiyara kosɛbɛ ko ne y'a ye ko i denw bɛ taama tiɲɛ na, i ko an ye ci fɔlen sɔrɔ cogo min na ka
bɔ Fa Ala yɔrɔ.
5 Sisan, ne b'i deli, muso, i n'a fɔ ne ye ci kura sɛbɛn i ye, nka min tun bɛ an bolo kabini fɔlɔfɔlɔ, ko an
ka ɲɔgɔn kanu.
6 Kanuya de ye nin ye, ko an ka taama a ka ci fɔlenw kɔ. Ci fɔlen filɛ nin ye ko: I ko aw ye min mɛn
kabini fɔlɔfɔlɔ, aw ka taama o la.
7 Namaratɔ caman donna diɲɛ kɔnɔ, u t'a fɔ ko Yesu Krisita nana farisogo la. Nin ye nanbarakɛla ye ani
Krisita kɛlɛbaga don.
8 A' ye aw yɛrɛw ɲɛmajɔ ko an ye baara minnu kɛ, an kana bɔnɛ olu la, nka an ka sara dafalen sɔrɔ.
9 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ sariya tiɲɛ, k'a sɔrɔ a ma to Krisita ka kalan na, Elohim tɛ o la. Min tolen bɛ Krisita
ka kalan na, Fa ni Denkɛ bɛ o la.
10 Ni mɔgɔ dɔ nana aw fɛ, ni a ma na ni nin kalan ye, aw kana a minɛ aw ka so kɔnɔ, aw kana a fɔ aw
ye ka teliya.
11 Min b'a wele ko Ala ka teliya, o tigi bɛ a ka kɛwale juguw la.
12 Ko caman tun bɛ ne fɛ ka sɛbɛnni kɛ aw ye, ne tun t'a fɛ ka sɛbɛnni kɛ ni papiye ni tintiri ye, nka ne
jigi b'a kan ko ne bɛna na aw fɛ ka kuma ɲɛ ni ɲɛ, walisa an ka ɲagali ka dafa.
13 I balimamuso ɲɛnatɔmɔlenw denw bɛ i fo. Amiina.

Yuhana sabanan

SABABU 1

1 Cɛkɔrɔba ka ci Gayu kanulenba ma, ne bɛ min kanu tiɲɛ na.
2 Ne kanulenw, ne b'a fɛ ka tɛmɛn fɛn bɛɛ kan, i ka ɲɛtaa sɔrɔ ani ka kɛnɛya, i ko i ni bɛ ɲɛtaa sɔrɔ cogo
min na.
3 Balimaw nana seereya kɛ tiɲɛ min na i kɔnɔ tuma min na, ne nisɔndiyara kosɛbɛ.
4 Nisɔndiya si tɛ ne la ka tɛmɛn ka a mɛn ko ne denw bɛ taama tiɲɛ na.
5 Kanulenw, i bɛ fɛn o fɛn kɛ balimaw ni dunanw ye, i bɛ o kɛ ni kantigiya ye.
6 U ye aw ka kanuya seereya Egilisi ɲɛkɔrɔ.
7 U bɔra a tɔgɔ kosɔn, u ma foyi minɛ siya wɛrɛw la.
8 O de y'a to an ka kan ka o mɔgɔw minɛ, walisa an ka kɛ ɲɔgɔn dɛmɛbagaw ye tiɲɛ ko la.
9 Ne ye sɛbɛn ci egilisi ma.
10 O de y'a to, ni ne nana, ne hakili na a ka kɛwalew la, a bɛ minnu kɛ, ka kuma jugu fɔ an kama, k'a
sɔrɔ a ma wasa o la, a yɛrɛ tɛ balimaw minɛ, ka balimaw bali, ka u gɛn ka bɔ egilisi kɔnɔ.
11 Kanulenw, aw kana tugu ko jugu kɔ, nka tugu ɲuman kɔ. Min bɛ ko ɲuman kɛ, o bɔra Ala de la, nka
min bɛ kojugu kɛ, o ma Ala ye.
12 Demetirisi ye mɔgɔw bɛɛ lakali ni tiɲɛ yɛrɛ ye. Aw b'a dɔn ko an ka seereya ye tiɲɛ ye.»
13 Fɛn caman tun bɛ ne bolo ka sɛbɛnni kɛ, nka ne t'a fɛ ka sɛbɛn ci i ma ni tintiri ni sɛbɛnnikɛlan ye.
14 Nka ne dalen b'a la ko sɔɔni ne bɛna i ye, an na kuma ɲɛ ni ɲɛ. Hɛrɛ ka kɛ i ye. An teriw b'i fo. Aw
ye teriw fo u tɔgɔ la.

Jude

SABABU 1

1 Juda, Yesu Krisita ka baarakɛla ani Yakuba balimakɛ, ka o ci mɔgɔw ma minnu saniyalen don ani minnu maralen bɛ Fa Elohim fɛ
Yesu Krisita la, a bɛ wele ko:
2 Neema ni hɛrɛ ni kanuya ka caya aw ye.
3 Kanulen kanulenw, ne y'a seko bɛɛ kɛ tuma min na ka sɛbɛn ci aw ma bɛɛ ka kisili ko la, a tun ka kan ka ne kɛ
ka sɛbɛn ci aw ma, ka aw laadi ko aw ka kɛlɛ kɛ ni timinandiya ye dannaya kosɔn, dannaya min dira mɔgɔ senumaw ma fɔlɔ
ye bolomafara di.
4 Katuguni mɔgɔ jugu dɔw donna u yɛrɛ la k'a sɔrɔ u ma u dɔn
mɔgɔw minnu bɛ an ka Ala ka nɛɛma yɛlɛma ka kɛ hɔrɔnya ye ani Matigi Ala kelenpe ani an Matigi Yesu Krisita
a ye a yɛrɛ bila
5 O tuma na fɛ, ne na aw hakili jigin, hali ni aw tun y'o dɔn fɔlɔ, ko Matigi, a kɛlen kɔ ka jama bila ka bɔ yen
a ye Misira kisi, o kɔ, a ye dannabaliw halaki.
6 Mɛlɛkɛ minnu ma u jɔyɔrɔ fɔlɔ mara, nka u y'u ka sigiyɔrɔ bila, o sirilen bɛ ni cakɛda banbaliw ye u kɔrɔ
dibi tora fo ka se donba kiritigɛ ma.
7 Sodɔmu ni Gomɔri ni u lamini duguw fana y'u yɛrɛ di jatɔya ni
taara farisogo gansanw nɔfɛ, ka kɛ misali ye, k'u to tasuma banbali hakɛ la.
8 O sugo nɔgɔlenw bɛ farisogo nɔgɔ, ka kuntigiya mafiɲɛya, ka bonya jugu fɔ.
9 Nka mɛlɛkɛba Misɛli ye sɔsɔli kɛ ni jinɛ ye tuma min na Musa su ko la, a ma o kɛ
a ma a ja gɛlɛya ka jalaki da a kan , nka a ko : Matigi k' aw kɔrɔfɔ .
10 Nka u tɛ fɛn minnu dɔn, u bɛ kuma jugu fɔ. nka u bɛ min dɔn u dacogo la, i n'a fɔ waraba fariganw, u b'u yɛrɛ halaki o cogo la.
11 Bɔnɛ bɛ u la! Katuguni u taara Kaɛn ka sira fɛ ka boli Balam ka fili nɔfɛ ni namara ye
sara, ka halaki Core ka sɔsɔli la.
12 Ninnu ye nɔgɔw ye aw ka kanuya seliw la, ni u bɛ dumuni kɛ ni aw ye, ka u yɛrɛ balo ni siran tɛ, sankaba
ji tɛ u la wa, fiɲɛw bɛ taa ni u ye yaala wa? jiri minnu den bɛ ja, den tɛ minnu na, minnu salen don siɲɛ fila, ka se
jirisunw bɔra u ju la;
13 Kɔgɔji jikuruba diminnenw bɛ u yɛrɛ ka maloya foyi bɔ. dolow yaalatɔ, dibi bɛ minnu bolo
dibi bɛ mara fo abada.
14 Hadama ka wolonwulanan Henɔki fana ye kiraya kɛ u ko la k'a fɔ ko: Matigi bɛ na ni mɔgɔ ba tan ye
a ka mɔgɔ senumaw,
15 ka kiri tigɛ mɔgɔw bɛɛ kan, ka u cɛma mɔgɔ juguw bɛɛ jalaki u ka kɛwale juguw bɛɛ la
U ye o ko juguw kɛ, ani jurumukɛla juguw ye kuma jugu minnu fɔ a kama.
16 Ninnu ye ŋunuŋunubagaw ye, ŋunankanfɔlaw minnu bɛ taama ka kɛɲɛ n'u negew ye. U daw bɛ nisɔndiyaba fɔ
daɲɛw, ni waleɲumandɔn ye mɔgɔw ka nafa sɔrɔ u la.
17 Nka, kanulenw, an Matigi Yesu Krisita ka cidenw ye kuma minnu fɔ ka kɔrɔ, aw hakili to olu la.
18 U y'a fɔ aw ye cogo min na ko waati laban na, tulo gerenw ka kan ka sɔrɔ u yɛrɛ ka kojugukɛlaw fɛ
negew ka kan ka taama.
19 Mɔgɔ minnu bɛ u yɛrɛ faranfasi, u ni ɲɔgɔn cɛ, Ni Senu tɛ minnu na.
20 Nka aw kanulenw, aw ka dannaya senumaba la sabati, ka aw delili kɛ Ni Senu la,
21 aw ka to Elohim kanu la, ka aw makɔnɔ an Matigi Yesu Krisita ka makari la fo ka se san
ɲɛnamaya banbali.
22 A' ye hinɛ dɔw la.
23 Dɔ wɛrɛw fana bɛ kisi ni siran ye, u kɛtɔ ka u sama ka bɔ tasuma la. hali fini min nɔgɔlen don farisogo fɛ, aw ka o koniya.
24 Min bɛ se k'aw bali ka bin, ka aw bila jalakibaliw la a nɔɔrɔ ɲɛ kɔrɔ
25 Ala hakilitigi kelenpe, an Kisibaa, nɔɔrɔ ni bonya ni kuntigiya ni sebaaya ka kɛ Ala ye sisan fo abada. Amiina

Jirali

SABABU 1

1 Elohim ye Yesu Krisita ka Jirali min di a ma walisa ka ko
minnu ka kan ka kɛ sɔɔni, a ka olu jira a ka jɔnw na. A ye
ci bila ka o jira a ka mɛlɛkɛ fɛ a ka jɔnkɛ Yuhana fɛ.
2 A ye seereya kɛ Elohim ka kuma ni Yesu Krisita ka
seereya ni a ye fɛn minnu bɛɛ ye.
3 Min bɛ nin kiraya kumaw kalan, ani minnu bɛ nin kiraya
kumaw lamɛn, ka o ko sɛbɛnnenw mara, o ye dubaden ye,
katuguni waati surunyara.
4 Yuhana y'a ci Azi Egilisi wolonwula ma. Ni wolonwula
minnu bɛ a ka masasigilan ɲɛfɛ.
5 A bɔra Yesu Krisita la, ale min ye seere dannamɔgɔ ye,
ani suw la den fɔlɔ, ani dugukolo kan masakɛw kuntigi.
Min ye an kanu, ka an ko ka bɔ an ka jurumuw la a yɛrɛ
joli la.
6 A ye an kɛ masakɛw ni sarakalasebaaw ye Ala ni a Fa fɛ.
nɔɔrɔ ni kuntigiya ka kɛ ale ye badaa-badaa. Amiina.
7 A filɛ, a bɛ na ni sankaba ye. Ɲɛ bɛɛ na a ye, ani mɔgɔ
minnu y'a sɔgɔ. Hali n'o kɛra, Amiina.
8 Ne ye Alfa ni Omega ye, daminɛ ni laban, Matigi min bɛ
yen, min tun bɛ yen, ani min bɛna na, Sebaayabɛɛtigi, o ko
ten.
9 Ne Yuhana, ne fana ye aw balimakɛ ye, aw taamaɲɔgɔn
ye tɔɔrɔ ni Yesu Krisita ka masaya ni a ka muɲuli la, ne tun
bɛ gun kan min bɛ wele ko Patmos, Elohim ka kuma ni
Yesu Krisita ka seereya kosɔn.
10 Ne tun bɛ Ni Senu la Matigi ka don na, ne ye
kumakanba dɔ mɛn ne kɔfɛ, i n'a fɔ burufiyɛkan.
11 A ko: « Ne ye Alfa ni Omega ye, fɔlɔ ni laban.» ka taa
Efese ni Smirne ni Pɛrgamɔsi ni Tiatira ni Sardi ni
Filadɛlifi ani Laodise.
12 Ne y'i yɛlɛma ka kumakan ye min bɛ kuma ne fɛ. N y'i
kɔsegin ka sanu fitinɛ wolonwula ye.
13 O fitinɛ wolonwula cɛma, mɔgɔ dɔ tun bɛ i ko Mɔgɔ
Denkɛ, a tun bɛ fini don fo ka se a sen ma, a sirilen bɛ a
senw na ni sanu cɛsirilan ye.
14 A kunkolo ni a kunsigi tun fin i ko wuluwulu, i ko nɛnɛ.
A ɲɛw tun bɛ i ko tasuma tasuma.
15 A senw bɛ i ko nɛgɛso ɲuman, i n'a fɔ u bɛ jeni foro
kɔnɔ. A kan bɛ i ko ji caman mankan.
16 Dolow wolonwula tun b'a kininbolo la, npan da fila bɔra
a da la.
17 Ne y'a ye tuma min na, ne y'i bin a sen kɔrɔ i ko mɔgɔ
salen. A y'a kininbolo da ne kan k'a fɔ ne ye ko: « I kana
siran. Ne ye fɔlɔ ni laban ye:
18 Ne de ye mɔgɔ ɲɛnama ye. Ne ɲɛnama don fo abada,
Amiina. ani jahanama ni saya konnɛgɛw b'u bolo.
19 I ye fɛn minnu ye, ani fɛn minnu bɛ yen, ani fɛn minnu
bɛna kɛ kɔfɛ, i k'olu sɛbɛn.
20 I ye dolow wolonwula minnu ye ne kininbolo la, ani
sanu fitinɛ wolonwula gundo. Dolow wolonwula ye egilisi
wolonwula ka mɛlɛkɛw ye.

SABABU 2NAN

1 I ka sɛbɛn ci Efese egilisi ka mɛlɛkɛ ma. Min ye dolow
wolonwula minɛ a kininbolo la, min bɛ taama sanu fitinɛ
wolonwula cɛma, o b'o fɔ.
2 Ne bɛ i ka kɛwalew ni i ka cɛsiriw ni i ka muɲuli dɔn, ani
i tɛ se ka mɔgɔ juguw muɲu cogo min na.
3 I ye muɲuli kɛ ka muɲuli kɛ, i ye baara kɛ ne tɔgɔ kosɔn,
i ma sɛgɛn.
4 O bɛɛ n'a ta, fɛn dɔ bɛ ne la, katuguni i ye i ka kanuya
fɔlɔ to yen.
5 O de kosɔn i binna yɔrɔ min na, i hakili to a la, i nimisa
ka nimisa ka kɛwale fɔlɔw kɛ. Ni o tɛ, ne na teliya ka na i
fɛ, ka i ka fitinɛlan bɔ a nɔ na, ni i ma nimisa.»
6 Nka nin b'i bolo, o ye ko Nikolayikaw ka kɛwalew bɛ i
koniya, ne fana bɛ minnu kɔniya.
7 Tulo bɛ min fɛ, Ni Senu bɛ min fɔ egilisiw ye, o ka o
lamɛn. Min bɛ se sɔrɔ, ne na ɲɛnamaya jiri den di a ma, o
min bɛ Ala ka alijɛnɛ cɛma.
8 I ka sɛbɛn ci Smirne egilisi ka mɛlɛkɛ ma. Fɔlɔ ni laban,
minnu tun sara, olu ɲɛnama don, olu bɛ nin kow fɔ.
9 Ne bɛ i ka kɛwalew ni i ka tɔɔrɔw ni i ka faantanya dɔn,
(nka i ye nafolotigi ye) ani minnu b'a fɔ ko u ye Yahutuw
ye, nka u tɛ Yahutuw ye, nka u ye Sitanɛ ka Alabatoso ye,
ne bɛ olu ka Ala tɔgɔ tiɲɛ.
10 Aw kana siran o tɔɔrɔw si ɲɛ, Sitanɛ na aw dɔw bila
kaso la walisa aw ka kɔrɔbɔ. I na tɔɔrɔ sɔrɔ tile tan kɔnɔ, i
ka kɛ kantigi ye fo ka se saya ma, ne na ɲɛnamaya
masafugulan di i ma.»
11 Tulo bɛ min fɛ, Ni Senu bɛ min fɔ egilisiw ye, o ka o
lamɛn. Min ye se sɔrɔ, saya filanan tɛna tɔɔrɔ o la.
12 I ka sɛbɛn ci Pɛrgamu egilisi ka mɛlɛkɛ ma. Npan
nɔgɔlen min bɛ ni da fila ye, o b'o fɔ.
13 Ne bɛ i ka kɛwalew dɔn, ani i sigilen bɛ yɔrɔ min na,
hali Sitanɛ sigiyɔrɔ bɛ yɔrɔ min na, i bɛ ne tɔgɔ minɛ
kosɛbɛ, i ma ban ne ka dannaya la, hali o donw na, Antipas
tun ye ne ka martiri kantigi ye, min fagara aw cɛma, Sitanɛ
yɔrɔ min na sigilen bɛ yen.
14 Nka fɛn damadɔw bɛ ne kama, katuguni Balam ka
kalansira minɛbagaw bɛ i fɛ yen, olu minnu ye Balak kalan
ka kuncɛbaya kɛ Israɛldenw ɲɛkɔrɔ, ka fɛnw dun minnu
saraka bɔ boliw ye, ka jatɔya kɛ.
15 Nikolayikaw ka kalansira minnu bɛ ne kɔniya, olu fana
bɛ e fana fɛ.
16 Aw ka nimisa. Ni o tɛ, ne na teliya ka na i fɛ, ka u kɛlɛ
ni ne da npan ye.»
17 Tulo bɛ min fɛ, Ni Senu bɛ min fɔ egilisiw ye, o ka o
lamɛn. Min ye se sɔrɔ, ne na manɛ dogolen dɔ di o ma, ka
kabakurun finman dɔ di a ma, ka tɔgɔ kura sɛbɛn o
kabakurun kan, mɔgɔ si tɛ min dɔn fo min bɛ o sɔrɔ.
18 I ka sɛbɛn ci Tiatira egilisi ka mɛlɛkɛ ma. Elohim Denkɛ
ɲɛw bɛ i ko tasuma tasuma, a senw bɛ i ko nɛgɛso ɲuman.
19 Ne bɛ i ka kɛwalew ni i ka kanuya ni i ka baara ni i ka
dannaya ni i ka muɲuli ni i ka kɛwalew dɔn. ani labanw ka
ca ni fɔlɔw ye.
20 O bɛɛ n'a ta, fɛn damadɔw bɛ ne la i kama, katuguni
muso Jezabɛl min b'a yɛrɛ wele kira muso, i bɛ sɔn ka ne
ka jɔnw kalan ani ka u lafili ka jatɔya kɛ, ka saraka bɔlenw
dun boliw ye.
21 Ne ye yɔrɔ di a ma a ka nimisa a ka jatɔya la. A ma
nimisa.
22 A filɛ, ne na a fili dilan kan, ka jatɔya kɛ n'a ye, ka o fili
tɔɔrɔba la, fo ni u nimisa u ka kɛwalew la.
23 Ne na a denw faga ni saya ye. Egilisiw bɛɛ na a dɔn ko
ne ye mɔgɔ ye min bɛ hakili ni dusukunw sɛgɛsɛgɛ.
24 Nka ne b'a fɔ aw ye, ani Tiatira mɔgɔ tɔw ye, minnu tɛ
nin kalansira ye, ani minnu ma Sitanɛ ka dunuya dɔn, i ko
u bɛ kuma cogo min na. Ne tɛna doni wɛrɛ da aw kan.

25 Nka aw ye min minɛ kaban fo ne ka na.
26 Min ye se sɔrɔ ka ne ka kɛwalew mara fo ka se a laban ma, ne na fanga di o ma siyaw kun na.
27 A na u mara ni nɛgɛbere ye. U na kari i ko daga dilabaga ka minɛnw.
28 Ne na sɔgɔmada dolow di a ma.»
29 Tulo bɛ min fɛ, Ni Senu bɛ min fɔ egilisiw ye, o ka o lamɛn.

SABABU 3NAN

1 I ka sɛbɛn ci Sardi egilisi ka mɛlɛkɛ ma. Elohim Ni wolonwula ni dolow wolonwula bɛ min bolo, o kow. Ne b'i ka kɛwalew dɔn, ko i bɛ i ɲɛnama, ko i sara.
2 I k'i ɲɛmajɔ ka fɛn tolenw barika bonya, minnu labɛnnen don ka sa, katuguni ne ma i ka kɛwalew dafa Ala ɲɛ kɔrɔ.
3 I hakili to a la i ye min sɔrɔ ka a mɛn cogo min na, i ka i minɛ kosɛbɛ ka nimisa. O de kosɔn ni i ma i ɲɛmajɔ, ne na na i kan i ko son, i tɛna a dɔn ne bɛna na i kan waati min na.»
4 Tɔgɔ damadɔw b'i fɛ Sardi dugu kɔnɔ minnu ma u ka finiw nɔgɔ. U na taama ni ne ye fini jɛmanw na, katuguni u ka kan.»
5 Min bɛ se sɔrɔ, o na fini jɛman don. Ne tɛna a tɔgɔ bɔ ɲɛnamaya kitabu kɔnɔ, nka ne na a tɔgɔ fɔ ne Fa ni a ka mɛlɛkɛw ɲɛkɔrɔ.
6 Tulo bɛ min fɛ, Ni Senu bɛ min fɔ egilisiw ye, o ka o lamɛn.
7 I ka sɛbɛn ci Filadɛlifi egilisi ka mɛlɛkɛ ma. Min senuma, tiɲɛtigi, Dawuda ka konnɛgɛ bɛ min bolo, min bɛ da wuli, mɔgɔ si tɛ da tugu, o bɛ nin kow fɔ. A bɛ da tugu, mɔgɔ si tɛ da wuli.
8 Ne bɛ i ka kɛwalew dɔn, a filɛ, ne ye da wulilen dɔ bila i ɲɛkɔrɔ, mɔgɔ si tɛ se k'a datugu, katuguni fanga dɔɔnin b'i la, i ye ne ka kuma mara, i ma ban ne tɔgɔ la.
9 A filɛ, ne na olu kɛ Sitanɛ ka Alabatoso kɔnɔmɔgɔw ye, minnu b'a fɔ ko u ye Yahutuw ye, nka u tɛ Yahutuw ye, nka u bɛ nkalon tigɛ. A filɛ, ne na u bila ka na bato kɛ i sen kɔrɔ, k'a dɔn ko ne ye i kanu.»
10 Ikomi i ye ne ka muɲuli kuma mara, ne fana na i tanga kɔrɔbɔli waati ma, o min bɛna na diɲɛ bɛɛ kan, ka dugukolo kan sigibagaw kɔrɔbɔ.
11 A filɛ, ne bɛ na joona.
12 Min bɛ se sɔrɔ, ne na jɔlan jɔ ne ka Elohim ka Alabatosoba kɔnɔ, a tɛna bɔ tun, ne na ne ka Ala tɔgɔ sɛbɛn a kan, ani ne ka Ala ka dugu tɔgɔ, Jerusalɛm kura , min bɛ jigin ka bɔ sankolo la ka bɔ ne ka Ala yɔrɔ, ne na ne tɔgɔ kura sɛbɛn a kan.
13 Tulo bɛ min fɛ, Ni Senu bɛ min fɔ egilisiw ye, o ka o lamɛn.
14 Aw ye sɛbɛn ci Laodisekaw ka egilisi ka mɛlɛkɛ ma. Amiina, seere dannamɔgɔ ni tiɲɛtigi, Ala ka danni daminɛ, o bɛ nin kow fɔ.
15 Ne b'i ka kɛwalew dɔn, ko i tɛ nɛnɛ, i tɛ funteni.
"
17 I b'a fɔ ko: «Ne ye nafolotigi ye, nafolo cayara, nka ne mago tɛ foyi la. I t'a dɔn ko i ye bɔnɛba ye, i ye bɔnɛba ye, i ye faantan ye, i ye fiyentɔ ye, i farilankolon don.
18 Ne b'i laadi ko i ka sanu kɔrɔlen san ne fɛ, walisa i ka kɛ nafolotigi ye. I ka fini jɛman don, walisa i ka fini don, walisa i farilankolon maloya kana bɔ kɛnɛ kan. I ka i ɲɛw tulu ni ɲɛkisɛ fura ye, walisa i ka se ka yeli kɛ.»
19 Ne bɛ mɔgɔ minnu kanu, ne bɛ olu kɔrɔfɔ ka u kolo.
20 A filɛ, ne jɔlen bɛ da la ka da gosi.
21 Min ye se sɔrɔ, ne na a to ne ka sigi ne fɛ ne ka masasigilan kan, i ko ne fana ye se sɔrɔ cogo min na, ka sigi ne Fa fɛ a ka masasigilan kan.
22 Tulo bɛ min fɛ, Ni Senu bɛ min fɔ egilisiw ye, o ka o lamɛn.

SABABU 4nan

1 O kɔ, ne ye da dɔ da wuli sankolo la. O ko: «Yɛlɛn yan, ne na ko minnu ka kan ka kɛ kɔfɛ, ne na olu jira i la.»
2 O yɔrɔnin bɛɛ, ne tun bɛ ni hakili la, masasigilan dɔ sigilen bɛ sankolo la, mɔgɔ kelen sigilen tun bɛ masasigilan kan.
3 Min sigilen tun bɛ i ko jaspɛri ni sardini kabakurun.
4 Sigiyɔrɔ mugan ni naani tun bɛ masasigilan lamini na. Sanu masafugulan tun bɛ u kun na.
5 Sanpɛrɛn ni sanpɛrɛn ni kumakanw bɔra masasigilan kɔnɔ.
6 Masasigilan ɲɛfɛ, galasi kɔgɔji tun bɛ i n'a fɔ kristalɛ.
7 Wara fɔlɔ tun bɛ i ko waraba, wara filanan tun bɛ i ko misiden, wara sabanan ɲɛda tun bɛ i ko mɔgɔ, wara naaninan tun bɛ i ko wulu pantɔ.
8 Fɛnɲɛnɛma naani kelen kelen bɛɛ tun bɛ ni kaman wɔɔrɔ ye. U tun falen bɛ ɲɛw la u kɔnɔ.
9 Ni o baganw bɛ nɔɔrɔ ni bonya ni barika da masasigilan sigibaa ye, min bɛ balo badaa-badaa.
10 Cɛkɔrɔba mugan ni naani bɛ u biri masasigilan sigibaa ɲɛ kɔrɔ ka mɔgɔ ɲɛnama bato badaa-badaa, ka u ka masafugulanw fili masasigilan ɲɛ kɔrɔ.
11 Matigi, i ka kan ka nɔɔrɔ ni bonya ni sebaaya sɔrɔ, katuguni i ye fɛn bɛɛ da.

SABABU 5NAN

1 Ne ye gafe dɔ ye masasigilan kan min sigilen bɛ a kinin fɛ, o sɛbɛnnen bɛ a kɔnɔna ni a kɔfɛla la, taamasiyɛn wolonwula bɛ a la.
2 Ne ye mɛlɛkɛ barikama dɔ ye a bɛ ka weleweleda ni kanba ye ko: «Jɔn ka kan ni kitabu da wuli k'a taamasiyɛnw labɔ?»
3 Mɔgɔ si ma se ka gafe da wuli sankolo la wala dugukolo kan wala dugukolo jukɔrɔ.
4 Ne kasila kosɛbɛ, katuguni mɔgɔ si ma sɔrɔ min ka kan ka gafe da wuli ka a kalan, ka a filɛ.
5 Cɛkɔrɔba dɔ y'a fɔ ne ye ko: «I kana kasi.
6 Ne ye a filɛ, masasigilan ni fɛn naani ni cɛkɔrɔbaw cɛma, Sagaden dɔ jɔlen bɛ i n'a fɔ a fagara cogo min na, biɲɛ wolonwula ni ɲɛ wolonwula bɛ a la, o minnu ye Ni wolonwula ye Ala ka ci bila ka na dugukolo yɔrɔ bɛɛ la.
7 A nana o kitabu ta ka bɔ masasigilan kan sigibaa kinin fɛ.
8 A ye kitabu ta tuma min na, wara naani ni cɛkɔrɔba mugan ni naani y'i bin Sagaden ɲɛ kɔrɔ, u kelen-kelen bɛɛ ka fɔlifɛnw ni sanu dagaw tun bɛ u la, minnu falen bɛ kasa la.
9 U ye dɔnkili kura da k'a fɔ ko: «I ka kan ka kitabu ta k'a taamasiyɛnw da wuli, katuguni i fagara, i ye an kunmabɔ i joli barika la ka bɔ siya bɛɛ la, ani kan bɛɛ la, ani siya bɛɛ la. ani jamana;
10 A ye an kɛ masakɛw ni sarakalasebaaw ye an ka Ala ye.

11 Ne ye a filɛ, ne ye mɛlɛkɛ caman kan mɛn masasigilan ni baganw ni cɛkɔrɔbaw lamini na.
12 A y'a fɔ ni kanba ye ko: «Sagaden min fagara, o ka kan ka fanga ni nafolo ni hakilitigiya ni fanga ni bonya ni nɔɔrɔ ni dugawu sɔrɔ.»
13 Danfɛn minnu bɛ sankolo la, ni dugukolo kan, ani dugukolo jukɔrɔ, ani kɔgɔji la, ani fɛn minnu bɛ u kɔnɔ, olu bɛɛ y'a mɛn ko: Duba ni bonya ni nɔɔrɔ ni sebaaya ka kɛ Min sigilen bɛ masasigilan kan, ani Sagaden ma badaa-badaa.
14 Fɛn naani y'a fɔ ko: «Amiina.» O cɛkɔrɔba mugan ni naani y'u biri ka mɔgɔ ɲɛnama bato badaa-badaa.

SABABU 6NAN

1 Sagaden ye taamashyɛn dɔ da wuli tuma min na, ne ye fɛn naani dɔ la kelen mɛn i ko sanpɛrɛnkan, a ko: «Na ka a filɛ.»
2 Ne ye so finman dɔ ye. Masafugulan dɔ dira a ma.
3 A ye taamashyɛn filanan da wuli tuma min na, ne y'a mɛn ko fɛɲɛnama filanan y'a fɔ ko: «Aw ka na a filɛ.»
4 So bilenman wɛrɛ bɔra, fanga dira a sigibaga ma, a ka hɛrɛ bɔ dugukolo kan, ka ɲɔgɔn faga.
5 A ye taamashyɛn sabanan da wuli tuma min na, ne ye jinɛ sabanan ka kuma mɛn ko: «Na ka a filɛ.» Ne y'a ye, sow nɛrɛma dɔ filɛ. Min sigilen tun bɛ a kan, balansi fila tun b'a bolo.
6 Ne ye kumakan dɔ mɛn o bagan naani cɛma, k'a fɔ ko: «Malo sumanikɛlan kelen bɛ kɛ warijɛ kelen na, ka orje sumanikɛlan saba kɛ warijɛ kelen na. A filɛ i kana tulu ni diwɛn tɔɔrɔ.»
7 A ye taamashyɛn naaninan da wuli tuma min na, ne ye jinɛ naaninan kan mɛn ko: «Na ka a filɛ.»
8 Ne y'a filɛ ka sow jɛman dɔ ye. Fanga dira u ma dugukolo tila naaninan na, ka mɔgɔ faga ni npan ni kɔngɔ ni saya ni dugukolo kan baganw ye.
9 A ye taamashyɛn duurunan da wuli tuma min na, ne ye mɔgɔ minnu faga Elohim ka kuma kosɔn, olu niw ye sarakabɔlan jukɔrɔ.
10 U pɛrɛnna ni kanba ye k'a fɔ ko: «Matigi, senuma ni tiɲɛtigi, i tɛna kiri tigɛ ka an joli hakɛ bɔ dugukolo kan sigibagaw la fo waati jumɛn?»
11 U ye fini jɛmanw di u kelen-kelen bɛɛ ma. A fɔra u ye ko u ka lafiɲɛ dɔɔnin, fo u jɔnɲɔgɔnw ni u balimaw fana ka dafa.
12 A ye taamashyɛn wɔɔrɔnan da wuli tuma min na, ne y'a ye, dugukolo yɛrɛyɛrɛba dɔ kɛra. Tile kɛra nɛrɛmuguma ye i ko kunsigi bɔrɔ, kalo kɛra i ko joli.
13 Sankolo dolow binna dugukolo kan i n'a fɔ toroni jiri bɛ a ka torosunw ci cogo min na, fiɲɛba bɛ a yɛrɛyɛrɛ cogo min na.
14 Sankolo taara i n'a fɔ sɛbɛnfura. kuluw ni gun bɛɛ bɔra u sigiyɔrɔw la.
15 Dugukolo kan masakɛw ni cɛba ni nafolotigiw ni sɔrɔdasi kuntigiw ni cɛ barikamaw ni jɔn bɛɛ ni hɔrɔnw bɛɛ dogolen bɛ dingɛw kɔnɔ ani kuluw faraw la.
16 A y'a fɔ kuluw ni faraw ye ko: «An ka bin an kan ka an dogo masasigilan kan sigibaga ɲɛda la ani Sagaden ka diminya la.
17 A ka diminya donba sera. Jɔn na se ka jɔ?

SABABU 7nan

1 O kow kɔfɛ, ne ye mɛlɛkɛ naani ye, u jɔlen bɛ dugukolo fan naani la, ka dugukolo fiɲɛ naani minɛ, walisa fiɲɛ kana ci dugukolo kan, kɔgɔji kan, jiri si kan.
2 Ne ye mɛlɛkɛ wɛrɛ ye ka wuli ka bɔ kɔrɔn fɛ, Ala ɲɛnama taamaʃyɛn b'a bolo.
3 U y'a fɔ ko: «Aw kana dugukolo wala kɔgɔji wala jiriw tɔɔrɔ fo an ka an ka Elohim ka jɔnw siri u ɲɛda la.»
4 Ne ye taamaʃyɛn minnu sirilen bɛ, olu hakɛ mɛn.
5 Juda kabila la, mɔgɔ waa tan ni fila taamashyɛn tun bɛ yen. Rubɛn kabila la, mɔgɔ waa tan ni fila taamashyɛn tun bɛ yen. Gad kabila la, mɔgɔ waa tan ni fila taamashyɛn tun bɛ yen.
6 Aser kabila la, mɔgɔ waa tan ni fila taamashyɛn tun bɛ u la. Neptali ka kabila la, mɔgɔ waa tan ni fila tun sɛbɛnnen bɛ. Manase kabila la, mɔgɔ waa tan ni fila taamashyɛn tun bɛ yen.
7 Simeɔn kabila la, mɔgɔ waa tan ni fila taamashyɛn tun bɛ yen. Levi kabila la, mɔgɔ waa tan ni fila taamashyɛn tun bɛ yen. Isakari kabila la, mɔgɔ waa tan ni fila taamashyɛn tun bɛ yen.
8 Zabulɔn kabila la, mɔgɔ waa tan ni fila taamashyɛn tun bɛ yen. Yusufu kabila la, mɔgɔ waa tan ni fila taamashyɛn tun bɛ yen. Bɛnzamɛn bɔnsɔn la, mɔgɔ waa tan ni fila taamashyɛn tun bɛ yen.
9 O kɔfɛ, ne ye jamaba ye, mɔgɔ si ma se ka minnu jate, siyaw ni siyaw ni siyaw ni kanw bɛɛ la, u jɔlen bɛ masasigilan ɲɛfɛ ani Sagaden ɲɛkɔrɔ, u tun bɛ fini jɛmanw ni bolokoniw don u bolo;
10 U pɛrɛnna ni kanba ye ko: «Kisili ka kɛ an ka Elohim ye min sigilen bɛ masasigilan kan ani Sagaden ye.»
11 Mɛlɛkɛw bɛɛ jɔlen tora masasigilan ni cɛkɔrɔbaw ni bagan naani lamini na, ka u biri masasigilan ɲɛ kɔrɔ ka Elohim bato.
12 A y'a fɔ ko: «Amiina: Duba ni nɔɔrɔ ni hakilitigiya ni barika dali ni bonya ni sebaaya ni sebaaya ka kɛ an ka Ala ye badaa-badaa.» Amiina.
13 Cɛkɔrɔba dɔ y'a jaabi ko: «Nin minnu bɛ fini jɛmanw don, olu ye jumɛnw ye?» U bɔra min?
14 Ne y'a fɔ a ye ko: «Matigi, i b'a dɔn.» A y'a fɔ ne ye ko: «Nin mɔgɔw bɔra tɔɔrɔba la ka u ka finiw ko ka u fin Sagaden joli la.»
15 O de kosɔn u bɛ Elohim ka masasigilan ɲɛ kɔrɔ ka baara kɛ a ye su ni tile a ka Alabatosoba kɔnɔ.
16 Kɔngɔ tɛna kɛ u la tun, minnɔgɔ tɛna kɛ u la tun. Tile tɛna yeelen bɔ u kan, wala funteni si tɛna yeelen bɔ u kan.»
17 Sagaden min bɛ masasigilan cɛmancɛ la, o na u balo, ka taa n'u ye jibɔyɔrɔ ɲɛnamaw la.

SABABU 8NAN

1 A ye taamashyɛn wolonwulanan da wuli tuma min na, makun donna sankolo la lɛrɛ tilancɛ ɲɔgɔn.
2 Ne ye mɛlɛkɛ wolonwula ye minnu jɔlen bɛ Elohim ɲɛ kɔrɔ. buru wolonwula dira u ma.
3 Mɛlɛkɛ wɛrɛ nana ka jɔ sarakabɔlan da la, sanu wusulan dɔ tun b'a bolo. wusulan caman dira a ma, walisa a ka o kɛ ni mɔgɔ senumaw bɛɛ ka deliliw ye sanu sarakabɔlan kan min tun bɛ masasigilan ɲɛfɛ.
4 Wusulan sisi min tun bɛ na ni mɔgɔ senumaw ka deliliw ye, o wulila ka bɔ mɛlɛkɛ bolo Elohim ɲɛ kɔrɔ.

5 Mɛlɛkɛ ye wusulan ta k'a fa sarakabɔlan tasuma la k'a fili dugukolo kan.
6 Mɛlɛkɛ wolonwula minnu tun bɛ ni burufiyɛkan wolonwula ye, olu y'u labɛn ka fɔ.
7 Mɛlɛkɛ fɔlɔ ye pɛrɛn ci, sanbɛlɛ ni tasuma ni joli ɲagaminen tugura o kɔ, u filila dugukolo kan, jiriw tila sabanan jeni, binkɛnɛ bɛɛ jeni.
8 Mɛlɛkɛ filanan ye pɛrɛn ci, i n'a fɔ kuluba min bɛ tasuma jeni, o filila kɔgɔji la.
9 Danfɛn minnu tun bɛ kɔgɔji la, ni ɲɛnamaya tun bɛ olu la, u tila sabanan sara. Kurunw tila sabanan tiɲɛna.
10 Mɛlɛkɛ sabanan ye pɛrɛn ci, dolow belebeleba dɔ binna ka bɔ sankolo la, a tun bɛ jeni i n'a fɔ fitinɛ, ka bin baji tila sabanan kan ani jibolisiraw kan.
11 O dolow tɔgɔ ye ko Wolo. Cɛ caman sara o ji la, katuguni u dusu tiɲɛna.
12 Mɛlɛkɛ naaninan ye pɛrɛn ci, tile tila sabanan ni kalo tila sabanan ni dolow tila sabanan gosi. U tila sabanan dibi donna cogo min na, tile ma yeelen bɔ u tila sabanan na, ani su fana.
13 Ne ye mɛlɛkɛ dɔ ye min bɛ ka pan sankolo cɛma, a y'a fɔ ni kanba ye ko: «Bɔnɛ, bɔnɛ, bɔnɛ bɛ dugukolo sigibagaw ma, mɛlɛkɛ saba minnu bɛ yen, olu ka burufiyɛkan tɔw kosɔn.» hali bi a ma fɔ!

SABABU 9NAN

1 Mɛlɛkɛ duurunan ye pɛrɛn ci, ne ye dolow ye ka bɔ sankolo la ka bin dugukolo kan.
2 A ye dingɛ dunba da wuli. Sisi bɔra dingɛ kɔnɔ, i ko foroba sisi. tile ni fiɲɛ dibi donna dingɛ sisi kosɔn.
3 Ntumuw bɔra o sisi la ka na dugukolo kan.
4 A fɔra u ye ko u kana dugukolo binkɛnɛw wala jiri si la tɔɔrɔ. Nka Elohim ka taamashyɛn tɛ minnu ɲɛda la, olu dɔrɔn de don.
5 A dira u ma ko u kana u faga, nka u ka tɔɔrɔ kalo duuru kɔnɔ.
6 O donw na, mɔgɔw na saya ɲini, nka u tɛna a sɔrɔ. U b'a fɛ ka sa, saya na boli u ɲɛ.»
7 Ntumuw cogoya tun bɛ i ko sow minnu labɛnnen don kɛlɛ kama. U kunkolo tun bɛ i ko masafugulan i ko sanu, u ɲɛda tun bɛ i ko mɔgɔw ɲɛda.
8 U kunsigi tun bɛ i ko musow kunsigi, u ɲinw tun bɛ i ko waraba ɲinw.
9 U tun bɛ ni disi dawolo ye, i n'a fɔ nɛgɛ disilanw. U kamanw mankan tun bɛ i ko sow caman ka wotoro mankan minnu bɛ boli ka taa kɛlɛ la.
10 U kɔw tun bɛ i n'a fɔ ɲɔw, sɔgɔsɔgɔninjɛ tun bɛ u kɔw la.
11 Masakɛ dɔ tun bɛ u kun na, o ye dingɛ dunba mɛlɛkɛ ye, a tɔgɔ ye ko Abadɔn Heburukan na, nka Gɛrɛkikan na, a tɔgɔ ye ko Apoliyɔn.
12 Bɔnɛ kelen tɛmɛna. A filɛ, bɔnɛ fila wɛrɛ bɛna na kɔfɛ.»
13 Mɛlɛkɛ wɔɔrɔnan ye pɛrɛn ci, ne ye kumakan dɔ mɛn ka bɔ sanu sarakabɔlan buruju naani la, o min bɛ Elohim ɲɛ kɔrɔ.
14 A y'a fɔ mɛlɛkɛ wɔɔrɔnan ye, burufiyɛn bɛ min bolo ko: «Mɛlɛkɛ naani minnu sirilen bɛ Efrate bajiba la, i ka olu lajɔ.»
15 Mɛlɛkɛ naani minnu tun labɛnnen don lɛrɛ kelen ni tile kelen ani kalo kelen ani san kelen kɔnɔ, olu bilala ka mɔgɔw tila sabanan faga.
16 Sotigiw ka kɛlɛbolo hakɛ tun ye waa kɛmɛ fila ye.
17 O cogo la, ne ye sow ni u kan sigibagaw ye o cogo la, tasuma ni jasin ni kiburukisɛw bɛ u disi la. Tasuma ni sisi ni kifura bɔra u da la.
18 Tasuma ni sisi ni kabakurun minnu bɔra u da la, olu tila sabanan fagara o mɔgɔ saba de fɛ.
19 U ka sebaaya bɛ u da la ani u kɔw la, katuguni u kɔw tun bɛ i ko sa, kunkolow tun bɛ u la, u bɛ tɔɔrɔ ni u ye.
20 Mɔgɔ tɔw minnu ma faga nin tɔɔrɔw fɛ, olu ma nimisa u bolow ka kɛwalew la, walisa u kana jinɛw bato, ni sanu ni warijɛ ni nɛgɛso ani kabakurun ni jiri boliw U tɛ se ka yeli kɛ, ka mɛnni kɛ, ka taama.
21 U ma nimisa u ka mɔgɔfaga la, wala u ka subagaya ko la, wala u ka jatɔya la, wala u ka sonyali la.

SABABU 10NAN

1 Ne ye mɛlɛkɛ barikama wɛrɛ ye ka jigin ka bɔ sankolo la, sankaba fini donna a kun na.
2 Gafe fitinin da wulilen tun b'a bolo.
3 U pɛrɛnna ni kanba ye i n'a fɔ waraba pɛrɛnkan.
4 Sanpɛrɛn wolonwula ye u kan bɔ tuma min na, ne tun bɛ ɲini ka sɛbɛn ci, ne ye kumakan dɔ mɛn ka bɔ sankolo la k'a fɔ ne ye ko: «Sanpɛrɛn wolonwula ye fɛn minnu fɔ, i ka olu taamasiyɛn, i kana u sɛbɛn.»
5 Ne ye mɛlɛkɛ min ye, o jɔlen bɛ kɔgɔji ni dugukolo kan, o y'a bolo kɔrɔta ka taa sankolo la.
6 Min ɲɛnama don badaa-badaa, min ye sankolo ni a kɔnɔfɛnw ni dugukolo ni a kɔnɔfɛnw ni kɔgɔji ni a kɔnɔfɛnw da, ko waati na kɛ a tɛ kɛ tugun:
7 Nka mɛlɛkɛ wolonwulanan ka kumakan bɔ donw na, ni a bɛ fɔli daminɛ tuma min na, Elohim ka gundo na ban, i ko a y'a fɔ a ka jɔn kiraw ye cogo min na.
8 Ne ye kumakan min mɛn ka bɔ sankolo la, o kumana ne fɛ ko kura ko: «Taa gafe fitinin min dabɔlen bɛ mɛlɛkɛ bolo, o min jɔlen bɛ kɔgɔji ni dugukolo kan, o ta.»
9 Ne taara mɛlɛkɛ fɛ k'a fɔ a ye ko: «I ka gafe fitinin di ne ma.» A y'a fɔ ne ye ko: «A ta ka a dun. O na i kɔnɔbara dusu tiɲɛ, nka a na diya i da la i ko mɔni.
10 Ne ye gafe fitinin bɔ mɛlɛkɛ bolo k'a dun. A tun ka di ne da la i ko mɔni.
11 A y'a fɔ ne ye ko: «I ka kan ka kiraya kɛ ko kura siya caman ni siya caman ni kan caman ni masakɛ caman ɲɛkɔrɔ.»

SABABU 11NAN

1 Nɛgɛbere dɔ dira ne ma min bɛ i ko bere.
2 Nka Alabatosoba kɔkan kɛnɛba to yen, aw kana o suman. katuguni a dira siya wɛrɛw ma, u na dugu senuma senna kalo binaani ni fila kɔnɔ.
3 Ne na fanga di ne ka seere fila ma, u na kiraya kɛ tile waa kelen ni kɛmɛ fila ni biwɔɔrɔ la, u ni bɔrɔw don.
4 Olu ye oliviye jiri fila ni fitinɛlan fila ye minnu jɔlen bɛ dugukolo ka Ala ɲɛ kɔrɔ.
5 Ni mɔgɔ dɔ b'a fɛ ka u tɔɔrɔ, tasuma bɛ bɔ u da la ka u juguw faga.
6 Se bɛ olu ye ka sankolo datugu, walisa sanji kana na u ka kiraya donw na, ka se sɔrɔ ji kan ka u yɛlɛma joli ye, ka dugukolo gosi ni tɔɔrɔ bɛɛ ye tuma o tuma.
7 Ni u ye u ka seereya ban tuma min na, wara min bɛ wuli ka bɔ dingɛ dunba kɔnɔ, o na kɛlɛ kɛ u fɛ, ka se sɔrɔ u kan ka u faga.

8 U suw na da duguba nbɛda la, o duguba min bɛ wele
hakili ta fan fɛ ko Sodɔmu ni Misira, an Matigi gengenna
jiri la yɔrɔ min na.
9 Mɔgɔw ni siyaw ni kanw ni siyaw na u suw ye tile saba
ni tila kɔnɔ, u tɛna sɔn u ka suw ka bila kaburuw kɔnɔ.
10 Dugukolo kan sigibagaw na ɲagali u ko la ka ɲagali ka
nilifɛnw ci ɲɔgɔn ma. sabu o kira fila ninnu ye dugukolo
kan sigibagaw tɔɔrɔ.
11 Tile saba ni tila tɛmɛnen kɔ, Elohim ka ɲɛnamaya Ni
donna u kɔnɔ, u jɔlen tora u senw kan. Minnu y'u ye,
siranba donna olu la.
12 U ye kumakanba dɔ mɛn ka bɔ sankolo la k'a fɔ u ye ko:
«Yɛlɛn yan.» U yɛlɛla sankolo la sankaba kɔnɔ. U juguw
y'u ye.
13 O waati kelen na, dugukolo yɛrɛyɛrɛba kɛra, dugu tila
tannan binna, dugukolo yɛrɛyɛrɛ in na, mɔgɔ waa
wolonwula fagara.
14 Bɔnɛ filanan tɛmɛna. Bɔnɛ sabanan bɛ na joona.»
15 Mɛlɛkɛ wolonwulanan ye fiɲɛ bila. Kumakanba dɔw
bɔra sankolo la k'a fɔ ko: «Nin diɲɛ masaya kɛra an Matigi
ni a ka Krisita ka masaya ye. A na masaya kɛ badaa-badaa.
16 Maakɔrɔ mugan ni naani minnu sigilen bɛ Elohim ɲɛ
kɔrɔ u sigiyɔrɔw kan, olu y'u biri u ɲɛda la ka Elohim bato.
17 U y'a fɔ ko: «Matigi Ala Sebaayabɛɛtigi, an bɛ barika da
i ye. Katuguni i ye i ka fanga belebeleba ta i bolo ka
masaya kɛ.»
18 Siyaw dimina, i ka diminya ni suw ka waati sera, walisa
kiri ka tigɛ u kan, ka sara di i ka jɔn kiraw ni mɔgɔ
senumaw ni i tɔgɔ ɲɛsiranbaaw ma. fitininw ni belebelebaw;
Minnu bɛ dugukolo tiɲɛ, a ka kan ka olu halaki.»
19 Elohim ka Alabatosoba dabɔra sankolo la, a ka layidu
wagande ye a ka Alabatosoba kɔnɔ.

SABABU 12NAN

1 Kabakoba dɔ y'i jira sankolo la. Muso dɔ tun bɛ fini don
tile la, kalo tun bɛ a sen kɔrɔ, dolow tan ni fila masafugulan
tun bɛ a kun na.
2 Muso kɔnɔma tora, a kulela, a bangenen kɔ, a tun bɛ dimi
ka bange.
3 Kabako wɛrɛ kɛra sankolo la. Sa bilenmanba dɔ filɛ,
kunkolo wolonwula ni biɲɛ tan bɛ a la, masafugulan
wolonwula bɛ a kun na.
4 A kɔ ye sankolo dolow tila sabanan sama ka u fili
dugukolo kan.
5 A ye cɛ den bange, o tun bɛna siyaw bɛɛ mara ni
nɛgɛbere ye.
6 Muso bolila ka taa kungokolon kɔnɔ, Elohim ye yɔrɔ
labɛn yɔrɔ min na, walisa u k'a balo yen tile ba kelen ni
kɛmɛ fila ni biwɔɔrɔ.
7 Kɛlɛ kɛra sankolo la, Misɛl ni a ka mɛlɛkɛw ye sa kɛlɛ.
Sa ni a ka mɛlɛkɛw ye kɛlɛ kɛ.
8 A ma se sɔrɔ. U yɔrɔ fana ma sɔrɔ sankolo la tun.
9 Sa kɔrɔba min bɛ wele ko Sitanɛ ni Sitanɛ, o min bɛ diɲɛ
bɛɛ lafili, o gɛnna ka bɔ kɛnɛma.
10 Ne ye kumakanba dɔ mɛn sankolo la ko: Kisili ni barika
ni an ka Ala ka masaya ni a ka Krisita ka sebaaya nana
sisan ani su fɛ.
11 U ye se sɔrɔ a kan Sagaden joli ni u ka seereya kuma
barika la. U ma u ni kanu fo ka se saya ma.
12 O de kosɔn, aw sankolow, aw minnu sigilen bɛ u kɔnɔ,
aw ka ɲagali. Bɔnɛ bɛ dugukolo ni kɔgɔji sigibagaw ye!
Sitanɛ jiginna aw fɛ ni diminyaba ye, katuguni a y'a dɔn ko
waati dɔɔnin dɔrɔn de bɛ a bolo.
13 Sa y'a ye ko a filila dugukolo kan tuma min na, a ye
muso min bange, a ye o tɔɔrɔ.
14 Ntuba dɔ kaman fila dira muso ma, walisa a ka pan ka
taa kungokolon kɔnɔ, ka taa a yɔrɔ la, a bɛ balo yɔrɔ min na
waati ni waati ni waati tilancɛ, ka bɔ sa ɲɛda la.
15 Sa ye ji bɔ a da la i n'a fɔ sanjiba muso nɔfɛ, walisa a ka
taa ni a ye sanjiba fɛ.
16 Dugukolo ye muso dɛmɛ, dugukolo y'a da yɛlɛ ka sajiba
min fili a da la, a y'o munumunu.
17 Sa dimina muso kɔrɔ, a taara kɛlɛ kɛ ni a bɔnsɔn tɔw ye,
olu minnu bɛ Elohim ka ci fɔlenw mara, ka Yesu Krisita
seereya kɛ.

SABABU 13NAN

1 Ne jɔlen tora kɔgɔji cɛncɛn kan, ka waraba dɔ wuli ka bɔ
kɔgɔji la, kunkolo wolonwula ni biɲɛ tan bɛ a la,
masafugulan tan bɛ a biɲɛw kan, Ala tɔgɔ tiɲɛni tɔgɔ bɛ a
kunkolow kan.
2 Ne ye wara min ye, o tun bɛ i ko nɛgɛso, a senw tun bɛ i
ko ursi senw, a da tun bɛ i ko waraba da.
3 Ne ye a kunkolo kelen ye i ko a joginlen don fo ka sa. A
joginda salen kɛnɛyara, diɲɛ bɛɛ kabakoyara o waraba nɔfɛ.
4 Sa min ye fanga di waraba ma, u ye o bato. jɔn bɛ se ka
kɛlɛ kɛ n'a ye ?
5 Da dɔ dira a ma min bɛ kumabaw fɔ ani ka Ala tɔgɔ tiɲɛ.
Fanga dira a ma ka kalo binaani ni fila kɛ.
6 A y'a da wuli ka Ala tɔgɔ tiɲɛ, ka a tɔgɔ n'a ka fanibugu
ni sankolo sigibagaw tɔgɔ tiɲɛ.
7 A dira a ma ka kɛlɛ kɛ ni mɔgɔ senumaw ye, ka se sɔrɔ u
kan.
8 Dugukolo kan sigibagaw bɛɛ na o bato, minnu tɔgɔ ma
sɛbɛn Sagaden fagalen ka ɲɛnamaya kitabu kɔnɔ kabini
diɲɛ daminɛ.
9 Ni tulo bɛ mɔgɔ dɔ fɛ, a ka mɛnni kɛ.
10 Min bɛ taa jɔnya la, o na taa jɔnya la. Nin ye mɔgɔ
senumaw ka muɲuli ni u ka dannaya ye.
11 Ne ye wara wɛrɛ ye min bɛ ka bɔ dugukolo kan. Biɲɛ
fila tun b'a la i ko sagaden, a tun bɛ kuma i ko sa.
12 A bɛ wara fɔlɔ ka sebaaya bɛɛ kɛ a ɲɛ kɔrɔ, ka dugukolo
ni a kɔnɔmɔgɔw bila ka wara fɔlɔ bato, wara fɔlɔ min
joginda kɛnɛyara.
13 A bɛ kabakobaw kɛ fo ka tasuma jigin ka bɔ sankolo la
dugukolo kan mɔgɔw ɲɛ na.
14 A bɛ dugukolo kan sigibagaw lafili o kabakow fɛ, a tun
bɛ se ka minnu kɛ wara ɲɛ kɔrɔ. a y'a fɔ dugukolo kan
sigibagaw ye ko u ka ja dɔ dilan waraba ma, npan joginlen
tun bɛ min na, a ɲɛnama don.
15 Fanga tun b'a bolo ka ɲɛnamaya di waraba ja ma, walisa
wara ja ka kuma, ka mɔgɔ minnu t'a fɛ ka waraba ja bato,
olu ka faga.
16 A bɛ mɔgɔ bɛɛ bila u kininbolo la wala u ɲɛda la.
17 Mɔgɔ si kana se ka sanni kɛ wala ka feere, fo taamaʃyɛn
bɛ min na, wala waraba tɔgɔ wala a tɔgɔ nimɔrɔ.
18 Hakilitigiya filɛ nin ye. Hakililila bɛ min na, o ka wara
jate minɛ, katuguni o ye mɔgɔ jate ye. A hakɛ ye kɛmɛ
wɔɔrɔ ni bi wɔɔrɔ ni wɔɔrɔ ye.

SABABU 14NAN

1 Ne ye a filɛ, Sagaden dɔ jɔlen bɛ Siyɔn kulu kan, ani mɔgɔ waa kɛmɛ binaani ni naani, a Fa tɔgɔ sɛbɛnnen bɛ u ɲɛda la.
2 Ne ye kumakan dɔ mɛn ka bɔ sankolo la, i ko ji caman kan, i ko sanpɛrɛnkanba.
3 U ye dɔnkili kura da masasigilan ni fɛn naani ni cɛkɔrɔbaw ɲɛ kɔrɔ, mɔgɔ si ma se ka o dɔnkili dege ni mɔgɔ waa kɛmɛ ni bi naani ni naani tɛ, minnu kunmabɔra ka bɔ dugukolo kan.
4 Ninnu ye olu ye minnu ma nɔgɔ musow fɛ. sabu u ye npogotigininw ye. Minnu bɛ tugu Sagaden kɔ, a bɛ taa yɔrɔ o yɔrɔ. Olu kunmabɔra ka bɔ mɔgɔw cɛma, u kɛra den fɔlɔw ye Ala ni Sagaden fɛ.
5 Namara si ma sɔrɔ u da la, katuguni jalaki tɛ u la Ala ka masasigilan ɲɛkɔrɔ.
6 Ne ye mɛlɛkɛ wɛrɛ ye a bɛ pan sankolo cɛma, Kibaru Duman banbali tun b'a bolo ka waajuli kɛ dugukolo kan sigibagaw ni siyaw bɛɛ ye, ani siyaw bɛɛ ye, ani kanw bɛɛ ye.
7 A y'a fɔ ni kanba ye ko: «A' ye siran Elohim ɲɛ ka a bonya. Katuguni a ka kiri waati sera.
8 Mɛlɛkɛ wɛrɛ tugura a nɔfɛ k'a fɔ ko: «Babilonɛ binna, a binna, o duguba, katuguni a ye siyaw bɛɛ min a ka jatɔya diminya diwɛn na.»
9 Mɛlɛkɛ sabanan tugura u nɔfɛ, k'a fɔ ni kanba ye ko: «Ni mɔgɔ dɔ bɛ wara ni a ja bato, ka a taamasiyɛn sɔrɔ a ɲɛda la wala a bolo la.
10 Elohim ka diminya diwɛn na min. A na tɔɔrɔ ni tasuma ni kiburu ye mɛlɛkɛ senumaw ni Sagaden ɲɛ kɔrɔ.
11 U ka tɔɔrɔ sisi bɛ wuli badaa-badaa.
12 Mɔgɔ senumaw ka muɲuli filɛ nin ye.
13 Ne ye kumakan dɔ mɛn ka bɔ sankolo la k'a fɔ ne ye ko: «I ka sɛbɛn kɛ ko: «Su minnu bɛ sa Matigi la kabini sisan, olu ye dubadenw ye.» U ka kɛwalew bɛ tugu u kɔ.
14 Ne y'a filɛ ka sankaba finman dɔ ye, mɔgɔ dɔ sigilen bɛ sankaba kan i ko Mɔgɔ Denkɛ, sanu masafugulan b'a kun na, nɛgɛbere nɔgɔlen dɔ b'a bolo.
15 Mɛlɛkɛ wɛrɛ bɔra Alabatosoba kɔnɔ ka pɛrɛn ni kanba ye sankaba kan sigibaa ye ko: «I ka i ka dawolo don ka suman tigɛ, katuguni i ka suman tigɛ waati sera. katuguni dugukolo suman mɔna.
16 Min sigilen bɛ sankaba kan, o y'a ka dawolo da dugukolo kan. Dugukolo suman tigɛra.
17 Mɛlɛkɛ wɛrɛ bɔra sankolo la Alabatosoba kɔnɔ.
18 Mɛlɛkɛ wɛrɛ bɔra sarakabɔlan kan, tasuma fanga tun bɛ min na. A pɛrɛnna ni kulekanba ye min bɛ ni nɛgɛbere nɔgɔlen ye, k'a fɔ ko: «I ka i ka nɛgɛso nɔgɔlen don ka dugukolo ɛrɛzɛnsunw lajɛ. sabu a ka rɛzɛnw mɔna ka dafa.
19 Mɛlɛkɛ y'a ka dawolo don dugukolo la ka dugukolo rezɛnsun lajɛ ka o fili Elohim ka diminya diwɛnforoba kɔnɔ.
20 Diwɛnbɔlan sennana dugu kɔfɛ, joli bɔra diwɛnbɔlan na fo ka se sow kunberew ma.

SABABU 15NAN

1 Ne ye taamashyɛn wɛrɛ ye sankolo la, min ka bon ni kabako ye, mɛlɛkɛ wolonwula ye tɔɔrɔ laban wolonwula sɔrɔ. Elohim ka diminya falen bɛ olu de la.»
2 Ne y'a ye i n'a fɔ galasi kɔgɔji min ɲagaminen don tasuma la, minnu ye se sɔrɔ waraba ni a ja ni a taamasiyɛn ni a tɔgɔ hakɛ kan, olu jɔlen bɛ galasi kɔgɔji kan , Ala ka nɛgɛberew bɛ u bolo.
3 U ye Elohim ka baaraden Musa ka dɔnkili da ani Sagaden ka dɔnkili la k'a fɔ ko: «Matigi Ala Sebaayabɛɛtigi, i ka kɛwalew ka bon ni kabako ye. I ka siraw tilennen don ani u ye tiɲɛ ye, e, mɔgɔ senumaw ka Masakɛ.
4 Matigi, jɔn tɛna siran i ɲɛ ka i tɔgɔ bonya? katuguni e kelenpe de ye senuma ye, katuguni siyaw bɛɛ na na i bato. katuguni i ka kiriw jirala.»
5 O kɔ, ne ye a filɛ, ka seereya fanibugu Alabatosoba da wulilen ye sankolo la.
6 Mɛlɛkɛ wolonwula bɔra Alabatosoba kɔnɔ, tɔɔrɔ wolonwula tun bɛ u bolo, u tun bɛ fini sanuman ni fini jɛmanw don, ka u disi siri ni sanu cɛsirilan ye.
7 O fɛn ɲɛnama naani la kelen ye sanu daga wolonwula di mɛlɛkɛ wolonwula ma, Elohim ka diminya min bɛ balo badaa-badaa.
8 Alabatosoba fa sisi la ka bɔ Elohim nɔɔrɔ ni a ka sebaaya la. Mɔgɔ si ma se ka don Alabatosoba kɔnɔ, fo mɛlɛkɛ wolonwula ka tɔɔrɔ wolonwula ka dafa.

SABABU 16NAN

1 Ne ye kumakanba mɛn ka bɔ Alabatosoba kɔnɔ k'a fɔ mɛlɛkɛ wolonwula ye ko: «Aw ka taa ka Elohim ka diminya dagaw bɔn dugukolo kan.»
2 Fɔlɔ taara k'a ka daga bɔn dugukolo kan. Mankanba ni jugumanba dɔ binna waraba taamasyɛn bɛ mɔgɔ minnu kan, ani a ja batobagaw kan.
3 Mɛlɛkɛ filanan y'a ka daga bɔn kɔgɔji kan. A kɛra i ko mɔgɔ salen joli.
4 Mɛlɛkɛ sabanan y'a ka daga bɔn bajiw ni jibolisiraw kan. U kɛra joli ye.
5 Ne ye ji mɛlɛkɛ ka kuma mɛn ko: «Matigi, i tilennen don, i tun bɛ yen, i na kɛ, katuguni i ye kiri tigɛ nin cogo la.»
6 U ye mɔgɔ senumaw ni kiraw joli bɔn, i ye joli di u ma u ka min. sabu u ka kan.»
7 Ne ye dɔ wɛrɛ mɛn ka bɔ sarakabɔlan kan k'a fɔ ko: «Matigi Ala Sebaayabɛɛtigi, i ka kiritigɛlaw ye tiɲɛ ye ani u tilennen don.»
8 Mɛlɛkɛ naaninan y'a ka daga bɔn tile kan. Fanga dira a ma ka mɔgɔw jeni ni tasuma ye.
9 Funteniba ye mɔgɔw jeni ka Elohim tɔgɔ tiɲɛ, o tɔɔrɔw fanga bɛ min na.
10 Mɛlɛkɛ duurunan y'a ka daga bɔn waraba sigilan kan. A ka masaya tun falen bɛ dibi la. U y'u nɛnkunw ɲimi dimi kosɔn.
11 U ye sankolola Ala tɔgɔ tiɲɛ u ka dimi ni u ka joginda kosɔn, u ma nimisa u ka kɛwalew la.
12 Mɛlɛkɛ wɔɔrɔnan y'a ka daga bɔn Efrate bajiba kan. A ji jalen don, walisa kɔrɔnfɛla masakɛw ka sira ka labɛn.
13 Ne ye jinɛ nɔgɔlen saba ye minnu bɛ i ko sagaw, olu bɔra sa da la ani waraba da la ani kira nkalontigɛla da la.
14 U ye jinɛw niw ye, minnu bɛ kabakow kɛ, minnu bɛ taa dugukolo ni diɲɛ bɛɛ masakɛw fɛ, ka u lajɛ ka taa Elohim Sebaayabɛɛtigi ka donba kɛlɛ la.
15 A filɛ, ne bɛ na i ko son. Mɔgɔ min bɛ kɔlɔsili kɛ ka a ka finiw mara, o ye dubaden ye, walisa a farilankolon kana taama, k'a maloya ye.
16 A y'u lajɛ yɔrɔ la min bɛ wele Heburukan na ko Harmagedɔn.

17 Mɛlɛkɛ wolonwulanan y'a ka daga bɔn fiɲɛ la. Mankanba bɔra sankolo Alabatosoba kɔnɔ ka bɔ masasigilan kan ko: «A kɛra.»
18 Kumakanw ni sanpɛrɛnkanw ni sanpɛrɛnw bɔra. dugukolo yɛrɛyɛrɛba dɔ kɛra, min ma kɛ kabini hadamadenw tun bɛ dugukolo kan, dugukolo yɛrɛyɛrɛba min tun ka bon ten.
19 Duguba tilalen don yɔrɔ saba la, siyaw ka duguw binna, Babilonɛba hakili jiginna Elohim ɲɛ kɔrɔ, walisa ka a ka diminya diwɛn jifilen di a ma.
20 Gun bɛɛ bolila ka taa, kuluw ma sɔrɔ.
21 Sanbɛlɛba dɔ binna mɔgɔw kan ka bɔ sankolo la, kabakurun kelen-kelen bɛɛ girinya bɛ se talent kelen ma. Katuguni o tɔɔrɔ tun ka bon kosɛbɛ.

SABABU 17NAN

1 Mɛlɛkɛ wolonwula minnu tun bɛ ni daga wolonwula ye, olu dɔ nana ka kuma ne fɛ k'a fɔ ne ye ko: «Na yan. Jatɔmusoba min sigilen bɛ ji caman kan, ne na o kiritigɛ jira i la.
2 Dugukolo masakɛw ye jatɔya kɛ ni olu ye, ka dugukolo sigibagaw dɔlɔ a ka jatɔya diwɛn na.
3 A ye ne ta ni hakili la ka taa kungokolon kɔnɔ, ne ye muso dɔ sigilen ye wara bilenman dɔ kan, a falen bɛ Ala tɔgɔ tiɲɛni tɔgɔw la, kunkolo wolonwula ni biɲɛ tan bɛ a la.
4 Muso tun ye fini jɛman ni bilen bilenman don, a tun masirilen don ni sanu ni kabakurun sɔngɔ gɛlɛnw ni perlew ye.
5 Tɔgɔ sɛbɛnnen tun bɛ a ɲɛda la ko: «Gundola, Babilonɛba, jatɔmusow ni dugukolo haramulenw ba.»
6 Ne ye muso ye min ye dɔlɔminna ye ni mɔgɔ senumaw joli ye, ani Yesu ka martiriw joli la.
7 Mɛlɛkɛ y'a fɔ ne ye ko: «Mun na i kabakoyara?» Muso ni waraba min bɛ a ta, kunkolo wolonwula ni biɲɛ tan bɛ min na, ne na o gundo fɔ i ye.
8 I ye wara min ye, o tun bɛ yen, a tɛ yen. U na wuli ka bɔ dingɛ dunba kɔnɔ ka taa halakili la, dugukolo kan sigibagaw na kabakoya, minnu tɔgɔ ma sɛbɛn ɲɛnamaya kitabu kɔnɔ kabini diɲɛ daminɛ, ni u ye waraba ye min tun bɛ yen, ani tɛ, hali o bɛɛ la, a bɛ ten.
9 Hakili min bɛ hakilitigiya la, o filɛ nin ye. Kunkolo wolonwula ye kulu wolonwula ye, muso sigilen bɛ minnu kan.
10 Masakɛ wolonwula bɛ yen, duuru binna, kelen bɛ yen, tɔ kelen ma na fɔlɔ. Ni a nana, a ka kan ka to yɔrɔ surun dɔ la.
11 Wara min tun bɛ yen, ni o tɛ yen, o ye 8nan ye, a bɛ wolonwula cɛma, a bɛ taa halakili la.
12 I ye biɲɛ tan minnu ye, olu ye masakɛ tan ye, minnu ma masaya sɔrɔ fɔlɔ. Nka aw ka fanga sɔrɔ i ko masakɛw lɛrɛ kelen ni wara ye.
13 O mɔgɔw hakili ye kelen ye, u na u ka sebaaya ni u ka fanga di wara ma.
14 U na kɛlɛ kɛ ni Sagaden ye, Sagaden na se sɔrɔ u kan, katuguni a ye matigiw Matigi ye, ani masakɛw ka masakɛ.
15 A y'a fɔ ne ye ko: «I ye ji minnu ye, jatɔmuso sigilen bɛ yɔrɔ min na, olu ye siyaw ni jamaba ni siyaw ni kan caman ye.»
16 I ye biɲɛ tan minnu ye waraba kan, olu na jatɔmuso koniya, k'a kɛ yɔrɔ lakolon ni farilankolon ye, ka a sogo dun ka a jeni ni tasuma ye.
17 Elohim ye a sago dafa, ka bɛn, ka u ka masaya di wara ma, fo Ala ka kumaw ka dafa.
18 I ye muso min ye, o ye duguba ye.

SABABU 18NAN

1 O kow kɔfɛ, ne ye mɛlɛkɛ wɛrɛ jigintɔ ye ka bɔ sankolo la. Dugukolo yeelenna ni a nɔɔrɔ ye.
2 A pɛrɛnna ni kanba ye k'a fɔ ko: «Babilonɛba binna, a binna, a kɛra jinɛw sigiyɔrɔ ye, jinɛ juguw bɛɛ ka sigiyɔrɔ, ani kɔnɔ nɔgɔlenw ni kɔnɔ koniyalenw bɛɛ ka so.»
3 Siyaw bɛɛ ye a ka jatɔya diminya diwɛn min, dugukolo masakɛw ye jatɔya kɛ n'a ye, dugukolo jagokɛlaw ye nafolo sɔrɔ a ka dumuni dumanw caya kosɔn.
4 Ne ye kumakan wɛrɛ mɛn ka bɔ sankolo la ko: «Ne ka mɔgɔw, aw ka bɔ a la, walisa aw kana kɛ a ka jurumuw la, aw kana a ka tɔɔrɔw sɔrɔ.»
5 A ka jurumuw sera sankolo la, Elohim hakili tora a ka tilenbaliyakow la.
6 A' ye a sara i ko a ye aw sara cogo min na, ka a ka kɛwalew kɛ siɲɛ fila ka kɛɲɛ ni a ka kɛwalew ye.
7 A y'a yɛrɛ bonya cogo min na, ka ɲɛnamaya duman kɛ, tɔɔrɔ ni dusukasi caman di a ma.
8 O de y'a to a ka tɔɔrɔw na na don kelen kɔnɔ, saya ni dusukasi ni kɔngɔ. A na jeni pewu tasuma na, katuguni Matigi Ala min bɛ kiri tigɛ a kan, o barika ka bon.»
9 Dugukolo kan masakɛ minnu ye jatɔya kɛ ka ɲɛnamaya duman kɛ a fɛ, olu na kasi ka kasi a kosɔn, ni u ye a jeni sisi ye tuma min na.
10 A jɔlen tora yɔrɔ jan a ka tɔɔrɔ siranya kosɔn, k'a fɔ ko: «Aw, bɔnɛ don, Babilonɛ duguba, dugu barikama! Sabu i ka kiri bɛ se lɛrɛ kelen kɔnɔ.»
11 Dugukolo kan jagokɛlaw na kasi ka kasi a kosɔn. sabu mɔgɔ si tɛ u ka jagofɛnw san tun.
12 Jagofɛnw ye sanu ni wariјɛ ni kabakurun sɔngɔ gɛlɛnw ni perlew ni finimugu ɲumanw ni wuluwulu ni siliki ni bilenmanw ni i ka jiriw bɛɛ ye, ani nɛgɛso minɛn suguya bɛɛ, ani minɛn suguya bɛɛ minnu dilalen don ni yiri sɔngɔ gɛlɛnw ye , ni nɛgɛ ni nɛgɛ ni kabakurun .
13 Kanɛli ni kasaw ni tulumafɛnw ni wusulan ni diwɛn ni tulu ni mugu ɲuman ni malo ni baganw ni sagaw ni sow ni wotoroninw ni jɔnw ni hadamadenw niw.
14 I ni nege tun bɛ den minnu na, olu bɔra i la, fɛn dumanw ni fɛn ɲumanw bɛɛ bɔra i la, i tɛna u sɔrɔ tun.
15 Jagokɛlaw minnu kɛra nafolotigi ye a fɛ, olu na jɔ yɔrɔ jan a ka tɔɔrɔ siranya kosɔn, u bɛ kasi ka kasi.
16 U y'a fɔ ko: «Bɔnɛ, bɔnɛ don, o duguba min tun bɛ fini jɛman ni fini bilenman ni bilenman don, ka sanu ni kabakurun sɔngɔ gɛlɛnw ni perlew don a la!
17 K'a masɔrɔ nafolo belebeleba in bɛ ban lɛrɛ kelen kɔnɔ. Kurun kuntigiw bɛɛ, kurunw kɔnɔ mɔgɔw bɛɛ, ani kurunbolilaw bɛɛ, ani kɔgɔji jagokɛlaw bɛɛ, u jɔlen tora yɔrɔ jan.
18 U pɛrɛnna ka a sisi sisi ye min bɛ ka jeni, k'a fɔ ko: «Dugu jumɛn bɛ nin duguba in na!»
19 U ye buguri da u kun na, ka pɛrɛn, ka kasi, ka kasi, k'a fɔ ko: «Aw, bɔnɛ don, o duguba, kurunba minnu tun bɛ kɔgɔji la, olu bɛɛ nafolotigiyara min kɔnɔ a sɔngɔ gɛlɛn kosɔn! A kɛra yɔrɔ lakolon ye lɛrɛ kelen kɔnɔ.»
20 E sankolo, ani ciden senumaw ni kiraw, aw ka ɲagali a ko la. katuguni Ala ye aw hakɛ bɔ a la.»

21 Mɛlɛkɛ barikama dɔ ye kabakurun dɔ ta i n'a fɔ bɔgɔdaga belebeleba, k'a fili kɔgɔji la k'a fɔ ko: «O Babilonɛ duguba na fili ni fanga ye ten, a tɛna sɔrɔ tun.»
22 Dɔnkilidalaw ni fɔlikɛlaw ni fɔlikɛlaw ni burufiyɛlaw mankan tɛna mɛn i kɔnɔ tun. Bololabaarakɛla si tɛna sɔrɔ i la tun. Mansin kabakurun mankan tɛna mɛn i kɔnɔ tun.
23 Fitinɛ yeelen tɛna yeelen bɔ i kɔnɔ tun. Kɔɲɔcɛ ni kɔɲɔmuso kan tɛna mɛn i la tun. Katuguni siyaw bɛɛ lafilira i ka jinɛweleli fɛ.»
24 Kiraw ni mɔgɔ senumaw ani mɔgɔ minnu fagara dugukolo kan, olu bɛɛ joli sɔrɔla a kɔnɔ.

SABABU 19NAN

1 O kow kɔfɛ, ne ye jamaba kanba mɛn sankolo la, k'a fɔ ko: «Aleluya. Kisili ni nɔɔrɔ ni bonya ni sebaaya ka kɛ Matigi an ka Ala ye.
2 A ka kiritigɛlaw ye tiɲɛ ni tilennenya ye, katuguni jatɔmusoba min ye dugukolo tiɲɛ ni a ka jatɔya ye, a ye o jalaki, ka a ka jɔnw joli hakɛ bɔ a bolo.
3 U y'a fɔ ko kura ko: «Aleluya.» A sisi wulila fo abada.
4 O cɛkɔrɔba mugan ni naani ni jinɛ naani y'u biri ka Elohim bato, min sigilen bɛ masasigilan kan, k'a fɔ ko: «Amiina. Aleluya ye.
5 Kumakan dɔ bɔra masasigilan kan k'a fɔ ko: «Aw ka jɔnw bɛɛ, aw minnu bɛ siran a ɲɛ, mɔgɔ fitininw ni mɔgɔbaw, aw ka an ka Elohim tanu.»
6 Ne ye jamaba kan mɛn, i n'a fɔ ji caman kan, i n'a fɔ sanpɛrɛnkan barikamaw, ko: «Aleluya.»
7 An ka nisɔndiya ka ɲagali ka bonya da a kan, katuguni Sagaden ka furu sera, a muso y'a yɛrɛ labɛn.
8 A y'a to a ka fini ɲuman don, a saniyalen ni fini jɛman, katuguni fini ɲuman ye mɔgɔ senumaw ka tilennenya ye.
9 A y'a fɔ ne ye ko: «I ka sɛbɛn ci ko: «Mɔgɔ minnu welelen don Sagaden ka furusiri la, olu ye dubadenw ye.» A y'a fɔ ne ye ko: «Nin ye Ala ka kuma sɛbɛw ye.»
10 Ne y'i bin a sen kɔrɔ walisa k'a bato. A y'a fɔ ne ye ko: «I kana o kɛ.
11 Ne ye sankolo da wulilen ye, ka so finman dɔ filɛ. Min sigilen bɛ a kan, o welera ko Dannabaa ani Tiɲɛtigi, a bɛ kiri tigɛ tilennenya la ka kɛlɛ kɛ.
12 A ɲɛw tun bɛ i ko tasuma tasuma, masafugulan caman tun bɛ a kun na. Tɔgɔ sɛbɛnnen tun b'a fɛ, mɔgɔ si tun t'o dɔn, fo ale yɛrɛ.
13 A tun bɛ fini don min tun su ji la joli la.
14 Kɛlɛbolo minnu tun bɛ sankolo la, olu tugura a nɔfɛ sow finmanw kan, u tun bɛ fini jɛman finmanw don.
15 Npan nɔgɔlen dɔ bɛ bɔ a da la, walisa a ka siyaw faga ni o ye, a na u mara ni nɛgɛbere ye.
16 Tɔgɔ sɛbɛnnen bɛ a ka finiw ni a cɛmancɛ la ko: «Masakɛw ka masakɛ ani Matigiw ka Matigi.»
17 Ne ye mɛlɛkɛ dɔ ye min jɔlen bɛ tile la. A pɛrɛnna ni kanba ye k'a fɔ kɔnɔw bɛɛ ye minnu bɛ pan sankolo cɛma ko: «Aw ka na aw lajɛ ɲɔgɔn fɛ Alaba ka surɔfana na.
18 Walisa aw ka se ka masakɛw sogo dun, ni kuntigiw sogo, ni cɛ barikamaw sogo, ani sow sogo, ani u kan sigibagaw sogo, ani mɔgɔw bɛɛ sogo, hɔrɔnw ni jɔnw sogo fitininw ni belebelebaw.
19 Ne ye waraba ni dugukolo masakɛw ni u ka kɛlɛbolow ye ɲɔgɔn lajɛn ka kɛlɛ kɛ so kan sigibaa ni a ka kɛlɛbolow kama.
20 O waraba minɛna, ani kira nkalontigɛla min ye kabakow kɛ a ɲɛ kɔrɔ, ka wara taamashyɛn sɔrɔbagaw ni a ja batobagaw lafili ni o ye. U fila bɛɛ filila ni ɲɛnama ye tasuma dingɛ dɔ kɔnɔ min tun bɛ ka jeni ni kabakurun ye.
21 Mɔgɔ tɔw fagara ni so kantigi ka npan ye, o npan bɔra a da la.

SABABU 20NAN

1 Ne ye mɛlɛkɛ dɔ jigintɔ ye ka bɔ sankolo la, dingɛ dunba konnɛgɛ ni cakɛda belebeleba b'a bolo.
2 A ye sa kɔrɔ min tɔgɔ ye ko Sitanɛ ni Sitanɛ, o minɛ k'a siri san ba kelen kɔnɔ.
3 U y'a fili dingɛ dunba kɔnɔ, k'a datugu, ka taamasiyɛn kɛ a kan, walisa a kana siyaw lafili tun, fo san ba kelen ka dafa.
4 Ne ye masasigilanw ye, u sigilen bɛ u kan, kiri dira u ma. A ja fana tun ma a taamashyɛn sɔrɔ u ɲɛda la wala u bolow la. U ye ɲɛnamaya kɛ ka masaya kɛ ni Krisita ye san ba kelen kɔnɔ.
5 Nka mɔgɔ salen tɔw ma ɲɛnamaya tugun fo san waa kelen ka ban. O ye lakununni fɔlɔ ye.
6 Min sen bɛ lakununni fɔlɔ la, o ye dubaden ye, a senuma don.
7 Ni o san waa kelen tɛmɛna, Sitanɛ na bɔ kaso la.
8 Siya minnu bɛ dugukolo fan naani la, Gog ni Magɔg, a na bɔ ka taa u lafili kɛlɛ la.
9 U yɛlɛla dugukolo kan ka mɔgɔ senumaw ka sigiyɔrɔ ni dugu kanulen lamini.
10 Sitanɛ min ye u lafili, o filila tasuma ni kifiri baji kɔnɔ, wara ni kira nkalontigɛla bɛ yɔrɔ min na, u na tɔɔrɔ su ni tile fo abada.
11 Ne ye masasigilan finmanba dɔ ye, ani mɔgɔ min sigilen bɛ a kan, dugukolo ni sankolo bolila ka bɔ a ɲɛda la. Yɔrɔ si ma sɔrɔ u ye.
12 Ne ye mɔgɔ salenw ye, mɔgɔ fitininw ni mɔgɔbaw, u jɔlen bɛ Elohim ɲɛ kɔrɔ. Kitabuw dabɔra, kitabu wɛrɛ dabɔra, o ye ɲɛnamaya kitabu ye.
13 Kɔgɔji ye suw labɔ a kɔnɔ. Saya ni jahanama ye suw don u kɔnɔ.
14 Saya ni jahanama filila tasuma kɔ la. Nin ye saya filanan ye.
15 Mɔgɔ o mɔgɔ ma sɔrɔ min sɛbɛnnen bɛ ɲɛnamaya kitabu kɔnɔ, o tigi filila tasuma baji kɔnɔ.

SABABU 21NAN

1 Ne ye sankolo kura ni dugukolo kura ye, katuguni sankolo fɔlɔ ni dugukolo fɔlɔ tɛmɛna. Kɔgɔji tun tɛ yen tugun.
2 Ne Yuhana ye dugu senuma Jerusalɛm kura jigintɔ ye ka bɔ sankolo la ka bɔ Elohim fɛ.
3 Ne ye kumakanba mɛn ka bɔ sankolo la ko: «Ala ka fanibugu bɛ mɔgɔw fɛ, a na sigi u fɛ, u na kɛ a ka mɔgɔw ye, Ala yɛrɛ na kɛ u fɛ ka kɛ u ka Ala ye.»
4 Elohim na ɲɛji bɛɛ ko u ɲɛw la. Saya tɛna kɛ tun, wala dusukasi, wala kulekan, wala dimi tɛna kɛ tun, katuguni ko fɔlɔw tɛmɛna.
5 Min sigilen bɛ masasigilan kan, o ko: «A filɛ, ne bɛ fɛn bɛɛ kɛ kura ye.» A y'a fɔ ne ye ko: «I ka sɛbɛn ci, katuguni nin kumaw ye tiɲɛ ye, u ye kantigiya ye.»

6 A y'a fɔ ne ye ko: «A kera.» Ne ye Alfa ni Omega ye, daminɛ ni laban. Minnɔgɔ bɛ min na, ne na ɲɛnamaya jibɔyɔrɔ di o ma fu.
7 Min bɛ se sɔrɔ, o na fɛn bɛɛ ciyɛn ta. Ne na kɛ a ka Ala ye, ale na kɛ ne denkɛ ye.»
8 Nka siranbagatɔw ni dannabaliw ni mɔgɔ haramulenw ni mɔgɔfagalaw ni jatɔyakɛlaw ni subagatɔw ni bolibatokɛlaw ni nkalontigɛlaw bɛɛ na u niyɔrɔ sɔrɔ baji la min bɛ jeni ni tasuma ni kifiri ye.
9 Mɛlɛkɛ wolonwula minnu tun falen bɛ tɔɔrɔ wolonwula laban wolonwula la, olu dɔ nana ne fɛ ka kuma ne fɛ ko: «Na yan, ne na kɔɲɔmuso jira i la, Sagaden muso.»
10 A ye ne ta ni hakili la ka taa kuluba dɔ la ka taa kuluba dɔ la, ka o duguba jira ne la, Jerusalɛm senuma.
11 Elohim nɔɔrɔ tun b'a la.
12 Kogo tun ka bon, ka jan, da tan ni fila tun b'a la, mɛlɛkɛ tan ni fila tun b'a da la, tɔgɔw tun sɛbɛnnen bɛ o kan.
13 Kɔrɔn fɛ, da saba bɛ yen. worodugu fɛ, da saba; saheli fan fɛ, da saba; Tlebi fɛ, da saba.
14 Dugu kogo jusigilan tan ni fila tun bɛ yen, Sagaden ka ciden tan ni fila tɔgɔw tun bɛ o kɔnɔ.
15 Min tun bɛ kuma ne fɛ, o tun bɛ ni sanu bere ye walisa ka dugu ni a daaw ni a kogo suman.
16 Dugu bɛ kɛ kɛrɛ naani ye, a janya bɛ se a bonya ma. A janya n'a bonya n'a janya bɛ bɛn ɲɔgɔn ma.
17 A ye a kogo suman ka kɛ mɛtɛrɛ kɛmɛ ni binaani ni naani ye, ka kɛɲɛ ni mɔgɔ dɔ suman ye, o kɔrɔ ye ko mɛlɛkɛ.
18 A kogo jɔli tun ye jaspɛri ye, dugu tun ye sanu sanuman ye, i n'a fɔ galasi jɛlen.
19 Dugu kogo jusigilanw tun masirilen don ni kabakurun sɔngɔ gɛlɛn sifa bɛɛ ye. A jusigilan fɔlɔ tun ye jaspɛri ye; filanan ye safir ye; sabanan, o ye kalsedɔni ye; naaninan, o ye emɛridi ye;
20 A duurunan ye sardonyx ye. a wɔɔrɔnan ye sardius ye; wolonwulanan ye kirizoliti ye; a 8nan ye berili ye; kɔnɔntɔnnan, o ye topazi ye; tannan ye kirisoprase ye; tan ni kelennan ye jasin ye; tan ni filanan ye ametisi ye.
21 Da tan ni fila tun ye perle tan ni fila ye. da caman kelen-kelen bɛɛ tun ye perle kelen ye, dugu nbɛda tun ye sanu sanuman ye, i n'a fɔ galasi jɛlen.
22 Ne ma Elohimbatosoba si ye o kɔnɔ, katuguni Matigi Ala Sebaayabɛɛtigi ni Sagaden ye a ka Alabatosoba ye.
23 Dugu mako tun tɛ tile wala kalo la ka yeelen bɔ a kɔnɔ, katuguni Elohim nɔɔrɔ y'a yeelen bɔ, Sagaden de ye a yeelen ye.
24 Siya minnu kisilen don, olu na taama o kɛnɛ kan.
25 A daaw tɛna datugu tile fɛ fewu, katuguni su tɛna kɛ yen.
26 U na siyaw ka nɔɔrɔ ni u bonya lase a kɔnɔ.
27 Fɛn nɔgɔlen si tɛna don a kɔnɔ cogo si la, wala min bɛ ko haramulen kɛ, wala min bɛ nkalon tigɛ.

SABABU 22NAN

1 A ye ɲɛnamaya ji ba saniyalen jira ne la, a jɛlen don i ko kristalɛ, min bɛ bɔ Elohim ni Sagaden ka masasigilan kan.
2 Ɲɛnamaya jiri tun bɛ o nbɛda cɛmancɛ la ani ba fan fila bɛɛ la, o jiri tun bɛ den sifa tan ni fila bɔ ka den kalo o kalo siyaw.
3 danga tɛna kɛ tun, nka Elohim ni Sagaden ka masasigilan na kɛ a kɔnɔ. A ka jɔnw na baara kɛ a ye.
4 U na a ɲɛda ye. A tɔgɔ na kɛ u ɲɛda la.»
5 Su tɛna kɛ yen. U mago tɛ fitinɛ, tile yeelen fana na; Matigi Ala bɛ yeelen di u ma, u na masaya kɛ badaa-badaa.
6 A y'a fɔ ne ye ko: «Nin kumaw ye kantigiya ni tiɲɛ ye.»
7 A filɛ, ne bɛ na joona.
8 Ne Yuhana ye o kow ye ka u lamɛn. Ne ye o mɛn ka yeli kɛ tuma min na, ne y'i biri ka bato kɛ mɛlɛkɛ sen kɔrɔ, min ye o kow jira ne la.
9 O kɔ, a y'a fɔ ne ye ko: «I kana o kɛ, katuguni ne ye i baarakɛɲɔgɔn ye, ani i balima kiraw, ani minnu bɛ nin kitabu ka kumaw mara.
10 A y'a fɔ ne ye ko: «I kana nin kitabu kiraya kumaw taamasiyɛn, katuguni waati surunyara.»
11 Tilenbali ka kɛ tilenbali ye hali bi, mɔgɔ nɔgɔlen ka kɛ mɔgɔ nɔgɔlen ye hali bi.
12 A filɛ, ne bɛ na joona. Ne ka sara bɛ ne fɛ, ka mɔgɔ kelen-kelen bɛɛ di ka kɛɲɛ ni a ka baara kɛcogo ye.
13 Ne ye Alfa ni Omega ye, daminɛ ni laban, fɔlɔ ni laban.
14 Minnu b'a ka ci fɔlenw labato, olu ye dubadenw ye, walisa u ka se ka ɲɛnamaya jiri la, ka don dugu kɔnɔ daaw fɛ.
15 K'a masɔrɔ wuluw ni subagaw ni jatɔyakɛlaw ni mɔgɔfagalaw ni bolibatokɛlaw ani mɔgɔ o mɔgɔ bɛ nkalon kanu ani ka nkalon tigɛ, olu bɛ kɛnɛma.
16 Ne Yesu ye ne ka mɛlɛkɛ ci ka na o kow seereya aw ye egilisiw kɔnɔ. Ne ye Dawuda ju ni a bɔnsɔn ye, ani sɔgɔma dolow manamana.
17 Ni Senu ni kɔɲɔmuso ko: «Na.» Min b'a lamɛn, o k'a fɔ ko: «Na.» Minnɔgɔ bɛ min na, o ka na. Min b'a fɛ, o ka ɲɛnamaya ji min gansan.
18 Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ nin kitabu kiraya kumaw lamɛn, ne bɛ o seereya kɛ ko: «Ni mɔgɔ dɔ ye dɔ fara o kow kan, tɔɔrɔ minnu sɛbɛnnen bɛ nin kitabu kɔnɔ, Ala na olu fara a kan.
19 Ni mɔgɔ dɔ ye nin kiraya kitabu kumaw bɔsi a la, Elohim na a niyɔrɔ bɔ ɲɛnamaya kitabu ni dugu senuma ni fɛn minnu sɛbɛnnen bɛ nin kitabu kɔnɔ.
20 Min bɛ o kow seereya, o b'a fɔ ko: «Tiɲɛ na, ne bɛ na joona.» Amiina. Hali ni o don, na, Matigi Yesu.
21 An Matigi Yesu Krisita ka nɛema ka kɛ aw bɛɛ fɛ. Amiina.